PATRIARKER OG PROFETER

ELLEN G. WHITE

New Covenant Publications International Ltd. Norwegian

Opphavsrett © 2020. Den Nye Pakt Internasjonale Publikasjoner

Alle rettigheter reservert. Ingen del av denne boken kan reproduseres eller overføres i noen form eller på noen måte uten uttrykkelig skriftlig tillatelse fra forfatteren, unntatt i tilfelle korte sitater nedfelt i kritiske artikler og anmeldelser. Vennligst referer alle relevant spørsmål til utgiveren.

Alle rettigheter reservert. Ingen deler av denne boken kan reproduseres eller overføres i noen form eller på noen måte, elektronisk eller mekanisk, inkludert fotokopiering, opptak eller av et informasjonslagrings- og gjenfinningssystem - unntatt av en anmelder som kan sitere korte passasjer i en gjennomgang som skal skrives ut i et magasin eller en avis - uten skriftlig tillatelse fra utgiveren.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogisering i publikasjonsdata

Redigering og Design av: Den Nye Pakt Internasjonale Gruppe

Trykt i Storbritannia.

Første trykk 26. mai 2020

Publisert av: Den Nye Pakt Internasjonale Publikasjoner

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Besøk nettstedet: www.newcovenant.co.uk

PATRIARKER OG PROFETER

ELLEN G. WHITE

Bygningen var delt i ro med et kostbart og ualminnelig vakkert teppe eller forheng som hang i gullbeslåtte støtter. Et lignende forheng stengte inngangen til den første avdeling. Likesom det innvendige takdekke var disse forhengene i praktfulle farger, blått, purpur og skarlagen sammensatt på en smakfull måte. Kjeruber som var innvevd med gull- og sølvtråder, fremstilte de englene som er knytter til rjenesten i den himmelske helligdom, og som er tjenende ånder for Guds barn på jorden. Bakenfor det indre forhenget var Det aller-helligste som var midtpunktet for den symbolske soningstjenesten, bindeleddet mellom himmelen og jorden. I dette rommet stod arken - en kiste av akasiette som var belagt innvendig og utvendig med reat gull og omgitt av en gullkrans. Der lå steatavlene hvor Gud selv hadde skrevet de ti bud. Derfor ble den kalt paktens ark eller vitnesbyrdets ark, ettersom de ti bud var grunnlaget for pakten mellom Gud og Israel.

Denne siden er blank med hensikt.

New Covenant Publications

International Ltd.

Reformerte Bøker, Transformerte Sinn

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Anerkjennelser

Denne boken er dedikert til Herren Gud.

Forord

New Covenant Publications International kobler leseren igjen med den guddommelige plan som binder himmel og jord og forsterker evigheten til loven om kjærlighet. Logoen, paktens ark representerer intimiteten mellom Kristus Jesus og hans folk og sentraliteten i Guds lov. Som det er skrevet: "Dette skal være den pakt som jeg vil inngå med Israels hus, sier Herren. Jeg vil legge min lov i deres indre deler og skrive den i deres hjerter, og de skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud. " (Jeremia 31: 31-33; Hebreerne 8: 8-10). Den nye pakt vitner faktisk om en innløsning, født av vedvarende krig og forseglet med blod.

I utallige århundrer har mange mennesker led ekstraordinær grusomhet, beregnet for å utslette sannheten. Spesielt i mørketiden hadde dette lyset blitt sterkt embattert og tilslørt av menneskelige tradisjoner og populær uvitenhet, fordi innbyggerne i verden hadde foraktet visdom og overtrådt pakten. Kompromissens svakhet med spredning av ondskap provoserte en slik svøpe av uhemmet degenerasjon og diabolsk umenneskelighet, at mange liv ble urettferdig ofret, og nektet å overgi samvittighetsfriheten. Likevel ble en tapt kunnskap gjenopplivet, spesielt i reformasjonens tid.

1600-tallets reformasjons-æra utløste et øyeblikk av sannhet, grunnleggende endring og følgelig turbulens, slik det gjenspeiles i motreformasjonen. Gjennom dette bindet oppdager man imidlertid den ubestridelige betydningen av denne viktige kraftige revolusjonen fra reformatorenes og andre modige pionerers perspektiver. Fra deres beretninger kan man forstå de rasende kampene, årsakene som ligger til grunn for slik fenomenal motstand og overnaturlige inngrep.

Mottoet vårt: "Reformerte Bøker, Transformerte Sinn", fremhever en særegen litterær sjanger, komponert i en kritisk tid og dens innvirkning. Det gir også gjenlyd med pressen til personlig reformasjon, gjenfødelse og transformasjon. Gutenberg-trykkpressen, kombinert av oversettelsens kraft, formidlet verdiene om den reformerte troen, for rundt 500 år siden, ville den digitaliserte pressen og online medier kommunisere på alle språk sannhetens lys i disse siste tider.

Innholdsfortegnelse

Kapitel 1 - Før begynnelsen 4
Kapitel 2 - En historisk tragedie 19
Kapitel 3 - Guds redningsaksjon 30
Kapitel 4 - Min brors vokter 37
Kapitel 5 - Slekter skiller lag 42
Kapitel 6 - Da himmelens sluser ble åpnet 50
Kapitel 7 - Regnbuen 60
Kapitel 8 - Uken 65
Kapitel 9 - Da språkene ble til 70
Kapitel 10 - På vei mot ukjent fedreland 75
Kapitel 11 - Abraham slår seg ned i Kanaan 80
Kapitel 12 - Lydighet - et tegn på tro 90
Kapitel 13 - Sodomas siste natt 98
Kapitel 14 - Ekteskapspakten som Gud signerte 110
Kapitel 15 - To brødre - to livssyn 115
Kapitel 16 - Jakob i landflyktighet 120
Kapitel 17 - Å kjempe med Gud 127
Kapitel 18 - Tilbake til Kanaan 132
Kapitel 19 - Fra fengslet til faraos hoff 140
Kapitel 20 - Dramatisk gjensyn 147
Kapitel 21 - Moses 162
Kapitel 22 - Farao trosser Gud 173
Kapitel 23 - Den første påsken 184
Kapitel 24 - Exodus 189
Kapitel 25 - Fra Rødehavet til Sinai 195
Kapitel 26 - De ti bud 204

Kapitel 27 - Dansen rundt gullkalven 213
Kapitel 28 - Kampen mellom lysets og mørkets makter 224
Kapitel 29 - Gudshuset i ørkenen.....234
Kapitel 30 - Fremmed ild 244
Kapitel 32- Loven og lovene.....248
Kapitel 33 - Med kurs for Kanaan 257
Kapitel 34 - I hemmelig oppdrag 267
Kapitel 35 - Opprør i leiren.....274
Kapitel 36 - Tilbake til ørkenen 284
Kapitel 37 - Klippen - symbolet på Kristus 287
Kapitel 38 - Kobberslangen 294
Kapitel 39 - Da festningsverkene falt 302
Kapitel 40 - Profet på avveier 306
Kapitel 41 - I fiendens leir 316
Kapitel 42 - Moses tar avskjed.....323
Kapitel 43 - Gravferd uten følge.....329
Kapitel 44 - Gravferd uten følge.....337
Kapitel 45 - Gjennom elven på bar bunn 345
Kapitel 46 - Da Jerikos murer falt.....349
Kapitel 47 - To fjell.....356
Kapitel 48 - Et ord er et ord 359
Kapitel 49 - Arvelodd i løftets land 363
Kapitel 50 - På valgets skillevei.....372
Kapitel 51 - Havesyke og giverglede.....376
Kapitel 52 - Velferd for alle.....380
Kapitel 53 - Helg og høytid.....383
Kapitel 54 - Gideon - Israels redningsmann 387
Kapitel 55 -Samson - den svake kjempen.....399

Kapitel 56 -Samuel - profet og dommer 406
Kapitel 57 - Misforstått farskjærlighet.....411
Kapitel 58 - Herrens ord var dyrt i de dager 416
Kapitel 59 - Skolene i det gamle Israel.....425
Kapitel 60 - Fra teokrati til monarki 431
Kapitel 61 - Krig med filistrene 441
Kapitel 62 - Sauls fatale feilgrep 447
Kapitel 63 - Nytt dynasti.....455
Kapitel 64 - David og Goliat.....458
Kapitel 65 - Fredløs.....463
Kapitel 66 - Davids storsinn.....471
Kapitel 67 -Saul møter sin skjebne 480
Kapitel 68 - Åndemaning før og nå 485
Kapitel 69 - I fiendens land.....490
Kapitel 70 - David blir konge 496
Kapitel 71 - Rikets stilling styrkes.....501
Kapitel 72- Et mørkt kapittel i Davids liv.....511
Kapitel 73 - Kongesønnen gjør opprør 519
Kapitel 74 - Nemesis.....533

Kapitel 1 - Før begynnelsen

Gud er kjærlighet. Hans natur og hans lover kjærlighet. Slik har det alltid vætt. Slik vil det alltid være. Den Høye, den Opphøyede, han som troner evindelig, hans gang er som i eldgammel tid. Hos ham er det ingen forandring eller veksling mellom lys og mørke.'

Enhver åpenbarelse av skapermakt er et uttrykk for uendelig kjærlighet. Guds herredømme innbefatter en fylde av velsignelse til alle skapte vesener. Slik står det skrevet i Salmenes bok:

Du har en arm med velde; sterk er din hånd, opphøyet er din høyre hånd. Rettferd og rett er din trones grunnvoll; nåde og sannhet går frem for ditt åsyn. Salig er det folk som kjenner til jubel; Herre, i ditt åsyns lys skal de vandre. I ditt navn skal de fryde seg hele dagen, og ved din rettferdighet blir de opphøyet. For du er deres styrkes pryd, og ved din godhet opphøyer du vårt horn. Fm Herren er vårt skjold, og Israels Hellige vår konge.'

Historien om den store strid mellom godt og ondt, fra dtt øyeblikk da den begynte i himmelen inntil opprøret til sist skal tilintetgjøres og synden fjernes, er også er bevis på Guds uforanderlige kjærlighet.

Universets herre var ikke alene om å utføre sine velgjerninger. Han hadde en medarbeider som kunne verdsette hans planer og dele hans glede over å bringe lykke til skapte vesener. "I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud." Kristus, Ordet, Guds enbårne Sønn, var ett med den evige far, ett i natur og karakter, i mål og mening - det eneste vesen som kunne ta del i Guds planer og råd. "Han kalles under, rådgiver, veldig Gud, evig fader, fredsfyrste." "Hans utgang er fra fordum, fra evighets dager."

Om seg selv sier Guds Sønn: "Da han la jordens grunnvoller - da var jeg verksmester hos ham, og jeg var hans lyst dag etter dag, jeg lekre alltid for hans åsyn."

Faderen skapte gjennom sin Sønn da han frembrakte alle de himmelske vesener. "For i ham er alt blitt skapt, . . . de som troner og de som hersker, både makter og myndigheter - alt er skapt ved ham og til ham." Englene er Guds tjenere. De gjenspeiler der lyset som alltid stråler ut fra ham, og haster av sted for å utføre hans vilje. Men Sønnen, Guds salvede, "bilder av hans vesen", "en utstråling av Guds herlighet", han som "bærer alt ved sitr mektige ord", står over dem alle.' "En herligherens trone" var hans helligdoms sted. "Rettferds stav" var hans rikes septer. "Høyhet og herlighet er for hans åsyn, styrke og prydelse er i hans helligdom." Nåde og sannhet går frem for hans åsyn.

Kjærligherens lover grunnvollen for Guds styresett. Derfor avhenger lykken hos alle fornuftsvesener av ar de fullt og helt er i harmoni med de store rertferdsprinsipper. Gud ønsker at alle hans skapninger skal tjene ham av kjærlighet, en tjeneste som er basert på en

riktig vurdering av hans karakter. Han finner ingen glede i en tvungen tjeneste. Han gir viljefrihet til alle for at de skal tjene ham av eget valg.

Så lenge alle skapte vesener anerkjente kjærlighetens troskap, var det fullkommen harmoni i hele universet. For de himmelske hærskarer var det en glede å oppfylle Skaperens hensikt. De fryder seg ved å gjenspeile hans herlighet og forkynne hans pris. Så lenge kjærligheten til Gud hadde førsteplassen, var skapningenes kjærlighet til hverandre preget av tillit og uselviskhet. Ingen mislyd brør den himmelske harmoni.

Men så skjedde der en forandring i denne lykkelige tilstand. Det var en som misbrukte den frihet Gud hadde gitt sine skapninger. Synden oppstod hos ham som nest etter Kristus var blitt mest æret av Gud og stod høyest i makt og herlighet blant himmelens innbyggere. Lucifer, "morgenrødens sønn", var den første blant skjermende kjeruber, hellig og ren. Han oppholdt seg i Skaperens nærhet, og herlighetens lys som alltid omgit den evige Gud, hvilte også over ham. "Så sier Herren, Israels Gud: Du som var seglet på den velordnede bygning, full av visdom og fullkommen i skjønnhet! I Eden, Guds have, bodde du; kostbare stener dekket deg. . . . Du var en salvet kjerub med dekkende vinger, og jeg satte deg på det hellige gudefjell; der gikk du omkring blant skinnende stener. Ustraffelig var du i din ferd fra den dag du ble skapt, til det ble funner urettferdighet hos deg."

Litt etter litt gav Lucifer etter for ønsker om å opphøye seg selv. Skriften sier: "Ditt hjerte opphøyet seg for din skjønnhets skyld, du ødela din visdom på grunn av din glans." "Der var du som sa i ditt hjerte: ... Høyt over Guds stjerner vil jeg reise min trone, . . . jeg vil gjøre meg lik den Høyeste."

Denne mektige engel hadde all sin herlighet fra Gud. Men han begynte å betrakte den som sin egen. Selv om han var blitt æret fremfor alle i den himmelske hærskare, var han ikke fornøyd med sin stilling, men gjorde krav på en hyllest som bare tilkommer Skaperen. i stedet for å la Gud være der høyeste mål for alle skapte veseners hengivenhet og troskap, forsøkte han å sikre seg deres tjeneste og lojalitet. Idet denne fyrste blant engler gjorde krav på den herlighet som den evige Far hadde gitt sin Sønn, streber han etter en makt som Kristus hadde eneretten til.

Dermed var den fullkomne harmoni i himmelen brutt. Da det ble kjent ar Lucifer hadde gitt etter for lysten til å tjene seg selv i stedet for sin skaper, vakte det bange anelser hos dem som satte Guds ære høyere enn alt annet. I det himmelske råd talte englene inntrengende med Lucifer. Guds Sønn fremholdt Skaperens storher, godher og rettferdighet, og hvor uforanderlig hans lover. Gud selv hadde bestemt hvilken styreform som skulle gjelde i himmelen. Ved å ta avstand fra den ville Lucifer vanære sin skaper og føre ulykke over seg selv. Men advarselen som var et uttrykk for grenseløs kjærlighet og nåde, vakte bare motstand. Lucifer lot sin misunnelse mot Kristus få overtaket og ble bare enda mer ubøyelig.

Fyrsren blant englene hadde nå satt seg fore å gjøre Guds Sønn rangen stridig, og dermed så tvil angående Skaperens kjærlighet og visdom. Han som var den fremste blant Guds hærskarer, konsentrerte alle sine evner og krefter om dette mål. Men han som ville at alle hans skapninger skulle ha en fri vilje, lot ingen være ubeskyttet for de forvirrende teorier som opprøreren fremsatte for å rettferdiggjøre seg selv. Før den store maktkampen begynte, skulle alle ha en klar fremstilling av hans vilje, og hans visdom og godhet var kilden til deres glede.

Universets konge kalte sammen de himmelske hærskarer for å fremstille sin Sønn i et sant lys og klargjøre hans forhold til alle andre skapninger. Guds Sønn satt Sammen med sin far på hans trone. Herligheten fra den evige, selveksisterende Gud omgav dem begge. Omkring tronen samlet de hellige engler seg, en talløs skare, "titusener på titusener, tusener på tusener". De mest opphøyde engler stod som tjenere og undersåtter og frydet seg over lyset som falt på dem fra Guddommen.

Overfor himmelens innbyggere erklærte kongen at ingen uten Kristus, Guds enbårne Sønn, kunne helt og fullt få del i hans planer. Han skulle sette Guds vilje ut i handling. Guds Sønn hadde utført Faderens vilje da han skapte alle himmelens hærskarer. Derfor skyldte de ham, så vel som Faderen selv, sin hyllest og troskap. Kristus skulle fortsatt utfolde sin guddommelige makt ved å skape jorden og dem som skulle bo der. I alt dette ville han ikke søke makt og selvopphøyelse på tvers av Guds plan, men opphøye Faderens herlighet og utføre hans kjærlige og gode planer.

Med glede anerkjente englene Kristi overhøyhet. De kastet seg ned for ham i kjærlighet og tilbedelse. Lucifer bøyde seg sammen med dem, men i hans hjerte raste det en underlig og voldsom kamp. Sannhet, rettferdighet og lojalitet kjempet mot misunnelse og avindsyke. En stund så det ut som om de hellige englene skulle få ham ovet på sin side. Mens lovsanger i stigende styrke hevet seg i vakre toner fra tusener av glade stemmer, syntes det onde å være overvunnet. Det var som om en ubeskrivelig kjærlighet gjennomsttømmer hele hans vesen. Sammen med de syndfrie englene tok han del i tilbedelsen av Faderen og Sønnen. Men igjen ble han fylt av stolthet over sin egen glans. ønsket om å være den største vendte tilbake, og igjen gav han etter for misunnelse.

Stor ære var blitt vist ham, men han verdsatte den ikke som Guds spesielle gave. Derfor følte han ingen takknemlighet til Skaperen. Han solte seg i sin stråleglans og sin selvopphøyelse og trakrer etter å være Gud lik. Lucifer var elsket og æret av den himmelske hærskare. Engler utførte med glede hans befalinger, og han stod over dem alle i visdom og herlighet. Men Guds Sønn, som var ett med Faderen i makt og myndighet, stod likevel over ham. Han tok del i Faderens rådslagninger. Lucifer ble ikke på samme måte satt inn i Guds planer. "Hvorfor skal Kristus ha overhøyheten? Hvorfor blir han æret fremfor Lucifer?" spurte denne mektige engel.

Lucifer forlot sin plass i Faderens umiddelbate nærhet og begynte å spre utilfredshet blant englene. Han arbeidet i hemmelighet og skjulte for en tid sin virkelige hensikt under en tilsynelatende æreftykt for Gud. Dermed begynte han å så tvil angående de lovet som gjaldt for de himmelske vesener. Han antyder ar visse lover kunne være nødvendige for innbyggerne på de forskjellige kloder, men at englene ikke hadde behov fot slike restriksjoner. De stod på et høyere nivå, og deres egen visdom gav dem tilstrekkelig veiledning. De kunne ikke bringe. vanære over Gud, for alle deres tanker var hellige. Det var like umulig for dem å gjøre feil som for Gud selv.

Å anerkjenne Guds Sønn som Faderens likemann ble fremstilt som en urett mor Lucifer. Også han hadde krav på respekt og ære, hevder han. Om bare denne englefyrsten kunne få den opphøyde stilling han fortjente, ville hele himmelens hærskare ha fordel av der. Det var nemlig hans hensikt: å sikre frihet for alle. Men nå var det endog slutt på den frihet de hittil hadde nytt. Fot det var sarr en enerådig hersker over dem, og hans myndighet måtte alle bøye seg for. Der var slike lumske bedrag Lucifer satte i verk i himmelen.

Det hadde ikke funnet sted noen forandring med Kristi stilling eller autoriter. Lucifers misunnelse og falske fremstilling av saken, og hans krav om jevnbyrdighet med Kristus, hadde gjort det nødvendig å slå fast hvilken stilling Guds Sønn i virkeligheten hadde. Men egentlig hadde den vært uforandret helt fra begynnelsen. Mange av englene ble imidlertid forblindet av Satans bedrag.

Han benytter seg av den kjærlighet og tillit han ble vist av de hellige vesener han var satt til å lede. På en listig måte fikk han poder inn i deres sinn den samme mistillit og misnøye han selv følte, slik at de ikke merket at det var hans verk. Lucifer hadde fremstilt Guds hensikter i et falskt lys og hadde mistolket og forvrengt dem for å vekke uenighet og misnøye. Ved list fikk han lokket sine tilhørere til å gi uttrykk for det de følte. Når det tjente hans hensikt, gjentok han anklagene som bevis for at englene ikke var helt enige i Guds måte å lede på. Han påstod at han var lojal overfor Gud, men samtidig insisterte han på at det var nødvendig med forandringer i himmelens orden og lovverk for å sikre et stabilt styresett. Slik arbeidet han for å vekke motstand mot Guds lov og innpode sin egen misnøye i de englene som stod under ham. Han lot som hans egentlige iver gjaldt å fjerne misnøye og få utilfredse engler til å godta den himmelske styreform. Mens han i bemmelighet egget til strid og opprør, lot han som hans eneste hensikt var å fremme lojalitet og bevare harmonien og freden.

Den utilfredshet som på denne måten ble vakt, øver sitt ødeleggelsesverk. Selv om det ikke kom til åpent utbrudd, vokste det frem ulike følelser blant englene. Noen så med velvilje på hvordan Lucifer mistenkeliggjorde Guds måte å lede på. Inntil nå hadde de vært i fullkommen harmoni med den orden Gud hadde grunnlagt. Men etter dette ble de misfornøyde og ulykkelige over at de ikke hadde adgang til hans uransakelige råd. De var

utilfredse med hans plan om å opphøye Kristus og var parat til å støtte Lucifers krav om likestilling med Guds Sønn.

Men andre engler som var lojale og trofaste, hevder at det Gud hadde bestemt, var klokt og rettferdig, og de gjorde hva de kunne for å få den misfornøyde skapningen til å innordne seg under Guds vilje. Kristus var Guds Sønn. Han hadde vært ett med Gud før englene ble skapt. Han hadde alltid stått ved Faderens høyre hånd. Hans overhøyhet hadde vært til stor velsignelse for alle som kom inn under dens velgjørende innflytelse, og hittil hadde det ikke vært reist noen tvil om den. Himmelens harmoni var aldri blitt brutt. Hvorfor skulle det så oppstå uenighet nå? De lojale englene forutså forferdelige følger av denne strid, og tryglet de utilfredse englene om å oppgi sin plan og være lojale mot Gud og trofaste mot hans styresett.

I sin store nåde og i samsvar med sin karakter hadde Gud lenge vist tålmodighet med Lucifer. Misnøyens ånd hadde aldri før vært kjent i himmelen. Dette var noe nytt, noe forunderlig, mystisk og uforklarlig. I begynnelsen hadde Lucifet selv ikke vært klar over hvilke farlige følelser som opptok ham. En stund hadde han vært redd for å utttykke de tanket og forestillinger som opptok ham. Likevel avviste han dem ikke. Han var ikke klar over hvor der bar hen.

Alle de anstrengelser som bare en uendelig kjærlighet og visdom kunne utrenke, ble gjort for å overbevise ham om hans feiltagelse. Det ble slått fast at hans misnøye var uten grunn, og det ble gjort klart for ham hva resultatet ville bli av å ture frem i opprør. Lucifer ble overbevist om at han hadde tatt feil. Han så at Herren er rettferdig i alle sine veier og miskunnelig i alle sine gjerninger at Guds lover er rettferdige, og at han burde erkjenne det overfor hele himmelen. Hadde han gjort det, kunne han ha reddet seg selv og mange engler. Han hadde ennå ikke helt gitt opp sin troskap mot Gud. Han hadde mistet sin stilling som skjermende kjerub. Men han kunne ha blitt gjeninnsatt i sitt verv om han hadde vært villig til å vende tilbake til Gud og vedkjenne seg Skaperens visdom, og om han hadde vært tilfreds med å fylle den plass Gud hadde for ham i sin stare plan.

Tiden var inne for en endelig avgjørelse. Han måtte helt og fullt bøye seg for Guds overhøyhet, eller gjøre åpent opprør. Han var på nippet til å bestemme seg for å vende tilbake, men stoltheten hindret ham. Det var et altfor stort offer for en Som hadde vært så høyt æret, å innrømme at han hadde tatt feil, at han hadde gitt rom for feilaktige oppfatninger, og å bøye seg for den autoritet som han hadde gjort sitt beste for å stemple som urettferdig.

I barmhjertighet mot Lucifer og hans tilhengere prøvde den medlidende Skaperen å få dem bort fra den ødeleggclsens avgrunn som de var i ferd med å rase ned i. Men hans

barmhjertighet ble mistolket. Lucifer pekte på Guds langmodigher som bevis for hans egen overlegenhet og Som et vink om at universets konge ennå ville gå med på hans betingelser. Han hevdet at dersom englene bare ville stå fast på hans side, ville de ennå kunne vinne alt det de ønsket seg.

Han fortsatte hårdnakket å forsvare sin fremgangsmåte og kastet seg helt ut i kampen mor sin skaper. På grunn av overtredelse ble Lucifer, lysbæreren, som hadde hatt del i Herrens herlighet og stått ved Guds trone, til Satan, Guds og de hellige englers motstander. Han ble en ødelegger for dem som himmelen hadde bettodd i hans varerekt og til hans ledelse.

Med forakt avviste han de lojale englenes argumenter og inntrengende oppfordringer, og anklaget dem fot å være bedratte slaver. Den gunst som Kristus ble gjenstand for, stempler han som en urettferdig holdning både mot seg selv og mot alle de himmelske hærskarer. Han kunngjorde at han ikke lenger ville finne seg i dette inngrep i sine egne og de andres rertigheter. Aldri mer ville han godkjenne Kristi overhøyhet. Han hadde satt seg fore å gjøre krav på den ære som han mente han var berettiget til, og å bli leder for dem som ville følge ham.

Han lovte å skape nye og bedte forhold med full frihet for alle som ville slutte seg til hans rekket. Et stort antall engler gav til kjenne at de ville ha ham som sin ledet. Smigret over den velvilje hans initiativ ble møtt med, håpet han å vinne alle englene ovet på sin side. Han håpet å bli jevnbyrdig med Gud selv og at himmelens hærskarer skulle lyde ham.

Fremdeles prøvde de lojale englene å få ham og alle som sympatisette med ham, til på ny å bøye seg for Guds vilje. De fremholdt for dem hva det endelige resultat ville bli om de avslo. Han som hadde skapt dem, kunne ta fra dem makten og straffe dem for deres dristige opprør. Ingen engel kunne med hell sette seg opp mot Guds lov. For den var like hellig som han selv. De oppfordrer alle til å avvise Lueifers bedtagerske tenkesett, og bønnfalt både ham og hans tilhengete om øyeblikkelig å søke Gud og bekjenne den feil de hadde begått ved å tvile på hans visdom og myndighet.

Mange var innstilt på å rette seg erter dette råd, angre sin misnøye og på ny få del i Faderens og Sønnens anerkjennelse. Men Lueifer var klar med et nytt bedrag. Den mektige opprører sa nå at de englene som hadde sluttet seg til ham, allerede hadde gått for langt til å kunne vende tilbake. Han hevder at han kjente Guds lov, og han visste at Gud ikke ville tilgi. De som igjen ville gi seg inn under himmelens myndighet, ville bli fratatt sin ære og sin posisjon. Han for sin del var fast bestemt på aldri mer å anerkjenne Kristi myndighet. Nå var bare en vei åpen for ham og hans tilhengere, sa han. De måtte hevde sin frihet og med makt vinne den terten som ikke frivillig var blitt innrømmet dem.

Det var sant at Satan selv hadde gått for langt til å kunne vende tilbake. Men slik vat det ikke med dem som var blitt fotblinder av hans bedrag. De inntrengende tåd fra de trofaste englene åpnet en håpets dør fot dem. Hvis de hadde rettet seg etter advatselen, kunne de ha sluppet ut av Satans snare. Men stolthet, samt beundring for ham som var deres leder, og ønsket om en uhemmet friher, fikk makten over dem, og Guds kjærlighet og nåde ble ugjenkallelig forkastet.

Gud tillot Satan å fortsette sitt verk helt til misnøyen slo ut i åpent Opprør. Det var nødvendig at han helt og fullt fikk utfolde sine planer, slik at alle kunne bli klar over deres virkelige natur og hensikt. Som salvet kjerub hadde Lucifer hatt en fremtredende posisjon. Han var høyt elsker av de himmelske vesener, og han hadde en sterk innflytelse over dem. Guds styresett omfatter ikke bare innbyggerne i himmelen, men alle de verdener han hadde skapt.

Lucifer hadde regnet med at dersom han kunne få englene med i opprører, ville han også få med seg alle skapte kloder. På en listig måte hadde han fremmer sitt syn og prøvd å oppnå sin hensikt ved hjelp av spissfindige argumenter og rent bedrag. Hans evne til å forføre var overmåte stor. Ved å kle seg i falskhetens kappe sikrer han seg en fordel. Alle hans handlinger var så gjennomtrengt av mystikk at det var vanskelig for englene å oppdage hva hans virksomhet egentlig gikk ut på. Uten at hans planer ble fullt utviklet, kunne ikke ondskapen i dem avsløres. Hans misnøye ville ikke oppfattes som opprør. Endog de lojale englene kunne ikke gjennomskue hans sanne karakter eller se hva hans verk førte til.

Til å begynne med hadde Lucifer fremført sine fristelser på en slik måte at han unngikk å avsløre seg. De englene som han ikke kunne få helt over på sin side, beskyldte han for å være likeglade med de himmelske skapningers interesser. Han anklaget de lojale englene for det han selv var skyld i. Hans plan gikk ut på å bruke spissfindige argumenter for å skape uklarhet angående Guds hensikter. Alt som var enkelt, hyllet han inn i mystikk, og ved listige forvrengninger skapte han tvil omkring de mest likefremme uttalelser fra Gud. Hans fremtredende posisjon som var så nært knyttet til Guds styresett, gav hans fremstilling av saken desto større styrke.

Gud kunne bare benytte seg av midler som var helt i samsvar med sannhet og rettferdighet. Satan kunne derimot bruke slike midler som Gud var avskåret fra, nemlig smiger og bedrag. Han hadde prøvd å forfalske Guds ord og å stille hans styresett i et feilakrig lys. Han hevdet at Gud ikke var rettferdig når han påla englene lover, at når han krevde underkastelse og lydighet av sine skapninger, prøvde han bare å opphøye seg selv.

Det var derfor nødvendig for Gud å gjøre det klart for de fullkomne skapninger i himmelen og i alle verdener at Guds styreform var rettferdig og hans lov fullkommen. Satan hadde gitt innttykk av at han selv prøvde å fremme det gode i universet. Nå måtte maktranerens sanne karakter og hans virkelige hensikt bli åpenbar for alle. Han måtte få tid til å avsløre seg gjennom sine onde gjerninger.

Han gav Gud skylden for den disharmoni som hans egen handlemåte hadde fremkalt i himmelen, og påstod at alt ondt var en følge av Guds styresett, og at han selv ville forbedre Guds lover. Derfor tillot Gud at han fikk vise hva hans krav virkelig gikk ut på og hvordan hans forslag til endringer av Guds lov ville virke. Hans eget verk måtte dømme ham. Helt fra begynnelsen hadde Satan hevdet at han ikke gjorde opprør. Nå måtte bedrageren avsløres for hele universet.

I sin uendelige visdom ødela ikke Gud Satan selv da han ble fjernet fra himmelen. Siden Gud bare kan godta kjærlighetens tjeneste, må lojaliteten fra hans skapninger grunne seg på en overbevisning om hans rettferdighet og godhet. Innbyggerne i himmelen og i de skapte verdener var ikke rede til å fatte syndens natur og følger, og kunne derfor ikke ha forstått at Gud ville ha handlet rettferdig hvis han hadde tilintetgjort Satan. Hvis Satan var blitt utslettet uten videre, ville noen ha tjent Gud av frykt snarere enn av kjærlighet. Bedragerens innflytelse ville dermed ikke ha blitt fullstendig tilintetgjort. Heller ikke ville opprørsånden ha blitt rykket opp med rot. Til beste for hele universet gjennom all evighet måtte han få anledning til å utvikle sine prinsipper, så alle skapte vesener kunne se hans anklager i det rette lys. Det var altså nødvendig at Guds rettferdighet og nåde og hans lovs uforanderlighet en gang for alle ble hevet over enhver tvil.

Satans opprør skulle være til lærdom for universet gjennom alle kommende tidsaldre - et evig virnesbyrdom syndens natur og dens forferdelige følger. Gjennomføringen av Satans herredømme og dets virkning på både mennesker og engler, ville vise konsekvensene av å tilsidesette Guds autoritet. Det ville vitne om at alle skapningers ve og vel er avhengig av at Guds styresett består. På den måten skulle historien om dette forferdelige opprørseksperiment bli et stadig vern for alle hellige vesener, for å hindre at noen ble født bak lyset med hensyn til hva overtredelse egentlig er, og for å verne dem mot å synde og pådra seg straffen som følger med.

Han som rår i himlene, ser enden fra begynnelsen. Alle fortidens og fremtidens gåter er avdekket for ham. Bak det mørke av lidelse og ulykke som synden har skapt, ser han fullbyrdelsen av sin egen plan om kjærlighet og velsignelse. Skyer og mørke er rundt omkring ham, rettferd og rett er hans trones grunnvoll." Dette vil universets beboere en dag bli klar over, både de lojale og de illojale. "Fullkomment er hans verk, for rettferd er alle hans veier; en trofast Gud, uten svik, rettferdig og rettvis er han.

Da verden ble til

Himlene er skapt ved Herrens ord, og all deres hær ved hans munns ånde. . . . For han talte og det skjedde, han bød og det stod der. Han grunnfestet jorden på dens støtter, den skal ikke rokkes i all evighet.

Da jorden kom fra Skaperens hånd, var den overmåte vakker. Overflaten veksler med fjell, åser og sletter. Her og der var det mektige elver og vakre innsjøer. Men åsene og fjellene var ikke stupbratte og forrevne med svimlende stup og dype kløfter slik som nå. De skarpe, forrevne avsatser i fjellformasjonene var dekket av fruktbar jord som overalt frembrakte et overdådig vell av grønt. Det fantes ingen sumper eller øde ørkener. Praktfulle busker og det fineste blomsterflor var synlig overalt. Høydedragene var prydet med trær mer majestetiske enn dem som eksisterer i dag. Luften var ikke forurenset av giftige gasser, men var klar og velgjørende. Hele landskapet var langt vakrere enn det vakreste parkanlegg. Engleskaren frydet seg over det de så, og jublet over Guds vidunderlige verk.

Etter at jorden med sitt myldrende dyre- og planteliv var skapt, ble mennesket, kronen på skaperverket, ført inn på skueplassen. Han som hele den vakre jorden var blitt skapt for, fikk nå herredømmet Over alt det øyet kunne se, for Gud sa: "La oss gjøre mennesker i vårt bilde, etter vår lignelse, og de skal råde over all jorden. . . . Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, . . . til mann og kvinne skapte han dem."

Dette viser klart opprinnelsen til menneskeslekten. Den guddommelige beretning er så likefrem at det ikke er rom for feilaktige slutninger. Gud skapte mennesket i sitt eget bilde. Dette er ikke noe mysterium. Det er ingen grunn til å anta at mennesket har utviklet seg gradvis fra de laveste former av dyre- eller planteliv. En slik lære senker skaperverket ned på menneskets begrensede, jordbundne plan. Mange er så oppsatt på å fjerne Gud som universets suverene herre, at de nedverdiger mennesket og underslår dets verdige opprinnelse.

Han som plasserte stjerneverdener i rommets uendelighet, og som med fin kunstnerhånd farget markens blomster og fylte himmel og jord med sin allmakts undere, ville nå sette kronen på sitt herlige verk. Midt i alt dette ønsket han en som kunne herske over den skjønne jorden. Han skapte et vesen som var verdig den hånden som gav det liv. Menneskehetens stamtavle, som er formidlet ved inspirasjon, går ikke tilbake til en utviklingsrekke av små spirer, bløtdyr og firbente skapninger, men til den store skaper. Adam var riktignok dannet av jordens støv. Likevel var han "Guds sønn".

I egenskap av Guds representant ble han satt som hersker over de lavere livsformer. Disse kan ikke forstå eller anerkjenne Guds overhøyhet. Likevel var de skapt med evne til å elske og tjene mennesket. "Du gjorde ham til hersker over dine henders gjerninger, alt la du

under hans føtter, . . . markens dyr, himmelens fugler og havets fisker, alt som ferdes på havenes stier."

Mennesket skulle bære Guds bilde både i det ytre og i sin karakter. Kristus alene er "bildet av hans vesen". Men mennesket ble skapt etter hans lignelse. Dets natur var i harmoni med Guds vilje. Forstanden var innstilt på å fatte guddommelige ting. Følelsene var rene. Appetitt og temperament var under fornuftens kontroll. Fordi mennesket var preget av Guds bilde, var det hellig og lykkelig, og levde i fullkommen lydighet mot hans vilje.

Slik mennesket stod frem fra Skaperens hånd, var det høyreist og fullkomment. Ansiktet hadde sunnhetens preg og utstrålte liv og glede. Adam var større enn dagens mennesker. Eva var litt mindre enn ham, men hennes skikkelse var harmonisk og vakker. Det syndfrie parer hadde ingen kunstige klær. I likhet med englene var de omgitt med et dekke av lys og herlighet. Så lenge de levde i lydighet mot Gud, fortsatte denne lysdrakt å omhylle dem.

Etter at Adam var skapt, ble hvert levende vesen ført bort til ham for å få navn. Han så at hver av dem hadde fått sin ledsager. Men blant dem fantes det "ingen medhjelp som var hans like". Blant alle de skapninger Gud hadde frembrakt, var det ikke en eneste som kunne være menneskets likemann. Og Gud sa: "Det er ikke godt at mennesket er alene; jeg vil gjøre ham en medhjelp som er hans like." Mennesket var ikke skapt til å leve i ensomhet. Der skulle være et sosialt vesen. Uten selskap ville den vakre natur og de frydefulle gjøremål i Eden ikke ha gitt fullkommen lykke. Ikke engang samkvem med engler ville ha tilfredsstilt menneskets lengsel etter sympati og selskap. Det Jantes ingen som var av samme naM, ingen å elske eller bli elsket av.

Gud selv gav Adam en livsledsager. Han skaffet ham en "medhjelp som var hans like" - en som passet for ham og som virkelig kunne være ett med ham i kjærlighet og sympati. Eva ble skapt av et ribben fra Adams side. Det betydde at hun hverken skulle herske over ham eller bli underkuet som en mindreverdig. Men hun skulle stå ved hans side som en jevnbyrdig og bli elsket og beskyttet av ham. Hun var en del av ham, ben av hans ben og kjøtt av hans kjøtt. Hun var hans annet jeg. Det viser den intime forening og den kjærlige tilknytning som burde herske i dette forhold. "Ingen har noen gang hatet sin egen kropp, tvert om gir en den næring og pleier den."' "Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og bli hos sin hustru, og de skal være ett kjød."

Gud viet der første ektepar. Universets skaper har altså innstiftet denne ordningen. "Ekteskapet skal holdes i ære av alle.'" Det var en av Guds første gaver til mennesket. Etter syndefallet var det en av de to forordninger som Adam brakte med seg ut fra Paradiset. Når de guddommelige prinsipper som gjelder i dette forhold, blir anerkjent og fulgt, er ekreskapet en velsignelse. Det verner om slekrens renhet og lykke. Det sørger for menneskets sosiale behov. Det høyner den fysiske, intellektuelle og moralske natur.

Og Gud Herren plantet en have i Eden, i østen, og der satte han mennesket som han hadde dannet. Alt Gud hadde gjort, var fullkomment i skjønnhet. Det syntes ikke å mangle noe som kunne glede det hellige par. Likevel gav Skaperen dem enda et bevis på sin kjærlighet, ved å gi dem en hage som skulle være deres spesielle hjem. I denne hagen var det trær av alle slag, og mange av dem bugner av duftende og velsmakende frukt. De høyreiste vinrankene var et vakkert syn med grenene runge av innbydende frukt i en rik variasjon av farger. Adam og Eva formet vinrankene slik at de dannet et løvdekke. På den måten laget de seg en bolig av levende trær, dekket av løvverk og frukt. Det fantes duftende blomster av mange slag og i alle fargenyanser. I midten av hagen stod livets tre som var enda vakrete enn de andre trærne. Frukten lignet epler av gull og sølv. Den hadde kraft i seg til å gjøre livet evig.

Skapelsen var nå fullendt. "Så ble himmelen og jorden med hele sin hær fullendt." "Og Gud så på alt der han hadde gjort, og se det var såre godt." Eden blomstret på jorden. Adam og Eva hadde fri adgang til livets tre. Ingen plett av synd eller skygge av død skjemte det skjønne skaperverket. "Mens alle morgenstjerner jublet, og alle Guds sønner ropte av fryd."

Den store Gud hadde lagt jordens grunnvoll. Han hadde kledt hele verden i en drakt av skjønnhet og fylt den med alt som var til gagn for mennesker. Han hadde skapt det storslåtte på jorden og i havet. På seks dager ble der store skaperverket fullendt. Og Gud "hvilte på den syvende dag fra all den gjerning som han hadde gjort. Og Gud velsigner den syvende dag og helliger den; for på den hvilte han fra all sin gjerning, den som Gud gjorde da han skapte." Gud så med tilfredshet på sine henders verk. Alt var fullkomment og vitnet om sin guddommelige opphavsmann. Og han hvilte, ikke fordi han var trett, men i tilfredshet over resultatet av sin visdom og godhet og over åpenbarelsen av sin herlighet.

Etter å ha hvilt på den syvende dag helliget Gud den og satte den til side som hviledag for mennesket. Mennesket skulle nå følge Skaperens eksempel og hvile på denne hellige dagen. Ved å betrakte himmelen og jorden skulle tanken fordype seg i Guds store

skaperverk. Der ville mennesker se bevisene på hans visdom og godhet. Hjertet kunne da bli fylt av kjærlighet og ærefrykt for Skaperen.

I Eden satte Gud opp minnesmerket over sitt skaperverk, idet han knyttet sin velsignelse til den syvende dag. Sabbaten ble gitt til Adam som stamfar og representant for hele menneskeheten. Gjennom feiringen av sabbaten skulle alle jordens innbyggere i takknemlighet anerkjenne himmelens Gud som sin skaper og rettmessige herre, at de var hans verk og undergitt hans myndighet. Slik skulle den være et stadig minne for hele menneskeslekten. Den skulle ikke oppfattes som en skygge av noe annet eller være begrenset til et bestemt folk.

Gud så at sabbaten var nødvendig for mennesket, til og med i Paradiset. Det trengte å legge bort sine egne interesser og sysler en dag av de syv, for bedre å kunne betrakte Guds verk og grunne på hans makt og godhet. Mennesket trengte en sabbat som på en mer levende måte kunne minne om Gud og vekke takknemlighet for alt det gode som var en gave fra Skaperens hånd.

Det er Guds plan at sabbaten skal få menneskene til å fordype seg i de ting han har skapt. Naturen taler til deres sanser og forteller at det eksisterer en levende Gud, Skaperen, den suverene herre over alt og alle. "Himlene forteller Guds ære, og hvelvingen forkynner hans henders gjerning. Den ene dag lar sin tale utstrømme til den annen, og den ene natt forkynner den annen sin kunnskap.'" Den skjønnher som jorden er kledt i, er et tegn på Guds kjærlighet. Vi kan se den i fjellformasjonene, de majestetiske trær, de spirende knopper og de sarte blomster. Alt taler til oss om Gud. Sabbaten som stadig viser hen til ham som skapte alt dette, byr menneskene å åpne naturens store bok og der finne Skaperens visdom, makt og kjærlighet.

Selv om våre første foreldre var skapt uskyldige og hellige, var det ikke umulig for dem å gjøre feilgrep. Gud hadde skapt dem som moralske vesener med full handlefrihet. De hadde evnen til å vurdere både visdommen og godheten i Guds karakter og rettferdigheten i hans krav. De hadde også full frihet til å vise lydighet eller la være. De skulle være sammen med Gud og med hellige engler. Men før de kunne sikres evig trygghet, måtte deres lojalitet prøves.

I begynnelsen ble det satt i verk tiltak for at mennesket skulle tøyle lysten til å behage selvet. Dette var den skjebnesvangre tilbøyelighet som lå til grunn for Satans fall. I nærheten av livets tre midt i hagen stod kunnskapens tre. Det skulle bli prøven på lydighet, tro og kjærlighet for våre første foreldre. De kunne fritt spise av ethvert annet tre. Men dette ene var det forbudt å spise av, for da ville de dø. De skulle også bli utsatt for Satans fristelser. Men om de bestod prøven, ville de til slutt bli brakt utenfor hans maktområde og få nyte velvilje hos Gud gjennom alle tider.

Gud satte mennesket i et forpliktende forhold til loven, som en nødvendig betingelse for selve dets eksistens. Mennesket stod under Guds ledelse. Ingen styreform kan bestå uten en lov. Gud kunne ha skapt mennesket Uten mulighet til å overtre hans lov. Han kunne ha holdt Adams hånd borte fra enhver berøring med den forbudte frukt. Men i så fall ville mennesket ikke ha vært et vesen med fri vilje, men en automat. Uten frihet til selv å velge ville ikke lydigheten ha vært frivillig, men tvungen. Da ville det ikke ha vært noen mulighet for karakterutvikling. En slik handlemåte ville ha vært i strid med Guds plan for innbyggere av andre verdener. Den ville ha vært uverdig for mennesket som fornuftsvesen, og ville ha støttet Satans påstand om at Gud styrte vilkårlig.

Gud skapte mennesket som det skulle være. Han gav det edle karaktertrekk uten noen tilbøyelighet til det onde. Han utstyrte det med store åndsevner og gav det de sterkeste tilskyndelser til å bevare sin troskap. Fullkommen og ved. varende lydighet var betingelsen for evig lykke. Bare på dette vilkår kunne mennesket ha adgang til livets tre.

Våre første foreldres hjem skulle være et mønster for andre hjem, når deres barn drog ut for å ta jorden i eie. Guds egen hånd hadde skapt skjønnheten i dette hjemmet. Men det var ikke et overdådig palass. I sitt hovmod gleder menneskene seg over stOrslåtte og kostbare bygninger, og er stolte over sitt eget verk. Men Gud satte Adam i en hage. Den var hans bolig. Over den hvelvet den blå himmelen seg. Jorden med de vakre blomstene og et teppe av levende grønt var gulv. De løvrike grenene var tronhimmel, og veggene var pyntet med den herligste pryd som var den store kunstners verk.

Det hellige parets omgivelser var en undervisning for alle tider. Sann lykke finnes ikke i stolthet og luksus, men i samvær med Gud gjennom hans skaperverk. Hvis menneskene ville tenke mindre på det kunstige, og oppelske større enkelhet, ville de svare mer til hensikten med at de ble skapt. Stolthet og ærgjerrighet blir aldri tilfredsstilt. Men de som

eier virkelig visdom, vil finne en ekte og oppløftende glede i de kilder til nytelse som Gud har plassert innenfor alles rekkevidde.

De som bodde i Edens hage, fikk i oppdrag å skjøtte hagen, "å dyrke og vokte den". Arbeidet var ikke trettende, men behagelig og styrkende. Gud bestemte at arbeidet skulle være en velsignelse for mennesket, noe som skulle oppta sinnet, styrke kroppen og utvikle evnene. I åndelig og fysisk arbeid fant Adam en av de største gleder i sin hellige tilværelse. Da han på grunn av ulydighet ble drevet ut av sitt vakte hjem, ble han nødt til å tjene til sitt daglige brød i kamp med en gjenstridig jord. Selv om det var helt forskjellig fra de behagelige sysler i hagen, ble det et vern mot fristelse og en kilde til lykke. Arbeidet kan nok føre til tretthet og smerte, men de som betrakter det som en forbannelse av den grunn, tar feil.

De rike har ofte sett med forakt på kroppsarbeideren. Men dette er stikk i strid med Guds hensikt da han skapte mennesket. Hva er eiendommene til selv de rikeste sammenlignet med den arv som ble gitt den høybårne Adam? Men Adam skulle ikke leve et ørkesløst liv. Skaperen vet hva som bidrar til menneskets lykke, og det var han som bestemte hva Adam skulle gjøre. Englene arbeider flittig. De er Guds tjenere for menneskene. Skaperen har ikke noen plass for lediggang.

Så lenge Adam og Eva var tro mot Gud, skulle de herske over jorden. De fikk uinnskrenket herredømme over alt liv. løven og lammet boltret seg i fredelig lek omkring dem eller lå ved føttene deres. Fuglene fløy rundt dem uten frykt, og deres sang steg opp til Skaperens pris. Adam og Eva tok også del i deres takk til Faderen og Sønnen.

Det hellige paret var ikke bare barn under Guds faderlige vern og omsorg. De var også elever som tok lærdom fra den allvise skaper. De fikk besøk av engler og hadde samvær med Skaperen uten noe slør mellom ham og dem. De var fulle av livskraft fra livets tre, og deres åndsevner var bare litt ringere enn englenes. Hemmelighetene i det synlige univers - "den Allvitendes under" var for dem en uuttømmelig kilde til undervisning og fryd.

Naturlovene og deres funksjon, som menneskene har studert i seks rusen år, ble her åpnet for deres tanke av alle tings skaper og oppholder. De betraktet bladene, blomstene og trærne og lærte å forstå deres hemmeligheter. Adam var fortrolig med alle, fra den mektige

leviatan som leker i vannet, til det lille insektet som flagrer i solskinnet. Han hadde navngitt hver enkelt og kjente deres natur og vaner.

Guds herlighet i himmelrommet, de utallige verdener i sine bestemte banet, de svevende skyer, lysets og lydens, dagens og nattens hemmeligheter - alt lå åpent for våre første foreldre. Guds navn stod skrevet på hvert blad i skogen, på hver fjellknaus og i hver skinnende stjerne. Det var synlig på jotden, i luften og over himmelhvelvingen. All orden og harmoni i skaperverket talte til dem om en uendelig visdom og makt. De oppdaget stadig interessante ting som fylte hjertet med dypere kjærlighet og fremkalte nye uttrykk fot takknemlighet.

Så lenge de var tro mot Guds lov, ville deres evne til å erkjenne, nyte og elske bare vokse. De ville stadig samle ny kunnskap, oppdage nye kilder til lykke, og med evig økende klarhet trenge inn i Guds aldri sviktende kjærlighet.

Kapitel 2 - En historisk tragedie

Da Satan ikke lenger hadde mulighet til å gjøre opprør i himmelen, fant han snart et nytt virkefelt, idet han la planer om å ødelegge menneskeslekten. I lykken og freden omkring det hellige par i Eden så han et drømmebilde av den salighet han selv hadde tapt for alltid. Drevet av misunnelse besluttet han å lokke dem til å være ulydige, og på den måten påføre dem syndens skyld og straff. Han ville forvandle deres kjærlighet til mistillit og deres lovsanger til bebreidelser mot Skaperen. På den måten ville han føre disse uskyldige vesener ned i den samme elendighet som han selv var i. Men samtidig ville han da bringe vanære over Gud og skape sorg i himmelen.

Våre første foreldre fikk varsel om faren som truet dem. Himmelske budbærere fortalte om Satans fall og de onde planer han nå ville legge for å felle dem, og åpenbarte enda tydeligere for dem hva den guddommelige styreform bestod i, den som ondskapens fyrste nå prøvde å omstyrte. Det var ved ulydighet mot Guds rettferdige påbud at Satan og hans hær hadde falt. Derfor var det så viktig at Adam og Eva respekterte den loven som var det eneste middel til å hevde orden og rettferd.

Guds lov er like hellig som Gud selv. Den er en åpenbaring av hans vilje, et direkte uttrykk for hans karakter, hans guddommelige kjærlighet og visdom. Harmonien i skaperverket avhenger nettopp av at alle vesener og alle ting, det levende og det livløse, er i fullkommen harmoni med Skaperens lov. Gud har satt lover til å styre, ikke bare de levende vesener, men alt som virker i naturen. Skaperverket er underlagt faste lover som ikke kan settes til side. Alt omkring oss styres av naturlover, men bare mennesket er ansvarlig overfor moralloven. Mennesket, kronen på skaperverket, har fått evnen til å fatte Guds krav, til å forstå hvor rettferdig og god hans lover og hva den krever. Av mennesket kreves det ubetinget lydighet.

I likhet med englene ble også innbyggerne i Eden satt på prøve. Deres lykketilstand kunne opprettholdes bare på betingelse av troskap mot Skaperens lov. De hadde valget mellom å lyde og leve, eller å være ulydige og dø. Gud hadde gitt dem rike velsignelser. Men dersom de ikke aktet på hans vilje, var det umulig for ham å spare dem for følgene, på samme måte som han heller ikke sparte englene da de syndet. Overtredelse ville gjøre hans gaver verdiløse og resultere i elendighet og ruin.

Englene bad dem være på vakt mot Satans utspekulerte planer, for han ville være utrettelig i sin iver etter å fange dem i sin snare. Så lenge de var lydige mot Gud, kunne Satan ikke skade dem. Om det skulle trenges, ville hver eneste engel i himmelen bli sendt for å hjelpe dem. Hvis de bare motstod hans første forførende antydninger, ville de være like trygge som de himmelske budbærere. Men gav de først etter for fristelse, ville deres natur bli så fordervet at de ikke ville ha noen kraft eller lyst til å stå Satan imot.

Kunnskapens tre ble en prøve på deres lydighet og kjærlighet overfor Gud. Herren hadde funnet det på sin plass å legge på dem ert eneste forbud når det gjaldt deres frie bruk av alt som var i hagen. Men om de ringeaktet hans vilje i denne saken, ville de pådra seg skyld på grunn av overtredelse. Satan skulle ikke for all fremtid forfølge dem med fristelser. Bare ved det forbudte treet kunne han overhodet ha adgang til dem. Hvis de forsøkte å utforske det, ville de straks utsette seg for hans list. De ble formaner til å akte nøye på den advarsel Gud hadde sendt dem og å være tilfreds med den undervisning han hadde funnet det nødvendig å gi.

For å utføre sitt verk ubemerket valgte Satan å bruke slangen som sitt medium. Det var en forkledning som svarte godt til hans bedragerske hensikter. Slangen var den gang en av de klokeste og vakreste skapninger på jorden. Den hadde vinger, og når den fløy gjennom luften, var den et strålende syn med en glans som skinnende gull. Når den hvilte mellom grenene på det forbudte treet, og forsynte seg av den deilige frukten, var den virkelig et fengslende og frydefullt syn. På den måten lurte ødeleggeren på sitt bytte i fredens hage.

Englene hadde advart Eva mot å fjerne seg fra sin mann mens de syslet med sin daglige dont i hagen. Sammen med ham ville hun være mindre utsatt for fristelsens farer enn om hun holdt seg for seg selv. Men fordypet som hun var i sin behagelige oppgave, fjernet hun seg uforvarende fra ham.

Da hun merker at hun var alene, ble hun slått av en bange anelse om ar det var fare på ferde. Men hun skjøv angsten fra seg, for hun regnet med at hun hadde visdom og styrke nok til å oppdage det onde og motstå det. Hun gav ikke lenger akt på engelens advarende ord, og snart stod hun der og stirret med en blanding av nysgjerrighet og beundring på det forbudte treet. Frukten så deilig ut, og hun spurte seg selv hvorfor Gud hadde holdt den tilbake fra dem.

Nå hadde fristeren sin store anledning. Som om han kunne lese hennes tanker, sa han: "Har Gud virkelig sagt: I skal ikke ete av noe tre i haven?" Eva ble forbauset og skremt da hun så å si hørte et ekko av sine egne tanker. Men slangen fortsatte bare sin tale. Med en besnærende stemme smigret han henne for hennes uforlignelige skjønnhet, og ordene virket langt fra ubehagelige. I stedet for å flykte bort, nølte hun, full av undring over å høre at en slange snakket. Dersom et vesen som lignet englene, hadde snakket til henne, ville hun ha blitt redd. Men det falt henne ikke inn at denne fascinerende slangen kunne være et medium for den falne fienden.

På fristerens besnærende spørsmål svarte hun: "Vi kan ete av frukten på trærne i haven; men om frukten på det tre som er midt i haven, har Gud sagt: I skal ikke ete av den og ikke røre ved den, for da skal I dø. Da sa slangen til kvinnen: I skal visselig ikke dø; for Gud vet at på den dag I eter av det, skal eders øyne åpnes, og I skal bli likesom Gud og kjenne godt og ondt."

Han påstod at hvis de tok av frukten, ville de nå opp på et høyere plan i tilværelsen og få del i et videre kunnskapsfelt. Han hadde jo selv spist av den forbudte frukten, og som følge av det hadde han fått evnen til å snakke. Egentlig var det en listig insinuasjon om at Gud holdt noe tilbake fra dem av frykt for at de skulle bli lik ham. Når han hadde forbudt dem å spise av denne frukten, ja til og med røre den, var det bare på grunn av dens vidunderlige egenskaper til å gi visdom og makt. Forføreren antydet at Gud ikke ville gjøre alvor av denne truselen. Den hadde bare til hensikt å skremme dem. Hvordan skulle de kunne dø? De hadde jo spist av livsens tre. Nei, det Gud hadde prøvd å gjøre, var bare å hindre dem i å oppnå en edlere utVikling og finne større lykke.

Slik har Satan arbeidet helt fra Adams dager til i dag, og han har hatt stort hell med seg. Han frister menneskene til å tvile på Guds kjærlighet og visdom. Han er stadig ute etter å vekke en lyst til respektløs nyfikenhet, en rastløs trang til å trenge helt til bunns i hemmelighetene ved Guds visdom og makt. Mange mennesker er så ivrige etter å finne ut det som Gud har funnet best å holde hemmelig, at de helt overser de sannheter han virkelig har åpenbart, og som er vesentlige for frelsen. Satan frister menneskene til ulydighet ved å innbille dem at de får del i et vidunderlig kunnskapsområde. Men dette et bate et bedrag. Stolte over sine tanker om fremskritt tramper de på Guds hellige krav og begir seg inn på en sti som fører til nedverdigelse og død.

Satan fremstilte det slik for det hellige par at de ville ha fordel av å bryte Guds lov. Er det ikke et lignende resonnement vi hører i dag? Mange taler om trangsyn hos dem som lyder Guds bud. Selv gjør de krav på å være mer vidsynte og ha større frihet. Hva annet er dette enn et ekko av stemmen fra Edens hage: "På den dag I eter av det" - og dermed ringeakrer Guds krav skal dere "bli likesom Gud".

Satan hevdet at han hadde hatt fordel av å spise av den forbudte frukren. Men han lor det ikke skinne igjennom at han ved sin overtredelse var blitt støtt ut av himmelen. Selv om han hadde funnet ut at synd resulterer i et uendelig rap, skjulte han sin egen ulykke for å bringe andre ned i samme uføre.

På lignende vis prøver overtrederen i dag å skjule sin sanne karakter. Han kan endog påstå at han er ulastelig. Men hans opphøyde bekjennelse gjør ham bare til en desto farligere bedrager. Egentlig står han helt på Satans side. Fot han tramper på Guds lov og forfører andre til å gjøre det samme, til deres evige ødeleggelse.

Eva trodde virkelig på Satans ord. Men denne tro frelste henne ikke fra syndens straff. Hun tvilte på Guds ord, og dette førte til hennes fall. I dommen vil menneskene ikke bli dømt fordi de i oppriktighet trodde en løgn. De vil bli dømt fordi de ikke trodde sannheten, og fordi de forsømte anledningen til å få vite hva som er sannhet. Hvor mye Satan enn i sin spissfindighet prøver å hevde det motsatte, er det alltid skjebnesvangert å være ulydig mot Gud. Vi må derfor sette alt inn på å lære hva som er sannhet. All undervisning i Guds ord er til rettledning og til formaning for oss. Den er gitt for å frelse oss fra villfarelse. A ringeakte den vil føre til undergang for oss selv. Alt som strir mot Guds ord, kan vi være sikre på kommer fra Satan.

Slangen tok frukten fra det forbudte treet og la den i hånden på den halvt motstrebende Eva. Så minnet han henne om det hun selv hadde sagt, at Gud hadde forbudt dem å røre den, for da ville de dø. Hun ville ikke ta mer skade av å spise av den enn å røre den. Eva merket ikke noen skadevirkninger av det hun hittil hadde gjort. Derfor ble hun dristigere. "Og kvinnen så at treet var godt å ete av, og at det var en lyst for øynene, og at der var et prektig tre, siden en kunne få forstand av det, og hun tok av frukren og åt."

Frukten var velsmakende, og etter hvert som hun spiste av den, syntes hun at hun kjente en livgivende kraft. Hun forestilte seg at hun nå kom inn i en høyere form for

eksistens. Uren frykt plukker hun og spiste videre. Ettersom hun nå selv hadde overtrådt buder, ble hun også Sarans middel til å føre mannen ut i ødeleggelsen. I en merkelig, unaturlig sinnsstemning og med hendene fulle av den forbudre frukten, gikk hun til bake til Adam og fortalte ham air som hadde hendt.

Et uttrykk av sorg bredte seg over Adams ansikt. Han så forbauset og engstelig ut. Han svarte at dette måtte være fienden som de var blitt advart mot, og ifølge Guds dom måtte hun dø. Men Eva trengte bare sterkere og sterkere inn på ham for å få ham til å spise av frukten. Imens gjentok hun ordene fra slangen om at de ikke skulle dø. Hun resonnerte som så at dette måtte være sant, for selv følte hun ikke noe som tydet på Guds mishag. Tvert imot følte hun en deilig, opplivende virkning som fikk alle sanser til likesom å dirre av nytt liv. Hun trodde det var noe lignende som inspirerte de himmelske sendebud.

Adam forstod at hans hustru hadde overtrådt Guds bud. Hun hadde unnlatt å ta hensyn til det eneste forbud som var gitt for å prøve deres troskap og kjærligher. Det oppstod en forferdelig kamp i hans sinn. Han angret at han hadde latt Eva gå så langt bort fra ham. Men nå var det skjedd. Han måtte skille lag med henne som hadde vært hans glede. Hvordan skulle han kunne bære dette? Hittil hadde han kunnet glede seg over samværet med Gud og hellige engler, og han hadde sett Skaperens herlighet. Han forstod hvilken vidunderlig fremtid som åpnet seg for menneskene, om de bare ville være tro mot Gud. Men alle disse velsignelser var plurselig tapt av syne. Så stOr var frykten for å miste den gave som i hans øyne var mere verd enn alt annet. Kjærlighet, takknemlighet og trofasthet mot Skaperen - alt dette var med ett overvunnet av kjærligheten til Eva. Hun var en del av ham selv, og han kunne ikke holde ut tanken på å skilles fra henne. Han tenkte ikke over at den evige Gud som hadde skapt ham selv av støv og gjort ham til en levende og vakker skapning, og som i kjærlighet hadde gitt ham en livsledsager, kunne fylle hennes plass.

Adam bestemte seg for å dele hennes skjebne. Hvis hun måtte dø, ville han dø sammen med henne. Når alt kom til alt, kunne jo det den kloke slangen hadde sagt, være sant. Eva stod foran ham like vakker og tilsynelatende like uskyldig som før denne ulydighetshandlingen. Hun gav endog utttykk for større kjærlighet til ham enn hun før hadde gjort. Noe tegn på død så han ikke hos henne. Han bestemte seg for å trosse følgene. Han tok av frukten og spiste den.

Etter denne synden følte også Adam det som om han hadde nådd opp på et høyere livsplan. Men snart fylte tanken på synden ham med skrekk. Luften som tidligere hadde hatt

en mild og jevn temperatur, syntes nå å gjennomisne det skyldige menneske. Den kjærlighet og fred de hadde hatt, var plutselig borte. I stedet hadde de en følelse av synd og frykt for fremtiden, en underlig nakenhet i sjelen. Den Iysdrakten som hittil hadde omgitt dem, forsvant. For å erstatte den prøvde de å dekke seg på annen måte, for ellers kunne de ikke møte Gud og de hellige englene.

Nå begynte de å se syndens sanne karakter. Adam bebreidet sin hustru for den dumhet hun hadde vist ved å gå fra ham og bli bedratt av slangen. Men de trøster seg begge med at han som hadde gitt dem så mange tegn på sin kjærlighet, ville tilgi denne ene overtredelsen, eller at de ikke ville bli utsatt for en såhard straff som de hadde fryktet. Satan triumferte over sitt hell. Han hadde fristet kvinnen til å tvile på Guds kjærlighet og visdom og til å overtre hans lov. Og gjennom henne hadde han også fått Adam til å falle.

Den store lovgiver skulle snart gjøre Adam og Eva kjent med følgene av deres overtredelse. De merket Guds nærvær i hagen. Så lenge de to hadde vært uskyldige og hellige, hadde de alltid med glede hilst Skaperen velkommen. Nå flykter de i redsel og prøvde å gjemme seg i de fjerneste avkroker av hagen. "Da kalte Gud Herren på Adam og sa til ham: Hvor er du? Og han svarte: Jeg hørte deg i haven; da ble jeg redd, fordi jeg var naken, og jeg skjulte meg. Da sa han: Hvem har sagt deg at du er naken? Har du ett av det tre som jeg forbød deg å ete av?"

Adam kunne hverken benekte eller unnskylde sin synd. Men han viste ikke noen virkelig anger. I stedet prøvde han å kaste skylden på sin hustru og derved på Gud selv. "Kvinnen som du gav meg til å være hos meg, hun gav meg av treet, og jeg åt." Han som av kjærlighet til Eva frivillig hadde gitt avkall på Guds anerkjennelse og på sitt hjem i Paradis og et evig liv i glede, prøvde nå etter sitt fall å gjøre sin hustru, ja endog Skaperen, ansvarlig for overtredelsen. Så forferdelig er syndens makt.

Da kvinnen ble spurt: "Hva er det du har gjort?" svarte hun: "Slangen dåret meg, og jeg åt." Med andre ord: "Hvorfor skapte du slangen? Hvorfor lot du den komme inn i Eden?" Det var på denne måten hun forsøkte å finne unnskyldning for sin synd. Likesom Adam la hun altså ansvaret for deres fall på Gud. Selvrettferdighetens ånd hadde sin opprinnelse hos løgnens far. Den fikk næring så snart våre første foreldre gav etter for Satans innflytelse. Og den har siden eksistert hos alle Adams sønner og døtre. I stedet for ydmykt å bekjenne sine synder forsøker de å dekke seg selv ved å legge skylden på andre, på omsten. dighetene eller på Gud. Slik bruker de endog hans velsignelser som en anledning til å knurre mot ham.

Så felte Gud sin dom ovet slangen: "Fordi du gjorde dette, så skal du være forbannet blant alt feet og blant alle de ville dyr. På din buk skal du krype, og støv skal du ete alle ditt livs dager." Slangen hadde vært brukt som Satans redskap, derfor skulle den ha del i Guds dom over synden. Den hadde før vært den vakreste og mest beundrede blant dyrene. Nå skulle den være den forakteligste og mest avskyelige av dem alle, fryktet og hatet av både mennesker og dyr. De ord som deretter ble rettet til slangen, hadde direkte adresse til Satan selv, og de pekte frem til hans endelige nederlag og ødeleggelse. "Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen og mellom din ætt og hennes ætt; den skal knuse ditt hode, men du skal knuse dens hæl."

Eva fikk vite om den sorg og smerte som fra nå av måtte bli hennes lodd. Og Herren sa: "Til din mann skal din attrå stå, og han skal råde over deg." I skapelsen hadde han gjort henne til Adams jevnbyrdige. Hadde de forblitt lydige mot Gud - i samsvar med hans store kjærlighetslov - ville de også ha bevart den innbyrdes harmonien. Men synden hadde skapt et misforhold, og nå kunne enheten gjenopprettes bare ved at en av partene underkastet seg.

Eva hadde vært den første til å overtre Guds bud. Hun hadde falt i fristelse ved å fjerne seg fra sin livsledsager, stikk i strid med Guds befaling. Det var på grunn av hennes overtalelse at Adam hadde syndet. Nå kom hun i et underdanighetsforhold til sin mann. Hvis den falne menneskeslekten hadde fulgt de prinsippene som er nedfelt i Guds lov, ville dommen ha vist seg å være en velsignelse. Men mannens misbruk av den myndighet han på den måten fikk, har gjort kvinnens lodd bitter og forvandlet hennes liv til en tung byrde.

Eva hadde vært fullkommen lykkelig ved sin manns side i Eden. Men i likhet med så mange rastløse Eva-døtre i vår tid følte hun seg smigrer ved utsikten til å komme opp på et høyere plan enn det Gud hadde bestemt for henne. I et forsøk på å heve seg over sin opprinnelige stilling falt hun ned på et lavere plan. Det samme vil skje med alle som er uvillige til å påta seg de plikter livet legger på dem etter Guds plan.

Mange anstrenger seg for å oppnå stillinger som Gud ikke har gjort dem skikket til, og lar den plassen stå tom hvor de ville ha vært til virkelig velsignelse. I ønsket om å nå opp på et høyere plan har mange ofrer sin kvinnelige verdighet og sin edle karakter og har unnlatt å gjøre det som himmelen har bestemt for dem.

Herren sa til Adam: "Fordi du lød din hustru og åt av det tre som jeg forbød deg å ete av, så skal jorden være forbannet for din skyld! Med møye skal du nære deg av den alle ditt livs dager. Torner og tistler skal den. bære deg, og du skal ete urtene på marken. I ditt ansikts sved skal du ere ditt brød, inntil du vender tilbake til jorden, for av den er du tatt; for støv er du, og til støv skal du vende tilbake."

Det var ikke Guds vilje at det syndfrie paret skulle kjenne noe til ondt. Han hadde gitt dem det gode i rikt mål og holdt det onde borte fra dem. Men i strid med hans befaling hadde de spist av det forbudte treet. Og nå ville de alle sitt livs dager fortsette å spise av det og få kjennskap til det onde. I riden som fulgte ville menneskene bli plaget av Satans fristelser. I stedet for det herlige arbeidet de var satt til, skulle de oppleve angst og slit. De ville bli utsatt for skuffelser, sorg og smerte og til slutt døden.

Hele naturen kom under syndens forbannelse og skulle virne for menneskene om hva opprør mot Gud egentlig er, og hva følgen av det må bli. Da Gud skapre mennesket, gjorde han det til herre over jorden og over alle levende skapninger. Så lenge Adam var tro mor himmelen, var hele naturen underlagt hans vilje. Men da han gjorde opprør mot Guds lov, gjorde også de lavere skapninger opprør mot hans herredømme. Slik ville Gud i sin nåde vise menneskene at hans lover hellig, og lære dem å innse faren ved å sette den til side, om enn aldri så lite.

Et liv i strev og bekymring ble fra nå av menneskets lodd og del, men Gud gjorde det i kjærlighet. Det var en nødvendig forutserning for å legge en demper på den naturlige tilbøyelighet til å gi etter for lyster og lidenskaper og for å utvikle selvkontroll. Dette ble en del av Guds store plan for å gjenreise mennesket fra den ødeleggelse og nedverdigelse som synden hadde ført med seg.

Advarselen til våre første foreldre: "På den dag du eter av det, skal du visselig dø," betydde ikke at de nødvendigvis skulle dø den samme dag de spiste av den forbudte frukten. Men på den dagen ville den ugjenkallelige dommen falle. Løftet om udødelighet var gitt på betingelse av lydighet. Ved å overtre ville de miste retten til det evige liv. Den dagen ville de bli dømt til døden.

For å kunne leve evig måtte mennesket spise av frukten på livets tre. Hvis de mistet den muligheten, ville livskraften gradvis minke, inmillivet ebbet ut. Det var Satans plan at Adam

og Eva ved ulydighet skulle pådra seg Guds mishag. Hvis de ikke fikk tilgivelse, håpet han at de ville spise av frukten på livets tre og dermed fortsette å leve i synd og ulykke. Men straks etter menneskets fall fikk hellige engler i oppdrag å vokte veien til livets tre. Omkring disse engler glimtet lysstråler som lignet lynende sverd. Ingen av Adams familie fikk lov til å passere denne skranken for å spise av den livgivende frukten. Derfor finnes det ingen udødelige syndere.

Mange betrakter den flodbølge av sorg og smerte som våre første foreldres overtredelse førte til, som en altfor fryktelig konsekvens av en så liten synd, og de tviler på Guds visdom og rettferdighet i hans handlemåte med menneskene. Men hvis de ville trenge dypere inn i dette spørsmålet, ville de oppdage at de tar feil. Gud skapte mennesket i sin egen lignelse, fritt for synd. Jorden skulle bli befolket med vesener som bare stod litt lavere enn englene.

Men deres lydighet måtte settes på prøve, for Gud ville ikke tillate at verden ble fylt av slike som ringeaktet hans lov. I sin store nåde satte han Adam på en prøve som slett ikke var hard. Men det faktum at prøven var lett, gjorde at synden ble stor. Dersom Adam ikke kunne bestå den aller minste prøve, ville han heller ikke bestå en hardere prøve om han hadde fått et større ansvar.

Hvis Adam var blitt stilt på en stor prøve, ville de som dras mot det onde, ha unnskyldt seg med å si: "Dette er en ubetydelig sak. Gud er ikke så nøye med småting." Slik ville det stadig forekomme overtredelse i ting som regnes for å være små, og som passerer upåtalt blant menneskene. Men Gud har gjort det klart at synd av enhver størrelsesorden er motbydelig for ham.

For Eva virket det som en ubetydelig sak å være ulydig mot Gud ved å smake av frukten på det forbudte treet og å friste sin ektemake til å synde. Men deres synd åpnet slusene for en bølge av ulykke over verden. Hvem kan i fristelsens øyeblikk overskue de forferdelige følger av bare et eneste feiltrinn?

Mange lærer at Guds lov ikke er bindende for mennesket. De hevder at det er umulig å være lydig mot Guds bud. Men hvis dette var sant, hvorfor måtte så Adam lide syndens straff? Våre første foreldres synd førte skyld og sorg over verden. Om det ikke var for Guds godhet og nåde, ville synden ha brakt slekten ut i den mest håpløse fortvilelse. Ingen bør bedra seg selv. "Den lønn som synden gir, er døden."! Man kan ikke ustraffet overtre Guds

lov. Dette gjelder like ubetinget nå som den gang da dommen ble uttalt over menneskeslektens far.

Etter syndefallet kunne Adam og Eva ikke lenger bo i Eden. De tryglet om å få lov til å bli i det hjemmet de hadde mens de ennå var uskyldige og glade. De bekjente at de hadde forspilt enhver rett til dette lykkelige bostedet, og lovet å vise Gud absolutt lydighet for fremtiden. Men de fikk vite at deres natur var blitt fordervet av synden. De hadde redusert sin styrke til å stå imot det onde, og hadde åpnet veien for Satan til å vinne lettere innpass hos dem. I sin uskyldige tilstand hadde de gitt etter for fristelse. Nå var de i en tilstand av bevisst skyld, og de ville ha mindre kraft til å leve et rent og hellig liv.

Ydmyket og ubeskrivelig sorgtunge tok de farvel med sitt vakre hjem og drog ut for å bo på en jord som syndens forbannelse hvilte over. Luften som en gang hadde vært mild og med jevn temperatur, ble nå gjenstand for store endringer. I sin barmhjertighet utstyrte Gud dem med klær av skinn som vern mot temperatursvingninger.

Snart ble Adam og hans hustru vitne til de første tegn på forfall ved at blomster visnet og løv falt av. Dette sørget de mer over enn mennesker sørger over sine døde. Det var virkelig all grunn til å sørge over at de sarte blomstene døde. Men da store trær felte sitt løv, stod den grusomme kjensgjerning klart for dem at døden er alt levendes lodd.

Edens hage ble på jorden lenge etter at mennesket var blitt forvist fra dens skjønne stier. Den falne slekt fikk ennå i lang tid lov å se inn i det tapte hjemmet fra deres uskylds dager, men inngangen var sperret av englevakten. Ved paradisporten der kjeruber holdt vakt, ble den guddommelige herlighet åpenbatt. Hit kom Adam og hans sønner for å tilbe Gud. Her fornyer de sitt løfte om lydighet mot den lov som de hadde overrrådt, med den følge at de var blitt forvist fra Eden. Da urettferdighetens flodbølge oversvømmer verden, og menneskenes ondskap resulterte i at de ble tilintetgjort i en vannflom, ble Eden fjernet fra jorden av ham som hadde plantet den. Men ved den endelige gjenopprettelsen når det skal bli "en ny himmel og en ny jord",' skal også Eden bli gjenopprettet enda vakrere enn i begynnelsen.

Da skal de som holdet Guds bud, få del i udødelig livskraft fra livets tre, I denne vakre hagen skal innbyggerne i syndfrie verdener gjennom endeløse tidsaldre se et uttrykk for

Guds fullkomne skaperverk - en prøve på hva hele jorden ville ha blitt, om bare mennesket hadde oppfylt Skaperens herlige plan.

Kapitel 3 - Guds redningsaksjon

Menneskets fall fylte himmelen med sorg. Den verden Gud hadde skapt, var forstyrret av syndens forbannelse og bebodd av mennesker som var overgitt til ulykke og død. Der var ingen mulig utvei for dem som hadde overtrådt loven. Englene opphørre med sin lovsang. Gjennom alle himmelens haller var det sorg over den ødeleggelse som synden hadde forårsaket.

Guds Sønn, himmelens herre, hadde dyp medfølelse med den falne slekt. Uendelig medlidenhet rørte hans hjerte da han betraktet sorgen og smerten i den falne verden. Men Guds kjærlighet hadde unnfanget en plan til frelse for menneskene. Guds overtrådte lov krevde livet av synderen. I hele universet fantes det bare en som på menneskets vegne kunne tilfredsstille lovens krav. Denne loven er nemlig like hellig som Gud selv. Derfor kunne bare en som var Gud lik, gjøre soning for overtredelsen. Ingen andre enn Krisrus kunne løskjøpe mennesket fra lovens forbannelse og igjen bringe det i harmoni med himmelen. Han ville ta på seg skylden som synden hadde forårsaket, en synd så anstøtelig for den hellige Gud at den måtte skille Faderen fra Sønnen. Kristus måtte stige ned i sorgens avgrunn for å redde den fortapte menneskeslekt.

Hos Faderen talte han synderens sak. Imens ventet den himmelske hærskare med ubeskrivelig interesse på resultatet. Dette "freds råd",' denne hemmelige rådslagning mellom Faderen og Sønnen for de falne menneskebarn, varte lenge. Frelsesplanen var blitt lagt før jorden ble skapt. Krisrus er nemlig Lammet som ble slaktet "fra verdens grunnvoll ble lagt".' Likevel var det en kamp for universets konge å gi sin Sønn i døden for den falne menneskeslekt. "For så høyt hat Gud elsket verden ar han gav sin Sønn, den eneste, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv."' Hvilken ufattelig gjenløsningsplan - Guds kjærlighet til en verden som ikke elsker ham! Hvem kan lodde dybden i en slik kjærlighet som er mer enn noen kan fatte? Gjennom endeløse tidsaldre vil udødelige vesener undres i tilbedelse, idet de prøver å trenge inn i dette kjærlighetens mysterium.

Gud åpenbarte seg gjennom Kristus og "forsonte verden med seg selv".' Mennesket var blitt så fornedret av synden at det ikke i seg selv kunne komme i harmoni med ham som hadde en ren og god natur. Men etter at Kristus hadde kjøpt mennesket fri fra lovens forbannelse, kunne han gi det del i guddommelig kraft som skulle virke sammen med den

menneskelige anstrengelse. Ved å bekjenne sin synd for Gud og ved å tro på Kristus kunne de falne Adams barn igjen bli Guds barn.

Den eneste planen som kunne sikre menneskets frelse, innbefattet hele himmelen i et uendelig offer. Englene var først ikke i stand til å glede seg da Kristus la frem gjenløsningsplanen for dem. For de så hvilken ubeskrivelig lidelse det ville koste deres kjære herre å frelse menneskene. I sorg og undring lyttet de til hans ord idet han forralte dem at han måtte forlate himmelens renher og fred, glede, herlighet og udødelighet, og komme til en fordervet jord for å urholde sorg, skam og død. Han skulle stå mellom synderen og syndens straff. Men bare et fåtall ville ra imot ham som Guds Sønn. Han skulle forlate sin høye stilling som himmelens majestet, komme ned til jorden, ydmyke seg som menneske og ved egen erfaring stifte bekjentskap med de sorger og fristelser som mennesket må gjennomleve. Alt dette ville være nødvendig for at han kunne hjelpe dem som ble fristet.

Når hans lærergjerning var slutt, skulle han overlates i onde menneskers hender, og bli offer for enhver forsmedelse og tortur som Satan kunne inspirere dem til å påføre ham. Han skulle lide den mest grusomme død, løftet opp mellom himmel og jord, naglet til et kors som en forbryter. Han skulle gjennomleve timer av dødsangst så forferdelig at englene ikke ville holde ut å se på det, men ville dekke ansiktet når Faderen vendte seg bort fra ham, mens overtrederens syndebyrde - vekten av hele verdens synd - hvilte på ham.

Englene kastet seg ned for hans føtter og tilbød å ofre seg for menneskene. Men en engels liv kunne ikke betale gjelden. Bare han som hadde skapt mennesket, hadde makt til å gjenløse det. Men englene skulle også få sin andel i frelsesverket. En kort stund skulle Kristus bli "stilt lavere enn englene",' og han skulle smake døden for alle. Når han påtok seg menneskelig natur, ville han ikke ha den samme styrke som dem, og de skulle tjene, styrke og trøste ham i hans lidelser. De skulle også være tjenende ånder "til tjeneste for dem som skulle arve frelse".' De skulle verne nådens barn mot de onde englers makt og mot det mørket Satan ville omgi dem med.

Når englene ble vitne til den angst og fornedrelse deres herre skulle gjennomgå, ville de bli fylt med sorg og harme, og nære er inderlig ønske om å fri ham ut av mordernes hender. Men de måtte ikke gripe inn for å hindre noe av det de kom til å se. Det var en del av gjenløsningsplanen at Kristus skulle bli utsatt for onde menneskers hån og forakt, og han godtok alt dette da han ble deres gjenløser.

Kristus forsikret englene at han ved sin død ville bli en løsepenge for mange og ødelegge ham som hadde døden i sin makt. Han ville erobre det rike Som mennesket hadde tapt ved sin overtredelse. De forløste skulle arve det sammen med ham og bo der til evig tid. Synd og syndere skulle bli utslettet slik at freden aldri mer skulle forstyrres hver ken i himmelen eller på jorden. Han bad englehæren om å erklære seg enig i frelsesplanen, som også Faderen hadde gått med på. De skulle glede seg over at falne mennesker ved hans død kunne bli forsoner med Gud.

Himmelen ble fylt med ubeskrivelig glede. Herligheten og gleden i en gjenfødt verden oppveide endog livets fyrstes angst og offer. Gjennom de himmelske haller gjenlød de første strofer av den sangen som skulle lyde over Betlehem: "Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag." Gleden var enda dypere nå enn da jorden ble skapt, mens "alle morgenstjerner jublet, og alle Guds sønner ropte av fryd".'

I den dom som ble uttalt over Satan i Edens hage, fikk mennesket den første anelse om gjenløsningen. Herren forkynte: "Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen og mellom din ætt og hennes ætt. Den skal knuse ditt hode, men du skal knuse dens hæl." Denne dommen som ble uttalt i våre første foreldres påhør, inneholdt er løfte til dem. Samtidig med at den forutsa en kamp mellom mennesket og Satan, forkynte den at den store motstanders makt ville bli brutt. Adam og Eva stod som forbrytere for den rettferdige dommer og ventet på den dommen som overtredelsen medførte. Men før de fikk vite om sorgen og slitet Som skulle bli deres lodd, eller at de skulle bli til støv igjen, fikk de høre noe som gav dem håp. Selv om de måtte lide under den mektige fiendens makt, kunne de se frem til den endelige seier.

Da Satan fikk vite at det skulle herske fiendskap mellom ham og kvinnen og mellom hans ætt og hennes ætt, visste han at hans verk med å forderve menneskenaturen ville møte motstand, og at ved et eller annet middel ville mennesket bli satt i stand til å stå imot hans makt. Da frelsesplanen ble mer fullstendig åpenbart, gledet Satan seg sammen med sine engler fordi han, etter å ha fått mennesket til å falle, kunne bringe Guds Sønn ned fra hans opphøyde stilling. Han erklærte at hans planer hittil hadde lykkes på jorden, og at Kristus kunne bli beseiret når han tok på seg menneskets natur. Dermed ville menneskenes gjenløsning bli avverget.

Himmelske engler forklarte frelsesplanen mer inngående for våre første for. eldre. Adam og hans hustru fikk forsikring om at de tross sin store synd ikke ville bli hjelpeløst overlatt til Satans herredømme. Guds Sønn hadde tilbudt å sone for deres overtredelse med sitt eget liv. De ville få en prøvetid, og ved anger og tro på Kristus kunne de igjen bli Guds barn.

Det offer som Adams og Evas overtredelse krevde, åpenbarte helligheten i Guds lov, og klarere enn noen gang så de nå syndens forferdelige natur og dens uhyggelige følger. I sin knugende skyldfølelse bad de om at syndens straff ikke måtte falle på ham Som hadde vært kilden til all deres glede. Den måtte heller komme over dem selv og deres etterkommere.

De fikk vite at ettersom Guds lov danner grunnvollen for hans styreform både i himmelen og på jorden, kunne selv en engels liv ikke aksepteres som et offer for overtredelse. Heller ikke kunne et eneste bud oppheves eller forandres for å hjelpe mennesket i dets falne tilstand. Men Guds Sønn som hadde skapt mennesket, kunne gjøre soning for det. Adams overtredelse hadde ført til elendighet og død. Kristi offer ville bringe liv og udødelighet.

Ikke bare mennesket, men hele jorden var på grunn av synden kommet i den ondes makt, og måtte nå fornyes ved gjenløsningsplanen. Da Adam ble skapt, fikk han herredømmet over jorden. Men ved å gi etter for fristelse, kom han under Satans makt, for "det en ligger under for, er en også slave av".

Da mennesket ble Satans fange, gikk herredømmet over til seierherren. Dermed ble Satan "denne verdens gud". Han hadde ranet til seg det herredømmet over jorden som opprinnelig var gitt til Adam. Men da Kristus ved sitt offer betalte syndens straff, skulle han ikke bare løskjøpe mennesket, men også gjenopprette det herredømmet som mennesket hadde tapt. Alt som gikk tapt ved den første Adam, ville bli gjenopprettet ved den annen. Profeten uttrykker det slik: "Og du hjordens tårn, du Sions datters haug! Til deg skal det nå, ja, det skaI komme det forrige herredømme." Og apostelen PauIus ser frem til tiden da "forløsningen kommer for Guds folk".

Gud skapte jorden til å være et hjem for hellige, lykkelige mennesker, "han som ikke skapte den til å være øde, men dannet den til bolig for folk" Dette vil bli virkelighet når

jorden ved Guds kraft blir befridd for synd og sorg. Da skal den bli de frelstes evige hjem. "De rettferdige skal arve landet og bo i det evindelig." "Det skal ikke lenger finnes noe som er under forbannelse. Guds og Lammets trone skal være i byen, og hans tjenere skal tjene ham.

I sin uskyldige tilstand hadde Adam kunnet glede seg ved åpent samkvem med Skaperen. Men synden gjorde skilsmisse mellom Gud og mennesket. Nå kunne bare Kristi soningsverk bygge bro over den avgrunnsdype kløften. Det var ingen annen vei åpen for den frelsens velsignelse som skulle nå fra himmelen til jorden. Menneskene var fremdeles avskåret fra direkte adgang til Skaperen. Men gjennom Kristus og englene ville Gud ha forbindelse med dem.

Slik fikk Adam likevel innblikk i viktige begivenheter i menneskehetens historie, fra den tid da Guds dom ble avsagt i Eden, til vannflommen, og videre frem til Kristi første komme. Han ble klar over at Guds Sønns offer var tilstrekkelig til å frelse hele verden. Men mange ville velge et liv i synd, heller enn et liv i anger og lydighet. Forbrytelse ville øke fra slekt til slekt, og syndens forbannelse ville hvile tyngre og tyngre over menneskeheten, over dyrene og over selve jorden. Menneskenes levedager ville bli forkortet som følge av deres syndige levesett. Det ville gå nedover, ikke bare i ytre skikkelse og fysisk ut holdenhet, men også i moralsk og intellektuell kraft. Til slutt ville verden bli fylt med elendighet av alle slag.

Ved å tilfredsstille sine lyster og lidenskaper ville menneskene miste evnen til å fatte de store sannheter i gjenløsningsplanen. I troskap mot sin opprinnelige hensikt med å gi avkall på himmelens herlighet, ville Kristus fortsatt nære den dypeste interesse for menneskene og innby dem til å skjule sin svakhet i hans styrke og sine mangler i hans fullkommenhet. Han ville dekke alle behov hos dem som kom til ham i tro. Det ville alltid være noen få som bevarte kunnskapen om Gud og forble uberørt av den økende urettferdighet.

Gud påbød ofringene for stadig å minne menneskene om deres synder, og for at de skulle angre og bekjenne sin tro på den lovede gjenløser. Ofringene skulle innprente den alvorlige sannhet i menneskene at det var synden som brakte død. For Adam var det første offer en høyst smertefull seremoni. Han måtte løfte hånden for å ta liv som bare Gud kunne skape. Det var første gang han hadde vært vitne til døden. Han visste at hvis han hadde vært lydig mot Gud, hadde hverken mennesker eller dyr behøvd å dø. Nå måtte han slå i hjel det uskyldige offerdyret.

Idet han drepte offerdyret, skalv han med tanke på at Guds uskyldige lam skulle utgyte sitt blod på grunn av hans synd. Denne scenen gav ham en dypere og mer levende forståelse av hvor stor hans overtredelse var, idet intet mindte enn Guds Sønns død kunne sone den. Han tenkte med undring på den uendelige godhet som var rede til å betale en så høy løsesum for å frelse den skyldige. En stjerne av håp lyste opp i en mørk og sktemmende fremtid og mildnet den fullstendige trøstesløshet.

Men gjenløsningsplanen hadde en enda videre og dypere hensikt enn å frelse menneskene. Det var ikke utelukkende av den grunn at Kristus kom til vår jord. Det var ikke bare for at innbyggerne i vår lille verden skulle få en riktig oppfatning av Guds lov. Men det var for å rettferdiggjøre Guds karakter overfor universet. Det var dette resultat av sitt offer - innflytelsen på fornuftsvesener på andre kloder og på menneskene - Jesus så frem til da han like før korsfeste!sen sa: "Nå felles dommen over denne verden, nå skal denne verdens fyrste kastes ut. Og når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg."

Kristi død for å frelse menneskene var ikke bare for å gjøre himmelen til gjengelig for mennesker, men skulle overfor hele universet rettferdiggjøre den måten Gud og hans Sønn hadde behandlet Satans opprør på. Kristi død på korset ville slå fast at Guds lover evig, og åpenbare syndens natur og de følger den fører med seg. Helt fra begynnelsen hadde striden dreiet seg om Guds lov. Satan hadde forsøkt å bevise at Gud var urettferdig, at hans lov var mangelfull, og at hensynet til universets beste krevde at den måtte forandres. Når han angrep loven, var det for å tilintetgjøre opphavsmannen. Denne kampen skulle vise om de guddommelige lovbud var mangelfulle og i behov av forandringer, eller om de var fullkomne og uforanderlige.

Da Satan ble utstøtt fra himmelen, besluttet han å gjøre jorden til sitt rike. Da han fristet Adam og Eva og vant over dem, trodde han at han hadde vunnet jorden til odel og eie. "De har valgt meg til å herske over seg," sa han, og hevdet at det var umulig for syndere å få tilgivelse. Derfor var den falne slekt hans rettmessige undersåtter, og verden tilhørte ham. Men Gud gav sin Sønn, sin egen likemann, til å bære straffen for overtredelse. Slik sørget han for en utvei så menneskene kunne vinne tilbake Herrens gunst og det Eden-hjemmet de hadde mistet. Kristus påtok seg å frelse menneskene og redde verden fra Satans grep. Den store striden som begynte i himmelen, skal avgjøres nettopp i den verden som Satan gjør krav på.

Hele universet undret seg over at Kristus skulle ydmyke seg for å frelse mennesket som hadde falt, han som hadde reist fra stjerne til stjerne, fra verden til verden og hatt tilsyn med alt, og i sitt forsyn sørget for alt levendes behov i sitt enorme skaperverk. At han skulle gå med på å forlate sin herlighet og ta på seg menneskelig natur, var et mystetium de syndfrie skapninger i andre verdener lengtet etter å trenge inn i. Da Kristus kom til våt jord i menneskelig skikkelse, var alle intenst interessett i å følge ham, idet han skritt for skritt vandret den blodbestenkre sti fra krybben til Golgata. Himmelen la merke til den hån og Spott han måtte døye, og visste at det var Satan som stod bak. Himmelens beboere merket seg hvert mottrekk som ble foretatt. Satan forsøkte hele tiden å ttekke menneskeslekten dypere og dypere ned i mørke, sorg og lidelse, mens Kristus på sin side øver sin innflytelse i motsatt retning.

De hellige skapninger var vitne til kampen mellom lys og mørke som stadig ble mer intens. Da Kristus i dødsangst på korset utbrøt: "Det er fullbrakt," lød det et seiersrop

gjennom alle bebodde verdener og gjennom selve himmelen. Den store strid som lenge hadde pågått i denne verden, var nå avgjort, og Kristus var seierherre. Hans død hadde gitt avgjørende svar på spørsmålet om Faderen og Sønnen elsket menneskene så høyt at de ville vise selvfornekteIse og selvoppofreIse. Saran hadde vist sin sanne karakter som en løgner og manndraper. Det ble klart for enhver at hvis han hadde fått lov til å herske over de himmelske vesener, ville han ha vist den samme holdning som overfor de menneskene han hadde under sitt herredømme. Det lojale universet gav uttrykk for en samstemmig lovprisning av Guds ledelse.

Dersom loven kunne forandres, ville mennesket ha blitt frelst uten Kristi offer. Det faktum at det var nødvendig for Kristus å gi sitt liv for den falne slekt, er i seg selv et avgjørende bevis for at loven ikke på noen måte fritar synderen for dens krav. Det er blitt bevist at syndens lønn er døden. Da Kristus døde, var Satans skjebne beseglet. Men hvis loven ble avskaffet på korset, som mange hevder, led Guds kjære Sønn smerte og død bare for å gi Satan det han ønsket. Da ville ondskapens fyrste ha triumfert, for hans anklage mot Guds styresett ville ha blitt bekreftet. At Kristus bar straffen for menneskets lovovertredelse, et for alle fornuftsvesener et vitnesbyrd om at loven er uforanderlig og at Gud er rettferdig, nådig og selvfornektende. Hans grenseløse rettferdighet og barmhjertighet kommer til uttrykk i hans styresett.

Kapitel 4 - Min brors vokter

Kain og Abel, Adams sønner, hadde forskjellig karakter. Abel hadde et sinnelag preget av lojaliter mot Gud. Han så rettferdighet og barmhjertighet uttrykt i den måten Skaperen hadde behandlet den falne slekt på. Derfor tok han med takknemlighet imot håpet om gjenløsning. Men Kain var opprørsk og knurret mot Gud over forbannelsen som han hadde uttalt over jorden og over hele menneskeslekten som følge av Adams synd. Han lot tankene følge i de samme spor som hadde ført til at Satan falt. Han gav etter for lysten til selvopphøyelse og tvilte på Guds rettferdighet og autoriter.

De to brødrene ble prøvet slik Adam var blitt prøvet før dem, for å vise om de ville tro Guds ord og følge der. De kjente den veien Gud hadde åpnet for å frelse menneskene, og de forstod offersystemet som Gud hadde gitt påbud om. De visste at de gjennom ofringene skulle gi uttrykk for sin tro på den frelser som de var et forbilde på, og samtidig erkjenne sin totale avhengighet av ham for å få tilgivelse. De visste også at de ved å følge Guds plan for deres gjenløsning, viste sin lydighet mot hans vilje. Uten blodsutgytelse kunne de ikke oppnå Guds tilgivelse. De skulle vitne om sin tro på Kristi blod som den lovede forsoning ved å ofre et førstefødt lam. I tillegg til dette skulle førstegrøden fra jordens avkastning legges frem for Herren som takkoffer.

De to brødrene bygget sine altere på samme måte, og hver av dem brakte et offer. I samsvar med Herrens vilje bar Abel frem et offerlam fra saueflokken. "Og Herten så til Abel og hans offer." Ild falt ned fra himmelen og brente opp hans offerlam. Men Kain aktet ikke på Guds uttrykkelige befaling og bar frem et offer av markens grøde. Men det kom ikke noe tegn fra himmelen på at det ble godtatt. Abel bad broten innstendig om å komme frem for Gud på den måten han hadde foreskrevet. Men hans inntrengende bønner resulterte bare i at Kain ble enda mer oppsatt på å følge sin egen vilje, for han var jo den eldste av de to. Han følte seg hevet over brorens formaninger og foraktet Abels råd.

Kain kom frem for Gud med misnøye og troløshet i hjertet. Han trodde ikke på det lovede offer eller på nødvendigheten av offersystemet. Hans offergave uttrykte ikke noen anger over synd. Han følte det som mange gjør i dag, at det ville være et tegn på personlig svakhet å følge nøyaktig den planen Gud hadde bestemt, og å gjøre seg helt og holdent avhengig av den lovede frelsers forsoning. Han valgte heller selvtilstrekkelighetens vei. Han ville komme med sine egne fortjenester. Han ville ikke ofre et lam og blande dets blod med sitt eget offer, men ville presentere sine egne produkter, frukten av sine egne gjerninger. Han bød dette frem som en særlig gunst overfor Gud, noe som skulle sikre ham Guds anerkjennelse. Kain var lydig da han bygget et alter og bar frem et offer. Men det ble med en delvis lydighet. Det vesentlige var utelatt, erkjennelsen av ar han trengte en forsoner.

Når det gjaldt fødsel og religiøs opplæring, var disse brødrene like. Begge var syndere, og begge erkjente at Gud hadde krav på ærefrykt og tilbedelse. I det ytre så det ut som om de hadde samme religion inntil et visst punkt. Men utover det var forskjellen mellom dem stor. "Ved tro bar Abel frem for Gud et bedre offer enn Kain."! Abel forstod de store prinsipper i gjenløsningsplanen. Han så seg selv som en synder, og han så at synden og dens straff, døden, stod mellom hans sjel og samfunner med Gud. Så bar han frem slaktofferet, og anerkjente på den måten kravene i den loven han hadde overtrådt. Gjennom det utgytte blodet så han frem til Kristus, det fullkomne offerlam, som skulle dø på Golgata kors. Han stolte på den forsoning som skulle finne sted der. Derfor fikk han det vitnesbyrd at han var rettferdig. Hans offer var godtatt.

Kain hadde samme anledning som Abel til å få kunnskap om disse sannheter og til å akseptere dem. Han var ikke offer for en vilkårlig bestemmelse. Den ene broten var ikke utvalgt til å bli antatt av Gud og den andre til å bli forkastet. Abel valgte selv troen og lydigheten. Kain valgte vantro og opprør. Dette avgjorde hele saken.

Kain og Abel representerer to slags mennesker som vil eksistere i verden like til tidens ende. Den ene gruppen benyttet seg av Guds frelses tilbud, den andre våger å stole på sine egne fortjenester. Deres offer bygger ikke på noen guddommelig midlertjeneste, og er ute av stand til å bringe mennesket i harmoni med Gud. Det er utelukkende gjennom Kristi fortjeneste at våre synder kan bli tilgitt. De som ikke føler noe behov for Kristi blod, og som mener at de kan sikre seg Herrens anerkjennelse ved egne gjerninger uten Guds nåde, gjør det samme feilgrep som Kain. Dersom de ikke påberoper seg det rensende blodet, er de under fordømmelse. Det finnes ingen annen utvei. Det er ikke lagt noen annen plan for menneskets frigjørelse fra syndens trelldom.

De gudsdyrkere som følger Kains eksempel, utgjør langt den største del av menneskene i verden. Praktisk talt hver eneste falsk religion har vært basert på den samme grunnsetning, nemlig at mennesket kan stole på sine egne anstrengelser til frelse. Noen hevder at det menneskeslekten trenger, er utvikling, ikke forsoning, at mennesket kan foredle, høyne og forbedre seg selv. På samme måte som Kain mente at han kunne sikre seg Guds gunst ved et blodløst offer, regner de med å kunne heve menneskeheten opp til den guddommelige standard uavhengig av forsoningen. Kains liv viset hva resultatet vil bli, hvordan det går med mennesket uten Kristus. Menneskeheten har ingen evne til å gjenføde seg selv. Den stiler ikke oppover mot det guddommelige, men nedover mot det sataniske. Kristus er vårt eneste håp. "Det er ikke frelse i noen annen, for i hele verden er det blant mennesker ikke gitt noe annet navn som vi kan bli frelst ved."'

Sann tro, som helt og fullt stoler på Kristus, vil ytre seg i lydighet mot alle Guds krav. Helt fra Adams tid til i dag har striden dreier seg om lydighet mot Guds lov. Til alle tider har det vært noen som har påstått at de er berettiger til gunst hos Gud, selv om de tilsidesetter noen av hans bud. Men Skriften sier at "gjennom gjerningene blir troen

fullendt". "Har den ikke gjerninger, er den rett og slett død." "Den som sier at han kjenner ham, men ikke holder hans bud, er en løgner, og sannheten er ikke i ham."

Da Kain så at hans offer var forkastet, ble han sint på Gud og på Abel. Det ergret ham at Gud ikke tok imot menneskets erstatning for der offer Gud hadde forordnet. Han var også arg på broren som hadde valgt å lyde Gud i stedet for å ta del i opprøret mot ham. Tross Kains likegyldighet overfor Guds befaling ble han ikke overlatt til seg selv. Herren forsøkte å tale fornuft med det menneske som hadde vist seg så urimelig. Han sa til Kain: "Hvorfor er du vred, og hvorfor stirrer du ned for deg?" Guds advarsel ble formidler av en himmelsk budbærer: "Er det ikke så at dersom du har godt i sinne, da kan du løfte opp ditt ansikt? Men har du ikke godt i sinne, da ligger synden på lur ved døren, og dens attrå står til deg, men du skal være herre over den."

Kain måtte selv treffe sitt valg. Hvis han satte sin lit til den lovede frelsers fortjeneste og rettet seg etter Guds krav, ville han kunne nyte himmelens gunst. Men hvis man fortsatte i vantro og overtredelse, ville han ikke ha noen grunn til å beklage seg over at Herren forkastet ham.

I stedet for å erkjenne sin synd fortsatte Kain å klage over hvor uretferdig Gud var mot ham, og gav frirr løp for sin misunnelse og sitt har mot Abel. I sinne bebreidet han broren og egget til strid angående Guds handlemåte med dem. I ydmykhet, men likevel med fasthet og uten frykt, forsvarte Abel Guds rettferdighet og godhet. Han påpekte Kains feilgrep og prøvde å overbevise ham om at uretten var å finne i hans eget liv. Han minnet om Guds barmhjertighet da han sparte deres foreldres liv i stedet for å straffe dem med øyeblikkelig død. Han hevdet at Gud elsket dem, for ellers kunne han ikke la sin Sønn som var uskyldig og hellig, lide den straff som de gjorde seg fortjent til.

Men alt dette fikk bare Kains sinne til å brenne enda hetere. Fornuften og samvittigheten sa at Abel hadde rett. Men han var rasende over at han som før hadde fulgt hans råd, nå drister seg til å trosse ham, og over at ingen var enig med ham i hans opprør. I raseri drepte han broren.

Når Kain hatet sin bror og drepte ham, var det ikke fordi Abel hadde handlet galt, men "fordi hans egne gjerninger var onde, mens brorens var rettferdige". Slik har onde mennesker allrid hatet dem som var bedre enn de selv. Abels lydighet og urokkelige tro var en stadig irettesettelse til Kam. "For den som gjør det onde, hater lyset og vil ikke komme til lyset, for at hans gjerninger ikke skal bli avslørt."' Jo klarere lys som reflekteres fra karakteren hos Guds trofaste tjenere, desto tydeligere blir de ugudeliges synder åpenbart, og desto mer opp satt vil de bli på å ødelegge dem som forsryrrer deres fred.

Mordet på Abel var det første eksempel på det fiendskap Gud hadde sagt ville eksistere mellom slangen og kvinnens ætt, mellom Satan og hans undersåtter på den ene siden, og Kristus og hans etterfølgere på den annen. Da Satan fikk mennesket til å synde, vant han

herredømmet over menneskene. Men Kristus ville sette dem i stand til å befri seg fra hans åk.

Hver gang et menneske ved tro på Guds Lam nekter å tjene synden, blir Satans vrede tent. Abels hellige liv motbeviste Satans påstand om at det er umulig for mennesket å holde Guds lov. Nå var Kain behersket av den onde. Da han så at han ikke kunne få kontroll over Abel, ble han så rasende at han tok hans liv. Slik går det overalt hvor det finnes noen som vil tale Guds sak og vitne om at hans lover rettferdig. Den ondes ånd vil reise seg til kamp mot dem.

Det er denne ånd som gjennom tidene har rent kjetrerbålene der Kristi disipler har girt sitt liv. Grusomhetene som ble øvet mot Jesu etterfølgere, var satt i scene av Satan og hans hær fordi de ikke kunne tvinge dem til å underkaste seg deres herredømme. Men dette er den slagne fiendes raseri. Hver eneste kristen martyr døde som seiervinner. Profeten sier: "De har seiret over ham i kraft av Lammets blod og det ordet de vitnet om; de hadde ikke sitt liv så kjært at de ikke ville gå i døden."

Kain måtte snart stå til ansvar for sin forbrytelse. "Da sa Herren til Kain: Hvor er Abel, din bror? Han svarte: Jeg vet ikke; skal jeg passe på min bror?" Kain hadde gått så vidt i sin synd at han ikke lenger merket Guds stadige nærvær eller fattet hans storhet og allvitenhet. Derfor tydde han til løgn for å skjule sin skyld.

Igjen Sa Gud til Kain: "Hva har du gjort? Hør, din brors blod roper til meg fra jorden." Gud hadde gitt Kain anledning til å bekjenne sin synd. Han hadde fått tid til å tenke seg om. Han visste hvor uhyrlig den handling var som han hadde begått, og hvilken løgn han hadde uttalt for å skjule den. Men fremdeles var han opprørsk, og dommen ble ikke utsatt lenger. Den samme guddommelige røst som hadde tryglet og formant, uttalte nå de forferdelige ord: "Og nå skal du være bannlyst fra den jord som lot opp sin munn og tok imot din brors blod av din hånd! Når du dyrker jorden, skal den ikke mere gi deg sin grøde; omflakkende og hjemløs skal du være på jorden."

Med sine forbrytelser hadde Kain egentlig fortjent dødsdom. Men en barmhjertig skaper sparte likevel hans liv og gav ham nye anledninger til å omvende seg. Men Kain forherdet seg og oppfordret til opprør mot Guds autoriret. Han ble stamfar til en slekt av skamløse, gudsforlatte syndere. Under Satans førerskap fristet han andre. Hans eksempel og demoraliserende innflytelse førte til at jorden ble så fordervet og full av vold, at den måtte ødelegges.

Når Gud sparte livet til den første mordet, var det en undervisning om den store striden mellom godt og ondt. Historien om Kain og hans etterkommere er et eksempel på hva følgen ville ha vært om syndere hadde fått lov til å leve evig og fortsette sitt opprør mot Gud. Guds overbærenhet gjorde at de onde bare ble dristigere og mer trassige i sin ondskap.

Femten århundrer etter at Gud hadde felt sin dom over Kain, var universet vitne til fruktene av hans innflytelse og eksempel, idet jorden ble oversvømmet av forbrytelse og last. Dermed ble det åpenbart at dødsdommen over den falne slekt var både rettferdig og barmhjertig. Jo lenger mennesker levde i synd, desto mer fordervet ble de. Guds dom som forkortet en tilværelse i hemningsløs ondskap og befridde verden for innflytelsen fra dem som hadde forherdet seg i opprør, var en velsignelse snarere enn en forbannelse.

Satan arbeider hele tiden intenst i tusen forkledninger for å stille Guds karakter og hans styresett i et falskt lys. Han arbeider grundig og planmessig og urfolder en forbausende makt for å holde verdens innbyggere fanger av sitt bedrag. Men Gud som er evig og allvis, ser enden fra begynnelsen, og hans planer i behandlingen av det onde er vidtrekkende og omfattende. Hans mål var ikke bare å slå ned opprøret, men å åpenbare dets natur for universet. Guds plan utfoldet seg gradvis. Den viste både hans rettferdighet og barmhjertighet og forsvarte fullt ut hans visdom og rettferdige handlemåte med det onde.

De syndfrie innbyggerne på andre kloder fulgte spent med i det som foregikk på jorden. Tilstanden i verden før vannflommen viste resultatet av Lucifers styreform, som han i sin rid hadde forsøkt å etablere i himmelen ved å forkaste Kristi myndighet og avskaffe Guds lov. De skamløse synderne som levde før vannflommen, var typen på undersåtter som Satan hersket over. Deres tanker og påfunn var hele tiden onde. Hver følelse, hver impuls og hver fantasiforesrilling var i strid med de guddommelige prinsipper for fellesskap, fred og kjærlighet. De var slående vitnesbyrd om den totale fordervelse som blir følgen av Satans plan om å fjerne det hegn som Guds lover for hans skapninger.

Gjennom de kjensgjerninger som bringes for dagen etter hvert som den store strid utfolder seg, åpenbarer Gud prinsippene i sitt styresett, som er blitt fordreid og forfalsket av Satan og alle dem han har ført bak lyset. Guds rettferdigher vil til sist bli anerkjent i hele verden, selv om der vil bli for sent til å redde opprørerne. Gud har hele universets sympati og anerkjennelse på sin side, idet hans store plan nærmer seg fullbyrdelsen. Denne anerkjennelsen vil også stå fast når opprøret til slutt skal fjernes. Alle vil innse at de som har forkastet de goddommelige lovbud, har stilt seg på Satans side mot Kristus.

Når denne verdens fyrste blir dømt, og de som har gjort felles sak med ham, skal dele hans skjebne, vil alle i universet utbryte idet de er vitne til domsfullbyrdelsen: "Store og underfulle er dine gjerninger, Herre Gud, du Allmektige. Rettferdige og sanne er dine veier, du folkenes konge."

Kapitel 5 - Slekter skiller lag

Adam fikk en ny sønn som skulle bli arving til Guds løfte og den åndelige førstefødselsretten. Han fikk navnet Set som betyr "urnevnt" eller "erstatning" - for, som moren sa: "Gud har satt meg en annen sønn i Abels sted, fordi Kain slo ham i hjel."

Set var mer høyreist enn Kain og Abel og lignet Adam mer enn de andre sønnene. Han hadde en helstøpt karakter og fulgte i Abels fotspor. Ikke så å forstå at han av naturen var mer god enn Kain. Om Adam står det at han var skapt "i Guds bilde". Men etter syndefallet "fikk han en sønn i sin lignelse, etter sitt bilde". Mens Adam var skapt syndfri i Guds bilde, arvet Set likesom Kain sine falne foreldres natur. Men han mottok også kunnskap om Gjenløseren og fikk opplæring i rettferdighet. Derfor tjente og æret han Gud. Og likesom Abel ville ha gjort om han hadde fått leve, gjorde Set seg umak med å få syndige mennesker .til å ære og lyde Gud. "Og Set fikk en sønn og kalte ham Enos. På den tid begynte de å påkalle Herrens navn."

De trofaste hadde dyrket Gud før. Men etter hvert som menneskene formerte seg, ble skillet mellom de to gruppene mer markert. Den ene bekjente åpent sin troskap mot Gud, mens den andre viste forakt og ulydighet.

Før syndefallet holdt våre første foreldre sabbaten som var blitt innstiftet i Eden, og de fortsatte med det etter at de var blitt drevet ut av Paradiset. De fikk smake den bitre frukten av ulydighet, og lærte noe som alle får lære når de tilsidesetter Guds bud, at hans lover hellig og uforanderlig, og at straffen for overtredelse er uunngåelig. Sabbaten ble holdt i ære av alle Adams etterkommere som forble tro mot Gud. Men Kain og hans etterkommere tok ikke hensyn til den dagen Gud hvilte på. De valgte selv sin tid for arbeid og for hvile uten hensyn til Guds uttrykkelige befaling.

Etter at Gud hadde uttalt forbannelsen, forlot Kain foreldrehjemmet. Først valgte han jotddyrking som levevei. Siden grunnla han en by som han kalte opp etter sin eldste sønn. Kain forlot Herren og kastet vrak på løfrer om det gjenopptettede Eden. I stedet traktet han etter rikdom og fornøyelse på jorden som var undet syndens forbannelse, og er derfor den første blant de mange som dytker denne verdens Gud.

Hans ættlinger utmerket seg ved materiell fremgang. Men de var likegyldige overfot Gud og hans hensikt med menneskene. Lamek, Kains etterkommet i femte ledd, føyde flerkoneri til den forbrytelsen Kain hadde gjort seg skyldig i. I hovmod og tross tegnet han Guds løfte om å hevne Kain som en gatanti fot egen sikkerhet. Abel hadde vært gjeter, og hadde bodd i telt eller løvhytter. Nå fulgte Sets etterkommere i samme spor og regner seg som "fremmede og utlendinger på jorden". Der var "er bedre land de lengter etter: et himmelsk".

En stund levde de to gruppene atskilt. Kains slekt forlot sin første boplass og spredte seg ut over slettene og dalene. Der hadde Sers etterkommere bodd føt de søkte opp i fjellene for å unngå den fordervelige innflytelsen. Så lenge de levde atskilt, holdt de sin gudstro ren. Men etter som tiden gikk, blandet de seg mer og mer med innbyggerne i dalen. Dette samkvemmet hadde katastrofale følger. Da "så Guds sønner at menneskenes døtre var vakre".

Sets barn var tiltrukket av Kains døtre, og pådrog seg Guds mishag ved å gifte seg med dem. Mange som hadde tilbedt Gud, ble lokket til synd, for fristelser omgav dem til stadighet. De mistet sin særpregede, hellige karakter. De blandet seg med fordervede mennesker og ble lik dem i sinnelag og oppførsel. Resttiksjonene i det syvende bud ble ikke påaktet, "og de tok seg hustruer, hvem de hadde lyst til". Sets etterkommere hadde "slått inn på samme vei som Kain".' De var opptatt med verdslig vinning og nytelse og ringeaktet Herrens bud. "Fordi de ikke brydde seg om å ha kunnskap om Gud," ble det "mørkt i deres uforstandige hjertet". Derfor "overgav Gud dem til deres egen sviktende dømmekraft".' Synden spredte seg som en fortærende spedalskhet.

I nesten rusen år bodde Adam blant menneskene som et levende vitne om syndens følger. Trofast gjorde han sitt for å demme opp for bølgen av ondskap. Han hadde fått befaling om å lære sine etterkommere Herrens vei, og omhyggelig tok han vare på det Gud hadde åpenbart for ham, og gjentok det for de slektledd som fulgte. For barn og barnebarn helt til niende slektledd fortalte han om menneskers hellige og lykkelige tilstand i Paradiset. Han minnet dem igjen og igjen om sitt eget fall, og forklatte hvordan Gud gjennom lidelse hadde lætt ham nødvendigheten av å vise streng lydighet mot sin lov. Han fortalte dem også hva Gud i sin nåde hadde gjort fot å frelse dem. Likevel var det bate et fåtall som aktet på hans ord. Ofte ble han møtt med bitte bebteidelset fot den synd som hadde btakt slik ulykke ovet hans etterkommere.

Adams liv var preget av sorg, ydmykelse og en dyp anger. Da han forlot Eden, var det med den tanke at han måtte dø. Dette fikk ham til å skjelve av gru. Første gang han møtte dødens virkelighet, var da Kain, hans eldste sønn, drepte sin bror. Angeren over sin egen synd og den dype sotgen som rammet ham da Abel døde og Kain ble forkastet, knuget ham i fortvilelse. Han ble vitne til den omfattende fordervelsen som til slutt førte til at verden ble ødelagt i en vannflom. Riktignok hadde han reagert med forferdelse straks dødsdommen ble felt over ham av hans skaper. Men etter å ha sett syndens følger i tusen år følte han likevel at Gud var barmhjettig da han gjOtde ende på et liv i lidelse og sorg.

Tross ondskapen i verden før vannflommen var ikke menneskene uvitende og barbariske, slik mange tror. De hadde muligheter for å nå langt både moralsk og intellektuelt. De hadde fremragende forstandsevner og stor fysisk styrke, og anledningene til å oppnå åndelig og timelig kunnskap var uten sidestykke. Det er feilaktig å tro at deres åndsevner ble senere utviklet fordi de levde så lenge. Deres forstandsevner utviklet seg tvert

imot meget tidlig, og de som elsker Gud og levde i samsvar med hans vilje, vokste i kunnskap og visdom gjennom hele livet. Om fremragende vitenskapsmenn i vår tid kunne sammenlignes med jevnaldrende personer fra tiden før syndfloden, ville de stå langt under dem både fysisk og mentalt.

Etter hvert som levealderen har sunket og den fysiske styrke minket, hat fotstandsevnene avtatt. Det finnes mennesker i dag som driver studier i tyve til femti år, og verden beundret dem for deres innsats. Likevel står de langt til. bake for dem som gjennom århundrer opplevde en fysisk og mental utvikling.

Det er sant at vår tids mennesker kan høste fordelene av det deres forgjengere har oppnådd. Høyt begavede personer som har arbeidet, forsket og skrevet, hat gitt sitt verk videre til etterslekten. Men også i dette, og når det gjelder rent menneskelig kunnskap, hadde de som levde på den tiden, store fordeler. Gjennom århundrer var de sammen med ham som var dannet i Guds bilde, da Skaperen sa at alt var "såre godt". Gud hadde selv undervist ham i all den visdom som gjaldt den materielle verden. Adam hadde hørt skapelsesberetningen av Skaperen selv. Han hadde vært øyenvitne til historiske hendinger gjennom ni århundrer, og meddelte sin kunnskap videre til sine etterkommere.

Folket før syndfloden hadde ingen bøker og ingen opptegnelser. Men i tillegg til deres fysiske og mentale kraft hadde de en fremragende hukommelse så de kunne oppfatte og huske alt som ble fortalt, og gi det uforandret videre til etterslekten. Gjennom flere hundre år levde det syv generasjoner samtidig. De kunne søke råd hos hverandre og dra nytte av hverandres kunnskap og erfaring.

Aldri senere har mennesket hatt slike muligheter til å samle kunnskap om Gud gjennom hans skaperverk. Så langt fra å være en tidsalder med religiøst mørke, var dette en opplyst tid. Hele verden hadde anledning til å få undervisning direkte fra Adam, og de som frykter Herren, hadde dessuten Kristus og englene som lærere. Dertil var Edens hage et taust vitne om sannheten, og den ble værende blant menneskene i mange århundrer.

Ved porten til Paradiset, som ble voktet av kjerubene med blinkende sverd, åpenbarte Guds herlighet seg. Hit kom de første tilbedere. Her ble altrene reist og ofringene båret frem. Det var på dette sted Kain og Abel brakte sine ofre, og hit kom Gud for å samtale med dem.

Skeptiketne kunne ikke benekte Edens eksistens så lenge den var synlig for enhver, og inngangen var sperret av englevakten. Skapelsesakten, hensikten med hagen, og historien om de to trærne som var så intimt knyttet til menneskeslektens skjebne, var uomtvistelige realiteter. Guds eksistens og suverene autoritet, og menneskets forpliktelse overfor hans lov, var sannheter som menneskene ikke dristet seg til å dra i tvil så lenge Adam levde.

Tross den fremherskende urettferdighet fantes det noen som var blitt høynet og foredlet i samfunnet med Gud, og som levde i himmelens nærhet. Det var personer med fremragende

intelligens, og de utførte betydelige ting. De hadde en stor og hellig misjon, nemlig å utvikle en rettferdig karakter og å være et levende eksempel på gudsfrykr, ikke bare for menneskene i sin egen samtid, men også for senere generasjoner. Bare noen få av de mest fremstående er nevnt i Skriften, men til alle tider har Gud hatt trofaste vitner og sanne tilbedere.

Om Enok fortelles det at han fikk en sønn da han var sekstifem år. Etter dette vandret han med Gud i tre hundre år. I hele denne første delen av sitt liv fryktet og elsket han Gud og holdt hans bud. Han tilhørte rekken av hellige menn som var forløpere for den lovede ætt som tok vare på den sanne tro. Av Adam hadde han hørt den dystre beretningen om syndefallet. Han hadde også hørt det gledelige budskapet om Guds nåde, slik det kom til uttrykk i løftet, og han stolte på Gjenløseren som skulle komme.

Men etter at den første sønnen var født, fikk Enok en dypere erfaring og kom inn i et nærmere forhold til Gud. Han fikk en klarere forståelse av sin egen forpliktelse og sitt ansvar som et Guds barn. Da han så barnets kjærlighet til sin far, dets enkle tillit til hans beskyttelse følte han en dyp ømhet for denne førstefødte sønnen. Han fikk en større innsikt i Guds forunderlige kjærlighet som ble åpenbart i ofringen av hans Sønn. Han forstod hvilken tillit Guds barn kan ha til sin himmelske far. Guds evige, ufattelige kjærlighet gjennom Kristus ble emnet for hans betraktning dag og natt. Med brennende iver prøvde han å åpenbare denne kjærligheten fot sine omgivelser.

Enoks vandring med Gud foregikk ikke i synet og henrykkelse, men i dagliglivets plikter. Han var ingen eremitt som stengte seg ute fra verden, for han hadde en gjerning å gjøre fot Herren. I familiekretsen og i omgangen med andre var han en trofast og urokkelig Herrens tjener både som ektemann og far, venn og samfunnsborger.

Enoks hjerte var i harmoni med Guds vilje. "Går vel to sammen uten at de har avtalt det med hverandre?" Denne hellige vandringen med Gud varte Tre hundre år. De fleste kristne ville vært langt mer alvorlige og hengivne dersom de visste at de bare hadde kort tid igjen å leve, eller at Kristus var i ferd med å komme. Men Enoks tro vokste seg bare sterkere og sterkere, og hans kjærlighet ble mer og mer brennende etter som århundrene gikk.

Enok hadde høyt utviklede åndsevner og var meget kunnskapsrik. Han fikk også særlige åpenbaringer fra Gud. Selv om han til stadighet hadde fotbindelse med himmelen og alltid hadde Guds storhet og fullkommenhet i tanke, var han en meget ydmyk mann. Jo mer intim hans forbindelse med Gud var, desto dypete ble hans følelse av egen svakhet og ufullkommenhet.

Enok var bedrøvet ovet den økende ondskap hos de ugudelige, og han fryktet for at deres vantro også kunne virke hemmende på hans egen gudsfrykt. Derfor unngikk han å være sammen med dem til stadighet, og han tilbrakte mye tid alene i bønn og ettertanke. Han levde i stadig forventning og søkte en klatere forståelse av Herrens vilje så han kunne følge den. Bønn var for ham sjelens åndedrett. Han levde i selve himmelens atmosfære.

Gjennom hellige engler fikk Enok vite at Gud hadde til hensikt å ødelegge verden ved en vannflom, og han fikk også et dypere innblikk i frelsesplanen. I profetisk visjon fikk han se de slekter som skulle leve etter vannflommen, og også de store begivenheter i forbindelse med Kristi annet komme og verdens ende.

Enok hadde følt ufred i sinnet med hensyn til de dødes skjebne. For ham hadde det sett ut som om de rettferdige og de urettferdige gikk samme vei, og at graven var deres endelige skjebne. Han kunne ikke se noe liv for de rettferdige bortenfor død og grav. I profetiske syner fikk han kunnskap om Kristi død. Han så hans komme i herlighet, fulgt av alle de hellige engler, for å befri sitt folk fra graven. Han så også fordervelsen i verden like forut for Kristi annet komme - at menneskene da ville være storskrytende, formastelige og selvtådige, slike som fornektet den eneste sanne Gud og Jesus KristUS, idet de ttampet på Guds lov og foraktet forsoningen. Videre så han hvordan de rett ferdige ble kronet med herlighet og ære, mens de onde ble forvist fra Herrens nærhet og tilintetgjort med ild.

Enok ble rettferdighetens forkynner. Han gjorde kjent for verden det Herren hadde åpenbart for ham. De som frykter Herren, oppsøkte denne hellige mannen for å få del i hans kunnskap og be sammen med ham. Han arbeidet også offentlig for å bringe Guds budskaper til alle som ville lytte til advarselen. Hans virksomhet begrenset seg ikke til Sets etterkommere. Også i det landet der Kain hadde prøvd å flykte bort fra Herrens nærvær, kunngjorde denne Guds profet de underfulle syner Gud hadde åpenbart for ham. "Se, Herren kommer med sine hellige engler i tusentall for å holde dom over alle og kreve alle gudløse til regnskap for alle ugudelige gjerninger de har gjort."

Uten frykt refser han synd. Alt mens han forkynte Guds kjærlighet i Kristus til sine samtidige og trygler dem om å forlate deres onde sti, påtalte han ugudeligheten som herskert, og advarte menneskene om dommen som ville ramme overtrederne. Det var Kristi Ånd som talte gjennom Enok, og den gav ikke bare uttrykk for kjærlighet, medynk og formaning. De hellige Guds menn forkynte ikke bare et behagelig budskap. Gud pålegger sine budbærere å forkynne sannbetet som er skarpe og gjennomtrengende som et tveegget sverd.

Tilhørerne merket Guds kraft som virket gjennom hans tjener. Noen aktet på advarselen og vendte seg bort fra sin synd. Men de fleste spotter det alvorlige budskapet og gikk bare videre på sin onde vei med enda større dristighet. Guds tjenere skal forkynne et lignende budskap for verden i de siste dager. Også det vil bli mottatt med vantro og hån. Verden før vannflommen forkastet advarslene fra ham som vandrer med Gud. På samme måte vil heller ikke den siste slekt ta advarslene fra Herrens budbærere alvorlig.

Midt i all travelhet opprettholdt Enok forbindelsen med Gud. Jo større og mer trykkende arbeidsbyrden var, desto mer utholdende og alvorlig ble han i sitt bønneliv. Til visse tider holdt han seg fortsatt borte fra samvær med andre. Etter at han en tid hadde vært sammen med folk for å gagne dem med sin undervisning og sitt personlige eksempel, trakk

han seg tilbake for å tilbringe en tid i ensomhet, fordi han hungrer og tørster etter guddommelig kunnskap.

Idet Enok slik samtalte med Gud, gjenspeilte han Guds bilde klarere og klarere. Ansikter strålre av et hellig lys, det lyset som skinner fra Jesu ansikt. Når Enok kom tilbake fra disse samtalene med Gud, merket selv de ugudelige det himmelske preget på ansiktet hans.

Menneskenes ondskap nådde omsider slike høyder at tilintetgjørelse ble kunngjort. Etter som årene gikk, ble menneskenes skyld stadig større, og skyene som varslet Guds dom, ble mørkere. Og hele tiden fortsatte denne troens budbærer å advare, trygle og formane for om mulig å holde syndens tidevann i sjakk. Hans advarsler ble riktignok ringeaktet av et syndig og forlystelsessykt folk. Han fikk det vitnesbyrd at han behaget Gud, og han fortsatte utrettelig sin kamp mot den fremherskende ondskap, inntil Gud tOk ham bort fra en syndig verden til himmelens rene gleder.

Menneskene i det slektleddet hadde hånet Enok som ikke prøvde å samle gull og sølv eller skaffe seg eiendom her på jorden. Enoks hu stod til de evige verdier. Han hadde sett den himmelske stad. Han hadde sett kongen i hans herlighet midt i Sion. Hans sinn, hjerte og tale hadde himmelens preg. Jo større uretten ble, desto inderligere ble hans lengsel etter hjemmet hos Gud. Mens han ennå var på jorden, bodde han ved tro i lysets sfære.

Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud. I tre hundre år hadde Enok søkt sjelens renhet, så han kunne være i samklang med himmelen. Gjennom tre sekler hadde han vandret med Gud. Dag etter dag hadde han lengtet etter et indedigere samfunn med Gud, og forbindelsen med ham var stadig blitt sterkere inntil Gud tok ham til seg. Han hadde stått på selve terskelen til den evige verden. Bare et skritt mellom ham og de saliges land. Og så åpnet portene seg. Vandringen med Gud som så lenge hadde foregått på jorden, fortsatte idet han som den første blant mennesker gikk gjennom porten til den hellige stad.

Tapet var følbart på jorden. Stemmen som dag etter dag hadde lydt med dvarsel og veiledning, var forstummet. Det var noen, både blant rettferdige og urettferdige, som var vitne til at han drog bort. De som holdt av ham, håpet at han oppholdt seg på et av de øde stedene hvor han pleide å trekke seg tilbake. De lette ivrig etter ham, på samme måte som profetenes disipler senere lette etter Elias, men uten resulrat. Til slutt måtte de bare melde fra at han var blitt borte, for Gud hadde tatt ham til seg.

Det var Guds hensikt at Enoks bortrykkelse skulle være til undervisning for menneskene. Det var fare for at de ville gi etter for mismot på grunn av de fryktelige følgene av Adams synd. Mange var fristet til å rope ut: "Hva gagner det å frykte Herren og holde hans bud, når en tung forbannelse hviler over menneskeslekten og døden er vår felles skjebne?" Den undervisning Gud gav Adam, og som ble gjentatt av Set og praktisert av

Enok, fjernet alt mørke og gav menneskene håp om at slik som døden kom gjennom Adam, skulle liv og udødelighet komme gjennom den lovede frelser.

Satan forsøkte å få menneskene til å tro at det ikke fantes. noen lønn for de rettferdige eller noen straff for de ugudelige, og at det var umulig for mennesker å lyde Guds bud. Men til Enok forkynte Gud at "han er til, og at han lønner dem som søker ham".' Han viste hva han ville gjøre for dem som holdt hans bud. Menneskene fikk vite at det var mulig å lyde Guds lov, at de ved hans nåde kunne motstå fristelser og bli rene og hellige, selv om de var omgitt av mennesker som var syndige og fordervet. I Enoks eksempel så de hvor velsignet et slikt liv er. Forvandlingen var et bevis på sannheten i hans profeti om livet etter dette, der glede, herlighet og evig liv er lydighetens lønn, og fordømmelse, jammer og død blir ovettrederens lodd.

For sin tros skyld ble Enok rykket bort uten å dø. . . . Før han ble rykket bort, fikk han det vitnesbyrd at han behaget Gud.' Midt i en verden som var dømt til ødeleggelse på grunn av ugudelighet, levde Enok i så nært samfunn med Gud at han ble spart for å falle som offer for dødens makt. Den guddommelige karakter hos denne profeten representerer den hellighet som må prege dem som skal bli frikjøpt fra jorden ved Kristi gjenkonnst.' På den tid vil ugudelighet herske på samme måte som før syndfloden. Menneskene vil følge sine egne tilbøyeligheter og en forførerisk filosofi, og de vil gjøre opprør mot himmelens autoritet.

Men på samme måte som Enok, vil Guds folk søke å oppnå hjertets renhet og komme i harmoni med hans vilje, inntil de gjenspeiler Kristi karakter. Likesom Enok vil de kunngjøre Herrens gjenkomst og straffedommene som vil ramme overtrederne, og ved hellighet i ord og eksempel vil de fordømme syndene hos de ugudelige. Slik som Enok ble rykket bort før verden gikk under ved vann, vil de rettferdige som lever i den siste tid, bli rykket bort fra jorden før den blir ødelagt ved ild.

Apostelen sier: "Vi skal ikke alle dø, men vi skal alle forvand1es, i ett nu på et øyeblikk, når det lyder støt i den siste basun." "For når befalingen lyder, og det høres et rop fra overengelen og støt i Guds basun, da skal Herren selv stige ned fra himmelen." "For basunen skal lyde, de døde skal stå opp i uforgjengelighet, og vi skal bli forvandlet." "Og de som døde i troen på Kristus, skal først stå opp. Deretter skal vi som er blitt tilbake og fremdeles lever, sammen med dem bli rykket opp i skyene i luften, for å møte Herren. Og så skal vi være sammen med Herren for alltid. Trøst da hverandre med disse ord! "

Kapitel 6 - Da himmelens sluser ble åpnet

I Noahs dager hvilte det en dobbelt forbannelse over jorden som følge av Adams overtredelse og det mordet som Kain hadde begått. Likevel hadde det ikke ført til noen særlig forandring i naturens utseende.

Der var klare tegn på fotfall, men jorden var fremdeles vakket og tik på Guds gaver. Åsryggene var dekket med majestetiske trær som støttet de hug. nende vinrankene. De store, grønne slettene var dekket med et vell av duftende blomster. Jorden frembrakte en overflod av forskjellig slags frukt. Trærne overgikk langt dem vi nå finner, både i størrelse, skjønnhet og form. Tresuhstansen var fin og hard som sten, og var neppe mindre holdbar. Gull, sølv og kostbare stener fantes i store mengder.

Menneskeslekten hadde beholdt mye av sin opprinnelige kraft. Det var hare noen få slektledd siden Adam hadde hatt adgang tillivets tre. Et menneskeliv ble fremdeles målt i århundrer. Hvis disse levedyktige menneskene med slike evner til å planlegge og handle, virkelig hadde viet sitt liv til Gud, ville de ha opphøyet Skaperens navn på jorden og oppfylt hans hensikt med å gi dem livet. Men de sviktet. Det fantes mange kjemper, mennesker av tuvende skikkelse og med imponerende krefter, kjent for sin klokskap og sin dyktighet til å planlegge og utføre storverk. Men ved å gi ondskapen frie tøyler, pådrog de seg en skyld som stod i forhold til deres evner og dyktighet.

Gud gav menneskene før syndfloden mange rike gaver. Men de brukte dem til å forherlige seg selv. Ved å legge sin elsk på gavene i stedet for giveren, gjorde de dem til en forbannelse i stedet for en velsignelse. Gullet, sølvet, edelstenene og de utsøkte ttesorter brukte de til å bygge boliger for seg selv, og de forsøkte å overgå hverandre i å ursmykke sine hus med vakte kunstverk. De tenkte bare på å tilfredsstille sitt eget stolte hjerte og hengav seg til forlystelse og ondskap. Fordi de ikke brydde seg om å ha kunnskap om Gud, benektet de snart hans eksistens. De tilbad naturen i stedet fot naturens Gud. De forherliget menneskeånden, tilbad sine egne henders verk og lærte sine barn å bøye seg for utskårne bilder.

På de grønne markene og i skyggen av de vakre trærne sarte de opp avgudsaltere. Vidstrakte skogholt som beholdt løvverket hele året, ble innvier til dyrking av falske guder.

Disse lundene stod i forbindelse med vakre hager der gangsriene var omgitt av alle slags bugnende frukttrær, der der fantes praktfulle statuer og ellers alt som kunne fryde sansene og vekke vellystige ønsket hos folket. På denne måten ble de lokket til å dtive avgudsdytkelse.

Menneskene utelukket Gud fra sin kunnskap og dyrker der som deres egen fantasi hadde frembrakt. Dette førte til ar de ble mer og mer forderver. I en av sine salmer beskriver David virkningen av å tilbe avguder: Som de selv er, blir de som gjør dem, hver den som setter sin lit til dem.,,! Der er en lov i menneskesinner at vi forvandles ved beskuelse.

Mennesket kan ikke nå høyere enn dets egne begreper om sannhet, renhet og hellighet rekker. Dersom sinnet aldri blir løftet over det menneskelige plan, hvis det ikke ved tro løftes opp til å beskue den evige visdom og kjærlighet, vil mennesker stadig synke dypere og dypere. De som dyrker falske guder, utstyrte dem med menneskelige karaktertrekk og lidenskapet, slik at deres eget katakter ideal kom ned på syndige menneskets nivå. Dermed mistet de sin renhet. "Og Herren så at menneskers ondskap var stor på jorden, og at alle dets hjertes tanker og påfunn bare var onde den hele dag." "Jorden ble forderver for Guds åsyn, og jorden ble full av urett." Gud hadde gitt menneskene sine bud som en leveregel. Men de overtrådre hans lov, og det resulterte i alle tenkelige synder. Menneskenes ondskap var åpenlys og utfordrende. Rettfetdigheten ble trampet ned, og roper fra de underttykte nådde like til himmelen.

Flerkoneri ble tidlig innføtt på tvers av Guds plan fra begynnelsen. Gud gav Adam en hustru, og viste detmed hva som var hans vilje. Men etter syndefallet valgte menneskene å følge sine egne syndige lyster, noe som førte til en rask økning av fotbryteise og ondskap. Hverken ekteskapet eller eiendomstetten ble respektert. Enhver som begjærte sin nabos hustru eller eiendom, brukte makt, og de skrøt av sine voldshandlinger. De hadde glede av å ta livet av dy t, og bruken av kjøttmat gjorde dem enda mer grusomme og blodtørstige. Snart gikk det så vidt at de også betraktet menneskeliv med forbausende likegyldighet.

Verden var ennå i sin barndom, men likevel var urettferdigheten blitt så rotfestet og utbredt at Gud ikke lenger kunne finne seg i den. Derfor sa han: "Jeg vil utrydde menneskene som jeg har skapt." Han erklærte at hans Ånd ikke i det uendelige ville gå i rette med den skyldige slekt. Dersom de ikke sluttet med å forurense verden og dens rike skatter med sine synder, ville han utslette dem og ødelegge det han hadde skapt for å gagne dem. Han ville utrydde dyrene og ødelegge plantelivet som hadde skaffet slikt et overdådig forråd av mat, og forvandle den vakte jorden til en ødemark.

Midt i den alminnelige fordervelse arbeidet Merusalem, Noah og mange andre for å holde kunnskapen om den sanne Gud levende, og for å stanse bølgen av umoral. Hundre og tyve år før vannflommen kunngjorde Herren sin plan for Noah og påla ham å bygge en ark.

Under byggingen skulle han forkynne at Gud ville bringe en vannflom over jorden for å utslette de ugudelige. De som trodde budskapet og forberedte seg til denne begivenheten ved å angre sin synd og vende om, skulle få tilgivelse og bli frelst. Enok hadde fortalt sine barn det Gud hadde vist ham angående syndfloden. Metusalem og hans sønner som levde lenge nok til å høre Noahs forkynnelse, hjalp til med å bygge arken.

Gud gav Noah de nøyaktige målene på arken, og tydelige instrukser om alle enkeltheter. Menneskelig visdom ville aldri ha kunnet planlegge en farkost med så stor styrke og holdbarhet. Gud planla og Noah bygget. Arken var konstruert som skroget til et skip så det kunne flyte, men den hadde også en viss likhet med et hus. Den hadde tre etasjer og bare en dør som var plassert i skipssiden. Lyset kom inn ovenfra, og de forskjellige rom var slik ordnet at de alle fikk lys. Byggematerialet var sypresstre eller gofertre som kunne vare i hundrevis av år uten å råtne.

Byggingen av denne enorme farkosten var en langsom og krevende arbeidsoppgave. Fordi trærne hadde slike svære dimensjoner og var så harde i veden, krevdes det en usedvanlig stor innsats for å hogge til tømmeret. Det til tross for at menneskene på den tid var langt sterkere enn de er nå. Der som stod i menneskelig makt å utrette, ble gjort for at alt skulle bli mest mulig fullkomment. Arken kunne likevel ikke trosse den stormen Som skulle gå over jorden. Gud alene kunne bevare sine tjenere på der opprørte havet. "I tro bygde den gudfryktige Noah en ark, da han var blitr varslet om det som ennå ikke var synlig. Slik berget han sin familie. Hans tro ble en dom over verden, og selv ble han arving til den rettferdighet som troen gir."' Mens Noah forkynte varselsbudskapet for verden, vitnet hans gjerninger om hans oppriktighet. Slik ble hans tro gjort fullkommen og åpenbar for alle. Han viste verden et eksempel ved å tro nettopp det Gud sa. Alt han eide, investerte han i arken. Da han begynte å bygge denne enorme farkosten på det tørre land, kom folk i flokkevis fra alle kanter for å se det undetlige synet og fot å lytte til den inntrengende forkynneren. Hvert hammerslag var et vitnesbyrd for folket.

Til å begynne med var det mange som tok imot advarselen, men de omvendte seg ikke til Gud i sann anger. De var ikke villige til å gi avkall på sine synder. I tiden som gikk før vannflommen kom, ble deres tro satt på prøve, men de bestod den ikke. De ble overvunnet av den rådende vantro og slo seg sammen med sine tidligere omgangsfeller. Det endte med at de forkastet det alvorlige budskapet. Noen ble overbevist og ville gjerne rette seg etter advarselen. Men der var så mange som spøkte og gjorde narr, at de ble preget av den samme holdning og motstod nådens innbydelse. Snart var de blant de dristigste og mest utfordrende spotterne. Ingen er så likegyldige og går så langt i synd som de som en gang har hatt lyset, men har motstått Guds Ånds påvirkning.

Ikke alle var avgudsdyrkere i ordets egentlige betydning. Mange bekjente seg til å tilbe Gud. De hevdet at deres avgudsbilder var symboler på Guddommen, og at man gjennom dem kunne få et klarere begrep om Gud. Denne gruppen var i forreste rekke blant dem som

forkastet Noahs forkynnelse. Ved å fremstille Gud ved hjelp av materielle ting, ble de blinde for hans majestet og makt. De fatter ikke lenger helligheten i hans karakter eller at hans krav var uforandetlige. Etter hvert som synden ble en almen foreteelse, syntes den mindre og mindre syndig. Til slutt påstod de at loven ikke lenger stod ved makt, og at det var imot Guds vesen å straffe overtredere. De benektet at hans straffedommer skulle ramme jorden. Hadde datidens mennesker vært lydige mot Guds lov, ville de ha oppfattet hans stemme i denne advarselen fra hans tjenere. Men deres sinn var blitt så forblindet fordi de forkastet lyset, at de faktisk trodde at Noahs budskap var et blendverk, et bedrag.

Det var ikke mengden eller majoriteten som var på rettens side. Verden fylket seg mot Guds rettferdighet og mot hans lover. Derfor ble Noah sett på som en fanatiker. Da Satan fristet Eva til å være ulydig mot Gud, sa han til henne: "I skal visselig ikke dø." Kloke og fremtredende menn som verden så opp til, gjentok det samme. "Truselen fra Gud er bare for å skremme," sa de. "Han vil aldri gjøre alvor av den. Dere behøver ikke å være engstelige. Han som har skapt verden, vil aldri ødelegge og straffe dem han har gitt liv til. Vær rolig og frykt ikke. Noah er bare en villedet fanatiker." Verden gjorde narr av den tåpelige, gamle mannen. Så langt fra å ydmyke seg fot Gud, fortsatte de i sin ulydighet og ondskap som om Gud ikke hadde talt til dem gjennom sin tjener.

Men Noah stod stø som et fjell midt i stormen. Da han ble utsatt for hån og forakt, utmerket han seg med sin hederligher og sin urokkelige troskap. Hans ord var fylt av en særlig kratt, for det var Guds stemme som lød til menneskene gjennom hans tjener. På grunn av sin forbindelse med Gud ble Noah utrustet med grenseløs kraft, mens han i hundre og tyve år talte til sin samtid om de begivenheter som ifølge menneskelig visdom umulig kunne inntreffe.

Verden før syndfloden regnet med at naturlovene hadde vært uforandret gjennom århundrer. De forskjellige årstider hadde fulgt etter hverandre i ubrytelig orden. Regn hadde hittil ikke falt i det hele tatt, for jorden var blitt vannet ved tåke eller dugg. Elvene hadde ennå aldri gått over sine bredder, men hadde rolig rennt ut i havet. Bestemte lover hadde hindret vannet i å gå over sine bredder. Men de som resonnerte slik, regnet ikke med ham som hadde satt grensene for vannet, da han sa: "Hit skal du 'komme og ikke lenger."'

Etter som tiden gikk og ingen merkbar forandring kunne spores i naturen, begynte de som til tider hadde skjelvet av frykt, å føle seg sikre. De resonnerte slik mange gjør i dag, at naturen står over naturens Gud, og at dens lover er så grunnfestet at ikke engang Gud selv kan forandre dem. De tenkte at hvis Noah hadde rett, ville naturen komme ut av balanse. Derfor stemplet de hans budskap som en illusjon, et stort bedrag. De viste sin forakt for Guds advarsel ved å gjøre nøyaktig som de hadde gjort før advarselen ble gitt. De fortSatte med sine fester og sitt fråtseri. De åt og drakk, plantet og bygget, og la sine planer med tanke på fordeler de regnet med å oppnå i fremtiden. De gikk svært langt i sin ondskap og ringeakt overfor Guds krav for å vise at de ikke fryktet den levende Gud. De hevdet at hvis

det var et fnugg av sannhet i det Noah hadde sagt, ville fremtredende personer, de kloke og sindige, forstå det.

Hadde menneskene før syndfloden trodd på advarselen de fikk, og angret sin onde ferd, ville Herren ha avverget ulykken, slik han siden gjorde med Ninive. Men deres motstand mot samvittigheten og mot advarselen fra Guds profet gjorde at ondskapens mål ble fylt, og slekten ble moden for tilintetgjørelse.

Prøvetiden var snart slutt. Noah hadde trofast fulgt de instrukser han hadde fått av Gud. Arken var fullført i alle enkeltheter slik Gud hadde gitt påbud om, og ble så forsynt med et lager av mat for mennesker og dyr. Deretter kom Guds tjener med sin siste alvorlige innbydelse til folket. Mer inntrengende enn ord kan beskrive, bønnfalt han dem om å søke tilflukt mens det ennå var tid. Igjen forkastet de tilbudet og ble enda mer høyrøstet i sin spott.

Plutselig ble den spottende folkehopen taus. Dyr av alle slag, både ville og tamme, kom fra skog og fjell og gikk rolig inn i arken. Så hørtes en lyd som om det blåste, og fugler i slike mengder at himmelen ble formørket, kom flyvende fra alle kanter. I fullkominen orden satte de kurs for arken. Dyrene var lydige mot Guds befaling mens menneskene var ulydige. Ledet av hellige engler gikk de "par for par inn til Noah i arken, ... således som Gud hadde befalt". Av tene dyr var det syv par av hvert slag.

De fleste tilskuerne undrer seg, men fryktet. De som var filosofer, ble bedt om å forklare fenomenet, men forgjeves. Der var er mysterium de ikke kunne fatte. Men menneskene var blitt så forherdet av stadig å forkaste lyser, at selv derte bare gjorde et kortVarig inntrykk på dem. Da den dødsdømte slekten så at solen fremdeles skinte i all sin glans, og at jorden var kledt i sin paradisiske skjønnhet, fordrev de sin voksende frykt i støyende lystighet. Der var som om deres voldshandlinger utløste Guds vrede som allerede var vakt.

Gud befalte Noah: "Gå inn i arken, du og hele ditt hus! For jeg har funnet at du er rettferdig for mitt åsyn i denne slekt." Verden hadde forkastet Noahs advarsler, men hans innflytelse og eksempel ble til velsignelse for hans familie. Som lønn for hans trofasthet og rettskaffenhet frelste Gud hele hans familie sammen med ham. Dette er en oppmuntring til foreldre om å være trofaste.

Tiden var forbi da den skyldige menneskeslekt kunne finne nåde. Dyrene hadde kommet i sikkerhet, og Noah og hans husstand var inne i arken. "Og Herren lukker etter ham." Et blendende lysglimt og en sky mer skinnende enn lynet kom ned fra himmelen og lå over inngangen til arken. Den massive døren som var så tung at den ikke kunne lukkes fra innsiden, ble langsomt ført på plass av usynlige hender. Noah var lukket inne, og de som hadde forkastet Guds barmhjertighet, var lukket ute. Døren ble forsynt med himmelens segl. Gud hadde lukker den, og bare han kunne åpne den.

Slik vil også nådens dør bli lukket når Krisrus slutter å gå i forbønn for skyldige mennesker, før han kommer i himmelens skyer. Guds nåde vil ikke lenger holde de ugudelige i tømme, og Satan vil dermed ha full kontroll over dem som har forkastet nåden. Da vil de forsøke å ødelegge Guds folk. Men likesom Noah var inne i arken, vil de rettferdige bli skjermer av Guds kraft.

Det gikk syv dager etter at Noah og hans familie var gått inn i arken, og der var fremdeles ikke tegn til noe uvær. I denne tiden ble deres tro satt på prøve.

Verden utenfor triumferte. Den tilsynelatende utsettelsen styrket dem i troen på at Noahs budskap bare var falsk alarm, og at flommen aldri ville komme. Til tross for de alvorlige scener de nylig hadde vært vitne til, da dyrene og fuglene gikk inn i arken og en Guds engel stengte døren, fortsatte de sin lettsindige lek og drev endog gjøn med disse tydelige bevis på Guds makt. De samlet seg rundt arken og hånet dem som var innenfot met dtistig og utfotdrende enn de føt hadde våget.

Men den åttende dagen bredte mørke skyet seg ovet himmelen, fulgt av tordendrønn og lynglimt. Snart begynte store reGudråpet å falle. Verden hadde aldri føt vætt vitne til noe slikt, og menneskene ble grepet av frykt. Alle spurte seg selv: "Skal tro om Noah likevel hadde rett, og at verden er dømt til under. gang?" Himmelen ble mørkere, og regnet falt stadig tettete. Dyrene for omkring i vill redsel, og deres fortvilte skrik syntes å gi uttrykk fot deres egen og menneskenes skjebne. "Den dag brast alle kilder i det store dyp, og himmelens sluser åpnedes." Vannet fosser ned fra skyene. Elvene brøt ut av sine leiet og oversvømte dalene. Vannmasser trengte opp av jorden med ubeskrivelig kraft og kastet massive steinblokker høyt opp i luften. Da de falt ned igjen, trengte de seg dypt ned i jorden.

Folk var vitne til hvordan det som de selv hadde frembrakt, ble ødelagt først. De storslåtte byggverk og de vakre hager og lunder det de hadde stilt opp sine avguder, ble ødelagt av lynet, og ruinene ble spredt vidt omkring. Altrene der det var blitt ofret mennesket, falt i grus, og avgudsdyrkerne måtte skjelve for den levende Guds makt. De var klar over at det var deres egen fordervelse og avgudsdytkelse som var årsak til ødeleggelsene.

Etter hvert som stormen tiltok, ble træt og bygninger, fjellknauser og jordmasser tynget i alle retninger. Redselen hos både mennesker og dyr var ubeskrivelig. Gjennom brølet fra stormen hørtes skrikene fra dem som hadde ringeaktet Guds autoritet. Satan selv, som var tvunget til å oppholde seg midt i de rasende elementer, fryktet for sitt eget liv. Han hadde frydet seg over å ha kontroll over en så kraftfull slekt, og han ønsket at de skulle bli i live for å utføre hans avskyelige handlinger og fortsette sitt opprør mot himmelens fyrste. Nå forbannet han Gud og anklaget ham for å være urettferdig og grusom.

Mange mennesker spottet Gud på samme måte som Satan. Hadde de kunnet, ville de ha revet ham ned fra maktens trone. Andre var vanvittige av skrekk.

De strakte hendene opp mot arken og tryglet om å få slippe inn. Men deres bønn var forgjeves. Endelig var deres samvittighet vakt til erkjennelse av at det er en Gud som hersker i himmelen. Nå påkalte de ham med iver og alvor. Men hans øre var ikke lenger åpent for deres rop.

Med forferdelse så de klart at overtredelse av Guds lov var årsaken til deres ruin. Men selv om de av frykt for straff erkjente sin synd, følte de ikke noen virkelig anger og ingen avsky for det onde. Hvis straffedommen var blitt fjernet, ville de igjen ha trosset himmelen. Når straffen skal falle like før jorden skal tilintetgjøres av ild, vil de uborferdige være klar over at deres store synd har vætt forakt for Guds lov. Likevel vil de ikke vise noen mer ekre anget enn synderne før vannflommen.

Noen gjorde desperate forsøk på å bryte seg inn i arken, men den solide konstruksjonen klatte på kjenningen. Noen klynget seg til arken helt til de ble skyllet bort av vannmassene, eller de mistet taket da de tørnet mot fjellknauser og træt. Den massive arken knaket i sammenføyningene idet den ble drevet hir og dit i den voldsomme stormen og kastet fra bølge til bølge. Skrikene fra dyrene inne i arken viste at også de led frykt og smerte. Men tross de opprørte elementene holdt arken seg flytende. Mektige engler ble sendt for å bevare den.

Dyrene som var utsatt for stormen, for bort til menneskene som om de ventet hjelp fra dem. Noen foreldre surret sine barn og seg selv fast til store, sterke dy t som i kampen for å overleve prøvde å klatre opp på de høyeste toppene for å komme seg unna de stigende vannmassene. Noen holdt seg fast i trær på toppen av hauger og fjell. Men trærne ble rykket opp med rot og slynget ned i de frådende bølger med hele sin levende last. Det ene stedet etter det andre som de satte sin lit til, måtte oppgis. Etter hvert som vannet steg høyere og høyere, flyktet folk oppover de store fjellene for å komme i sikkerhet. Ofte ble det kamp mellom menneske og dyr om et fotfeste, inntil begge ble skyllet bort.

Fra de høyeste toppene stirret mennesker ut nver et endeløst hav. De alvorlige advatsler fra Herren ble ikke lenger hånet og latterliggjort. Disse dødsdømte synderne lengtet nå etter de anledningene de hadde ringeaktet. De tryglet om en ny prøvetid, enda et tilbud om nåde, en eneste innbydelse fra Noah. Men aldti mer skulle de høre nådens milde stemme. Ikke bare rettferdigheten, men like mye kjærligheten krevde at Guds dom skulle gjøre ende på synden. Gjengjeldelsens vannsttømmer skyllet over det siste tilfluktssted, og de som foraktet Gud, gikk under i det svarte dyp.

Ved vann gikk den første verden under da den ble oversvømt av vann. Men de himler og den jord som nå er, har dette Guds ord spart til ilden; de holdes oppe inntil dommens dag da de ugudelige skal gå fortapt.' En ny storm er i anmarsj. Snart vil jorden igjen bli hjemsøkt av Herrens ødeleggende vrede, idet synd og syndere vil bli tilintetgjort.

De samme synder som nedkalte himmelens hevn over verden før syndfloden, eksisterer også i dag. Gudsfrykten er blitt bannlyst fra menneskenes hjerter, og hans lov behandles med likegyldighet og forakt. Den fremtredende verdslighet som kjennetegnet datidens slektledd, minner om vår egen tid. Kristus sa: "For i tiden før stotflommen spiste og drakk de, giftet seg og ble giftet bort, like til den dag da Noah gikk inn i arken, og de skjønte ingenting før flommen kom og tok dem alle. Slik skal det også være når Menneskesønnen kommer."

Gud dømte ikke menneskene før syndfloden fordi de åt og drakk. Han hadde selv gitt dem jordens frukter i rikelig mengde til å dekke deres fysiske behov. Deres synd bestod i at de tok imot gavene uten å vise takknemlighet mot giveren, og at de nedverdiget seg ved å gi erter for appetittens luner. De hadde lov til å gifte seg. Ekteskapet var etter Guds plan og var en av de første forordninger han innstiftet. Han gav særlige forskrifter for denne ordningen og tilførte den hellighet og skjønnhet. Men disse forskriftene ble glemt, og ekteskapet ble ned. verdiget til å tjene lidenskapen.

Lignende forhold hersker i dag. Det som i seg selv er lovlig, blir overdrevet. Appetitten blir tilfredsstilt uten hemninger. Folk som bekjenner seg til å følge Kristus, spiser og drikker sammen med drankere. Umåtehold sløver moralen og det åndelige liv og bereder veien for tilfredsstillelse av de lavere lidenskaper.

Mange mennesker føler ingen moralsk forpliktelse til å holde sin sanselysr i tømme, og de blir slaver av sitt begjær. De lever bare for denne verden og dette liv. ødselhet gjennomsyrer alle lag av samfunnet. Rettskaffenhet viker plassen for luksus og forfengelighet. Noen har det så travelt med å bli rike at de gjør vold mot rettferdigheten og underrrykker de fattige. "Slaver og menneske. sjeler" blir fremdeles kjøpt og solgt. Svindel, bestikkelse og tyveri brer seg blant høy og lav. Avisene er fulle av beretninger om drap - forbrytelser så kald. blodige og. meningsløse at det synes som om hvert menneskelig instinkt er utslettet. Og disse grusomheter er blitt så dagligdagse ar de knapt blir kommen. tert eller vekker noen oppmerksomhet.

Lovløshetens ånd gjennomtrenger alle nasjoner, og de utslag som nå og da vekker frykt, er bare symptomer på den lidenskap og lovløshet som vil fylle jorden med sorg og ødeleggelse når den for alvor slippes løs. Det bilde som Bibelen har tegner av forholdene i verden før vannflommen, viser bare altfor rydelig den tilstand som dagens samfunn er på vei mot. Selv i dette århundre, og i de såkalte kristne land, blir det daglig begått forbrytelser like så svarte og uhyggelige som de som førte til at den gamle verdens syndere ble utslettet.

Før vannflommen sendte Gud Noah for å advare verden og lede folk til anger og omvendelse så de kunne unngå den truende katastrofen. Mens tiden for Kristi annet komme nærmer seg, sender Herren sine tjenere med et varselsbudskap til verden om å berede seg for denne store begivenheten. Mange har levd i overtredelse av Guds lov, og i sin nåde kaller han dem nå til å lyde dens hellige befalinger. Alle som vil avstå fra sine synder ved anger

overfor Gud og ved tro på Kristus, kan få tilgivelse. Men mange synes det er et altfor stort offer å avstå fra synden. Fordi deres liv ikke er i harmoni med de rene prinsipper for Guds moralske styresett, forkaster de hans advarsler og fornekter gyldigheten av hans lov.

Av hele den veldige folkemengden på jorden før syndfloden var det bare åtte mennesker som i lydighet trodde Guds ord gjennom Noah. I hundre og tyve år advarte rettferdighetens forkynner verden om den kommende ødeleggelse. Men hans budskap ble forkastet og foraktet. Slik vil det også bli nå. Før lovgiveren kommer for å straffe de ulydige, vil overtrederne bli oppfordret til å vende om og vise troskap. Men for de fleste vil advarslene være forgjeves. Apostelen Peter sier: "Først og fremst må dere vite at det i de siste dager skal komme folk som farer med spott og følger sine egne lyster. Hånlig sier de: Hva med løftet om hans gjenkomst? Våre fedre er døde, men alt er som der har vært fra skapelsen av."'

Er det ikke nøyaktig det samme som sies i dag, ikke bare av slike som er åpenlyst ugudelige, men av mange som benytter prekestolene? "Det er ingen grunn til frykt!" roper de. "Før Kristus kommer, vil hele verden omvende seg, og rettferdighet skal herske i tusen år. Fred! Fred! Alt vedblir som det har vært fra begynnelsen. Bry dere ikke om hva disse ulykkesprofetene forkynner." Men denne læren om "tusenårsriket" harmonerer ikke med det som Kristus og apostlene forkynte.

Jesus stiller det betydningsfulle spørsmålet: "Når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?" Han sier at tilstanden på jorden vil være som i Noahs dager. Paulus forbereder oss på at ondskapen vil øke etter hvert som endens tid nærmer seg: "Ånden sier med klare ord at i de siste tider skal noen falle fra troen. De skal holde seg til ånder som fører vill, og til lærdommer som stammer fra onde makter." Videre sier han at "i de siste dager skal det komme vanskelige tider".' Og så regner han opp et skremmende synderegister hos dem som bare i det ytte har gudsfrykt.

Da prøvetiden var i ferd med å avsluttes for menneskene før syndfloden, hengav de seg til fester og fornøyelser. De som hadde innflytelse og makt, var oppsatt på å holde folket i ånde med lystighet og løsslupne fornøyelser, for at ikke noen skulle bli påvirket av den alvorlige advarsel. Ser vi ikke det samme gjentatt i dag? Mens Guds tjenere forkynner at alle tings ende er nær, er verden opptatt med underholdning og forlysteIser. Den stadige jakten etter spenning resulterer i likegyldighet overfor Gud, og hindrer folk i å bli påvirket av det eneste som kan frelse dem fra ødeleggelsen.

I Noahs dager erklærte tidens tenkere at det var umulig at verden kunne bli ødelagt av vann. Slik er det også i dag noen som prøver å påvise at verden ikke kan bli ødelagt av ild, for det ville være uforenlig med narurlovene. Men naturens Gud som innstiftet naturens lover og kontrollerer dem, kan bruke sitt skaperverk i samsvar med sin egen plan.

Da verdens vismenn følte at de hadde funnet tilfredsstillende beviser for at verden umulig kunne bli ødelagt av vann, og da folkets frykt hadde lagt seg og alle var enige om at Noahs profeti var et bedrag og han selv en fanatiker, da var Guds time kommet. Den dag brast alle kilder i det store dyp, og himmelens sluser åpnedes." Spotterne ble fullstendig overrumplet av flommen. På tross av sin oppskrytte filosofi oppdaget de for sent at detes visdom var dårskap, at lov. giveren er større enn naturlovene, og at Den allmektige ikke mangler midler til å gjennomføre sin vilje. "Som det gikk i Noahs dager, slik skal det gå når Menneskesønnen kommer." "Herrens dag skal komme som en tyv. Da skal himmelen forgå med et drønn, elementene skal komme i brann og oppløses.'

Når filosofiske resonnementer har fjernet frykten for Guds straffedommer, når religiøse lærere forespeiler lange tidsaldrer med fred og velstand, når verden er opptatt med forretninger og forlysteIser, av å plante og bygge og more seg, og når menneskene forkaster Guds advarsler og håner hans budbærere, da kommer plutselig undergangen over dem, og de skal ikke slippe unna.

Kapitel 7 - Regnbuen

Vannet steg femten alen over de høyeste fjell. For dem som var i arken, så det ofte ut som de skulle omkomme, idet båten i fem lange månedet tilsynelatende var prisgitt vind og væt. Det var en vanskelig prøve fot dem, men Noabs tro vaklet ikke, fot han hadde forsikringen om at Gud holdt roret.

Da vannet begynte å synke, lot Gud arken drive omkring i et område som var beskyttet av et fjellkjede som han hadde bevart ved sin makt og sitt vise forsyn. Disse fjellene lå ikke langt fra hverandre, og arken beveget seg omkring i disse rolige farvann og drev ikke lenger omkring på åpent hav. Dette var til stor lettelse for de engstelige personene som var blitt kastet hit og dit av stormen.

Noah og hans familie ventet med lengsel på at vannet skulle synke, så de snart kunne ha fast grunn under føttene igjen. Førti dager etter at fjelltoppene var blitt synlige, sendte de ut en ravn. Det var en fugl med god orienteringssans, og den skulle finne ut om jorden var i ferd med å bli tørr. Men fuglen så ikke noe annet enn hav, og den fortsatte å fly til og fra arken.

Syv dager senere ble en due sendt ut. Men da den ikke fant noe sted der den kunne slå seg ned, vendte den tilbake til arken. Noah ventet i syv dager til, og sendte så duen ut på ny. Da den om kvelden kom tilbake med et olivenblad i nebbet, vakte der stor glede. "Da tok Noah taket av arken; og han så ut, og se, jorden var tørr." Men fremdeles ventet han tålmodig inne i arken. På samme måte som han hadde gått inn i arken på Guds befaling, ventet han nå på spesiell ordre om å gå ut.

Til sist kom en engel ned fra himmelen. Han åpnet den massive døren og bad patriarken og hans familie om å gå ut på jorden og ta alle de levende skapningene med seg. Noah var glad for å ha kommet ut, men han glemte ikke ham som ved sin nådige omsorg hadde bevart deres liv. Det første han gjorde etter at de hadde forlatt arken, var å bygge et alter og bringe et offer av hvert av de rene dyr og fugler i takknemlighet til Gud for befrielsen, og som er uttrykk for sin tro på Kristus, det sanne offerlam. Dette offer syntes Herren godt om. Det ble til velsignelse ikke bare for patriarken og hans familie, men for alle senete slektledd. "Og Herren kjente den velbehagelige duft. Og Herren sa i sitt hjette: Jeg vil

aldri mere forbanne jorden for menneskets skyld. ... Heretter skal, så lenge jorden står, sæd og høst, frost og hete, og sommer og vinter, og dag og natt aldri høre opp."

Dette var en verdifull undervisning til alle senere slekter. Noah var kommet ut på en øde jord. Men før han bygger en bolig for seg selv, reiste han et altet for Gud. Selv om kvegbestanden var liren og var blitt holdt i live med stot offervilje, var han glad for å kunne gi noe tilbake til Herren som en erkjennelse av ar alt tilhørte ham. Slik bør også vi først gi våre frivillige gaver til Gud. Erhvert uttrykk for hans kjærlighet og nåde mot oss burde utløse vår takknemlighet både ved oppofrende arbeid og ved å gi gaver til hans sak.

For at menneskene ikke skulle leve i stadig frykt for en ny vannflom så snart der skyer til og begynte å regne, gav Herren et oppmuntrende løfte til Noah og hans familie. "Jeg oppretter min pakt med eder, ... og aldri mere skal det komme en vannflom som ødelegger jorden. ... Min bue setter jeg i skyen, og den skal yttre er regn på pakten mellom meg og jorden. Og når jeg fører skyer over jorden, og buen sees i skyen, da vil jeg komme i hu den pakt som er mellom meg og eder og alt levende."

Gud viste stor nåde og barmhjertighet med sine feilende skapninger da han satte den vakre regnbuen i skyen som en pant på sin overenskomst med menneskene. Herren sier at når han ser på regnbuen, vil han minnes pakren. Det betyr ikke at han ellers kunne glemme den. Men han taler til oss i vått eget språk for at vi bedre skal kunne forstå ham. Der var Guds hensikt ar når barn i senere slektledd spurte foreldrene hva den vakre buen over himmelhvelvingen var til for, skulle de gjenta historien om vannflommen og fortelle barna ar Den høyeste selv hadde spent buen ut som en forsikring om at vanner aldri mer skulle oversvømme jorden. Slik ville den vitne fra slekt til slekt om Guds kjærlighet, og på den måten styrke menneskenes tillit til ham.

Omkring tronen i himmelen og over Kristi bode finnes det noe som ligner en regnbue. Profeten sier: "Likesom synet av buen i skyen en reGudag, således var synet av glansen rundt omkting [tronen]. Således så Herrens herlighet ut, slik som den viste seg for meg."

Apostelen Johannes erklærer: "I himmelen stod en trone, og det satt en på tronen. ... Over tronen stod en regnbue; den var som smaragd."' Når menneskene med sin store ondskap nedkaller Guds straffedommer, vil Frelseren som går i forbønn for dem overfor

Faderen, peke på regnbuen i skyen, på buen rundt tronen og over sitt eget hode, som et regn på Guds barmhjertighet mor den angrende synder.

Gud har knyttet et av sine mesr dyrebare løfter om nåde til forsikringen han en gang gav Noah angående vannflommen. "For som Noahs flom er dette for meg; likesom jeg svor at Noahs flom ikke mere skal gå over jorden, således har jeg nå svoret at jeg ikke vil vredes på deg eller skjenne på deg. For fjellene kan vel vike, og haugene rokkes, men min miskunnhet skal ikke vike fra deg, og min fredspakt skal ikke rokkes, sier Herren, han som forbarmer seg over deg."

Da Noah så på de kraftige rovdyrene som gikk ut av arken sammen med harn, var han engsrelig for at de ville tilintergjøre den lille familien på bare åtte personer. Men Herren sendte en engel til sin tjener med dette beroligende budskap: "Frykt og redsel for eder skal være over alle dyr på jorden og over alle fugler under himmelen, og over alt som rører seg på jorden, og over alle fiskene i havet; i eders, hånd er de gitt. Alt det som rører seg og levet, skal I ha til føde; likesom jeg gav eder de grønne urrer, gir jeg eder alt dette." Før denne tid hadde Gud ikke tillatt menneskene å spise animalsk kost. Menneskeslekren skulle leve helt og holdent av jordens produkter. Men nå var air grønt blitt ødelagt, og han tillot dem å spise kjøtt av rene dyr som var blitt bevart i arken.

Hele jordoverflaten var blitt forandret av vannflommen. En rredje forferdelig forbannelse hvilte over jorden som følge av synden. Idet vannet etter hvert sank, var hauger og fjell omgitt av et umåtelig, urolig hav. Overalt lå det døde mennesker og dyr. Herren ville ikke at de skulle bli liggende og oppløses og forurense luften. Derfor lot han jorden bli en uhyre gravplass. En vind som skulle tørke bort vannet, skapte en voldsom storm som i noen tilfeller rev med seg hele fjelltopper, og dynget trær, sten og jord over de døde.

På samme måte ble sølv og gull, utsøkte tresorter og kostelige edelstener skjult. Dette var ting som tidligere hadde prydet jorden, og som menneskene hadde tilbedt. I noen tilfeller dannet der seg hele fjell over dem. Gud så at jo mer rikdom og mareriell fremgang menneskene fikk, desto mer fordervet ville de bli i sin handlemåte. De tilbad de skattene som skulle ha ledet dem til å forherlige den gavmilde giveren, mens de vanæret og forakter den sanne Gud.

Jorden frembød et ubeskrivelig syn av forvirring og ødeleggelse. Fjellene som engang hadde vært vidunderlig vakre og fullkomne i sin symetri, var nå fortevet og uregelmessige. Stener og skarpe klippeblokker lå strødd utover jorden. På mange steder var hauger og fjell sporløst forsvunnet. På andre steder var sletter blitt forvandlet til fjellkjeder. Disse omkalfattinger var mer markert på noen steder enn på andre. Der hvor jordens rikeste skatter av gull, sølv og edelstener hadde vært, fantes de tydeligste merker etter forbannelsen. Områder som hadde vært ubebodd, eller som ikke hadde vært skueplass for så mye forbrytelse, var i langt mindre grad preget av forbannelsen.

På denne tiden ble endeløse skoger begravet. De er siden blitt forvandlet til kull, og utgjør de vidstrakte kulleier som nå eksisterer. De avgir dessuten store mengder olje. Kullet og oljen kommer ofte i brann nede i jorden. Dermed blir klippemasser opphetet, kalksten brenner og jernmalm smelter. Når vanner virker på kalken, forsterkes heten og forårsaker jordskjelv, vulkansk aktivitet og vold. somme ildhav. Når ild kommer i kontakt med lag av sten og malm nede i jorden, fører det til ktaftige underjordiske eksplosjoner som lyder som dump torden. Luften blir her og kvelende. Så følger vulkanutbrudd, men ofte gir de ikke tilstrekkelig utløsning for spenningen i de opphetede elementene. Derfor ryster jorden, jordbunnen løfter seg likesom bølgene i haver, og jorden slår sprekker. Noen ganger blir hele byer og landsbyer og brennende fjell oppslukt.

Slike underlige foreteelser vil bli mer og mer hyppige og forferdelige like før Krisri gjenkomst og verdens ende, som tegn på den raske ødeleggelsen.

Jorddypet var Herrens arsenal der han hentet sine våpen til å ødelegge den gamle verden. Vannet som vellet frem fra jordens indre, forenet seg med vanner ovenfra og fullbyrdet ødeleggelsen. Siden syndfloden har både ild og vann vært Guds virkemidler til å ødelegge spesielt ugudelige byer. Disse straffedommer blir sendt for at de som er likegyldige overfor Guds lov og tramper på hans autoritet, skal bringes til å skjelve for hans makt og anerkjenne hans rettmessige herredømme. Når mennesker har vært vitne til at der fra ildsprutende fjell har strømmet smeltet malm som har tørket opp elver og forvandlet folkerike byer til ruiner, er selv de modigste blitt grepet av skrekk. Gudløse spottere er blitt tvun. ger til å anerkjenne Guds uendelige makt.

Profetene i gammel tid omtalte slike begivenheter på denne måten: "Gid du ville sønderrive himmelen og fare ned, så fjellene skalv for ditt åsyn, likesom ild setter kvister i brann og .får vannet til å koke - for å kunngjøre ditt navn for dine motstandere, så folkene

måtte skjelve for ditt åsyn, når du gjorde forferdelige ting som vi ikke ventet, når du for ned, og fjellene skalv for ditt åsyn!"

I virvelvind og storm har Herren sin vei, og skyer er støvet under hans førrer. Han truer havet og tørker der ut, og alle elvene gjør han tørre.'

Ved Kristi gjenkomsr vil menneskece oppleve langt frykteligere begivenheter enn verden noen gang har værr vitne til. "Herre, bøy din himmel og far ned, rør ved fjellene så de ryker! La lynet lyne og spre dem [fiendene], send dine piler og skrem dem!" "Jeg lar jærtegn skje oppe på himmelen og tegn nede på jorden: blod og ild og røkmasser." "Og der kom lyn og drønn og tordenbrak, og et jordskjelv som det ikke har vært maken til så lenge det har levd mennes.ker på jorden - så kraftig var det." "Og hver øy vek bort, og fjelleee forsvant. Og fra himmelen falt svære hagl på hundre pund over menneskene."

Når lyn fra himmelen virker sammen med ild fra jordens indre, vil fjellene brenne som i en smelteovn. Lavastrømmer vil velle frem og oversvømme åkrer og marker, bygder og byer. Sydende masser av smeltet substans vil strømme ut i elvene og få vannet til å koke. Veldige steinblokker vil bli sprengt og slynget opp i luften med ubeskrivelig kraft og spre seg utover landskapet. Elver vil tørke opp. Jorden vil bli rystet. Overalt vil det være forferdelige jordskjelv og vulkanutbrudd.

Slik kommer Gud til å utrydde de ugudelige fra jorden. Men de rettferdige skal bli bevart midt i disse omkalfatringer, likesom Noah ble bevart i arken. Gud skal være deres tilflukt. Under hans vinger skal de finne ly og trygghet. Slik leser vi i Salmenes bok: "For du, Herre, er min tilflukt. Den Høyeste har du gjort til din bolig; intet ondt skal vederfares deg, og ingen plage skal komme nær til ditt telt." "For han gjemmer meg i sin hytte på den onde dag, han skjuler meg i sitt telts skjul; på en klippe fører han meg opp." Guds løfte lyder slik: "Han henger fast ved meg, og jeg vil utfri ham; jeg vil føre harn i sikkerhet, for han kjenner mitt navn. "

Kapitel 8 - Uken

I likhet med sabbaten hadde også uken sin opprinnelse i skapelsen, og gjennom bibelhistotien er den blitt bevatt helt ned til våre dager. Gud avmålte selv den første uken som et mønster for de følgende uket like til tidenes ende. Like som enhver annen uke bestod den av syv bokstavelige dager. Seks dager ble brukt til skaperverket, og på den syvende dag hvilte Gud. Så velsignet han denne dagen og satte den til side som hviledag for mennesket.

I loven, som den ble gitt ved Sinai, stadfestet Gud uken og de kjensgjerninger den grunner seg på. Etter at han hadde gitt befalingen: "Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig," sa han hva som skulle gjøres i de seks dager, og hva som ikke skulle gjøres på den syvende. Så forklarte han grunnen til at uken skulle ordnes på denne måte, ved å henvise til sitt eget eksempel: "Por i seks dager gjorde Herren himmelen og jorden, havet og alt det som i dem er, og han hvilte på den syvende dag; derfor velsignet Herren sabbatsdagen og helliget den." Denne grunn givning synes sterk og vektig når vi oppfatrer skapelsesdagene som bokstavelige dager. De første seks dager har mennesket fått til å arbeide i, fordi Gud brukte det samme tidsrom av den første uken til sin skapergjerning. På den syvende dag skal mennesket avholde seg fra å arbeide, til minne om at Skaperen hvilte.

Den oppfatning at det som skjedde den første uken, tok flere tusen år, ram. mer selve grunnlaget for det fjerde bud. Det et som om Skaperen påbød menneskene å feire uken, som bestått av bokstavelige dager, til minne om uendelige tidspetioder. Dette stemmer ikke med den måten han behandler sine skapninger på. Det som han har gjort enkelt og liketil, blir ubestemt og dunkelt. Det er den mest lumske og farlige form for vantro. Dens virkelige karakter er så tilslørt at den aksepteres og forkynnes av mange som bekjenner seg til å tro Bibelen.

Himlene er skapt ved Herrens ord, og all deres hær ved hans munns ånde. For han talte, og det skjedde; han bød, og det stod der.! Bibelen godkjenner ikke lange tidsperioder da jorden langsomt utviklet seg av kaos. Om hver ny skapelsesdag sier den hellige beretning at den bestod av aften og morgen, likesom alle de etterfølgende dager. Ved slutten av hver dag nevnes resultatet av Skaperens verk. Beretningen om den første uken avsluttes på denne måten: Dette er himmelens og jordens historie, da de ble skapt. Men dette rettferdiggjør ikke den tanke at skapelsesdagene var noe annet enn bokstavelige dager. På hver av disse dager frembrakte Gud en ny del av sitt verk.

Geologer hevder at jorden inneholder bevis for at den er mye eldre enn beretningen i Første Mosebok angir. Man har funnet knokler av mennesker og dyr, og likeså krigsredskaper, forstenede trær og annet materiale som er langt større enn det som nå finnes, ellet som har eksistert gjennom rosener av år. Av dette sluttet man at jorden var befolket lenge før den tiden som omtales i skapelsesberetningen, og av skapninger som var meget større enn nåtidens mennesker. Et slikt resonnement har ledet mange som bekjenner seg til å tro Bibelen, til å akseptere den teori at skapelsesdagene var meget lange tidsperioder.

Men geologien kan ikke bevise noe som går på tvers av det Bibelen fremholder. De som støtter seg til slike oppdagelser, har ikke noe riktig begrep om størrelsen på mennesker og dyr før syndfloden, eller om de forandringer som da fart sted. Rester som er funnet i jorden, viser at forholdene har vært helt annerledes. Bare Guds ord kan gi opplysning om denne tiden.

Gjennom syndflodsberetningen har Guds ord forklart ting som geologien alene ikke ville kunne gi svar på. I Noahs dager ble det begravet mennesker, dyr og trær som var mange ganger større enn de som nå eksisterer. Slik ble de bevart som beviser for senere slektledd om at menneskene den gang omkom i en vannflom. Det var Guds plan at oppdagelsen av disse ting skulle grunnfeste troen på den inspirerte historie. Men i sin forfengelige tankegang faller menneskene også i dag som offer for den samme villfarelse. Det Gud har gitt dem til velsignelse, vender de til forbannelse ved å bruke det galt.

Det er et ledd i Satans plan å få folk til å akseptere vantroens fabler. På den måten kan han fordunkle Guds lov som i seg selv er meget klar, og menneskene drister seg til å gjøre opprør mot Guds styresett. Hans anstrengelser er særlig rettet mot det fjerde bud som så klart viser hen til den levende Gud, himmelens og jordens skaper. Store anstrengelser blir stadig gjort for å forklare skaperverket som et resultat av naturlige årsaker, og menneskelige resonnementer blir akseptert endog av bekjennende kristne, stikk i strid med de klare kjensgjerninger i Skriften. Mange setter seg imot en gransking av profetiene, spesielt Daniels bok og Åpenbarings. boken. De hevder at disse profetiene er så dunkle at vi ikke kan forstå dem. Men de samme personer tar med iver imot geologenes gjetninger som motsier beretningen i Første Mosebok. Men hvis det Gud har åpenbart, er så vanskelig åskjønne, er det langt mer inkonsekvent å akseptere de rene gjerninger angående ting han ikke har åpenbart.

Det skjulte hører Herren vår Gud til, men det åpenbarte er for oss og våre barn til evig tid.„' Gud har aldri åpenbart for menneskene hvordan han utførte skaperverket. Menneskelig vitenskap kan ikke utforske Den høyestes hemmeligheter. Hans skapermakt er like ubegripelig som hans eksistens. 78 Gud har latt et vell av lys strømme ut over verden både gjennom vitenskap og kunst. Men når de som gir seg ut for å være vitenskapsmenn, behandler disse emner fra et rent menneskelig synspunkt, vil de uten tvil komme til feilaktige slutninger. Det behøver ikke være direkte galt å spekulere over ting som ikke er åpenbart i Guds ord, dersom våre teorier ikke står i strid med de kjensgjerninger vi finner i Skriften. Men de som setter Guds ord til side og prøver å forklare hans skaperverk ut fra vitenskapelige prinsipper, driver omkring uten kart og kompass på et ukjent hav. 78 Selv de største tenkere trenger veiledning fra Guds ord i sin forskning, ellers vil de bli ført vill i sine forsøk på å finne forholdet mellom forskning og åpenbaring. Fordi Skaperen og hans verk ligger så høyt over deres fatteevne, er de ikke i stand til å gi noen forklaring ut fra narurlover, og de betrakter bibelhistorien som upålitelig. De som tviler på holdbarheten av betetningen i Det gamle og Det nye testamente, vil snart gå et skritt videre og tvile på Guds eksistens. Når de så har mistet ankeret, er de prisgitt å drive omkring mellom vantroens skjær. 78 Disse menneskene har mistet sin enkle tro. Det er nødvendig med en fast tro på den guddommelige autoritet som Guds hellige ord hviler på. Bibelens troverdighet må ikke gjøres avhengig av menneskers ideer om vitenskap som den avgjørende prøve. Menneskelig kunnskap er en upålidelig veileder. På grunn av mangelfull forståelse av både vitenskap og åpenbaring kan skeptikere som leser Bibelen bare for å kritisere den, påstå at det finnes innbyrdes motsetninger. Men rett forstått er vitenskap og åpenbaring i fullkommen harmoni. Moses skrev under ledelse av Guds Ånd, og den som har en korrekt oppfatning av geologi, vil aldri kunne påstå å ha gjort oppdagelser som ikke stemmer overens med hans utsagn. Det er samsvar mellom alle sannhetens ytringsformer både i naturen og i åpenbaringen. 79 I Guds ord blir det reist mange spørsmål som selv de største autoriteter ikke kan gi svar på. Vår oppmerksomhet blir rettet mot disse emnene for at vi skal bli klar over hvor mye det er, selv i de mest alminnelige forhold i dagliglivet, som mennesker, tross all deres påståtte visdom, aldri fullt ut kan forstå. 79 Likevel finnes det forskete som mener at de kan fatte Guds visdom og det han har gjort eller kan gjøre. Det er en vanlig oppfatning at han er begrenset av sine egne lover. Enten benekter menneskene hans eksistens, eller de tror at de kan forklare alt, endog hvordan hans Ånd virker på menneskehjertet. De har ikke lenger noen ærbødighet for hans makt. De tror ikke på det overnaturlige fordi de ikke forstått Guds lover eller hans ubegrensede makt til å utføre sin vilje gjennom disse lover. Med begrepet naturlover mener man vanligvis det som menneskene har vært i stand til å oppdage angående de lover som styrer den fysiske verden. Likevel er deres kunnskap yttetst begrenset, samtidig som det omtåde hvor Skaperen kan virke i samsvar med sire egne lover, er uendelig stort, langt urover den menneskelige fatteevne. 79 Mange hevder at stoffet i seg selv har livgivende kraft, at det er blitt utstyrt med visse egenskaper. Siden er det blitt overlatt til å virke ved hjelp av sin iboende energi. Videre hevder de at pr=sene i naturen

skjer i samsvar med fastlagte lover, som ikke engang Gud kan gripe inn i. 79 Dette er en falsk vitenskap som ikke har støtte i Guds ord. Naturen tjener sin skaper. Gud opphever ikke sine lover eller handler i strid med dem. Han bruker dem hele tiden som sine redskaper. Naturen vitner om en intelligens, et personlig nærvær, en aktiv energi som virker i og gjennom dens lover. I naturen er Faderen og sønnen i konstant virksomhet. Kristus sier: Min far arbeider til denne dag; også jeg arbeider. 79 I en lovsang som er gjengitt i Nehemias' bok, sang levittene: Du alene er Herren, du har gjOrt himlene, himlenes himler og all deres hær, jorden og alt som er på den, . . . og du holder det alt sammen i live. 4 Når det gjelder denne verden, er Guds skaperverk fullendt, for Guds verk var riktignok fullført allerede da verden ble skapt.' Men hans energi er fremdeles virksom for å holde det skapte ved like. Det er altså ikke fordi en mekanisme ble satt i gang, og så fortsetter å virke i kraft av sin egen iboende energi, at pulsen slår og at vi pustet. Men hvert åndedrag og hvert pulsslag er et bevis på den altomfattende omsorg hos ham som er årsaken til at vi lever, beveger oss og er til.' 80 Det er ikke som en følge av en iboende kraft at jorden år etter år yter så rikelig og fortsetter å bevege seg rundt solen. Det er Guds hånd som leder planetene og holder dem på plass mens de beveger seg i sine bestemte baner gjennom himmelrommet. Han er den som fører deres hær ut i fastsatt tall. som kaller dem alle ved navn; på grunn av hans veldige kraft og hans mektige styrke savnes ikke en.' Det er ved hans kraft at plantene vokser, at bladene kommer frem og blomstene springer ut. Han lar gress spire frem på fjellene og gjør dalene fruktbare. Alle dyrene i skogen får sin føde av Gud, og hver levende skapning, fra der minste insekt til mennesket, er hver dag avhengig av hans særlige omsorg. Slik uttrykkes det i Salmenes bok: Alle venter de på deg. . . . Du gir dem, de sanker; du opplater din hånd, de mettes med godt.' Hans ord behersker elementene, han dekker himmelen med skyer og forsyner jorden med regn. Han er den som gir sne som ull, strør ut rim som aske. Ved sin torden lar han vannene i himmelen bruse, han lar dunster stige opp fra jordens ende, sender lyn med regn og fører vind ut av sine forrådskammer. 80 Gud er opphavet til alt. All sann vitenskap er i samklang med hans gjerninger. All ekre utdannelse fører til lydighet mot hans styresett. Vitenskapen åpner nye undere for vårt blikk. Den stiger mot mekrige høyder og utforsker nye dybder. Men den kan ikke utforske noe som virkelig er i strid med den guddommelige åpenbaring. Uvitenhet kan prøve å støtte en falsk forestilling om Gud ved å henvise til vitenskapen. Men naturens bok og der skrevne ord kaster lys over hverandre. Slik ledes vi til å tilbe Skaperen og ha en fornuftsmessig tillit til hans ord. 80 Ingen begrenset forstand kan fullt ut fatte Den eviges eksistens, hans makt, hans visdom og veldige gjerninger. Mon du kan finne bunn i Guds vesen eller nå frem til den Allmektiges ytterste grense? Himmelhøy er den, hva kan du gjøre? - dypere enn dødsriket, hva vet du? Lengre enn jorden er dens mål og bredere enn havet. Selv de skarpeste hjerner på jorden kan ikke fatte Gud. Menneskene kan forske i det uendelige og hele tiden tilegne seg mer kunnskap, og likevel vil det fremdeles være endeløse felter.

Skaperverket vitner om Guds makt og storhet. "Himlene forteller Guds æte, og hvelvingen forkynner hans henders gjerning." 11 De som tar Guds ord som sin rådgiver, vil

i vitenskapen finne en hjelp til å forstå Gud. "Hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har menneskene helt fra skapelsen av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger."!

Kapitel 9 - Da språkene ble til

For at jorden på ny skulle bli befolket etter at vannflommen hadde renset den for moralsk fordervelse, hadde Gud bevart en eneste familie, nemlig Noahs husstand. Gud hadde sagt til Noah: "Jeg har funnet at du er rettferdig for mitt åsyn i denne slekt." Men hos de tre sønnene til Noah utviklet det seg snart de samme skillelinjer som hadde gjort seg gjeldende i verden før syndfloden. Sem, Kam og Jafet, som skulle danne grunnlaget for menneskeheten, gav varsel om den karakter som skulle prege etterslekten.

Under guddommelig inspirasjon forutsa Noah hvordan fremtiden ville forme seg for de tre store folkeraser som de skulle bli stamfedre til. Da han så Kams etterkommere, sa han med tanke på sønnen Kanaan: "Forbannet være Kanaan! Trellers trell skal han være for sine brødre."

Den forseelse mot naturen som Kam gjorde seg skyldig i, røpet at han var uten aktelse for sine foreldre. Hans handlemåte åpenbarte ugudelighet og nederdrektighet. Dette ble permanente særdrag hos Kanaan og hans etterkommere, og deres fortsatte ugudelighet nedkalte Guds straffedommer.

Derimot viste Sem og Jafet aktelse for sin far, og derved også for de guddommelige lover. Derte gav løfte om en lysere fremtid for deres etterkommere. Om disse sønnene ble det uttalt: "Lovet være Herren, Sems Gud, og Kanaan være deres trell. Gud gjøre det vidt for Jafet, han skal bo i Sems telter, og Kanaan være deres trell."

Sems etterkommere skulle bli det utvalgte folk, Guds paktsfolk, og den lovede gjenløser skulle være av Sems slekt. Herren var Sems Gud. Fra ham skulle Abraham og Israels folk nedstamme og gjennom dem Kristus. "Salig er det folk hvis Gud Herren er." Jafet "skal bo i Sems telter". Hans etterkommere skulle få en særlig del i evangeliets velsignelser.

Kanaans etterkommere sank ned til de laveste former for hedenskap. Den profetiske forbannelse dømte dem til slavekår, men oppfyllelsen av denne dom ble holdt tilbake i århundrer. Gud bar over med deres gudløshet og fordervelse inntil de overskred grensen for hans tålmodighet. Da ble de gjort eiendomsløse, og de ble treller under Sems og Jafers etterkommere.

Noahs proferi var ikke noen vilkårlig fordømmelse eller noe løfte om gunst. Den fastsatte ikke hvilke karaktertrekk hans sønner skulle utvikle, eller den skjebne de skulle få. Men forutsigelsen viste hva resultatet ville bli av det livsløp hver enkelt av dem valgte og den karakter de utviklet. Den var et uttrykk for Guds forhold til dem og deres avkom i lys av deres karakter og atferd.

Som regel arver barna foreldrenes anlegg og tilbøyeligheter og følger gjerne deres eksempel. Derfor går ofte foreldrenes synder igjen hos barna fra slekt til slekt. Kams ondskap og mangel på respekt gikk igjen i etterslekten gjennom mange ledd. "En synder kan ødelegge meget godt."

Sem ble derimot rikt belønnet på grunn av sin aktelse for sin far, og en lang rekke lysende personligheter fantes blant hans etterkommere. "Herren kjenner de ulasteliges dager, og deres arv skal bli til evig tid." "Hans avkom blir velsignet." "Så vit da at Herren din Gud han er Gud, den trofaste Gud, som holder sin pakt og bevarer sin miskunnhet mot tusen ledd, mot dem som elsker ham og holder hans bud.'"

En tid fortsatte Noahs etterkommere å bo blant fjellene der arken hadde strandet. Da de økte i antall, førte frafall snart til splittelse. Noen ønsket å glemme sin skaper og fri seg fra de bånd hans lov la på dem, og de følte stadig ubehag ved de gudfryktiges tale og eksempel. Etter en tid bestemte de seg for å skille lag med dem som dyrket Gud, og de drog til Sinear-sletten ved bredden av Eufrat-elven. De følte seg tiltrukket av den vakre beliggenheten det. På denne sletten ville de bygge og bo.

De bestemte seg for å bygge en by med et tårn så svimlende høyt at det skulle vekke undring i hele verden. Alt dette ble planlagt for å hindre at folk spredte seg og dannet bosettinger. Gud hadde pålagt menneskene å spre seg over hele jorden. De skulle oppfylle jorden og legge den under seg. Men disse tårnbyggerne satte seg fore å bevare samfunnet intakt og grunnlegge et kongedømme som etter hvert skulle omfatte hele jorden.

På den måten ville byen deres bli hovedstaden i et verdensrike, og dens glans skulle avtvinge beundring og hyllest over hele verden og gjøre grunnleggerne berømte. Dette imponetende tårnet som skulle nå til himmelen, var tenkt som et monwnent over byggherrenes makt og visdom, og skulle bringe deres ry videre til fjerne slekter.

Disse menneskene på Sinear-slerren trodde ikke Guds løfte om at han aldri mer skulle ødelegge jorden med en vannflom. De avviste tanken om at det fantes en Gud, og sa at flommen hadde hatt helt naturlige årsaker. Andre trodde at det eksisterte et høyere vesen som hadde ødelagt den gamle verden. Likesom Kain reiste de seg i opprør mot en slik Gud. En av hensiktene med å bygge tårnet var å sikre seg i tilfelle av en ny vannflom. Ved å gjøre byggverket meget høyere enn flomvannet hadde nådd, mente de at de ville være utenfor all fare. Og når de nådde opp til skyene, håpet de å finne årsaken til vannflommen. Hensikten med foretagendet var å opphøye de stolte bygningsmennene enda mer og lede de kommende slekter bort fra Gud og inn i avgudsdyrkelse.

Da tårnet var delvis ferdig, ble en del av det tatt i bruk som bosted for konstruktørene. Andre deler ble innredet og utsmykket og deretter innviet til avgudene. Folket frydet seg over sin fremgang. De priste sine gudet av gull og sølv og satte seg opp mot himmelens og jordens hersker.

Plutselig hendte det noe som gjorde at arbeidet som hittil hadde vært så vellykket, gikk helt i stå. Engler ble sendt for å tilintetgjøre bygningsmennenes planet. Tårnet hadde nådd en anselig høyde, og det var ikke lenger mulig for dem som arbeidet på toppen, å ha direkte kontakt med dem som var på jorden. Derfor var det på forskjellige steder plassert mellommenn som hadde til oppgave å formidle beskjed videre når det var behov for byggematetialer, eller når det gjaldt direktiver i forbindelse med arbeidet.

Men nettopp som meddeleisene gikk fra mann til mann, oppstod det språkforvirring slik at det ble bestilt materialer som ikke trengtes. Når beskjedene nådde frem, var de ofte stikk motsatt av dem som opptinnelig var gitt. Følgen ble forvirring og fortvilelse. Hele virksomheten gikk i stå. Alt samarbeid ble umulig. Bygningsmennene kunne ikke gi noen forklaring på de merkelige innbyrdes misforståelset, og i raseri og skuffelse begynte de å legge skylden på hverandre. Deres forbund endte med strid og blodsutgytelse. Som et uttrykk for Guds mishag slo lynet ned og ødela den øverste del av tårnet. Menneskene fikk: føle at det er en Gud som hersker i himmelen.

Inntil da hadde alle snakket samme språk. De som forstod hverandre, slo seg nå sammen i grupper. Noen drog i en retning, andre i en annen. "Så spredte Herren dem derfra over hele jorden, og de holdt opp med å bygge på byen." Denne spredning var et middel til å befolke jorden. Slik ble Herrens hensikt oppnådd ved nøyaktig det samme middel som menneskene hadde brukt for å hindre den.

Men dette ble et stort tap for dem som hadde satt seg opp mot Gud. Der var Herrens hensikt at menneskene skulle dra ut og bosette seg på forskjellige steder av jorden. De skulle bringe kunnskapen om hans vilje med seg så sannhetens lys kunne skinne for kommende slekter. Noah, rettferdighetens talsmann, levde i tre hundre og femti år etter vannflommen, Sem i fem hundre. Slik fikk deres etter. kommere anledning til å bli kjent med Guds krav og hans handlemåte med deres forfedre. Men de var uvillige til å høre på disse ubehagelige sannheter. De hadde ikke noe ønske om å eie kunnskap om Gud, og ved språkforvirringen ble de i stor grad avskåret fra samkvemmet med dem som kunne ha gitt dem lys.

De som hadde bygget på Babels tårn, hadde vist misnøye overfor Gud. I takknemlighet burde de ha husket hans barmhjertighet mot Adam og hans pakt med Noah. Men i stedet klaget de over hans strenghet da han drev det første menneskeparet ut av Eden og ødela verden med en vannflom. Men samtidig med at de anklaget Gud for å være vilkårlig og streng, valgte de å bli stytt av en grusom tyrann. Satan forsøkte å få menneskene til å forakte ofringene som var et forbilde på Kristi død. Etter hvert som menneskenes sinn ble formørket av avgudsdyrkelse, forleder han dem til å forfalske disse ofringer og til endog å ofre sine egne barn på avgudsaltrene. Idet menneskene fjernet seg fra Gud, ble de guddommelige egenskaper - rettferd, renhet og kjærlighet - erstattet med undertrykkelse, vold og brutalitet.

Menneskene i Babel hadde satt seg fore å opprette en styreform som var uavhengig av Gud. Blant dem var det også noen som fryktet Herren, men som var ført bak lyset av de

ugudelige og dratt inn i deres renkespill. For deres skyld utSatte Herren sine straffedommer og gav folket tid til å avsløre sin sanne karakter. Mens dette foregikk, gjorde Guds sønner alt for å få dem til å oppgi sitt forsett. Men de hadde bestemt seg for å gjennomføre sine planer.

Hadde de fått lov til å ture frem uhemmet, ville de ha demoralisert verden i dens barndom. Deres forbund var basert på opprør. Det var et rike grunnlagt med selvopphøyelse som mål, der Gud ikke skulle ha noe å si eller bli gjenstand for noen ære. Hadde dette forbund fått frie tøyler, ville det ha resultert i en stOtmakt som ville ha bannlyst rettferdigheten, og dermed freden, lykken og tryggheten. I stedet for Guds lov som er hellig, rettferdig og god,' prøvde menneskene å innføre lover som tjente deres egne selviske og grusomme hensikter.

De gudfryktige ropte til Herren og bad ham gripe inn. "Da steg Herren ned for å se byen og tårnet som menneskenes barn hadde begynt å bygge." Av barmhjertighet mot verden tilintetgjorde han tårnbyggernes planer og ødela minnesmerket ovet deres dumdristighet. I sin godhet forvirret han deres språk og satte detmed en stoppet fot deres opprørsplaner. Gud bærer lenge over med menneskenes fodervede sinn og gir dem rik anledning til å vende om. Men han legget merke til alle deres forsøk på å trosse hans rettferdige og hellige vilje. Den usynlige hånden som holdet herskerstaven, rekkes fra tid til annen ut fot å stanse urettfetdigheten. Da får verden enda et ugjendrivelig bevis på at univetsets skaper, han som har grenseløs visdom, kjærlighet og sannhet, er den suverene hersket over himmel og jord, og at ingen kan ustraffet trosse hans makt.

Tårnbyggernes planer endte i nederlag og skam. Minnesmerket over deres stolthet ble monumentet over deres dårskap. Og likevel følger menneskene den samme kurs, de stoler på seg selv og forkaster Guds lover. Der var dette prinsipper Satan forsøkte å gjennomføre i himmelen og som behersket Kain da han brakte sitt offer.

Det finnes også tårnbyggere i dag. Vantro mennesker bygger sine teorier på vitenskapelige hypoteser og forkaster Guds åpenbarte ord. De drister seg til å uttale sin dom over Gud og over hans moralske styresett. De forakter hans lov og opphøyer den menneskelige fornuft. "Fordi dommen over den onde gjerning ikke fullbyrdes straks, derfor svulmer hjertet i menneskenes barn, så de drister seg til å gjøre det som ondt er."'

I den kristne del av verden er det mange som vender seg bort fra Bibelens tydelige undervisning og bygger seg en trosbekjennelse på menneskelige spekulasjoner og fabler. De mener at de kan nå himmelen ved å klatre opp langs dette tårnet. Med beundring lytter menneskene til dem som på en veltalende måte forkynner at overtrederen ikke skal dø, og at frelsen kan sikres uten lydighet mot Guds lov. Hvis de som bekjenner seg til å følge Kristus, ville anerkjenne Guds målestokk, ville det resultere i enighet. Men så lenge menneskelig visdom blir satt høyere enn Guds hellige ord, vil det bli uenighet og splittelse. Den forvirring som eksisterer mellom motstridende trosrerninger og sekter, er på en passende

måte karakterisert i uttrykket "Babylon"' som det profetiske ord benytter om de verdsligsinnede kirker i de siste dager.

Mange prøver å skaffe seg rikdom og makt. "De håner og taler i ondskap om undertrykkelse; fra det høye taler de."' De tramper på menneskerettigheter og forakter guddommelig autoritet. En tid kan de hovmodige ha stor makt, og kan tilsynelatende ha hell med seg i alt de foretar seg. Men til sist vil de møte hare skuffelse og ulykke.

Tiden for Guds dom er nær. Den høyeste vil stige ned for å se det som menneskenes barn har bygget. Hans suverene makt vil bli åpenbart, og stolthetens byggverk vil bli jevnet med jorden. "Fra himmelen skuer Herren ned, han ser alle menneskenes barn. Fra det sted hvor han bor, ser han ned til alle dem som bor på jorden." "Herren omstøter hedningenes råd, han gjør folkenes tanker til inter. Herrens råd står fast evindelig, hans hjertes tanker fra slekt til slekt."

Kapitel 10 - På vei mot ukjent fedreland

Etter at menneskene var blitt spredt ur over jorden, ble avgudsdyrkelsen igjen nesten enerådende. Til slutt overgav Herren overtrederne til å følge deres egne. onde veier, mens han valgte Abraham av Sems ætt til å bevare sin lov.

Abraham hadde vokset opp midt blant overtro og hedenskap. Endog hans fars husstand, som hadde bevart kunnskapen om Gud, gav etter for den forførende innflytelsen fra omgivelsene, og "dyrket fremmede guder". Men den sanne tro skulle ikke dø ut. Gud har alltid hatt noen som har tjent ham. Adam, Set, Enok, Metusalem, Noah og Sem hadde i en ubrutt linje bevart Guds åpenbarte vilje gjennom tidsaldrene. Tarahs sønn ble nå arving til dette hellige ansvar. Avgudsdyrkelsen lokket fra alle kanter, men forgjeves. Som den eneste trofaste blant de mange troløse, og upåvirket av det alminnelige frafall, fortsatte han lojalt å tilbe den sanne Gud. "Herren er nær hos alle dem som kaller på ham, hos alle som kaller på ham i sannhet."' Han meddelte sin vilje til Abraham, og gav ham en klar kunnskap om både lovens krav og frelsen gjennom Kristus.

Abraham fikk løfte om noe som var særlig kjært for folk på den tid. Han skulle få et rikt avkom, bli stamfar til en mektig nasjon. "Jeg vil gjøre deg til et stort folk; jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort, og du skal bli en velsignelse." Til dette ble det føyet den mest dyrebare av alle forsikringer til troens arvinger, nemlig at verdens forløser skulle nedstamme fra ham. "I deg skal alle jordens slekter velsignes."

Den første betingelsen for at løftet kunne oppfylles, var en trosprøve, det krevdes et offer. Et budskap fra Gud kom til Abraham: "Dra bort fra ditt land og fra din slekt og fra din fars hus til det land som jeg vil vise deg!" For at Abraham skulle bli skikket for det store ansvar å vareta og forvalte Guds hellige bud, måtte han skilles fra dem han hadde levet sammen med. Innflytelsen fra slekt og venner ville forstyrre den undervisning Herren akter å gi sin tjener.

Abraham skulle i særlig forstand være knyttet til himmelen. Derfor måtte han bo blant fremmede. Hans karakter måtte være helt spesiell, forskjellig fra alt annet i verden. Han kunne ikke engang forklare sin handlemåte så hans venner ville forstå ham. Åndelige ting kan bare forståes åndelig. Derfor kunne hans avgudsdyrkende slektninger ikke fatte hans motiver og handlinger. "I tro var Abraham lydig da han ble kalt, så han drog ut til et land som han skulle få til odel og eie. Han drog av sted uten å vite hvor han kom hen."'

Abrahams ubetingede lydighet er et av de mest slående eksempler på tro i hele Bibelen. For ham var troen "at det som håpes, vil bli til virkelighet, den gir visshet om ting en ikke ser". Abraham stolte på Guds løfte uten den ringeste ytre forsikring om at det kunne bli oppfylt. Han forlot hjem, slekt og fedreland, og i tillit til Guds ledelse gikk han uten å vite

hvor han kom hen. "I tro levde han som innflytter i det landet Gud hadde lovt ham. Han bodde i telt sammen med Isak og Jakob, som var medarvinger til det samme løfter."'

Det var ingen lett prøve Abraham måtte gjennomgå, og ikke noe lite offer Som ble skrevet av ham. Sterke bånd bandt ham til landet, slekten og hjemmet. Men han nølte ikke med å følge kallet. Han stilte ingen spørsmål om det lovede landet, om jorden var fruktbar og klimaet sunt, om det var akseptable omgivelser og om forholdene lå til rette slik at han kunne samle seg rikdom. Gud hadde talt, og hans tjener måtte være lydig. Det beste sted på jorden for ham var det Gud ønsket at han skulle være.

Fremdeles er det mange som blir prøvet på samme måte som Abraham. De hører riktignok ikke Guds stemme direkte fra himmelen, men Herren kaller dem gjennom undervisningen i sitt ord og gjennom sitt forsyns styrelse. Det blir kanskje krevet at de skal oppgi en karriere som gir utsikt til rikdom og ære, eller at de skal forlate en hyggelig og fordelaktig omgangskrets og skille lag med slekt og venner, for å gi seg ut på en sti som tilsynelatende bare bringer selvfornektelse, offer og prøvelse. Gud har er verk for dem å utføre. Men et makelig liv under innflytelsen fra slekt og venner vil hindre utviklingen av nettopp de karaktertrekk som er nødvendig i den gjerning de skal gjøre, Så kaller Gud dem bort fra menneskelig påvirkning og støtte, og lar dem føle behovet for hans hjelp, slik at de blir avhengige av ham, og han kan åpenbare seg for dem.

Hvem er beredt til å gi avkall på sine egne planer og sine vanlige omgivelser når Gud kaller? Hvem vil ta på seg nye forpliktelser, gå inn i uprøved.e områder, gjøre tjeneste for Gud med et trofast og villig hjerte, og for Kristi skyld regne tap for vinning? Den som vil gjøre dette, har Abrahams tro og vil sammen med ham dele "en evig rikdom av herlighet som er uendelig mye større", slik at "det vi må lide her i tiden, ikke er for noe å regne mot den herlighet som en gang skal åpenbatesog bli vår".

Kallet fra himmelen kom føtste gang til Abraham mens han ennå bodde i Ur i Kaldea. I lydighet mot kallet flyttet han til Karan. Så langt drog farens familie sammen med ham. For på tross av sin avGudsdyrkelse tjente de også den sanne Gud. Abtaham ble boende i Karan til Tarah døde. Men etter farens død påla Gud ham å dra videre. Men broten Nakor og hans familie klynget seg til sitt hjem og til sine avgudet. Den eneste som valgte å dele pi!egrirnslivet med patriatken - foruten hans kone Sara - var Lot, sønn til Hatan, Abrahams bror som hadde vært død i mange år. Likevel var det en ganske stor flokk som drog ut fra Mesopotamia.

Abraham hadde alletede en anselig mengde storfe og småfe, som var østens rikdom, og dessuten mange tjenete og medhjelpere. Han drog ut fra sine fedres land fot aldri mer å vende tilbake. Derfor tok han med seg alt han eide, "all deres eiendom som de hadde vunnet, og de folk som de hadde fått i Karan". Blant dem var det mange som lot seg lede av edlere hensyn enn det som gjaldt deres arbeid og selviske interesser. I Karan hadde Abraham og Sata ledet andre til å tilbe den sanne Gud. Disse ønsket fortsatt å dyrke og tjene Jehova,

Abra. hams Gud. De sluttet seg til patriarkens husstand og fulgte ham tilløftets land. "De drog ut for å reise til Kanaans land, og de kom til Kanaans land."

Det første stoppestedet var Sikem. Her slo Abraham leir i skyggen av eiketrærne i Mote, en bred, frodig dal med rike olivenlunder og sprudlende vann. kilder mellom Ebal og Garisim. Dette var et vakkert og fruktbart landskap, "et land med tinnende bekker, med kilder og dype vann, som veller frem i dalen og på fjellene, et land med hvete og bygg og vintrær og fikentrær og granat. eplet, et land med oljetrær og honning".' Men fot en som tilbad Gud, hvilte det en tung sky over de skogrike fjellsidet og den fruktbare sletten: "Kanaanittene bodde den gang der i landet."

Abraham hadde nådd målet for sine forhåpninger, men bare for å finne et land som var bebodd av et fremmed folk og gjennomtrengt av avgudsdytkelse. I skogholtene var det reist altete for falske guder, og på haugene omkring ble det ofret mennesker. Selv om Abraham klynget seg ti! Guds løfte, var det med bange anelser han slo opp teltet der. "Da åpenbarte Herren seg for Abram og sa: Din ætt vil jeg gi dette land." Hans tro ble styrket ved forsikringen om Guds nærvæt og at han ikke var prisgitt det ondes vold. "Og han bygget der et alter fot Herren, som hadde åpenbart seg for ham." Men ettetsom han fremdeles var en veifarende, flyttet han snart til et sted i nætheten av Betel. Det bygget han igjen et altet og påkalte Hettens navn.

Abraham, "Guds venn", har gitt oss et verdig eksempel. Hans liv var et liv i bønn. Overalt hvor han slo opp teltet, bygget han et alter og kalte sammen alle innenfor leirområdet til morgen- og aftenofferet. Når han flyttet teltet, ble alteret stående igjen. I årene som fulgte, fikk noen blant de omstreifende kanaanitter undervisning fra Abraham. Og hver gang en av disse kom til et slikt alter, visste han hvem som hadde vært der før. Etter å ha slått opp teltet satte han alteret i stand, og der tilbad han den levende Gud.

Abraham fortsatte reisen sørover, og igjen ble hans tro satt på prøve. Himmelen holdt regnet tilbake, bekkene sluttet å renne gjennom dalene, og gresset visnet på slettene. Kvegflokken fant ingen beitemarker mer, og sultedøden truet hele leiren. Begynte patriarken nå å tvile på forsyners ledelse? Lengtet han tilbake til overfloden på slettene i Kaldea? Alle ventet spent på hva Abraham ville gjøre, idet den ene vanskelighet etter den andre tårnet seg opp. Så lenge hans tillit så ut til å være urokket, følte de at det ennå var håp. De var sikre på at Gud var hans venn, og at han fremdeles ledet ham.

Abraham kunne ikke forklare forsyners ledelse. Ennå hadde han ikke oppnådd det han så frem til. Men han holdt fast på løftet: "Jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort, og du skal bli en velsignelse." Under alvorlig bønn prøvde han å finne ut hvordan han skulle redde livet til folkene og dyrene. Men han ville ikke la noen ytre forhold rokke ved troen på Guds ord. For å unngå hungersnøden drog han ned til Egypt, men han oppgav ikke Kanaan. Selv i sin ytterste nød vendte han ikke tilbake til Kaldea som han var kommet fra, og der det ikke

var matmangel. Han fant et midlertidig tilfluktssted så nær løftets land som mulig, for å kunne vende tilbake dit Gud hadde ført ham.

I sitt vise forsyn hadde Herren latt denne nye prøven komme over Abraham for å lære ham lydighet, tålmodighet og tro, en undervisning som skulle være til hjelp for alle som møtte lignende prøver. Gud leder sitt folk langs veier de ikke kjenner, men han glemmer eller forkaster aldri dem som setter sin lit til ham. Han lot prøver komme over Job, men han sviktet ham ikke. Han tillot at den elskede disippel Johannes ble forvist til den øde øya Patmos. Men Guds Sønn møtte ham der, og i sine visjoner fikk Johannes se noe av den evige herlighet.

Gud tillater at hans folk møter prøver for at de ved utholdenhet og lydighet skal bli åndelig beriket, og for at deres eksempel skal bli en kilde til styrke for andre. "Jeg vet de tanker jeg tenker om eder, sier Herren, fredstanker og ikke tanker til ulykke, å gi eder fremtid og håp."' Nettopp de erfaringer som setter vår tro på den største prøve og får det til å se ut som om Gud har forlatt oss, vil føre oss nærmere Kristus for at vi skal legge våre byrder ned ved hans føtter og erfare den fred han vil gi.

Gud har alltid prøvet sine barn i trengselens smelteovn. Det er i ovnens hete at slagget blir skilt fra det ekte gull i den kristnes karakter. Jesus overvåker prøven. Han vet hva som trenges for å rense det dyrebare metallet så det kan gjenspeile glansen av hans kjærlighet. Det er gjennom harde prøver at Gud oppdrar sine tjenere. Han ser at noen har bestemte evner som kan brukes til fremme av hans verk. Slike personer setter han på prøve. I sitt forsyn fører han dem inn i situasjoner som setter karakteren på prøve og åpenbarer svakheter og mangler som de selv ikke har vært klar over. Han gir dem anledning til å rette på slike mangler og gjøre seg skikket for hans tjeneste. Han viser dem hvilke svakheter de har, og lærer dem å sette sio lit til ham. For han er deres eneste hjelp og sikkerhet. Slik oppnår han sin hensikt. De blir undervist, opplært og oppdratt, og blir beredt til å oppfylle den store hensikt som de er utrustet til. Når så Gud kaller dem til handling, er de beredt, og himmelske engler kan forene seg med dem i det verk som skal fullføres på jorden.

Under sitt opphold i Egypt viste Abraham at han ikke var fti for menneskelig svakhet og ufullkommenhet. Da han la skjul på at Sara var hans hustru, viste han en manglende tiltro til Grids omsorg. Han viste ikke den samme opphøyde tro og det mot han ellers ofte hadde gitt edle eksemplet på i sitt liv. Sara var vakker, og han var ikke et øyeblikk i tvil om at de skumle egypterne ville kaste sine begjærlige blikk på denne vakre utlendingen, og at de uten skrupler ville slå hennes ektemann i hjel for å sikre seg henne. Han resonnerte som så at han ikke var skyldig i noen direkte løgn når han sa at hun var hans søster. Hun var nemlig datter av hans far, men ikke av hans mor. Men denne fortielse om det virkelige forhold mellom dem var et bedrag.

Gud anerkjenner ikke det minste avvik fra fullkommen ærlighet. På grunn av Abrahams trossvikt ble Sara utsatt for alvorlig fare. Da kongen av Egypt hørte om hennes

skjønnhet, sørget han for at hun ble brakt til slottet. Hensikten var å ra henne til hustru. Men i sin store nåde beskyttet Herren Sara ved å la straffedommer komme over kongens hus. På den måten fikk kongen vite sannheten. Han ble harm og bebreidet Abraham fordi han hadde ført ham bak lyset. Så sendte han Sara tilbake til hennes mann, idet han uttalte: "Hva er det du har gjort imot meg? Hvorfor lot du meg ikke vite at hun er din hustru? ... Se, her har du din hustru, ta henne og gå."

Abraham hadde mottatt stor gunst av kongen. Selv nå ville ikke faran tillate at det skjedde overgrep mot ham eller hans følge, men sørget fot et vakthold som skulle føre ham trygt ut av landet. På denne tid ble det gitt lover som forbød egypterne å ha fortrolig samkvem med fremmede gjetere ved å spise og drikke sammen med dem. Faraos avskjed med Abraham var vennlig og storsinnet. Men han bød ham å forlate Egypt, for han våget ikke å la ham bli i landet. I uvitenhet hadde han vært på nippet til å gjøre ham en alvorlig urett. Men Gud hadde grepet inn og reddet kongen fra å begå en så stor synd.

Farao så i denne utlendingen en mann som himmelens Gud gav ære. Han var redd for å ha en mann i sitt rike som så åpenbart var gjenstand for Guds særlige gunst. Hvis Abraham hadde blitt i Egypt, ville hans voksende rikdom og ære sannsynligvis ha vakt misunnelse og begjærlighet hos egypterne, og de kunne ha kommet til å skade ham. Dette ville kongen bli holdt ansvarlig for, og det kunne føre til nye straffedommer over kongehuset.

Denne advarsel som farao hadde fått, viste seg å væte en beskyttelse for Abraham i hans senete omgang med hedenske folk. Fot saken kunne ikke holdes hemmelig, og det var åpenbart at den Gud som Abraham tilbad, ville beskytte sin tjener og gjengjelde enhver urett mot ham. Det er farlig å gjøre urett mot et barn av den himmelske konge. David omtaler dette avsnitt i Abrahams erfaring idet han siet om det utvalgte folk at Gud "straffer konger fot deres skyld. Rør ikke ved mine salvede, og gjør ikke mine profeter noe ondt!"

Det er en interessant likhet mellom Abrahams erfaring i Egypt og det hans etterkommere opplevde århundret senere. Begge parter drog ned til Egypt på grunn av hungersnød, og begge oppholdt seg det. Guds straffedommer rammet Egypt for deres skyld, og stor frykt for dem kom over egypterne. I begge tilfeller drog de ur etter at hedningene hadde gitt dem rike gaver.

Kapitel 11 - Abraham slår seg ned i Kanaan

Da Abraham vendte tilbake til Kanaan, var han "meget rik på buskap og på sølv og gull", og Lot var fremdeles med ham. De kom tilbake til Betel og slo leir ved det alter de før hadde reist. De fant snart ut at økt rikdom også fører med seg økte problemer.

Den gang da de var utsatt for prøver og harde levevilkår, hadde de bodd sammen i fred og fordragelighet. Men når de nå opplevde materiell velstand, var det fare for strid mellom dem. Beitemarkene var ikke store nok for kvegflokkene til begge, og de hyppige sammenstøt mellom gjeterne førte til at saken ble lagt frem for deres herrer. Det var tydelig at de to måtte skille lag.

Abraham var den eldste. Han var også den første av de to når det gjaldt slektskap, rikdom og posisjon. Likevel var det han som foreslo en minnelig ordning. Selv om Gud hadde gitt ham hele landet, gav han uten videre avkall på sin rett, idet han sa: "Kjære, la det ikke være trette mellom meg og deg, og mellom mine hyrder og dine hyrder! Vi er jo brødre. Ligger ikke hele landet åpent for deg? Skill deg heller fra meg! Drar du til venstre, vil jeg dra til høyre, og drar du til høyre, vil jeg dra til venstre."

Her kom Abrahams edle, uselviske sinnelag igjen til syne. Mange ville under lignende forhold ha holdt fast på sine rettigheter og ønsker for enhver pris. Mange familier er slitt i stykker på grunn av dette, og mange menigheter er blitt splittet, slik at sannhetens sak er blitt spottet blant de ugudelige. "La det ikke være trette mellom meg og deg," sa Abraham, "vi er jo brødre."

De var ikke bare slektninger, men tilbad også den samme Gud. Guds barn over hele jorden danner en stor familie, og den samme kjærlige og forsonlige holdning skulle prege dem. Elsk hverandre inderlig som søsken, Sett de andre høyere enn dere selv." Dette er Jesu lære. Dersom vi alle var vennlige mot hverandre, og villige til å gjøre mot andre det vi ønsker at de skal gjøre mot oss, ville det fjerne halvparten av livets problemer. Selvopphøyelsens ånd er Satans ånd. De som er fylt av Kristi kjærlighet, vil eie den godvilje som ikke søker sitt eget, og de vil følge den guddommelige oppfordring: "Tenk ikke bare på der" eget beste, men på de andres."

Selv om Lots velstand skyldtes hans forbindelse med Abraham, viste han ingen takknemlighet mot sin velgjører. Alminnelig høflighet ville ha tilsagt at han burde ha overlatt valget til sin onkel. Men i stedet prøvde han på en selvisk måte å skaffe seg alle fordelene. "Da så Lot ut over landet, og han så at hele Jordan-sletten like til Soar overalt var rik på vann, som Herrens have, som Egyptens land."

Det mest fruktbare området i hele Palestina var Jordan-dalen som minner om det tapte Paradis. Både i skjønnhet og fruktbarhet stod det fullt på høyde med Nilens frodige sletter som de nyss hadde forlatt. Det fantes også rike og vakre byer der det foregikk en livlig handel på de folksomme markedsplassene. Blendet som Lot var av utsikten til verdslig vinning, overså han de åndelige og moralske farer som ville møte ham der. Innbyggerne på sletten var "onde og syndet storlig mor Herren". Men enten var han ikke klar over dette, eller så tilla han det ikke noen vesentlig vekt. Han "valgte for seg hele Jordan-sletten", og "drog med sine telt like bort til Sodoma". Lite ante han de forferdelige følger av dette selviske valg.

Etter å ha skilt lag med Lot mottok Abraham igjen et løfte fra Gud om at han skulle eie hele landet. Kort etter flyttet han til Hebron og slo opp teltene under terebintene i Mamre. Der bygget han et alter for Herren. Han bodde i den friske luften på høysletten der det var vingårder og olivenlunder, bølgende kornåkrer og vidstrakt beiteland mellom fjellene. Han var tilfreds med sitt enkle patriarkalske liv og overlot den farlige luksus i Sodoma-dalen til Lot.

Abraham ble aktet og æret av folkestammene omkring som en mektig fyrste og en klok høvding. Han isolerte seg ikke fra sine naboer. Hans liv og karakter dannet en skarp kontrast til avgudsdyrkernes, og han øver en sterk påvirkning til fordel for den sanne tro. Hans lojalitet mor Gud var usvikelig, men ved sin vennlighet og velvilje vant hans folks tillit og vennskap, og de respekterte ham for hans indre storhet.

Abraham betrakter ikke religionen som et kostelig klenodium som han måtte holde nøye vakt over, og som bare skulle være til velsignelse for ham selv. Sann gudstro kan ikke isoleres, for en slik innstilling er i strid med grunnprinsippene i evangeliet. Når Kristus bor i hjerter, er det umulig å skjule lyset som stråler ut fra hans nærvær, og dette lyser kan ikke fordunkles. Det vil tvert imot bli klarere og klarere etter hvert som selviskhetens og syndens tåke som omhyller sjelen, dag for dag må vike for de klare stråler fra Rettferdighetens sol.

Guds folk er hans representanter på jorden, og det er hans hensikt at de skal være lys i verdens moralske mørke. Spredt over hele landet, i bygd og by, er de Guds vitner, de kanaler han virker igjennom for å meddele kunnskap om sin vilje og sin nådes undere til en vantto verden. Det er hans plan at alle som har del i frelsen, skal være utsendinger for ham. Den kristnes gudsfrykt er den målestokk verdslige mennesker bedømmer evangeliet etter. Prøver som bæres med tålmodighet; velsignelser som mottas med takknemlighet; ydmykhet,

vennlighet, barmhjertighet og kjærlighet som er blitt en vane, er de lys fra karakteren som skinner i verden og åpenbarer motsetningen til det mørke som kommer fra det egenkjærlige, naturlige hjertet.

Abraham var ikke bare sterk i troen, storsinnet og gavmild, ydmyk og urokkelig lydig i sitt enkle liv som pilegrim på jorden. Han var også en klok diplomat og en tapper kriger. Selv om han var kjent som en som forkynte en ny religion, viste de tre kongebrødrene som hersker over det amorittiske slettelandet der Abraham bodde, sitt vennskap ved å innby ham til å alliere seg med dem for å oppnå større sikkerhet. Landet var fullt av vold og undertrykkelse, og det bød seg snart en anledning til å utnytte denne alliansen.

Kedorlaomer, kongen i Elam, hadde innvadert Kanaan fjorten år tidligere og gjort landet skattepliktig. Da flere av fyrstene gjorde opprør, rykket den elamittiske kongen, sammen med fire forbundsfeller, på ny inn i landet for å undertvinge opprørerne. Fem konger i Kanaan samlet sine styrker og møtte angriperne i Siddim-dalen, men de ble slått. En stor del av hæren ble tilintergjort, og de som unnslapp, flyktet til fjells for å redde livet. Seierherrene plyndret byene på sletten og drog bort med et rikt bytte og mange fanger, deriblant Lot og hans familie.

Abraham, som levde i fred og ro mellom eikelundene ved Marnre, fikk av en flykning høre om slaget og om ulykken som hadde rammet hans brorsønn. Abraham hadde aldri næret noen uvennlige følelser overfor Lot på grunn av hans utakknemlighet. Nå våkner hele hans sympati for Lot, og han bestemte seg for a befri ham. Først søkte Abraham veiledning hos Gud, og så gjorde han seg klar til krig. Fra sin egen leir mønstret han tre hundre og atten tjenere som var opplært i gudsfrykt, i å tjene sin husbond og i våpenbruk. Forbundsfellene Mamre, Eskol og Aner allierte seg med ham, og sammen drog de ut for å forfølge angriperne. Elamittene og deres sammensvorne hadde slått leir ved Dan på grensen i nord. De var oppglødd etter seieren og frykter ikke noe angrep fra den slagne fienden, så de gav seg til å feste.

Abraham delte sine styrker slik at han kunne angripe fra forskjellige kanter samtidig, og overfalt fiendens leir om natten. Angrepet var både kraftig og uventet og resulterte i en hurtig seier. Kongen av Elam ble drept, og styrkene hans ble grepet av panikk og jager på flukt. Lot og hans familie ble befridd, likeså alle de andre fangene med deres eiendeler. Dessuten falt et rikt bytte i seierherrens hender. Under Guds ledelse hadde Abraham sikrer

seieren. Mannen som tilbad Jehova, hadde ikke bare gjorr landet en betydelig tjeneste, men hadde også vist stor tapperhet.

Dette var et vitnesbyrd om at rettferdighet ikke er feighet, og at Abrahams religion gjorde ham til en modig forkjemper for rett og frihet for de under. trykte. Hans beltemodige handling gav ham stor innflytelse blant nabostammene. Da han vendte tilbake, kom kongen av Sodoma ut med sitt følge for å hedre seierherren. Han bad ham beholde byttet, og ønsket bare å få tilbake fangene som var blitt befridd. Ifølge krigens lov skulle byttet tilfalle seierherren, men Abraham hadde ikke dratt i krig for å skaffe seg vinning. Han avslo derfor å dra nytte av andres ulykke, og bad bare om at hans forbundsfeller måtte få sin rettmessige del.

Bare de færreste ville ha vist det samme storsinn som Abraham, dersom de var blitt stilt på en slik prøve. Få ville ha motstått fristelsen til å sikre seg et så stort byete. Hans eksempel er en irettesettelse av selviske mennesker som går på akkord. Abraham hadde sans for rettferd og medmenneskelighet. Hans fremferd illustrerer den inspirerte leveregel: "Du skal elske din neste som deg selv."' Abraham sa til kongen i Sodoma: "Jeg løfter min hånd til Herren, den høyeste Gud, som eier himmel og jord: Jeg vil ikke ta så meget som en tråd eller en skorem av alt som ditt er, for at du ikke skal si: Jeg har gjort Abraham rik." Han ville ikke gi dem påskudd til å tro at han hadde gått i krig for vinnings skyld, eller at hans fremgang skyldtes deres gaver eller gunstbevisninger. Gud hadde lover å velsigne Abraham, og æren var hans.

Det kom også en annen ut for å hilse den seierrike patriarken velkommen. Der var Melkisedek, kongen i Salem. Han hadde med seg brød og vin til. for. friskning for hæren. Som "prest for den høyeste Gud" uttalte han en velsignelse over Abraham, og han takket Herren som hadde utvirket en slik mektig befrielse gjennom sin tjener. "Og Abram gav ham tiende av alt."

Med glede vendte Abraham tilbake til teltene og til buskapen. Men samtidig var hans sinn plager av dystre tanker. Han hadde vært en fredens mann som prøvde å unngå strid og fiendskap. Der var med gru han tenkre på det blodbad han hadde vært vitne til. De stammene som han hadde nedkjempet, ville utvilsomt rykke inn i Kanaan på ny, og da først og fremst for å hevne seg på ham. Hvis han ble innblandet i stridigheter mellom folkene, ville det bety slutten på hans fredelige tilværelse. Dessuten hadde han ennå ikke tatt Kanaan i besittelse, og heller ikke hadde han håp om en arving som løftet kunne oppfylles på.

I et syn om natten hørtes igjen Guds røst: "Frykt ikke, Abram! Jeg er ditt skjold; din lønn skal være meget stor." Men han var så fylt av bange anelser at han for øyeblikket ikke kunne gripe løftet med samme uforbeholdne tillit som før. Derfor bad han om et synlig bevis på at løftet ville bli oppfylt. Hvordan skulle paktens løfte kunne oppfylles når han ikke fikk noen sønn? "Hva vil du gi meg?" spurte han fortvilet, "jeg går jo barnløs bort. ... En tjener som er født i mitt hus, kommer til å arve meg." Han foreslo å gjøre sin gode tjener Elieser til adoptivsønn og til arving av hans eiendom. Men han fikk forsikring om at hans egen sønn skulle bli arving. Så ble han ført utenfor teltet og oppfordret til å se opp mot himmelen hvor talløse stjerner blinket. Da fikk han denne forsikringen: "Så skal din ætt bli." "Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig."

Fremdeles tigget patriarken om et synlig tegn som kunne stadfeste hans tro, og være et bevis for senere slekter på at Guds nådige plan for dem ville bli fullbyrdet. Herren gikk med på å inngå en pakt med sin tjener, og han brukte slike formuleringer som var vanlig når folk stadfestet en høytidelig overenskomst. Han befalte Abraham å ofre en kvige, en geit og en vær, hver av dem tre år gammel. Han skulle skjære dem opp og legge stykkene litt fra hverandre. Til dette føyde han en turteldue og en dueunge som ikke skulle deles. Da det var gjort, gikk han andekrig mellom offerdelene idet han gav et høytidelig løfte om evig lydighet. Han voktet trofast over offerdelene inntil solen gikk ned, for å hindre at de ble vanhelliget eller tatt av rovfugler.

Omkring solnedgang falt han i dyp søvn, og "da falt redsel, et stort mørke, over ham". Gud sa til ham at han ikke måtte vente å få løftets land i eie med det samme, og fortalte ham om de lidelser hans etterkommere skulle gjennomgå før de kunne bosette seg i Kanaan. Gjenløsningsplanen ble her åpenbart for ham. Han fikk se Kristi død, hans store offer og hans komme i herlighet. Abraham så også jorden gjenopprettet i sin opprinnelige skjønnhet fra Edens dager, som han skulle få i evig eie som den endelige og fullstendige oppfyllelse av løftet.

Som pant på Guds pakt med menneskene, og som symbol på hans nærvær, kom det en rykende ovn og en luende ild som for frem mellom kjøttstykkene og fortætte dem helt. Igjen hørte Abraham tøsten som bekreftet at hans ætt skulle få Kanaans land "fra Egyptens elv like til den store elv, elven Frat".

Da Abraham hadde vætt i Kanaan i nesten tjuefem år, åpenbarte Herren seg for ham igjen og sa: "Jeg er Gud den allmektige; vandre for mitt åsyn og vær ustraffelig!" Med ærefrykt falt patriarken på sitt ansikt, og Gud sa videre til ham: "Se, jeg gjør en pakt med deg, og du skal bli far til en mengde folk." Som tegn på at pakten skulle bli til virkelighet, ble hans navn som hittil hadde vætt Abram, forandret til Abraham - "far til mange folk". Sarai skulle hete Sara - "fyrstinne". For, som den guddommelige røsten sa: "Hun skal bli til mange folk, konger over folkeslag skal fremgå av henne."

På denne tiden fikk Abraham omskjærelses-titualet "som et tegn som skulle bektefte den rettferdighet av tro som han hadde før han ble omskåret".' Pattiarken og hans etterkommere skulle praktisere dette som et tegn på at de var innviet til tjeneste for Gud og dermed atskilt fra avgudsdyrkere, og at Gud antok dem som sin spesielle eiendom. Ved denne ritualhandling forpliktet de seg til å oppfylle sin del av vilkårene for pakten som var inngått med Abraham. De skulle ikke gifte seg med hedningene, for det ville føre til at de mistet ærbødigheren fot Gud og hans hellige lov. Det ville også friste dem til å ta etter de syndige skikkene hos andre folk og forlede dem til avgudsdyrkelse.

Gud viste Abraham stor ære. Himmelens engler samtalte med ham som venn med venn. Da straffedommer var i ferd med å ramme Sodoma, ble det ikke holdt hemmelig for ham, og han gikk i forbønn for de syndige innbyggerne. Hans samvær med englene er også et vakkert eksempel på gjestfrihet.

Da patriarken ved middagstid en varm sommerdag satt i teltåpningen og så ut over det fredelige landskapet, fikk han øye på tre fremmede. Før de nådde frem til teltet, stanser de som om de var tvilrådige om hvilken vei de skulle ta. Uten å vente på at de skulle komme og be om en tjeneste, reiste han seg opp, og da det så ut som de var i ferd med å gå i en annen retning, skyndte han seg etter dem. Med utsøkt høflighet bad han dem gjøre ham den ære å være hans gjester til middag. Han sørger selv for vann så de kunne få vasket støvet av føttene. Selv valgte han ut maten han ville servere, og mens gjestene hvilte seg i skyggen, og måltidet ble gjort i stand, stod han ærbødig ved siden av dem mens de nøt hans gjestfrihet. Denne høflighetshandling hat Gud ansett for viktig nok til å bli omtalt i sitt ord. Tusen år senere ble den nevnt av en inspirert apostel: "Glem ikke å væte gjestfri, for på den måten har noen, uten selv å vite det, hatt engler som gjester."

Abraham trodde at gjestene bare var tre trette veifarende. Lite ante han at det var en blant dem som han endog kunne tilbe uten å synde. Etter hvert ble han klar over hvem

gjestene var. Selv om de var på vei for å iverksette en straffedom, uttalte de først en velsignelse over Abraham, troens mann. Gud er streng når det gjelder urett, og straffer overtredelse, men det er ikke med glede han gjengjelder. A ødelegge er unaturlig for ham som er grenseløs kjærlig.

Herren har fortrolig samfunn med dem som frykter ham, og hans pakt skal bli dem kunngjort.,,' Abraham hadde æret Gud, og Gud æret ham og lot ham få del i sine planer. Skulle jeg vel dølge for Abraham det som jeg tenker å gjøre? Videre sa han: Ropet over Sodoma og Gamorra er sannelig stort, og deres synd er sannelig meget svær. Jeg vil stige ned og se om de i alt har båret seg slik at som det lyder det rop som har nådd opp til meg, og hvis ikke, så vil jeg vite det. Gud kjente godt til omfanget av Sodomas skyld, men han uttrykte seg på menneskelig vis så de kunne forstå hans rettferdige handlemåte. Før han sendte straffedommene over overtrederne, ville han selv undersøke deres handlinger. Om de ikke hadde overskredet grensen for guddommelig barmhjertighet, ville han gi dem tid til å angre. 99 To av de himmelske bud bærerne drog sin vei, og Abraham ble alene tilbake sammen med ham som han nå forstod var Guds Sønn. Og nå gikk troens mann i forbønn for innbyggerne i Sodoma. En gang hadde han reddet dem ved hjelp av sverdet. Nå forsøkte han å redde dem ved bønn. Lot og hans husstand bodde der fremdeles, og den selvforglemmende kjærlighet som hadde fått Abraham til å redde dem fra elamittene, prøvde nå å frelse dem fra Guds dom, om det var i samsvar med hans vilje. 99 Med dyp ærbødighet og ydmykhet fremførte han sin bønn: Jeg har dristet meg til å tale til Herren, enda jeg er støv og aske. Det var ingen selvsikkerhet, ikke noen stolthet over egen rettferdighet. Han bad ikke om noen gunst på grunn av lydighet eller de offer han hadde brakt for å etterkomme Guds vilje. Han var selv en synder, og han bad for andre syndere. Alle som nærmer seg Gud, burde ha en slik holdning. Men samtidig viste Abraham barnets tillit når det ber en kjærlig far om noe. Han gikk helt bort til den himmelske budbærer og fremførte sin inderlige bønn. 99 Selv om Lot bodde i Sodoma, tok han ikke del i innbyggernes ondskap. Abraham gikk ut fra at det i en så folkerik by også måtte finnes andre som tilbad den sanne Gud. Med dette i tanke bad han: Det være langt fra deg å gjøre slikt og slå i hjel den rettferdige sammen med den ugudelige. . . . Den som dømmer hele jorden, skulle ikke han gjøre rett? Abraham bad ikke bare en gang, men mange ganger. Han ble dristigere og dristigere etter hvert som han ble bønnhørt, inntil han fikk forsikring om at Gud ville spare byen hvis det fantes så mange som ri rettferdige der. 100 Det var kjærlighet til fortapte mennesker som inspirerte Abraham til å be. Han avskydde synden i den fordervede byen, men han ønsket at synderne måtte bli frelst. Hans dype interesse for Sodoma viser den omsorg vi burde ha for syndere. Vi burde hare synden, men elske synderen. Overalt omkring oss finnes det mennesker som driver mot en avgrunn like håpløs og forferdelig som den skjebne som rammet Sodoma. Hver dag opphører prøvetiden for noen mennesker. Hver eneste time er det noen som overskrider grensen for Guds nåde. Hvor er de advarende og tryglende røster som skal formane

synderen til å unnfly den fryktelige dom? Hvor er hendene som skal rekkes ut for å dra ham ut av dødens grep? Hvor er de som i ydmykhet og tro ber til Gud for ham? 100 Abraham hadde Kristi sinnelag. Guds Sønn går selv i forbønn for synderen. Han som betalte for vår gjenløsning, vet hva et menneske er verd. Kristus avskydde det onde på en måte som bare er mulig ut fra en ren og plettfri natur. Men overfor synderen la han for dagen en kjærlighet som bare den grenseløse godhet kunne åpenbare. Da han i dødsangst på korset bar all verdens synd, bad han for sine spottere og mordere: Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.' Om Abraham står det at han ble kalt Guds venn og far til alle uomskårne som har troen.' Gud gav denne trofaste mannen dette vitnesbyrd: Abraham lød mitt ord og holdt alt det jeg bød ham å holde, mine bud, mine forskrifter og mine lover. Og videre: Jeg har utvalgt ham for at han skal byde sine batn og sitt hus etter seg at de skal holde seg etter Herrens vei og gjøre rett og rettferdig. her, så Herren kan la Abraham få det som han har lovet ham. 100 Det var en stor ære Abraham var kalt til. Han skulle være stamfar til det folk som gjennom århundrer skulle vokte og forvalte Guds sannhet i verden, det folk som skulle bringe velsignelser til alle jordens folk gjennom den lovede Messias. Han som kalte patriarken, anså ham verdig. Det er Gud som taler. Han som kjenner menneskenes tanker fra det fjerne og kan vurdere den enkelte etter hans sanne verd, uttaler: Jeg har utvalgt ham. Abraham ville aldri svikte sannheten for personlig vinnings skyld. Han ville holde Guds lov og handle rett og rettferdig. Han ville ikke bare selv frykte Herren, men ville også fremelske gudsfrykt i sitt hjem. Han ville lære sin familie opp i rettferdighet. Guds lov skulle være leveregel for hele hans hus. Abrahams husstand bestod av mer enn tusen mennesker. De som gjennom hans undervisning var blitt ledet til å tilbe den sanne Gud, fant et hjem i hans leir, og der fikk de en opplæring som ville sette dem i stand til å representere den sanne tro. Dermed hvilte det et stort ansvar på ham. Han underviste dem som hadde ansvaret for de forskjellige familiene, og hans fremgangsmåte ville komme til å prege disse hjemmene. 101 I de tidligste tider var faren leder og prest for sin familie. Han hadde endog myndighet over sine barn etter at de hadde stiftet sin egen familie. Hans etterkommere ble opplært til å betrakte ham som overhode i både åndelige og rimelige ting. Dette patriarkaiske styresett gjorde Abraham sitt beste for å holde i hevd, fordi det tjente til å bevare kunnskapen om Gud. 101 Der var nødvendig å knytte medlemmene av husstanden sammen for å bygge en barriere mot avgudsdyrkelsen som var blitt så utbredt og så dypt rotfestet. Abraham prøvde med alle midler å verge leirboerne mot å blande seg med hedningene og være vitne til deres avguderi. Han visste at berøring med det onde på en umerkelig måte ville forderve de gode prinsippene. Det ble vist den største omhu for å stenge ute enhver form for falsk religion, og for å innprente i sinnet at den levende Gud, hans høyhet og herlighet, er målet for tilbedelse. 101 Det var en vis ordning som Gud selv hadde truffet for at folket i størst mulig grad skulle holde seg borte fra innflytelsen fra hedningene, og for at de skulle bo for seg selv uten å regnes med blant andre nasjoner. Han hadde skilt Abraham ut fra den øvrige slekten som var avgudsdyrkere, for at han skulle undervise sin familie uten den forføreriske innflytelsen som ville ha omgitt dem i Mesopotamia, og for at hans etterkommere skulle bevare den sanne tro

fra slekt til slekt. 101 Abrahams kjærlighet til sine barn og sin familie gjorde at han omhyggelig voktet deres gudstro. Han gjorde dem delaktige i de guddommelige lover som den kosteligste arv han kunne overlate til dem, og gjennom dem til verden. Alle ble undervist om at de var under Guds ledelse. Det skulle ikke være noen form fot undertrykkelse fra foreldrenes side, og heller ikke forekomme ulydighet bos batna. Guds lov hadde pålagt enhver hans plikter, og hare i lydighet mot den kunne lykke og fremgang sikres. 101 Abrahams eget eksempel, den stille innflytelsen fra hans daglige liv, var en stadig undervisning. Hans usvikelige rettskaffenhet, godhet og selvforglemmende vennlighet som hadde vakt beundring blant konger, ble også praktisert i hjemmet. Han var omgitt av en særlig atmosfære, en karakterens skjønnhet som gjorde det klart for alle at han hadde kontakt med himmelen. Han forsømte ikke å ta seg av den ringeste tjener. I hans husstand var det ikke en lov for herren og en annen fot tjeneren. Det var ikke en leveregel for den rike og en annen for den fattige. Alle ble behandlet på en rettferdig og vennlig måte som medarvinger tillivers nådegave. 102 Han skal byde sine barn og sitt hus etter seg. Der ville ikke forekomme noen syndig forsømmelse når det gjaldt å holde barnas onde tilbøyeligheter j tømme, ingen svak, uklok forskjelsbehandling, ingen pliktforsømmelse på grunn av misforstått kjærlighet. Abraham ville ikke bare gi den rette undervisning, men han ville håndheve den autoritet som grunner seg på rettferdige lover. 102 Det er bare få mennesker i vår tid som følger dette eksempel. Altfor mange foreldre er preget av en blind, selvisk sentimentalitet som de tror er kjærlighet, og som lar barnas umodne dømmekraft og utøylede lidenskaper bli kontrollert av deres egen vilje. Dette er den rene grusomhet mot de unge og en stor urett overfor verden. Slapphet hos foreldre skaper kaos i familier og i hele samfuunet. Den styrker de unges trang til å følge sine tilbøyeligheter i stedet for å gi seg inn undet Guds vilje. De vokser opp med ulyst til å gjøre Guds vilje, og de overfører sitt irreligiøse, opprørske sinnelag til sine barn og barnebarn. Foreldre bør i lik. het med Abraham byde sitt hus etter seg. Lydighet mot foreldre må læres og innskjerpes som en forutsetning for lydighet mot Guds myndighet. 102 Mangelen på aktelse overfor Guds lov endog blant religiøse ledere, har vært årsak til meget ondt. Den vidt utbredte lære at Guds lov ikke lenger er bindende for menneskene, har samme virkning på folks moral som avgudsdyrkelse. De som prøver å redusere kravene i Guds hellige lov, angriper selve fundamentet som familien og nasjonen er bygget på. Religiøse foreldre som ikke retter seg etter Herrens lov, byr ikke sin familie å gå på Herrens vei. Guds lov blir ikke gjort til rettesnor i livet. Når så barna stifter eget hjem, føler de seg ikke forpliktet til å lære sine barn noe de ikke selv har lært. Det er derfor det finnes så mange gudløse familier, og at fordervelsen er så dypt rotfestet. 102 Det er først når foreldrene selv vandrer helhjertet etter Herrens lov, at de kan byde sine barn etter seg. Det trenges en reformasjon på dette området, en dyptgående og omfattende reformasjon. Foreldre trenger reform, forkynnere trenger reform. De trenger Gud i sitt hjem. Om de ønsker å se en forandring av situasjonen, må de bringe Guds ord inn i familiekretsen og la det bli deres råd. giver. De må lære barna at det er Guds røst som talet til dem, og at den må adlydes uten forbehold. Tålmodig bør de

undervise barna, og med uttettelig iver lære dem hvordan de skal leve for å være Gild til behag. Barn fra slike hjem vil være beredt til å møte vantroens spissfindigheter. De har gjort Bibelen til grunnlag for sin tro, og har lagt et fundament som ikke brytes ned av skeptisismens flodbølge. 102 I altfor mange familier blir bønnen forsømt. Foreldrene synes ikke de har tid til morgen- og kveldsandakt. De kan ikke avse noen få minutter i takk til Gud for hans store godhet, for solskinn og regn som får plantene til å vokse, og for de hellige englenes beskyttelse. De har ikke tid til å be om guddommelig hjelp og veiledning og om Jesu nærvær i hjemmet. De år til dagens arbeid som oksen og hesten uten en eneste tanke på Gud eller himmelen. De er så kostelige for Gud at hans Sønn gav sitt liv som løsepenge for dem i stedet for å la dem gå håpløst fortapt. Men de verdsetter ikke hans godhet stort mer enn dyrene som går til grunne.

På samme måte som patriarkene i gammel tid burde de som bekjenner seg til å elske Gud, bygge et alter for Herren hvor som helst de slår opp sitt telt. Om det noen gang var en tid da hvert hus burde være et bønnens tempel, så er der nå. Fedre og mødre burde ofte vende sitt hjerte til Gud i ydmyk bønn for seg selv og sine barn. Far, som er familiens prest, skulle legge morgen- og aftenofferet på Guds alter, mens mor og barn forener seg i bønn og lovsang. Jesus vil gjerne være til stede i et slikt hjem.

Fra hvert eneste kristent hjem bør et hellig lys stråle frem. Kjærligheten må virkeliggjøres i handling. Den må gjennomtrenge alt hjemmeliv og komme til uttrykk i vennlig omtanke og mild, selvforglemmende høflighet. Det finnes hjem hvor dette prinsippet blir praktisert, der Gud blir tilbedt og sann kjærlighet rår grunnen. Fra disse hjem stiger morgen- og aftenbønnen opp til Gud som kostelig røkelse, og hans nåde og velsignelse faller på de bedende som morgendugg.

Et velordnet, kristent hjem er et mektig argument for realiteten i den kristne tro som de vantro ikke kan motsi. Alle kan se at det i familien er en positiv innflytelse som påvirker barna, og at Abrahams Gud er med dem. Hvis hjemmet til dem som bekjenner Kristus, var av den rette åndelige støpning, ville det øve en mektig innflytelse til det gode. Det ville i sannhet være "verdens lys". Himmelens Gud taler til alle trofaste foreldre i de ord han rettet til Abraham: "Jeg har utvalgt ham for at han skal byde sine barn og sitt hus etter seg at de skal holde seg etter Herrens vei og gjøre rent og rettferdighet, så Herren kan la Abraham få det som han har lovet ham."

Kapitel 12 - Lydighet - et tegn på tro

Abraham hadde uten videre godtatt løftet om en sønn. Men han ventet ikke på at Gud skulle oppfylle sitt ord når hans tid var inne og på sin egen måte. Oppfyllelsen ble utsatt for å prøve Abrahams tro på Guds makt. Men han bestod ikke prøven. Sara mente det var umulig at hun kunne få en sønn i sin høye alder. Derfor foreslo hun at Abraham skulle ta en av hennes tjenestepiker som medhustru for å oppfylle Guds hensikt. Flerkoneriet var blitt så utbredt at det ikke lenger ble regnet som synd. Men like fullt var det overtredelse av Guds lov og var skjebnesvangert for familielivets hellighet og fred. Abrahams ekteskap med Hagar fikk onde følger, ikke bare for hans egen familie, men også for kommende slekter.

Hagar følte seg smigret over den ære hun fikk ved sin nye stilling som Abrahams medhustru, og håpet at hun ville bli mor ti! det store folkeslag som skulle nedstamme fra ham. Hagar ble stolt og hovmodig og behandlet sin herskerinne med forakt. Gjensidig sjalusi forstyrret freden i hjemmet. Abraham måtte høre på klager fra begge parter. Forgjeves forsøkte han å gjenopprette harmonien. Det var etter Saras inntrengende ønske at han hadde tatt Hagar til ekte. Likevel bebreidet hun ham nå og la skylden på ham. Hun ønsket å bli kvitt sin rival, men Abraham nektet å gå med på det. Hagar skulle jo bli mor til barnet Som han håpet ville bli løftets sønn. Men Hagar var Saras tjenestepike, og han lor fortsatt sin kone bestemme over henne. Den hovmodige Hagar ville ikke finne seg i denne harde behandling som hennes egen respektløsher hadde fremkalt. "Og Sarai var hård mot henne, og hun rømte fra henne."

Hagar begav seg ut i ørkenen, og mens hun hvilte ved en brønn, venneløs og ensom, viste en Herrens engel seg for henne i menneskeskikkelse. Han tiltalte henne som "Hagar, Sarais trellkvinne", for å minne henne om hennes stilling og plikt. Så sa han: "Gå tilbake til din frue, og bøy deg under henne." Men det fulgte også trøst med irettesettelsen: "Herren har hørt din nød." "Jeg vil gjøre din ætt så tallrik at den ikke skal kanne telles for mengde." Som en påminnelse om Guds barmhjertighet skulle hun kalle barnet Ismael - "Gud hører".

Da Abraham var nesten hundre år gammel, ble løftet om en sønn gjentatt for ham, og han fikk forsikring om at den fremtidige arvingen skulle være Saras barn. Men Abraham forstod ennå ikke løftet. I tanken vendte han stadig tilbake til Ismael og klynget seg til troen på at Guds plan skulle oppfylles gjennom ham. I kjærlighet til sønnen utbrøt han: "Måtte bare Ismael få leve fot ditt åsyn! "

Igjen ble løftet gitt med ord som ikke kunne misforståes: "Sannelig, Sara, din hustru, skal føde deg en sønn, og du skal kalle ham Isak, og jeg vil opprette min pakt med ham, en evig pakt for hans ætt ettet ham." Men Gud var ikke ufølsom overfot farens bønner. "Og Ismael - også om ham hat jeg hørr din bønn: Se, jeg vil velsigne ham og gjøre ham fruktbar og gi ham en såte tallrik ætt."

Etter en livslang venting ble endelig Isak født. Foreldrenes inderlige håp som nå var blitt til virkelighet, fylte Abrahams og Saras telt med glede. Men for Hagar betydde denne begivenheten slutten på hennes mest ærgjerrige forhåpninger. Ismael var nå en ung mann, og alle i leiren hadde hittil betraktet ham som arving til Abrahams rikdom og velsignelsene som var lovet hans etterkommere. Men nå ble han plutselig satt til side, og i sin stOre skuffelse hatet både mor og sønn Saras barn. Den alminnelige jubel øker deres misunnelse, inntil Ismael dristet seg til åpenlyst å håne arvingen til Guds løfte.

Sara så i Ismaels ustyrlige temperament en kilde til stadig strid, og hun oppfordret Abraham til å sende Hagar og Ismael bort fra leiren. Patriarken var i en fortvilet stilling. Hvordan skulle han kunne bannlyse Ismael, sin egen sønn, som han fremdeles var så inderlig glad i? I sin nød bad han Gud om råd og veiledning. Gjennom en engel befalte Herren ham å gå med på Saras ønske. Hans kjærlighet til Ismael eller til Hagar måtte ikke få stenge veien, for det var den eneste mulighet for å gjenopprette freden og lykken i familien. Engelen gav ham det trøsterike løfte at selv om Ismael måtte forlate sin fars hjem, ville Gud ikke forlate ham. Hans liv skulle bli bevart, og han skulle bli stamfar til et stort folk. Abraham var lydig mot engelens ord, men det var ikke uten smerte. Farshjertet var tynget av ubeskrivelig sorg da han sendte Hagar og sønnen bort.

Den undervisning Abraham fikk om ekteskapets hellighet, skulle gjelde for alle tider. Den viser at ekteskapets rettigheter og lykke skal omhyggelig varetas, selv om det medfører et stort offer. Sara var Abrahams eneste virkelige hustru. Ingen annen hadde rett til å få del i hennes privilegier som hustru og mor. Hun aktet og æret sin mann, og derfor blir hun fremhevet i Det nye testamente som et verdig eksempel. Men hun gikk ikke med på å dele Abrahams hengivenhet med en annen, og Herren lastet henne ikke fordi hun krevde at hennes rival skulle vises bort. Både Abraham og .Sara tvilte på Guds kraft. Det var dette feilgrep som førte til giftermålet med Hagar.

Gud hadde kalt Abraham til å være de troendes far, og hans liv skulle være et eksempel på tro for kommende slekter. Men hans tro hadde ikke vært full. kommen. Han hadde vist mistillit til Gud da han holdt skjult at Sara var hans kone, og likeså da han giftet seg med Hagar. Men Gud ønsket at han skulle nå det høyeste mål. Derfor lot han ham gå igjennom en ny prøve. Det er den hardeste prøven noe menneske noensinne er blitt kalt til å tåle. I et syn om natten fikk han beskjed om å dra til Moria land og ofre sin sønn som et brennoffer på et fjell Gud skulle vise ham.

Da Abraham fikk denne ordren, var han omkring hundre og tyve år. Han ble betraktet som en gammel mann selv i sin egen tid. I sine yngre år hadde han vært sterk nok til å utholde vanskeligheter og trosse farer. Men nå var ungdommens glød borte. I sin manndoms kraft kan en person modig utholde vanskeligheter og prøver som kunne ta motet fra ham senere i livet når han vaklet mot graven. Men for Abraham hadde Gud spart den siste og største prøven inntil alderen tynget ham, og han lengtet etter hvile fra bekymring og strev.

Patriarken bodde i Beerseba. Han var omgitt av velstand og stor heder. Han var meget rik og var æret som en mektig fyrste av herskerne i landet. Tusenvis av sauer og storfe dekket slettelandet som bredte seg ut fra leiren. Overalt lå teltene som tilhørte hans husfolk, der hundrevis av hans trofaste tjenere hadde sine hjem. Løftets sønn var nå blitt en voksen mann. Det var tydelig at Gud hadde velsignet Abraham for hans oppofrende liv i tålmodig forventning om at håpet han hadde levet med så lenge, skulle bli oppfylt.

I lydighet båret av tro, hadde Abraham forlatt sitt hjemland, sine fedres graver og sine slektningers hjem. Han hadde vandret omkring som en fremmed i det landet han skulle få i arv. Han hadde ventet lenge på at den lovede arving skulle bli født. På Guds befaling hadde han sendt fra seg sønnen Ismael. Og nå da barnet som han så lenge hadde ønsket, var i ferd med å tre inn i manndomsalderen, og patriarken endelig kunne skimte oppfyllelsen av håpet, ble han stilt på en prøve som var større enn alle de tidligere.

Befalingen var uttrykt med ord som må ha fått det stakkars farshjertet til å krympe seg. "Ta din sønn, din eneste, ham som du har så kjær, Isak, og gå til Moria land og ofre ham der til brennoffer på et av fjellene, som jeg skal si deg! " Isak var hjemmets lys, hans alderdoms trøst, og fremfor alt arvingen til den velsignelsen som var lovet. A miste en slik sønn ved ulykke eller på grunn av sykdom ville ha vært hjerreknusende for faren, og ville ha bøyd hans hode i sorg. Men han fikk beskjed om å utøse denne sønnens blod med sin egen hånd. For Abraham syntes dette å være en forferdelig umulighet.

Satan var ikke sen til å antyde at Abraham var offer for et bedrag, for Guds lov sier: "Du skal ikke slå i hjel." Gud kunne umulig forlange noe som han en gang for alle hadde forbudt. Abraham gikk utenfor teltet og så opp mot den skyfrie himmelen, idet han mintes løftet han hadde fått nesten femti år tidligere, ar hans ætt skulle bli talløs som stjernene. Dersom dette løfter skulle bli oppfylt gjennom Isak, hvordan kunne han så miste livet? Abraham var ftistet til å tro at det hele var et sansebedrag.

I sin tvil og hjertekval bøyde han seg mot jorden og bad som aldri før om en bekreftelse på befalingen, dersom der virkelig var så at han måtte utføre denne forferdelige plikten. Han husket englene som var kommer for å åpenbare Guds plan om å ødelegge Sodoma, og som hadde brakt løftet om denne samme sønnen Isak. Abraham gikk til det stedet hvor han flere ganger hadde møtt de himmelske budbærere, i håp om å møte dem igjen og motta nærmere beskjed. Men ingen kom ham til hjelp. Mørket syntes å omgi ham fullstendig. Men befalingen fra Gud fortsatte å ringe i ørene hans: "Ta din sønn, din eneste, ham som du har så kjær, Isak, og gå til Moria land og ofre. ham der." Denne befalingen måtte adlydes, og han våger ikke å utsette det. Dagen nærmer seg. Han måtte gjøre seg klar til å dra.

Da han kom tilbake til teltet, gikk han bort til det stedet hvor Isak lå og sov fredelig og ubesværet. Et øyeblikk ble faren stående og se på det kjære ansiktet. Så snudde han seg skjelvende bort. Han gikk bort til Sara som også lå og sov. Skulle han vekke henne slik at hun kunne få omfavne sønnen sin enda en gang? Skulle han fortelle henne hva Gud hadde befalt? Han lengtet etter å lette byrden fra hjertet ved å snakke ut med henne. Men frykten for at hun skulle hindre ham, holdt ham tilbake. Isak var hennes glede og stolthet. Hele hennes liv var knyttet til ham, og morskjærligheten ville kanskje nekte å bringe offeret.

Til slutt ropte Abraham på sønnen og fortalte ham at Gud hadde befalt dem å ofre på et fjell langt borte. Isak hadde ofte vært sammen med faren for å ofre på et av de mange altere som viste hvor han hadde vandret. Derfor ble han heller ikke overrasket denne gangen. Forberedelsene til reisen var fort unnagjort. Veden ble gjort i stand og lesser på eselet, og så drog de av sted sammen med to av tjenerne. Far og sønn gikk ved siden av hverandte uten et ord. Patriarken gikk og grublet over sin tunge hemmelighet og kunne ikke få frem et ord. Han tenkte på moten som var så glad i sønnen sin, og på dagen da han måtte komme alene tilbake til henne. Han var fullstendig klar over at kniven som skulle ta sønnens liv, også ville knuse hennes hjerte.

Denne dagen - den lengste Abraham hadde opplevd - lakket mot slutten. Mens sønnen og tjenerne sov, tilbrakte han natten i bønn. Ennå håpet han at en eller annen himmelsk budbærer ville komme og meddele at prøven var over og at gutten kunne dra hjem til sin mor. Men det kom ingen lindring til hans fotpinte sjel. Enda en lang dag og enda en natt i ydmyk bønn, mens befalingen som ville gjøre ham barnløs, fortsatt ringee i ørene hans. Satan var i nærheten fot å bringe tvil og vantro, men Abraham avviste hans antydninger. Da de skulle begynne reisen den tredje dag, så patriarken mot notd og fikk øye på tegnet som var lovet. En sky full av herlighet hvilte over Moria-fjellet, og nå visste han at stemmen som hadde talt til ham, var fra himmelen.

Men selv i dette øyeblikk knurret han ikke mot Gud, men styrket sitt sinn ved å betrakte bevisene på Guds godhet og trofasthet. Denne sønnen var en uventet gave. Kunne da ikke han som hadde gitt ham denne gaven, ta tilbake det som var hans eget? I tro gjentok han løftet: "I Isak skal det nevnes deg en ætt." Det var en ætt så talløs som sanden ved havets bredd. Isak ble født ved et mirakel. Kunne da ikke den makt som gav ham livet, også gi ham det tilbake? Abraham så lenger enn til de synlige ting, og derfor kunne han gripe Guds løfte. "Han regnet med at Gud endog har makt til å vekke opp døde."

Likevel var det ingen uten Gud selv som fullt ut kunne fatte hvor stort farens offer egentlig var da han gav sin sønn for å dø. Abraham ønsket at Gud alene skulle være vitne til avskjeden. Derfor bad han sine tjenere om å bli tilbake, idet han sa: "Jeg og gutten, vi vil gå dit bort og be og så komme tilbake til eder."

Veden ble Jage på Isak, sønnen som skulle ofres. Faren tok kniven, og sammen gikk de opp på toppen av fjellet. Gutten undret seg i taushet over hvor de skulle få offerdyret fra, siden de var så lange borte fra fåreflokkene. Til sist brast det ut av ham: "Du far! ... Se, her er ilden og veden, men hvor et lammet til brennofferet?" Hvilken forferdelig prøve! Hvor hjerteskjærende det måtte være å høre ordene "du far"! Ikke ennå - han kunne ikke fortelle det nå. Han svarte bare: "Gud skal selv utse seg lammet til brennofferet, min sønn."

På det fastsatte sted bygget de alteret og la veden på plass. Med skjelvende stemme fortalte Abraham hva Gud hadde befalt. Det var med skrekk og forfetdelse Isak mottok denne beskjeden, men han satte seg ikke imot. Han kunne ha flyktet fra sin dom om han hadde villet. Den sorgtunge gamle mannen som vat utmattet etter de tre dagene i fortvilet kamp, kunne ikke ha motsatt seg den kraftige, unge Isak. Helt fra barndommen av var Isak blitt opplært til å vise øyeblikkelig, tillitsfull lydighet. Da Guds plan nå ble åpenbart for

ham, underkastet han seg villig. Han hadde Abrahams tro, og betraktet det som en ære åbli kalt til å gi sitt liv som et offer til Gud. Med ømhet prøvde han å lette farens sorg, og hjalp de kraftløse hendene som skulle binde ham til alteret.

Så er de siste kjærlige ord utvekslet, de siste tårer felt, den siste omfavnelsen gitt. Faren løfter kniven for å drepe sønnen, da hånden plutselig blir stanset. En Herrens engel roper fra himmelen: "Abraham, Abraham!" øyeblikkelig svarer han: "Ja, her er jeg." Igjen høres røsten: "Legg ikke hånd på gutten og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke har spart din eneste sønn for min skyld."

Nå fikk Abraham øye på en vær "som hang fast i buskene med sine horn". Han grep fatt i den og brakte den som et offer "istedenfor sin sønn". Overveldet av glede og takknemlighet gav Abraham det hellige stedet et nytt navn: "Jehova Jireh" - Herren ser.

På Moria-fjellet fornyet Gud sin pakt, og med en høytidelig ed stadfestet han sin velsignelse over Abraham og hans ætt gjennom alle kommende slektledd. "Ved meg selv sverger jeg, sier Herren: Fordi du gjorde dette og ikke sparte din eneste sønn, så vil jeg storlig velsigne deg og gjøre din ætt såre tallrik, som stjernene på himmelen og sorn sanden på havets bredd, og din ætt skal ta .sine fienders porter i eie; og i din ætt skal alle jordens folk velsignes, fordi du lød mitt ord."

Abrahams store troshandling står sorn en lysstøtte som opplyser stien for Guds tjenere gjennom alle senere tidsaldre. Abraham prøvde ikke å unndra seg. Han lette ikke etter påskudd som kunne frita ham for å gjøre Guds vilje. I løpet av de tre reisedagene hadde han tid nok til å tenke seg om og til å tvile på Gud, dersom han var innstilt på det. Han kunne ha tenkt som så at hvis han tok livet av sønnen, ville han bli betraktet som en morder, en ny Kain. Det ville få folk til å forkaste og forakte hans undervisning så han mistet enhver mulighet til å gjøre godt mot sine medmennesker. Han kunne ha bedt om å bli fritatt for å lyde på grunn av høy alder. Men han benyttet ikke noen av disse unnskyldningene. Abraham var et menneske, hans følelser og tilbøyeligheter var lik våre. Men han gav seg ikke til å spekulere på hvordan løftet kunne bli oppfylt hvis Isak mistet livet. Han stanset ikke opp for å rådføte seg med sitt vetkende hjette. Han visste at Gud var rettfetdig i alle sine krav, og han adlød befalingen til punkt og prikke.

Abraham trodde Gud, og derfor tegnet Gud ham som rettferdig, og han ble kalt Guds venn. Og Paulus sier: Det et de som tror, som er Abrahams barn. Men Abrahams tro ble åpenbart gjennom hans gjerninget. Var det ikke på grunn av gjerninger at vår far Abraham ble etklært rettferdig? Han brakte jo sønnen Isak som offer på alteret? Der ser du: Troen virket sammen med hans gjerninger, og gjennom gjerningene ble troen fullendt.

Der er mange som ikke forstår forholdet mellom tro og gjerninger. De sier: "Bare tro på Kristus, så er du ttygg. Du behøver ikke å holde Guds lov." Men ekte tro vil alltid vise seg i lydighet. Kristus sa til de vantro jødene: "Var dere Abrahams barn, gjorde dere som Abraham." Og om de troendes far siet Herren: "Abraham lød mitt ord og holdt alt det jeg bød ham å holde, mine bud, mine forskrifter og mine lovet." Apostelen Jakob sier: "Har den ikke gjerninger, er den rett og slett død." Johannes, som taler så meget om kjærligheten, sier: "A elske Gud er å holde hans bud."

Gjennom forbilder og løfter forkynte Gud "på forhånd dette gode budskap til Abraham". Patriarkens tro var festet på den kommende gjenløser. Kristus sa til jødene: "Deres far Abraham jubler over å skulle oppleve min dag. Han fikk oppleve den og gledet seg." Væren som ble ofret i Isaks sted, representerte Guds Sønn som skulle ofres i vårt sted. Da mennesket ble dømt til døden fordi der hadde overtrådt Guds lov, sa Faderen til synderen idet han så på Sønnen: "Du skal leve, for jeg har funnet en til å gå i ditt sted."

Der var for å lære Abraham å forstå evangeliets virkelighet og for å Sette hans tro på prøve, at Gud befalte ham å ofre sønnen. Den sjelekval han gjennomlevde i de dagene den forferdelige prøven varte, ble tillatt for at han av egen erfaring skulle forstå noe av storheten i det offer den evige Gud brakte for å kjøpe mennesker fri. Ingen annen prøve kunne ha kostet Abraham så stor sjelekval som å ofre sønnen. Gud lot sin Sønn dø i lidelse og skam. Englene som var vitne til Guds Sønns ydmykelse og dødsangst, fikk ikke lov å gripe inn som i Isaks tilfelle. Det var ingen røst som ropte: "Det er nok!" For å frelse den falne menneskeslekten gav herlighetens konge sitt liv. Hvilket sterkere bevis på sin grenseløse medlidenhet og kjærlighet kunne Gud gi? "Han som ikke sparte sin egen Sønn, men gav ham for oss alle, kan han gjøre noe annet enn å gi oss alle ting sammen med ham?"

Offeret som krevdes av Abraham, gjaldt ikke bare ham selv eller de etterfølgende slektet. Det var også en undervisning for syndfrie vesener i himmelen og på andre kloder. Skueplassen for striden mellom Kristus og Satan - stedet der gjenløsningsplanen kommer til utfoldelse - er en lærebok for hele universet. Fordi Abraham hadde vist en manglende tro på

Guds løfter, anklaget Satan ham overfor englene og Gud, og påstod at han ikke hadde overholdt betingelsene i pakten, og at han derfor var uverdig til å få del i dens velsignelser. Gud ønsket å bevise sin tjeners troskap for hele himmelen, og å gjøre det klart at Gud ikke kan akseptere noe mindre enn fullkommen lydighet. Dessuten ønsket han å gi alle et videre innblikk i frelsesplanen.

Himmelske vesener var vitne til at Abrahams tro og Isaks underkasteise ble satt på prøve. Det var en mye hardere prøve enn den Adam var blitt stilt overfor. Det kostet ikke våre første foreldre noen lidelse å rette seg etter de instrukser de hadde fått. Men befalingen til Abraham krevde det smerteligste offer. Hele himmelen betrakter Abrahams urokkelige lydighet med den største forundring, og de bifalt hans troskap. Satans anklager hadde vist seg å være falske. Gud sa til sin tjener: "Nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke hat spart din eneste sønn for min skyld." Guds pakt med Abraham ble stadfestet ved en ed i nærvær av fornuftsvesener fra andre verdener. Den slo fast at lydighet vil bli belønnet.

Det hadde vært vanskelig selv for englene å fatte gjenløsningens mysterium, at himmelens herre, Guds Sønn, måtte dø for skyldige mennesker. Da Abraham fikk befalingen om å ofre sin sønn, ble interessen vakt hos alle himmelske vesener. Med dypt alvor fulgte de hvert trinn i oppfyllelsen av denne befalingen. Da Isak spurte Abraham hvor lammet til brennofferet var, hørte de også Abrahams svar: "Gud skal selv utse seg lammet til brennofferet, min sønn!" Da farens hånd ble holdt tilbake i det øyeblikk han var i ferd med å ta livet av sin sønn, og da væren som Gud hadde skaffet til veie, ble ofret i Isaks sted, skinte det et lys over gjenløsningens gåte. Selv englene fikk en klarere forståelse av det Gud hadde gjort for å frelse mennesket.

Kapitel 13 - Sodomas siste natt

1 Mos.19.

Vakrest blant byene i Jordan-dalen var Sodoma. Den lå på sletten som var skjønn og fruktbar "som Herrens have". Her kunne man oppleve tropenes overdådige planteliv. Palmer, oliventrær og vinranker hørte hjemme her, og blomsterduften fylte luften hele året igjennom. Rike avlinger dekket åker og eng, og storfe og småfe myldret over høydedragene. Kunst og handel bidrog til å gjøre den stolte byen på sletten enda rikere. Østens skatter prydet palassene, og ørkenkaravanene brakte kostbarhetene til markedsplassene. Uten å ofre mye tid på arbeid kunne man tilfredsstille ethvert behov, og hele året var som en serie fester.

Overalt hersket det overflod som førte til luksus og stolthet. Lediggang og overdådighet forherder det hjerte som aldri har vært trykket av nød eller tynget av sorg. Stor rikdom og mye fritid gav rom for forlystelsestrang, og folk gav seg hen til sanselig nytelse. Profeten sier: "Se, dette er Sodomas, din søsters misgjerning: overmot; overflod av brød og trygg ro hadde hun og hennes døtte; men den elendige og fattige hjalp hun ikke; de opphøyet seg og gjorde det som var vederstyggelig for mitt åsyn, og jeg ryddet dem bort da jeg så det."

Ingenting blir skattet høyere av mennesker enn rikdom og fritid. Men dette var nettopp kilden til de synder som brakte ødeleggelse over innbyggerne på sletten. Folkets unyttige og uvirksomme liv gjorde dem til et lett bytte for Satans fristelser, og de forvrengte Guds bilde i sitt liv og kom til å ligne Satan mer enn Gud. Lediggang er menneskets største forbannelse, for last og forbrytelse følger i dens spor. Forstanden svekkes, sjelsevnene forfaller og sinnet blir fornedret.

Satan ligger på lur, klar til å ødelegge dem som ikke er på vakt. Når de er uvirksomme, har han sin store anledning til å snike seg inn på dem under en eller annen tiltrekkende forkledning. Han er aldri mer fremgangsrik enn når han kan overraske menneskene i deres ledige stunder.

I Sodoma hersker der løssluppenher, svir og drukkenskap. De lavesre lidenskaper fikk fritt løp. Folk spottet Gud og hans lov åpenlyst, og de fant glede i voldshandlinger. Til tross

for at de hadde et klart eksempel fra tiden før syndfloden, og kjente til hvordan Guds vrede hadde ført til at verden ble ødelagt, fortsatte de den samme onde kurs.

Da Lot flyttet til Sodoma, hadde fordervelsen enda ikke blitt så altomfattende, og Gud lot stråler av lys skinne midt i det moralske mørke. Da Abraham befridde fangene fra elamittene, ble folkets oppmerksomhet rertet mot den sanne tro. Abraham var ingen fremmed for innbyggerne i Sodoma, og hans tilbedelse av den usynlige Gud hadde lenge vært latterliggjort iblant dem. Men hans seier over de langt overlegne styrker, og hans storsinnede behandling av fanger og krigsbytte, vakte forbauselse og beundring. Når hans dyktigher og mot ble fremhevet, kunne ingen unngå å bli overbevist om at en guddommelig makt hadde gitt ham seier. Hans edelmodige og uselviske sinnelag, som var ukjente egenskaper hos de selvopptatte innbyggerne i Sodoma, var enda et bevis på hvilken suveren religion Abraham hadde praktisert ved sitt mot og sin troskap.

Da Melkisedek lyste velsignelsen over Abraham, anerkjente han Gud Som kilden til Abrahams styrke og som opphavsmannen til seieren: "Velsigner være Abram av den høyeste Gud, som eier himmel og jord! Og lovet være den høyeste Gud, som har gitt dine fiender i din hånd!" Gud talte til dette folk ved sitt forsyn, men de forkastet denne siste lysstrålen i likhet med alle tidligere.

Og nå nærmet Sodomas siste natt seg. Hevnens skyer kastet allerede sin skygge over den dødsdømte byen. Men innbyggerne merker det ikke. Mens engler nærmet seg for å ødelegge byen, drømte menneskene om velstand og forlystelse.

Den siste dagen var lik alle de andre. Da kvelden senker seg over steder, var alt preger av skjønnhet og trygghet mens det ubeskrivelig vakre landskapet lå badet i solnedgangen. Kveldens kjølighet hadde lokker innbyggerne ut, og de forlystelsessyke skarene drev omkring ivrig oppsatt på å nyte øyeblikkets gleder.

I skumringen nærmet to fremmede seg bypotten. De var tilsynelatende på gjennomreise og ville overnatte i byen. Ingen ville mistenke disse veifarende for å være gjengjeldelsens guddommelige herolder. Lite ante den sorgløse menneskemengden at den måten de behandlet disse himmelske budbærere på den natten, dannet høydepunktet for den skyld som førte til undergang.

Men blant innbyggerne var der en mann som la for dagen en vennlig holdning overfor de fremmede og innbød dem til å ta inn i hans hjem. Lot kjente ikke de besøkende, men det var naturlig for ham å være høflig og gjestmild. Det var en del av hans religion, noe han hadde lært av Abrahams eksempel. Hvis han ikke hadde praktisert høflighet, ville han kanskje ha omkommet sammen med de øvrige innbyggerne i Sodoma. Mange som har lukket sine dører for en fremmed, har dermed stengt ute en Herrens budbærer som ville ha brakt velsignelse, håp og fred inn i hjemmet.

Hver eneste handling i livet, stor eller liten, har sin virkning til godt eller ondt. Troskap eller forsømmelse endog i de tilsynelatende minste plikter, kan åpne døren for livets rikeste velsignelser eller største ulykker. Det er de små ting i livet som setter karakteren på prøve. Det er de uanselige og selvfornektende handlinger i dagliglivet som utføres med et glad, villig hjerte, som Gud har behag i. Vi skal ikke leve for oss selv, men for andre. Bare ved å glemme oss selv og vise kjærlighet og hjelpsomhet mot andre, kan vårt liv bli til velsignelse. De små oppmerksomheter, de små, enkle høflighetshandlinger, betyr meget for menneskelig livslykke. Å forsømme disse hensyn skaper problemer i livet.

Lot hadde sett hvilken grov behandling fremmede var blitt utsatt for i Sodoma. Derfor følte han det som sin plikt å beskytte dem så snart de kom inn i byen, ved å gi dem husly. Han satt ved byporten da de fremmede nærmet seg. Straks han så dem, reiste han seg og gikk for å møte dem. Idet han bøyde seg for dem, sa han: "I herrer! Ta inn i eders tjeners hus og bli der i natt.

Det virket som om de avslo innbydelsen da de svarte: "Nei, vi vil bli på gaten i natt." De hadde en dobbelt hensikt med dette svaret: å prøve Lots oppriktighet og å gi inntrykk av å være uvitende om innbyggernes virkelige karakter, som om de trodde at de trygt kunne overnatte på gaten. Dette gjorde at Lot bare ble enda mer oppsatt på å hindre dem fra å bli prisgitt pøbelen. Han bad dem så inntrengende at de til slutt gav etter og ble med ham hjem.

Ved å ta en omvei håpet han å skjule for dem som stod og hang omkring porten, at han hadde til hensikt å ta de fremmede med seg hjem. Men fordi de nølte og gav seg tid, og på grunn av Lots inntrengende oppfordringer, vakte de oppmerksomhet. Da de skulle gå til ro for natten, hadde det samlet seg en hel bande rundt huset. Det var en stor flokk av unge og eldre, alle opptent av de verste lidenskaper. De fremmede hadde forhørt seg om forholdene i byen, og Lot hadde advart dem mot å våge seg ut på gaten igjen den natten, da pøbelen truende ropte at han skulle sende mennene ut til dem.

Lot var klar over at hvis de fant på å bruke vold, kunne de lett bryte inn i huser. Derfor gikk han ut for å prøve å snakke dem til fornuft. "Mine brødre, gjør da ikke så ond en gjerning," sa han. Han brukte ordet "brødre" i betydning av "naboer" i håp om å berolige dem og få dem til å skamme seg ovet deres nederdrektige forsett. Men hans ord var som olje på ilden, og deres raseri ble som et uvær. De hånet Lot fordi han satte seg til dommer over dem, og truer med å behandle ham enda verre enn de hadde til hensikt å gjøre med hans gjester. De kastet seg over ham og ville ha skamslått ham hvis ikke Guds engler hadde grepet inn. De himmelske utsendingene rakte hånden ut "og tok LOt inn til seg i huset og lukket døren".

Begivenhetene som fulgte, viste hvem han hadde som gjester. "De folk som stod utenfor døren til huset, slo de med blindhet, både små og store, så de forgjeves søkte å finne døren." Hvis de ikke hadde vært rammet av blindhet i dobbelt forstand, og hadde forherder sitt hjerte, ville hjemsøkelsen fra Gud ha skremt dem og fått dem til å avstå fra sirt onde verk. Det ble ikke begått større synder denne siste natten enn de mange tidligere netter. Men Guds nåde, som de så lenge hadde ringeaket, hadde sluttet å gjøre sin virkning. Innbyggerne i Sodoma hadde krysset grensen for Guds overbærenhet - den skjulte grensen mellom Guds tålmodighet og hans vrede. Hevnens ild skulle snart bli tent i Siddim-dalen.

Englene fortalte Lot om hensikten med besøket: "Nå skal vi ødelegge dette sted, fordi et sterkt klagerop over dem er nådd opp til Herren, og Herren har sendt oss for å ødelegge det." De fremmede somlot hadde gjort alt for å beskytte, lovet nå å holde sin hånd over ham og redde alle av hans familie som ville flykte ut av den onde byen sammen med ham. Pøbelflokken hadde erter hvert gått trett og hadde forlatt stedet, og Lot gikk ut for å varsle sine barn og svigerbarn. Han gjentok englenes ord: "Stå opp og gå bort fra dette sted! For Herren vil ødelegge byen." Men de trodde at han sa det for spøk. De lo av ham og mente at han var overtroisk. Døtrene hans ble påvirket av sine menn. De mente at de hadde det bra hvor de var og kunne ikke innse at det var fare på ferde. Alt var jo nøyaktig som det pleide å være. De hadde store eiendommer, og de trodde ikke det var mulig at det vakre Sodoma kunne bli ødelagt.

Dypt nedtrykt drog Lot hjem igjen og fortalte englene om sitt mislykte forsøk. Da bød de ham å ta med seg sin hustru og de to døtrene som ennå var hjemme hos ham, og forlate byen. Men Lot drøyde. Riktignok hadde han daglig vært fortvilet over å se voldshandlingene. Likevel hadde han ingen virkelig forestilling om de avskyelige og nedverdigende synder som var så utbredt i den onde byen. Han fatter ikke hvor absolutt nødvendig det var at Guds straffedommer satte en stopper for synden.

Noen av barna hans klynget seg til Sodoma, og hans kone nektet å dra uten dem. Tanken på å skulle forlate dem han holdt mest av på jorden, føltes uutholdelig for ham. Det var vanskelig å reise fra det luksuriøse hjemmet og all rikdommen han hadde samlet seg gjennom et langt liv, og gå ut som en fattig vandringsmann. Knuget av sorg nølte han og hadde ikke lyst til å dra. Om det ikke hadde vært for englene, ville de alle ha omkommet i Sodomas ruiner. Men de himmelske budbærere tok ham og hans hustru og døtre i hånden og førte tjern ut av byen. Her forlot de dem og vendte deretter tilbake for å fullføre ødeleggelsen.

Nå kom en annen fremmed person bort til Lot. Det var den samme som Abraham hadde snakket med da han gikk i forbønn for innbyggerne i byen. I samtlige byer på sletten fantes det ikke så mange som ti rettferdige. Men som svar på patriarkens bønn ble den ene som fryktet Gud, redder fra ødeleggelsen. Med inntrengende alvor sa engelen til ham: "Fly for ditt livs skyld, se deg ikke tilbake og stans ikke på hele sletten, fly opp i fjellene, for at du ikke skal bli revet bort!" Å betenke seg eller drøye med flukten ville være skjebnesvangert.

Å la blikket hvile et eneste øyeblikk ved den dødsdømte byen, eller å nøle og beklage seg over å måtte forlate det vakre hjemmet, ville koste dem livet. Guds straffedom ventet bare på at disse flyktningene skulle komme i sikkerhet.

Forvirret og skrekkslagen som Lot var, innvendte han at det var umulig å gjøre det han ble bedt om, for da ville ulykken innhente ham, og han ville miste livet. Mens han bodde i den fordervelige byen, og hele tiden var omgitt av gudløshet, ble hans tro sløvet. Himmelens fyrste stod ved siden av ham. Likevel bad han for sitt liv som om Gud, som hadde vist ham en slik omsorg og kjærlighet, ikke ville bevare ham. Han burde heller ha overlatt seg helt og fullt til den guddommelige budbærer og betrodd sin vilje og sitt liv i Herrens hendet uten spørsmål eller forbehold. Men som så mange andre prøvde han å legge planer på egen hånd. "Se, byen der borte er nær og lett og fly til, og den er liten; la meg da fly dit - er den ikke liten? - så jeg kan berge livet."

Byen som omtales her, var Bela, som senere ble kalt Soar. Den lå bare noen få kilometer fra Sodoma og var også fordervet og dømt til undergang. Men Lot bad om at den måtte bli spart. Han hevdet at dette var en beskjeden bønn, og han fikk sitt ønske oppfylt, "Vel, jeg har også bønnhørt deg i dette stykke; jeg skal ikke ødelegge den by du taler om." Hvor uendelig stor er ikke Herrens barmhjertighet mot feilende skapninger!

Igjen lød den høytidelige befaling om å skynde seg, for ildregnet ville ikke bli holdt tilbake stort lenger. Da var det en av flyktningene som drister seg til å se seg tilbake mot den dødsdømte byen, og hun ble til et minnesmerke over Guds straffedom. Hvis Lot selv ikke hadde nølt med å etterkomme engelens varsel, men straks hadde flyktet til fjells, ville også hans hustru ha blitt reddet. Hans eksempel ville ha frelst henne fra den synd som nå ble hennes skjebne. Men hans betenkeligheter og nøling fikk henne til å ta lett på Herrens advarsler. Med kroppen var hun nok ute på sletten, men med hjertet var hun fremdeles i Sodoma, og hun omkom sammen med den. Hun gjorde opprør mot Gud fordi hans straffedom også rammet hennes eiendeler og hennes barn.

Selv om hun var blant de heldige som ble kalt ut av den ugudelige byen, følte hun seg håtdt lammet fordi den rikdom som det hadde tart årevis å samle, måtte overlates til ødeleggelsen. I stedet for å være takknemlig for befrielsen dristet hun seg til å se seg tilbake, og ønsket at de som hadde forkastet Guds advarsler, måtte få leve. Hennes synd vitnet om at hun ikke var verdig til å få beholde livet, som hun viste så liten takknemlighet for.

Vi bør passe oss for å være likegyldige med det som Gud har gjort for vår frelse. Det finnes kristne som sier: "Jeg bryr meg ikke om å bli frelst dersom min ektefelle og mine barn ikke blir frelst sammen med meg. De føler at det ikke vil være noen himmel fot dem med mindre deres kjære også er det. Men hat disse menneskene en riktig forståelse av sitt forhold til Gud og hans store godhet og nåde mot dem? Har de glemt at de et knyttet til sin skapet og gjenløser med kjærlighetens, ærens og lojalitetens sterke bånd? Nådens innbydelse gjelder alle. Skal vi vende oss bort fordi våre venner forkaster Frelserens inderlige kjærlighet? Gjenløsningen er kostbar. Kristus har betalt en umåtelig pris for vår frelse. Ingen som fatter verdien av dette store offeret, eller hva en menneskesjel er verd, vil ringeakte Guds tilbud om nåde fordi andre gjør det. At andre ringeakter hans rettmessige krav, burde heller anspore oss til større iver, slik at vi selv kan ære Gud og oppmuntre dem til å ta imot hans kjærlighet.

"Solen var gått opp over jorden da Lot kom til Soar." Morgensolens klare stråler syntes å varsle utelukkende fred og velstand for byene på sletten. Gatene våknet tilliv og travelhet. Mennesker haster av sted til dagens plikter eller forlystelser. Svigersønnene til Lot holdt den gamle mannen for narr på grunn av hans frykt og advarsler.

Plutselig og uventet som lyn fra klar himmel brøt stormen løs. Herren lot det regne svovel og ild ned over byene på den fruktbare sletten. Alt ble fortært, både palassene og

templene, de kostbare boligene, hagene og vingårdene og hele den forlystelsessyke mengden som kvelden i forveien hadde hånet himmelens sendebud. Røken fra ildhavet steg opp som røkskyene fra en veldig smelte ovn, og den vakre Siddim-dalen ble forvandlet til en ørken, et sted det ingen skulle bygge eller bo, men som skulle være et vitnesbyrd for alle slekrer om hvor sikkert straffedommene rammer overtrederen.

Flammene som fortærte byene på sletten, sprer sitt varselsskjær helt ned til vår egen tid. Vi har fått den fryktelige og alvorspregede undervisning at selv om Guds nåde lenge bærer over med overtrederen, er det likevel en grense som ikke kan overskrides. Når den grense-n er nådd, finnes det ikke lenger noe tilbud om nåde, og dommen fullbyrdes.

Verdens gjenløser erklærer at der finnes verre synder enn dem som førte til straffedom over Sodoma og Gomorra. De som hører evangeliets innbydelse om å vende om til Gud, men ikke akter på den, er mer skyldige enn innbyggerne i Siddirn-dalen. Og enda større er synden hos dem som gir seg ut for å kjenne Gud og holde hans bud, men fornekter Kristus i sin karakter og i sitt daglige liv. I lyset av Frelserens advarsel er Sodomas skjebne en alvorlig formaning ikke bare til dem som gjør seg skyldige i åpenbar synd, men til alle som er likegyldige overfor himmelens lys og privilegier. Slik taler der trofaste vitne til menigheten i Efesus: "Men dette har jeg imot deg, at du har forlatt din første kjærlighet. Tenk på hvor du stod før du falt. Vend om og gjør igjen de første gjerninger! Ellers kommer jeg over deg og tar lysestaken din bort - hvis du ikke vender om."

Med en ømmere medlidenhet enn den som får jordiske foreldre til å tilgi en ulydig sønn, avventer Frelseren vårt svar på hans tilbud om kjærlighet og tilgivelse. Han roper til de villfarne: "Vend om til meg, så vil jeg vende om til eder." Men hvis synderen hårdnakket nekter å gi akt på stemmen som kaller med øm og medynksfull kjærlighet, vil han til slutt bli latt i mørke. Den som lenge har ringeaktet Guds nåde, blir forherdet i synd og er ikke lenger mottagelig for innflytelsen fra Guds nåde. Forferdelig vil dommen bli over den som Frelseren til sist må si dette om: Han "er bundet til avgudsbilder; la ham fare"' Byene på sletten skal slippe lettere på dommens dag enn de som har kjent Kristi kjærlighet, men har vendt seg bort for å velge verdslige fornøyelser.

Du som kanskje ringeakrer tilbudet om nåde, burde renke på alt det som står imor deg i himmelens bøker. For det holdes nøye regnskap med all ugudelig atferd hos nasjoner, familier og enkeltpersoner. Gud kan lenge vise langmodighet mens det holdes regnskap, og det lyder kall til omvendelse og tilbud om tilgivelse. Men det kommer til et punkt da

regnskapet er fullført, da mennesket har tatt sin beslutning og ved sitt eget valg har beseglet sin skjebne. Da vil signalet bli gitt til fullbyrdeise av dommen.

Det er grunn til engstelse over situasjonen i den religiøse verden i dag. Guds nåde er blitt ringeaktet. Den store masse tilsidesetter Guds lov, "for det de lærer, er menneskebud". Vantroen har vunnet innpass i mange kirkesamfunn, ikke nødvendigvis i ordets videste betydning som åpen forkastelse av Bibelen, men en vantro som er kledt i kristendommens kappe og som undergraver troen på Bibelen som en åpenbaring fra Gud. Ekte gudsfrykt og levende fromhet har veker plassen for tom formalisme. Som følge av dette rår det frafall og sanselyst. Kristus sa: "Som det gikk i Lots dager, . . . slik skal det også gå den dagen Menneskesønnen åpenbarer seg."' De daglige begivenhetene vitner om at hans ord går i oppfyllelse. Verden blir hurtig moden for ødeleggelsen. Snart skal Guds straffedommer slippes løs, og synd og syndere vil bli fortært.

Frelseren sa: "Vær på vakt, og la dere ikke sløve av svir og drikk eller av livets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere som en snare. For den skal komme over alle dem som bor over hele jorden" - de som bare interesserer seg for det som hører verden til. "Våk hver tid og stund, og be om å få kraft til å komme velberget fra alt dette som skal hende, og bli stående for Menneskesønnen."'

Før Sodoma ble ødelagt, sendte Gud sitt budskap til Lot: "Fly for ditt livs skyld, se deg ikke tilbake og stans ikke på hele sletten, fly opp i fjellene, for at du ikke skal bli revet bort!" Den samme advarselen lød til Jesu disipler før Jerusalem ble ødelagt: "Når dere ser Jerusalem kringsatt av hærer, da skal dere vite at byen snart skal bli ødelagt. Da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene." De måtte ikke ta tid til å sikre seg noen av sine eiendeler, men bare tenke på å komme seg bort. De skulle gå ut, skille fullstendig lag med de ugudelige, fly for livet. Slik var det i Noahs dager, og slik var det med Lot, og også med disiplene før Jerusalems ødeleggelse. Og slik vil det være i de siste dager. På ny sender Gud et varselsbudskap til sitt folk om å sky ondskapen i verden.

Fordervelsen og frafallet i den religiøse verden i den siste tid ble vist profeten Johannes i synet om Babylon, "den store byen som har kongemakt over jordens konger". Før ødeleggelsen lyder kallet fra himmelen: "Dra bort fra henne, mitt folk, så dere ikke har del i hennes synder og ikke rammes av hennes plager." Likesom i Noahs og Lots dager må Guds barn skille lag med synd og syndere.

Der kan ikke være noe kompromiss mellom Gud og verden. Ingen må vende tilbake for å sikre seg jordiske skatter. "Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon."'

Folk i dag ligner innbyggerne i Siddim-dalen. De drømmer om fremgang og fred i denne verden. "Fly for ditt livs skyld!" lyder advarselen fra Guds engler. Men der høres andre røster som sier: "Ta der rolig. Der er ingen grunn til frykt." Mengden roper: "Fred og ingen fare!" Men himmelen erklærer at en hurtig ødeleggelse er i ferd med å ramme overtrederen. Natten før byene på sletten gikk under, levde de i sus og dus og spotter advarslene fra Guds sendebud.

Men disse spotterne omkom i flammene. Den natten ble nådedøren for alltid lukker for de ugudelige, likeglade innbyggerne i Sodoma. Gud lar seg ikke spotte i det uendelige, ringeakten kan ikke vare stort lenger. "Se, Herrens dag kommer, fryktelig og full av harme og brennende vrede, for å gjøre jorden til en ørk og utslette dens syndere."

Mengden vil forkaste Guds nåde og vil bli overvelder av en hurtig og ugjenkallelig tilintergjørelse. Men de som gir akt på advarselen, er de Som "sitter i den Høyestes skjul, som bor i den Allmektiges skygge". Hans trofasthet er deres skjold og vern. For dem gjelder løftet: "Med er langt liv vil jeg mette ham og la ham skue min frelse."

Lot bodde bare en kort tid i Soar. Men byen var like syndig som Sodoma, så han våger ikke å bli boende, for den kunne også bli ødelagt. Ikke lenge etter ble også Soar fortært, slik Gud hadde bestemt. Lot drog opp i fjellene. Der bodde han i en hule, ribber for alt det som hadde fått ham til å utsette familien for innflytelsen fra en ugudelig by. Men forbannelsen fra Sodoma fulgte ham også dit. Den syndige oppførselen hans døtre viste, skyldtes forbindelsen med menneskene i den fordervede byen. Den moralske fordervelsen hadde gjennomsyret deres karakter slik at de ikke lenger kunne skjelne mellom godt og ondt. Lots eneste etterkommere, moabittene og amorittene, var brutale stammer Som var avgudsdyrkere. De gjorde opprør mot Gud og var fiender av hans folk.

Lors liv var en skarp motsetning til Abrahams liv. Tidligere hadde de holdt sammen. De hadde tilbedt ved der samme alter og teltet side om side på pilegrimers vis. Nå bodde de på hver sin kant. Lot hadde valgt Sodoma på grunn av forlystelsene og fortjenesten. Da han forlot Abrahams alter, der det hver dag ble ofret til den levende Gud, tillot han sine barn å ferdes sammen med et korrupt og avgudsdyrkende folk. Likevel bevarte han gudsfrykt i sitt

hjerte, for Skriften omtaler ham som "den rettferdige Lot". Hans sinn var plaget av det rå snakket han hver dag måtte høre, og av de voldshandlinger og forbrytelset som han var ute av stand til å hindre.

Til sist ble han frelst Som en "brand rever ut av ilden " Han hadde mistet sine eiendeler, sin hustru og sine barn og bodde i huler Som ville dyr, utsatt for skam på sine gamle dager. Det var ingen rettferdig slekt han etterlot seg, men to avguderiske folk som inntok en fiendtlig holdning til Gud, og som kjempet mot hans folk inntil urettferdighetens beger var fullt og de ble ødelagt. Dette var de fryktelige følgene av en eneste uklok handling.

Vismannen sier: "Gjør deg ikke møye for å bli rik, la sådan klokskap fare!" "Den som jager etter vinning, setter sitt hus i ulag, men den som hater gaver, skal leve." Og apostelen Paulus sier: "De som vil bli rike, faller i fristelser og snarer og gripes av mange slags tåpelige og skadelige begjær, som styrter mennesker ned i undergang og fortapelse." Da Lot drog inn i Sodoma, var han fast bestemt på å holde seg borte fra all urett, og få familien til å gjøre det samme. Men det slo fullstendig feil. Den fordervelige innflytelsen fra miljøet omkring ham virket inn på hans egen tro, og den forbindelsen hans barn hadde med innbyggerne i byen, knyttet til en viss grad hans egne interesser sammen med deres. Resultatet kjenner vi. Mange i dag begår en lignende feil. Når de skal velge et sted å bo, tar de mer hensyn til timelige fordeler enn til den moralske og samfunnsmessige innflytelse de omgir seg og sin familie med. De velger et vakkert og fruktbart område, eller flytter til en blomstrende by i håp om større lykke og velstand. Men deres barn blir omgitt av fristelser, og altfor ofte knytter de forbindelser som er uheldige for utviklingen av gudsforholdet og dannelsen av en god karakter. En atmosfære av moralsk slapphet, vantro og likegyldighet overfor religiøse ting har en tendens til å motvirke foreldrenes innflytelse. De unge er stadig vitne til opprør mot foreldrenes myndighet og mot Gud. Mange slutter vennskapsforbindelser med tvilere og gudsfornektere og gjør felles sak med Guds fiender.

Når vi skal velge er sted å bo, ønsker Gud at vi først av alt skal ta hensyn til den moralske og åndelige innflytelse som vil omgi oss og vår familie. Vi kan bli nødt til å leve under vanskelige forhold, for ikke alle kan selv velge sine omgivelser. Men hvor som helst plikten kaller oss, vil Gud sette oss i stand til å stå upåvirket, hvis vi våker og ber i tillit til Kristi nåde. Men vi bør aldri unødig utsette oss for påvirkninger som er ugunstige for dannelsen av en ktistelig karakter. Om vi frivillig bosetter oss i omgivelser som er preget av verdslighet og vantro, vekker vi Guds mishag og driver de hellige engler bort fra vårt hjem.

De som skaffer sine barn verdslig rikdom og ære på bekostning av deres evige interesser, vil til sist oppdage at disse fordelene i virkeligheten er forferdelige tap. I likhet med Lot opplever mange at deres barn blir fordervet, mens de med nød og neppe berger sin egen sjel. Deres eget livsverk går tapt, og deres liv blir forfeilet. Hadde de vist sann klokskap, ville barna deres kanskje ikke hatt så stor verdslig fremgang, men de ville ha sikret seg retten til en udødelig arv.

Den arvelodd Gud har lovet sitt folk, er ikke av denne verden. Abraham fikk ingen eiendom på jorden, "ikke så mye som en forsbredd". Likevel eide han store verdier, og han brukte dem til Guds ære og til nytte for sine medmennesker. Han betrakter ikke denne verden som sitt rette hjem. Herren hadde kalt ham til å forlate sine avgudsdyrkende landsmenn og gitt ham løfte om Kanaans land som en evig arv. Likevel fikk han der ikke, og heller ikke hans sønn eller hans sønnesønn. Da Abraham trengte en gravplass for sine døde, måtte han kjøpe den av kanaanittene. Der eneste han eide i løftets land, var en familiegrav i Makpela-hulen.

Likevel hadde Guds ord ikke slått feil, og der fikk heller ikke sin fullstendige oppfyllelse da Israel inntok Kanaan. "Gud gav løftene til Abraham og hans ætt." Abraham selv skulle ha del i arven. Oppfyllelsen av Guds løfte kan synes å trekke ut. "For Herren er en dag som tusen år, og tusen år som en dag." Det kan se ut som om oppfyllelsen lar vente på seg, men Guds rime vil slå. "For komme skal der, det skal ikke utebli."

Gaven til Abraham og hans ætt innbefatter ikke bare Kanaans land, men hele jorden. Apostelen sier: "For det var ikke ved loven Abraham eller hans ætt fikk det løfte at han skulle bli arving til verden, men den rettferdighet en får ved tro." Bibelen lærer tydelig at løftene til Abraham skal oppfylles gjennom Kristus. Alle som hører Kristus til, er "Abrahams ætt og arvinger ifølge løftet" til "en arv som aldri forgår og ikke flekkes til eller visner". Det er jorden når den blir befridd for syndens forbannelse. "Og riker og herredømmet og makten over rikene under hele himmelen skal gis til det folk som er den Høyestes hellige." "De saktmodige skal arve lander og glede seg med megen fred."

Gud lot Abraham se den udødelige arven i er syn, og i dette håpet fant han tilfredshet. "I tro levde han som innflytter i der landet Gud hadde lovt ham. Han bodde i reit sammen med Isak og Jakob, som var medarvinger til det samme løftet. For han ventet på byen med de faste grunnvoller, den som har Gud til byggmester og skaper."

Om Abrahams etterkommere er det skrevet: "I tro døde alle disse uten å ha vunnet det som var lovt. De bare så det langt borre og hilste det, og de bekjente at de var fremmede og utlendinger på jorden." Vi må bo her som pilegrimer og fremmede hvis vi vil vinne "et bedre land", "et himmelsk".! De som er Abrahams barn, vil være på vei mor den byen han så frem imot, byen "med de faste grunnvoller, den som har Gud til byggmester og skapet".

Kapitel 14 - Ekteskapspakten som Gud signerte

Abraham var blitt en gammel mann og ventet at døden snart ville nå ham. Men han hadde enda en ting å gjøre for å sikre oppfyllelsen av løftet til etterslekten. Gud hadde utpekt Isak som Abrahams etterfølger for å bevare Guds lov og til å være stamfar for det utvalgte folk. Men han var fremdeles ugift.

Innbyggerne i Kanaan var avgudsdyrkere. Gud hadde forbudt sitt folk å inngå ekteskap med dem, fordi han visste at slike ekteskap ville lede til frafall. Patriarken fryktet for virkningen av den nedbrytende innflytelsen som omgav sønnen. Abrahams stadige tro på Gud og underkasteIse under hans vilje gjenspeilte seg i Isaks karakter. Men den unge mannen hadde sterke følelser, og han hadde et mildt og føyelig sinnelag. Om han ble gift med en som ikke frykter Gud, var det fare for at han ville gi avkall på prinsippene for husfredens skyld. For Abraham var valget av en hustru for sønnen en alvorlig sak. Det var viktig for ham at Isak ble gift med en som ikke ledet ham bort fra Gud.

I gammel tid var det gjerne foreldrene som bestemte hvem barna skulle gifte seg med, og dette gjaldt også blant dem som tilbad Gud. Ingen ble tvunget til å gifte seg med en som de ikke var glad i, men i kjærlighetsanliggender ble de unge veiledet av sine gudfryktige foreldres dømmekraft og erfaring. Det ble sett på som en vanære overfor foreldrene, ja til og med en forbrytelse, om barna handlet annerledes. Isak hadde tillit til farens visdom og kjærlighet, og han var tilfreds med å overlate saken til ham. Han trodde også at Gud selv ville lede i et slikt valg.

Patriarkens tanker gikk til farens slekt i Mesopotamia. Selv om heller ikke de var fri for avgudsdyrkelse, hadde de kjennskap til den sanne Gud og tilbad ham. Isak skulle ikke forlate Kanaan for å slå seg ned blant dem. Men det var kanskje en derfra som var villig til å forlate sitt hjem og gifte seg med ham for å holde ved like en sann tilbedelse av den levende Gud. Abraham overlot dette viktige vervet til en av sine tjenere, "han som var den eldste i hans hus", en gudfryktig mann med erfaring og sunn dømmekraft og Som hadde ydet ham lang og tro tjeneste.

Han lot tjeneren avlegge en høytidelig ed for Herrens ansikt på at han ikke ville velge en hustru for Isak blant kanaanittene, men finne en pike fra Nakors familie i Mesopotamia.

Han påla ham at han ikke skulle ra Isak med seg dit. Om der skulle vise seg å være uråd å finne en pike som var villig til å forlate sin slekt, skulle han være løst fra sin ed. Patriarken oppmuntrer ham til denne vanskelige oppgaven med forsikring om at Gud ville la reisen lykkes. "Herren, himmelens Gud, Som førte meg bort fra min fars hus og fra mitt fedreland, . . . han skal sende sin engel foran deg."

Sendebudet drog av sted uten å drøye. Han tok med seg ti kameler til bruk for reiseselskapet og for bruden og hennes følge som eventuelt ble med tilbake. Han hadde også med seg gaver til Isaks fremtidige kone og til hennes venner. Så drog han av sted på den lange reisen forbi Damaskus og videre til de rike slettene Som grenser mot den store elven i øst. Da han kom til Karan, "Nakors by", rastet han utenfor murene ved brønnen der kvinnene på stedet pleide å komme om kvelden for å hente vann.

Hans sinn var fylt med urolige tanker. Avgjørelsen han skulle treffe, kunne få vidtrekkende betydning ikke bare for hans herres husstand, men for kommende slekter. Hvordan skulle han kunne foreta et klokt valg her blant helt fremmede mennesker? Han husket Abrahams ord om at Gud ville sende sin engel med ham, og han bad alvorlig Om veiledning. Hjemme hos sin herre var han vant til at det alltid ble vist vennlighet og gjestfrihet. Derfor bad han nå om at en høflighetshandling måtte være tegnet som pekte ut den piken Gud hadde valgt.

Bønnen var knapt uttalt før svaret kom. Blant kvinnene Som hadde kommet til brønnen, var det en han spesielt la merke til på grunn av hennes høflige måte å oppføre seg på. Da hun kom fra brønnen, gikk den fremmede mannen mor henne og bad om litt vann fra krukken hun bar på skulderen. Han fikk et vennlig svar, og hun tilbød også å øse opp vann til kamelene hans. Det var skikk og bruk at endog fyrstedøtre gjorde. dette for sin fars buskap. På den måten fikk han det tegnet han ønsker. "Det var en meget vakker pike," og hennes høflige og vennlige vesen vitnet om et godt hjertelag og en virksom natur. Hittil hadde Guds hånd leder ham. Etter at han hadde påskjønnet hennes vennlighet ved å gi henne rike gaver, spurre han hvem som var hennes foreldre. Da han fikk vire at hun var darrer til Betuel, Abrahams brorsønn, "bøyde mannen seg ned og takket Herren".

Han hadde bedt om narrelosji i hennes fars hus, og idet han gav urtrykk for sin rakknemligher, fortalte han om sin forbindelse med Abraham. Piken gikk sttaks hjem og fortalte hva som hadde hendt. Hennes bror Laban skyndte seg av sted for å henre den fremmede mannen og hans følge og vise dem gjestfrihet.

Elieser ville ikke spise før han hadde bårer frem sitt ærend og fortalt om der han hadde bedt om ved brønnen, og om alt som hadde skjedd i den forbindelse. Så sa han: "Dersom I nå vil vise godhet og trofasthet mot min herre, da si meg det, og hvis ikke, da si meg det, så jeg kan vende meg til en annen kant, til høyre eller til venstre." Svaret var: "Dette kommer fra Herren; vi kan intet si deg, hverken ondt eller godt. Se, der står Rebekka; ra henne og dra bort og la din herres sønn få henne til hustru, som Herren har sagt."

Etter at familien hadde gitt sirr samtykke, ble Rebekka selv spurt om hun ville reise så langt bort fra foreldrene for å gifte seg med Abrahams sønn. Etter det som var hendt, trodde hun at Gud hadde utvalgt henne til å være Isaks hustru, og hun svarte: "Ja, der vil jeg."

I tankene så tjeneren hvor glad hans herre ville bli når han fikk høre om der heldige utfall av oppdraget. Han fikk det derfor travelt med å komme av gårde, og om morgenen tok de fatt på hjemreisen. Abraham bodde i Beerseba, og Isak som hadde gjett saueflokken i nærheten, hadde vendt tilbake til farens telt for å vente på tjeneren som skulle komme fra Karan. "Og Isak gikk ved aftenstid ut på marken for å ha en stille stund; og da han så opp, fikk han se noen kameler som kom gående. Og da Rebekka så opp, fikk hun øye på Isak; og hun skyndte seg og steg ned av kamelen. Og hun sa til tjeneren: "Hvem er denne mann som kommer oss i møte på marken? Tjeneren svarte: Det er min herre. Så tok hun sløret og tilhyllet seg. Og tjeneren fortalte Isak alt det han hadde gjort. Og Isak førte henne inn i sin mor Saras telt; han tok Rebekka hjem, og hun ble hans hustru, og han hadde henne kjær. Så ble Isak trøster i sorgen over sin mor.

Abraham hadde lagt merke til resultatet av giftermålet mellom dem som fryktet Gud og dem som ikke frykter ham, helt fra Kains dager og ned til hans egen tid. Følgene av hans eget ekteskap med Hagar stod klart i hans erindring, likeså Ismaels og Lots ekteskap. Det var mangel på tro fra Abrahams og Saras side som hadde ført til at Ismael kom til verden. Dette hadde resultert i at de rettferdige blander seg med de ugudelige. Farens innflyrelse over sønnen ble motvirket av morens avguderiske slekt og av Ismaels forbindelse med hedenske hustruer. Skinnsyke hos Hagat og de hustruer hun hadde valgt til Ismael, hadde omgitt Abraham med en mur som han forgjeves hadde forsøkt å bryte ned.

Det som Abraham hadde lært Ismael mens han var barn, hadde ikke vært uten virkning. Men innflytelsen fra hustruene hans resulterte i at avgudadyrkelsen ble innført i hans familie. Atskillelsen fra faren, og en følelse av bitterhet på grunn av uenighet og strid i et hjem som var blottet for kjærlighet og gudsfrykt, gjorde at Ismael valgte ørkenhøvdingens ville omstreifet tilværelse. "Han skal bli et vill-asen av er menneske; hans hånd skal være mot alle, og alles hånd mot ham." På sine gamle dager angret han sine onde veier og vendte

tilbake til sin fars Gud. Men de onde karaktertrekk satte varig preg på hans avkom. Det mektige folk som nedstammer fra ham, var et omflakkende, hedensk folk som stadig var til plage for Isaks etterkommere.

Lots hustru var en selvisk og gudløs kvinne som brukte sin innflytelse for å få sin mann og Abraham til å skille lag. Om det ikke hadde vætt for henne, ville Lot neppe ha fortsatt å bo i Sodoma, der han måtte unnvære den gudfryktige partiarkens kloke råd. Innflytelsen fra hans hustru og påvirkningen fra den onde byen ville ha ført til at han hadde falt fra Gud, om der ikke hadde vætt for den omhyggelige undervisning han tidligere hadde fått av Abraham. Lots ekte. skap og hans beslutning om å bosette seg i Sodoma var de første ledd i en kjede av begivenheter som skulle bli skjebnetunge gjennom mange slektledd.

En som frykter Gud, kan ikke uten fare binde seg til en som ikke fryktet ham. "Går vel to sammen uten at de har avtalt det med hverandre?"' Lykke og fremgang i ekteskapet avhenger av at de to er ett. Men mellom den troende og den vantro er det en markert forskjell i smak, tilbøyeligheter og målsetting. De tjener to herrer som ikke kan ha noe fellesskap. Uansett hvor rene og riktige den ene partens prinsipper et, vil innflytelsen fra en vantro livsledsager ha tendens til å lede bort fra Gud.

Den som har giftet seg som uomvendt, får ved omvendelsen en større forpliktelse til å være ttofast mot sin ektefelle, selv om de to har helt forskjellig syn på religiøse spørsmål. Men Guds krav må settes over enhver jordisk forbindelse, selv om det skal resultere i prøver og forfølgelse. Sammen med kjærlighet og ydmykhet kan en slik troskap øve en sterk innflytelse, slik at den vantro ektefellen kan vinnes. Men Bibelen forbyr en troende å gifte seg med en vantro. Herrens vilje er klar: "Trekk ikke i ulikt spann."

Gud viste Isak stor ære ved å gjøre ham til arving av de løftene som verden skulle bli velsignet igjennom. Som førtiåring bøyde han seg for sin fars dømmekraft da den erfarne og gudfryktige tjeneren fikk i oppdrag å velge en hustru til ham. Dette ekteskapet et i Bibelen skildrer som et vakkert bilde av hjemlig lykke: "Og Isak førte henne inn i sin mor Saras telt; han tok Rebekka hjem, og hun ble hans hustru, og han hadde henne kjær. Så ble Isak trøstet i sorgen over sin mot."

Det er en påfallende kontrast mellom Isaks handlemåte og de unges atferd i vår tid, selv blant bekjennende kristne. Unge mennesket synes altfor ofte å mene at i spørsmål om hvem de skal ofre sin kjærlighet på, behøver de bate å rådføre seg med sine egne følelser, og at hverken Gud eller deres foreldre skal øve noen påvirkning. Lenge før de har nådd moden alder, innbiller de seg at de er skikket til å treffe sitt valg helt på egen hånd, uten noen innblanding fra foreldrene. Noen få års ekteskap er gjerne nok til å vise dem at de har tatt feil. Men da er det ofre for sent å rå bot på de sørgelige følger. For den samme mangel på klokskap og selvkontroll som dikterte det forhastede valg, forsterker nå det onde inntil ekteskapet blir et tungt åk. På denne måten har mange ødelagt sin lykke i dette liv og også håpet om evig liv.

Om det er noe som bør ovetveies grundig, og der det er behov for eldre, erfarne menneskers råd, så er det i spørsmål om ekteskapet. Om det noen gang skulle være nødvendig å ha Bibelen som rådgiver, og hvis det noensinne skulle være behov for å be om guddommelig veiledning, så er det forut for den avgjørelsen som binder mennesker sammen for livet.

Foreldre bør aldri tape av syne sitt ansvar for barnas fremtidige lykke. Isaks respekt for farens dømmekraft var følgen av den undervisning som hadde lært ham nødvendigheten av å vise lydighet. Abraham forlangte at hans barn skulle respektere foreldrenes autoritet. Men samtidig vitnet hans eget liv om at denne autoriteten ikke var utslag av en selvisk eller vilkårlig trang til å herske, men at den var grunnet på kjærlighet og hadde barnas velferd og lykke som mål.

Fedre og mødre bør vite at det er deres ansvar å veilede de unges hengivenhet, slik at den rettes mot en som kan bli en passende livsledsager. De bør se det som sin plikt at de ved undervisning og eksempel og ved Guds nåde former barnas karakter allerede fra de første leveår, slik at de blir rene og edle og føler seg tiltrukket av det gode og sanne. Like søker like, og like verdseuer like. Når kjærlighet til sannhet, renhet og godhet blir plantet i sinnet på et tidlig tidspunkt, vil den unge søke sammen med slike som har disse karaktertrekk.

I sin egen karakter og i sin hjemmeliv bør foreldre være eksempler på Guds kjærlighet og godhet. Hjemmet skulle være fylt med solskinn. Dette vil bety langt mer for barna enn både penger og eiendom. Hold kjærligheten til hjemmet levende hos barna, så de kan se tilbake på barndomshjemmet som et sted med fred og lykke, en himmel på jord. Ikke alle familiemedlemmene har de samme karaktertrekk, og der er ofre nødvendig å vise tålmodighet og overbærenhet. Men med kjærlighet og selvkontroll kan alle bli knytret sammen i er inderlig fellesskap.

Sann kjærlighet er et opphøyer og hellig prinsipp, helt forskjellig fra den forelskelse som vekkes til live ved innskytelse, og som plutselig dør når den settes på en alvorlig prøve. Der er gjennom plikttroskap i barndomshjemmet at de unge skal forberede seg til å stifte eget hjem. Der skal de prakrisere selvfornekrelse og vise vennlighet, høflighet og kristelig sympati. På den måten vil kjærligheten holdes ved like i hjerter. Den mannen som kommer fra er slikt hjem, og selv skal stå i spissen for en familie, vil vite hvordan han skal øke lykken hos henne som han har valgt til livsledsager. I stedet for at kjærligheten skal opphøre ved giftermålet, vil den da for alvor begynne.

Kapitel 15 - To brødre - to livssyn

I Mos. 25, 19-34; 27.

Jakob og Esau, Isaks tvillingsønner, viser en slående kontrast både i karakter og i livsløp. Guds engel forutsa denne ulikheten før de ble født. Som svar på Rebekkas fortvilte bønn forralte han at hun skulle få to sønner. Han åpenbarre deres fremtid, at hver av dem ville bli stamfar til er mektig folk, men at den ene skulle bli større enn den andre, og at den yngste skulle ha forrangen.

Esau vokste opp med en tilbøyelighet til å behage seg selv, og han gikk fullstendig opp i de nære ting. Han tålte ikke begrensninger i handlefriheten, så han valgee jegerens frie, sorgløse liv mers han ennå var ganske ung. Likevel var han sin fars yndling. Den rolige, fredselskende sauegjeteten følte seg til trukket av den eldste sønnens styrke og dristighet. Dagen lang streifet Esau frykt løst omkring i fjell og ødemark. Når han om kvelden kom hjem med vilt til faren, fortalte han om sine eventyrlige opplevelser.

Jakob var mer omtenksom og iherdig. Han var tilfreds med å være hjemme og gjete buskapen og dyrke jorden. Han var tålmodig og utholdende, sparsommelig og fremsynt, noe som moren visste å sette pris på. Hans hengivenhet var dyp og sterk, og hans vennlige og forekommende vesen gleder hente lange mer enn Esaus impulsive natur. Rebekka holdt mest av Jakob.

Løftene til Abraham som ble bekrefter overfor sønnen Isak, var det store målet for Isaks og Rebekkas håp og lergsler. Esau og Jakob kjente godt til disse løftene. De var blitt opplært til å betrakte førstefødselsretten som roe meget viktig, for den innbefatter ikke bare arverett til verdslig rikdom, men var også en åndelig forrett. Den som fikk førstefødselsrerren, skulle være familiens prest, og i hans slekt skulle Gjenløseren komme.

På den annen side hvilte det spesielle forpliktelser på den som hadde første. fødselsretten. Den som skulle arve disse velsignelsene, måtte vie sitt liv til tjeneste for Gud. I likhet med Abraham måtte han være lydig mot Guds krav. I spørsmål om giftermål og familieforhold og i hele sin atferd måtte han væte i pakt med Guds vilje.

Isak fortalte sine sønner om disse privilegier, og vilkårene for dem, og la ikke skjul på at Esau som den eldsre hadde krav på førstefødselsretten. Men Esau brydde seg ikke om å leve er hellig liv - og følte ingen trang til gudsftykt. De krav som fulgte med den åndelige førstefødselstetten, føltes som en uvelkom. men og morbydelig tvang. Guds lov, som var grunnlaget for hans pakt med Abraham, føltes som et trelldomsåk for Esau. Han var oppsatt på å føye sine egne lyster, og hans høyeste ønske var å få gjøre som han selv ville. Lykken var for ham makt og rikdom, fest og svir. Han trivdes i sin frie, hemningsløse tilværelse. Rebekka husket engelens ord, og hun leste sønnens karaktet med større klarsyn enn hennes

mann gjorde. Hun var klar over at løftets arv var bestemt for Jakob, og hun gjentok for Isak hva engelen hadde sagt. Men farens sympati kretser om den eldste sønnen, og han var urokkelig i sitt forsett.

Av sin mot hadde Jakob fått kjennskap til den guddommelige antydning om åt førstefødselsretten skulle tilfalle ham, og han følte en ubesktivelig lengsel etter de rettigheter som fulgte med. Det var ikke så mye farens rikdom han lengtet etter. For ham gjaldt det den åndelige førstefødselstetten. Å kunne samtale med Gud som den rettferdige Abtaham hadde gjort, å bære frem soningsofferet på familiens vegne, å bli stamfar til det utvalgte folk og den lovede Messias, og å arve de evige rikdommer som var innbefattet i paktens velsignelset, var de privilegier og ætesbevisninger som vakte hans dypeste lengsler. Tankene hans var hele tiden retter mot fremtiden, mens han prøvde å gripe de usynlige velsignelser.

Med en hemmelig lengsel lyttet han til alt det faren fortalte om den åndelige førstefødselsretten, og han tok omhyggelig vare på det han hadde hørt av moren. Dag og natt var tankene hans opptatt av dette, inntil det ble den altoppslukende interessen i hans liv. Men selv om Jakob satte de evige verdiet ovet de timelige, hadde han ennå ikke noen sann erfaringskunnskap om den Gud som han tjente. Hjertet var ikke blitt fornyet ved Guds nåde. Han trodde at løfter om ham selv ikke kunne oppfylles så lenge Esau beholdt førstefødselsretten. Hele tiden spekulerte han på hvordan han kunne sikre seg den velsignelsen som hans bror brydde seg så lite om, men som var så dyrebar for ham selv.

Så en dag kom Esau hjem trett og sliten etter jakten og bad om å få noe av maten som Jakob da holdt på å lage i stand. Jakob, som alltid tenkte på førstefødselstetten, grep denne anledningen og tilbød å stille btorens sult mot å få denne rettigheten. "Jeg holder på å dø; hva skal jeg da med førstefødselsretten?" ropte den tankeløse, selvopptatte jegeren. For en rett linser gav han avkall på dette privilegiet og bekreftet det med en ed. På ganske kort tid kunne han ha skaffet seg mat i farens telt. Men for å tilfredsstille øyeblikkets trang byttet han i tankeløshet bort den kostelige arven som Gud hadde lovet hans fedre. Hele hans interesse gjaldt de nære ting. Han var beredt til å ofre det himmelske for å få det jordiske, og å bytte et fremtidig gode bort for å tilfredsstille øyeblikkets krav.

"Således ringeaktet Esau førstefødselsretten." Han følte det nesten som en lettelse å bli kvitt den. Nå lå veien åpen foran ham, og han kunne gjøre som han selv lystet. Mange er de som fremdeles gir avkall på retten til en ren og uforfalsket arv i himmelen til fordel fot dette livets lettsindige fornøyelser som kalles frihet.

Esau som alltid var et lett bytte for ytre prakt og jordisk skjønnhet, giftet seg med to av Hets døtre. De tilbad falske guder, og deres avgudsdyrkelse var til bitter sorg for Isak og Rebekka. Esau hadde brutt et av vilkårene i pakten, det som forbød ekteskap mellom det utvalgte folk og hedningene. Likevel var lsak ubøyelig i sin beslutning om å gi Esau førstefødselsretten. Tilsynelatende var det ikke noe som kunne rokke ham i dette, hverken

Rebekkas argumenter, Jakobs ønske om velsignelsen eller Esaus likegladhet overfor forpliktelsene.

Årene gikk, og Isak ble gammel og nesten blind. Han tenkte at døden snart ville gjeste ham, og derfor ville han ikke vente lenger med å uttale velsignelsen over sin eldste sønn. Han kjente til hvor sterkt Rebekka og Jakob var imot dette, og derfor bestemte han seg for å utføre den høytidelige seremonien i all hemmelighet. Ettersom det var skikk og bruk å lage et festmåltid ved slike anledninger, sa patriarken til Esau: "Gå ut på marken og skyt meg noe vilt, og lag en velsmakende rett for meg, slik som jeg liker det, . . . så min sjel kan velsigne deg før jeg dør."

Rebekka gjettet hva hensikten var, og hun følte seg sikker på at det stred imot Guds åpenbarte vilje. Isak stod i fare for å nedkalle Herrens mishag og utelukke sin yngste sønn fra den stilling Gud hadde kalt ham til. Hun hadde forgjeves prøvet å overtale Isak, og nå bestemte hun seg for å bruke list.

Ikke før hadde Esau tatt av sted, før Rebekka gikk i gang med å gjennomføre sin plan. Hun fortalte Jakob hva som hadde hendt og hvor nødvendig det var å handle raskt for å hindre at velsignelsen ugjenkallelig ble gitt til Esau. Hun forsikret sin sønn om at hvis han gjorde som hun sa, kunne han få den, slik Gud hadde lovet. Jakob gikk ikke straks med på den planen hun la frem. Tanken på å føre faren bak lyset fylte ham med gru. Han følte at en slik synd snarere ville føte til forbannelse enn til velsignelse. Men han overvant snart sine skruplet og fulgte motens fotslag. Det var ikke hans hensikt å uttale en ditekte løgn. Men da han stod foran faren, var det som om han hadde gått for langt til å trekke seg tilbake, og ved bedrag sikrer han seg den etterlengtede velsignelsen.

Jakob og Rebekka oppnådde sin hensikt, men høster bare sorg og vanskeligheter av sitt bedrag. Gud hadde sagt at Jakob skulle få førstefødselsretten, og hans løfte ville blitt oppfylt i sin tid, hvis de i tro hadde ventet på at han skulle arbeide for dem. Men i likhet med mange i vår tid som bekjenner seg til å være Guds barn, var de uvillige til å overlate saken i hans hånd. Rebekka fikk bittert angre det rådet hun hadde gitt sin sønn. Det førte til at hun ble skilt fra ham, og hun så ham aldri mer. Fra det øyeblikk Jakob fikk førstefødselsretten, ble han tynger av selvfordømmelse. Han hadde syndet mot faren, mot broren, mot seg selv og mot Gud. I løpet av en knapp time hadde han gjort noe som han skulle komme til å angre gjennom hele livet. Denne situasjonen stod klart for ham i årene som fulgte, når hans egne sønners onde atferd pinte hans sjel.

Ikke før hadde Jakob gått ut fra farens telt, før Esau gikk: inn. Selv om han hadde solgt førstefødselsretten og stadfester det med en høytidelig ed, var han nå fast besremt på å sikre seg dens velsignelser uten hensyn til brorens krav. De materielle privilegier ved førsrefødselsretten, som var nært knyttet til de åndelige, ville sikre ham ledelsen av familien og en dobbelt del av farens rikdom. Den slags velsignelser kunne han verdsette. "Vil ikke far reise seg opp og ere av sin sønns vilt, så din sjel kan velsigne meg!" sa han.

Skjelvende av forbauselse og fortvilelse hørte den blinde, gamle faren om det bedraget han var blitt offer for. De fothåpninger han så lenge hadde hatt, var knust, og han hadde en sterk følelse av den skuffelsen hans eldste sønn ville oppleve. Likevel stod det klatt for ham at der var Guds forsyn som hadde krysset hans planer og iverksatt det han selv hadde prøvd å forhindre. Han husket englenes ord til Rebekka, og tross den synd Jakob hadde gjort seg skyldig i, var Isak klar over at han var best skikket til å fullføre Guds hensikt. Mens velsignelsens ord var på leppene hans, hadde han følt Åndens inspirasjon. Nå da han kjente alle enkelthetene, bekreftet han den velsignelsen han alt hadde uttalt over Jakob uten selv å vite om det: "Jeg... velsignet ham! Han skal også være velsignet."

Esau hadde ringeaktet velsignelsen mens den syntes å være innenfor hans rekkevidde. Men nå da den var tapt for alltid, ønsket han å eie den. Hans impulsive, ildfulle natur ble nå vekket til live i hele sin styrke, og hans sorg og raseri var forferdelig. Han satte i er høyt og hjerteskjærende rop: "Velsign også meg, min far!" "Har du ikke en velsignelse igjen til meg og?" Men løftet som var gitt, kunne ikke kalles tilbake. Førstefødselsrerren som han så skjødesløst hadde gitt fra seg, kunne han ikke få. For et eneste måltid mat, et øyeblikks tilfredsstillelse av en appetitt som Esau aldri hadde holdt i tømme, hadde han solgt sin arv.

Da han innså sin dårskap, var det for sent å vinne velsignelsen tilbake. Slik "ble han avvist, enda han gråtende bad om den. For han fant ikke vei til omvendelse." Esau mistet ikke muligheten til å søke Guds nåde gjennom anger, men han kunne ikke få førstefødselsretten tilbake. Hans sorg skyldtes ikke overbevisning om synd. Han ønsket ikke å bli forlikt med Gud. Han sørger over syndens følger, men ikke over selve synden..

Fordi Esau var likeglad med arven og Guds velsignelser, kaller Skriften ham "ugudelig". Han representerer dem som ringeakter gjenløsningen som er brakt til veie gjennom Kristus. De er villige til å ofre sin arverett til himmelen for denne verdens forgjengelige ting. Mange mennesker lever for nuet, uten ranke på fremtiden. Likesom Esau roper de: "La oss spise og drikke, for i morgen dør vi."' De beherskes av sine tilbøyeligheter, og vil heller gi slipp på de største verdier enn å øve selvkonrroll. Hvis valget står mellom å tilfredsstille de naturlige tilbøyeligherer og de bimmelske velsignelser som er et løfte til dem som frykter Gud og fornekter seg selv, vil den naturlige tilbøyeligheren seire, og himmelen blir i virkeligheten ringeaktet.

Det finnes mange, selv blant bekjennende kristne, som tviholder på nytelser som skader helsen og sløver sinnets følsomhet. Når så plikten melder seg om å rense seg for all urenhet på kropp og sjel og hellige seg i gudsfrykt, føler de seg foruretter. De innser at de ikke kan holde fast på disse skadelige nytelser og likevel vinne himmelen. Siden veien til det evige liv er så trang, vil de ikke lenger gå på den.

Mange mennesker selger sin førstefødselsrett for sanselig nytelse. Helsen blir ofret, evnene blir svekket, og de mister himmelen. Alt ofres bare for øyeblikkets nytelse, en tilfredsstillelse som både svekker og nedverdiger. På samme måte som Esau våkner opp og

innså hvor tåpelig hans overilte byttehandel hadde vært, da det var for sent å gjenopprette tapet, vil det på Herrens dag gå med dem som har solgt sin arverett til himmelen for selvisk nytelse.

Kapitel 16 - Jakob i landflyktighet

Truet på livet på grunn av Esaus raseri forlot Jakob sitt barndomshjem som flyktning. Men han tok med seg sin fars velsignelse. Isak hadde gjentatt pakts. løftet for ham og bedt ham finne en hustru blant morens slekt i Mesopotamia. Likevel var det med tungt hjerte Jakob la ut på sin ensomme ferd. Uten noe annet enn en stav i hånden måtte han dra hundrevis av kilometer gjennom et land som var bebodd av ville nomadesrammer. I sin anger og frykt prøvde han å unngå mennesker for ikke å bli oppsporet av den rasende broren. Han følte at han for alltid hadde mister den velsignelsen som Gud hadde planlagt å gi ham, og Saran var på pletten for å friste ham.

Ved kveldstid den andre dagen var han kommet langt hort fra farens telt. Han kjente seg som en utstøtt, og han visste at alle plagene skyldtes hans egen feilaktige handlemåte. Fortvilelsens mørke senket seg over sinnet, og der var så vidt han våger å be. Men han var så ensom at han følte et sterkere behov for Guds beskyttelse enn han hadde følt noen gang tidligere. Med gråt og ydmyk. het bekjente han sin synd og bad om et tegn på at han ikke var helt forlatt. Men hans sorgtunge hjerte fant ingen trøst. Han hadde mistet all selvtillit, og han frykter for at hans fedres Gud hadde forkastet ham.

Men Gud sviktet ikke Jakob. Han var fremdeles nådig mot sin villfarne og tvilende tjener. I sin barmhjertighet viste Herren harn nettopp det han trengte - en frelser. Jakob hadde syndet, men han ble glad og takknemlig da han så at han igjen kunne få del i Guds nåde. Trett etter reisen la vandringsmannen seg ned på jorden med en sten under hodet. Da han sovner, så han en strålende vakker stige som nådde like til himmelen. I denne stigen steg engler opp og ned. Over den hvelver Guds herlighet seg, og fra himmelen lød hans røst: "Jeg er Herren, din far Abrahams Gud og Isaks Gud." Den jorden han lå på som hjemløs flyktning, var blitt lavet ham og hans etterkommere med denne forsikring: "I deg og i din ætt skal alle jordens slekter velsignes." Dette løftet var gitt til Abraham og Isak, og nå ble det fornyet far Jakob. Deretter talte Gud trøst og oppmuntring til ham i den nød og ensamhet han nå var i: "Og se, jeg er med deg og vil bevare deg hvor du så går, og jeg vil føre deg tilbake til dette land; jeg vil ikke forlate deg før jeg har gjort det jeg har lavt deg."

Herren visste am den ande innflytelsen sam Jakob ville bli utsatt far, og de farene han ville møte. I sin barmhjertighet åpenbarte han fremtiden far den angrende flyktning, så han kunne forstå Guds hensikt med ham og være beredt til å stå imot de fristelser sam ikke var til å unngå når han oppholdt seg alene blant avgudsdyrkere og slike sam far med list. Alltid ville han ha der store målet foran seg sam han måtte kjempe seg frem imot. Vissheten am at Gud skulle fullbyrde sin hensikt gjennom ham, ville stadig anspore ham til å være trofast.

I denne visjonen ble gjenløsningsplanen fremstilt far Jakob, ikke fullstendig, men i den grad som var nødvendig far ham på det tidspunktet. Den forunderlige stigen som han så i

drømmen, var den samme sam Kristus nevnte i sin samtale med Natanael: "Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen." tiden før menneskets opprør mot Gud hadde det vætt fritt samkvem mellom Gud og menneske. Men Adams og Evas synd skilte jorden fra himmelen så mennesket ikke kunne ha samfunn med sin skaper. Likevel ble verden ikke overlatt til ensomhet og håpløshet. Stigen er et bilde på Jesus som er bestemt til å være bindeleddet. Hvis han ikke ved egen fortjeneste hadde bygget bro over kløften sam synden hadde skapt, kunne englene ikke hatt kontakt med det falne menneske. Kristus forbinder mennesket i dets svakhet og hjelpeløshet med kilden far uendelig makt. Alt dette ble åpenbart for Jakob i drømmen. Selv am han delvis fattet denne åpenbaringen, grunnet han gjennom hele livet på de stare, hemmelighetsfulle sannheter, og forstod stadig mer.

Midt på natten våknet Jakob. De strålende skikkelser han hadde sett i synet, var forsvunnet. Bare den stjernestrødde himmelhvelvingen og de svake konturer fra fjellene møtte hans blikk. Men han hadde en høytidelig følelse av at Gud var med ham. Et usynlig nærvær fylte ensamheten og stillheten. "Sannelig, Herren er på dette sted, og jeg visste det ikke," utbrøt han. "Her er visselig Guds hus, her er himmelens port."

"Morgenen etter stod Jakob tidlig opp og tok den sten han hadde lagt under sitt hode, og reiste den opp sam en minnesten, og han helte olje over den." I overensstemmelse med datidens skikk ved viktige begivenheter reiste

Jakob er minnesmerke om Guds nåde, så han kunne stanse på derte hellige steder og tilbe Gud når som helst han drog forbi. Han kalre sreder Betel "Guds hus". I dyp takknemlighet gjentok han for seg selv at Gud ville være med ham, og gav så dette høytidelige løfte: "Dersom Gud vil være med meg og bevare meg på denne min ferd og gi meg brød å ete og klær å kle meg med, og jeg kommer vel hjem igjen til min fars hus, så skal Herren være min Gud, og denne sten som jeg har reist opp som en minnesten, skal være er Guds hus og av alt det du gir meg, vil jeg gi deg tiende."

Jakob prøvde ikke å stille betingelser til Gud. Herren hadde allerede lovt ham fremgang. Jakobs løfte kom fra et hjerte som var fylt med takknemlighet over forsiktingen om Guds kjærlighet og nåde. Han følte at Gud hadde krav på ham, og at de spesielle tegn han hadde fått på Guds godhet, ktevde gjengjeld. Enhver velsignelse vi får del i, forplikter oss til å takke ham som er alle gode gavers giver.

Den kristne bør ofte se tilbake på sitt liv og med takknemlighet minnes de mange ganger Gud har hjulpet og holdt ham oppe i trengsler, åpnet utveier når alt så mørkt og trøstesløst ut, og styrker ham når han holdt på å gi opp. Han bør se dette som bevis på himmelske englers omsorg. Med tanke på disse talløse velsignelser bør han ofte spørre seg selv i ydmykhet og takknemlighet: "Hvormed skal jeg gjengjelde Herren alle hans velgjerninger imot meg?"

Vår tid, våre evner, vår eiendom - alt bør helliges til ham som har betrodd oss disse velsignelser. Hver gang vi opplever en spesiell utfrielse eller nye, uventede gunstbevisninger, bør vi erkjenne Guds godhet, ikke bare ved å uttrykke vår takknemlighet med ord. Men på samme måte som Jakob bør vi gi gaver til Guds sak. Likesom vi ustanselig mottar velsignelser fra Gud, bør vi hele tiden gi.

"Av alt der du gir meg, vil jeg gi deg tiende," sa Jakob. Skal vi som har del i evangeliets fulle lys og privilegier, nøye oss med å gi mindre enn de som levde under den gamle pakt, og som ikke hadde de Samme fortrinn? Nei, i samme grad som vi nyter større velsignelser, øker også våre forpliktelser. Men dette er ingen brukbar målestokk. For det er nytteløst å legge matematiske mål på den tid, de midler og den hengivenhet vi skal gi igjen for en kjærlighet så bunnløs, og en gave så ufattelig. En tiendedel til Kristus! For en ynkelig almisse og et skammelig vederlag for det som har koster så uendelig mye! Fra korset på Golgata ber Kristus om uforbeholden overgivelse. Alt det vi eier, alt der vi er, må vi gi til Gud.

Med en ny og klippefast tro på Guds løfter, og med forsikring om himmelske englers nærvær og beskyttelse, drog Jakob videre på sin reise mot "østens barns land". Men hans ankomst artet seg ganske annerledes enn for Abrahams utsending omkring hundre år tidligere. Tjeneren hadde kommet med et stort følge og et tog av kameler og med rike gaver av gull og sølv. Men sønnesønnen til Abraham var en ensom, trett vandringsmann uten andre eiendeler enn en stav.

I likhet med Abrahams tjener stanset Jakob ved en brønn. Der møtte han Rakel, labans yngste datter. Nå var det Jakobs tur til å rulle stenen bort fra brønnen og vanne buskapen. Da han fortalte om sitt slektskapsforhold, ble han hilst velkommen i labans hjem. Selv om han kom alene og tomhendt, var noen få uker nok til å vise hva han dugde til, og han ble innstendig bedt om å bli. Der ble avtalt at han skulle yte Laban syv års tjeneste for Rakel.

I gammel tid var det skikk og bruk at før et giftermål måtte brudgommen betale en viss pengesum til brudens far, eller en tilsvarende verdi i form av annen eiendom, alt etter omstendighetene. Derte ble ansett som en sikkerhet for ekteskapet. En far holdt det ikke for trygt å betro sin datters lykke til en mann som ennå ikke hadde vist at han kunne underholde en familie. Hvis han ikke hadde tilstrekkelig fremdrift og arbeidsvilje til å skaffe seg buskap eller jord, var det fare for at han ikke holdt mål.

Men man hadde en ordning som gikk ut på at den som ikke kunne betale for sin kone, fikk vise hva han dugde til. Han fikk anledning til å arbeide for sin utkåredes far i et tidsrom som skulle svare til størrelsen på medgiften som ble krevd. Dersom frieren var trofast i tjenesten, og ellers viste seg verdig, fikk han datteren til hustru. Som regel fikk hun da den medgift faren hadde mottatt. Men både i Rakels og leas tilfelle beholdt Laban den medgiften de skulle ha hatt. Det var dette de hentydet til da de sa like føt avreisen fra Mesopotamia: "Han har jo solgt oss og selv fortært det han fikk for oss."

Selv om den gamle skikken ble misbrukt, som i labans tilfelle, førte den til gode resultater. Når beileren måtte gjøre tjeneste for å få bruden, unngikk man forhastede giftermål. Samtidig ble hans følelser for henne satt på prøve og også hans evne til å forsørge en familie. I våt tid skjer det mye ondt som følge av den motsatte fremgangsmåten. Det er ofte slik at de som gifter seg, har hatt altfor lite anledning til å bli riktig kjent med hverandtes vaner og sinnelag. Hva livet i hverdagen angår, er de så å si fremmede fot hverandre i det øyeblikk de går inn i ekteskapet. Mange oppdaget for sent at de ikke passer sammen, og en livs lang ulykke blir følgen av deres samliv. Ofte lidet hustru og barn under mannens makelighet og udugelighet eller fordervelige vaner. Dersom karakteregenskapene hos den fremtidige ektemannen var blitt satt på prøve før giftermålet, i samsvar med den gamle skikken, kunne mye ulykke ha vært forhindret.

Jakob tjente trofast i syv år for Rakel, "og disse år syntes han var noen få dager, fordi han hadde henne kjær". Men den egenkjærlige og begjærlige Laban ville gjerne holde på en så verdifull arbeidskar, og bedrog ham på en hensynsløs måte ved å gi ham Lea i steder for Rakel. At Lea selv var med på bedraget, gjorde sirr til at Jakob ikke kunne elske henne. Hans harmfulle bebreidelse av Laban ble møtt med et nyre tilbud om Rakel mot at han arbeidet i syv år til. Men faren insisterte på at Lea ikke måtte bli vraker, for det ville føre skam over familien. Dermed kom Jakob i en høyst pinlig og vanskelig situasjon. Til slutt bestemte han seg for å beholde Lea og også gifte seg med Rakel. Det var henne han holdt mest av. Men dette gjorde at søsteren ble misunnelig og sjalu, og hans liv ble forbitret som følge av rivaliseringen mellom de to søstre.

Jakob ble i Mesopotamia i tyve åt og arbeidet for Laban. Uten hensyn til familieforholdet var Laban oppsatt på å sikre seg alle fordeler ved forbindelsen. Han forlangre fjorren års hardt arbeid for sine to døtre, og resten av tiden ble Jakobs lønn forandret ti ganger. Likevel var han flittig og trofast i tjenesten. Det han sa til Laban da de snakket sammen for siste gang, viser klart hvor omhyggelig han hadde tatt vare på sin fordringsfulle herres interesser. "Nå har jeg vært hos deg i tyve år; dine får og dine geirer har ikke født i utide, og værene av ditt småfe har jeg ikke ett opp; der som var sønderrevet, kom jeg ikke hjem til cteg med; jeg godtgjorde selv skaden; av meg krevde du det, enten der var stjålet om dagen, eller det var st jåler om natten. Slik hadde jeg det: Om dagen fortærtes jeg av hete og av kulde om natten, og søvnen flydde fra mine øyne."

Der var nødvendig at gjeteren passet nøye på buskapen både dag og natt. Den var utsatt for fare fra tøvere og fra store villdyrflokker som ofte herjet stygt blant sauene hvis de ikke ble omhyggelig voktet. Jakob hadde mange som hjalp ham med å ta vare på den store buskapen til Laban, men han ble selv holdt ansvarlig for hvert eneste dyr. Til visse årstider var der nødvendig for ham å være hos buskapen hele riden. I tørkeriden måtte han sørge for at saueflokkene ikke døde av rørst, og i de kaldeste måneder måtte han beskytte dem mot natte. frost. Jakob var overhyrden, og de som var med ham, var underhyrder. Hvis der

mangler noen sauer, måtte overhyrden bære rapet, og de medhjelperne som han hadde betrodd buskapen til, måtte stå til regnskap hvis ikke alt var i beste orden.

Gjeterens flid og påpasselighet og hans ømme omsorg for de hjelpeløse skapningene som var betrodd ham, er blitt benyttet av de inspirerte skribenter fot å illusttere noen av de mest dyrebare sannheter i evangeliet. Kristi forhold til sitt folk sammenlignes med gjeteren. Etter syndefallet så han sine får dømt til å omkomme på syndens mørke vei. For å redde dem som hadde faret vill, forlot han æren og herligheten i sin fars hus. Han sier: "Det fortapte vil jeg oppsøke, og det bortdrevne vil jeg føre tilbake, og det sønderbrutte vil jeg forbinde, og det syke vil jeg styrke." "Så vil jeg frelse min hjord, og de skal ikke mer være til rov." "Og jordens ville dyr skal ikke fortære dem." Hans røst kaller dem inn i fårefolden "til skygge om dagen mot hete og til ly og skjul mot vannskyll og regn". Han har utrettelig omsorg for hjorden. Han styrker de svake, hjelper dem som lider, og tar lammene i armene og bærer dem ved sin barm. Sauene er glade i ham. "En fremmed følger de ikke; de flyr for ham, fordi de ikke kjenner stemmen til den fremmede."'

Kristus sier: "Den gode hyrde gir sitt liv for sauene. Men den som er leiekar og ikke hyrde, og som selv ikke eier sauene, han forlater dem og flykter når han ser ulven komme, og ulven kaster seg over dem og sprer flokken. For han er hare leiekar og har ingen omsorg for sauene. Jeg er den gode hyrde. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg."

Kristus, overhyrden, har betrodd omsorgen for flokken til sine tjenere som er underhyrder. Han byr dem å vise den samme interesse han selv har vist, og føle det hellige ansvar for den oppgaven han har betrodd dem. Han har høytidelig befalt dem å være tro, fø flokken, styrke de svake, gi ny kraft til dem som er utmattet, og verne dem mot glupende ulver.

Kristus gav sitt liv for å frelse sine får, og han henviser sine hyrder til den kjærlighet han slik la for dagen, som det store eksempel. Men "den som er leiekar og ikke hyrde, og som selv ikke eier sauene", har ingen virkelig interesse for hjorden. Han arbeider bare for lønn og tenker utelukkende på seg selv. Han er interessert i fortjenesten i stedet for oppgaven som er betrodd ham, og i farens stund flykter han sin vei og overlater flokken til sin egen skjebne.

Apostelen Peter formaner under hyrdene: "Vær hyrder for den Guds hjord som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil. Gjør det ikke for vinnings skyld, men med et villig sinn. Dere skal ikke herske over menigheten som er betrodd dere, men være et eksempel for hjorden." Paulus sier: "Pass på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere til tilsynsmenn for. Vær hyrder for Guds menighet, som han vant ved sitt eget blod. For jeg vet at når jeg har dratt bort, vil glupske ulver trenge inn hos dere, og de skåner ikke hjorden."'

De som misliker den omsorg og de byrder som faller i den trofaste hyrdens lodd, får denne formaning: "Ikke av tvang, men av fri vilje,... ikke for vinning> skyld, men med et villig sinn." Overhyrden vil gjerne kvitte seg med alle utro tjenere. Kristi menighet er kjøpt med hans blod, og enhver hyrde bør ha klart for seg at fårene som er i hans varetekt, har kostet uendelig meget. Han bøt betrakte hvert enkelt av dem som noe gtenseløst verdifullt, og arbeide uttettelig for å bevare dem sunne og friske. Den hyrden som er preger av Kristi sinnelag, vil etterligne ham i selvfornektelse, og hele tiden arbeide til beste for dem han hat ansvar for. Hjorden vil trives under hans omsorg.

Alle vil bli krevd nøye til regnskap for sin tjeneste. Mesteren vil spørre hver enkelt hyrde: "Hvor er nå den hjord som var gitt deg, dine herlige får?"' Den trofaste vil få rik belønning. Apostelen sier: "Når overhyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens krans som aldri visner."

Da Jakob var blitt trett av å være i tjeneste hos Laban, og tenkte å reise tilhake til Kanaan, sa han til sin svigerfar: "La meg fare, så jeg kan dra hjem til mitt eget land! Gi meg mine hustruer og mine barn, som jeg har tjent deg for, så vil jeg dra bort; du vet jo selv hvorledes jeg har tjent deg." Men Laban bad ham inntrengende om å bli, idet han sa: "Jeg er blitt varslet om at det et fot din skyld Herren har velsignet meg." Han hadde lagt merke til hvordan hans eiendom hadde økt under svigersønnens forvaltning.

Da sa Jakob: "Du vet selv hvorledes jeg har tjent deg, og hva clin buskap er blitt til under mine hender. For det var lite det du hadde før jeg kom, men nå har det økt til en stor mengde." Men etter som tiden gikk, ble Laban misunnelig fordi Jakob hadde så stor ftemgang og "ble tikere og tikete, og han fikk mye småfe og rrellkvinnet og treller og kameler og asener". labans sønnet delte farens misunnelse, og deres ondsinnede snakk kom Jakob for øre. Han "hat tatt alt det som vår far eide, og av det som vår far eide, har han lagt seg til all denne rikdom. Og Jakob så på labans ansikt at han ikke var den samme mot ham som før."

Jakob ville ha forlatt sin listige slektning lenge før, om der ikke hadde vætt av frykt for å møre Esau igjen. Men nå følte han seg truet av labans sønner som betraktet hans rikdom som deres egen, og kanskje ville prøve å ta den fra ham med makt. Han var tvilrådig og ulykkelig og visste ikke hva han skulle gjøre. Men han husket det store løftet han hadde fått mens han oppholdt seg ved Betel. Derfor la han sin sak frem for Gud og søkte veiledning hos ham. I en drøm fikk han svar på sin bønn. "Vend tilbake til dine fedres land og ditt eget folk, og jeg vil være med deg."

Da Laban en gang var bortreist, bød anledningen seg. Saueflokkene og stor feet ble i hast samlet sammen og sendt av sted. Sammen med sine hustruet, barn og tjenere drog Jakob over Eufrat-elven og skyndte seg i rerning av Gilead på grensen til Kanaan. Tre dager senere fikk Laban vite om flukten. Han satte etter dem og nådde dem igjen etter at de hadde vært på reise i syv dager. Han var svært opprørt og var oppsatt på å tvinge dem til å snu, noe

han var sikker på at han hadde makt til, ettersom han hadde langt flere folk. Flyktningene var i alvorlig fare.

Når han ikke fikk gjennomføre sin onde plan, var det fordi Gud selv grep inn for å beskytte sin tjener. "Jeg har det i min makt å gjøre ondt mot eder," sa Laban, "men eders fars Gud sa til meg i natt: Vokt deg og si ikke noe til Jakob, hverken godt eller ondt!" Han skulle altså ikke tvinge ham til å vende tilbake eller lokke ham med smigrende talemåter.

Laban hadde holdt tilbake sine døtres medgift, og hadde alltid behandlet Jakob med hardhet og list. Men på en hykletsk måte bebreidet han ham nå at han hadde reist i hemmelighet, slik at han som far ikke hadde fått anledning til å holde en avskjedsfest eller si farvel til sine døtre og deres barn. Jakob svarte med å peke på Labans egoistiske og griske handlemåte, og utfordret ham til å bevitne hans egen troskap og ærlighet. "Hadde ikke min fars Gud vært med meg, han som var Abrahams Gud, og som også Isak frykter, sannelig, du hadde nå latt meg fare med tomme hender. Men Gud har setr min møye og alt mitt srrev, og han har dømt i natt."

Laban kunne ikke nekte for kjensgjerningene, og han foreslo nå at de skulle slutte en fredspakt. Jakob gikk med på det, og en stenrøys ble reist der som et regn på pakten. Denne minnestøtren kalte Laban Mispa - "vakrtårnet" - for han sa; "Herren holde vakt mellom meg og deg når vi kommer hverandre av syne."

Så sa Laban til Jakob; "Se, denne røys og denne minnesten som jeg har reist mellom meg og deg - vitner skal de være, både røysen og minnesrenen, at ikke skal jeg dra til deg forbi denne røys, og at heller ikke skal du dra til meg forbi denne røys og denne minnesten med ondt i sinne. Abrahams Gud og Nakors Gud skal dømme mellom oss, han som var deres fars Gud. Så svor Jakob ved ham som hans far Isak fryktet." For å stadfeste denne fredspakten holdt de to parter er felles måltid. Natten ble tilbrakt i vennlig samvær, og ved daggry drog Laban og hans følge tilbake. Med denne avskjed opphørte all forbindelse mellom Abrahams barn og innbyggerne i Mesopotamia.

Kapitel 17 - Å kjempe med Gud

Selv om Jakob hadde forlatt Padam-Aram i lydighet mor Guds befaling, var det ikke uren en viss frykt han gikk tilbake den samme veien han hadde kommet som flyktning tyve år i forveien. Den synd han hadde begått da han bedrog sin far, stod hele tiden klatt for ham. Han visste at hele den lange landflyktigheten var en direkte følge av den synden, og han grublet over dette dag og natt. Bebreidelsene fra en ond samvittighet gjorde reisen meget trist. Da fjelltoppene i hjemlandet kom til syne i horisonten, ble han dypt grepet. Hele fortiden stod klart for ham. Minnet om hans synd fikk ham også til å tenke på Guds nåde og løftene om hans hjelp og ledelse.

Idet han nærmet seg målet for reisen, vakte tanken på Esau mange foruroligende anelser hos ham. Etter Jakobs flukt hadde Esau betraktet seg som ene.arving til farens eiendom. Nyheten om at Jakob var på hjemvei, kunne skape fryler for at han kom for å kreve arven. Esau var nå i stand til å skade broren hvis han ville. Han kunne føle seg fristet til å bruke vold mot ham, ikke bare for å hevne meg, men for å kunne beholde den rikdommen han så lenge hadde betraleret som sin egen.

Igjen gav Herren Jakob et tegn på sin omsorg. På reisen sørover fra Gilead fjellet var det som om to flokker av himmelske engler omsluttet ham. Den ene rykket frem foran hans følge og den andre bak, som for å beskytte dem. Jakob husket synet ved Betel lang tid i forveien. Hans tungsinn forsvant ved dette beviset på at de himmelske sendebud som hadde brakt ham håp og oppmuntring under flukten fra Kanaan, nå ville vokte ham på tilbakeveien. Og han utbrøt: "Dette er Guds leir. Og han kalte stedet Mahanaim" - "de to leirer".

Likevel følte Jakob at han selv måtte gjøre noe for å trygge hjemreisen. Derfor sendte han budbærere med en fredshilsen til broren. Han gav nøye pålegg om hvilke ord de skulle btuke når de henvendte seg til Esau. Før de to brødrene ble født, var det forutsagt at den eldste skulle tjene den yngste. For at ikke minnet om dette skulle vekke bitterhet, skulle budbæterne si: "Min herre Esau". Når de ble ført frem for ham, skulle de omtale Jakob som "din tjener Jakob". For at Esau ikke skulle tro at Jakob vendre hjem som en fattig vandringsmann fot å kreve farsarven, gjorde han dette klart i sitt budskap: "Jeg har fått okser og asener, småfe og treller og trellkvinner; og nå vil jeg sende bud til min herre om dette for å finne nåde for dine øyne."

Men budbærerne kom tilbake og meldte at Esau nærmet seg med fire hundre mann, og at de ikke hadde fått svar på Jakobs vennligsinnede budskap. Det var tydelig at han kom for å hevne seg. Hele leiren ble grepet av redsel. "Da ble Jakob overmåte forferdet," heter det. Han kunne ikke dra tilbake, og han var redd fot å fortsette. Leiren var våpenløs og uten noen mulighet til å forsvare seg. De var fullstendig uforberedt på et fiendtlig sammenstøt. Derfor

delte han leiren opp i to grupper, for at den ene skulle få mulighet til å slippe' unna hvis den andre ble angrepet. Av sin veldige buskap sendte han store gaver til Esau sammen med en vennlig hilsen. Han gjorde alt som stod i hans makt for å sone den urett han hadde gjort imot broren, og for å avverge faren som truet.

Med ydmykhet og anger tryglet han Gud om beskyttelse: "Herre, du som sa til meg: Dra tilbake til ditt land og til ditt folk, og jeg vil gjøre vel imot deg! Jeg er ringere enn all den miskunnhet og all den trofasthet som du har vist mot din tjener; for med min stav gikk jeg over Jordan her, og nå er jeg blitt til to leirer. Fri meg ut av Esaus, min brors hånd; for jeg er redd han skal komme og slå i hjel meg og mine, både mor og barn."

De var nå kommet frem til elven Jabbok, og idet natten falt på, sendte Jakob sin familie over elven ved vadestedet. Selv ble han alene igjen på den andre siden. Han hadde bestemt seg for å tilbringe natten i bønn, og han ønsket å være alene med Gud. Herren kunne bløtgjøre Esaus hjerte. Han var patriarkens eneste håp.

Det var et ødslig og berglendt område, et tilholdssted for ville dyr og et skjulested for røvere og mordere. Ensom og ubeskyttet bøyde Jakob seg i fortvilelse mot jorden. Det var midnatt. De som gjorde livet meningsfylt for ham, var borte, utsatt for fare og død. Bitrest av alt var tanken på at det var hans egen synd som hadde brakt de uskyldige i fare. Med rop og tårer bad han inntrengende til Gud.

Plutselig kjente han at en sterk hånd ble lagt på ham. Først trodde han at det var en fiende som srod ham etter livet, og han prøvde å fri seg fra angriperen, I mørket kjemper de to om overtaket. Ikke et ord ble sagt. Jakob satte inn alle sine krefter og gav ikke etter et eneste øyeblikk. Mens han kjempet for livet, veltet skyldfølelsen inn over ham, og han så seg selv som en synder som var skilt fra Gud. Men i sin ytterste nød mintes han Guds løfter, og av hele sin sjel trygler han om nåde.

Kampen fortsatte nesten til daggry. Da rørte den fremmede ved hofteskålen, hans, og øyeblikkelig ble han en krøpling. Først da ble han klar over hvem motstanderen var. Han visste at han hadde kjempet med en himmelsk budbærer. Det var altså derfor de nesten overmenneskelige ansttengelset ikke hadde strukket til. Det var Kristus, "paktens engel", som hadde åpenbart seg for Jakob.

Patriarken var nå invalid og hadde store smettet. Men han ville ikke slippe taket. Nedbøyd og angrende klynget han seg til engelen, idet "han gråt og bad ham Om nåde",' og tryglet om en velsignelse. Jakob trengte en forsikring om at hans synd var tilgitt. Tross store smerter mistet han ikke dette målet av syne, Hans besluttsomhet vokste, og hans tro ble sterkere og mer utholdende helt til det siste. Engelen prøvde å gjøre seg fri, idet han utbrøt: "Slipp meg, for morgenen gryr!" Men Jakob svarte: "Jeg slipper deg ikke, uten du velsigner meg" Hadde dette vært sagt i formastelig selvsikkerhet, ville Jakob øyeblikkelig ha mistet

livet, Men det var en frimodig tillit hos et menneske som innrømmet sin egen uverdighet, og likevel stolte på Gud som et trofast og som holdet sin pakt.

Jakob "kjempet med engelen og vant". Gjennom ydmykelse, anget og overgivelse seiret dette syndige, feilende og dødelige menneske i kampen med himmelens majestet. Han klamret seg skjelvende til Guds løfter. I sin uendelige kjærlighet kunne Gud ikke avvise synderens bønn.

Det feilgrep som hadde ført til Jakobs synd da han ved et bedrag skaffer seg førstefødselsretten, stod nå helt klart fot ham. Han hadde ikke satt sin lit til Guds løfter, men hadde ved egne anstrengelser prøvd å virkeliggjøre der som Gud ville ha sørget fot i sin tid og på sin måte. Som tegn på at han hadde fått tilgivelse, fikk han et nytt navn til minne om seieren, i stedet for sitt tidligere navn som minnet om hans synd. Engelen sa: "Du skal ikke lenger hete Jakob, men Israel; fot du hat kjempet med Gud og med mennesker og vunnet."

Jakob hadde oppnådd den velsignelsen han hadde lengtet etter. Han hadde fått tilgivelse for sitt bedrag. Krisen i hans liv var over. Hittil hadde tvil, forvirring og en ond samvittighet forbitret tilværelsen for ham. Men nå var alt blitt forandret, og en vidunderlig fred fylte ham etter at han var blitt forlikt med Gud. Jakob var ikke lenger redd for å møte broren. Den Gud som hadde tilgitt hans synd, kunne bevege Esaus hjerte til å godta hans ydmykelse og anger.

Mens Jakob ennå kjempet med engelen, fikk Esau besøk av et sendebud fra himmelen. I en drøm så han sin bror som i tyve år hadde levet i landflyktighet borte fra sin fars hus. Han så hans sorg over morens død, og han så at han var omgitt av Guds englehær. Esau fortalte denne drømmen til sine menn. Han påla dem ikke å skade Jakob, for hans fars Gud var med ham.

Etter hvert nærmet de to parrer seg hverandre, ørkenhøvdingen i spissen for sine krigsmenn, og Jakob med sine hustruer og barn, fulgt av gjetere og tjenestepiker og en mengde storfe og småfe. Jakob støttet seg til staven iclet han gikk frem for å møte flokken av krigere. Han var utmattet og hjelpeløs etter kampen. Hans gang var langsom og smertefull, og han måtte stanse for hvert skritt. Men ansiktet strålte av glede og fred.

Da Esau fikk øye på den lidende krøplingen, løp han frem mot ham, "omfavnet ham og falt ham om halsen og kysset ham, og de gråt". Ved synet av dette ble endog de hardbarkede krigerne dypt grepet. Selv om Esau hadde fortalt dem om drømmen han hadde hatt, kunne de ikke riktig forstå den forandringen som hadde skjedd med ham. De la merke til patriarkens hjelpeløshet, men ante ikke at denne svakheten var blitt hans styrke.

I den angstfylte natten ved Jabbok-elven, da ødeleggelsen syntes uunngåelig, hadde Jakob lært hvor fåfengt menneskelig hjelp er, og hvor nytteløst det er å sette sin lit til legemlig styrke. Han så klart at hjelpen bare kunne komme fra ham som han hadde syndet så alvorlig mot. Hjelpeløs og uverdig som han var, klynget han seg til Guds løfte om

barmhjertighet med en angrende synder. Dette løfte var hans eneste sikkerhet for at Gud ville tilgi og ta imot ham. Før ville himmel og jord forgå før det ordet kunne svikte. Dette holdt ham oppe under den forferdelige kampen.

Jakobs erfaring denne angstens og kampens natt er symbolet på den trengsel som Guds folk må igjennom like før Kristi gjenkomst. Profeten Jeremias så i et syn frem til nettopp denne tiden da han sa: "Et redselsrop har vi hørt; der er frykt og ingen fred. . .. Hvorfor er alle åsyn forandret og blitt bleke? Ve! Stor er den dag, det er ingen som den, og en trengselstid er det for Jakob; men han skal bli frelst fra den."'

Når Kristus avsluttet sin gjerning som talsmann på menneskenes vegne, vil denne trengselstiden begynne. Da er hvert eneste menneskes sak avgjort, og det er ikke lenger noe sonende blod til renselse for synd. Når Jesus forlater sin plass som menneskenes forbeder hos Gud, vil den høytidelige kunngjøring lyde: "La den som gjør urett, fortsatt gjøre urett, og den urene foresette i sin urenhet! La den rettferdige fortsatt gjøre det som er rett, og den hellige fortsette i helliggjørelse." Guds Ånd, som hittil har begrenset det onde, blir da trukket bort fra jorden. På samme måte som Jakob ble truet på livet av sin rasende brot, vil Guds folk bli truet av de ugudelige som vil prøve å utrydde dem. Likesom Jakob kjempet hele natten for å bli utfridd ha Esaus hånd, vil de rettferdige rope til Gud dag og natt om befrielse fra fienden som omgit dem.

Satan hadde anklaget Jakob overfor Guds engler og krevd å få tilintetgjøre ham på grunn av hans synd, og han hadde påvirket Esau til å seere ut imot ham. Under patriarkens lange natt i kamp prøvde Satan å tynge ham med skyldfølelse for å gjøre ham mismodig og få ham til å slippe taket i Gud. Da Jakob i sin nød grep fatt i engelen og bønnfalt ham med tårer, minnet det himmelske sendebud ham om hans synd for å prøve hans tro, og samtidig forsøkte han å slippe fra ham. Men Jakob ville ikke la seg avvise. Han hadde lært at Gud er barmhjertig, og han klynget seg til hans nåde. Han viste til at han hadde angrer sin synd, og trygler om befrielse. Når han tenkte tilbake på sitt liv, holdt han på å bli overmannet av fortvilelse. Men han holdt fast i engelen, og med angst og smerte trygler han om nåde inntil seieren var vunnet.

Dette vil bli Guds folks erfaring i den siste strid mot ondskapens makter. Gud vil prøve deres tro, deres utholdenhet og deres tillit til hans frelsende makt. Satan vil forsøke å skremme dem med at deres sak er håpløs, at deres synder har være for store til å bli tilgitt. De vil få en intens følelse av sin mangelfullhet, og når de ser tilbake på sitt liv, vil håpet avta. Men når de tenker på Guds store nåde og deres egen oppriktige anger, vil de gripe de løfter som Gud gjennom Kristus har gitt til håpløse, angerfulle syndere. Deres tro vil ikke svikte, selv om de ikke får øyeblikkelig bønnesvar. De vil klynge seg til Guds sterke hånd, på samme måte som Jakob klynget seg til engelen, og de vil utbryte: "Jeg slipper deg ikke, uten du velsigner meg."

Om Jakob ikke hadde angret den synden han begikk da han tilvendte seg førstefødselsretten ved svik, kunne Gud ikke ha høre hans bønn og spart hans liv. Slik også i trengselstiden for Guds folk. Hvis det fremdeles skulle være uoppgjoree synder hos dem når de plages av angst og kval, ville de bli overvunnet. Fortvilelse ville lamme deres tro, og de ville ikke ha frimodighet til å bønnfalle Gud om utfrielse. Men selv om de har en intens følelse av sin egen uverdighet, har de ikke lenger noen skjulte synder å åpenbare. Deres synd er utslettet ved Kristi sonende blod, slik at den er fjernet fra deres bevissthet.

Satan får mange til å tro at Gud ser gjennom fingrene med deres utroskap i de små ting i livet. Men i sin handlemåte med Jakob har Herren tydelig vist at han ikke under noen omstendigheter kan bifalle eller tolerere det onde. Alle som prøver å unnskylde eller skjule sine synder, og lar dem stå uoppgjort og utilgitt i himmelens bøker, vil bli overvunnet av Satan. Jo mer opphøyet deres bekjennelse er, og jo mer ærefull deres stilling, desto alvorligere er deres handlemåte i Guds øyne, og desto sikrere er motstanderens triumf.

Jakobs erfaring er også en forsikring om at Gud ikke vil forkaste dem som er blitt forledet til synd, men som har angret og vendt om. Det var ved en fullstendig overgivelse av selvet, og ved en tillitsfull tro, at Jakob vant det han aldri hadde greid å vinne ved å kjempe i egen kraft. På den måten lærte Gud sin tjener at bare guddommelig makt og nåde kunne gi ham den velsignelsen han lengtet etter.

Slik vil det også være med dem som lever i de siste dager. Når de er omgitt av farer, og fortvilelse griper sjelen, må de stole fullt og helt på Kristi forsoning. Vi kan ingenting gjøre selv. I all vår hjelpeløshet og uverdighet må vi stole på den korsfestede frelsers fottjeneste. Ingen som gjør det, vil gå fortapt. Hele vårt synderegister ligger åpent for den evige Gud. Alt er nedtegnet, ingenting glemt. Men han som lyttet til ropet fra sine tjenere den gang, vil høre troens bønn og tilgi oss våre overtredelser. Det har han lovet, og han vil holde sitt ord.

Jakob vant seier fordi han var utholdende og besluttsom. Hans erfaring vitner om kraften i inntrengende bønn. Det er nå vi må lære denne leksen om utholdenhet i bønn og urokkelig tro. De største seirer for Kristi menighet eller for den enkelte kristne blir ikke vunnet ved dyktighet, utdannelse, rikdom eller menneskelig gunst. Men de oppnåes hos Gud i lønnkammeret når alvorlig, kjempende tro griper fatt i Allmaktens arm.

De som ikke er villige til å avstå fra all synd, og med alvor søke Guds velsignelse, vil ikke få del i den. Men alle som i likhet med Jakob vil gripe fatt i Guds løfter, og som er like alvorlige og utholdende som han var, vil seire som han seiret. "Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart. Men når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?"'

Kapitel 18 - Tilbake til Kanaan

Jakob krysset Jordan og kom lykkelig frem til byen Sikem som ligger i Kanaans land". I Berel hadde Jakob i sin tid bedt om at Gud måtte føre ham trygt tilbake til hans eget land. Nå var denne bønnen blitt oppfylt. En stund bodde han i Sikem-dalen. Her hadde Abraham bygget sitt første alter i løftets land da han mer enn to hundre år ridligere slo leir der. Her kjøpte Jakob "det stykke mark hvor han hadde slått opp sitt telt, . . . av sønnene til Hemor, Sikerns far, for hundre kesitter. Der reiste han et alter og kalte det El Elohe Israeh "Israels Gud er Gud".

Slik Abraham hadde gjort, bygget Jakob et alter for Herren ved siden av teltet og kalte husfolket sammen til morgen- og aftenofferet. Der var også her han gravde den brønnen som Jakobs etterkommer og frelser kom til sytten århundrer senere, da han i en pause midt på dagen fortalte sine undrende til. hørere om en kilde med vann "som vellet frem til evig liv".'

Jakobs og sønnenes opphold i Sikem endte med vold og blodsutgytelse. Det ble brakt skam over familiens eneste datter, to av brødrene gjorde seg skyldige i mord, en hel by ble plyndret og innbyggerne drept - som hevn for en ung manns ubetenksomme handling. Det som ledet opp til disse fryktelige begivenhetene, var at Jakobs datter gikk ut "for å se på landets døtre", og på den måten søke selskap med de ugudelige. Den som søker fornøyelse blant dem som ikke frykter Gud, beveger seg inn på Satans område og stiller seg åpen fot hans fristelser.

Den lumske grusomheten som Simeon og Levi la for dagen, var ikke uten grunn. Men deres handlemåte overfor Sikerns innbyggere var likevel en alvorlig synd. Da Jakob fikk høre om deres hevnakt, ble han grepet av redsel og avsky. Sorgfull over sønnenes bedrag og voldshandling sa han bare: "I har ført meg i vanrykte hos landets innbyggere. .. . Jeg råder jo bare over en liten flokk, og samler de seg imot meg, kommer de til å slå meg i hjel, så både jeg og mitt hus går til grunne." Men den sorg og avsky han følte ved deres blodige udåd, kommer førsr til uttrykk i de ord han uttalte femti år senere da han lå på sirr dødsleie i Egypt: "Simeon og Levi er brødre, voldsvåpen er deres sverd. Mør ikke i deres hemmelige råd, min sjel, ta ikke del i deres sammenkomster, min ære. . . . Forbannet være deres vrede, for den var vill, og deres grusomhet, for den var hård!"

Jakob følte at det var grunn til dyp ydmykelse. Grusomhet og falskhet kom klart til syne i sønnenes karakter. Det var falske guder i leiren, og avgudsdyrkelse hadde til en viss grad vunnet innpass i hans egen husstand. Hvis Herren skulle handle med dem slik de fortjente, ville de bli prisgitt nabofolkene.

Mens Jakob var nedbøyet av bekymring, påla Herren ham å reise sørover mot Betel. Tanken på dette stedet fikk ham til å minnes synet av engler og Guds vidunderlige løfrer, men også den ed han selv hadde avlagt om at Herren skulle være hans Gud. Han bestemte seg for at før hans husfolk drog til detre hellige område, skulle de kvitte seg med avguderiets pest. Derfor gav han beskjed til alle i leiren: "Ha bort de fremmede guder som finnes hos eder, og rens eder og skift klær, og la oss ra av sted og dra opp til Betel; der vil jeg bygge et alter for den Gud som bønnhørte meg den dag jeg var i fare, og som var med meg på min ferd."

Dypt beveget fortalte Jakob om sitt første besøk i Betel, da han forlot sin fars telt som en ensom vandrer på flukt for sitt liv, og om hvordan Herren hadde vist sel' for ham i et syn om natten. Idet han så tilbake på Guds ledelse, ble hans sinn bløtgjort, og hans barn ble også grepet av en betvingende makt. Han hadde gjort bruk av det mesr virkningsfulle middel for å forberede dem til å ta del i gudstjenesten når de kom til Berel. "Da lot de Jakob få alle de fremmede guder som de hadde hos seg, og ringene som de hadde i sine ører; og Jakob gravde dem ned under terebinten ved Sikem."

Gud lot frykt komme over innbyggerne i landet, slik at de ikke gjorde noe forsøk på å hevne blodbadet i Sikem, og reiseføLget nådde uskadd frem til Betel. Her viste Herren seg igjen for Jakob og fornyet paktsløfret med ham. "Og Jakob reiste opp en minnestøtte på det sted hvor han hadde talt med ham, en minnestøtte av sten."

Ved Betel måtte Jakob utrope sørgehøytid over Debora, Rebekkas barnepike, som hadde vært er akter medlem av hans fars familie, og hadde fulgt sin frue fra Mesoporamia til Kanaans land. Denne gamle kvinnens nærvær var et bindeledd som hadde knyttet Jakob til barndomsårene, særlig til moren som hadde elsket ham så inderlig. Deboras død vakte så stor sorg at det eiketreet hun ble gravlagt under, ble kalt "gråts-eken". Det er verd å legge merke til at minnet om hennes trofaste tjeneste, og sorgen over hennes død, er blitt foreviget i Guds ord.

Fra Berel var det bare et par dagsreiser til Hebron. Men på veien ble Jakob rammer av en tung sorg ved at Rakel døde. To ganger syv års tjeneste hadde han yder for hennes skyld, men hans kjærlighet hadde gjort arbeider lett. Hvor dyp og varig hans kjærlighet var, kom til syne lenge etterpå da Josef besøkte sin fat som lå for døden i Egypt. Da den gamle patriarken så til bake på sitt liv, sa han: "Da jeg kom fra Mesoporamia, døde Rakel fra meg i Kanaans land på reisen, da vi enda hadde et stykke igjen til Efrat; og jeg begravde henne der på veien til Efrat, det er Betlehem."' Etter er langt og beveget liv var rapet av Rakel den eneste familiebegivenheren han nå gjenkalte i erindringen.

Før sin død fødte Rakel enda en sønn. Ider hun utånder, kalte hun barnet Benoni - "smertens sønn". Men faren kalte ham Benjamin - "lykkens sønn". Rakel ble gravlagt der hvor hun døde, og en støtte ble reist til minne om henne. På veien til Efrar ble der begått en forbrytelse som satte enda en skam. plett på Jakobs familie, og som resulterte i at Ruben, Jakobs eldste sønn, ble nekter de privilegier og æresbevisninger som tilfalt den førstefødre.

Omsider nådde Jakob bestemmelsesstedet. Han "kom til sin far Isak i Mamte ved Kirjat-Arba, det er Hebron, hvor Abraham og Isak hadde bodd som frem. mede". Her oppholdt han seg de siste årene hans far levde. Isak var nå blitt svakelig og blind, og i savnet og ensomheren var det en trøst for ham å bli tatt hånd om av den sønnen som hadde vært så lenge borte.

Jakob og Esau møttes igjen ved farens dødsleie. En gang hadde den eldste av brødrene sett frem til denne begivenheten som en anledning til hevn. Men hans følelser hadde forandrer seg meget siden den gang. Jakob var tilfreds med de åndelige velsignelser av førstefødselsretten. Derfor overlot han den rike farsarven til sin eldre bror. Der var den eneste arvelodd som Esau brydde seg om. De to var ikke lenger fiender som følge av misunnelse og hat. Men likevel skilte de lag, idet Esau drog til Se'ir-fjeller.

Gud som er rik på velsignelser, hadde gitt Jakob jordisk rikdom i tillegg til de høyere goder han hadde søkt. Brødrenes eiendom "var for stor til at de kunne bo sammen - der land som de bodde i som fremmede, kunne ikke romme dem, så stor buskap hadde de". At de skilte lag, var helt i samsvar med Guds hensikt med Jakob. Ettersom det var så stor forskjell på deres religion, var det best for dem å bo hver for seg.

Esau og Jakob hadde fått den samme opplæring og den samme kunnskap om Gud. Begge kunne fritt leve etter hans lov og motta hans nåde, men ikke begge valgte å gjøre det. De to brødrene gikk hver sin vei, og veiene ville føre dem lenger og lenger fra hverandre.

Det skyldtes ikke en vilkårlig bestemmelse fra Guds side at Esau mistet frelsens velsignelser. Hans nådegave gjennom Kristus gjelder alle. Hvis en person går fortapt, skyldes det hans eget valg. I sitt ord har Gud gjort det klart at betingelsen for å oppnå evig liv er lydighet mot hans bud ved tro på Kristus. Gud frembyr en karakrer i harmoni med sin lov, og enhver som oppfyller hans krav, vil få adgang til herlighetens rike. Kristus selv sa: "Den som tror på Sønnen, har evig liv. Den som er ulydig mot Sønnen, skal ikke se livet." "Ikke enhver som sier til meg: Herre, Herre! skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min himmelske Fars vilje." Og i Åpenbaringsboken kunngjør han: "Salige er de som vasket sine klær [holder hans bud - eldre overs.], så de må få rett til å spise av livets tre og gå gjennom portene inn i byen."' Når der gjelder menneskers frelse, er dette den eneste utvelgelse som omtales i Guds ord.

Ethvert menneske som vil arbeide på sin frelse med frykt og beven, er utvalgt. Den som vil ta rustningen på og kjempe troens gode strid, er utvalgt. Den som vil våke og be, ransake Skrifrene og unnfly fristelse, er utvalgt. Den som bevarer troen og vil etterleve hvert ord som går ut av Guds munn, er utvalgt. Alle har adgang til frelsen, og de som oppfyller betingelsene, får del i den.

Esau hadde ringeaktet pakrens velsignelser. Han hadde satt de timelige goder over de åndelige, og han fikk det han ønsket. Han valgte selv å bli skilt fra Guds folk. Jakob hadde valgt troens arv. Han hadde prøvd å oppnå den gjennom list, bedrag og løgn. Men Gud sørger for at hans synd virker til det gode, og i alle hans bitte erfaringer senere i livet mistet han aldri målet av syne eller angret sitt valg. Han hadde gjort den erfaring at når han satte sin lit til menneskelig dykrighet og lisr for å sikre seg velsignelsen, hadde han kjemper mot Gud.

Jakob var blitt et nytt menneske etter nattens kamp ved Jobbok-elven. Selvtilliren var fjerner, og sluheten fra hans yngre år var borte for alltid. I stedet for list og bedrag var hans liv nå preget av sannhet og likefremhet. Han hadde lært å stole på Allmaktens arm, og midt i prøvelser og motgang bøyde han seg i ydmykhet under Guds vilje. De lavere karakteregenskaper ble fortært i smelteovnen. Gullet ble renset og foredlet inntil Abrahams og Isaks tro skinte med ufordunklet glans.

Jakobs synd og det hendingsforløp som fulgte, hadde ikke unnlatt å øve sin onde innflytelse i form av bitre frukter i sønnenes liv og karakter. Etter hvett som de vokste opp, utviklet de alvorlige karaktermangler. Følgen av Herkoneti var merkbare i familien. Dette fotferdelige onde har tendens til å tørrlegge selve kjærlighetens utspring og svekke de helligste bånd. Sjalusien hos de forskjellige mødre forbittet familielivet. Barna var stridslystne og uten selvkontroll, og farens tilværelse ble formørket av angst og sorg.

Men en av sønnene hadde en karakter vidt forskjellig fra de andres. Det var Josef, den eldste sønnen til Rakel. Den staute skikkelsen var som en avglans av hjertets og sinnets skjønnhet. Han bar renhetens preg, var virkelysten og glad til sinns, og han viste seg å ha moralsk styrke og fasthet. Han hørte med interesse på farens undervisning og fant glede i å være lydig mot Gud. Vennlighet, trofasthet og sannferdighet - de egenskapene som senere skulle utmerke ham i Egypt - preget hans daglige liv. Ettersom moren var død, følte han seg desto sterkere bundet til faren. Jakobs hjerte var særlig knyttet til denne sønnen han hadde fått på sine gamle dager. Han "hadde Josef kjær fremfor alle sine sønner".

Men til og med denne kjærligheten skulle bli årsak til sorg og vanskeligheter. Jakob var uklok nok til å vise sin forkjærlighet for Josef, og derte vakre misunnelse hos de andre sønnene. Josef var meget bekymret over brødrenes atferd. Han våget seg til å irettesette dem på en vennlig måte, men det økte bare haret og uviljen mot ham. Han kunne ikke holde ut å se at de syndet mot Gud, og han betrodde seg til faren i håp om at hans myndighet kunne få dem på bedre tanker.

Jakob ville unngå å vekke deres harme ved å være hard og streng. Dypt beveger uttrykte han sin engstelse for barna og tryglet dem om å ha respekt for hans grå hår og ikke føre skam over hans navn. Fremfor alt måtte de ikke vanære Gud ved å ringeakte hans bud. De skammer seg over at deres ugudelige atferd var blitt kjent, og det så ut som om de angret. Men de skjulte bare sine egentlige følelser som var blitt enda bitrere etter denne avsløringen.

Da faren i ubetenksomhet gav Josef en kostbar kjortel eller runika av der slaget som folk av særlig fornem byrd gikk med, oppfattet de dette som er nytt bevis på at han gjorde forskjell. De fikk mistanke om at han hadde til hensikt å forbigå sine eldre sønner og gi førstefødselsretren til Rakels sønn. Hatet mot Josef økte enda mer da han en dag fortaire dem en drøm han hadde hatt. "Jeg syntes vi bandt kornbånd ute på åkeren, og se, mitt

kornbånd reiste seg opp og ble stående, og eders kornbånd stod rundt omkring og bøyde seg for mitt kornbånd." Grepet av harme og misunnelse ropte de: "Skal du kanskje være vår konge og råde over oss?"

Kort etter fikk han en annen, lignende drøm som han også fortalte: "Se, solen og månen og elleve stjerner bøyde seg for meg." Denne drømmen ble tyder like raskt som den første. Faren som var til stede, irettesatte ham: "Hva er dette for en drøm du har hatt? Skal da jeg og din mor og dine brødre komme og bøye oss til jorden for deg?" Til tross for disse strenge ordene trodde Jakob at Herren åpenbarte fremtiden for Josef.

Da gutten stod der foran brødrene sine med et ansikt som lyste av Åndens inspirasjon, kunne de ikke la være å se på ham med hemmelig beundring. Men de ville ikke avstå fra sin ondskap. De hater Josefs renhet som var en anklage mot deres egne synder. Den samme ånd som hadde påvirket Kain, ble nå tent i deres hjerter.

Brødrene var nødt til å flytte fra sted til sted for å finne beite for saueflokkene, og ofte var de borte fra hjemmet i månedsvis. Ikke lenge erter at disse episodene hadde inntruffet, drog de til Sikem, til det steder faren hadde kjøpt. Der gikk en tid uten noe nytt fra dem, og faren begynte å bli urolig for dem på grunn av den grusomme opptreden de tidligere hadde vist overfor innbyggerne i Sikern. Derfor sendte han Josef av sted for å oppsøke dem og finne ut hvordan det stod til. Om Jakob hadde kjent brødrenes virkelige følelser overfor Josef, ville han ikke ha latt ham være alene sammen med dem. Men derte hadde de passer på å holde skjult for ham.

Glad til sinns skiltes Josef fra faren. Hverken den gamle faren eller den unge sønnen hadde den fjerneste anelse om hva som skulle hende før de møttes igjen. Etter en lang reise i ensomhet nådde Josef frem til Sikern, men brødrene og saueflokkene så han ikke noe til. Da han spurte etter dem, fikk han vite at de var dratt videre til Dotan. Han hadde allerede tilbakelagt en strekning på omkring åtti kilometer, og nå hadde han mer enn tyve kilometer til foran seg. Men han glemte all tretthet og hastet videre for å treffe brødrene som han var glad i på tross av deres uvennligher mot ham, og for å kunne bringe beskjed hjem til faren hurtigst mulig.

Brødrene så ham da han nærmet seg. Han hadde reist langt og var trett og sulten, og han trengte derfor den vennlighet og brorskjærlighet de kunne vise ham. Likevel mildnet

ikke hatet mot ham. Synet av kjortelen, som var et symbol på farens kjærlighet, gjorde dem rasende. "Se, der kommer denne drømmeren," ropte de hånlig. Den misunnelse og hevngjerrighet som de så lenge hadde næret, tok nå fullstendig makten over dem, og de ropte: "Kom nå og la oss slå ham i hjel og kaste ham ned i en av brønnene her, og så vil vi si: Et vilt dyr har ert ham opp. Så får vi se hva det blir av hans drømmer."

Hadde det ikke vært fot Ruben, ville de ha gjennomført sin plan. Men han vek tilbake fot å ta del i motdet på broten, og foreslo at de heller skulle kaste ham levende ned i brønnen og la ham omkomme der. I sitt stille sinn hadde Ruben bestemt seg for å redde ham og sende ham tilbake til faren. Da han hadde overtalt de andre til å gå med på dette, forlot han dem, for han var redd at han ikke skulle greie å styre sine følelser og dermed røpe sin virkelige hensikt.

Josef nærmer seg uten å ane noen fare. Han var glad for at han endelig hadde funnet brødrene. Men i stedet for å bli hilst velkommen ble han skremt av de hatefulle, hevngjerrige blikkene han møtte. De grep fatt i ham og rev skjorten av ham. Hån og trusler som haglet over ham, viste at her var det dødsens alvor. De enser ikke hans inntrengende bønner. Han var helt prisgitt disse desperate mennene. Brutalt drog de ham bort til den dype brønnen og kastet ham ned i den. Etter å ha forvisset seg om at han ikke hadde noen mulighet til å konune seg opp, overlor de ham til å dø av sult. "Så satte de seg til å holde måltid."

Men noen av dem følte seg ille til mote. De fikk ikke den tilfredsstillelsen etter hevnakten som de hadde ventet. Plutselig oppdaget de et reiseføIge som nærmer seg. Det var en karavane med ismaelitter fra den andre siden av Jordan på vei til Egypt med krydder og andre varer. Juda foreslo at de skulle selge Josef til disse hedenske handelsmennene i stedet for å la ham ligge å dø. På den måten ville han bli ryddet av veien uten at de fikk hans blod på samvittigheten, for "han er jo vår egen kjødelige bror", sa han. Dette forslaget gikk alle med på, og øyeblikkelig drog de Josef opp av brønnen.

Da han fikk øye på kjøpmennene, gikk den forferdelige sannheten opp for ham som i et lynglimt. Å bli slave var en enda frykteligere skjebne enn døden. I angst og fortvilelse tryglet han den ene etter den andre om hjelp, men forgjeves. Noen av dem hadde en viss medynk, men de tidde stille av frykt for å bli utledd. Alle følte at de hadde gått for langt til å kunne ombestemme seg. Hvis de sparte Josef, ville han utvilsomt fortelle faren hva de hadde gjort, og han ville ikke se gjennom fingrene med deres grusomhet mot yndlingssønnen.

Derfor gjorde de seg harde som stål når han tryglet og bad dem, og overgav ham til de hedenske kjøpmennene. Karavanen drog videre og var snart ute av syne.

Da Ruben kom tilbake til brønnen, var Josef forsvunnet. I fortvilelse og selvbebreidelse rev han i stykker klærne sine. Så oppøkte han brødrene og utbrøt: "Gutten er der ikke, og jeg - hvor skal jeg gjøre av meg?" Da han fikk høre om Josefs skjebne og skjønte at det var umulig å få ham tilbake, følte han seg tvunget til å gjøre felles sak med de andre for å prøve å skjule det de hadde gjort. De drepte et kje, dyppet kjortelen til Josef i blodet og tok den med hjem til faren. De sa at de hadde funnet den ute på marken, og at den kanskje tilhørte Josef. "Se etter om det ikke er din sønns kjortel," sa de.

Selv om de hadde gruet seg til dette øyeblikket, var de ikke forbererlt på den hjerteskjærende fortvilelse og den grenseløse sorg de var vitne til. "Jo, det er min sønns kjortel," sa Jakob, "et villt dyr har ett ham opp, Josef er visselig revet i hjel." Forgjeves prøvde hans sønner og døtre å trøste ham. Men han "sønderrev sine klær og bandt sekk om sine lender og sørger over sin sønn i lang tid". Tiden syntes ikke å ville lindre sorgen. "Med sorg må jeg fare ned til min sønn i dødsriket," ropte han fortvilet. Sønnene var lamslått over det de hadde gjort. Men de var også redde for bebreidelsene som måtte komme fra faren om de tilstod. Derfor tidde de stille om udåden, som selv i deres øyne var meget stor.

Kapitel 19 - Fra fengslet til faraos hoff

I mellomtiden var Josef og hans eiermenn på vei til Egypt. Idet karavanen nærmet seg grensen, kunne Josef skimte åsene det faren hadde teltene sine. Han gråt bittert med tanke på faren som satt ensom tilbake og sørger. Han tenkte på det som hadde skjedd i Dotan, på de rasende brødrene og de hevngjerrige blikkene Som var rettet mot ham. De grove skjelsordene de hadde kommet med da han trygler og bad for seg, ringte i ørene hans. Han skalv av frykt når han tenkte på fremtiden. Alt var plutselig snudd opp ned. Fra å væte den høyst elskede sønnen, var han nå en forakter, hjelpeløs slave. Han var alene og uten venner. Hvilken skjebne ventet ham i det fremmede landet han var på vei til? En stund var Josef fullstendig overveldet av sorg og angst.

Men Gud sørger for at selv denne erfaringen ble til velsignelse for ham. På noen få timer hadde han lært noe som ellers kunne ha tatt mange år. I sin kjærlighet til sønnen hadde faren i virkeligheten skadet ham ved å vise ham så stor oppmerksomhet. Denne ubetenksomme favorisering hadde vakt brødre. nes harme og egget dem til den grusomme udåd som nå hadde skilt ham fra hjemmet. Det hadde også satt spor i hans egen karakter. Han hadde lagt seg til feil Som han nå måtte rette på. Josef hadde faktisk vært i ferd med å bli selvgod og fordringsfull. Fordi han var blitt vant med farens ømme omsorg, følte han at han ikke var forberedt på å klare de vanskelighetene han ville møte som en fremmed og forakter slave.

Så begynte han å tenke på sin fars Gud. Helt fra barndommen var han blitt opplært til å elske og frykte ham. Ofre hadde han sitter i teltet hjemme hos faren og hørt beretningen om synet han hadde hatt da han måtte flykte hjemmefra. I nødens time hadde engler kommet for å veilede, trøste og beskytte ham. Josef hadde hørt om hvordan Gud hadde åpenbart sin kjærlighet ved å tilveiebringe en fotsoner for menneskene. Nå Stod alle disse dyrebare lærdommer levende. for hans tanke. Han trodde at hans fedres Gud også ville være hans Gud. I dette øyeblikk overgav han seg helt og fullt til Herren, og bad om at han som var Israels vokter, måtte være med ham i landflyktigheten.

Josef følte en indre glede når han tenkte på den store beslutningen han hadde tart om å være tro mot Gud og alltid handle slik det sømmer seg for en som tjener himmelens konge. Han ville tjene Herren med udelt hjerte, og modig urholde de prøvelsene som kom i hans vei, mens han trofast utførte sin plikt. Denne ene dagens begivenheter var blitt vendepunktet

i Josefs liv. Den forferdelige ulykken hadde forvandlet ham fra å være en forkjelt gutt til å bli en omtenksom, modig og behersket mann.

Ved ankomsten til Egypt ble Josef solgt til Potifar, sjefen for kongens livvakt, og ble i hans tjeneste i ti år. I denne tiden ble han utsatt for helt uvanlige fristelser. Han bodde midt blant avgudsdyrkere, og tilbedelsen av de falske gudene var omgitt av kongelig pomp og prakt og forbundet med all den rikdom og kulrux som datidens høyest siviliserte nasjon kunne oppvise. Likevel bevarte josef sin oppriktighet og troskap. Overalt var han vitne til synd og last, men det var som om han hverken så eller hørre. Tankene hans fikk ikke lov til å være opptatt med forbudte ting. Han prøvde ikke å skjule sine prinsipper for å vinne gunst hos egypterne. Om han hadde gjort det, ville han ha blitt overvunnet av fristelsene. Han skammet seg ikke over sine fedres religion og la ikke skjul på at han tilbad Gud.

"Men Herren var med Josef, så alt lyktes for harn. ... Da hans herre så at Herren var med ham, og at Herren lot alt det han gjorde, lykkes for harn, fant josef nåde for hans øyne." Potifars tillit til Josef vokste fra dag til dag. Til slutt satte han ham til å forvalte hele hans eiendom. "Og han overlot alt det han hadde, i josefs hender, og han så ikke til med ham i noe, uten med den mat han selv åt."

Det påfallende hell Josef hadde med alt han tok seg fore, skyldtes ikke et direkte mirakel. Men hans flid, omtanke og arbeidsinnsats ble gjenstand for Guds velsignelse. Josef oppfatter sin fremgang som et uttrykk for at Gud var med ham. Endog hans herre som var avgudsdyrker, godtok at dette måtte være hemmeligheten til hans enestående fremgang i alt. Men uten en stadig og målbevisst innsats ville han aldri ha hatt slik fremgang. Gud ble æret ved den troskap hans tjener viste. Når det gjaldt renhet og rettskaffenhet, var det Guds hensikt at de som trodde på ham, skulle danne en slående kontrast til avguds. dyrkerne, slik at lyser fra hans nåde skulle skinne midt i hedenskapets mørke.

Josefs vennlighet og troskap gjorde innttykk på høvdingen for livvakten, og han ble betraktet mer som en sønn enn som en slave. Den unge mannen kom i kontakt med kloke mennesker av høy rang, og han tilegnet seg kyndighet i vitenskap, språk og samfunnsspørsmål, noe som skulle komme vel med fot Egypts fremtidige statsminister.

Men Josefs troskap og rettskaffenhet skulle bli satt på en ildprøve. Hans hertes hustru forsøkte å lokke den unge mannen til å overtre Guds lov. Hittil hadde han holdt seg uplettet

av fordervelsen i dette hedenske landet. Men hvor. dan skulle han møte denne plutselige fristelsen? Josef visste godt hva følgen ville bli om han nektet å gi etter. Han hadde valget mellom å erfare gunst og belønning - eller vanære, fengsel og kanskje døden. Hele hans fremtid var avhengig av øyeblikkets avgjørelse. Ville prinsippene seire? Ville Josef fortsatt være tro mot Gud? Med ubesktivelig spenning betrakter englene denne scenen.

Svaret fra Josef viser kraften i kristelige prinsipper. Han ville ikke misbruke den tillit hans jordiske herre viste ham, og for enhver pris ville han være tro mot sin himmelske herre. Under Guds og hellige englers granskende blikk tar mange seg friheter som ville være utenkelige hvis andre mennesker var til stede. Men Josef tenkte først på Gud. Derfor sa han: "Hvorledes skulle jeg da gjøre denne store ondskap og synde mot Gud?"

Hvis vi alltid tenkte på at Gud ser og hører alt det vi gjør og sier, at han holder nøye regnskap med våre ord og handlinger som vi en gang skal stå til regnskap for, ville vi vike tilbake for å synde. De unge burde alltid tenke på at hvor de enn er, og hva de enn gjør, så er de i Guds nærhet. Ikke noe i vått liv skjer ubemerket. Vi kan ikke skjule våre handlinger for Den høyeste. Selv strenge menneskelige lover blir ofte overtrådt uten at det blir oppdaget og straffer. Slik er det ikke med Guds lov. Det dypeste nattemørke kan ikke skjule den skyldige. Han tror kanskje at han er alene. Men et usynlig vitne er aUtid til stede. Til og med de skjulte motiver ligger åpne for Guds granskende blikk. Han legger nøye merke til hver handling, hvert ord og hver tanke, som om det ikke fantes andre mennesker i verden, og hele himmelens oppmerksomhet var rettet bare mot denne ene personen.

Josef fikk lide for sin rettskaffenhet. Hun som hadde fristet ham, hevnet seg ved å anklage ham for en skammelig forbrytelse og sørger for at han ble fengslet. Hvis Porifar hadde trodd på ektefellens anklage mor Josef, ville den unge hebreer ha måttet bøte med livet. Men den beskjedenhet og rettlinjethet som helt igjennom hadde preget hans atferd, viste at han var uskyldig. Men for å redde husets ære overgav Potifar ham til skam og trelldom.

Til å begynne med fikk Josef en meget hard behandling av fangevokterne. De plaget hans føtter med lenker, hans sjel kom i jern, inntil den tid da hans ord slo til, da Herrens ord viste hans uskyld.„! Men Josefs sanne karakter skinte selv i det mørke fangehullet. Han holdt fast på sin tro og sin tålmodighet. Arene i trofast tjeneste var blitt belønnet på en grusom måte, men selv dette gjorde ham ikke nedslått eller mistroisk. Han eide den fred

som kommer fra en ren samvittighet, og han la sin sak i Guds hånd. Han grublet ikke over uretten han led, men glemte sine egne sorger ved å prøve å lindre andres.

Selv i fengslet fant han en arbeidsmark. I prøveisens skole forberedte Gud ham til en større tjeneste, og Josef unndrog seg ikke den nødvendige tukt. I fengslet der han så følgene av undertrykkelse og tyranni, og ble vitne til forbrytelsens konsekvenser, lærte han rettskaffenhet, sympati og barmhjertighet. Dette satte ham i stand til å utøve makt med visdom og medfølelse.

Josef vant etter hvert tillit hos fangevokteren. Til slutt ble han betrodd å føre oppsyn med alle fangene. Det var hans oppførsel i fengslet, hans rettskaffenhet i det daglige og hans omtanke for dem som hadde vanskeligheter og problemer, som åpnet veien for den fremgang og lykke som han senere opplevde. Hver lysstråle vi lar skinne på andre, blir kastet tilbake på oss selv. Hvert eneste vennlig og medfølende ord til trøst for de sorgtunge, enhver velgjørende handling til lindring for dem som lider, og hver gave til de trengende, vil bringe velsignelse til giveren, så sant motivene er riktige.

Den øverste baker og den øverste munnskjenk hos kongen var blitt fengslet for en eller annen forseelse, og Josef hadde fått tilsyn med dem. En morgen la han merke til at de virket svært nedtrykte, og spurte dem vennlig hva årsaken kunne være. De fortalte at hver av dem hadde hatt en merkverdig drøm som de gjerne ville vite betydningen av. "Å tyde drømmer - er ikke det Guds sak?" spurte Josef. "Fortell meg hva I har drømt." Etter som hver av dem fortalte drømmen, sa Josef hva den betydde. Om tre dager skulle munnskjenken bli gjeninnsatt i sitt embete og rekke farao begeret som før. Men den øverste bakeren ville bli henrettet på kongens ordre. I begge tilfelle gikk det slik som Josef hadde forutsagt.

Munnskjenken hadde gitt uttrykk for dyp takknemlighet overfor Josef både for den gledelige rydningen av drømmen og for de mange vennehandlinger. Til gjengjeld fortalte Josef på en gripende måte om sitt eget urettferdige fangenskap, og bad ham bringe hans sak frem for kongen. "Kom meg i hu, når det går deg vel," sa han, "og vis barmhjertighet mot meg, så du taler om meg fot Farao og hjelper meg ut av dette hus! For de har stjålet meg fra hebreemes land, og heller ikke her har jeg gjort noe som de kunne sette meg i fengslet for."

Den øverste munnskjenken opplevde at drømmen hans gikk nøyaktig i oppfyllelse. Men da han igjen kom i gunst hos kongen, tenkte han ikke mer på sin velgjører. Josef måtte bli i fengslet enda i to åt. Håpet som var blitt tent hos ham, svant gradvis. I tillegg til alle de andre prøvelsene følte han også utakk. nemlighetens bitre brodd.

Men Guds hånd var i ferd med å åpne fengselsportene for ham. Kongen av Egypt hadde en natt to drømmer som syntes å handle om en og samme begivenhet, og som etter alt å dømme varslet en stor katastrofe. Han var ikke i stand til å tyde drømmene, så de var årsak til stadig uro i hans sinn. Spåmennene og de vise i riket kunne heller ikke tyde drømmene. Kongens uvisshet og bekymring ble bare større for hver dag, og engstelsen bredte seg i hele

slottet. Den opphissede stemningen fikk munnskjenken til å minnes omstendighetene i forbindelse med den drømmen han selv hadde hatt. Dermed kom han til å tenke på Josef, og han angrer sin glemsomhet og utakknemlighet. Han informerte straks kongen om hvordan han selv og den øverste bakeren hadde fått drømmene sine tyder av en hebraisk fange, og hvordan forutsigelsene var gått nøyaktig i oppfyllelse.

Det var ydmykende for farao å måtte vende ryggen til sine egne spåmenn og de viseste menn i riket og rådspørre en fremmed slave. Men han var villig til å ta imot en hvilken som helst hjelp hvis han bare kunne få ro i sinnet. Øyeblikkelig ble det sendt bud etter Josef. Han tok av seg fangedrakten og klippet håret, for det hadde vokset seg langt under det vanærende fengselsoppholdet. Så ble han ført frem for kongen.

"Da sa Farao til Josef: Jeg har hatt en drøm, og det er ingen som kan tyde den; men jeg har hørt si om deg at så snart du hører en drøm, kan du tyde den. Og Josef svarte Farao og sa: Det står ikke til meg; Gud vil gi et svar som spår lykke for Farao." Josefs svar viste hans ydmykhet og tro på Gud. På en beskjeden måte fraskrev han seg æren av å ha noen ekstraordinær visdom. "Det står ikke til meg." Gud alene kunne forklare hemmelighetene for kongen.

Så fortalte farao hva han hadde drømt. "Jeg syntes i drømme at jeg stod på elvebredden. Og se, av elven steg det opp syv kyr, fete og vakre av skikkelse, og de gikk og beitet i elvegresset. Og etter dem steg det opp syv andre kyr, tynne og svært stygge av skikkelse og magre; jeg har aldri sett så stygge kyr i hele Egyptens land. Og de magre og stygge kyr åt opp de syv første, fete kyr. Da de hadde fortært dem, kunne det ikke merkes på dem. De var like stygge å se til som før. Da våknet jeg. Så drømte jeg igjen, og se: Syv aks, fulle og gode, vokste opp på ert strå. Og etter dem skjøt det opp syv aks som var fortørket og tynne og svidd av østenvind. Og de tynne aks slukte de syv gode aks. Og jeg fortalte det til tegnsutleggerne, men ingen kunne forklare det for meg."

Deretter svarte Josef: "Faraos drøm har en mening; hva Gud vil gjøre, har han lart Farao få vite." Det skulle komme syv år med stor overflod. Markene og hagene ville gi rikere grøde enn noen gang før. Men erter en tid ville det komme syv hungersår, "så all denne overflod skal bli glemt i Egyprens land, og hungeren skal arme ut landet."

At drømmen ble gjentatt, var et bevis på at oppfyllelsen var sikker og at den ville skje snart. "Nå skulle Farao utse seg en forstandig og vis mann og sette ham over Egyptens land! Det skulle Farao gjøre og så sette oppsynsmenn over landet og ta femtedelen av avgrøden i Egyptens land i de syv overflodsår. Og de skal samle alt som kan tjene til føde, i disse gode år som kommer, og under Faraos hånd dynge opp korn i byene til føde og ta vare på det. Og korner skal tjene til forråd for landet i de syv hungersår."

Tolkningen var så innlysende og selvfølgelig og forslaget så fornuftig at riktigheten ikke kunne dras i tvil. Men hvem skulle få i oppdrag å gjennomføre planen? Her var et klokt

valg avgjørende for at folket skulle overleve. Kongen var bekymret. De tok tid til å overveie spørsmålet. Gjennom munnskjenken fikk kongen vite om den klokskap Josef hadde lagt for dagen i måten å styre fengslet på. Det var tydelig at han hadde fremragende administrative evner. Munnskjenken som nå bebreidet seg selv, prøvde å bøte på sin tidligere utakknemlighet ved å anbefale Josef på det varmeste. Kongen undersøkte saken nærmere og fant at det han hadde fortalt, var sant. Josef var den eneste i hele riket som hadde visdom nok til å påvise faren som truet landet og hvordan man skulle møte den. Kongen var overbevist om at han også var best skikket til å sette i verk den planen han hadde foreslått. Det var tydelig at en guddommelig makt stod ham bi, og at det ikke fantes noen blant kongens embetsmenn som var så godt kvalifisert til å ta seg av statens styre og stell i denne krisetiden. At han var hebreer og slave, betydde lite mot hans visdom og sunne dømmekraft. Kongen sa til sine rådgivere: "Mon det finnes noen som han, en mann som har Guds ånd?"

Utnevnelsen ble foretatt, og Josef fikk denne overraskende meddelelse: "Siden Gud har latt deg vite alt dette, så er det ingen så forstandig og vis som du. Du skal forestå mitt hus, og hele mitt folk skal rette seg etter ditt ord; bare tronen vil jeg ha fremfor deg." Deretter gav han Josef de offisielle tegn på hans høye embete. "Farao tok sin signetring av sin hånd og satte den på Josefs hånd og kledde ham i klær av fint lin og hengte en gullkjede om hans hals. Og han lot ham kjøre i den vogn som var nætmest etter hans egen, og de ropte foran ham: Abrek! " - bøy kne.

"Han satte ham til herre over sitt hus og til hersker over alt sitt gods, for at han skulle binde hans fyrster etter sin vilje og lære hans eldste visdom."' Fra fangehullet ble Josef opphøyet til hersker over hele Egyptens land. Det var en meget ærefull stilling, men den var vanskelig og farefull. Det er ikke uten problemer å være på toppen. Stormen lar gjerne den lille blomsten dypt nede i dalbunnen stå i fred, mens den velter det staselige treet som vokser oppe i høyden. Slik kan de som har bevart sin rettskaffenhet under beskjedne livsforhold, bli dratt ned i fordervelsen på grunn av de fristelser som følger med fremgang og ære.

Josefs karakter bestod prøven både i medgang og motgang. Han viste den samme troskap da han stod i faraos palass som da han satt i fengslet. Han var hele tiden en fremmed i et hedensk land, skilt fra sin egen slekt som dyrket Gud. Men han trodde fullt og fast på at Guds hånd hadde ledet hans skritt, og i ubrytelig tillit til Gud utførte han de plikter som stillingen førte med seg. Gjennom Josef ble kongens og stormennenes oppmerksomhet ledet mot den sanne Gud. Selv om de fortsatt holdt fast på avgudsdyrkelsen, lærte de å respektere de prinsipper som kom til syne i livet og karakteren hos et menneske som tilbad Gud.

Hvordan ble Josef satt i stand til å vise en slik karaktedasthet, rettskaffenhet og klokskap? Allerede fra sine tidligste år hadde han fulgt pliktens vei, ikke tilbøyelighetens.. Den rettskaffenhet, enkle tillit og edle natur han bevarte gjennom ungdomsårene, bar sin frukt i manndommens dåd. Et rent og enkelt liv hadde fremmet utviklingen av både

åndsevner og fysisk kraft. Samfunnet med Gud gjennom hans skaperverk og gjennom fordypelse i de store sannheter som var betrodd troens arvinger, hadde opphøyet og foredlet hans åndelige natur og utviklet og styrket sjelsevnene på en måte som ikke ville ha vært mulig ved noe annet studium. Plikttroskap i smått og stort hadde styrket enhver evne til den høyeste form for tjeneste. Den som lever i overensstemmelse med Skaperens vilje, får del i den sanneste og edleste karakterutvikling. "Å ftykte Herren, det er visdom, og å fly det onde er forstand."

Det er få som fatter hvilken innflytelse de små ting i livet har på karakterutviklingen. Ingenting av det vi gjør, er virkelig smått. De vekslende forhold vi møter fra dag til dag, har til hensikt å prøve vår trofasthet og gjøre oss skikket til større oppgaver. Ved å vise prinsippfasthet i dagliglivet blir sinnet vant med å sette pliktens krav over fornøyelser og den personlige tilbøyeligher. De som blir opplært på den måten, vil ikke vakle mellom rett og galt likesom et siv som vaier i vinden. De er tro mot plikten fordi de har øvet seg opp i vanemessig lojalitet og sannferdighet. Ved å være tro i de små ting, får de styrke til å være tro i de store.

Rettskaffenhet er av større verdi enn gull fra Ofir. Uten den kan ingen oppnå sann storhet. Men karakter er ikke noe vi arver. Det er heller ikke noe vi kan kjøpe. Moralsk storhet og fremragende intellektuelle egenskaper skyldes ikke tilfeldigheter. Selv de beste evner er verdiløse dersom de ikke utvikles. Å danne en edel karakter er en livslang prosess, resultatet av flid og utholdeuhet. Gud gir anledningene. Lykke og fremgang avhenger av hvordan vi benytter dem.

Kapitel 20 - Dramatisk gjensyn

Da de begynte å høste inn de første rike avlingene, startet også forberedelsene til å møte den kommende hungersnød. Under Josefs ledelse ble det reist enorme lagerbygninger på alle viktige steder i hele Egypt, og det ble gjort nødvendige tiltak for å oppbevare overskuddet av avlingen. Dette fortsatte i alle syv årene overfloden varte, inntil den lagrede kornmengden ikke lenger kunne måles.

Og så begynte de syv hungersårene som Josef hadde forutsagt. "Da ble det hungersnød i alle landene, men i hele Egyptens land var det brød. Og da hele Egyptens land led hunger, ropte folket til Farao om brød. Da sa Farao til alle egypterne: Gå til Josef! Hva han sier eder, skal I gjøre. Da det nå var hungersnød over hele landet, åpnet Josef alle opplagshusene og solgte korn til egypterne."

Hungersnøden bredte seg også til Kanaans land, og den føltes sterkt i den del av landet hvor Jakob bodde. Da de hørte om det rikelige forråd som fantes i Egypt, reiste ti av Jakobs sønner dit for å kjøpe korn. Ved ankomsten ble de ført frem for kongens stattholder, og sammen med andre kornkjøpere stilte de seg frem for landets herre, "og bøyde seg med sitt ansikt til jorden for ham". "Jose! kjente sine brødre, men de kjente ikke ham." Det hebraiske navnet hans var blitt erstattet med et annet som kongen hadde gitt ham. Dessuten var det liten likhet mellom Egypts statsminister og den unggutten de i sin tid hadde solgt til ismaelittene.

Da Josef så at brødrene bøyde seg for ham i ærbødighet, tenkte han på drømmen han hadde hatt, og fortiden stod klart for ham. Idet han lot blikket gå fra - den ene til den andre, oppdaget han at Benjamin ikke var blant dem. Var også han falt som offet for disse mennenes list og grusomhet? "I er speidere," sa han strengt til dem. "I et kommet for å se hvor landet ligger åpent."

De svarte: "Nei, herre, dine tjenere er kommet for å kjøpe korn. Vi er alle sønner av en mann; vi er ærlige folk, dine rjenere er ikke speidere." Josef ville gjerne vite om de hadde det samme hovmodige sinnelag som da han var sammen med dem, og ønsket samtidig å få vite litt om forholdene hjemme. Men han var fullt klar over hvor upålitelige deres uttalelser kunne være. Han gjentok beskyldningen, men de svarte: "Vi, dine tjenere, er tolv brødre, sønner av en mann i Kanaans land, den yngste er hjemme hos vår far, og en er ikke mere til."

Landers herre lot som om han tvilte på det de sa, og at han betraktet dem som spioner. Han forlangte at de skulle bli igjen i Egypt, mens en av dem reiste hjem for å hente den yngste broren. Hvis de ikke gikk med på dette, ville de bli behandlet som spioner. Men Jakobs sønner kunne ikke gå med på dette, for i mellomtiden ville familiene deres sulte. Og hvem av dem skulle påta seg å reise alene mens brødrene satt i fengsel? Hvordan skulle han

kunne møte faren under slike forhold? Sannsynligvis ville de bli drept eller gjort til slaver. Hvis de hentet Benjamin, var det fare for at også han skulle lide samme skjebne. De bestemte seg for heller å bli igjen alle sammen og lide i fellesskap, fremfor å bringe ny sorg over faren ved tapet av denne sønnen også. Så ble de kastet i fengsel, og der satt de i tre dager.

I de årene som var gått siden Josef ble skilt fra brødrene, hadde sønnene til Jakob gjennomgått en karakterforandring. De hadde vært misunnelige, ustyrlige, forræderiske, grusomme og hevngjerrige. Men da de ble prøvet med motgang, viste de seg å være uselviske, trofaste mot hverandre og hengivne mot faren. Selv om de nå var middelaldrende menn, underkastet de seg hans autoritet.

De tre dagene i der egyptiske fengslet var fylt av bitter sorg, mens brødrene tenkte tilbake på sine tidligere synder. Hvis ikke Benjamin kunne bringes til Egypt, ville de sikkert bli dømt som spioner, for de hadde lite håp om at faren ville gå med på å sende ham fra seg.

Etter tre dager ble de igjen stilt frem for Josef. Han våget ikke å holde på dem lenger, for faren og familiene deres sulter kanskje allerede. Han sa til dem: "Gjør som jeg nå sier, så skal I leve! Jeg frykter Gud. Dersom I er ærlige folk, så skal en av eder brødre bli tilbake i fengslet, men I andre kan dra av sted og ha med eder korn til hjelp mot hungersnøden i eders hjem, og før eders yngste bror til meg, så eders ord kan sannes, og I ikke skal dø."

De ble enige om å akseptere dette forslaget, selv om de bare hadde lite håp om at faren ville la Benjamin bli med dem til Egypt. Ettersom Josef hadde samtalt med dem ved hjelp av en tolk, hadde de ingen anelse om at han forstod deres språk. Derfor snakket de fritt seg imellom mens han hørte på. De anklager seg selv for den måren de i sin tid hadde behandlet Josef på: "Sannelig, vi har skyld på oss for vår bror. Vi så hans sjeleangst da han bønnfalt oss, og vi ville ikke høre; derfor er denne nød kommet over oss."

Ruben, som hadde planlagt å utfri ham den gangen i Doran, føyde nå til: "Sa jeg ikke til eder: Gjør ikke synd mot gurten? Men I ville ikke høre; se, derfor kreves nå hans blod." Da Josef hørte dette, kunne han ikke lenger styre sine følelser, men gikk ut og gråt. Da han kom tilbake, gav han beskjed om at Simeon skulle bindes og føres tilbake til fengslet. I den grusomme behandling av Josef hadde Simeon vært hovedmannen, og derfor falt valger på ham.

Før Josef lot brødrene få reise, gav han beskjed om at de skulle bli forsynt med korn, og at pengene de hadde betalt, skulle legges øverst i sekken til hver av dem. De fikk også for til dyrene under hjemreisen. Underveis åpnet en av dem sekken sin, og til sin store forbauselse fant han pengepungen der. Da han fortalte dette til de andre, ble de forskrekket og rådville og sa til hverandre: "Hva er det Gud har gjort mot oss?" Skulle de betrakte derte som et regn på noe godt fra Herren, eller hadde han tillatt det for å straffe dem og kaste dem

ut i enda større ulykker? De innrømmer at Gud hadde sett deres synd, og at han nå straffet dem.

Jakob ventet med uro på at sønnene skulle komme tilbake. Da de endelig kom, stimlet hele leiren sammen omkring dem mens de fortalte faren alt som hadde hendt. Alle ble fylt med uro og bange anelser. Den egyptiske regentens handlemåte kunne tyde på en ondsinnet plan, og de ble styrket i sin frykt da de åpnet sekkene og fant pengene sine der. I stor sorg utbrøt den gamle faren: "I gjør meg barnløs; Josef er ikke mere til, og Simeon er ikke mere til, og Benjamin vil I ta fra meg; det kommer over meg alt sammen." Da svarte Ruhen: "Begge mine sønner kan du drepe hvis jeg ikke kommer tilbake til deg med ham; gi ham i min hånd, så vil jeg føre ham tilbake til deg." Denne spontane uttrykksmåte gjorde ikke Jakobs hjerte lettere, og han svarte: "Min sønn skal ikke dra ned med eder; for hans bror er død, og han er alene tilbake, og dersom det møter ham noen ulykke på den vei som I drar, så kommer I til å sende mine grå hår med sorg ned i dødsriket."

Men tørken fortsatte, og etter hvert begynte det å ta slutt på kornforsyningen fra Egypt. Jakobs sønner visste at det ville være nytteløst å reise tilbake dit uten Benjamin. De hadde lite håp om å få faren til å endre sin beslutning, og ventet derfor i taushet på utfallet. Den truende hungersnøden kastet stadig mørkere skygger. I ansiktene til alle i leiren kunne den gamle mannen lese deres nød. Til sisr sa han: "Dra atter av sted og kjøp oss litt kom."

Juda svarte: "Mannen sa så alvorlig til oss: I skal ikke komme for mine øyne uten eders bror er med. Dersom du vil sende vår bror med oss, vil vi dra ned og kjøpe korn til deg. Men dersom du ikke vil sende ham, vil vi ikke dra ned; for mannen sa til oss: I skal ikke komme for mine øyne uten eders bror er med."

Da han så hvordan faren begynte å vakle i sin beslutning, føyde han til: "Send gutten med meg! Så vil vi gjøre oss rede og dra av sted, så vi kan leve og ikke skal dø, både vi og du og våre små barn." Han tilbød seg å garantere for broren, og var villig til å bære skylden resten av livet dersom han ikke brakte Benjamin tilbake til faren.

Nå kunne Jakob ikke lenger nekte å gi sin tillatelse, og han gav sønnene beskjed om å gjøre seg klar til reisen. Han bad dem også å ta med en gave til regenten av slike ting som kunne skaffes til veie i der hungerherjede lander ditt balsam og litt honning, krydderier og ladanum, pistasienørrer og mandler. De skulle også ta med seg en dobbelt sum penger. "Ta så eders bror med, og gjør eder rede og dra tilbake til mannen." Idet sønnene stod klare til å legge ut på sin tvilsomme ferd, reiste den gamle faren seg, løftet hendene mot himmelen og sa: "Den allmektige Gud la eder finne barmhjertighet hos mannen, så han lar eders andre bror og Benjamin dra hjem igjen med eder; og jeg - skal jeg være barnløs, så får jeg være barnløs! "

Igjen kom de til Egypt og stilte seg frem for Josef. Da hans blikk falt på Benjamin, sin egen bror, ble han sterkt beveget. Men han skjulte sine følelser og gav beskjed om at de skulle føres til hans eget hus, og at det skulle lages i stand et måltid til dem hjemme hos ham. Da brødrene så at de ble ført til regentens egen residens, ble de skremt, for de trodde at de skulle stå til rette for pengene som ble funnet i sekkene. De tenkte at pengene kanskje var blitt lagt der med hensikt for å finne et påskudd til å gjøre dem til slaver.

I sin nød henvendte de seg til ham som stod for Josefs hus, og fortalte ham omstendighetene i forbindelse med deres besøk i Egypt. Som bevis på at de var uskyldige, fortalte de at de hadde tatt med seg tilbake pengene de hadde funnet i sekkene, og dessuten penger til å betale det nye kornet med. "Vi vet ikke hvem som har lagt våre penger i våre sekker," sa de. Mannen svarte bare: "I kan være rolige, frykt ikke! Eders Gud og eders fars Gud har gitt eder en skatt i eders sekker; eders penger har jeg fått." Dette gjorde at de følte seg lettet, og da Simeon ble løslatt fra fengslet og sluttet seg til dem, syntes de at Gud virkelig hadde vætt god mot dem.

Da regenten igjen møtte dem, tok de frem gavene, og de "kaster seg ned på jorden for ham". Igjen husket han drømmene han hadde hatt, og da han hadde hilst på gjestene, skyndte han seg å spørre: "Går det eders far vel, den gamle som I talte om? Lever han ennå?" "Ja! det går din tjener vår far vel; han lever ennå," svarte de, ider de på ny bøyde seg mot jorden. Så fikk han øye på Benjamin. "Er dette eders yngste bror, som I talte til meg om? Og han sa: Gud velsigne deg, min sønn." Han ble så overveldet av ømme følelser at han ikke kunne si mer. "Han gikk inn i sitt kammer og gråt det."

Da han hadde vunnet over sine følelser, kom han inn igjen, og festmåltidet begynte. Ifølge kastelovene måtte egyptere ikke spise sammen med folk fra et anner land. Derfor fikk Jakobs sønner et bord for seg selv, mens regenten spiste alene på grunn av sin høye rang. De andre egypterne som var til stede, satt også ved spesielle bord. Da alle hadde tatt plass, ble brødrene svært forbauset over at de var blitt plassert i nøyaktig rekkefølge etter alderen. Josef "lot bære til dem av maten på sitt bord, og Benjamin fikk fem ganger så meget som enhver av de andre".

Ved denne oppmerksomhet overfor Benjamin håpet han å finne ut om den yngste broren ble sett på med samme misunnelse og hat som de hadde vist over. for ham selv. Da brødrene fremdeles trodde at Josef ikke forstod deres språk, snakket de fritt sammen. På den måten fikk han god anledning til å lære å kjenne deres virkelige følelser. Men han ønsket å

prøve dem enda mer, og før de drog, gav han ordre til at hans eget drikkebeger av sølv skulle legges i sekken til den yngste.

Glade tok de fatt på hjemreisen. Simeon og Benjamin var med, og dyrene var tungt lastet med korn. Alle syntes at de hadde kommet velbetget fra de farer som de hadde følt seg omgitt av. Men de hadde bare nådd utkanten av byen da de ble innhentet av Josefs husholder, som tiltalte dem strengt: "Hvorfor har l gjengjeldt godt med ondt? Er det ikke det beger som min herre drikker av, og som han spår i? Dette var ille gjort av eder." Dette begeret ble tillagt den egen. skap at det kunne avsløre en hvilken som helst gift som ble helt i det. På den tiden ble et slikt beger verdsatt meget høyt som et vern mot giftmord.

Som svar på denne anklagen svarte de: "Hvorfor taler min herre således? Det være langt fra dine tjenere å gjøre noe slikt! Se, de penger som vi fant øverst i våre sekker, hadde vi med oss tilbake til deg fra Kanaans land; hvorledes skulle vi da stjele sølv eller gull fra din herres hus? Den av dine tjenere som det finnes hos, han skai dø, og vi andre skal være min herres treller."

"La det være som I har sagt!" sa husholderen. "Den som det finnes hos, skal være min træl, men I skal være uten skyld." Undersøkelsen begynte med det samme. "Så skyndte de seg og løftet hver sin sekk ned på jorden, og enhver åpnet sin sekk." Egypteren undersøkte nøye hver sekk, idet han begynte med Ruben og tok dem i rekkefølge ned til den yngste. Begeret ble funnet i Benjamins sekk.

Brødrene rev i stykker klærne sine som tegn på grenseløs fortvilelse. Langsomt drog de tilbake til byen. De hadde selv dømt Benjamin til livslangt slaveri. Nå fulgte de egypteren tilbake til palasset der regenten fremdeles oppholdt seg, og bøyde seg igjen til jorden for ham. "Hva er det for noe I har gjort?" spurte han. "Visste I ikke at en mann som jeg kan spå?" Josef ønsket å få dem til å innrømme sin synd. Han hadde aldri påstått at han hadde overnaturlige evner, men lot dem tro at han kunne lese hemmelighetene i deres liv.

Da sa Juda: "Hva skal vi svare min herre? Hva skal vi si, og hva skal vi rettferdiggjøre oss med? Gud har funnet dine tjeneres misgjerning; se, vi er min herres treller, både vi og den som begeret ble funnet hos." Til dette svarte Josef: "Det være langt fra meg å gjøre slikt! Den mann som begeret ble funnet hos, han skal være min træl, men dra I andre i fred opp til eders far."

I sin dype fortvilelse gikk nå Juda helt bort til Josef. "Hør meg, herre! La din tjener få tale et ord for min herres ører, og la ikke din vrede opptennes mot din tjener; for du er som Farao selv." Med gripende veltalenhet skildret han nå farens sorg over tapet av Josef og hans betenkeligheter med å la Benjamin reise med dem til Egypt, fordi han var den eneste sønnen han hadde igjen etter Rakel, som han hadde elsket så høyt.

Så fortsatte han: "Skal jeg nå komme hjem til din tjener min far, og gutten, som han henger ved med hele sin sjel, ikke er med oss, så blir det hans død med det samme han ser at gutten ikke er med, og vi må sende din tjener vår fars grå hår med sorg ned i dødsriket. For din tjener tok på seg å svare fot gutten hos min far og sa: Dersom jeg ikke har ham med tilbake til deg, vil jeg være min fars skyldner alle mine dager. La derfor din tjener bli i guttens sted som træl hos min herre, men la gutten dra hjem med sine brødre! For hvorledes skulle jeg dra hjem til min far uten at gutten var med? Jeg kunne ikke se på den sorg som ville komme over min far."

Josef var tilfreds. Han hadde sett fruktene av sann anger hos sine brødre. Da han hørte Judas storsinnede tilbud, gav han beskjed om at alle unntagen disse mennene skulle forlate rommet. Så gråt han høyt og sa: "Jeg er Josef, lever min far ennå?"

Brødrene stod urørlige, stumme av forskrekkelse. Herskeren over Egypt var altså deres bror Josef som de hadde misunt og planlagr å drepe, og som de til slutt hadde solgt som slave! Hele den grusomme behandlingen de hadde gitt ham, stod igjen levende i deres minne. De husker hvordan de hadde foraktet drømmene hans og gjort sitt ytterste for å hindre at de ble oppfylt. Likevel hadde de altså gjort sin del for å oppfylle disse drømmene. Nå var de fullstendig i hans makt, og han ville sikkert hevne det onde han hadde lidt.

Da Josef så deres angst og forvirring, sa han vennlig: "Kjære, kom hit til meg." Da de kom nærmere, fortsatte han: "Jeg er Josef, eders bror, som I solgte til Egypten. Men vær nå ikke bekymret og sørg ikke over at I solgre meg hit' For å holde eder i live har Gud sendt meg hit i forveien for eder." Han syntes at de hadde lidr nok for sin grusomhet mot ham. Derfor prøvde han å fjerne deres frykt og minske deres birre selvbebreidelse.

"Nå har der vært hungersnød i lander i to år, og ennå kommer det fem år da der hverken skal pløyes eller høstes. Men Gud har sendt meg i forveien for eder fordi han ville levne

eder en test på jorden, og fordi han ville holde eder i live, så der ble en stor frelse. Så er det da ikke I som har sendr meg hit, men Gud; og han har satt meg til far for Farao og til herre over hele hans hus og til hersker i hele Egyptens land. Skynd eder og dra opp til min far og si til ham: Så sier din sønn Josef: Gud har satt meg til herre over hele Egypten; kom ned til meg, dryg ikke! Du skal få bo i landet Gosen og være meg nær, både du og dine barn og dine barnebarn og ditt småfe og storfe og alt det du har. Og jeg vil sørge for deg der - ior ennå kommer det fem hungersår - for at du ikke skal utarmes, du og ditt hus og alle de som hører deg til. Og nå ser både I og min bror Benjamin med egne øyne at det er jeg som taler med eder."

"Så falt han sin bror Benjamin om halsen og gråt, og Benjamin grår i hans armer. Og han kysset alle sine brødre og gråt ved deres brysr; og siden talte hans brødre med ham." De bekjente ydmykt sin synd og bad ham inderlig om tilgivelse. De hadde lenge lidr under angst og dårlig samvittighet, og nå gledet de seg over at han ennå var i live.

Nyheten om det som hadde hendr, ble snart kjent for kongen. Han var ivrig etter å vise sin takknemligher mot Josef, og stadfesret innbydelsen til hans familie på denne måten: "Det beste i hele Egyptens land skal være eders."

Brødrene ble sendt bort med rikelige forsyninger, med vogner og alt som rrengres for å flytte familiene og husfolker til Egypt. Benjamin fikk enda kosteligere gaver enn de andre. Josef var redd for at det kunne bryte ut trette mellom dem under hjemreisen. I det øyeblikk da de skulle dra, gav han dem derfor denne formaning: "Trett ikke med hverandre på veien."

Jakobs sønner vendte så tilbake til faren med den gledelige nyhet at "Josef ennå var i live, og at han var hersker over hele Egyptens land". Først ble den gamle mannen overveldet. Han kunne ikke tro det han hørte. Men da han så de mange vognene og de tungt lastede dyrene, og at Benjamin var kommet tilbake, ble han overbevist. I sin store glede utbrøt han: "Det er nok; Josef, min sønn, lever ennå; jeg vil dra av sted og se ham før jeg dør."

Enda en ydmykelse måtte de ti brødrene igjennom. De tilstod nå overfor sin far det bedrag og den grusomhet som i så mange år hadde forbitret livet for både ham og dem. Jakob hadde ikke mistenkt dem for en så nederdrektig handling. Men han så at alt var blitt vendt til det gode, og han tilgav sine villfarne sønner og velsignet dem.

Faren og alle sønnene var snart på vei mot Egypt med sine familier, sitt kveg og alle sine husfolk. De drog av sted med glede. Da de kom til Beerseba, ofret patriarken takkoffer og bad Herren gi dem forsikring om at han ville være med dem. I et syn om natten kom Guds ord til ham: "Frykt ikke for å dra ned til Egypten, for der vil jeg gjøre deg til et stort folk. Jeg skal selv dra med deg til Egypten; jeg vil visselig også føre deg opp igjen."

Forsikringen han fikk, var meget verdifull: "Frykt ikke for å dra ned til Egypren, for der vil jeg gjøre deg til et stort folk." Abraham hadde fått løfte om etterkommere så tallrike som stjernene, men inntil nå hadde det utvalgte folk bare vokser ganske langsomt. Kanaans land gav ikke muligheter til å fostte et slikt folk som var forutsagt. Landet var nemlig i hendene på sterke stammer, og disse skulle ikke bli fordrevet før i det "fjerde slektledd". Skulle Israels etterkommere bli rallrike der, måtte de enten drive ut innbyggerne eller spre seg blant dem. Det første kunne de ikke gjøre uten å gå imot Guds plan. Og hvis de blandet seg med kanaanittene, stod de i fare for å bli ledet til avgudsdyrkelse.

Egypt bød derimot på de aller beste betingelser for en gjennomføring av Guds plan. En fruktbar og vannrik landsdel ble stilt til rådighet for dem. Her var det gode muligheter for en hurtig økning av folketallet. Dessuten ville de unngå motviljen fra egypterne på grunn av sitt yrke, "for alle fehyrder er en vederstyggelighet for egypterne". Dette ville fortsatt gjøre det mulig for dem å være et særskilt, avsondret folk, og på den måten bli hindret i å ta del i avgudsdyrkelsen i Egypt.

Da de nådde frem til Egypt, drog de direkte til Gasen. Josef kjørte dit i sin embetsvogn, eskortert av et fyrstelig følge. Men han glemte den ytre prakt og sitr høye embete. En eneste tanke fylte sinnet, en eneste lengsel fikk hjertet til å banke. Da han så reiseføIget som nærmet seg, kunne han ikke lenger sryre lengselen som i så mange år hadde vært undertrykt. Han hopper ut av vognen og løp bort for å hilse faren velkommen. Så "falt han ham om halsen og gråt lenge i hans atmer. Da sa Israel til Josef: Nå vil jeg gjerne dø, etter at jeg hat sett ditt ansikt og vet at du ennå lever."

Josef tok med seg fem av brødrene og presenterte dem fot farao, slik at de kunne få overdratt det landområdet som skulle være deres fremtidige hjem. I takknemlighet til sin statsminister ville farao gjerne hedre dem ved å utnevne dem til embetsmenn. Men Josef som trofast tilbad Gud, prøvde å skåne brødrene mot de fristelser de ville bli utsatt for ved et hedensk hoff. Derfor rådet han dem til å fortelle kongen om deres yrke når han spurte om

det. Jakobs sønner fulgte dette rådet, og gjorde det samtidig klart at de var kommet for å oppholde seg midlertidig i landet, ikke for å slå seg ned for godt. Slik sikret de seg retten til å dra tilbake igjen om de fant det for godt. Kongen lot dem bosette seg i Gasen, "der beste av landet". Ikke lenge etter ankomsten førte Josef også sin far frem for kongen. Patriarken var uvant med kongelig prakt. Men ute i den majestetiske naturen hadde han samtalt med en mektigere monark. I bevisstheten om dette løftet han hendene og velsignet farao.

I sin første hilsen til Josef hadde Jakob snakket som om han var ferdig til å dø etter denne lykkelige avslutning på så mange år i angst og sorg. Men han skulle ennå få leve sytten fredelige år i Gasen. Disse årene var en lykkelig kontrast til de tidligere. Hos sine sønner så han tegn på sann anger. Familien hans hadde alle muligheter til å bli et stort folk, og i tro grep han det sikte løfte om at de i fremtiden skulle få bo i Kanaan. Selv var han omgitt av alle de tegn på omsorg som statsministeren i Egypt kunne gi ham. I lykkelig samvær med den sønnen som han så lenge hadde savnet, opplevde han en stille og fredelig livskveld.

Da han merket at døden nærmet seg, sendte han bud etter Josef. Det han sa, viste at han hele tiden holdt fast på Guds løfte om Kanaan: "Vis meg den kjær. lighet og trofasthet at du ikke begraver meg i Egypten, men la meg få hvile hos mine fedre; før meg bort fra Egypten og legg meg i deres grav!" Josef lovet det, men Jakob var likevel ikke tilfreds. Han krevde en høytidelig ed på at han ville bli lagt ved siden av sine fedte i Makpela-hulen.

Også en annen viktig sak krevde oppmerksomhet. Josefs sønner skulle formelt bli opptatt blant Israels barn. Da Josef for siste gang kom for å snakke med sin far, hadde han med seg Efraim og Manasse, sønnene sine. Gjennom sin mor var disse guttene knyttet til den høyeste orden av det egyptiske prestesksp. Og farens posisjon åpnet veien for dem til rikdom og ry, om de skulle velge å slutte seg til egypterne. Men Josef ønsket at de skulle fotene seg med sitt eget folk. Han viste sin tro på paktsløftet idet han på sønnenes vegne gav avkall på den ære som hoffet i Egypt kunne by dem, mot en plass blant de foraktede gjeterstammene som Guds ord var blitt betrodd til.

Jakob sa: "Dine to sønner som du har fått i Egyptens land, før jeg kom til deg her i Egypren, de skal nå være mine; Efraim og Manasse skal tilhøre meg likesom Ruben og Simeon." De skulle adopteres som hans egne og bli overhoder lar særskilte stammer. På den måten skulle et av privilegiene som fulgte med lørstefødselsretten, og som Ruben hadde forspilt, nå tilfalle Josef. Han skulle få en dobbelt arv i Israel.

Jakobs øyne var sløve av alder, og han hadde ikke lagt merke til at guttene var til stede. Men nå skimtet han omrisset av dem. "Hvem er det?" spurte han. Da han fikk vite hvem de var, sa han: "Kjære, kom hit til meg med dem, så vil jeg velsigne dem." Da de kom nærmere, omfavnet han dem og kysser dem. Deretter la han hendene på hodet deres og velsignet dem. Så bad han denne bønnen: "Den Gud for hvis åsyn mine fedre Abraham og Isak vandret, den Gud som var min hyrde, fra jeg ble til og til denne dag, den engel som forløste meg fra alt ondt, han velsigne guttene."

Her var det ikke noe som minnet om selvtilstrekkelighet eller tillit til menneskelig makt og kløkt. Gud hadde vært hans vern og støtte. Det hørtes heller ikke noen klage over fortidens onde dager. Prøvene og sorgene fra den tid var ikke lenger noen plagsom byrde for ham. Nå husket han bare Guds nåde og batmhjertighet som hadde fulgt ham på hele pilegrimsferden.

Da Jakob hadde uttalt velsignelsen, gav han sin sønn denne forsikring som et troens vitnesbyrd for kommende slekter gjennom lange år i trelldom og sorg: "Se, jeg dør, men Gud skal være med eder og føre eder tilbake til eders fedres land."

Da Jakob lå for døden, var alle hans sønner samlet omkring ham. Han henvendte seg til dem og s;i: "Samle eder, så vil jeg forkynne eder hva som skal hende eder i de siste dager." Mange ganger hadde han vært engstelig når han tenkte på deres fremtid og forsøkte å danne seg et bilde av hvordan det skulle gå med de forskjellige stammene. Idet sønnene hans ventet på å ta imot den siste velsignelsen, hvilte inspirasjonens ånd over ham, og etterkommernes fremtid ble åpenbart for ham i et profetisk syn. Han nevnte sønnene ved navn, en ettet en. Den enkeltes karakter ble beskrevet, og stammenes fremtid ble forutsagt i korte trekk.

"Ruben, min førstefødte er du, min kraft og min styrkes første frukt, høyest i ære og størst i makt." Slik tegnet faren et bilde av det som skulle ha vætt Rubens stilling i egenskap av den førstefødte sønnen. Men hans alvorlige synd ved Edar hadde gjort ham uverdig til førstefødselsrettens velsignelse. Jakob fortsatte derfor: "Du bruser over som vannet, du skal intet fortrinn ha."

Prestedømmet ble betrodd Levi, kongeverdigheten og Messias-løftet ble gitt til Juda, og den dobbelte del av arven til Josef. Rubens stamme utmerket seg aldri i Israel. Den var ikke så tallrik som Jada, Josef eller Dan, og den var blant de første som ble ført i fangenskap.

Etter Ruben kom Simeon og Levi. Sammen hadde de gjort seg skyldige i grusomheten mot innbyggerne i Sikem, og de hadde også skylden for at Josef ble solgt. Om dem ble det sagt: "Jeg vil kaste dem omkring i Jakob og spre dem i Israel." Ved folkerellingen like før Israel gikk inn i Kanaan, var Simeons stamme den minste. Moses nevnte ikke Simeon i sin siste velsignelse. Ved bosettingen i Kanaan fikk denne stammen bare en liten del av Judas arvelodd, og de familiene som senere ble mektige, dannet kolonier og slo seg ned utenfor Det hellige land. Levi fikk heller ingen arvelodd utenom de førtiåtte byene som lå spredt utover landet. Men fordi denne stammen var tro mot Gud da de andre falt fra, ble den betrodd helligdomstjenesten, og forbannelsen ble til velsignelse.

Velsignelsen i forbindelse med førstefødselsretten gikk til Juda. Navner betyr lovprisning, noe som kommer klart frem i den proferiske skildring av denne stammen: "Juda - deg skal dine brødre prise, din hånd skal være på dine fiendocs nakke, for deg skal din fars sønner bøye seg. En ung løve er Juda; fra rover du steget opp, min sønn! Han legger seg ned, han hviler som en løve, som en løvinne; hvem våger å vekke ham? Ikke skal kongespir vike fra Juda, ikke herskerstav fra hans føtter, inntil fredsfyrsten kommer, og folkene blir ham lydige." Løven, skogens konge, er er passende symbol på denne stammen. Fra den kom David, og likeså "Davids sønn", fredsfyrsten, den virkelige "løven av Juda stamme", som alle makter til slutt skal bøye seg for, og alle folkeslag en gang gi sin hyllest.

Jakob forutsa en stor fremtid for de fleste av sønnene sine. Til slutt kom turen til Josef. Farens hjerte svulmer da han kunngjorde velsignelsen over Josef, "han som er høvding blant sine brødre". "Er ungt frukttre er Josef, et ungt frukttre ved kilden; grenene skyter ut over muren. Og de egger ham og skyter på ham, de forfølger ham - de pileskyttere. Men fast står han der med sin bue, og hans hender og armer er raske - ved Jakobs Veldiges hender, fra ham, fra hyrden, Israels klippe, fra din fars Gud, og han hjelpe deg, fra den Allmektige, og han velsigne deg med velsignelser fra himmelen der oppe, med velsignelser fra dypet der nede, med brysters og morslivs velsignelser! Din fars velsignelser stiger høyr opp over mine forfedres velsignelser, de når opp til de evige høyders grense; de skal komme over Josefs hode, over hans isse, han som er høvding blant sine brødre."

Jakob hadde alltid hatt en dyp og inderlig omsorg for andre. Hans kjærlighet til sønnene var sterk og øm, og hans rale til dem på dødsleiet var ikke uttrykk for partiskhet eller nag. Han hadde tilgitt dem, og han elsket dem til det siste. Hans faderlige ømhet ville ha kommer til uttrykk i ord med oppmuntring og håp. Men Guds kraft hvilte over ham, og under inspirasjonens innflytelse ble han tvunget til å si sannheten, hvor smertelig den enn måtte føles.

Da de siste velsignelser var uttalt, gjentok Jakob sitt ønske om hvor han ville bli graviagt. "Jeg samles nå til mitt folk; begrav meg hos mine fedre i hulen på hetitten Efrons mark, i hulen på Makpela-marken." "Der begravde de Abraham og Sara, hans hustru, der begravde de Isak og Rebekka, hans hustru, og der begravde jeg Lea." Denne siste handling bekreftet hans tro på Guds løfter.

Jakobs livskveld var fylt med fred og hvile etter et urolig og anstrengende liv. Mørke skyer hadde ofte tårnet seg opp foran ham, men hans siste dager ble opplyst av en stråleglans fra himmelen. Skriften sier at "mot aftens tid, da skal det bli lys."' Og i Salmenes bok sies det på denne måten: "Akt på den ulastelige og se på den oppriktige! for fredens mann har en fremtid."

Jakob hadde syndet og måtte lide meget for det. At fulle av strev, bekymring og sorg hadole vært hans lodd siden den dag da hans store synd tVang ham til å flykte bort fra farens telt. Han ble en hjemløs flyktning, skilt fra sin mor som han aldri fikk se igjen. Syv år måtte han arbeide for å få henne som han elsket, men bare fot å bli skammelig bedratt. Tyve lange år hadde han slitt for en grisk og grådig slektning. Han så at rikdommen økte, og omkring ham vokste sønnene hans opp. Men han fant liten glede i det urolige og splittede hjemmet.

Jakob ble drevet til fortVilelse over datterens skam, brødrenes hevn, Rakels død, Rubens naturstridige atferd, Judas synd, det grusomme bedrag mot ham selv og den umenneskelige ondskap mot Josef. En lang rekke dystre og onde ting kom frem i dagen. Gang på gang hadde han måttet høste fruktene av sitt første feiltrinn, og igjen og igjen så han at hans egne sønner gjentok de synder han selv hadde gjort seg skyldig i. Men hvor bitter lærepengen enn hadde vært, hadde den likevel gjort sin virkning. Selv om tukten hadde vært hard, brakte den "fred og rettferd som frukt".

Der inspirerte ord er omhyggelig med også å omtale feilene hos de gode personene som urmerket seg ved å stå i gunst hos Gud. Ja, deres feil blir ofre omtalt mer fullstendig enn deres dyder. Mange har undret seg over dette, og det har gitt vantro mennesker anledning til å spotte Bibelen. Menegenrlig er det et av de sterkeste beviser på at Skriften taler sannhet, at kjensgjerningene ikke blir glattet over, og at syndene hos hovedpersonene ikke blir skjult. Menneskesinnet er gjerne så fordumsfullt at det er umulig å gjøre vanlig historie helt upartisk. Hadde Bibelen vært skrevet av personer uten guddommelig inspirasjon, ville den utvilsomt ha fremstilt de store personenes karakterttekk i et langt met smigrende lys. I stedet har vi fått en korrekt fremstilling av deres erfatinger.

Selv mennesker som nøt spesiell gunsr hos Gud, og som han betrodde stort ansvar, ble somme tider overvunnet av fristelse og fair i synd, akkurat som vi i dag kjemper, vakler og ofre begår feil. Deres liv, med alle feil og gale påfunn, ligger åpent for oss både til oppmuntring og advarsel. Hvis de hadde vært ftem. stilt som feilfrie mennesker, ville vi, arme syndere, kanskje ha forrvilt over våre egne feilgrep. Men når vi ser hvordan også de kjempet med mismot, hvordan de falt i fristelse, men likevel fattet nytt mot og seiret ved Guds nåde, blir vi oppmuntret i vårt jag etter rettferdighet. For også disse menn i fortiden ble noen ganger slått ned. Men de kom på fote igjen og ble velsignet av Gud. På samme måte kan vi bli seiervinnere i Jesu kraft.

På den annen side kan deres livsløp tjene som advarsel for oss. Det viser at Gud under ingen omstendigheter vil unnskylde den skyldige. Han ser synden hos dem han elsker mest, og han behandler dem enda strengere enn dem som har mindre lys og derfor mindre ansvar.

Da Jakob var gravlagt, begynte Josefs brødre igjen å frykte. Tross hans vennlighet mot dem gjorde skyldfølelsen dem mistroiske. Kunne det tenkes at han bare hadde utsatt sin hevn av hensyn til faren, og at han nå ville gjengjelde deres forbrytelse. De våget ikke å komme til ham personlig, men sendre bud til ham:

"Din far gav oss før sin død dette pålegg: Så skal I si til Josef: Tilgi, kjære, dine brødres misgjerning og deres synd, at de har gjort ille mot deg! Så tilgi nå oss, som også tjener din fars Gud, vår misgjerning!" Dette rørte ham til tårer, men samtidig fikk brødrene frimodighet til å oppsøke ham. De falt ned for ham og sa: "Se, vi vil være dine tjenere."

Josefs kjærlighet til brødrene var dyp og uselvisk. Derfor gjorde det ham vondt at de trodde han gikk med hevntanker. "Vær ikke redde," sa han. "Er vel jeg i Guds sted? I tenkte ondt mor meg; men Gud tenkte det til det gode for å gjøre det han nå har gjort, og holde meget folk i live. Så vær da ikke redde, jeg vil sørge for eder og eders barn."

Josefs liv er et forbilde på Kristi liv. Det var misunnelse som drev brødrene til å selge ham som slave. De håpet å kunne hindre ham i å bli større enn de selv. Da han ble førr til Egypt, trøstet de seg med at de ikke mer ville bli plaget av drømmene hans, ettersom de hadde fjernet enhver mulighet for at de kunne gå i oppfyllelse. Men Gud grep inn og tvang frem nettopp det som de prøvde å hindre. På samme måte var prestene og de eldste hos jødene misunnelige på Kristus og fryktet for at han skulle dra folketS oppmerksomhet bort fra dem. De slo ham i hjel for å hindre at han skulle bli konge. Men dermed fremkalte de nettopp det de ville avverge.

Gjennom sin slavetilværelse i Egypt ble Josef en redningsmann for sin fars familie. Men det gjorde ikke brødrenes skyld mindre. Da KristuS ble korsfestet av sine fiender, ble han menneskehetens forsoner, en frelser for den falne slekt og herre over hele verden. Selv om Gud ledet begivenhetene slik at de ble til ære for ham selv og til gagn for menneskene, var drapsmennenes forbrytelse ikke mindre avskyelig av den grunn. På samme måte som Josef ble solgt til hedningene av sine egne brødre, ble Kristus solgt til sine bitreste fiender av en av sine disipler. Josef ble offer for en falsk anklage og kastet i fengsel på grunn av sin dyd. Kristus ble fotaktet og forkaster fordi hans rettferdige, selvfornektende liv var en refselse av synd. Han var ikke skyldig i noen urett, men ble dømt etter utsagn fra falske vitner.

Josefs tålmoclighet og ydmykhet under forfølgelse og urettferdig behandling, hans villighet til å tilgi og hans storsinn overfor sine umenneskelige brødre, er et forbilde på Frelserens holdning da han i taushet utholdt gudløse menneskers ondskap og forakt. Det viser også hans tilgivende sinnelag ikke bare overfor sine mordere, men overfor alle som kommer til ham for å bekjenne sin synd og be om tilgivelse.

Josef levde femtifire år etter at faren var død. Han oppnådde å "se Efraims barn i tredje ledd; også barna til Makir, Manasses sønn, ble født på Josef. knær". Han var vitne til hvordan folket øket i antall og velstand. Gjennom alle disse årene bevarte han sin urokkelige tro på at Gud ville føre Israels barn tilbake tilløftets land.

Da han merket at det nærmet seg slutten, samlet han slektningene omkring seg. Selv om han hadde nytt stor ære i faraonenes land, var Egypt bare et fremmed land for ham. Hans siste handling var å gi til kjenne at han ville dele skjebne med IsraeL Slik lød hans siste ord: "Gud skal visselig se til eder og føre eder opp fra dette land til det land han har tilsvoret Abraham, Isak og Jakob." Han lot Israels barn avlegge en høytidelig ed på at de skulle føre hans ben med seg til Kanaans land. Og Josef døde, hundte og ti år gammel; og de balsamerte ham og la ham i kiste i Egypten.

Gjennom de slitsomme århundtet som fulgte, minner denne kisten om ordene fra den døende Josef. Den var et vitnesbyrd for Israels barn om at de var utlen. dinger i Egypt, og ansporet dem til å feste sitt håp til løftets land, fot befrielsens time ville sikkert komme.

Kapitel 21 - Moses

For å skaffe mat under hungersnøden hadde folk i Egypt solgt buskapen og jordeiendommene sine til kongen, og til slutt var de blitt livegne. På en klok måre sørget Josef for at de fikk fri heren tilbake. Han lot dem bli leilendinger under kongen, slik at de leide jord av ham og betalte en årsavgift på en femtedel av det deres arbeid kastet av seg.

Men Jakobs barn var ikke nødt til å gå inn på slike vilkår. På grunn av den rjenesten Josef hadde ytet nasjonen, fikk de ikke bare en del av landet som sitt hjem, men de ble også fritatt for skatt og fikk dessuten rikelige forsyninger så lenge hungersnøden varte. Kongen kunngjorde offentlig at det var Josefs Gud som hadde grepet inn og sikret overflod i Egypt, mens andre folk omkom av sult. Han innså at Josefs styre hadde skaffet landet store rikdommer, og hans takknemlighet førre til at Jakobs familie nøt kongens gunst.

Etter som tiden gikk, døde den fremtredende mannen som Egypt skyldte så mye, og likeså hele den generasjon som hadde høstet velsignelse av hans innsats. "Da kom det en ny konge over Egypten, som ikke visste noe om Josef." Ikke så å forstå at han ikke hadde kjennskap til det Josef hadde gjort for nasjonen. Han ville bare ikke innrømme det, men så vidt mulig prøve å glemme det. "Og han sa til sitt folk: Se, israelittenes folk er større og tallrikere enn vi. Nå vel, la oss gå klokt til verks mot dem, for at de ikke skal ta mer til, og for at de ikke, om det kommer krig, skal slå seg i lag med våre fiender og føre krig mot oss og dra ut av landet."

Israelittene var allerede blitt meget talltike. "Israels barn var fruktbare og tok sterkt til og ble mange og overmåte tallrike, og landet ble fullt av dem." Under Josefs omsorg, og takket være den daværende kongen, hadde de bredt seg raskr ut over hele landet. Men de bevarte sin egenart som et særskilt folk og tok ikke etter egypter nes skikker eller religion.

På grunn av deres økende antall ble kongen og folket redde for at de i krigstilfelle skulle slå seg sammen med Egypts fiender. Men det ville være uklokt åforvise dem fra landet. Mange av dem var dyktige og innsiktsfulle arbeidsfolk, og de bidrog vesentlig til landets økonomi. Kongen trengte slike arbeidere til byggingen av de storslagne slott og templer. Derfor fikk de samme kår som de egyptere som hadde solgt seg selv og sin eiendom til kongen. Senere ble det satt arbeidsfogder over dem, og trelldommen var et faktum. "Og egypterne tvang Israels barn til å trelle for seg, og de forbitret livet for dem med hardt ttelle. arbeid i leir og tegl og med alle slags trellearbeid på marken, alt det trellearheid som de tvang dem til å gjøre." "Men jo mere de plaget dem, dess mere rok de til, og dess mere bredte de seg ut, så egypterne begynte å grue seg for hraels barn."

Kongen og hans rådgivere hadde håpet å underkue israelittene ved hjelp av hardt arbeid, og på den måten redusere deres antall og knuse frihetsviljen. Da dette ikke lyktes, tydde de til met grusomme meroder. Jordmødrene fikk beskjed om å drepe de hehraiske

guttebarna ved fødselen. Satan selv stod bak denne planen. Han visste at en befrier skulle stå frem i Israel, og nå håpet han å kunne krysse Guds plan ved å få kongen til å utrydde barna deres. Men kvinnene fryktet Gud og våget derfor ikke å etterkomme den gtusomme befalingen. Herren så med velbehag på dem for dette og gjorde vel imot dem. Kongen ble rasende over at planen ikke lyktes, og innskjerpet og utvidet befalingen. Hele nasjonen ble pålagt å oppspore de hjelpeløse ofrene og drepe dem. "Da bød Farao alt sitt folk og sa: Hver sønn som fødes, skal I kaste i elven, men hver datter skal I la leve."

Mens denne bestemmelsen ennå stod ved makt, fikk Amram og Jokebed en sønn. De var fryktige israelitter av Levi stamme. Der var et vakkert barn, og da foreldrene tren for Israels befrielse nærmet seg, og at Gud ville sende sitt folk en befrier, ble de enige om ikke å ofre barnet. Troen på Gud gjorde dem sterke, og "de lot seg ikke skremme av kongens ordre".

Det lyktes for moren å holde barnet skjult i tre måneder. Da hun skjønte at det ikke lenger var trygt å beholde ham, flettet hun en liten kurv av siv og tettet den med jordbek og tjære. Så la hun barnet i kurven og satte den mellom sivet ved elvebredden. Hun turde ikke passe på den selv for ikke å sette sitt eget og barnets liv i fare. Men Mirjam, søsteren til gutten, holdt seg i nærheten. Hun lot som om hun ikke brydde seg, men i virkeligheten fulgte hun nøye med hva som ville skje med den lille broren hennes.

Det var også andre som holdt vakt. I sine inderlige bønner hadde moren overlatt barner i Guds hender, og usynlige engler våket over stedet. Det var ogsåengler som ledet faraos datter. Hun ble nysgjerrig da hun fikk øye på den lille kurven, og da hun så det vakre barnet, var hun øyeblikkelig klar over hva som hadde skjedd. Barners gråt vakre medynk hos henne, og hun følte medlidenhet med den ukjente moren som hadde rydd til denne utvei for å redde livet til der vesle barnet. Hun bestemte seg for å redde gutten, og hun ville selv adoptere ham. Han skulle bli hennes egen sønn.

Mirjam hadde ubemerket fulgt med i alt som foregikk. Da hun så at barnet ble behandlet med ømhet, våget hun seg nærmere, og til slutt sa hun: "Skal jeg gå og hente en amme til deg blant de hebraiske kvinner, så hun kan fostre opp barner for deg?" Det fikk hun straks lov til. Så skyndte hun seg hjem til moren med den gledelige nyheten, og fulgte henne så tilbake til faraos datter. "Ta denne gutt og fostre harn opp for meg; jeg vil gi deg lønn for det," sa prinsessen. Gud hadde hørt morens bønner. Hennes tro var blitt belønnet.

Det var med dyp takknemlighet hun rok fatt på sin kjærkomne oppgave som hun nå kunne utføre under trygge forhold. Trofast benyttet hun denne anledning til å oppdra gutten for Gud. Hun var sikker på at han var utsett til en stor gjerning, og hun visste at han snart måtte overleveres til sin kongelige pleiemor, der han ville komme under en innflytelse som kunne lede ham bort fra Gud. Derfor var hun mer ivrig og omhyggelig med å oppdra harn enn de andre barna. Hun anstrengte seg for å fylle sinnet hans med gudsfrykt og med kjærlighet til sannhet og rettferdighet. Med alvor bad hun om at han måtte bli bevart mot enhver ødeleggende innflytelse. Hun visste hvor tåpelig og syndig det var å dyrke andre guder. På et tidlig tidspunkt lærte hun harn å bøye seg og be til den levende Gud, den eneste som kunne høre ham og hjelpe harn i alle vanskeligheter.

Hun beholdt gutten så lenge hun kunne, men var forpliktet til å gi ham fra seg da han var omkring tolv år. Fra den enkle hytten som hittil hadde vært hans hjem, ble han ført til kongens slott, til faraos datter, "og han ble som en sønn for henne". Men selv her bevarte han de inntrykk han hadde mottatt som barn. Han glemte ikke det moren hadde lært ham. Det var et vern mot den stolthet, vantro og last som florerte ved hoffet.

Denne ene hebraiske kvinnen øvet en vidtrekkende innflytelse, og det til tross for at hun bare var en landflyktig slave. Hele Moses' fremtidige liv, den store misjon han skulle utføre som leder for Israel, vitner om hvor viktig en kristen mors oppgave et. Det finnes ikke noen gjerning som kan sidestilles med den. I meget stor utstrekning holder hun barnas skjebne i sine hender. Hun arbeider med sinnets og karakterens utvikling, ikke bare for dette liv, men for evigheten. Hun sår en sæd som vil vokse opp og bære frukt til godt eller til ondt. Hennes oppgave er ikke å male en vakker skikkelse på et lerret eller meisle den i marmor, men hun skal prege Guds bilde i en menneskesjel. Særlig i barnas første år påhviler det henne å forme deres karakter. De inntrykk de mottar i den tiden, vil de beholde gjennom hele livet. Fra barna er ganske små, bør foreldrene innrette undervisningen og oppdragelsen med der målet for øye at de skal bli gudfryktige. De er overlatt til vår omsorg for at vi skal oppdra dem til å bli Guds arvinger som skal regjere med ham gjennom evigheren, ikke for å sitte på en jordisk kongerrone.

Enhver mor bør vite at de anledninger hun har fått, er uvurderlige. Hennes verk vil bli prøvet på den store regnskapsdagen. Da vil det vise seg at mange feilgrep og forbrytelser er en følge av uvirenhet og forsømmelse hos dem som hadde som sin spesielle plikt å lede barna inn på den retre vei. Da vil det også vise seg at mange som har opplyst verden med sitt talent, med sannhet og hellighet, kan rakke en bedende kristen mor for de prinsipper som var den egentlige forutsetning for deres innflyrelse og fremgang.

Ved faraos hoff fikk Moses sin høyesre sivile og militære urdannelse. Kongen hadde besluttet å gjøre sin datters adoptivsønn til tronarving. Og denne unge mannen ble utdannet for denne høye rang. "Slik ble Moses opplært i all egyptisk visdom, og han utmerket seg både i tale og handling."' Hans dyktighet som hærfører gjorde ham meget avholdt i den egyptiske hær, og han ble betrakter som en bemerkelse erdig personlighet. Satan oppnådde ikke sin hensikt. Gud hadde benyttet den best Ise som hadde dømt de hebraiske barna til døden, til å skaffe sitt folks fremti I eder den nødvendige opplæring og utdannelse.

Engler gav de eldste i Israel unetrerning om at tiden for deres utfrielse nærmet seg, og at Gud ville bruke Moses til den oppgaven. Engler opplysre også Moses om at Gud hadde ursett ham til å bryte folkers trelldomsåk Han rrodde at dette skulle skje ved bruk av våpen makt, og gikk ut fra at han selv skulle lede hebreerne mot den egyptiske hær. Derfor passer han på å holde sine følelser under kontroll for at hans tilknytning til fosrermoren eller til farao ikke skulle begrense hans frihet til å gjøre Guds vilje.

Ifølge egyptisk lov måtte enhver som satt på faraonenes trone, være medlem av presteskapet, og som rronarving måtte Moses innvies i statsreligionens mysterier. Der var presrene som hadde ansvaret for dette. Selv om Moses var en ivrig og oppmerksom elev, lot han seg ikke bevege til å ta del i avgudsdyrkelsen. Han ble truet med at dette kunne koste ham tronen, og at hans pleiemor ikke ville vite av ham hvis han fortsatt holdt fast på hebreernes religion. Men Moses var urokkelig i sitt forsett om ikke å tilbe noen annen gud enn himmelens og jordens skapet. Han innledet ordskifte med prestene og dem som kom for å tilbe, og påviste hvor tåpelig deres overtroiske tilbedelse av livløse ting var. Ingen kunne gjendrive hans argumenter eller forandre hans beslutning. Inntil videre ble hans fasthet tolerert på grunn av hans posisjon og den gunst han nøt både hos kongen og folket. I tro nektet Moses, da han ble stor, å være en sønn av Faraos datter. Han ville heller lide vondt sammen med Guds folk enn å leve en kort tid i syndig nytelse. Han holdt Kristi vanære for en større rikdom enn skattene i Egypt. Han så nemlig frem til lønnen som ventet.,,'

Moses var kvalifisert til å stå i fremste rekke blant verdens ledende menn, til å glimre ved hoffet i det mektigste rike på jorden, og svinge dets septer. Intellektuelt stod han i særklasse sammenlignet med store menn gjennom alle tidsaldre. Som historiker, dikter, filosof, hærfører og lovgiver har han ikke sin likemann. Men selv om verden lå åpen for ham, hadde han moralsk styrke til å avvise de smigrende utsikter til rikdom, storhet og vetdslig ty. "Han ville heller lide vondt sammen med Guds folk enn leve en kort tid i syndig nytelse."

Moses hadde fått opplysning om den endelige lønn som skal tilfalle Guds ydmyke og lojale tjenere. Dermed ble den verdslige vinning redusert til sin rette plass. Faraos storslagne palass og hans trone ble benytter som lokkemidler for Moses. Men han visste at i de fyrstelige salene foregikk det syndige forlystelser som fikk mennesker til å glemme Gud. Han skuet forbi de strålende palasser, fotbi kongekronen, til den heder som Den høyestes hellige skal få i er rike som er uplettet av synd. Med troens øye så han den uforgjengelige kronen som himmelens konge skal sette på seietvinnerens hode. Denne tro fikk ham til å vende seg bort fra dem som hersker i verden, og slutte seg til det uanselige, fattige og foraktede folk som hadde valgt å lyde Gud heller enn å tjene synden.

Moses ble ved hoffet til han hadde fylt førti år. Men hele tiden tenkte han på sitt eget folk og deres kår. Når han besøkte sine landsmenn som gikk og trellet, oppmuntret han dem med en forsikring om at Gud ville fri dem ut. Ofte var han harm og forbitret når han så den utett og undertrykkelse de var utsatt for, og hevnens ild brente i ham. En dag mens han besøkte dem og var vitne til at en egypter mishandler en israelitt, grep han inn og drepte egypteren. Det hadde ikke vært noen vitner til hendelsen, og øyeblikkelig begravet han egypteren i sanden. Nå følte han at han var parat til å hevde folkets rett, og han håpet de ville reise seg for å gjenvinne friheten. "Han trodde at hans landsmenn skulle fotstå at Gud ville bruke ham til å redde dem, men de skjønte der ikke." 4 De var ennå ikke beredt for friheten.

Neste dag så Moses to hebreere som sloss. Det var klart hvem som hadde urett, og Moses irettesatte ham. Men mannen tok øyeblikkelig igjen. Han mente at Moses ikke hadde noen rett til å blande seg inn i saken og beskyldte ham for å ha begått en forbrytelse. "Hvem har satt deg til høvding og dommer ovet oss?" sa han. "Tenker du å slå meg i hjel, likesom du slo egypteren i hjel?"

Snart var hele affæren kjent blant egypterne, og i sterkt overdrevet vetsjon kom den også farao for øre. Det ble fremholdt fot farao at det som hadde skjedd, var meget alvorlig, at Moses hadde planer om å reise sitt folk mor egypterne, styrte regjeringen og selv overta tronen. Rikers sikkerher stod altså på spill så lenge han ennå var i live. Kongen besluttet øyeblikkelig at Moses skulle dø. Da Moses ble klar over situasjonen, flyktet han i retning av Arabia.

Herren var med ham. Han fant et hjem hos den gudfryktige Jetro som var prest og fyrste over Midian. En tid etter gifter Moses seg med en av døtrene til Jetro. I førti år gjorde han tjeneste hos sin svigerfar som sauegjeter.

Da Moses slo i hjel egypteren, gjorde han der samme feilgrep som hans fedre så ofte hadde gjort, idet de selv påtok seg å utføre der som Gud hadde lovet å gjøre. Gud ønsket ikke å utfri sitt folk ved krig, slik Moses tenkte, men ved sin veldige kraft, så folket kunne lære å sette sin lit til ham alene. Men Gud brukte endog denne overilte handling for å fullbyrde sin hensikt. Moses var ikke beredt for den store oppgaven. Han måtte først lære

den leksen i tro som Abraham og Jakob hadde fått innprentet: Ikke å stole på menneskelig styrke og kløkt, men på Guds makt til å oppfylle løftene.

Der var også andre ting Moses skulle lære i ensomheten blant fjellene. I selvfornekteisens og prøveIsens skole skulle hau lære å være tålmodig og å beherske li nskapene. Før han kunne bestemme over andre, måtte han selv lære å lyde. Han er hjerte måtte være helt i harmoni med Gud før han kunne undervise Israel om uds vilje. Gjennom egen erfaring måtte han lære å vise faderlig omsorg for alle trengte hans hjelp.

Menneskelig sett var hele denne tiden i slit og glemsel fullstendig bortkastet. Men i sin evige visdom bestemte Gud at hans folks fremtidige leder skulle tilbringe førti år som vanlig sauegjeter. Den selvforglemmende og kjærlige omtanke for hjorden som han på den måten utviklet, ville gjøre ham til en omsorgsfull og tålmodig hyrde for Israel. Ingen fortrinn i form av menneskelig kunnskap og kultur kunne erstatte denne erfaring.

Det var mange ting fra den tid da Moses hadde værr omgitt av innflyreisen i Egypt, som han måtte frigjøre seg fra. Der hadde han en fostermor som elsket ham, og han hadde harr en høy posisjon som kongens darrersønn. På alle hold hadde han vært vitne til raffinerte urskeielser, til den falske religionens besnærende mystikk, til avgudsdyrkelsens pomp og prakt og de mange uttrykk for høytidsstemt arkitektur og skulptur. Alt dette hadde etterlarr et dypt innrrykk på hans sinn og hadde til en viss grad preget hans vaner og karakter. Tid, miljø forandring og samfunn med Gud kunne fjerne disse innrykk. For Moses ville det bety kamp på liv og død å rive seg løs fra villfarelse og velge sannhet. Men Gud ville hjelpe ham når kampen ble for hard.

Det menneskelige er kommet til syne hos alle som er blitt kalt til å gjøre en gjerning for Gud. Men de har ikke harr uforanderlige vaner og karaktertrekk, og har ikke slått seg til ro med tingenes tilstand. De har oppriktig ønsket å få visdom fra Gud og ville gjerne lære å arbeide for ham. Apostelen sier: "Dersom noen av dere mangler visdom, skal han be til Gud, og han skal få; for Gud gir alle, villig og uten bebreidelser."

Men Gud vil ikke gi sitt lys til mennesker så lenge de er tilfreds med å leve i mørke. Den som skal få hjelp fra Gud, må erkjenne sin svakhet og utilstrekkelighet og innstille seg på den store forandring som må finne sted. Samtidig måhan gå inn for alvorlig, vedholdende bønn og arbeid. Det er nødvendig å kvirre seg med feilaktige vaner og skikker. Seieren kan bare vinnes ved målbevisste anstrengelser for å rette på disse feilene, og ved at man følger de rette prinsipper.

Mange oppnår aldri det de har mulighet til, fordi de venter at Gud skal gjøre det han har gitt dem evne til å gjøre selv. Alle som er brukbare i tjenesten, må gjennomgå den strengeste mentale og moralske opplæring. Gud vil hjelpe dem ved å forene guddommelig kraft med menneskelig anstrengelse.

Omgitt av fjell på alle kanter var Moses alene med Gud. De storslagne templene i Egypt med all deres falskher og overtro, gjorde ikke lenger noe inntrykk på ham. De majestetiske fjellene vitnet om Den eviges storhet, og Egyprs guder syntes ubetydelige og maktesløse. Overalt stod Skaperens navn skrevet. Moses følte det som han var i Guds pærhet og ble overskygget av hans kraft. Her ble hans egen stolthet og selvtilstrekkelighet feid bort. Det barske og nøysomme ørkenlivet fjernet de siste spor fra hans behagelige og luksuriøse liv i Egypt. Moses var tålmodig, ærbødig og ydmyk - en meget saktmodig mann, mere enn alle mennesker på jorden. Likevel var han sterk i troen på Gud.

Etter som årene gikk, mens han vandret omkring med saueflokkene på øde steder og grunner på sitt folks undertrykkelse, tenkte han på Guds handlemåte med fedrene og på løftene som var det utvalgte folks arv, og dag og natt bad han for Israel. Himmelske engler lot det bli lyst omkring ham. Her skrev han Første Mosebok, inspirert av Den Hellige Ånd. De lange årene i ørkenens ensomhet brakre rike velsignelser, ikke bare til Moses og hans folk, men til hele verden gjennom alle tider. "Da lang tid var gått, døde kongen i Egypten, og Israels barn sukket Over sin trelldom og klaget; og deres rop over trelldommen steg opp til Gud. Og Gud hørte deres sukk, og Gud kom i hu sin pakt med Abraham, Isak og Jakob. Og Gud så til Israels barn, og Gud kjentes ved dem." Tiden for utfrielsen var kommet. Men Guds hensikt skulle fullbyrdes på en måte som avslørte den menneskelige stolthet. Befrieren skulle tre frem Som en ydmyk hyrde med bare en stav i hånden. Men Gud vilIe gjøre denne staven til symbolet på sin makt.

En dag da Moses førte saueflokkene bort i nærheten av Horeb - "Guds eget fjell" - så han en busk i brann. Grenene, løvverket og stammen - alt stod i flammer, men så ikke ut til å bli oppbrent. Da han gikk nærmere for å undersøke saken, lød det en stemme fra ilden som nevnte hans navn. Med skjelvende lepper svarte Moses: "Ja, her er jeg." Han ble advart mot å nærme seg uten å vise spesiell ærbødighet: "Dra dine sko av dine føtter! For det sted du Står på, er hellig jord. ... Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud." Det var han, paktens engel, som i sin tid hadde åpenbart seg for fedrene. "Da skjulte Moses sitt ansikt, for han fryktet for å skue Gud."

Alle som kommer frem for Gud, bør være preger av ydmykhet og ærefrykt. I Jesu navn kan vi tillitsfullt komme frem for ham. Men vi må ikke nærme oss Gud med en utilbørlig djervhet, som om han var vår likemann. Enkelte mennesker taler til den store, allmektige, hellige Gud - han som bor i et lys ingen kan komme til - Som om de snakker til en jevnbyrdig eller endog en underordnet. Enkelte oppfører seg verre i hans hus enn de ville våge å gjøre i audienssalen til en jordisk hersker. De burde tenke på at de står overfor ham

som serafer tilber, og Som engler dekker sitt ansikt for. Gud har krav på den største ærefrykr. Alle som virkelig fornemmer hans nætVær, vil bøye seg for ham i ydmykhet og rope ut likesom Jakob da han så Gud i et syn: "Hvor forferdelig er ikke dette sted! Her er visselig Guds hus, her er himmelens port."

Mens Moses ventet i ærefrykt, fortsatte røsten: "Jeg har sett mitt folks nød i Egypten, og jeg har hørt deres klagerop over arbeidsfogdene; jeg vet hva de lider. Og nå er jeg steget ned for å utfri dem fra egypternes hånd og for å føre dem opp fra dette land til et godt og vidstrakt land, til et land som flyter med melk og honning. . . . Så gå nå du av sted, jeg vil sende deg til Farao, og du skal føre mitt folk, Israels barn, ut av Egypten!" Overrasket og skremt over denne befalingen vek Moses tilbake og sa: "Hvem er jeg, at jeg skulle gå til Farao, og at jeg skulle føte Israels barn ut av Egypren?" Svaret lød: "Sannelig, jeg vil være med deg, og dette skal være deg et tegn på at jeg hat sendt deg: Når du har ført folket ut av Egypten, da skal I holde gudstjeneste på dette fjell."

Moses tenkte på alle vanskelighetene han ville møte, og på folkets blindhet, uvitenhet og vantro. Mange av dem var nesten blottet fot kunnskap om Gud. "Men når jeg nå kommer til Istaels barn og sier til dem: Edets fedres Gud har sendt meg til eder, og de så spør meg: Hva et hans navn? - hva skal jeg da svare dem?" Og svaret kom: "Jeg er den jeg er." - "Så skal du si til Israels barn: Jeg er har sendt meg til eder."

Først fikk Moses beskjed om å samle de eldste i Israel, de edleste og mest rettferdige blant dem, de som lenge hadde sørget over trelleåket. Til dem skulle han bringe et budskap fra Gud med løfte om befrielse. Sammen med de eldste skulle han så gå til kongen og si: "Herren, hebreernes Gud, har møtt oss; la oss nå gå tre dagsreiser ut i ørkenen og ofre til Herren vår Gud."

Moses ble varslet om at farao ville avvise anmodningen om å la Israel fare. Men motet hos Guds tjener måtte ikke svikte, for Herren ville bruke denne anledningen til å åpenbare sin makt for egypterne og for sitt folk. "Derfor vil jeg rekke ut min hånd og slå Egypten med alle mine under, som jeg vil gjøre midt iblant dem; så skal han la eder fare."

Det ble også gitt veiledning om forberedelsen for reisen. Herren sa: "Jeg vil la dette folk finne yndest hos egypterne, så I, når I drar ut, ikke skal dra tomhendt bort; men enhver kvinne skal be sin grannekvinne og den som bor i hennes hus, om smykker av sølv og gull

og om klær." Egypterne hadde beriket seg på urettmessig vis ved det arbeid de krevde av israelittene. Når de nå skulle ta fatt på reisen til sitt nye hjem, var det bare rett og rimelig at de krevde vederlag for de mange år med hardt slit. De skulle be om verdigjenstander som lett kunne transporteres, og Gud ville la dem "finne yndest hos egypterne". De mektige mirakler som skulle bli utført for å befri dem, ville slå undertrykkerne med skrekk, slik at trellefolkets ønsker ble oppfylt.

Vanskelighetene som Moses så foran seg, syntes uoverstigelige. Hvilket bevis kunne han gi folket på at Gud virkelig hadde sendt ham? "De vil visst ikke tro meg og ikke høre på meg, de vil si: Herren har ikke åpenbart seg for deg." Så fikk han et bevis som appellerte til hans egne sanser. Gud bød ham å kaste staven på jorden, "og den ble til en slange; og Moses flyktet for den". Så ble han bedt om å gripe fart i den, og den ble til en stav igjen. Deretter fikk han beskjed om å stikke hånden inn på brystet, "og da han drog den ut, se, da var hans hånd spedalsk, Som sne". På ny ble han bedt om å stikke hånden inn på brystet, og da han denne gang trakk den ut, var den frisk som den andre. Ved disse tegn forsikret Hetren ham om at både hans eget folk og farao ville bli overbevist om at det fantes en som var mektigere enn kongen av Egypt.

Men Guds tjener var fremdeles overveldet av tanken på den merkelige og overveldende oppgaven som ventet ham. I sin nød og frykt unnskyldte han seg nå med at han hadde tungt for å tale: "Hør meg, Herre! Jeg har aldri vært noen ordets mann, hverken før, eller siden du begynte å tale til din tjener; jeg er tung i mæle og tung i tale." Han hadde vært borte fra Egypt så lenge at han ikke lenger behersket språket så godt som da han oppholdt seg der.

Men Herren sa til ham: "Hvem har gitt mennesket munn, og hvem gjør stum eller døv eller seende eller blind? Er det ikke jeg, Herren? I tillegg fikk han enda en forsikring om guddommelig hjelp: "Gå nå du, og jeg vil være med din munn og lære deg hva du skal tale. Men Moses tryglet fremdeles om at en mer skikker person måtte bli valgt til oppgaven. Til å begynne med berodde disse unnskyldninger på ydmykhet og mangel på selvtillit. Men da Herren hadde lover å fjerne alle vanskeligheter og sørge for at planene lykres, var det uttrykk for mistillit til Gud at han fortsatt vegret seg og klaget over sin udugelighet. Det var en antydning om at Gud kanskje ikke var i stand til å dyktiggjøre ham for den store gjerning han hadde kalt ham til, eller at han hadde valgt feil mann.

Nå ble Moses henvist til Aron, sin eldre bror, som daglig hadde benyttet språket og snakket det flytende. Han fikk vite at Aron skulle komme og møte ham. Det neste Herren sa, var formet som en betingelsesløs befaling: "Du skal tale til ham og legge ordene i hans munn, og jeg skal være med din munn og med hans munn og lære eder hva I skal gjøre. Og

han skal tale til folket for deg; han skal være din munn, og du skal være Gud for ham. Og du skal ta denne stav i din hånd; med den skal du gjøre tegnene." Nå kunne han ikke stå imot lenger, for ethvert grunnlag for unnskyldninger var fjernet.

Da Moses fikk Guds befaling, hadde han ingen tillit til seg selv. Han var lang som i tale og tilbakeholden i handling, og følte seg helt udugelig til å være Guds talerør til Israel. Men da han først hadde tatt på seg oppgaven, gikk han helhjertet inn for den og satte all sin lit til Herren. Den veldige oppgaven syntes å aktivisere alle hans evner og krefter. Gud velsignet hans villige lydighet, og han ble veltalende, forhåpningsfull, behersket og vel skikket til den største gjerning som noen gang er betrodd mennesker. Dette er et eksempel på hva Gud gjør for å styrke karakteren hos dem som stoler helt og fullt på ham og betingelsesløst følger hans befaling.

En person vil få evner og dykrigher etter hvert som han tar på seg de oppdrag Gud legger på ham, og prøver å utføre dem på den rette måten. Selv om han har en uanselig stilling eller begrensede evner, vil han likevel oppnå sann storher, så sant han setter sin lir til Guds kraft og gjør sin gjerning med troskap. Hadde Moses stolt på sin egen styrke og klokskap, og på der gruunlag tatt på seg den store oppgaven, ville han ha visr at han var helt uskikket til å mestre den. At en person føler sin svakhet, gir i det minste er fingerpek om at han fatter storheren i den oppgaven han er satt til, og at han vil be Gud om styrke og veiledning.

Moses gikk til sin svigerfar og sa at han gjerne ville besøke sine landsmenn i Egypr. lerro gav sitt samtykke og sin velsignelse. "Dra bort i fred!" sa han. Sammen med sin hustru og sine barn tok Moses fatt på reisen. Han våger ikke å forreIle hvilket ærend han hadde, for at svigerfaren ikke skulle nekte dem å reise med ham. Men før de nådde frem til Egypr, innså han selv at der var tryggesr for dem å bli hjemme i Midian.

Moses hadde en hemmelig frykt for farao og for egypterne som førti år tidligere hadde lagt ham for hat. Dette gjorde at han var enda mer uvillig til åvende tilbake dit. Men etter at han hadde bestemt seg for å etterkomme Guds befaling, fikk han vite at hans fiender var døde.

På veien fra Midian fikk Moses en fryktelig og overraskende advarsel om Herrens mishag. En engel viste seg for ham på en truende måte, som om han srod klar til å drepe ham. Ingen forklaring ble gitt, men Moses husket nå at han hadde oversett et av Guds krav. Han hadde latt seg overtale av sin hustru til ikke å omskjære den yngste sønnen. Dermed hadde han forsømt å oppfylle vilkåret for at hans barn skulle nyte godt av velsignelsene fra Guds pakt med Israel. Når folkets leder viste en slik forsømmelse, kunne det ikke annet enn svekke autorireten i det påbud Gud hadde gitt folket. Sippora var redd for at hennes mann måtte høre med liver, og utførre selv den rituelle handlingen. Deretter tillor engelen Moses å fortsette reisen. Under sin misjon hos farao ville Moses komme i en farlig situasjon. Livet hans kunne bare bli bevart ved at hellige engler beskytter ham. Men når han med fullt

overlegg forsømte en klar plikt, var han ikke trygg, for da ville englene ikke kunne verne ham.

I trengselstiden like før Kristi gjenkomst vil de rertferdige bli bevart ved de himmelske englers tjeneste. Men det vil ikke være noen sikkerher for dem som overtrer Guds lov. Englene kan ikke beskytte dem som da tilsidesetter et av Guds bud.

Kapitel 22 - Farao trosser Gud

Etter at Aron var blitt undervist av engler, drog han av sted for å møte sin bror som han hadde vært skilt fra så lenge. De møtte hverandre i et ødslig ørkensttøk i nærheten av Horeb. Her kunne de snakke sammen, og "Moses forkynte Aron alt hva Herren, som sendte ham, hadde talt, og alle de tegn han hadde pålagr ham å gjøre." Sammen reiste de så til Egypt. Da de var kommet til Gosen, kalte de sammen de eldste i Israel. Aron fortalte dem alt det Gud hadde gjort ved Moses, og så ble tegnene Gud hadde gitt Moses, vist for folket. "Og folket trodde; og da de hørte hvorledes Herren hadde sett til Israels barn og gitt akt på deres nød, bøyde de seg og tilbad."

Moses hadde også fått i oppdrag å bringe et budskap til kongen. De to brødren. gikk til slottet som utsendinger fra kongenes konge, og på hans vegne sa de til farao: "Så sier Herren, Israels Gud: La mitt folk fare, så de kan holde høytid for meg i ørkenen!" Dette fikk kongen til å spørre: "Hvem er Hetten SOm jeg skal lyde og la Israel fare? Jeg kjenner ikke Herren, og heller ikke vil jeg la Israel fare." De svarte: "Hebreernes Gud har møtt oss; la oss dra tre dagsreiser ut i ørkenen og ofre til Herren vår Gud, så han ikke skal slå oss med pest eller sverd."

Kongen hadde allerede fått rapport om dem og om den interessen de hadde vakt hos folket. Dette gjorde at han ble harm. "Hvorfor vil I, Moses og Aron, dra folket fra dets arbeid? Gå og gjør det I skal!" Nasjonen hadde allerede lidt tap på grunn av innblanding fra disse fremmede. Derfbr føyde han til: "Se, folket er nå blitt altfor tallrikt i landet, og så vil I dra dem bort fra det de har å gjøre!"

Under trelldommen hadde israelittene i noen grad tapt kunnskapen om Guds lov, og de hadde veket av fra dens bud. Sabbaren var stort sett blitt ignorert, og kravene fra arbeidsfogdene gjorde det tilsynelatende umulig å helligholde den. Men Moses hadde gjort der klart for folket at lydighet mot Gud var den første betingelsen for befrielse. De som undertrykker dem, fikk nyss om de tiltak som ble gjort for å gjeninnføre helligholdeIsen av sabbaten. Kongen ble meget urolig over dette og mistenkte israelittene for å ville frigjøre seg fra hans tjeneste. Han mente at misnøyen skyldtes dovenskap. Men han skulle sørge for at de ikke fikk tid til å danne farlige sammensvergelser. Derfor sørger han for å stramme tøylene for å knuse frihetsviljen. Samme dag ble det gitt ordre om å gjøre arbeider enda mer grusomt og byrdefullt.

Det vanligste byggematerialer i landet var soltørket mursten. Veggene i de fineste byggverk var laget av dette materialet og siden kledt med sten utVendig. Disse reglverkene sysselsatte et srort antall slaver. Halm ble skårer opp og blandet med leire for å holde den sammen, og der krevdes enorme mengder halm til detre. Nå bestemte kongen at halm ikke

lenger skulle skaffes til veie. Arbeiderne måtte selv sørge for å finne den. Likevel måtte de produsere den samme mengde teglsren som før.

Denne bestemmelsen vakre stor fortvilelse blant israelittene over hele lander. De egyptiske arbeidsfogdene hadde oppnevnt hebraiske formenn til å ha oppsyn med arbeidet, og disse oppsynsmennene var ansvarlige for at alt gikk som der skulle. Da kravet fra kongen ble satt i verk, måtte folker fare vidt og bredt i landet for å samle halm. Men det var uråd å holde produksjonen på der samme nivå som før, og dette gikk ut over de israelittiske oppsynsmennene som ble hardr straffet.

Oppsynsmennene trodde at det var fogdene og ikke kongen som var skyld i dette harde presset. Derfor gikk de til ham og klaget. Men han bare håner dem. "Dovne er I, dovne! Derfor sier I: Vi vil gå og ofre til Herren." De ble beordrer

tilbake til arbeidet, med beskjed om at byrdene deres ikke på noen måte sknlle lettes. På tilbakeveien møtte de Moses og Aron og ropte til dem: "Herren hjemsøke eder og dømme eder fordi I har ført oss i vanrykte hos Farao og hans tjenere, så I har gitt dem sverd i hånden til å slå oss i hjel."

Da Moses hørte disse bebreidelsene, ble han helt fortVilet. Folkets lidelser hadde øket betraktelig, og over hele landet lød det klagerop fra både nnge og gamle. Alle var enige om at han hadde skylden for den katastrofale endring i deres kår. Med bitterhet i sinnet vendte han seg til Gud og ropte: "Herre, hvorfor har du gjort så ille med dette folk? Hvorfor har du sendt meg? For fra den stund jeg gikk inn til Farao for å rale i ditt navn, har han gjorr ille mOt dette folk, og du har aldeles ikke hjulpet ditt folk." Og svaret lød: "Nå skal du se hva jeg vil gjøre med Farao; ved min sterke hånd skal han tvinges til å la dem fare, ja, ved min sterke hånd tvinges til å drive dem ut av sitt land." Igjen ble Moses minnet om pakten som Gud hadde opprettet med fedrene, og han fikk forsikring om at den ville bli oppfylt.

Gjennom alle trelldomsårene i Egypt hadde det værr noen blant israelittene som holdt fast på sin gudsdyrkelse. Det gjorde dem vondt at barna deres daglig var vitne til hedningenes avskyelige skikker, og endog bøyde seg for deres falske guder. I sin nød ropte de til Herren om befrielse fra egypternes åk og om hjelp til å komme bort fra avguderiets fordervelige innflytelse. De la ikke skjul på sin tro, men lot egypterne vite at de tilbad himmelens og jordens skaper, den eneste sanne og levende Gud. De la frem bevisene for hans eksistens og makt fra skapelsen og ned til Jakobs dager. Slik fikk egypterne anledning til å bli kjent med hebreernes religion. Men de likte ikke å ta imot undervisning av slavene. I stedet prøvde de å forlede dem som dyrket Gud, med løfte om belønning. Når det ikke hjalp, truet de med tortur. De eldste i Israel gjorde sitt beste for å styrke trosvissheten blant sine landsmenn. De gjentok løftene som var gitt til fedrene, og Josefs profetiske utsagn like før han døde, der han forutsa urfrielsen fra Egypt. Noen trodde det som bfe sagt. Åndre bfe mismoclige når de betraktet forholdene omkring seg.

Da egypterne fikk vite hva slavene snakket med hverandre om, hånlo de av deres fomnrninger og gjorde narr av dem fordi de trodde på Guds makt. De minnet dem om at de var et slavefo/k og sa spottende: "Dersom eders Gud er rettferdig og barmhjertig og eier større makt enn de egyptiske guder, hvorfor gjør han eder så ikke til et fritt folk?" Så henviste de til sin egen situasjon. De dyrket guder som israelittene sa var falske. Likevel var Egypt en rik og mektig nasjon. De hevdet at gudene deres hadde gjort dem velstående, og hadde gitt israelittene i deres hånd som slaver. De roste seg av sin makt til å ødelegge dem som tilbad Jehova. Farao selv skrøt av at hebreernes Gud ikke kunne fri dem ut av hans hånd.

Slike uttalelser slukket håpet hos mange israelitter. For dem så det nesten ut som om egypterne hadde rett. Det var sant at de var slaver og måtte finne seg i alt det som de grusomme arbeidsfogdene fant på å plage dem med. Deres egne barn var blitt hundset og slått i hjel. Livet var blitt en byrde for dem. Likevel tilbad de himmelens Gud. Hvis Herren virkelig stod over alle guder, ville han ikke la dem bli i trellekår hos avgudsdyrkere. Men de som var tro mot Gud, forstod at han hadde tillatt at Israel ble slaver fordi de hadde forlatt ham og gi/tet seg med hedninger, slik at de ble ledet inn i avgudsdyrkelse. De forsikret sine brødre om at Gud snart ville bryte undertrykkernes åk.

Hebreerne hadde ventet å oppnå friheten uten noen spesiell trosprøve eller noen virkelig lidelse eller motgang. Men de var ennå ikke rede for befrielsen. Deres tro var svak, og de var uvillige til å vise tålmod i prøvelser inntil Gud fant tiden moden til å hjelpe dem. Mange ville heller fortsette som slaver enn å utsette seg for de vanskeligheter som var forbundet med å reise til et annet land. Åndre hadde tillagt seg vaner som minnet så mye om egypternes, at de foretrakk å bli i landet. Derfor fridde ikke Herren dem ut da han første gang åpenbarte sin makt for farao. Han styrte begivenhetene slik at den egyptiske kongen fikk utfolde sitt tyranniske sinnelag fullt ut, men samtidig ønsket han å åpenbare sin makt for folket. Når de fikk se hans rettferdighet, makt og kjærlighet, ville de selv ønske å forlate Egypt og tjene ham. Moses ville ha hatt en langt lettere oppgave hvis ikke så mange av israelittene var blitt så fordervet at de heller ville bli i Egypt.

På ny ble Moses sendt til folket for å gjenta løftet om befrielse og for å gi dem en ny forsikring om Guds omsorg. Han gjorde som Gud befalre, men de ville ikke høre på ham. Skriften sier: "De hørte ikke på Moses for angst og for det håtde trælarbeids skyld." Igjen kom Guds budskap til Moses: "Gå inn og si til Farao, kongen i Egypten, at han skalla Israels barn fare ut av sitt land." Overveldet av mismot svarte han: "Du ser Israels barn hører ikke på meg; hvorledes skulle da Farao høre på meg?" Han ble nå oppfordret til å ta Aron med seg og gå inn til farao og på ny kreve at "Israels barn skulle føres ut av Egyptens land".

Han fikk vite at kongen ikke ville gi etter før Gud sendte straffedommer over landet og førte Israel ut med en veldig åpenbarelse av sin makt. Før hver plage skulle Moses fortelle kongen hva den innebar og hvordan den virket, så han kunne unngå den hvis han ville.

Hvert avslag ville resultere i en enda hardete straffedom, inntil hans stolte hjerte ble ydmyket, og han anerkjente himmelens og jordens skaper som den sanne og levende Gud. Herren ville vise egypterne hvor nytteløs stormennenes visdom var og hvor lite gudene deres maktet når de stod imot Guds befaling. Han ville straffe egypterne for deres avgudsdyrkelse og tilbakevise alle påstander om velsignelser fra deres livløse guder. Gud ville forherlige sitt eget navn for at andre nasjoner skulle få høre om hans makt og skjelve for hans veldige gjerninger, og for at hans folk skulle oppgi avgudsdyrkelsen og tjene ham helt og fullt.

På ny ble Moses og Aron ført inn i egyptetkongens fornemme haller. Omgitt av mektige søylet og glittende ornamentet, utsøkte maletiet og statuer av hedenske gudet, stod de to representantene for slavefolket foran kongen i dau. dens mektigste rike for å gjenta Guds befalil1g om at Israel skulle få friheten tilbake. Kongen forlangte et mirakel som bevis på deres guddommelige oppdrag. Moses og Aron hadde fått instrnks om hva de sknlle gjøre hvis noe slikt ble krevd. Derfor tok Aron staven og kastet den ned foran farao, og den ble til en slange. Kongen sendte bud etter sine "vismenn og trollmenn". "De kastet hver sin stav, og de ble til slanger; men Arons stav slukte deres staver." Da ble kongen enda mer besluttsom enn før og erklærte at hans trollmenn var jevn. byrdige med Moses og Aron. Han anklaget Herrens tjenere for å være bedragere, og følte at han uten risiko kunne avvise kravene deres. Men selv om han for. kastet budskapet de brakte, hindrer Gud ham fra å skade dem.

Det var Guds makt, ikke menneskelige evner og krefter som Moses og Aron var utrustet med, som iverksatte miraklene overfor farao. Disse tegn og under ble gjort for å overbevise kongen om at den store Jeg er hadde sendt Moses, og at det var kongens plikr å la israelittene fare, slik at de kunne tjene den levende Gud. Også trollmennene gjorde tegn og under. Heller ikke det skjedde ved hjelp av egen kløkt, men ved den kraft de fikk fra sin gud, Satan, til å etter. ligne Herrens verk.

Trollmennene var ikke i stand til å gjøre stavene om til virkelige slanger, men ved hjelp av magi og bistand fra den store bedrageren fikk de det til å se slik ut. Satml hadde ikke makt til å forvandle stavene til å bli levende slanger. Selv om ondskapens fyrste er i besittelse av all den visdom og stytke som en fallen engel kan ha, har han ikke makt til å skape eller til å gi liv. På dette felt er Gud enerådende. Men Satan utfoldet sin makt så langt han knnne. Han fikk i stand en etterligning. For mennesker så det ut som om stavene ble til slanger, noe farao og hans hoff også trodde. Det var ingen synlig forskjell mellom slangene deres og den som Moses fremkalte. Selv om Herren lot den virkelige slangen sluke de falske, betraktet farao det ikke som et utslag av Guds kraft, men som en avansert form for magi.

Farao prøvde å forsvare sin'motstand mot Guds befaling, og forsøkte derfor å finne et påsknd til å ignorere de mirakler Gud hadde gjort gjennom Mose, og Satan gav ham

nettopp det han ønsket. Ved det verk han utførte gjennom trollmennene, gav han egypterne inntrykk av at Moses og Aron bare var svartekunstnere, og at det budskapet de brakte, ikke måtte oppfattes som et budskap fra en høyere makt. Satans etterligning resulterte i at egypterne ble dristigere i sitt opprør, og at farao forherdet seg og nekter å la seg overbevise. Satan håpet å få Moses og Aron til å tvile på at de gikk Guds ærend, slik at hans egne redskaper kunne få overmakten. Han ville ikke gå med på at Israels barn ble løst fra slaveriet for å tjene den levende Gud.

Men ondskapens fyrste hadde en enda dypere hensikt med å utføre sine mirakler gjennom trollmennene. Han visste at dersom Moses brøt trelldomsåker for Israels barn, ble han et forbilde på Kristus som skulle bryte syndens herredømme over menneskeheten. Han visste at når Kristus kom, ville det skje mektige mirakler som skulle overbevise verden om at Gud hadde sendt ham. Tanken på Kristi makt fikk Satan til å skjelve. Ved å etterligne de gjerninger Gud gjorde gjennom Moses, håpet han ikke bare å hindre at Israel ble befridd, men å øve en innflytelse i fremtiden som ville nedbryre troen på Kristi mirakler.

Satan prøver hele tiden å etterligne Kristi gjerninger og å skape grunnlag for sin egen makt og sine egne ktav. Han får folk til å søke en naturlig forklaring på Krisri mirakler ved å gi inntrykk av at de er er resultat av menneskelig makt og kløkr. Hos mange ødelegger han på den måten troen på Kristus som Guds Sønn, og får dem til å forkaste Guds tilbud om nåde.

Moses og Aron fikk beskjed om å gå ned til elvebredden neste morgen, dir kongen pleide å gå. Errersom flomvanner fra Nilen var en sradig kilde til grøde og rikdom for hele riket, ble den dyrket som en Gud, og kongen gikk hver dag ned til elven for å tilbe. Her gjentok de to brødrene budskaper til ham, og rakte så ut sraven og slo på vanner. Det hellige elvevannet ble som blod, fiskene døde og elven begynte å stinke. Vannet i husene og vannforsyningen i brønnene ble også forvandlet til blod. "Men Egyptens tegnsutleggere gjorde det samme med sine hemmelige kunster. . . . Og Farao vendte seg om og gikk hjem til sitt hus og la heller ikke dette på hjerte." I syv dager fortsatte plagen, men uten virkning.

Igjen rakte Moses staven ut over vannet, og det kom frosker opp fra elven og spredre seg over landet. De trengte inn i husene, fylte soverommene og endog stekeovnene og bakertrauene. Egypterne betraktet froskene som hellige dyr og ville derfor ikke drepe dem. Men de slimete skapningene var erter hvert blitr helt uutholdelige. De myldret endog i slottet, og kongen ble utålmodig etter å få fjernet dem.

Det hadde sett ut som om også trollmennene kunne frembringe frosk, men de kunne ikke fjerne dem. Dette følte farao som en ydmykelse. Han sendte bud etter Moses og Aron og sa til dem: "Be til Herren at han vil ta froskene borr fra meg og mitt folk! Da vil jeg la folket fare, så de kan ofre til Herren." De minnet kongen om det han tidligere hadde sagt, og bad ham fastsette er tidspunkt da de skulle be om at plagen ble fjernet. Han gav beskjed om at de skulle møte opp neste dag, i håp om at froskene i mellomtiden skulle fotsvinne av seg

selv, så han ble spart for den bitre ydmykelsen der var å måtte bøye seg for Israels Gud. Men plagen fortsatte like til der avtalte tidspunkt. Da døde froskene over hele Egypt og ble liggende og forpeste luften.

Herren kunne ha forvandler dem til støv på et øyeblikk. Men han gjorde ikke det for at kongen og hans folk ikke skulle-si at det skyldtes slike trolldomskunster som heksemestrene utførte. Froskene døde og ble samler sammen i hauger. Her fikk kongen og hele Egypt et bevis på at det ikke hadde skjedd ved troll. dom, men at det var en straff fra himmelens Gud, noe de ikke kunne bottfor. klare med all sin tomme filosofi.

"Men da Farao så at han hadde fått luft, gjorde han sitt hjerte hårdt." På Guds befaling strakte Aron ut hånden, og støver på jorden ble til mygg over hele Egypt. Farao forlangte at trollmennene skulle gjøre der samme, men de kunne ikke. Slik viste Gud at hans verk var større enn Sarans. Endog tegnsutleg. gerne måtte innrømme: "Derte er Guds finger." Men kongen var fremdeles urokkelig.

Oppfordringer og advarsler var uten virkning, og derfor kom det en ny straffedom. Tiden da den skulle inntreffe, var forutsagt for at det ikke skulle kunne sies at den var kommet som en tilfeldighet. Fluer fylte husene og svermer omkring over jorden, slik at "i hele Egypten ble landet herjet av fluesvermer". Disse flultOe var store og giftige, og stikket av dem var uhyre smertefullt både for folk og fe. Som det var blitt forutsagt, ble Gosens land ikke rammet av denne straffedommen.

Farao tilbød nå israelittene å ofre i Egypt, men de avviste tilbudet slik Moses gav uttrykk for: "Det er ikke rådelig å gjøre så; for der vi ofrer til Herren vår Gud, er en vederstyggelighet for egypterne; om vi nå ofrer for egypternes øyne det som er en vederstyggelighet for dem, ville de da ikke stene oss?" Dyrene som hebreerne skulle ofre, ble regner som hellige. Egypterne visre så stor ærbødighet for disse dyrene at det var forbundet med dødsstraff å drepe noen av dem, selv om det skjedde av vanvare. Derfor ville det være umulig for hebreerne å holde gudstjeneste i Egypt uten å vekke anstøt. På ny kom Moses med forslag om at de skulle dra tre dagsreiset lit i ørkenen. Kongen samtykket, idet han tryglet Guds tjenere om å sørge for at plagen opphørre. De lover å gjøre dette, men advaree ham mot å narre dem. Plagen ble stanset, men kongen hadde forherdet seg ved sitt stadige opprør, og han nektet fortsatt å gi ettet.

Et enda frykteligere slag fulgte. Det kom pest over kveget i hele Egypt, slik at både de hellige dyrene og la$tedyrene døde. Både kyr og okser, hesrer og kameler, sauer og esler ble urryddet. Det var gitt klar beskjed om at hebreerne skulle gå fri. Da farao sendte budbætere dit israelittene bodde, fant de ut at Moses hadde snakket sant. "Herren skal gjøre forskjell på Israels fe og egypternes fe, og det skal ikke dø noe av alt det som hører Israels barn til." - "Og aIt egypternes fe døde, men av Israels barns fe døde ikke ett liv." Men fremdeles var kongen like ubøyelig.

Så fikk Moses beskjed om å ta aske fra ovnen "og kaste den opp i været så Farao ser på det". Denne handling hadde en dypere mening. Fire hundre år tidligere hadde Gud vist Abraham hvordan hans folk i fremtiden skulle bli undertrykket. Det var blitt fremstilt for ham i form av en rykende ovn og en lysende lampe. Gud hadde sagt at han ville føre straffedommer over undertrykkerne, og la fangene slippe ut med rikt bytte. I Egypt hadde Israels barn lenge lidt i prøvelsens ildovn. Det Moses gjorde, var en forsikring om at Gud husket sin pakt, og at tiden for utfrieisen var kommet.

Da asken ble kaster opp i luften, ble det fine støvet spredt over hele Egypt. Overalt hvor det falt ned, resulterte det i "byller som brøt ut med blemmer, både på folk og fe". Prestene og trollmennene hadde hittil støttet farao i hans stahet, men nå kom det en straffedom som også gikk ut over dem selv. De ble rammet av en avskyelig og smertefull sykdom, og deres skryt kom nå i et ynkelig lys. De knnne ikke lenger kjempe mot Israels Gud. Hele folket kunne nå se hvor tåpelig det var å stole på trollmennene når de ikke engang var i stand til å beskytte seg selv.

Men farao ble bare mer forherdet. Nå sendte Gud siri: budskap til ham i disse ordelag: "Denne gang vil jeg sende alle mine plager over deg selv og over dine tjenere og ditt folk, for at du skaI kjenne at ingen er som jeg på hele jorden. . . . Derfor lot jeg deg bli i live at jeg kunne vise deg min makt, og mitt navn kunne bli kunngjort over hele jorden." Ikke så å forstå at Gud hadde gitt ham livet utelukkende i denne hensikt. Men hans forsyn hadde ledet begivenhetene slik at han skulle komme på tronen da tiden for befrielsen var inne. Selv om denne hovmodige og forbryterske tyrann hadde forspilt Guds nåde, var hans liv blitt spart for at Herren gjennom hans forherdelse kunne åpenbare sine mirakler.

Det er Guds forsyn som styrer begivenhetenes gang. Han kunne ha satt en mer barmhjertig konge på tronen, som ikke ville ha våget å trosse de mektige åpenbaringer av hans makro Men da ville Gud ikke ha oppnådd sin hensikt. Hans folk fikk oppleve egypternes kyniske grusomhet for at de skulle bli klar over avgudsdyrkelsens demoraliserende innflytelse. I sin handlemåte med farao viste Hetten sin avsky for avgudetiet, og sin beslutning om å straffe gru. somhet og undertrykkelse.

Gud hadde sagt om farao: "Jeg vil forherde hans hjerte, så han ikke lar folker fare." Dette skjedde ikke ved hjelp av overnaturlig makt. Gud gav farao de mest slående beviser på guddommelig makt, men han nektet håtdnakket å akte på lyset. Hver gang han forkastet en ny åpenbaring av guddommelig makt, ble han bare enda mer trassig i sitr opprør. Den opprørssæd han sådde da han av. viste det første miraklet, frembrakre sin høsr. Da han fortsatre å gå sin egen vei i stadig mer innbitt motsrand, ble han mer og mer forberdet, inntil han måtte stå og se på de kalde, livløse ansiktene til de førstefødte.

Gud taler til menneskene gjennom sine tjenere som bringer formaninget og advarsler, og som refser synd. Han gir dem anledning til å rette på sine feil før de fester seg i karakteren. Gud griper ikke inn for å motvirke tendensen i handlemåten til en person som

nekter å ta imot rettledning. Det er alltid lettere å gjenta en handling, og han forherder seg da mot innflytelsen fra Den Hellige Ånd. Hvis han fortsetter med å forkaste lyset, kommer han i en stilling hvor selv en langt sterkere innflytelse ikke kan gjøre varig inntrykk.

Den som en gang har gitt etter for fristelse, vil ha lettere for å gi ettet neste gang. Hver gjentagelse av synd reduserer motstandsktalten, gjør øynene blinde og overbevisningen sløv. Den som tilfredsstiller selvet, må også ta konsekvensen. Gud gjør ikke noe mirakel for å hindre høsten. Det et menneske sår, skal der også høste.,,' Den som viser vantroens dristighet og er sløv og likegyldig overfor Guds sannhet, høstet bate ftukten av det han har sådd. Slik gåt det til at mennesket til sist kan lytte med sløv likegladbet til sannheter som de en gang var dypt gtepet av. De sådde likegyldighet og motstand mot sannheten, og de høster det de sådde.

De som ptøvet å berolige sin samvittighet ved å innbille seg at de kan endre kurs når de selv vil, og at de fottsatt vil høte nådens innbydelse selv om de tingeaktet Guds kall, løpet en stor tisiko. De tror at de kan gjøte felles sak med den stote opprøreren, og så uten videre bytte side når de kommer i ytterste nød og farer omgir dem på alle kanter. Men så lett er det ikke. Inntrykk, erfaring og opplæring fra et liv i syndig nytelse har formet karakteren så fullstendig at de ikke kan motta Guds bilde. Dersom lyset ikke hadde skint på detes vei, ville saken ha vært annerledes. Da kunne nåden ha gjort seg gjeldende og gitt dem anledning til å ta imot innbydelsen. Men når de gjennom lang tid forkaster og tingeakter lyset, vil det til slutt bli trukket tilbake.

En haglkatastrofe var det neste farao ble truet med, i forbindelse med følgende advarsel: "Så send da folk og berg din buskap og alt der du har på marken. Alt folk og alt fe som er ute på marken og ikke har kommet seg i hus, på dem skal hagler falle, og de skal dø." Regn og hagl var uvanlig i Egypt, og en storm av slike dimensjoner som den det her ble gitt varsel om, hadde ingen vært vitne til. Kunngjøringen nådde fort ut til folket, og alle som trodde på Herrens ord, samler sammen buskapen, mens de som forkastet advarselen, lot den bli igjen ute på marken. Slik åpenbarte Gud sin nåde midt i hjemsøkelsen. Folket ble satt på prøve, og nå viste det seg hvor mange det var som ble leder til å frykte Gud gjennom åpenbareIsen av hans makt.

Uværet kom som forutsagt. "Det kom hagl, og midt i haglskuren lyn i lyn, et uvær så svært at det aldri hadde vært maken i hele Egyptens land fra den tid folk hadde bosatt seg der. Og i hele Egyptens land slo haglet ned alt der som var på marken, både folk og fe; og alle markens urter slo hagler ned, og alle markens trær brøt det sønder." Ruin og ødeleggelse fulgte der ulykkesengelen for frem. Bare Gosen ble spart. Egypterne fikk se at jorden er

under kontroll av en levende Gud, at elementene lyder hans røst, og at menneskene er rrygge bare når de lyder ham.

Hele Egypt skalv under denne forferdelige straffedommen. Farao sendte straks bud etter de ro brødrene, og ropte til dem: "Denne gang har jeg synder; Herren er den som har rert, og jeg og mitt folk har urett. Be til Herren at det nå må være nok av hans torden og hagl! Så vil jeg la eder fare, og I skal ikke bie lenger." Svaret lød: "Så snart jeg kommer ut av byen, vil jeg utbre mine hender til Herren; så skal tordenen holde opp, og haglet ikke falle mere, for at du skal kjenne at jorden hører Herren til. Men om deg og dine tjenere vet jeg at I ennå ikke frykter for Gud Herren."

Moses visste at kampen ikke var slutt. Faraos bekjennelser og løfter skyldtes ikke en gjennomgripende forandring av sinn og hjerte, men var bare et uttrykk for angst og redsel. likevel lovet Moses å etterkomme hans anmodning, for han ville ikke gi ham noen grunn til å fortsette i sitt stivsinn. Profeten gikk ut uten å ense stormen, mens farao og hans folk ble vitne til hvordan Gud kunne bevare sin tjener. Moses gikk utenfor byen og "utbredte sine hender til Herren; da holdt tordenen og haglet opp, og regnet strømmer ikke mere ned på jorden". Så snart kongen hadde kommet seg av forskrekkelsen, var han igjen like forherdet som før.

Da sa Herren til Moses: "Gå inn til Farao! For det er jeg som har forherdet hans hjerte og hans tjeneres hjerte, for at jeg kan gjøre disse mine tegn midt iblant dem, og for at du skal fortelle din sønn og din sønnesønn hva jeg har gjort mor egypterne, og hva tegn jeg har gjort iblant dem, så I skal kjenne at jeg er Herren." Herren åpenbarte sin makt for å styrke Israels tro på ham som den sanne og levende Gud. Han ville gjøre det umiskjennelig klart hvilken forskjell det var mellom dem og egypterne, og viIIe at alle folkeslag skulle vite at hebre. erne, som de hadde foraktet og undertrykket, ble beskyttet av himmelens Gud.

Moses advarte kongen om at hvis han fortsatte å forherde seg, ville det komme en plage i form av gresshopper Som skulle dekke jorden og fottære alt grønt Som fantes. De skulle fylle husene og endog selve slottet. Det ville bli en slik hjemsøkelse at "hverken dine fedre eller dine fedres fedre har sett noe slikt fra den tid de ble til på jorden".

Faraos rådgivere stod målløse og redselsslagne. Landet hadde lidt et følelig tap da kveget døde. Mange mennesker var blitt drept av haglet. Skogene var rasert og avlingen

ødelagt. De var i ferd med å miste alt det de hadde vunnet ved hebreernes arbeid. Hele landet var truet av hungersnød. Fyrster og embetsmenn trengte seg inn på kongen og spurte: "Hvor lenge skal denne mann være en snare for oss? La mennene fare, så de kan tjene Herren sin Gud! Ser du ikke ennå at Egypten blir ødelagt?"

Moses og Aron ble igjen tilkalt, og kongen sa til dem: "Gå av sted, tjen Herren eders Gud! Men hvem er det som skal fare?" Svaret var: "Vi vil fare alle, både unge og gamle; både våre sønner og våre døtre vil vi ru, med, både vårt småfe og vårt storfe; for vi skal holde høytid for Herren." Kongen ble rasende: "Herren være med eder, så visst som jeg lar eder og eders små barn fare! Se der om I ikke har ondt i sinne! Nei, ikke så! I menn kan fare og tjene Herren! For det var jo det I bad om. Dermed drev de dem ut fra Farao."

Kongen hadde gjorr sitt beste for å ødelegge israelittene med hardr arbeid. Men nå lot han som om han ru,dde dyp interesse for deres ve og vel, og en øm omsorg for de små barna deres. Men den virkelige hensikten var å beholde kvinnene og barna som en garanti for at mennene skulle komme. tilbake.

Nå rakte Moses staven ut over landet, og det blåste opp en østenvind som førte med seg svermer av gresshopper. "Aldri hadde det før værr en slik gresshoppesverm, og aldri ville det komme noen slik mere." De fylte lufren så lander ble formørket, og fortærre alt som var. I all hasr sendre farao bud erter profetene og sa: "Jeg har syndet mor Herren eders Gud og mot eder. Men forlat meg nå min synd denne ene gang, og be til Herren eders Gud at han bare vil avvende denne død fra meg!" De gjorde så, og en sterk vestenvind førre gresshoppene ut mot Rødehavet. Men kongen holdt fast ved sin beslutning.

Innbyggerne i Egypt var i ferd med å oppgi alt håp. De landeplaget som hittil hadde rammet dem, var knapt til å holde ut, og de fryktet for hva som ville skje i fremtiden. Folket hadde tilbedr farao som representant for sin gud. Men mange var nå klar over at han satte seg opp mot en høyere makt som kunne bøye alle krefter i naturen under sin vilje. De hebraiske slavene som på en mirakuløs måte var blitt sparr, begynte å tro at de virkelig ville bli utfridd. Arbeidsfogdene våger ikke å underrrykke dem som før. Over hele Egypt var der en hemmelig angst for at slavefolket skulle reise seg og hevne urerren. Overalt spurte folk i angst: "Hva kommer nå til å hende?"

Plutselig ble landet dekket av er mørke så tett og tykt at en kunne ta og føle på det. Folk måtte ikke bare unnvære lyset, men luften var så trykkende at det var vanskelig å puste. "Den ene kunne ikke se den andre, og ingen torde flytte seg fra sin plass i tre dager; men hos alle Israels barn var det lyst der de bodde." Egypterne tilbad sol og måne, men i derte mystiske mørker ble både folket og deres guder slått av den makt som hadde påtatt seg å føre trellefolkets sak. Selv om denne straffedommen var forferdelig, var den likevel et bevis på Guds medlidenhet og hans ulyst til å ødelegge. Han ville gi folket tid til ettertanke og anger før han sendte over dem den siste og mest forferdelige av alle plagene.

Frykten tvang til slutt farao til å gjøre endå. en innrømmelse. Etter den tredje dagen med stummende mørke kalte han Moses til seg, og nå gikk han med på at folket skuIle få reise, hvis de bare lot kveget - smått og stort - bli igjen. "Ikke en klov må bli igjen," svarte den besluttsomme hebreeren. "Vi vet ikke hva vi skal ofre til Herren før vi kommer dit." Nå ble kongen ute av seg av sinne: "Gå fra meg, vokt deg, kom ikke mere for mine øyne! For på den dag du kommer for mine øyne, skal du dø!" Svaret var: "Du har talt rett; jeg skal aldri mere komme for dine øyne."

"Så var også Moses en meget stor mann i Egypten, både for Faraos tjenere og for folket." Egypterne betraktet Moses med sann ærefrykt. Kongen våget ikke å skade ham, for folket anså ham for å være den eneste som hadde makt til å Ijerne plagene. De ønsket at israelittene skuIle forlate Egypt. Det var farao og prestene som helt til det siste trosset de krav Moses stilte.

Kapitel 23 - Den første påsken

Da kravet om at Israel måtte bli fri, første gang ble fremsatt for kongen av Egypt, fikk han varsel om den forfetdeligste av alle plagene; "Så sier Herren: Min sønn, min førstefødte, er Israel, og jeg sa til deg; La min sønn fare, så han kan tjene meg, men du ville ikke la ham fare; derfor vil jeg nå slå i hjel din sønn, din førstefødte."! Selv om egypterne foraktet israelittene, hadde Gud æret dem ved å utvelge dem til å ta vare på hans lov. Deres spesielle velsignelser og fortrinn innbefattet at de hadde den samme forrang blant folkene som en førstefødt sønn hadde blant sine brødre.

Den straffedom som Egypt først var blitt varslet om, var den som sist skulle ramme dem. Gud er langmodig og rik på miskunnhet. Han har kjærlig omsorg for de skapningene han har dannet i sitt bilde. Hvis taper av avlingen og buskapen hadde fått egypterne til å angre, ville barna deres ikke ha omkommet. Men folket hadde hårdnakket motstått Guds befaling, og nå skulle det siste slaget falle.

Moses var blitt truet med dødsstraff hvis han igjen viste seg for farao. Men et siste budskap fra Gud skulle ennå lyde for den opprørske kongen, og Moses stilte seg ftem for ham og kunngjorde; "Så sier Herren: Ved midnattstid vil jeg gå midt igjennom Egypten, og alle førstefødte i Egyptens land skal dø, fra den førstefødte sønn av Farao, som sitter på sin trone, til den førstefødte sønn av trellkvinnen, som står bak håndkvernen, og alt førstefødt blant buskapen. Og det skaI i hele Egyptens land bli et stort skrik som det ikke har vært maken til og heller ikke mere skal bli. Men ikke en hund skal gjø mot noen av Israels barn, hverken mot folk eller fe, så I skal kjenne at Herren gjør forskjell på egypterne og Israel. Da skal alle disse dine tjenere komme ned til meg og bøye seg for meg og si: Dra ut, både du og hele der folk som følger deg! Og så skal jeg dra ut."

Før Herren fullbyrdet denne dommen gjennom Moses, rettleder han Israels ham om avreisen fra Egypt, særlig hvordan de skulle unngå den kommende dom. Hver familie - alene eller sammen med andre - skulle slakte et lam eller et kje "uten lyte". Med en isop-kvist skulle de så stryke blodet "på begge dørstolpene og på det øverste dørtre" av huset. Det var for at dødsengelen som kom ved midnatt, ikke skulle gå inn i huset. Samme natt skulle de spise det stekte kjøttet sammen med usyret brød og bitre urter. Moses sa at de skulle gjøre det "med ombundne lender, med sko på føttene og stav i hånden".

"I skal ete det i hast; det er påske for Herren." Og Gud sa: "For samme natt vil jeg gå igjennom Egyptens land og slå i hjel alt førstefødt i Egyptens land, både folk og fe, og over alle Egyptens guder vil jeg holde dom; jeg er Herren. Og blodet på de hus som I er i, skal være til et tegn for eder; når jeg ser blodet, vil jeg gå eder forbi; og ikke skal noe slag ramme eder til ødeleggelse når jeg slåt Egyptens land."

Til minne om denne store utfrielsen skulle det holdes en fest i Israel hvert år gjennom alle kommende slektledd. "Denne dag skal være en minnedag for eder, og I skal holde den som en høytid for Herren; det skal være en evig forskrift for edet å holde den, slekt etter slekt." Når de i årene som fulgte, holdt denne festen, skulle de fortelle barna sine om den store befrielsen, slik Moses hadde befalt dem: "Da skal I si: Det er påskeoffer for Herren, som gikk forbi Israels barns hus i Egypten da han slo egypterne og fridde våre hus." Videre skulle den førstefødte av både mennesker og dyr høre Herren til.

Bare mot en løsesum kunne de føres tilbake. Det skulle vitne om at de førstefødte i Egypt måtte bøte med livet, mens de førstefødte i Israel ble spart. Med rette skulle de ha vært hjemfallen til samme dom, hadde det ikke vært for sonofferet som ble brakt. "For meg hører alt førstefødt til; den dag jeg slo alt førstefødt i Egyptens land, helliget jeg meg alt som førstefødt er i Israel, både folk og fe; de skal høre meg til, meg, Herren."

Etter at tabernakel-tjenesten var blitt innstiftet, valgte Herren levi stamme til å arbeide ved helligdommen i stedet for de førstefødte av folket. Om disse levittene sa han: "De er helt overgitt til meg som en gave fra Israels barn; istedenfor alt som åpner morsliv, alle førstefødte blant Israels barn, har jeg tatt dem ut for meg." Men fremdeles måtte hele folket betale en løsepenge for den førstefødte sønn som en erkjennelse av Guds nåde.

Påsken skulle være både et minne og et forbilde. Den skulle ikke bare peke tilbake på utfrielsen fra Egypt, men også frem til utfrielsen fra syndens trell. domsåk som Kristus skulle fullbyrde for sitt folk. offerlammet representerer "Guds lam" - vårt eneste håp om frelse. Apostelen sier: "For vårt påskelam er slaktet, Kristus." Det var ikke nok at påskelammet ble slaktet. Blodet måtte strykes på dørstolpene. Sjelen må bli delaktig i Kristi fortjeneste. Det er ikke nok at vi tror på hans død for verden. Vi må tro at han døde for hver enkelt av oss. Hver og en må tilegne seg kraften i sonoHeret.

Isop-knippet som ble brukt til å stryke blodet med, var et symbol på renselse. Det ble brukr i forbindelse med renselse av spedalske og slike som hadde vært i berøring med døde. I Davids bønn kommer dette rydelig til uttrykk: "RenS1neg fra synd med isop så jeg blir ren, tvett meg så jeg blir hvirere enn sne."' Lammet skulle tilberedes i hel tilstand. Ikke ett ben skulle brekkes. Slik skulle heller ikke er eneste ben bli brutt når Guds lam døde for vår skyld.' Dette viser at Kristus ble ofrer helr og fullt.

Kjøtter skulle spises. Der er ikke nok at vi tror på Kristus for at vår synd skal bli tilgitt. Ved tro må vi stadig motta åndelig styrke og næring gjennom hans ord. Kristus sa: "Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke liver i dere. Men den som spiser mitt legeme og drikker mirr blod, har evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag." For å forklare hva han mente, sa han: "De ord jeg har talr til dere, er ånd og liv."

Jesus godtok sin fars lov, oppfylte dens prinsipper i sitt liv, kunngjorde dens innhold og åpenbarte dens velgjørende kraft. Johannes sier: "Ordet ble men. neske og rok bolig iblant oss, og vi så hans herligher, den herlighet som den enesre Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet."Kristi etterfølgere må få del i hans erfaring. De må ta imot og tilegne seg Guds ord slik at det blir drivkraften til liv og handling. Ved Kristi kraft må de bli forvandlet så de ligner ham og gjenspeiler hans karakter. De må ete Guds Sønns legeme og drikke hans blod, ellers vil de ikke ha liv i seg. Kristi ånd og gjerning må bli hans disiplers ånd og gjerning.

Lammet skulle spises sammen med bitte urter til minne om den bitre trell. dommen i Egypt. Når vi henter næring hos Kristus, bør det skje med et søndetknust hjerte på grunn av vår synd. Bruken av usyret brød hadde også stor betydning. Det var uttrykkelig påbudt i loven om påskefeiringen at ingen surdeig måtte finnes hos dem under høytiden, og jødene overholdt dette strengt. På samme måte skulle syndens surdeig fjernes hos alle som ville motta næring og liv fra Kristus. Paulus skriver til menigheten i Korint: "Rens ut den gamle surdeigen, så dere kan være en ny deig! Dere er jo som usyret brød. For vårt påskelam er slakret, Kristus. Så la oss holde høytid, ikke med gammel surdeig av ondskap og synd, men med renhets og sannhets usyrede brød."'

Før slavefolket kunne bli fri, måtte de vise sin tro på at utfrielsen virkelig ville finne sted. Blodets tegn måtte settes på husene, og de selv og familiene deres måtte skille lag med egypterne og oppholde seg i sitt eget hus. Hvis israelittene på noe punkt hadde oversett den veiledning de hadde fått, for eksempel om de hadde unnlatt å skille barna sine fra egypterne,

ville de ikke ha vært trygge. Det samme ville ha vært tilfelle dersom de hadde latt være å stryke blodet på dørstolpene, eller om noen av familiemedlemmene hadde gått ut av huset. Det kan tenkes at noen mente at de hadde gjort alle nødvendige forberedelser, men deres godtroenhet ville ikke frelse dem. Alle familier som ikke hadde fulgt Herrens veiledning, ville miste sin førstefødte når ødeleggeren kom.

Folket skulle vise sin tro ved lydighet. På samme måte må alle som vil bli frelst ved Kristi blods fortjeneste, innse at de selv må gjøre noe for å sikre seg frelsen. Selv om det utelukkende er Kristus som kan fri oss fra straffen for overtredelse, må vi vende om fra synd til et liv i lydighet. Mennesket blir frelst ved tto, ikke ved gjerninger. Men troen må gi seg urslag i gjerninger. Gud har gitt sin Sønn til å dø som en soning for vår synd. Han har åpenbart sannhetens lys, veien til livet. Han har sørget for muligheter, forskrifter og privilegier. Så blir det menneskets sak å benytte seg av disse frelsende virkemidler. Mennesket må ta imot og bruke de hjelpemidler Gud har skaffet til veie, ved å være tro og lydig mot alle hans krav.

Da Moses gjentok Guds plan for utfrielsen av Israel, sies det at "folket bøyde seg og tilbad". Håpet om frihet, tanken på den fryktelige straffedom som venter undertrykkerne, det de måtte gjøre og tenke på i forbindelse med den plutselige avreisen - alt dette kom til urtrykk i takknemlighet overfor den store befrieren. Mange egyptere hadde begynt å anerkjenne hebreernes Gud som den eneste sanne Gud. De bad nå om lov til å søke tilflukt i israelittenes hjem når hevnens engel drog igjennom landet. De ble hilst hjertelig velkommen, og de lovet at de for fremtiden ville tjene Jakobs Gud og dra ut av Egypt sammen med hans folk.

Istaelittene etterkom de pålegg Gud hadde gitt. I all hemmelighet skyndte de seg å gjøre fot beredelser til reisen. Familien var samlet, påskelammet ble slaktet, kjøttet ble stekt over ilden, det usyrede brødet og de bitre urtene ble tilberedt. Mannen i huset, som var familiens prest, strøk blodet på dørstolpene og gikk så inn og var sammen med familien. I taushet skyndte de seg å spise påskelammet. De våket og bad i dyp æteftykt, mens hjettet hos den førstefødte banket i uheskrivelig angst, enten han var en voksen mann eller et barn. Fedre og mødre trykket sine førstefødte sønner inn til seg når de tenkte på det fryktelige som skulle skje denne natten. Men ikke et eneste hus hos israelittene ble hjemsøkt av dødsengelen. Blodets tegn - tegnet på at en frelser skulle beskytte dem - var på dørene, og ødeleggeren gikk forbi.

Ved midnatt lød det "et stort skrik i Egypten; for det var ikke et hus hvor det ikke var en død". Alle de førstefødte i landet, "fra den førstefødte sønn av Farao, som satt på sin trone, til den førstefødte sønn av fangen, som var j fengslet, og alt førstefødt blant buskapen", ble hjemsøkt av ødeleggeren. I hvert eneste hjem over hele Egypt var familiens stolthet blitt drept. Skrik og jamring fra sørgende mennesker fylte luften. Kongen og hans hoffmenn stod bleke og skjelvende og var vitne til den forferdelige gru.

Farao husket hvordan han en gang hadde sagt: "Hvem er Herren som jeg skal lyde og la Israel fare? Jeg kjenner ikke Herren, og heller ikke vil jeg la Israel fare." Nå lå hans himmelstrebende stolthet i støvet. "Han kalte Moses og Aron til seg om natten og sa: "Gjør eder rede, dra ut fra mitt folk, både I og Israels barn, far bort og tjen Herren, som I har sagt! Ta med eder både eders småfe og eders storfe, som I har sagt; gå og bed godt også over meg!" Kongens rådgivere og folket "trengte hårdt på folket for å få dem hastig ut av lander; for de sa: Vi er dødsens alle sammen!

Kapitel 24 - Exodus

Med ombundne lender, med sko på føttene og med stav i hånden hadde Israels folk stått tause og fylt av ærefrykt, mens de håpet og ventet på at kongen skulle gi tillatelse til å dra av sted. Før morgenen grydde, var de på marsj. Etter hvert som åpenbarelsen av Guds makt under plagene hadde tent troens flamme hos trellene, og spredt redsel blant undertrykkerne, hadde israelittene samlet seg i Gosen. Selv om flukten skjedde plutselig, var det allerede gjort nødvendige tiltak for å organisere og lede den veldige folkemassen som var inndelt i grupper med bestemte ledere.

Så drog de ut, "omkring seks hundre tusen mann foruten barna. Og det drog også en stor hop av alle slags folk med dem". I denne mengden var det ikke bare slike som var drevet av tro på Israels Gud. Langt flere ønsket bare å flykte fra plagene, eller de fulgte med av nysgjerrighet eller eventyrlyst. Disse var en sradig hindring og en snare for Israel.

Folket tok også med seg "småfeet og storfeet, en overmåte stor mengde fe". Dette tilhørte israelittene, for de hadde ikke solgt sine eiendeler til kongen, slik egypreroe hadde gjort. Jakob og hans sønner hadde i sin tid ført småfeet og srorfeet med seg til Egypt, og der hadde buskapen formert seg sterkt. Før folket forlot Egypt, oppfordret Moses dem til å kreve en godtgjørelse for alt arbeid de hadde gjort uten vederlag. Egypterne var så oppsatte på å bli kvitt dem, at de ikke satte seg imot dette. Slavefolket kunne dra bort fra sine undertrykkere tungt lastet med byrte.

Denne dagen dannet avslutningen på den historiske utvikling som var blitt åpenbart for Abraham i profetiske syner flere århundrer i forveien: "Der skal du vite, at din ætt skal bo som ftemmede i et land som ikke høtet dem til, og de skal trelle for folket der og plages av dem i fire hundre år. Men det folk som de skal trelle for, vil jeg også dømme; og deretter skal de dra ut med meget gods."! De fire hundre år var nå til ende. "På denne samme dag var det Herren førte Israels barn ut av Egyptens lar.d, hær etter hær."

Ved avreisen fra Egypt førte israelittene med seg Josefs ben. Det var en høyti. delig forpliktelse, et Guds løfte som lenge hadde ventet på å bli oppfylt, og som gjennom de mørke trelldomsår hadde vært en påminnelse om Israels befrielse.

I stedet for å følge den direkte ruten gjennom filisterlandet til Kanaan, ledet Herren dem sørover mot Rødehavet. "For Gud sa: Folket kunne angre det når de ser krig for seg, og så vende tilbake til Egypten." Hadde de forsøkt å dra gjennom filisterlandet, ville de ha møtt motstand, for filistrene betraktet dem som slaver på flukt fra sine herrer, og de ville ikke ha lCølt med å gå til krig mot dem. Israelittene var dårlig rustet til å kjempe mot dette sterke krigerfolket. De hadde bare liten kunnskap om Gud. Troen var svak, og de ville ha blitt redde og motløse. De var ubevæpnet og uvant med å føre krig, og livsmotet var svekket etter langvarig trelldom. Dessuten hadde de ansvar for kvinnene og barna, småfeet og storfeet.

Når Gud førte dem mot Rødehavet, åpenbarte han seg som en Gud som hadde medfølelse og sunn dømmekraft.

"Så brøt de opp fra Sukkot og slo leir i Etam ved grensen av ørkenen. Og Herren gikk foran dem, om dagen i en skystørre for å lede dem på veien og om natten i en ildstøtte for å lyse for dem, så de kunne dra frem både dag og natt. Skystøtten vek ikke fra folket om dagen, ikke heller ildstøtten om natten." Eller som vi leser i Salmenes bok: "Han bredte ut en sky til dekke og ild til å lyse om natten." Hele tiden gikk de under Den usynliges banner. Om dagen ledet skyen dem på reisen eller hvelvet seg som en tronhirnmel over dem. Den tjente som beskyttelse mot den brennende heten, og den kjølige fuktigheten var en kjær. kommen lindring i den golde, tøtre ørkenen. Om natten ble den til en ildsøyle som lyste opp leiren og var en stadig forsikring om Guds nærvær.

I et av de vakreste og mest trøsterike avsnitt av Esaias' profeti omtales skystøtten og ildstøtten som uttrykk for Guds omsorg for sitt folk i den siste, store kamp mot de onde makter: "Over hvert sted på Sions berg og over dets forsam. linger skal Herren skape en sky og en røk om dagen og glans av luende ild om natten; for over alt herlig er det et dekke. Og en hytte skal der væte til skygge om dagen mot hete og til ly og skjul mot vannskyll og regn."

De reiste tvers igjennom et stort, goldt ørkenlandskap, og de begynte å undres over hvor det bar hen. De tok til å bli lei av den besværlige vandringen, og noen av dem fryktet for at egypterne ville ta opp forfølgelsen. Men skyen beveget seg fremover, og de fulgte ettet. Nå gav Herren Moses beskjed om å snu til siden inn i et fjellpass og slå leir ved sjøen. Han fikk samtidig vite at farao ville oppta forfølgelsen, men at Gud ville bli æret ved å urfri dem.

I Egypt ryktes det at Israels barn var på vei mot Rødehavet i stedet for å stanse i ørkenen for å tilbe. Faraos rådgivere informerte kongen om at slavene hadde flyktet for godt. Folket angret at de hadde latt seg forlede til å tro at de førstefødtes død skyldtes Guds makt. De ledende menn, som nå var kommet seg av den verste sktekken, begynte å hevde at plagene skyldtes helt naturlige årsaker. "Hvorledes kunne vi gjøre dette og la Israel dra bort fra vår tjeneste?" utbrøt de med bitterhet.

Farao samlet sine sryrker - "seks hundre utvalgte vogner og alle de andre vogner i Egypten", dessuten ryttere, offiserer og fotfolk. Kongen ledet selv angrepshæren i spissen for de mektige menn i riket. For å sikte seg gudenes gunst og dermed et heldig utfall, var prestene også med. Kongen var bestemt på å sktemme israelittene med en veldig maktmønstring. Egypterne var redde for at deres ufrivillige underkasteise under Israels Gud skulle utløse andre nasjoners forakt. Men hvis de rykket ut med et veldig oppbud av makt og brakte flyktningene tilbake, ville de redde æren og samtidig sikre seg slavenes fortsatte arbeidsinnsats.

Hebreerne hadde slått leir langs stranden, med sjøen som en tilsynelatende uoverstigelig hindring foran, og med en bratt fjellside som stengte veien mot sør. Plurselig oppdaget de blinkende våpen og stridsvogner et srykke borte. Det bar bud om at en stor hær var i anmarsj. Da den kom nærmere, ble de klar over at det var egypterhæren som forfulgte dem. Israelittene var skrekkslagne. Noen ropte til Herren, men de fleste oppsøkte Moses og beklaget seg. "Var det da ingen graver i Egypten siden du har ført oss hit for å dø i ørkenen? Hvorfor har du gjort dette mot oss og ført oss ut av Egypten? Var det ikke det vi sa til deg i Egypten: La oss være i fred, vi vil tjene egypterne; det er bedre for oss å tjene egypterne enn å dø i ørkenen."

Det gjorde Moses forferdelig vondt at folket viste så liten tro på Gud, når de gang på gang hadde sett hvordan hans makt var blitt åpenbart for deres skyld. Hvordan kunne de legge skylden på ham for de farer og var.skeligheter de kom opp i, all den stund han hadde fulgt Guds uttrykkelige befaling? Riktignok fantes det ingen mulighet for redning med mindre Gud grep inn. De hadde kommet opp i denne situasjonen fordi de var lydige mot Guds befaling, og derfor var Moses ikke redd for konsekvensene. På en rolig og tillitsfull måte svarte han folket: "Ftykt ikke, stå nå her og se Herrens frelse, som han vil sende eder i dag! For som I ser egypterne i dag, skal I aldri i evighet se dem mere. Herren skaI srride for eder, og I skal være stille."

Det var ingen lett sak å få folkemassene til å vente på Herren. De mangler disiplin og selv kontroll og ble voldsomme og urimelige. De ventet at de når som helst skulle falle i undertrykkernes hender, og de jamret og klaget høylytt. Den forunderlige skysrøtten var det signalet de stadig hadde fulgt når de skulle forr. sette fremmarsjen. Men nå spurte de seg selv om den kanskje varslet en katastrofe, for den hadde jo ført dem til et ufremkommelig sted på den forkjætte siden av fjeller. I sin forvirring mente de at Guds engel var en ulykkens budbringer.

Men nettopp som egypterhæren nærmet seg, og regnet med å vinne en lett seier, hevet skystøtten seg majestetisk mot himmelen. Den beveget seg over israelittene og senket seg så ned mellom dem og egypterhæren. En mur av mørke skilte de forfulgte fra forfølgerne. Egypterne kunne ikke lenger se hebteernes leir og var derfor nødt til å stanse fremrykkingen. Men etter som nattemørket tiltok, ble skystøtten forvandlet til et skinnende lys for hebreerne, så der ble fullr dagslys i leiren.

Israelittene fikk nå nytt mor, og Moses ropte til Herren. "Og Herren sa til Moses: Hvorfor roper du til meg? Si til Israels barn at de skal bryte opp! løft nå du opp din stav og rekk ut din hånd over havet og skill det at, og Israels barn skal gå midt igjennom havet på det tørre." I Salmenes bok blir ferden gjennom Rødehavet beskrevet slik: "Gjennom havet gikk din vei, og dine stier gjennom store vann, og dine fotspor ble ikke kjent. Du førte ditt folk som en hjord ved Moses' og Arons hånd."'

Da Moses rakte ut staven, delte vannet seg, og Israel gikk midt igjennom havet på tørr bunn, mens vannet stod som en mur på begge sider. Lyset fra ildstøtten skinte over de skummende bølgetoppene og opplyste veien som skar seg som en mektig fure gjennom havet og forsvant i mørket på den andre bredden. "Egypterne satte etter og fulgte dem til midt ut i haver, alle Faraos hester, hans vogner og hestfolk. Men ved morgenvaktens tid skuet Herren fra ild- og skystøtten ned på egypternes leir, og han forvirret egypternes leir." Den merkelige skyen ble forvandlet til en ildstøtte like for øynene deres. Totdenen drønner og lynene glimtet. "Skyene utøste vann, himlene lot sin røst høte, ja dine piler fløy hit og dit. Din tordens røst lød i stormvirvelen, lyn lyste opp jorderike, jorden bever og skalv."' Egypterne ble grepet av angst og forvirring. Midt i elementenes ville opprør hørte de røsten fra vredens Gud, og de prøvde å snu og flykte tilbake til bredden de hadde forlatt. Men Moses rakte igjen ut staven, og de atskilre vannmassene fosset frådende ned over egypterhæren som ble oppslukt i det svarte dypet.

Ved daggry fikk israelittene se alt som var igjen av sine mektige fiender de brynjekledte likene av egyptiske soldater som lå langs stranden. På en eneste natt var de blitt fullstendig befridd fra den fryktelige faren. Den store, hjelpeløse folkemengden, slaver som var uvant med krigføring, kvinner, barn og kveg, med havet foran seg og den mektige egypterhæren som presset på bakfra, hadde sett hvordan veien åpnet seg gjennom havet. De hadde vært vitne til hvordan fienden var blitt overvunnet i det øyeblikk da seieren syntes sikker. Gud alene hadde utfridd dem, og nå vendte de seg til ham i takknemlighet og tro. Deres følelser fant uttrykk i lovsang. Guds Ånd hvilte over Moses idet han ledet folket i en jublende takkesang, den første og en av de mest opphøyde som verden kjenner:

"Jeg vil lovsynge Herren, for han er høyt opphøyet; hest og mann sryrtet han i havet. Herren er min styrke og lovsang, og han ble meg til frelse; han. er min Gud, og jeg vil prise ham, min fars Gud, og jeg vil opphøye ham. Herren er en stridsmann, Herren er hans navn. Faraos vogner og hans hær kastet han. i havet, og hans utvalgte vognkjempere druknet i det Røde Hav. Avgrunner skjulte dem, de sank som sten i dype vann. Din høyre hånd, Herre, er herliggjort i kraft, din høyre hånd, Herre, knuser fiender. . . . Herre, hvem er som du blant gudene? Hvem er som du herliggjort i hellighet, forferdelig å love, underfull i gjerning? . . . Du fører ved din miskunn her det folk som du forløste; du leder dem ved din kraft til din hellige bolig. Folkene hører det, de skjelver. . . . Forferdelse og redsel faller over dem, ved din arms velde blir de målløse som sten, mens ditt folk drar frem, Herre, mens det folk drar frem som du har vunnet deg. Du fører dem inn og planter dem på din arvs berg, det sted du har skapt deg til bolig, Herre, den helligdom, Herre, som dine hender har grunnlagt."

Som havets drønn lød sangen fra den veldige skare av israelitter. Sangen ble ledet av kvinnene i Israel under ledelse av Mirjam, søster til Moses, idet de drog frem med pauker og dans. Over hav og ørkenland lød det glade omkved, og fjellene gav gjenlyd av lovsangen: "Jeg vil lovsynge Herren, for han er høyt opphøyet."

Denne sangen, og den store befrielsen den er et minne om, gjorde et innttykk som aldri skulle viskes ut av hukommelsen hos det hebraiske folk. Fra slekt til slekr ble sangen gjentatt av Israels profeter og skalder som et vitnesbyrd om at Gud styrker og utfrit dem som setter sin lit til ham. Denne sangen tilhører ikke bare jødefolker. Den peker frem til tiden da alle rettferdighetens fiender skal tilintetgjøres, og Israels Gud vinner den endelige seier. Profeten fra Patmoo så den hvitkledte skaren som "hadde seiret". De stod på "et hav av glass, blandet med ild". De hadde Guds harper i hendene og sang den lovsangen som "Guds tjener Moses sang, den som også er sangen for Lammet".'

"Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn gir du ære for din miskunnhets, for din trofastbets skyld."' Det var dette som preget Israels befrielsessang. Det er der samme som bør prege alle dem som elsker og frykter Gud. Når Gud befrir oss fra syndens trelleåk, betyr det en enda større befrielse enn den hebreerne opplevde ved Rødehavet. Likesom Israels hærskarer den gang burde vi prise Herren med hjette og sinn og med sangens toner for det underverk han har gjort for menneskenes barn. De som tenker på Guds store velgjerninger, og ikke overser hans mindre gaver, vil bli fylt med glede, og de vil synge i hjertet for Herren. De daglige velsignelser fra Herren, og fremfor alt Jesu offerdød for å gi oss del i himmelens salighet, er en kilde til stadig takknemlighet.

Hvilken barmhjertighet og ufattelig kjærlighet som Gud viste oss fortapte syndere da han knyttet oss til seg for at vi skulle være hans eiendomsfolk! Vår gjenløser brakte det store offer for at vi skulle kalles Guds barn. Vi burde lovprise Gud for det salige håp han tilbyr oss i frelsesplanen. Vi burde lovprise harn for den himmelske arv og for de rike løfter han gir oss, og takke ham fordi Jesus lever og går i forbønn for oss.

"Den som ofrer takksigelse, ærer meg," sier Skaperen.' Alle himmelens innbyggere tar del i lovprisningen. Vi bør lære englenes sang nå, slik at vi en gang kan synge den sammen med de skinnende hærskarer. Likesom David synger vi: "Jeg vil love Herren så lenge jeg lever; jeg vil lovsynge min Gud så lenge jeg er til." "Folkene skal prise deg, Gud! Folkene skal prise deg, alle tilsammen.

I sitt forsyn ledet Gud folket inn mellom fjellene foran havet for å åpenbare sin makt ved å fri dem ut, og på en håndgripelig måte ydmyke de stolte undertrykkerne. Han kunne ha frelst dem på en helt annen måte, men han valgte denne for å prøve deres tro og styrke deres tillit til ham. De var trette og fulle av angst, men hvis de hadde nølt da Moses bød dem å gå, ville Gud ikke ha åpnet en utvei for dem. Det var i tro" de gikk "gjennom Rødehavet

som over tøtt land". Ved å gå helt ned til vannkanten viste de at de trodde det som Gud hadde talt gjennom Moses. De gjorde alt som stod i deres makt, og så skilte Israels store Gud havet og åpnet en utvei.

Dette er en undervisning med bud til alle. Kristenlivet er ofte omgitt av farer, og det synes vanskelig å følge pliktens vei. Man forestiller seg truende ødeleggelse foran, og trelldom og død bak. Likevel lydet Herrens røst: "Gå frem'" Vi må følge denne ordre selv om vi ikke kan se gjennom mørket, og vi føler de kalde bølgene omkring føttene våre. Det som hindrer vår fremgang, vil aldri forsvinne så lenge vi inntar en tvilende og vaklende holdning. De som venter med å lyde inntil hver skygge av uvisshet er borte, og det ikke lenget er noen risiko for fiasko eller nederlag, kommer aldri til å lyde. Vantroen hvisker: Vent til hindringene er fjernet og veien blir klar. Men troen oppmuntrer til å gå frem, for den håper alt og tror alt.

Skyen som var en mur av mørke for egypterne, var for hebreerne en flom av lys som opplyste hele leiren og kastet et stråleskjær over veien foran dem. Slik kan forsynets tilskikkelser føre til mørke og fortvilelse for den vantro, men lys og fred for den som har tillit til Gud. Stien Gud leder oss på, kan føre gjennom hav og ørkenland, men det er en trygg sti.

Kapitel 25 - Fra Rødehavet til Sinai

Fra Rødehavet drog Israels folk videre mens skystøtten ledet dem. Landskapet omkring dem var goldt og øde med nakne fjell og tørre sletter. Langs den vid strakte sjøen var stranden dekket med døde fiendesoldater. Men tanken på frihet fylte dem med glede, og all misnøye ble brakt til taushet.

De reiste i tre dager uten å finne vann. Forsyningen de hadde hatt med seg, var uttømt. De hadde ingenting å slokke den brennende tørsten med mens de møysommelig slepte seg frem over solstekte sletter. Moses var kjent i området, og i motsetning til de andre visste han at vannet ved Mara, hvor de nærmeste kildene fantes, var udrikkelig. Med spent oppmerksomhet holdt han øye med skyen som ledet dem. Motet sank da han hørte det glade ropet: "Vann Vann!" SOm et ekko gjennom rekkene. Menn, kvinner og barn flokket seg forventningsfulle rundt kilden. Men snart lød det et fortvilet rop fra mengden.

Vannet smakte vondt.

Skuffet og motløse som de var, la de skylden på Moses. De glemte at Gud gjennom den gåtefulle skyen hadde ledet både ham og folket. I sin sorg over deres nød gjorde Moses det som de hadde glemt å gjøre, han ropte inderlig til Gud om hjelp. "Og Herren viste ham et tre; det kastet han i vannet, og vannet ble godt." Her ble løftet gitt til Israel gjennom Moses: "Dersom du hører på Herren din Guds røst, og gjør det som er rett i hans øyne, og gir akt på hans bud, og holder alle hans forskrifter, da vil jeg ikke legge på deg noen av de sykdommer Som jeg la på egypterne; for jeg er Herren, din lege."

Fra Mara drog folket til Elim, der de fant "tolv vannkilder og sytti palmetrær". Her ble de i flere dager før de fortsatte til ørkenen Sin. En måned etter utgangen av Egypt slo de leir i ørkenen for første gang. Forrådet av mat holdt på å ta slutt. Det var sparsomt med beite i ørkenen, og dyreflokkene begynte å minke. Hvordan skulle alle disse menneskene få mat? De ble fylt av tvil og begynte å klage. Selv de fremste og folkets eldste tok del i klagemålene mot dem Gud hadde satt til å lede. "Å, om vi var død for Herrens hånd i Egyptens land da vi satt ved kjøttgrytene, og da vi år brød til vi ble mette! For I har ført oss hit ut i ørkenen for å la hele denne store folkeskare dø av hunger."

Ennå hadde de ikke sultet. Deres daglige behov var blitt dekket, men de fryktet for fremtiden. De kunne ikke forstå hvordan denne store folkemengden skulle greie seg under reisen gjennom ørkenen, og i fantasien så de hvordan barna led sultedøden. Herren tillot at de kom opp i vanskeligheter og at matforsyningen tok slutt, for at de skulle søke hjelp hos ham som hittil hadde vært deres befrier. Hvis de bare ville vende seg til ham i sin nød, ville han gi dem enda flere beviser på sin kjærlighet og omsorg. Han hadde lovet at de skulle bli spart for sykdom hvis de ville leve etter hans bud. Derfor viste de syndig vantro når de mente at de selv eller barna deres ville sulte i hjel.

Herren hadde lovet å være deres Gud. De skulle være hans folk, og han ville føre dem inn i et stort og godt land. Men de var i ferd med å gi opp hver gang de møtte en hindring på veien dit. På underfull vis hadde Gud fridd dem ut av trelldommen i Egypt for å løfte dem opp og foredle dem til ære for sitt navn. Men det var nødvendig at de møtte savn og vanskeligheter. Gud ville løfte dem opp fra nedverdigelsen og gjøre dem skikket til å fylle en ærefull plass blant nasjonene og til å bli betrodd hellige oppdrag. Hvis de hadde trodd på ham etter alt det han hadde gjort for dem, ville de med glede ha tålr ubehageligheter, savn og endog virkelig lidelse. Men de var bare villige til å sette sin lit til Herren så lenge de kunne se beviser på hans makt.

De hadde glemt sine bitre kår i Egypt, og den godhet og makt som Gud åpenbarte for å utfri dem fra trelldommen. De hadde glemt hvordan barna var blitt spart da dødsengelen slo i hjel alle førstefødte i Egypt. De hadde glemt hvordan Gud på forunderlig vis hadde åpenbart sin makt ved Rødehavet, hvordan de selv kunne marsjere trygt på en vei som var åpnet for dem, mens fiende hæren var blitt begravet i vannmassene da den forfulgte dem. De var bare opptatt av sine egne øyeblikkelige besværligheter og prøver. De burde ha sagt til hverandre: "Gud har gjort store ting for oss. Vi var slaver, men nå gjør han oss til et stort folk." I stedet snakket de om den besværlige veien de måtte gå, og undret seg over når den slitsomme pilegrimsferden skulle ta slutt.

Historien Om ørkenvandringen er blitt nedskrevet til gago for Guds Israel helt til tidenes ende. Hettens handlemåte med ørkenvandterne mens de teiste ftem og tilbake og var utsatt fot sult, tøtst og ttetthet, men hvot de også var vitne til de slående åpenbareiser av hans makt for å hjelpe dem, er full av advars.ler og undervisning til hans folk gjennom alle tider. De forskjellige erfaringene folket gjennomlevde, var en skole som skulle berede dem for hjemmet de var lovet i Kanaan. Gud ønsker at hans folk i dag i ydmykhet og med et morragelig sinn skal studere de prøver som det gamle Israel måtte gjennomgå, for å lære av dem å bli beredt for det himmelske Kanaan.

Mange undrer seg over israelittenes vantro og klage når de leser deres historie, og mener at de selv ikke ville ha vært så utakknemlige om de hadde vætt i deres sted. Men når detes egen tro blir satt på prøve, selv i småting, viser de like lire tro og tålmod som det gamle Israel. Når de opplever vanskeligheter, klager de over den måten Gud benytter for å lutte dem. Selv om øyeblikkets behov blir dekket, er det mange som er uvillige til å stole på Gud for fremtiden. De lever i stadig frykt for å bli fattige, og for at barna deres skal lide nød. Noen lever i sradig frykt for at noe ondt skal skje, eller de gjør vanskelighetene større enn de i vitkeligheten et, og et dermed blinde for de mange velsignelser de burde være takknemlige for. Hindringene som kommer i deres vei, skiller dem fra Gud fordi de fører til uro og gremmelse, i stedet for å få dem til å søke hjelp hos ham som er den eneste kilden til styrke.

Er det rett av oss å vise slik vantro? Hat vi grunn til å være utakknemlige og næte mistillit? Jesus er jo vår venn, hele himmelen et interessert i vått ve og vel, og vår engstelse

og frykt bedrøver Den Hellige Ånd. Vi burde ikke plage oss selv med bekymringer som bare tæter på kreftene våre, men som ikke hjelpet oss til å utholde prøvelser. Vi burde hellet ikke gi rom for mistillit til Gud, slik at det blir en hovedsak for oss å sikre oss mot å lide nød i fremtiden, som om lykken berodde på jordiske ting.

Gud ønsker ikke at hans folk skal tynges av bekymringer. Men Herren lar dem heller ikke tro at alle farer er fjernet. Han ønsker ikke å ta dem ut av den syndige og onde verden, men han viset dem et sikkert tilfluktssted. De som er trette og tynget av bekymring, får denne innbydelsen: "Kom til meg, alle dere som strever og bærer runge byrder, så vil jeg gi dere hvile." Kasr av det åk av angst og jordisk bekymring som dere har lagt på deres egen nakke, og "ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er tålsom og ydmyk av hjertet, så dere skal finne hvile". Vi kan finne hvile og fred i Gud når vi kaster alle våre bekymringer på ham, for han har omsorg for oss. Apostelen Paulus sier: "Brødre, se til at ikke noen av dere har et ondt og vantro hjerte, så han faller fra den levende Gud."' Når vi tenker på alt det Gud har gjort for oss, burde vår tro væte sterk, aktiv og utholdende. I stedet for knurr og klage burde vårt hjertespråk være: "Min sjel, lov Herren, og alt som i meg er, love hans hellige navn! Min sjel, lov Herren og glem ikke alle hans velgjerninger!"' Gud var ikke likegyldig overfor Israels behov. Til Moses sa han: "Jeg vil la regne ned brød fra himmelen til eder." Det ble gitt beskjed om hvordan folket skulle samle et daglig forråd, og en dobbelt porsjon den sjette dag, slik at de fortsatt kunne holde sabbaten hellig.

Moses forsikret folket om at deres behov ville bli dekket. I skal få se det når Herren i aften gir eder kjøtt å ete og i morgen brød, så I blir mette." Og han føyde til: "Hva er vel vi? Det er ikke mot oss I knurrer, men mot Herren." Deretter påla han Aron å si til dem: "Kom frem for Herrens åsyn; for han har hørt hvorledes I knurrer. Mens Aron talte, "vendte de seg mot ørkenen, og se, Herrens herlighet åpenbarte seg i skyen". En glans de aldri før hadde vært vitne til, var et symbol på Guds nærvær. Gjennom åpenbarelser som de kunne oppfatte med sansene, skulle de få kunnskap om Gud. De skulle lære at Den høyeste var deres leder, ikke Moses, og de skulle frykte hans navn og lyde hans røst.

Da kvelden kom, var det så fullt av vaktler rundt leiren at det ble nok til alle. Og om morgenen lå det et lag av "noe fint, kornet, fint som rim på jorden". "Det lignet korianderfrø, det var hvitt." Folket kalte det manna. Moses sa til folket: "Det er det brød Herren har gitt eder å ete." Folket sanket sammen mannaen og oppdaget at det var rikelig til alle. De "malte den på håndkvern eller støtte den i morter og kokte den i gryter eller bakte kaker av den". "Det smakte som honningkake." De fikk beskjed om å sanke en omer om dagen til hver person, og de måtte ikke oppbevare noe til neste morgen. Enkelte prøvde likevel å gjemme en del av det til neste dag, men da var det uspiselig. Dagsforsyningen skulle sankes om motgenen, for det som ble igjen på marken, smeltet i solen.

Når de om morgenen sanket manna, viste det seg at noen fikk mer og noen mindre enn det fastsatte kvantum. Men "da de målte det med omeren, hadde den som hadde sanket meget, intet til overs, og den som hadde sanket lite, fattedes intet". Apostelen Paulus gir en forklaring på dette skriftstedet og viser hvordan det kan anvendes: "Det er jo ikke meningen at andre skal få hjelp og dere ha det vanskelig, men det skal være likhet. Denne gang er det dere som har overflod og kan hjelpe dem som lider nød. En annen gang har de overflod og kan hjelpe dere, når dere lider nød. Da blir det likhet, slik det står skrevet: Den som fikk mye, hadde ingen overflod, og den som fikk lite, led ingen mangel."

Den sjette dag samlet de to omer for hver person. Lederne skyndte seg å informere Moses om der som var gjort, og han svatte; "Der er der Herren har sagr. I morgen er der sabbar, hellig sabbat for Herren; bak nå det I vil bake, og kok det I vil koke, men alt det som blir til overs, skal I legge til side og gjemme til i morgen." De fulgte oppfordringen og fant at det ikke hadde tatt skade. "Da sa Moses: Et det i dag! For i dag er der sabbat for Herren, i dag finnet l ikke noe på marken. I seks dager skal I sanke det; men på den syvende dag er det sabbat, da skal det ikke være å finne."

Gud krever at hans hellige dag skal holdes like høyt i ære nå som på Israels tid. Alle kristne bør oppfatte befalingen til hebreerne som noe Gud også har pålagt dem. Dagen før sabbaten skal være beredelsesdag da alt gjøres klatt for de hellige timer. Vårt arbeid må aldri få gjøre inngrep i den tiden som er hellig. Gud har ordner det slik at de som er syke og lider, skal få den hjelp de trenger. Det arbeid som er nødvendig for deres skyld, er en barmhjertigherstjeneste, ikke brudd på sabbatsbudet. Men alt unødig arbeid må unngås. Mange er så likegyldige at de venter helt til begynnelsen av sabbaten med ting som kunne ha vært unnagjort på beredelsesdagen. Slik bør der ikke være. Arbeid som ikke er blitt gjort før sabbaten begynner, må vente til den er forbi. En slik regel vil være en påminnelse om å være nøye med å utføre alt arbeid i de seks arbeidsdagene.

Hver eneste uke under det lange oppholdet i ørkenen var de vitne til et trefoldig under som hadde til hensikt å innprente sabbatens hellighet i deres sinn. På den sjette dagen falt det en dobbelt porsjon manna, ingenting på den syvende. Det som trengtes på sabbaten, holdt seg friskt, mens der ble uspiselig hvis det ellers ble oppbevatt fra den ene dagen til den andre.

Dette viser med all tydelighet at sabbaten ikke ble innstifter først da loven ble gitt på Sinai, slik mange hevder. Allerede før israelittene kom til Sinai, var de klar over at de skulle

holde sabbaten hellig. Hver fredag var de nødt til å samle en dobbelt porsjon manna som et ledd i forberedelsen til sabbaten da der ikke falt noe. Slik ble hviledagens hellige karakter til stadighet innskjerpet. Når noen blant folket likevel gikk ut for å sanke manna på sabbaten, spurte Herren: "Hvor lenge vil I være gjenstridige og ikke holde mine bud og mine lover?"

"Og Israels barn åt manna i firti år, inntil de kom til bygget land; de åt manna helt til de kom til grensen av Kanaans land." Gjennom førti år var dette mirakel en daglig påminnelse om Guds omsorg og kjærlighet. I Salmenes bok sies det at Gud "gav dem himmelkorn. Englebrød åt enhvert", Det var brød som englene skaffet dem. Mens de levde av "himmelkorn", erfarre de hver dag at når de holdt seg til Guds løfte, var de like trygge mot mangel som om de hadde vært omgitt av bølgende kornåkrer på de fruktbare slettene i Kanaan.

Mannaen som falt fra himmelen som mat for Israel, var et forbilde på ham som kom fra Gud for å gi verden liv. Jesus sa: "Jeg er livets brød. Fedrene deres spiste manna i ørkenen, men de døde. . . . Jeg er det levende brød som er kommet ned fra himmelen. Den som spiser av dette brød, skal leve til evig tid. Og det brød jeg vil gi, er mitt legeme som jeg gir til liv for verden." 7 Med tanke på de velsignelser som er lovet Guds folk i det fremtidige liv, er det skrevet: "Den som seirer, ham vil jeg gi av den skjulte manna."'

Etter å ha forlatt ørkenen Sin slo Israel leir ved Refidim. Her var det ikke noe vann, og igjen tvilte de på Herrens forsyn. I sin blindhet og formastelse kom folket til Moses med dette krav: "Gi oss vann, så vi får drikke!" Men hans tålmodighet fornektet seg ikke. "Hvorfor kives I med meg? Hvorfor frister I Herren?" De ropte i harme: "Hvorfor har du ført oss opp fra Egypten for å la oss og våre barn og vår buskap dø av tørst?"

Når de var blitt så rikelig forsynt med mat, skammet de seg over at de klaget og viste vantro, og de lovet å stole på Herren for fremtiden. Men de glemte fort sitt løfte og sviktet så snart den første prøvelsen meldte seg. Skystøtten som fulgte dem, syntes å skjule et forferdelig mysterium. Og Moses - hvem var han? Hvilken hensikt hadde han med å føre dem ut av Egypt? De næret tvil og mistro, og på en formastelig måte anklaget de ham for å ville ta livet av dem og barna deres ved å påføre dem savn og harde kår, for at han kunne berike seg med deres eiendeler. I sitt opprør og raseri var de faktisk parat til å stene ham.

I sin nød ropte Moses til Herren: "Hva skal jeg gjøre med dette folk?" Han fikk beskjed om å ta den staven han hadde benyttet da han utførte miraklene i Egypt, og stille seg frem for folket sammen med de eldste i Israel. Og Herren sa til harn: "Se, jeg vil stå der foran deg på klippen ved Horeb, og du skal slå på klippen, og det skal flyte vann ut av den, så folket får drikke." Han gjorde som han hadde fått beskjed om, og vannet brøt frem i en levende strøm så hele leiren

ble rikelig forsynt. I stedet for å be Moses løfte staven slik han gjorde i Egypt, og nedkalle en fryktelig plage over dem som førte an i klagingen, benyttet Herren staven som et redskap til redning for dem. "Han kløvde klippen i ørkenen og gav dem å drikke som av store vanndyp. Og han lot bekker gå ut av klippen og vann flyte ned som strømmer."

Moses slo på klippen, men skjult i skystøtten var det Guds Sønn som stod ved siden av harn og fikk det livgivende vannet til å velle frem. Det var ikke bare Moses og folkets eldste som var vitne til Guds herlighet, men hele menigheten som stod litt lenger borte. Hvis skyen var blitt fjernet, ville de ha blitt tilintetgjort av den fryktelige stråleglansen fra ham som var til stede i den.

Da folket tørstet, frister de Gud: "Er Herren iblant oss eller ikke? . . . Dersom det er Gud som har brakt oss hit, så hvorfor gir han oss ikke både vann og brød?" Den vantro som slik ble lagt for dagen, var nærmest en forbrytelse, og Moses fryktet for at Guds straffedommer ville ramme de skyldige. Derfor kalte han stedet Massa, "fristelse", og Meriba, "trette", til minne om folkets synd.

Men nå var det en ny fare som truet. Fordi de knurret mot Gud, tillot han at de ble angrepet av sine fiender. Amalekittene, en vill krigerstamme som holdt til i nærheten, angrep de svake og trette som dannet baktroppen. Moses vete at størstedelen av folket ikke var forberedt på å føre krig. Derfor gav han Josva i oppdrag å velge ut noen menn fra de forskjellige stammene og angripe fienden neste morgen. Imens skulle Moses stå i nærheten med Guds stav i hånden. Dagen etter gikk Josva og hans menn til angrep, mens Moses, Aron og Hur stod på en høyde med utsikt over slagmarken. Med armene løftet mot himmelen og med staven i hånden bad Moses om seier for Israels hær. Mens slaget raste, var det tydelig at så lenge Moses holdt hendene oppe, hadde Israel overtaket. Men når han lot dem synke, hadde fienden fremgang. Da Moses ble trett, holdt Aron og Hur armene hans oppe helt til solen gikk ned og fienden ble jaget på flukt.

Når Aron og Hur på denne måten holdt hendene hans oppe, gav de til kjenne overfor folket at det var deres plikt å støtte ham i den vanskelige oppgaven med å formidle Guds ord til dem. Det Moses gjorde på fjellet, var også viktig fordi det viste at Gud holdt deres skjebne i sin hånd. Når de satte sin lit til ham, ville han stride for dem og overvinne fienden. Men når de slapp taket i ham og stolte på sin egen makt, ville de bli svakere enn dem som ikke kjente Herren, og fienden ville få overhånd over dem.

Slik som hebreerne seiret da Moses rakte hendene mot himmelen i forbønn for dem, vil Guds Israel vinne seier når de i tro gjør bruk av den styrke som deres mektige hjelper stiller til deres rådighet. Men guddommelig styrke må forenes med menneskelige anstrengelser. Moses trodde ikke at Gud ville slå Israels fiender hvis de selv var uvirksomme. Mens han tryglet Herren om hjelp, gjorde Josva og hans tapre menn sitt ytterste for å slå Israels og Guds fiender tilbake. Etter at amalekittene var slått, sa Gud til Moses; "Skriv dette opp i en bok, så I kommer det i hu, og prent det i Josvas ører! For jeg vil aldeles utslette minner om Amalek over hele jorden."

Like før sin død påla Moses sitt folk en høytidelig forpliktelse: "Kom i hu hva Amalek gjorde mot deg på veien, da I drog ut av Egypren, hvorledes han kom mot deg på veien mens du var trett og mødig, og slo din baktropp, alle de utmattede som var blitt liggende etter; han fryktet ikke Gud. Og når Herren din Gud gir deg ro for alle dine fiender, . . . da skal du utslette minnet om Amalek over hele jorden. Glem ikke det!" Herren sa om dette onde folk: "En hånd er utrakt fra Herrens trone! Herren skal stride mot Amalek fra slekt til slekt."

Amalekittene var slett ikke uvitende om Guds karakter og om hans herredømme. Men i stedet for å frykte ham hadde de satt seg fore å trosse hans makt. Amalekittene spottet de mirakler som Moses hadde utført overfor egypterne, og de gjorde narr av de fryktsomme nabofolkene. De hadde svoret til sine gudet at de ville tilintetgjøre hebteerne, og at ingen skulle slippe unna. De skrøt av at Israels Gud ikke hadde makt til å stanse dem.

Israelittene hadde aldri skadet eller truet amalekittene, og slett ikke provosert dem til å angripe. Det var for å vise sitt hat og sin tross mot Gud at de prøvde å tilintetgjøte hans folk. Amalekittene hadde lenge vært forherdede syndere, og deres ondskap hadde vært himmelropende. Likevel hadde Gud i sin barmhjertighet hele tiden kalt dem til omvendelse. Men da de overfalt de utmattede og forsvarsløse israelittene, beseglet de sin skjebne. Gud har omsorg for de svakeste av sine barn. Ingen grusomhet eller undertrykkelse unngår hans

oppmerksomhet. Hans hånd et som et skjold over dem som elsker og frykter ham. Menneskene må ikke støte bort den hånden, for den svinger rettferdighetens sverd.

Ikke langt fra det stedet hvot israelittene nå hadde slått leir, bodde Jetro, svigerfar til Moses. Han hadde hørt om hebreernes utfrielse, og nå drog han av sted fot å besøke Moses og bringe hans hustru og ro sønner tilbake til ham. Da Moses fikk bud om at de nærmet seg, dtog han med glede ut for å møte dem. Etter at de første hilsener var utvekslet, førte han dem inn i teltet sitt. Han hadde sendt familien hjem da han var på vei til Egypt for å lede Israel ut. Nå kunne han glede seg over å ha dem hos seg igjen. Han fortalte Jetto om Guds vidunderlige ledelse med Israel. Pattiarken gledet seg og takket Herren. Sammen med Moses og de eldste ofret han til Herren og holdt høytid til minne om Guds barmhjertighet.

Jetro hadde ikke oppholdt seg lenge i leiten før han ble klar over hvilke runge byrder som hvilte på Moses. Det var en overmenneskelig oppgave å holde ro og orden i denne uvitende og udisiplinerre folkemengden. Moses var detes leder og dommer. Han tok seg ikke bare av den alminnelige forvaltning, men måtte også avgjøre tvistespørsmål. Han rok på seg dette for å få anledning til å undervise og veilede. Han lærte dem "Guds bud og lover".

Men Jetro gjorde innvendinger mot dette: "Du må jo bli altfor trett, .. . for dette arbeid er for svært for deg, du makrer ikke å gjøre det alene." Han rådet Moses til å velge ut dyktige menn som ledere for grupper på rusen, hundre, femti og ti. Det skulle være "duelige menn av hele folket, menn som frykter Gud, troverdige menn, som hater urettferdig vinning". De skulle dømme i alle mindre saker, mens de største og vanskeligste sakene fremdeles skulle forelegges Moses. "Tre du frem for Gud på folkets vegne og legg deres saker frem for ham, forklar dem budene og lovene, og lær dem den vei de skal vandre, og den gjerning de skal gjøre." Moses fulgte dette rådet. Han ble ikke bare selv avlastet, men der ble også bedre orden blant folket.

Herren hadde vist Moses stor ære og utføtt mirakler gjennom ham. Men selv om han var valgt til å undervise andre, var han klar over at han også selv trengte å bli undervist. Han var glad for de rådene han fikk av den gudfryktige presten i Midian, og han gjennomførte den gode planen.

Fra Refidim drog folker videre mens skystøtten ledet dem. De ble ført over nakne sletter, bratte skråninger og ulendte fjellpass. Ofte når de drog over ødslige sandstrekninger, så de hvordan dystre fjell hever seg foran dem som mektige skanser og syntes å hindre all videre fremmarsj. Men etter hvert som de kom nærmere, oppdaget de stadig nye pass gjennom fjellmuren, og bakenfor bredte nye sletter seg ut for deres blikk.

En dag var de på vei gjennom et av disse dype, steinete passene. Det var en imponerende scene. Mellom fjellene som hevet seg flere hundre meter på begge sider, beveget folker seg med srorfe og småfe som en levende strøm så langt øyer kunne nå. Foran dem lå det majestetiske Sinai-fjellet som en mektig mur. Skystøtten hvilte over fjellet, og folker slo leir på sletten nedenfor. Her skulle de ha sitt hjem i nesten er helt år. Ildstøtten var en forsikring om Guds beskyttelse. Og mens de sov, falt brødet fra himmelen stille over leirområder.

Dagbrekningen kastet sitt gylne skjær over fjellkammene, og solstrålene trengte ned i de dype fjellkløftene. For der trette reisefølget var der som stråler av nåde fra Guds trone. På alle kanter var der som om de mektige, forrevne fjellene i sin ensomme storslagenher bar bud om uforgjengelig majester. Her ble sinnet fylt med høytidelig ærefrykr. Mennesker fikk en følelse av sin egen uvitenhet og avmakt i nærvær av ham som har veid fjell på vekt og hauger i vektskål. Her skulle Israel motta den mest vidunderlige åpenbaring som Gud noensinne har latt mennesker få del i. Gud hadde samlet folket for å lære dem sine hellige fotskrifter ved å kunngjøre sin lov med sin egen røst. Det skulle skje store, gjennomgripende forandringer med dem, for innflytelsen under den nedverdigende slavetilværelsen og den langvarige kontakt med avgudsdyrkelsen hadde satt sitt preg på deres vaner og karakter. Nå ville Gud løfte dem opp på et høyere moralsk plan ved å gi dem kunnskap om seg selv.

Kapitel 26 - De ti bud

Kort tid etter at Israel hadde slått leir ved Sinai, ble Moses kalt opp på fjellet for å møte Gud. Helt alene klatret han opp langs fjellsiden og nærmet seg den skyen som markerte Guds nærvær. Israel skulle nå føres inn i et nært og spesielt forhold til Den høyeste. De skulle være en menighet og et folk under Guds ledelse. Moses skulle overbringe dette budskap til folket: "I har sett hva jeg har gjort med egypterne, og hvorledes jeg har båret eder på ørnevinger og ført eder til meg. Dersom I nå lydet min røst og holdet min pakt, da skal I være min eiendom fremfor alle folk; for hele jorden hører meg til. Og I skal være meg et kongerike av prester og er hellig folk."

Da Moses kom tilbake til leiren, samlet han de eldste og gjentok for dem det budskap Herren hadde gitt ham. De svarte: "Alt det Herren har talt, vil vi gjøre." Slik inngikk de en høytidelig pakt med Gud og forpliktet seg til å anerkjenne ham som sin leder. Derved kom de på en spesiell måte under hans myndighet.

På ny gikk Moses opp på fjellet, og Herren sa til ham: "Se, jeg vil komme til deg i en tykk sky, så folket kan høre når jeg taler med deg, og alltid tro på deg." Når de møtte vanskeligheter på veien, var de tilbøyelige til å knurre mot Moses og Aron og anklage dem for å ha leder Israel ut av Egypt for å ødelegge dem. Hetren ville ære Moses i folkets påsyn for at de skulle få tillit til hans undervisning. Hensikten var å gjøre lovgivningen til en høytidelig og ærefryktinngytende begivenhet som svarte til lovens opphøyde natur. Folket skulle lære åha den aller største ærbødighet for alt som hadde forbindelse med Gudstjenesten.

Herren sa til Moses: "Gå til folket og la dem hellige seg i dag og i morgen og tvette sine klær, og la dem holde seg refle den rredje dag; for på den rredje dag skal Herren srige ned på Sinai berg for hele folkets øyne." I mellomtiden skulle alle forberede seg på å tre frem for Gud. De selv og klærne deres måtte være helt rene. Og når Moses pekre på syndene deres, skulle de ydmyke seg og søke Gud med bønn og faste for at de kunne bli renset for all urett. Forberedelsene ble gjorr slik Gud hadde befalt. Moses etterkom også et annet pålegg og gav beskjed om å sette opp et gjerde rundt fjellet, for at hverken mennesker eller dyr skulle komme inn på hellig grunn. Dersom noen dristet seg til så mye som å ta på fjellet, ville det bety døden.

Om morgenen den tredje dagen var alles øyne vendt mot fjellet. Toppen var innhyllet i en tung sky som ble mørkere og tettere etter hverr som den senket seg lenger og lenger nedover fjellsiden, inntil hele fjellet var oppslukt av mørke og fryktinngytende mystikk. Så hørtes det en lyd som fra en trompet, som var signalet til folket om å stille seg frem for Gud, og Moses førte dem bort til foten av fjellet. Ut av det tette mørket flammet det skatpe lyn, og

tordenskrallene gjaller mellom fjellene. "Og hele Sinai berg stod i røk, fordi Herren var steget ned på det i ild, og røken av det steg opp som røken av en ovn, og hele fjellet skalv."

"Og Herrens herlighet var å se til for Israels barns øyne som en fortærende ild på fjellets topp." "Og basunens lyd tok til og ble sterkere og sterkere." Så forferdelige var tegnene på Guds nærvær at hele Israels folk skalv av redsel og falt på sitt ansikt for Herren. Endog Moses utbrøt: "Jeg skjelver av skrekk."

Så stanset tordendrønnene, og lyden fra trompeten døde bort. Rystelsen opphørte og det ble en høytidelig stillhet. Så lød Guds røst. Han talte ut fra der tette mørket, der han stod på fjellet omringet av engler og forkynte sin lov. Moses beskriver denne scenen slik: "Herren kom fra Sinai, han steg opp for dem fra Se'ir; han Strålte frem fra Parans fjell og kom fra hellige titusener; ved hans høyre hånd lyste ovnens ild for dem. Ja, han elsker sitt folk; alle dine hellige et i din hånd; de ligger for din fot, de tar imot dine ord."

Gud åpenbarte seg ikke bare i ærefryktinngytende majestet som dommer og lovgiver, men også som den medlidende vokter over sitt folk. "Jeg er Herren din Gud, som førte deg ut av Egyptens land, av trellehuset." Han som de allerede kjente som sin leder og befrier som hadde førr dem ut av Egypt, som hadde åpnet vei for dem gjennom havet, tilintetgjort farao og hans hær og dermed vist at han stod over alle Egypts guder - kunngjorde nå sin lov for dem.

Det var ikke utelukkende for hebreernes skyld at loven ble kunngjort ved denne anledning. Gud æret dem ved å sette dem til voktere over hans hellige lov. Men de skulle betrakte den som en hellig gave til hele verden. De ti bud passer for hele menneskeheten, de ble gitt som undervisning og veiledning for alle. Ti korte, omfattende og myndige bud innbefatter menneskenes plikt overfor Gud og deres medmennesker. De er alle bygget på der store, grunnleggende kjærlighersprinsipp: "Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din ktaft og av all din forstand, og din neste som deg selv."' I tibudsloven er disse grunnprinsippene fremstilt i detalj og gjort anvendelige i menneskenes kår og livssiruasjon.

"Du skal ikke ha andre guder foruren meg." Bare han som er evig og selveksisterende, som ikke er skapt, men er alle tings opphav og opprettholder, har krav på den dypeste ærbødighet og den høyeste tilbedelse. Mennesker har ikke lov til å ofre sin hengivenhet og sine krefter på noe annet. Alt der som bidrar til å redusere vår kjærligher til Gud, eller som griper forstyrrende inn i den tjeneste vi skylder ham, blir en gud for oss.

"Du skal ikke gjøre deg noe utskåret bilde eller noen avbildning av der som er oppe i himmelen, eller av det som er nede på jorden, eller av der som er i vannet nedenfor jorden. Du skal ikke tilbe dem og ikke tjene dem." Det annet bud forbyr tilbedelse av den sanne Gud gjennom bilder og etterligninger. Mange hedenske folkeslag hevder at deres bilder bare var gjengivelser eller symboler som de tilbad Gud gjennom. Men Gud har stempler slik

tilbedelse som synd. Forsøket på å la materielle ting representere den evige Gud, vil svekke menneskers oppfatning av ham. Dersom sinnet vendes hort fra Guds uendelige fullkommenhet, blir det tiltrukket av skapningen mer enn av Skaperen. Når menneskets forestilling om Gud forringes, blir også mennesker selv nedverdiger.

"Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud." Det intime og hellige forhold mellom Gud og hans folk fremstilles ved bilder av ekteskapet. Ettersom avguds. dyrkelse er åndelig utroskap, blir Guds mishag betegnet som nidkjærhet.

"Som hjemsøker fedres misgjerninger på barn inntil tredje og fjerde ledd, på dem som hater meg." Det er uunngåelig at barna må lide under følgene av foreldrenes feilgrep. Det betyr ikke at de blir straffet for foreldrenes skyld, med mindre de selv har del i den. Men i alminnelighet går barna i foreldrenes spor. Ved arv og eksempel får de del i foreldrenes synder. Forkjærte tilbøyeligheter, forvente lyster og lav moral, så vel som fysisk sykdom og degenerasjon, går i arv fra far til sønn inntil tredje og fjerde slektledd. Denne forferdelige sannhet burde være en mektig kraft som holdt mennesker tilbake fra å ture frem i synd.

"Og som gjør miskunnhet i tusen ledd, mot dem som elsker meg og holder mine bud." Forbudet mot avgudsdyrkelse som kommer til uttrykk i der annet bud, inneholder samtidig er pålegg om å tilbe den sanne Gud. Som lønn for trofasthet lovet Gud miskunnhet, ikke bate inntil ttedje og fjetde slektledd slik som vredesttuselen ovet dem som hatet ham, men i tusen ledd.

"Du skal ikke misbruke Herrens, din Guds navn; for Herren vil ikke holde den uskyldig som misbruker hans navn." Dette bud forbyr ikke bare falsk edsavleggelse og alminnelig banning, men enhver lettferdig og uærbødig bruk av Guds navn, uten tanke på dets ærefryhinngytende betydning. Vi vanærer Gud ved å nevne hans navn på tankeløs vis i alminnelig samtale og ved å påkalle ham i intetsigende sammenhenger. "Hans navn er hellig og forferdelig."' Alle burde tenke på hans majestet, hans renhet og hellighet for å kunne ha den rette for. ståelsen av hans opphøyde karakter. Hans hellige navn bør alltid nevnes med alvor og ærbødighet.

"Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig! Seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning. Men den syvende dag er sabbat for Herren din Gud; da skal du intet arbeid gjøre, hverken du eller din sønn eller din datter, din tjener eller din tjenestepike eller ditt fe eller den fremmede som er hos deg innen dine porter. For i seks dager gjorde Herren himmelen og jorden, havet og alt det som i dem er, og han hvilte på den syvende dag; derfor velsignet Herren sabbatsdagen og helliget den."

Sabbaten ble ikke kunngjort som en ny forordning, men som en innstiftelse fra skapelsen. Den skal huskes og holdes som et minnesmerke over skaperverket. Den omtaler Gud som himmelens og jordens skaper, og skiller dermed den sanne Gud fra de falske guder. De som holder den syvende dag hellig, viser ved denne handling at de tilber Gud.

Slik blir sabbaten tegnet på menneskets lojalirer mot Gud så lenge det finnes noen på jorden som tjener ham. Det fjerde bud er det eneste som inneholder både lovgiverens navn og tittel. Der er det eneste bud som viser hans autoritet. Der inneholder på en måte Guds segl som er festet til hans lov som bevis på dens ekthet og bindende gyldighet.

Gud har gitt menneskene seks dager å arbeide i. Han krever at de gjør sin gjerning i de seks arbeidsdagene. Nødvendige gjøremål og barmhjertighersgjerninger er tillatt på sabbaten. De som er syke og har det vondt, skal ha pleie til enhver tid. Men unødig arbeid må absolutt unngås. "Når du holder din fot til. bake fra sabbaten, så du ikke driver ditt yrke på min hellige dag, og du kaller sabbaten en lyst, kaller Herrens hellige dag ærverdig, og du ærer den, så du ikke går dine egne veier, ikke gjør din gjerning."

Men forbudet ender ikke med det. Det gjelder også "tomt snakk". Gud betrakter dem som drøfter forretningssaker eller driver verdslig planlegging på sabbaten, som om de utførte virkelig arbeid. Vi bør ikke engang tenke på verdslige ting på sabbaten. Budet gjeldet alle som er "innen dine porter". De som tilhører husstanden, skal legge alle verdslige gjøremål til side i de hellige timer. Alle bør i fellesskap ære Gud ved å tjene ham med glede på hans hellige dag.

"Hedre din far og din mor, så dine dager må bli mange i det land Herren din Gud gir deg." Foreldre har krav på barnas spesielle kjærlighet og respekt. Gud har gitt foreldrene ansvaret for barna han har betrodd dem. Han har bestemt at foreldrene skal ta Guds plass mens barna er små. Den som forkaster foreldrenes rettmessige myndighet, forkaster i virkeligheten Guds myndighet. Det femte budet krever ikke bare at barna skal vise respekt, underkasteise og lydighet overfor sine foreldre, men også kjærligher og ømhet. De skal gjøre byrdene lette for dem, verne deres omdømme og hjelpe og oppmuntre dem på deres gamle dager. Budet innskjerper også at man skal vise respekt overfor Herrens tjenere og øvrigheten, og ellers alle som Gud har gitt myndighet.

Apostelen sier at "der er det første av budene som har et løfte". For Israel som snart skulle dra inn i Kanaan, var det et løfte om at de som viste lojalitet, ville få et langt liv i dette gode landet. Men budet har også en langt videre mening. Det omfatter hele Guds Israel, og lover et evig liv i en verden som er befridd for syndens forbannelse.

"Du skal ikke slå i hjel." Dette innbefatter alle urettferdige handlinger som bidrar til å forkorte livet. Det gjelder hat og hevngjerrighet og enhver holdning eller handling som skader andre eller får oss til å ønske dem vondt. For "den som hater sin bror, er en morder." Det innbefatter egenkjærlig forsømmelse overfor dem som lider savn og nød. Enhver form for vellevnet, unødig forsakelse eller overarbeid som skader helsen, er i større eller mindre grad overtredelse av det sjette bud.

"Du skal ikke drive hor." Derte budet forbyr ikke bare urene handlinger, men også sanselige tanker og ønsker, og enhver vane som fremkaller dem. Det kreves ikke bare rene

handlinger, men også rene tanker og følelser. Da Krisrus underviste om rekkevidden av Guds lov, sa han at en ond tanke eller et begjærlig blikk er like meget synd som selve den ulovlige handlingen.

"Du skal ikke stjele." Dette budet innbefatter både offentlige og personlige synder. Det åttende bud fordømmer menneskeran og slavehandel, og det forbyr erobringskrig. Det fordømmer tyveri og ran og påbyr absolutt hederlighet selv i de minste ting i livet. Det forbyr ubluhet i forreruingstransaksjoner og krever fullt oppgjør av lønn og gjeld. Buder erklærer at ethverr forsøk på å skaffe seg fordeler på grunn av andres uvitenhet, svakhet eller ulykke, blir ført som bedrag i himmelens bøker.

"Du skal ikke si falskr vitnesbyrd mot din neste." Dette omfatter falsk tale i en hvilken som helst sammenheng, ethvert forsøk og enhver plan som går ut på å føre andre bak lyset. Å ha til hensikt å bedra er det samme som falskhet. Et øyekast, en håndbevegelse, et minespill kan uttrykke falskhet like så virkelig Som ord. Enhver bevisst overdrivelse og enhver hentydning i den hensikt å skape et uriktig eller overdrevent inntrykk, er falskr vitnesbyrd. Også det å fremstille kjensgjerninger på en villedende måte. Budet forbyr ethvert forsøk på å skade en annen persons omdømme ved å stille ham i et ugunstig lys, ved mistenkeliggjøring, sladder eller baktalelse. Å fortie sannheten for å skade andre kommer også inn under det niende bud.

"Du skal ikke begjære din nestes hus. Du skal ikke begjære din nestes hustru eller hans tjener eller hans tjenestepike eller hans okse eller hans asen eller noe som hører din neste til." Der tiende bud er rettet mot selve roten til all synd. Det forbyr selvisk begjær som er opphavet til syndige handlinger. Den som i lydighet mot Guds lov avstår fra å nære et syndig ønske om å eie det som tilhører andre, vil heller ikke begå noen urett mot sine medmennesker.

Slik lød de hellige forskrifter i tibudsloven som ble kunngjort gjennom torden og ild og med en mektig åpenbareise av den store lovgiverens makt og majestet. Da Gud kunngjorde sin lov, åpenbarte han sin makt og herlighet for at hans folk aldriskulle glemme det de hadde vært vitne til, og for at de skulle få en dyp ærbødighet for lovgiveren, himmelens og jordens skaper. Han ville også vise alle mennesker hvor hellig, betydningsfull og uforgjengelig hans lover.

Folket var overveldet av skrekk. Den fryktinngytende maktutfoldelse i Guds tale syntes å være mer enn de kunne tåle. Idet Guds egen grunnlov ble kunngjort for dem, forstod de bedre enn noen gang hvor avskyelig synden er, og de ble klar over sin egen skyld overfor en hellig Gud. Derfor vek de tilbake fra fjellet i frykt og beven. Folket ropte til Moses; "Tal du med oss, så vil vi høre; men la ikke Gud tale med oss, for at vi ikke skal dø." Men Moses svarte; "Frykt ikke Gud er kommet for å prøve eder, og for at frykt for ham skal være over

eder, så I ikke synder." Men folket holdt seg på avstand og så skrekkslagne på at "Moses gikk nær til mørket hvor Gud var".

Folket var forblindet og nedverdiget av slaveri og hedenskap og kunne ikke fullt ut fatte de vidtrekkende prinsipper i Guds ti bud. For at folket skulle forstå de bindende krav i tibudsloven, fikk de ytterligete forskrifter som hadde til hensikt å klargjøre prinsippene i de ti bud og hvordan de skulle praktiseres i livets hverdag. Disse tilleggslovene var forskrifter som Gud hadde utformet i sin uendelige visdom og rettferdighet, og som dommerne skulle dømme etter.

De ble ikke forkynt offentlig, slik tilfellet var med de ti bud, men ble overlevett Moses petsonlig, og han skulle kunngjøte dem for folket.

De første av disse gjaldt forholdet til tjenestefolkene. I gammel tid. ble forbtytete somme tider dømt til å selges som slaver. Noen ganget ble skylelnere solgt av sine kreditorer. I andre tilfeller solgte folk seg selv eller sine barn på gcunn av fattigdom. Men en hebreer kunne ikke bli solgt som slave på livstid. Hans tjenestetid var begtenset til seks år. I det syvende år skulle han settes fri. Menneskerov, overlagt drap og opptør mot foreldre skulle straffes med døden. Det var tillatt å ha slavet som ikke var av israelittisk herkomst, men deres liv og velfetd var beskyttet ved strenge lover. Den som drepte en slave, skulle straffes. Hvis en slave ble påført skade av sin herre, selv om han bare mistet en tann, knnne han gjøre krav på å bli satt fri.

Israelittene hadde nylig vært et folk av slaver. Når de nå selv skulle ha tjenete, måtte de passe på at de ikke opptrådte like grusomt og krevende som egypterne hadde gjort mot dem. Minnet om deres egne bitre slavekår ville hjelpe dem til å forstå tjenerens stilling, slik at de opptrådte vennlig og medfølende og behandlet andre slik de selv ønsket å bli behandlet.

Rettighetene til enker og foreldreløse ble sikret ved særlige bestemmelser, og folket fikk pålegg om å ha omsorg for dem i deres hjelpeløshet. "Dersom du plager dem, og de roper til meg, skal jeg visselig høre deres rop, og min vrede skal opptennes, og jeg skal slå eder i hjel med sverdet, og eders hustruet skal bli enker og eders barn farløse." Fremmede som sluttet seg til Israel, skulle også beskyttes mot overgrep og undertrykkelse. "En fremmed skaI du ikke undettrykke; I vet jo hvorledes den fremmede er til mote; I var selv fremmede i Egyptens land."

Det var forbudt å kreve renter av de fattige. En fattig manns kappe eller teppe som var tatt som pant, måtte leveres tilbake før solnedgang. Den som gjorde seg skyldig i tyveri, måtte betale dobbelt igjen. Folk skulle vise respekt for dommere og andre ledere. Dommerne ble advart mot å fordreie retten, støtte en urettferdig sak eller ta imot bestikkelse. Baktalelse og sladder var forbudt, og folk skulle vise vennlighet også mot personlige fiender.

Igjen og igjen ble folket minnet om plikten til å holde sabbaten hellig. Det ble innstiftet årlige høytider da alle menn skulle komme sammen for Herrens åsyn med sine takkofre og førstegrøden av Herrens rike gaver. Hensikten med alle disse forskriftene ble tydelig fremholdt. De skyldtes ikke utøvelsen av noe vilkårlig herredømme, men var utelukkende gitt til beste for Israel. Herren sa: "I skal være hellige mennesket for meg" - verdige til å bli anerkjent av en hellig Gud. Moses skulle skrive ned disse lovene. De skulle holdes høyt i ære og være grunnlag for nasjonens lovverk. Det var ut fra disse lovene, sammen med de ti bud som de skulle utdype, at Gud ville oppfylle sine løfter til Israel.

Nå fikk folket derte budskapet fra Gud: "Se, jeg sender en engel foran deg for å vokte deg på veien og for å føre deg til det sted jeg har utsett for deg. Ta deg i vare for ham og hør på hans røst, vær ikke gjenstridig mot ham! Han skal ikke bære over med eders overrredelse, for mitt navn er i ham. Men dersom du lyder hans røst og gjør alt det jeg sier, da vil jeg være en fiende av dine fiender og en motstander av dine motsrandere."

Under hele Israels vandring var Krisrus deres leder i skystøtten og i ildstørren. Samtidig som de hadde forbilder som pekte frem mot en frelser som skulle komme, hadde de en frelser iblant seg som gav befalinger gjennom Moses til folket, og som var kilden til all velsignelse.

Da Moses hadde kommet ned fra fjellet, kunngjorde han for folket "alle Herrens ord og alle lovene; og hele folker svarte med en røst: Alle de ord Herren har falt, vil vi holde oss etter". Moses skrev ned dette løfret sammen med de ord fra Herren Som de hadde forpliktet seg til å følge. Derpå ble pakten stadfesret.

Et alter ble bygger ved foten av fjellet, og ved siden av ble det satt opp rolv stensrøtter "for de tolv Israels stammer". Det var et vitnesbyrd om at de godrok pakten. Deretter ble ofrene båret frem av noen unge menn som var utsett til denne tjenesten.

Etter at Moses hadde srenket bloder fra offerdyrene over alteret, "tok han paktens bok og leste den opp for folket". Slik ble betingelsene i pakten høytidelig gjentatt, og alle hadde anledning til å velge om de ville rette seg etter dem eller ikke. Til å begynne med hadde de lover å adlyde Guds røst. Siden hadde de hørt hans lov kunngjort, og prinsippene i den var blitt nærmere forklart for at de skulle vite hvor mye pakten omfattet. Igjen svarte folket med en røst: "Alt det Herren har sagt, vil vi gjøre og lyde." "Da Moses hadde kunngjort for heIe folker alle budene som står i loven, rok han bloder, . . . stenket så bloder både på bokrullen og på hele folket og sa: Dette er bloder for den pakten som Gud har fastsatt for dere."'

Nå var tiden kommet da Israel fullt ut skulle anerkjennes som Guds utvalgte folk med Gud selv som konge. Moses hadde mottatt denne befalingen: "Stig opp til Herren, du og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste, og I skal tilbe på avstand. Men Moses alene skal komme nær til Herren." Mens folket tilbad nedenfor berget, fikk disse utvalgte menn beskjed om å komme opp på fjellet. De sytti eldste skulle hjelpe Moses med å styre Israel. Gud gav dem sin Ånd og lot dem få se sin makt og storhet. "Og de så Israels Gud; under hans føtter var det likesom et gulv av gjennomsiktig safirsten og som himmelen selv i klarhet." De så ikke selve Guddommen, men de så hans herlighet. Tidligere ville de ikke ha tålt et slikt syn, men åpenbarelsen av Guds makt hadde drevet dem til anger og hellig frykt. De hadde vært vitne til hans herlighet, renhet og barmhjertighet så lenge at de nå kunne nærme seg ham som deres sinn hadde vært fylt av.

Moses og hans "tjener Josva" ble nå kalt opp på fjellet for å møte Gud. De ville bli borte en tid. Moses utnevnte derfor Aron og Hur til å handle på hans vegne, med bistand av de eldste. ;Så steg Moses opp på fjellet, og skyen skjulte fjellet. Og Herrens herlighet hvilte på Sinai berg." I seks dager dekket skyen fjellet som tegn på Guds nærvær. Men ennå hadde han ikke åpenbarr seg eller meddelr sin vilje. I denne tiden ventet Moses på å få tre frem for Den høyeste. Ordren hadde lydt: "Stig opp til meg på fjellet og bli der! Selv om hans tålmodighet og lydighet ble satt på prøve, ble han ikke trett av å vente, men ble på sin post. Mens han ventet, forberedte han seg på å møte Gud gjennom en grundig selvransakelse. Selv denne priviligerte Guds tjener kunne ikke uten videre tre frem for Herren og tåle åpenbarelsen av hans herlighet. I seks dager måtte han hengi seg til flittig hjerreransakelse, meditasjon og bønn før han kunne samtale direkte med sin skaper.

På den syvende dagen, som var sabbat, ble Moses kalt inn i skyen. Den tette skyen åpner seg i hele Israels påsyn, og Herrens herligher brøt frem lik en fortærende ild. "Og Moses gikk midt inn i skyen og steg opp på fjellet; og Moses var på fjellet i førti dager og førti netter." De seks ventedagene kom i tillegg til de førti dagene i forberedelse. I de seks dagene var Josva sammen med Moses. De spiste manna og drakk av bekken som rant ned langs fjellet. Men Josva gikk ikke med Moses inn i skyen. Han ble værende urenfor, der han spiste og drakk hver dag mens han ventet på at Moses skulle komme tilbake. Men Moses fastet i alle de førti dagene.

Under sitt opphold på fjellet fikk Moses beskjed om å bygge en helligdom der Gud ville være til stede på en spesiell måte. "Og de skal gjøre meg en helligdom, så vil jeg bo midt iblant dem," lød Guds befaling. For tredje gang ble helligholdelsen av sabbaten innskjerpet: "Det er et tegn mellom meg og eder fra slekt til slekt, for at I skal vite at jeg er Herren som helliger eder. Derfor skal I holde sabbaten; den skal være eder hellig. . . . Hver den som gjør noe arbeid på den dag, han skal utryddes av sitt folk."'

Det var nettopp gitt instruks om byggingen av tabernaklet for gudstjenesten. Nå ville folket kanskje mene at når det gjaldt å forherlige Gud, og deres eget store behov av er sted å tilbe, ville det være på sin plass å drive byggearbeid også på sabbaten. Advarselen ble gitt for å gardere dem mot denne villfarelsen. Selv om der hastet med denne betydningsfulle gjerningen for Gud, måtte den ikke få dem til å overtre hans hellige hviledag.

Fra nå av skulle folket glede seg over kongens spesielle nærvær. "Jeg vil bo midt iblant Israels barn, og jeg vil være deres Gud." "Og det skal helliges ved min herlighet." Dette var forsikringen Gud gav Moses. Som symbol på Herrens autoriter og som et konkret uttrykk for hans vilje fikk Moses overlevert en kopi av ribudsloven som Gud selv hadde skrevet på to stentavler. I hellig ærhødighet skulle de oppbevare den i tabernaklet, der synlige midtpunkt for tilbedelsen.

Fra å være et folk av slaver var israelittene blitt hevet over alle andre folkeslag og tilhørte nå kongenes konge. Gud hadde skilt dem ut fra verden for å betro dem en hellig oppgave. Han hadde betrodd dem sin lov, og der var hans hensikt at de skulle forvalre kunnskapen om ham blant menneskene. På den måten skulle lyser fra himmelen skinne i en mørk verden, og en røst skulle lyde som oppfordrer alle folk til å vende seg borr fra avgudsdyrkelse og tjene den levende Gud. Dersom israelittene var verdige denne tilliren, ville de bli en makrfakror i verden. Gud ville bli deres vern, og han ville heve dem over alle andre nasjoner.

Hans lys og sannhet ville bli åpenbarr gjennom dem, og under hans vise og hellige ledelse ville de bli er vitnesbyrd om hvor uforlignelig tilbedelsen av den sanne Gud er sammenligner med enhver form for avgudsdyrkelse.

Kapitel 27 - Dansen rundt gullkalven

Mens Moses var borte, ventet Israel i uvisshet. Folket visste at han hadde gått opp i fjeller sammen med Josva, at han hadde gått inn i den tette, mørke skyen som var synlig over fjelltoppen, og som fra tid til annen ble opplyst av Guds nærvær. Nå ventet de med iver på at han skulle komme tilbake. I Egypt hadde de vært vant med at gudene ble fremstilt ved synlige symboler, og derfor var det vanskelig for dem å tro på et usynlig vesen. De var blitt avhengige av Moses når det gjaldt å finne støtte for sin tro, men nå var han tatt fra dem. Det gikk dager og uker, men Moses kom ikke tilbake. Riktignok var skyen fremdeles synlig, men mange i leiren mente likevel at ledeten hadde sviktet dem, eller at han var blitt fortært i flammehavet.

De burde ha benyttet ventetiden til å meditere over Guds lov som de hadde hørt, og til å innstille seg på å motta den videre åpenbaring han måtte gi dem. De hadde ikke mer tid enn de trengte til disse forberedelser, og hvis de hadde søkt en klarere forståelse av Guds krav og ydmyket seg for ham, ville de ha vært vernet mot fristelse. Men de gjorde ikke det, og derfor ble de snart likeglade, uoppmerksomme og enset ikke loven.

Dette var særlig tilfelle med den blandede folkehopen. De var utålmodige etter å fortSette mot løftets land, landet som fløt med melk og honning. Imidlertid var det bare på betingelse av lydighet at de hadde fått løfte om det gode landet, men det hadde de glemt. Noen foreslo at de skulle dra tilbake til Egypt. Men enten de nå bestemte seg for å fortsette mot Kanaan eller returnere til Egypt, ville det store flertall av folket ikke lenger vente på Moses.

De følte seg hjelpeløse uten sin leder og falt tilbake i sin tidligere overtro. De som tilhørte den "blandede hop", var de første til å knurte og vise utålmodighet. De var også foregangsmenn i det frafallet som fulgte. Egypterne tegnet oksen eller kalven med blant symbolene på guddommen. Det var på oppfordring fra dem som i Egypt hadde praktisert denne form for avgudsdyrkelse, at de nå støpre en kalv som de tilbad. Folker ønsket et bilde som kunne representere Gud og gå foran dem i stedet for Moses.

Gud hadde aldri gitt noen konkret avbildning av seg selv, og han hadde forbudt ethvert forsøk i den retning. De mektige miraklene i Egypt og ved Rødehavet hadde hatt til hensikt å grunnfeste troen på ham som Israels usynlige, allmektige hjelper, den eneste sanne Gud. Ønsket om en synlig manifestasjon av hans nærvær var blitt til virkelighet gjennom sky- og ildstøtten som ledet folkeskaren, og i åpenbarelsen av hans herlighet på Sinai. Selv om han hele tiden var hos dem i skyen, lengtet de tilbake til avgudsdyrkelsen, og fremstilte den usynlige Guds herlighet ved et bilde av en okse.

Mens Moses var borte, hadde Aron ansvaret for rettsforvalrningen. Nå samlet det seg en stor folkemengde rundt telret hans og kom med følgende krav: "Gjør oss en gud som kan

dra foran oss! For denne Moses, han som førte oss opp fra Egyptens land - vi vet ikke hva det er blitt av ham" De trodde at skyen som hittil hadde ledet dem, ville bli stående over Sinai-fjellet, og ikke lenger vise vei for dem. I stedet ville de ha et bilde. Hvis de bestemte seg for å vende tilbake til Egypt, som noen hadde foreslått, ville de vinne gunst hos egypterne ved å bære dette bilde foran seg og anerkjenne det som sin gud.

En slik krisesituasjon krevde en mann med fasthet, besluttsomhet og urokkelig mot, som satte Guds ære høyere enn folkets gunst og sin egen sikkerhet, ja høyere enn selve livet. Men Israels midlertidige leder var ikke av denne støpning. Aron gjorde riktignok svake innsigelser mot folkets ønske. Men den usikkethet og frykt han la for dagen i det kritiske øyeblikk, gjorde dem bare mer oppsatt på å sette sin vilje igjennom- Urolighetene økte mens folkemengden ble besatt av blindt raseri. Riktignok var det noen som forble tro mot sin pakt med Gud, men storparten av folket tok del i frafallet. De få som våget å karakterisere forslaget om et gudebilde som avgudsdyrkelse, ble mishandlet, og de mistet til sist livet i den alminnelige forvirring og opphisselse.

Aron var engstelig for sin egen sikkerhet, og i stedet for å forsvare Guds sak, gav han etter for mengdens krav. Først krevde han at alle gulløreringene skulle samles sammen og leveres til ham. Han håpet at deres forfengelighet ville få dem til å nekte å bringe et slikt offer- Men de gav villig avkall på smykkene. Av disse støpte han en gullkalv, en etterligning av gudene i Egypt. Folket ropte: "Dette er din gud, Israel, som førte deg opp fra Egyptens land." Aron nedverdiget seg til å gå med på denne hån mot Gud. Ja, han gikk enda lenger. Da han så hvor begeistret folk ble over guden av gull, bygget han et alter for den og sendte ut denne kunngjøring: "I morgen er det høytid for Herren!" Trompetblåsere sendte kunngjøringen videre til alle deler av leiren. "Dagen etter stod de tidlig opp og ofrer brennoffer og bar frem takkoffer; og folket satte seg ned for å ete og drikke og stod opp for å leke." Under påskudd av å holde "høytid for Herren" gav de seg hen til fråtseri og løssluppen lettsindighet.

Fremdeles hender det ofte at kjærlighet til fornøyelser har "gudfryktighets skinn". En religion som tillater mennesker å hengi seg til selviske og sanselige nytelser, samtidig med at de holder fast på gudstjeneStens fotm, er like populær blant massene som på Israels tid. Også i dag finnes det føyelige personer som i likhet med Aron har ledende stillinger i menigheten. De gir etter for de uomvendtes ønsker og oppmuntter dermed til synd.

Bare noen få dager i forveien hadde folket inngått en høytidelig pakt med Gud om å vise lydighet. Skjelvende av frykt hadde de stått foran fjellet og lyttet til Herrens røst: "Du skal ikke ha andre guder foruten meg." Herrens herlighet hvilte fremdeles ovet Sinai midt for folkets øyne, men de vendte seg bort og bad om å få andre guder. "De gjorde en kalv ved Horeb og tilbad et støpt bilde, og de byttet sin ære mot bildet av en okse." De kunne ikke ha vist større utakknemlighet eller verre hån mot ham som hadde åpenbart seg som en kjærlig far og allmektig konge.

Mens Moses var på fjellet, underrettet Gud ham om frafallet i leiren, og han ble bedt om å vende tilbake øyeblikkelig. "Skynd deg å stige ned! Ditt folk, som du har ført opp fra Egyptens land, har fordervet sin vei. De har hastig veket av fra den vei jeg bød dem å vandre; de har gjort seg en støpt kalv; den har de tilbedt." Gud kunne ha grepet inn og stanset opprøret allerede i begynnelsen. Men han lot det gå så langt for at alle skulle se hva forræderi og frafall fører til.

Guds pakt med folket var med dette gjort ugyldig. Herren sa til Moses: "la nå meg få råde, så min vrede kan opptennes mot dem, og jeg kan ødelegge dem; så vil jeg gjøre deg til et stort folk." Israels folk, særlig den "store hop av alle slags folk", ville stadig være innstilt på å gjøre opprør mot Gud. De ville også knurre og klage mot sin leder og såre ham med sin vantro og gjenstridighiet. Det ville bli en strevsom og prøvende oppgave å føre dem tilløftets land. Ved sin synd hadde de allerede forspilt Guds anerkjennelse, og rettferdigheten krevde at de ble tilintetgjort. Derfor foreslo Gud å utrydde dem og i stedet gjøre Moses til et stort folk.

"La nå meg få råde, ... og jeg kan ødelegge dem," sa Gud. Dersom han hadde satt seg fore å ødelegge Israel, hvem kunne da tale deres sak? Ytterst få ville latt være å overlare synderne til sin egen skjebne. De aller fleste ville med glede ha byttet et liv i slit, vanskelighetet og oppofrelse - som bare ble gjengjeldt med utakknemlighet og klaging - mot en behagelig og ærefull stilling som Gud selv tilbød.

Men Moses øynet håp midt i håpløsheten og forbitrelsen. Da Gud sa: "La nå meg få råde," oppfattet han dette som en oppmuntring til å gå i forbønn for de skyldige, ikke som en avvisning. Han tok det som en antydning om at ingenting annet enn hans egen forbønn kunne frelse Israel, at dersom han tryglet Gud, ville han spare sitt folk. Detfor bønnfalt han Herren og sa: "Herre! Hvorfor skal din vrede opptennes mot ditt folk, som du har ført ut av Egyptens land med stor krafr og med veldig hånd?"

Gud hadde antydet at han ville forkaste folket. Overfor Moses hadde han omtalt dem som "ditt folk, som du har ført opp fra Egyptens land". I ydmykhet gav Moses avkall på å bli betraktet som Israels leder. De var ikke hans folk, men Guds - "ditt folk, som du har ført ut av Egyptens land med stor kraft og med veldig hånd". Så føyde han til: "Hvorfor skal egypterne si: Til ulykke har han ført dem ut; han ville slå dem i hjel i fjellene og utrydde dem av jorden?"

I de få månedene siden Israel hadde forlatt Egypt, hadde meldingen om deres mirakuløse befrielse nådd ut til alle folkeslagene omkring. Hedningene var grepet av frykt og bange anelser. Alle iakttok med spent oppmerksomhet hva Israels Gud ville gjøre for sitt folk. Hvis de nå ble tilintetgjort, ville fienden hovere, og Gud ville bli vanæret. Egypterne ville hevde at de hadde rett i sin anklage. I stedet for å lede sitt folk ut i ørkenen for å ofre, hadde Gud ofret dem. De ville ikke sette det i forbindelse med Israels synd. Hvis Gud nå ødela det folket han så tydelig hadde æret, ville dette bringe vanære over hans navn. De

mennesker som blir høyt æret av Gud, har et stort ansvar når det gjelder å opphøye hans navn på jorden. De bør stadig være på vakt så de ikke blir overlistet av synd og nedkaller Guds straffedom, slik at hans navn blir spottet blant de vantro.

Da Moses gikk i forbønn for Israel, glemre han sin frykt på grunn av sin dype interesse og kjærlighet overfor dem han hadde vært Guds tedskap til å gjøte så meget fot. Herren lyttet til hans uselviske bønn og oppfylte den. Gud hadde satt sin tjener på prøve for at han kunne vise sin ttofasthet og kjærlighet til dette villfarne, utakknemlige folket. Og Moses hadde bestått prøven med glans. Hans intetesse for Israel skyldtes ikke noe selvisk motiv. Folkets ve og vel betydde mer fot ham enn petsonlig æte, og mer enn det å bli stamfat til et stort folk. Gud så med velbehag på hans trofasthet, hans hjettelag og hans hederlighet. Fotdi han var en tro hytde, fikk han den store oppgaven å føre Israel tilløftets land.

Moses og Josva var på vei ned fra fjellet. Moses bar "vitnesbyrdets to tavler". Så hørte de rop og skrik fra den opphissede folkemassen som åpenbart var i vilt opprør. Det første krigeren Josva tenkte på, var at Israel var blitt angrepet av fiender. "Det lyder krigsrop i leiren," sa han. Men Moses vurderte situasjonen ziktigere. Det var ikke krigslarm, men festing. "Det lyder ikke som seiersrop og ikke som skrik over mannefall; det er lyd av sang jeg hører."

Da de nærmet seg leiren, så de hvordan folket ropte og danset rundt avgudsbildet. Det var en scene av hedensk villskap, en etterligning av avgudsfestene i Egypt. Dette var totalt forskjellig fra den høytidelige og ærbødige tilbedelse av Gud. Moses var lamslått. Han hadde nettopp vært i Guds nærhet, og selv om han hadde fått varsel om det som fant sted, var han ikke forberedt på at Israel hadde falt så dypt. Han ble grepet av harme. For å vise sin avsky for deres forbrytelse, kastet han stentavlene fra seg, og de gikk i srykker like for øynene på folket. Med dette gav han til kjenne at slik de hadde brutt pakten med Gud, hadde han brutt pakten med dem. Moses gikk rett inn i leiren, banet seg vei gjennom den hujende mengden, grep fatr i avguden og kastet den på ilden. Så knuste han den til støv som han strødde i bekken som rant ned fra fjellet. Etterpå lot han folket drikke vannet. På den måten viste han hvor fullstendig verdiløs den guden var som de hadde dyrket.

Deretter kalte han sin bror til seg og sprnte strengt: "Hva har dette folk gjort deg, siden du har ført så stor synd over det?" Aron forsøkre å unnskylde seg og fortalte hvordan folket hadde opptrådt. Hadde han ikke føyet seg etter deres ønske, ville de ha drept ham. "la ikke din vrede opptennes," sa han. "Du vet selv at dette folk ligger i det onde; de sa til meg: Gjør oss en gud som kan dra foran oss! For denne Moses, han som førte oss opp fra Egyptens land - vi vet ikke hva det er blitt av ham. Da sa jeg til dem: Den som har gullsmykker på seg, ta dem av seg! Så gav de meg dem, og jeg kastet dem på ilden, og således ble denne kalv til." Han ville innbille Moses at det hadde skjedd et mirakel, at de bare hadde kastet gull inn i ilden, og ved overnaturlig kraft var det blitt forvandlet til en kalv. Men hans

unnskyldninger og utflukter var forgjeves. Med rette ble han behandlet som den mest skyldige.

Aron var blitt æret og velsignet langt mer enn folket ellers, og derfor var hans synd så graverende. Det var Aron, "Herrens hellige",' som hadde laget avguden og kunngjort festen. Han var blitt utpekt som talerør for Moses, og Gud selv hadde sagt om ham: "Han, vet jeg, kan tale." Det var den samme Aron som hadde unnlatt å stanse avgudsdytkerne i detes himmelropende fotsett. Han som Gud hadde brukt til å btinge sine straffedommet ovet egypterne og deres guder, hadde rolig hørt på kunngjøringen foran det støpte gudebiIdet: "Dette er din gud, Israel, som førte deg opp fra Egyptens land." Det var han som hadde vært saxnmen med Moses på fjellet og opplevd Herrens herlighet. Han hadde sett at denne herlighet ikke kunne avbildes. Nå hadde han omgjort denne herlighet til et bilde av en kalv. Han som Gud hadde betrodd å lede folket mens Moses var borte, hadde godkjent deres opprør. "Også på Aron var Herren så vred at han ville ødelegge ham." 4 Fordi Moses gikk i inderlig forbønn for ham, ble livet hans spart, og da han hadde ydmyket seg og angret sin store synd, fant han igjen nåde for Guds øyne.

Dersom Aron hadde hatt mot til å stå fast på det som var rett uten å ta hensyn til følgene, ville han ha kunnet hindre dette frafallet. Hvis han hadde vist urokkelig troskap mot Gud og minnet folket om farene i Sinai og om den høytidelige pakten med Gud om å lyde hans lov, ville det onde ha blitt avverget. Men hans ettergivenhet overfor folkets ønsker, og den ro han la for dagen da han utførte deres planer, gav dem mot til å gå enda lenger i synd enn de fra først av hadde tenkt.

Da Moses kom tilbake til leiren og stod ansikt til ansikt med opprørerne, la folket merke til hvordan hans harde irettesettelse og den harme han la for dagen da han knuste de hellige sten tavlene, var en skarp motsetning til brorens behagelige talemåte og rolige opptreden, og de holdt med Aron. For å rettferdiggjøre seg prøvde Aron å gjøre folket ansvarlig for hans svakhet og ettergivenhet overfor deres krav. Men tross dette var de fulle av beundring for hans vennlighet og tålmodighet. Men Gud ser ikke på tingene slik mennesker gjør. Arons ettergivenhet og hans ønske om å behage hadde blindet ham for den uhyrlige forbrytelse han hadde samtykket i. Hans syndige innflytelse resulterte i at tusener av israelitter mistet livet. Moses viste en stikk motsatt holdning idet han lojalt fullbyrdet Guds straffedommer. Dermed viste han at han hadde mer tanke for Israels velferd enn for sin egen fremgang og, ære endog sitt liv.

Av alt det som medfører Guds straffedom,'eyngenting så graverende som å oppmuntre andre til å gjøre det onde. Gud ønsker at hans tjenere skal vise lojalitet mot ham ved samvittighets fullt å påtale overtredelse, hvor smertelig det enn måtte være. De som er blitt bettodd et guddommelig oppdrag, må ikke vise seg svake og føyelige. De må ikke trakte etter selvopphøyelse eller vike tilbake for ubehagelige plikter, men gjøre Guds vilje med usvikelig troskap.

Selv om Gud hadde bønnhørt Moses og spart Israel fra ødeleggelsen, måtte deres frafall srralfes på en klar og urverdig måre. Den lovløsher og oppstand som Aron hadde tillatt, ville utarte til ondskap og føre til ugjenkallelig ødeleggelse hvis den ikke ble slått ned med det samme. Med strenghet måtte ondskapen fjernes.

Moses stilte seg ved inngangen tilleiten og ropte til folket: Hver den som hører Herren til, han komme hit til meg!" De som ikke hadde ratt del i frafallet, skulle stille seg til høyre for Moses. De som var skyldige, men som angret, skulle stille seg til venstre. Befalingen ble etterkommet, og det ble fastslått at Levi stamme ikke hadde tatt del i avgudsdyrkelsen. I andre stammet var det mange som nå gav til kjenn" at de angret sin synd. Men en stor flokk som hovedsakelig tilhørte de blandede folkeslag som hadde tatt initiativet til å lage gullkalven, nektet å høye seg. Deretter påla Moses dem som stod til høyre for ham, og som hadde holdt seg borte fra avguderiet, om å "binde sitt sverd ved sin lend" og uttydde alle dem som fortsatt gjorde opprør. "Og den dag falt det av folket omkring tre tusen mann." Hovedmennene bak oppstanden ble på denne måten fjerner uten hensyn til stilling, slektskap eller vennskap. Men alle som angret og ydmyket seg, ble spart.

De som utførte dette forferdelige domsverk, hadde guddommelig myndighet til å fullbyrde den straffen som himmelens konge hadde bestemt. Mennesker bør være varsomme med å dømme og fordømme sine medmennesker. Men når Gud pålegger dem å fullbyrde hans dom over urett og ondskap, må de etterkomme befalingen. De som utførte denne smertelige handling, viste dermed sin avsky for opprør og avgudsdyrkelse og stilte seg helt og fullt til tjeneste for den sanne Gud. Herren lønnet deres troskap ved å utmerke Levi stamme spesielt.

Israelittene hadde gjort seg skyldig i forræderi mot ham som hadde overøst dem med velgjerninger, og som de frivillig hadde forpliktet seg til å lyde. For at Guds srytesett skulle bestå, måtte rettferdigheten håndheves overfor forræderne. Men også her viste Gud sin barmhjertighet. Selv om han opprettholdt lovens ktav, lot han folket selv få velge, og alle fikk anledning til å angre sin ugjerning. Bare de som fortsatt gjorde opprør, ble utryddet.

Det var nødvendig å straffe folket for denne synd slik at nabofolkene skulle forstå Guds avsky for avgudsdyrkelse. Som Herrens redskap måtte Moses fullbytde hans rettferdige dom over de skyldige og etterlate et alvorlig virnesbyrd om deres forbrytelse. Når israelittene senere fordømte avguderiet hos nabofolkene, ville deres fiender hevde at det folk som betraktet Jehova som sin Gud, hadde laget en gullkalv ved Horeb og tilbedt den. Selv om Israel ble nødt til å innrømme dette skammelige faktum, kunne de henvise til overtredernes triste skjebne som et bevis på at deres synd ikke var blitt akseptert eller unnskyldt.

Der var like meget av kjærligher som av rerrferdighet at straffen ble iverk. satt. Gud er sitt folks vokter og herre. Han fjerner dem som setter seg opp imot ham, for at de ikke skal lede andre i ulykke. Da Gud sparte Kains liv, viste han overfor universet hva resultatet ville bli om synden fikk gå sin gang ustraf. fer. Den innflytelsen som Kains liv og lære hadde på hans etterkommere, førre til en fordervelse som krevde at hele verden måtte gå uP.der i vannflommen. Menneskenes historie før syndfloden viser at er langt liv ikke er noen velsignelse for synderen. Guds overbærenhet satte ikke en stoppet for deres ondskap. Jo len. ger menneskene levde, desto mer fordervet ble de.

Slik også med frafallet ved Sinai. Hvis ikke straffedommen hurtig hadde ram. mel. overtrederne, ville resultatet ha blitt det samme. Jorden ville ha blitt like så fordervet som i Noahs dager. Dersom overtrederne var blitt benådet, ville følgene ha blitt enda verre enn da Kains liv ble spart. I sin barmhjertighet lot Gud rusener lide for å hindre at en forferdelig straffedom skulle ramme millioner. For å redde de mange måtte han straffe de få. Da folket dessuten hadde sviktet Gud, mistet de hans beskyttelse. Uten dette vern ville de være prisgitt fiendens makt. Hvis ikke det onde øyeblikkelig var blitt fjernet, ville de snart ha falt som offer for sine tallrike og mektige motstandere.

At overtredelsen førte til øyeblikkelig straff, var til folkets beste og ble en lærepenge for alle etterfølgende slekrer. Ikke minst var det en barmhjettighersgjerning mot synderne selv at de ble stanset i sin ondskap. Hadde deres liv blitt spart, ville den samme ånd som hadde ledet dem til opprør mot Gud, også ha gjort seg gjeldende i innbyrdes hat og strid, og de ville ha utryddet hverandre. Det var av kjærlighet til verden, til Israels folk og endog til ovprfedetne selv at forbrytelsen ble straffet raskt og effektivt. Etter hvert som folket våknet opp til erkjennelse av hvor uhyrlig deres skyld var, ble hele leiren grepet av redsel. De fryktet for at hver eneste overtreder ville bli utryddet. Av medlidenhet lover Moses enda en gang å gå i forbønn for dem.

"I har gjort en stor synd. Nå vil jeg stige opp til Herren; kanskje jeg kunne gjøre soning for eders synd." Så gikk han, og i sin bekjennelse overfor Gud sa han: "Akk, dette folk har gjort en stOr synd; de har gjort seg en gud av gull. Å, om du ville forlate dem deres synd! Men hvis ikke, da slert meg ut av din bok som du har skrevet." Svaret var: "Hver den som har syndet mot meg, ham vil jeg slette ut av min bok. Så gå nå og før folket dit jeg har sagt deg! Se, min engel skal gå foran deg, men på min hjemsøkelsesdag vil jeg hjemsøke dem fot deres synd."

Denne bønnen får oss til å renke på de himmelske bøker som inneholder alle menneskers navn, og hvor deres gjerninger, både de gode og de onde, er nedskrevet. Livets bok inneholder navnene på alle dem som har begynt å tjene Gud. Hvis noen av disse vender Gud ryggen og turer frem i synd, slik at de blir forhetdet overfor innflytelsen fra Den Hellige Ånd, vil deres navn bli strøket av livets bok på dommens dag, og de selv vil bli prisgitt tilintetgjørelsen. Moses var klar over hvor forferdelig syndernes skjebne måtte bli. Men hvis Herren skulle forkaste Israel, ville han at hans eget navn sknlle slettes sammen med deres. Han knnne ikke holde ut å se at Guds dom sknlle ramme dem som var blitt utfridd på en så forunderlig måte. Moses som gikk i forbønn for Israel, illustrerer Krisri midlergjerning for syndige mennesker. Men Herren tillot ikke Moses å bære overrredernes skyld, slik Kristus gjorde. "Hver den som har syndet mot meg, ham vil jeg slette ut av min bok," sa han.

I dyp sorg hadde folket begravet sine døde. Tre rusen hadde falt for sverdet. Kott etter hadde det brutt ut pest i leiren. Og nå fikk de vite at Gud ikke lenger ville være med dem på reisene deres. Herren hadde sagt: "I er et hårdnakket folk; drog jeg endog bare et øyeblikk opp med deg, så måtte jeg ødelegge deg."

Og så fulgte denne befalingen: "Legg nå dine smykker av deg, så jeg kan vite hva jeg skal gjøre med deg." Der var sorg i hele leiren. I ydmykhet og anger "tok Israels barn sine smykker av og bar dem ikke mere, etter at de hadde dratt Ira fjellet Horeb".

Gud gav pålegg om at telret, som hadde vært et midlertidig sted for gudstjenesten, sknlle flyttes "ure_for leiren et godt stykke fra". Dette var enda et bevis på at Gud hadde trukket sift nærvær tilbake fra dem. Han ville åpenbare seg for Moses, men ikke for folket: De tok seg meget nær av denne irettesettelsen, og de mange som hadde samvittighetsnag, oppfattet det som et varsel om enda større ulykke. Hadde ikke Herren ført Moses ut av leiren for å tilintetgjøre dem fullstendig? Men de ble ikke fratatt alt håp.

Teltet ble så reist utenfor leiren, men Moses kalte det "sammenkomstens telt". Alle som oppriktig angret og ønsket å vende om til Herren, ble anmodet om å søke dit for å bekjenne sine misgjerninger og be om hans nåde. Etter at de hadde vendt tilbake til sine egne telt, gikk Moses inn i tabernaklet. I angst og iver ventet folket på et regn som viste at hans forbønn var godtatt. Dersom Gud gikk med på å møte Moses nå, kunne de ha håp om at de

ikke ville bli helt tilintetgjort. Da skystøtten senket seg over inngangen til tabernaklet, gråt folket av glede, og de "bøyde seg hver i døren til sitt telt".

Moses kjente godt det blinde og forvente folk som var betrodd i hans varetekt. Han visste om de vanskeligheter han ville møte. Men han hadde lært at han måtte ha hjelp fra Gud for å opprettholde kontrollen over folket. Han bad der. for om en klarere åpenbaring av Guds vilje og en forsikring om hans nærvær. "Se, du sier til meg: Før dette folk opp! Men du har ikke latt meg vite hvem du vil sende med meg, enda du selv har sagt: Jeg kjenner deg ved navn, og du har funnet nåde for mine øyne. Dersom jeg nå har funnet nåde for dine øyne, så la meg se din vei, så jeg kan kjenne deg og finne nåde for dine øyne, og kom i hu at dette folk er ditt folk! "

Og svaret lød: "Mitt åsyn skal gå med deg, og jeg vil føre deg til hvile." Men ennå var Moses ikke tilfreds. Det plaget ham å tenke på de fryktelige følger hvis Gud overlot Israel til deres hardhet og ubotferdighet. Han kunne ikke holde ut tanken på at hans vei skulle skilles fra deres. Derfor bad han om at folket igjen måtte finne nåde hos Gud, og at det synlige tegnet på hans nærvær fortsatt måtte lede dem på ferden. "Dersom ditt åsyn ikke går med, da la oss ikke dra opp herfra! Hvorav kan jeg da vite at jeg har funnet nåde for dine øyne, jeg og ditt folk, med mindre du går med oss, så jeg og ditt folk blir æret fremfor alle folkeslag på jorden?" Og Herren svarte: "Også det du nå ber om, vil jeg gjøre; for du har funnet nåde for mine øyne, og jeg kjenner deg ved navn."

Ennå sluttet ikke profeten å bønnfalle Herren. Hver bønn var blitt besvart, og han lengtet etter enda større tegn på Guds velvilje. Og nå bad han om noe som ingen før hadde bedt om: "La meg få se din herlighet!"

Gud avviste ikke hans bønn som noe formastelig, men kom med jette trøsterike utsagn: "Jeg villa all min godhet gå forbi ditt åsyn." Ikke noe menneske kan i sin jordiske tilstand se Guds herlighet og leve. Men Moses, fikk forsikring om at han bare ville få se så mye av Guds herlighet som han kunne tåle. Igjen ble han kalt opp på fjellet. Deretter tok den hånden som hadde skapt verden, "som flytter fjell før de vet av det", denne støvets skapning, denne sterke troens mann, og stilte ham i en fjellkløft mens Guds herlighet og all hans godhet drog forbi.

Denne erfaring, og fremfor alt løftet om Guds nærvær, var for Moses en forsikring om at den gjerning som ventet ham, ville lykkes. Han verdsatte derte langt mer enn all lærdom i Egypt og alt han hadde oppnådd som folkeleder og hærfører. Ingen jordisk makt eller menneskelig dugelighet og kunnskap kan erstatte Guds stadige nærvær.

For overtrederen er det forferdelig å falle i den levende Guds hender. Men Moses stod alene i Den eviges nærhet uten å frykte, for hans sinn var i harmoni med Skaperens vilje. I Salmenes bok leser vi: "Hadde jeg urett for øye i mitt hjerte, så vilJe Herren ikke høre." "Herren har forrrolig samfunn med dem som fryktet ham, og hans pakr skal bli dem kunngjort."'

Gud sa om seg selv: "Herren, Herren er en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunnhet og sannhet; han bevarer miskunnhet mot tusen ledd, han forlater misgjerning og overtredelse og synd; men han lar ikke den skyldige ustraffet."

"Da bøyde Moses seg hastig til jorden og tilbad." På ny bad han om at Gud måtte tilgi sitt folks urettferdighet og anta det som sin arv. Hans bønn ble hørt. I sin nåde lovet Gud å fornye sin pakt med Israel og for deres skyld gjøre undere som det ikke hadde vært make til "på hele jorden eller hos noe folkeslag".

Førti dager og netter ble Moses på fjellet. I hele denne tiden oppholdt han livet på mirakuløs måte slik som første gang. Ikke noe menneske fikk lov til å dra opp sammen med ham, og ingen måtte nærme seg fjellet så lenge Moses var borte. På Guds befaling hadde han laget to stentavler som han tok med seg opp på fjellet. Igjen skrev Herren "på tavlene paktens ord, de ti ord".

I den lange tiden Moses var sammen med Gud, hadde ansiktet hans gjenspeilt Herrens herlighet. Uten at Moses selv visste om det, strålte ansiktet hans av en sterk glans da han kom ned fra fjellet. Et lignende lys strålte også fra Stefanus da han ble ført frem for dommerne, og "alle som var til stede i Rådet, stirret på ham og så at ansiktet hans var som en engels ansikt".'

Aron og folket vek tilbake for Moses, "og de fryktet for å komme nær til ham". Moses så deres forvirring og redsel, men han visste ikke grunnen. Derfor bad han dem komme

nærmere. l;fan la frem for dem Guds tilbud om forsoning og forsikret dem om at Gud hadde tatt dem til nåde igjen. Moses snakket vennlig og inntrengende til dem, og til slutt våget en av dem å nærme seg. Han var så fylt av ærefrykt at han ikke kunne si noe. I stedet pekte han på ansiktet til Moses og deretter opp mot himmelen. Moses forstod hva han mente. Folkets skyldfølelse og kjenslen av Guds mishag gjorde at de ikke kunne tåle det himmelske lyset som ville ha fylt dem med glede dersom de hadde vært. lydige. Skyldfølelse skaper frykt. Den som er kvitt syndebyrden, ønsker ikke å skjule seg for himmelens lys.

Moses hadde mye å fortelle folket. Han syntes synd på dem fordi de var redde. Detfor la han et slør over ansiktet hver gang han vendte tilbake til leiren etter å ha vært i Guds nærhet.

Gud ønsket at dette klare lyset skulle gi Israel et inntrykk av lovens opphøyde og hellige karakter og av evangeliets herlighet slik det er åpenbart i Kristus. Mens Moses var på fjellet, gav Gud ham ikke bare lovens tavler, men fremstilte også frelsesplanen for ham. Moses så at de bilder og symboler som hørte til i den jødiske tidsalder, symboliserte Kristi offer. Det var ikke bare lovens herlighet som kastet glans over ansikter til Moses, men like meget der himmelske lyset fra Golgata. Derte guddommelige stråleskjær var er bilde på herligheten i den pakt som Moses var den synlige formidler av, en representant for den virkelige mellommann.

Den herlighet som gjenspeilte seg i ansiktet til Moses, er er bilde på de velsignelser som Guds folk skal motta gjennom Kristi midlertjeneste. Den vitner om at jo nærmere forbindelse vi har med Gud, og jo klarere vi forstår hans ktav, desto mer fullstendig vil vi bli forvandler erter hans bilde, og desto lettere vil vi få del i guddommelig natur.

Moses var et forbilde på Kristus. På samme måte som Israels mellommann dekket ansiktet fordi folket ikke tålte glansen fra det, tildekker Kristus, den sanne mellommann, sin guddommelighet med menneskeligher da han kom ned til jorden. Hvis han hadde vært kledt i himmelens stråleglans, ville han ikke ha fått kontakt med menneskene i deres syndige tilstand. De ville ikke ha tålt herligheten av hans nærvær. Han fornedret seg og tok på seg "syndige menneskers skikkelse" for å nå den falne menneskehet og løfte den opp.

Kapitel 28 - Kampen mellom lysets og mørkets makter

Satans første forsøk på å sette Guds lov ut av kraft blant himmelens syndfrie innbyggere, syntes for en tid å skulle lykkes. Mange av englene ble ført bak lyset. Men Satans tilsynelarende triumf endte med nederlag. Han ble skilt fra Gud og fjernet fra himmelen.

Da konfrontasjonen ble en virkelighet på jorden, vant Satan igjen en tilsynelatende seier. På grunn av overtredelse ble menneskene hans fanger, og deres rike falt i erkebedragerens hender. Det så ut til at satan hadde ftie hendet til å opprette sitt eget uavhengige rike og til å trosse Guds og hans Sønns autoritet. Men gjennom frelsesplanen ble der igjen mulig å komme i harmoni med Gud og lyde hans lov, slik at både mennesket og selve jorden skulle bli redder fra den ondes makt.

Igjen led Satan nederlag, og igjen benyttet han bedrag i håp om å snu nederlaget til seier. For å vekke den falne menneskehet til opprør, beskyldte han Gud for å være urettferdig fordi han hadde tillatt mennesker å overtre hans lov. "Hvorfor tillot Gud at menneskene ble satt på prøve, slik at de syndet og brakte død og elendighet inn i verden, når han på forhånd var klar over resultatet?" sputte fristeren.

Adams barn glemte den langmodighet og barmhjertigher Gud viste da han gav menneskene en ny prøvetid. Uten tanke på det ufattelige og forferdelige offer som opprøret hadde kostet himmelens konge, lytter de til fristeren og viste misnøye overfor den eneste som kunne frelse dem fra Satans ødeleggende makt.

Tusentalls mennesker i dag gjentar den samme opprørske anklage mot Gud.. De innser ikke at hvis menneskene ble fratatt sin frihet til å velge, ville de ikke lenger være fornufrsvesener, men automater. Gud ønsker ikke å tvinge vår vilje. Menneskene er skapt med full moralsk handlefrihet. I likhet med innbyggerne i alle andre bebodde verdener må de gjennomgå en lojalitetsprøve. Men de kommer aldti i en slik stilling at de er nødt til å gi etter for det onde. Vi blit aldri utsatt for en fristelse eller stilt på en ptøve som vi ikke kan motstå. Gud la alt til rette slik at mennesket aldti skulle behøve å bli overvunnet av Satan.

Etter hvert som folketallet øket, sluttet nesten hele verden seg til opptøtet. Også denne gang så det ut som om Satan var den seirende part. Den allmektige stanset igjen urettferdighetens fremmarsj, og ved syndfloden ble jorden renset for fordervelsen. Profeten sier: "Så snart dine dommer rammer jorden, læter jordboerne rettferdighet. Dersom den ugudelige får nåde, så lærer han ikke tett. ferdighet, . . . og han ser ikke Herrens høyhet."

Slik var tilstanden etter syndfloden. Så snart Guds straffedommer opphørte, gjorde menneskene igjen opprør mot ham. To ganger hadde verden forkastet Guds pakt og hans lover. Både folket før vannflommen ogNoahs etterkommere prøvde å frigjøre seg fra Guds autoritet. Så sluttet Gud en pakt med Abrabam og utvalgte seg et folk som skulle ta vare på hans lov.

Men straks begynte Satan å legge sine snarer for å forføre og ødelegge dette folket. Jakobs barn ble fristet til å inngå ekteskap med hedningene og dyrke deres guder. Men Josef var tro mot Gud, og hans lojalitet var et stadig vitnesbyrd om den sanne tro. For å slukke dette lyset gjorde Satan bruk av brødrenes misunnelSe, slik at Josef ble solgt som slave til et hedensk land. Men Gud ledet begivenhetene på en slik måte at folket i Egypt fikk kjennskap til ham. I potifars hus og i fengslet fikk Josef en opplæring som sammen med hans gudsfrykt forberedte ham for den høye stilling som landets regent. Fra slottet nådde hans innflytelse ut i hele landet, og kunnskapen om Gud ble spredt vidt omkring.

Israelittene ble et velstående folk i Egypt, og de som var tro mot Gud, øvet en stor innflytelse i vide kretser. Avgudsprestene ble urolige da de så hvordan den nye religionen vant tilslutning. Satan oppildnet dem med det fiendskap han selv næret mot himmelens Gud, og snart satte de seg fore å slukke dette nye lyset. Prestene hadde ansvaret for tronarvingens utdannelse. Det var deres innbitte motstand mot Gud og deres nidkjærhet for avgudsdyrkelsen som kom til å prege karakteren hos den fremtidige monarken, og resulterte i at hebreerne ble utsatt for grusomhet og undertrykkelse.

I løpet av de førti år etter at Moses hadde flyktet fra Egypt, så det ut som om avgudsdyrkelsen hadde seiret. Etter som årene gikk, svant håpet hos israelittene. Både kongen og folket hoverte i sin overmakt, og de hånet Israels Gud. Denne tendensen vokste inntil den nådde sitt høydepunkt med den farao som ble kon. ftOntert med Moses. Da hebreernes leder stilte seg frem for kongen med er bud. skap fra Herren, Israels Gud, var det ikke uvitenhet om den sanne Gud, men aktiv tross mot hans makr som fikk ham til å svare:

"Hvem er Herren som jeg skal lyde? . .'. Jeg kjenner ikke Herren." Faraos motstand mot Guds bud skyldtes ikke uvitenhet, men hat og tross.

Selv om egypterne lenge hadde forkastet kunnskapen om Gud, gav Herren dem enda en anledning til å vende om. På Josefs tid hadde Egypt vært er fristed fot Israel. Gud var blitt æret ved den vennlighet som ble vist hans folk. Den langmodige og medlidende Gud som er sen til vrede, lot nå hver av plagene få tid til å gjøre sin virkning. Forbannelsen rammet egypterne gjennom de ting de hadde tilbedt. På den måten fikk de klare beviser for Guds makt, og alle som ville, kunne bøye seg for ham og unngå straffedommen. Kongens fanatiske og stivnakkede holdning resulterte i at kunnskapen om Gud bredte seg, og at mange av egypterne begynre å tjene ham.

Det var fordi israelittene var tilbøyelige til å slutte seg sammen med hedningene og etterligne deres avgudsdyrkelse at Gud tillot dem å dra ned til Egypt, hvor Josefs innflytelse var følbar i vide kretser, og hvor de hadde gode muligheter til å bevare sitt særpreg. Egypternes grove avgudsdyrkelse og den grusomhet og undertrykkelse hebreerne ble utsatt for i den siste delen av sitt opphold det, burde ha virket avskrekkende og fått dem til å søke tilflukt hos sine fedres Gud. Men Saran benyttet derre som et middel til å fremme sine egne hensikter, idet han formørket israelittenes sinn og forledet dem til å etterligne skikkene hos sine hedenske herrer. På grunn av egypternes overtroiske ærefrykt for dyr ble hebreerne nekter å bringe sine ofre mens de var treller. Derfor ble tankene deres ikke ledet mot det store offerlam, og deres tro ble svekker.

Da tiden for utfrielsen kom, bestemte Satan seg for å trosse Guds planer. Det var hans faste beslutning at dette folket som telte mer enn to millioner, skulle holdes nede i uvitenhet og overtro. Der var dette folk som Gud hadde lovet å velsigne og gjøre stort og sterkt på jorden, som han ville åpenbare sin vilje gjen. nom, og som skulle ta vare på hans lov. Der var derte folket som Saran forsøkte å holde nede i mørke og trelldom for å få dem til å glemme Gud fullstendig.

Da miraklene ble utført i kongens nærvær, var Satan til stede for å motarbeide virkningen av dem og hindre farao i å anerkjenne Guds overhøyhet og lyde hans befalinger. Satan mobiliserte all sin evne for å skape en falsk erterligning av Guds verk og for å motarbeide hans vilje. Det eneste han oppnådde, var å berede veien for enda større åpenbareIser av Guds makt og herligher og å gjøre den sanne og levende Guds eksistens og suvetenitet enda tydeligete både for israelittene og for hele Egypt.

Gud utfridde Israel med et mektig oppbud av sin makt, og han lot straffe. dommene ramme alle Egypts gudet. "Og han førte sitt folk ut med glede, sine utvalgte med fryderop, . . . for at de skulle holde hans forsktifter og ta vate på hans lover."

Han utfridde dem fra trelldommen for å lede dem inn i et godt land, et land som han hadde beredt for dem som en tilflukt mot deres fiender, der de skulle bo undet hans vingets skygge. Han ville ta dem til seg og omslutte dem med sine evige armet. Til gjengjeld fot all hans godhet mot dem ktevde han at de ikke skulle ha noen annen gud uten ham, den levende Gud. De skulle opphøye hans navn og herliggjøte det på jorden.

Under slaveriet i Egypt hadde israelittene for en stot del mistet kunnskapen om Guds lov og hadde blandet dens forsktifter med hedenske skikker og overleveringer. Gud ledet dem til Sinai, og der kunngjorde han selv sin lov.

Satan og de onde englene var på pletten. Selv mens Gud forkynte sin lov for folket, la Satan planet om å ftiste dem til å synde. Dette folket som Gud hadde utvalgt, ville den onde rive til seg i hele himmelens påsyn. Ved å lokke dem til avgudsdytkelse ville han gjøte all detes tilbedelse maktesløs. For hvotdan kan mennesker bli høynet ved å se opp til det som ikke står høyere enn dem selv, og som kan symboliseres ved noe de selv har frembrakt? Hvis menneskene kunne bli så blinde for den evige Guds makt, majestet og herlighet at de fremstilte ham i form av et utskåret bilde, et dyr eller et kryp, og hvis de kunne glemme sitt eget guddommelige slektskap - at de var dannet i Skaperens bilde, og i steder bøye seg for disse frastøtende, livløse ting, ville veien være åpen for en fryktelig tøylesløshet. Hjertets onde lidenskaper ville være uten kontroll, og Satan ville få fullstendig herredømme.

Ved selve foten av Sinai-fjellet begynte Saran å utfolde sine planer om å tilintetgjøre Guds lov og på den måten fortsette det verk han hadde begynt i himmelen. I de førti dagene Moses var på fjellet hos Gud, var den onde travelt opptatt med å fremkalle tvil, frafall og opprør. Mens Gud var i ferd med å sktive sin lov for å overlevere den til sitt paktsfolk, fornektet Israels folk sin lojalitet mot Gud og forlangte guder av gull. Da Moses hadde stått overfor Guds ærefryktinngytende herlighet og kom tilbake med lovtavlene som de hadde forpliktet seg til å lyde, fant han dem bøyd i tilbedelse foran et gullbilde i åpen tross mot lovens bud.

Ved å forlede Israel til å håne og spotte Gud, var det Satans hensikt å føre dem ut i ødeleggelsen. De hadde fornedret seg dypt og vist at de var blottet for all forståelse av de privilegier og goder som Gud hadde tilbudt dem, og av deres egne høytidelige løfter om troskap som de hadde gjentatt gang etter gang. Satan mente at Herren ville forkaste dem og overgi dem til ødeleggelse. Dermed ville Abrahams ætt bli tilintetgjort, løftets ætt som skulle bevare kunnskapen om den levende Gud, og som Krisrus skulle fødes inn i, han som skulle overvinne Satan. Den store opprører hadde satt seg fore å ødelegge Israel og dermed krysse Guds planer. Men igjen led han nederlag. Selv om Israel hadde syndet, ble de ikke tilintetgjort. De som gjenstridig stilte seg på Satans side, ble utryddet, men de som ydmyket seg og angtet, fikk tilgivelse. Beretningen om denne synd skulle stå som et evig vitnesbyrd om den skyld og straff som avgudsdyrkeIsen medfører, og om Guds rettferdighet, langmodighet og nåde.

Hele universet hadde vært vitne til det som skjedde ved Sinai. Motsetningen mellom Guds og Satans styresett var åpenbar. De syndfrie beboere påandre kloder ble enda en gang vitne til resultatene av Satans frafall og det styresett han ville ha opprettet i himmelen, om han hadde fått sin vilje.

Satan hadde til hensikt å fornedre menneskenes begrep om Gud ved å få dem til å overtre det annet bud. Ved å sette til side det fjerde bud ville han få dem til å glemme Gud fullstendig. Guds krav om at menneskene skal ære og tilbe ham i stedet for hedningenes guder betor på at han er Skaperen, og at alle andre vesener skylder ham sin eksistens. Slik blir det også fremstilt i Bibelen. Profeten Jeremias uttrykker det på denne måten: "Herren er Gud i sannhet, han er den levende Gud og en evig konge. . . . De guder som ikke har gjort himmelen og jorden, de skal bli borte fra jorden og ikke finnes under himmelen." "Hvert menneske blir ufornuftig, uten forstand, hver gullsmed har skam av det utskårne billede; for hans støpte billeder er løgn, og det er ingen ånd i dem. De er tomhet, et verk som vekker spott; på sin hjemsøkelses tid skal de gå til grunne. Ikke er han som er Jakobs del, lik dem; for han er den som har skapt alle ting."'

Sabbaten, som er et minne om Guds skapermakt, viser hen til ham som gjorde himmelen og jorden. Derfor er den et stadig vitnesbyrd om hans eksistens og storhet, hans visdom og kjærlighet. Hvis sabbaten alltid var blitt holdt hellig, hadde det ikke eksistert noen ateist eller avgudsdyrker.

Sabbaten hadde sin opprinnelse i Eden, og den er like gammel som selve jorden. Den ble helligholdt av patriarkene helt fra skapelsen av. Under trelldommen i Egypt ble israelittene tvunget av sine arbeidsfogder til å overtre sabbatsbudet. Derved tapte de for en stor del kunnskapen om sabbatens hellighet. Da loven ble forkynt ved Sinai, lød de første ordene i det fjerde bud slik: "Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig!" Dette viser at sabbaten ikke ble innstiftet på det tidspunktet, men peker tilbake til skapelsen. For å fjerne Gud fra menneskenes sinn rok Satan sikte på å rive ned dette store minnesmerke. Hvis han kunne få dem til å glemme sin skaper, ville de ikke sette noe inn på å motstå det ondes makt, og Satan ville være sikker på sitt bytte.

Satans fiendskap mot Guds lov hadde fått ham til å angripe hvert av de ti bud. Barnas kjærlighet og lydighet overfor sine foreldre er nært beslektet med det store prinsipper om kjærlighet og lojalitet mot Gud, han som er alles far.

Ringeakt for foreldremyndigheten vil snart føre til ringeakt for Guds autoritet. Det er grunnen til Satans anstrengelser for å redusere respekten for det femte bud. Hedningefolkene gav lite akt på kravene i dette bud. Hos mange folkeslag ble foreldre overlatt til seg selv, eller endog tatt av dage så snart de ble for gamle til å sørge for seg selv. Husmoren i familien ble ikke behandlet med særlig stor respekt. Når mannen døde, ble det krevd at hun skulle underkaste seg sin eldste sønns myndighet. Moses påbød at barna skulle være lydige mot foreldrene. Men da israelittene vendte seg bort fra Herren, ble også det femte bud ringeaktet.

Satan har vært "en morder fra begynnelsen". Så snart han hadde fått menneskene i sin makt, tilskyndet han dem ikke bare til å hate og drepe hverandte, men som ledd i en enda dristigere tross mot Guds autoritet gjorde han overtredelsen av det sjette bud til en del av deres religion.

På grunn av en forvrengt oppfatning av Guds egenskaper ble hedninge folkene forledet til å tro at menneskeofringer var nødvendige for å sikre seg gudenes gunst. De mest avskyelige grusomheter er blitt praktisert under forskjellige former for avgudsdyrkelse. Et eksempel på dette var å la barna gå gjennom ild. Hvis et barn kom uskadd fra denne ildprøven, trodde folk at deres ofre var blitt antatt. Den som kom helskinnet fra en slik prøve, ble ansett som gudenes spesielle yndling, og han ble overøst med gunstbevisninger og alltid senere holdt høyt i ære. Han ble aldri straffet, selv for de groveste for brytelser. Men hvis en person ble forbrent når han gikk gjennom ilden, var hans skjebne beseglet. Det

eneste som kunne forsone gudenes vrede, var at den ulykkelige mistet livet. Han ble derfor ofret til gudene. I tider med stort frafall hersket disse avskyeligheter til en viss grad endog blant israelittene.

Det syvende bud ble også på et tidlig tidspunkt overtrådt i religionens navn. De mest nedverdigende og avskyelige ritualer ble gjort til en del av den hedenske gudsdyrkelse. Gudene selv ble fremstilt som umoralske, og de SOm tilbad dem, gav frie tøyler til sine laveste lidenskaper. Unaturlige laster fikk fritt løp, og de religiøse festene var preget av alminnelig og åpenlys umoral.

Flerkoneri ble prakrisert meget tidlig. Det var en av de synder som brakte Guds vrede over verden før vannflommen. Men likevel ble denne praksis utbredt også etter flommen. Dette var Satans utspekulerte tiltak for å forderve ekteskaper, svekke dets forpliktelser og redusere dets hellighet. For det fantes ikke noen mer effektiv måte å forvanske gudsbildet i mennesket på, og åpne døren for elendighet og last.

Helt fra den store strid begynte, har det vært Satans plan å gi en falsk fremstilling av Guds karakter og få i stand opprør mot hans lov. I dette synes han å ha hatt hell med seg. De fleste lytter til Satans bedrag og setter seg opp mot Gud. Men midt i ondskapen arbeider Gud etter sin bestemte plan. Han åpenbarer sin rettferdighet og godhet for alle skapninger. På grunn av Satans fristelser har hele menneskeslekten overtrådt Guds lov. Men ved hans Sønns offer er det åpnet en vei tilbake til Gud. Ved Kristi nåde kan mennesket bli i stand til å lyde Guds lov. Midt i frafall og opprør kaller Gud et folk som er tro mot ham et folk "som har min lov i sitt hjerte".

Det var ved bedrag at Satan forførte engler. Slik har han gjennom alle ridsaldre fremmet sitt verk blant menneskene, og slik vil han fortsette helt til det siste. Hvis han erklærte åpen krig mot Gud og hans lov, ville menneskene være på vakt. Men han forkler seg og blander løgn og sannhet sammen. De farligste villfarelser er de som er blandet med sannhet. Når folk tror på slike villfarelser, blir sjelen tatt til fange og ødelagt. På den måten får Sanin verden til åfølge seg. Men den dagen kommer da han ikke lenger vil triumfere.

Guds måte å møte opprøret på vil ende med en fullstendig avsløring av den virksomhet som så lenge har foregått i det skjulte. Resultatene av Satans herredømme, følgene av å tilsidesette Guds bud, vil bli åpenbart for alle fornufts vesener. Dermed vil Guds lov komme

til sin rett. Da vil det vise seg at hans handlemåte har vært til beste for hans folk og for hele universet. Endog Satan selv vil måtte erkjenne overfor verdensaltet at Guds handlemåte og hans lover rettferdig.

Den tid er ikke langt borte da Gud vil stå frem og hevde sin miskjente autoritet. "Herren går ut fra sitt sted for å hjemsøke jordboerne for deres misgjerning."Men hvem kan utholde den dag han kommer, og hvem kan bli stående når han lar seg se?"'

På grunn av synd fikk Israel ikke lov å nærme seg fjellet da Gud skulle komme ned og forkynne sin lov. Det var for at de ikke skulle bli tilintetgjort ved synet av hans herlighet. Når en slik åpenbareIse av hans makt markerte stedet der han forkynte sin lov, hvor forferdelig må da ikke hans dornshandling være når han kommer for å straffe dem som har overtrådt hans hellige bud! Hvordan skal de som har avvist hans myndighet, kunne holde ut hans herlighet på den store gjengjeldelsesdagen? De rystende scener ved Sinai skulle gi folket en forestilling om dommen. Trompetsignaler kalte Israel sammen for å møte Gud. Overengelens røst og Guds basun skal stevne både levende og døde fra hele jorden for den store dommer. Faderen og Sønnen sammen med en hær av engler var til stede på fjellet. På dommens dag skal Kristus komme "i sin Fars herlighet sammen med sine engler".' Da skal han sitte på sin herlighets trone, og alle folkeslag skal samles foran ham.

Da Herren åpenbarte seg på Sinai, var hans herlighet som en fortærende ild for Israel. Men når Kristus kommer i herlighet med sine hellige engler, skal hele jorden komme i brann på grunn av den forferdelige glansen fra hans nærvær. "Vår Gud kommer og skaI ikke tie; ild fortærer for hans åsyn, og omkring ham stormer det sterkt. Han kaller på himmelen der oppe og på jorden for å dømme sitt folk."

En ildstrøm skal velle frem foran ham og få elementene til å smelte med glødende hete, og jorden og tingene på den skal brenne opp. "Slik skal det gå til når Herren Jesus åpenbarer seg fra himmelen sammen med sine engler i makt og velde. Han kommer med flammende ild og fører straff over dem som ikke kjenner Gud og som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium."

Siden skapelsen har mennesker aldri vært vitne til en slik åpenbaring av guddommelig makt som da loven ble forkynt fra Sinai. "Da bevet jorden, og himlene dryppet for Guds åsyn, Sinai der borte, for Guds, Israels Guds åsyn."' Midt under de mest forferdelige

omkalfatringer i naturen lød Guds røst fra fjellet som lyden fra en trompet. Fjellet skalv fra foten til toppen, og hele forsamlingen av Israels barn lå med ansiktet mot jorden, bleke og skjelvende av frykt. Han som da rystet jorden med sin røst, har sagt: "Enda en gang vil jeg ryste, ikke bare jorden, men også himmelen." På et annet sted leser vi: "Herren skal brøle fra det høye og la sin røst høre fra sin hellige bolig." "Himmel og jord skal skjelve."

Når den store dagen kommer, skal selve himmelen vike tilbake. Profeten så at den "rullet seg sammen som en bokrull, og hvert fjell og hver øy ble flyttet fra sitt sted". "Jorden skal rave som den drukne og svinges hit og dit som en hengekøy, og dens misgjerning skal rynge på den, og den skal falle og ikke reise seg mer." "Derfor blir alle hender slappe, og hvert menneskehjerte smelter." "Jeg vil hjemsøke jorden for dens ondskap," sier Herren, "gjøre ende på de overmodiges stolthet og kue voldsmenns tross."

Da Moses hadde værr hos Gud på fjellet hvor han hadde fått lovtavlene, kunne Israel ikke holde ut lyset som strålte fra ansikter hans. I langt mindre grad vil overtrederne kunne utholde syner av Guds Sønn når han omgitt av den himmelske hærskare viser seg i sin fars herlighet for å fullbyrde dommen over dem som har overtrådt hans lov og forkastet hans forsoning. De som har vist ringeakt for Guds lov og Kristi blod, "kongene på jorden, stormenn og hærførere, de rike og de mektige", skal gjemme seg "i hnler og mellom bergharnrer", og de skal rope til fjellene og bergharnrene: "Fall over oss og skjul oss for hans åsyn som sitter på tronen, og for Lammets vrede. For den store dag er kommer, vredens dag, og hvem kan da bli stående? "

På den dag skal menneskene kaste sine guder av sølv og gull ... bort til muldvarpene og flaggermusene og gå inn i fjellkløftene og i berghulene for Herrens gru og for hans høyhets herlighet, når han viser seg for å forferde jorden." Da blir det klart for enhver at Satans opprør mot Gud har resultert i ruin for harn selv og for alle dem som har valgt å tjene ham. Han hadde forespeiler dem at overtredelse ville medføre store fordeler, men nå blir der for alvor klart at "syndens lønn er døden". "For se, dagen kommer, brennende som en ovn; da skal alle overmodige og hver den som lever ugudelig, være som halm, og dagen som kommer, skal serte dem i brann, sier Herren, hærskarenes Gud, så den ikke levner dem rot eller gren. "

Satan er roten til all synd, og hans onde redskaper er grenene. De vil bli fullstendig utryddet. Synden og all den ulykke og ødeleggelse den har medført, skal bli fullstendig fjernet. Vi leser i Salmenes bok: "Du har truer hedningene, tilintetgjort den ugudelige; deres navn har du utsletter evindelig og alltid. Fiendens boliger er helt ødelagt for alltid, og byene har du omstyrter, deres minne er tilintetgjort."

Under Guds straffedom vil hans barn ikke ha noen grunn til å frykte. "Herren er en tilf1ukt for sitt folk og et vern for Israels barn." Den dagen som betyr redsel og ødeleggelse for overtrederne av Guds lov, vil bety "en glede så herlig at den ikke kan rommes i ord", for dem som er lydige. "Samle til meg mine fromme, som har inngått pakt med meg om offer! Og himmelen kunngjør hans rettferdighet; for Gud er den som skal dømme."

"Da skal I atter se forskjell mellom den rettferdige og den ugudelige, mellom den som tjener Gud, og den som ikke tjener harn." "Hør på meg, I som kjenner rettferdighet, du folk som har min lov i ditt hjerte!" "Se, jeg har tatt tumlebegeret ut av din hånd; mitt store vredesbeger skal du ikke drikke mere av." "Jeg, jeg er den som trøster eder." "For fjellene kan vel vike, og haugene rokkes, men min miskunnhet skal ikke vike fra deg, og min fredspakt skal ikke tokkes, sier Herren, han som forbarmer seg over deg."

Resutratet av den store gjenløsningsplanen blir at verden på ny kommer inn under Guds nåde. Alt det som gikk tapt ved synden, blir gjenopprettet. Ikke bare mennesket, men selve jorden blir løskjøpt som et evig bosted for dem som følger ham. I seks tusen år har Satan kjempet for å bevare herredømmet over jorden. Men da skal Guds opprinnelige hensikt med skapelsen bli til virkelighet. "Men den Høyestes hellige skal få riket og ha det i eie til evig tid, ja i evigheters evighet."

"Fra solens oppgang til dens nedgang er Herrens navn høylovet." "Da skal Herren bli konge over hele landet; på den dag skal Herren være en, og hans navn ett." "Til evig tid, Herre, står ditt ord fast i himmelen." "Alle hans bud er trofaste; de er grunnfestet for alltid." Guds hellige lov som Satan har hatet og forsøkt å utrydde, vil være gyldig i hele det syndfrie universet. "For som jorden lar sine spirer skyte frem, og som en have lar sine vekster spire, således skal Herren, Israels Gud, la rettferdighet og lovsang fremspire for alle folkenes åsyn."

Kapitel 29 - Gudshuset i ørkenen

Mens Moses var på fjellet hos Gud, fikk han dette påbud: "De skal gjøre meg en helligdom, så vil jeg bo midt iblant dem." Gud gaven fullstendig beskrivelse av hvordan tabernaklet skulle bygges. På grunn av sitt frafall hadde israelittene mistet velsignelsen ved Guds umiddelbare nærvær. Detre gjorde det umulig for dem å opprette en helligdom for Gud. Men da Herren igjen tok dem til nåde, gikk Moses i gang med å utføre oppdraget som Gud hadde gitt.

Utvalgte menn ble utrustet med evner og visdom til å oppføre den hellige bygningen. Gud selv hadde gitt Moses byggeplanen, med spesiell anvisning om størrelse og form, materialene som skulle benyttes, og alt det utstyr bygningen skulle inneholde. Helligdommen som ble oppført av mennesker, skulle være "er bilde av den sanne helligdom" en miniatyrfremstilling av det himmelske tempel hvor Kristus, vår øversteprest, skulle gjøre tjeneste på synderes vegne etter å ha gitt sitt liv som et offer. Mens Moses var på fjellet, lot Gud ham få se den himmelske helligdom, og påla ham å gjøre alle ting i samsvar med dette mønsteret. Moses tok omhyggelig vare på alt det Gud hadde undervist ham om, og formidlet det videre til folkets ledere.

Til byggingen av helligdommen var det nødvendig med store og dyre forberedelser. Der krevdes betydelige mengder av det mest kostbare materiale. Man tok bare imot frivillige gaver. "Av hver mann som har hjertelag til det, skal I ta imot gaver til meg." Slik lød befalingen fra Gud som Moses gjentok for folket. Det krevdes førsr og fremsr gudhengivenhet og offervilje å oppføre en bolig for Den høyesre.

Hele folket fulgte oppfordringen. Og de kom enhver hvis hjerte drev ham til det; og enhver hvis ånd tilskyndte ham, kom med gaver til Herren til arbeidet på sammenkomstens telt og til all tjeneste det og til de hellige klæt. De kom både menn og kvinner: Enhver som hadde hjertelag til det, kom med spenner og øreringer og fingerringer og kulekjeder, alle slags saker av gull; og likeså kom enhver som ville vie en gave av gull til Herren. Og enhver som eide blå og purpurrød og karmosinrød ull og fint lingarn og gjetehår og rødfarvede vær. skinn og takasskinn, kom med det. Enhvet som ville gi en gave av sølv eller kobber, kom med sin gave til Herren; og enhver som eide akasietre til noe av der som skulle arbeides, han kom med det.

Og enhvet kvinne som var kunstfotstandig, spant med sine hender, og de kom med det de hadde spunnet, blå og purpurtød og katmosinrød ull og fint lingaro. Og alle kvinner hvis hu og evner dtev dem til det, spant gjetehårene. Og høvdingene bar frem onyksstenene og de andre edelstener til å sette på livkjottelen og på brystduken, og krydderiene og oljen til lysestaken og til salvings-oljen og til den velluktende røkelse.

Mens byggingen av helligdommen pågikk, kom det stadig folk, unge og gamle, menn, kvinner og barn, med sine gaver, inntil de som hadde oppsyn med arbeidet, mente at de hadde nok, ja, endog mer enn de kunne bruke. Så sendte Moses ut denne kunngjøring over hele leiren: "Ingen, hverken mann eller kvinne, skal lenger bære noe frem som gave til helligdommen! Så holdt folker opp med å bære frem gaver."

Israelittenes knurr og Guds straffedommer på grunn av detes synd er skrever ned som advarsel for senere slektledd, mens deres hengivenhet, iver og gavmild. het et et eksempel til etterfølgelse- Alle som elsker Gud og tjener ham, og som verdsetter velsignelsen ved hans hellige nærvær, vil legge den samme offervilje for dagen når det gjelder å bygge et hus hvot Gud kan møte dem. De vil med glede bringe ham et offer av det aller beste de eier. Et gudshus bør ikke være belagt med gjeld, for det er en vanæte mot Gud. Det bør ytes ftivillige gaver i tilstrekkelig grad til å fullføre arbeidet, slik at de som står for byggingen, kan si som tabernakelbyggerne gjotde: Bring ikke flere gavet!

Tabernaklet var konstruett slik at det kunne tas fra hverandre og bæres på alle reisene. Derfor var det lite, ikke mer enn sytten meter langt, seks meter høyt og like bredt. Likevel hadde det en storslått konstruksjon. Treslaget som var brukt til bygningen og til inventaret, var akasie, som var mer holdbatt enn noen annen tresott som fantes i traktene omkring Sinai. Veggene bestod av stående bord som var forsynt med fotstykker av sølv og holdt på plass av søylet og rverrStenger. Alt var belagt med gull slik at huset så ut som om det var av rent gull. Taket bestod av fire lag tepper. Der innerste var av "fint tvunnet lingarn og blå og purpurrød og karmosinrød ull". De andre var av geitehår, tødfarget saueskinn og ytterst grevlingskinn. Alt var gjort slik at det ytet fullgod beskyrtelse.

Bygningen var delt i ro med et kostbart og ualminnelig vakkert teppe eller forheng som hang i gullbeslåtte støtter. Et lignende forheng stengte inngangen til den første avdeling. Likesom det innvendige takdekke var disse forhengene i praktfulle farger, blått, purpur og skarlagen sammensatt på en smakfull måte. Kjeruber som var innvevd med gull- og sølvtråder, fremstilte de englene som er knytter til rjenesten i den himmelske helligdom, og som er tjenende ånder for Guds barn på jorden.

Det hellige teltet var reist på en åpen plass som ble kalt forgården. Den var innhegnet av draperier av hvitt, fint lintøy som hang på messingstenger. Inngangen til forgården lå i den østlige enden. Den var lukket med et forheng av kostbart materiale, men var likevel av ringere kvalitet enn dem i selve helligdommen. Ettersom innhegningen bare var halvparten så høy som veggene i tabernakler, var bygningen godt synlig for folket som stod utenfor. I forgården nærmesr inngangen stod brennofferalteret som var av kobber. På dette alteret ble alle brennofrene lagt, og soningsblodet ble strøket på alterets horn. Mellom alteret og inngangen til tabernaklet srod vannkaret som også var av kobber. Det var laget av de speil som kvinnene frivillig hadde gitt fra seg. I dette karet skulle prestene vaske hendene og

føttene før de gikk inn i helligdommen eller nærmet seg alteret for å bringe frem et brennoffer for Herren.

I den første avdeling som ble kalt Det hellige, var skuebrødsbordet, lysestaken og røkelsesalteret. Bordet med skuebrødene stod på nordsiden. Det var omgitt av en gyllen krans og var belagt med rent gull. På dette bordet skulle prestene hver sabbat legge rolv brød. De skulle ordnes i ro stabler og stenkes med virak. Brødene ble regnet for å være hellige, og når de ble fjernet, skulle prestene spise dem. På sørsiden stod den syvarmede lysestaken med de syv lampene. Armene var prydet med kunstferdige blomster som forestilte liljer og var laget av et massiVt gullsrykke. Ettersom det ikke fantes vinduer i tabernaklet, forekom det ikke at alle lampene var slukket på en gang, men gav lys dag og natt. Like foran forhenget som skilte Det hellige fra Det aller-helligste og Guds umiddelbare nærvær, stod røkelsesalteret av gull, der presten skulle brenne røkelse morgen og kveld. På alterets horn ble det strøket litt blod fra syndofferet, men på den store forsoningsdagen ble blodet stenket over selve alteret. Gud selv tente ilden, og den ble vernet med hellig omhu. Dag og natt var helligdommen fylt med røkelse som kunne merkes langt utenfor tabernaklet.

Bakenfor det indre forhenget var Det aller-helligste som var midtpunktet for den symbolske soningstjenesten, bindeleddet mellom himmelen og jorden. I dette rommet stod arken - en kiste av akasiette som var belagt innvendig og utvendig med reat gull og omgitt av en gullkrans. Der lå steatavlene hvor Gud selv hadde skrevet de ti bud. Derfor ble den kalt paktens ark eller vitnesbyrdets ark, ettersom de ti bud var grunnlaget for pakten mellom Gud og Israel.

Lokket på den hellige kisten kaltes nådestOlen og var laget av massivt gull. Over det var det reist to gull-kjeruber, en i hver ende. Den ene vingen på hvet engel var hevet, mens den andre dekket skikkelsen som tegn på ærefrykt og ydmykhet.' Denne holdningen hos kjerubene, som hadde ansiktet vendt mot hverandre mens de i ærbødighet så ned mot arken, var et bilde på den ærefrykt som de himmelske englene viser Guds lov, og var også et uttrykk for deres iateresse for frelsesplanen.

Over nådestolen var Guds herlighet, åpenbarelsen av hans nærvær. Det var mellom kjerubene at Gud meddelte sin vilje. Til visse tider lød det en røst fra skyen som meddelte Guds budskap til øverstepresten. Enkelte ganger skinte et lys over engelen på høyre side som tegn på anerkjennelse eller aatagelse, eller det hvilte en sky over engelen til venstre som tegn på misbilligelse eller forkastelse.

Guds lov som ble oppbevart i arken, var den store rettesnor for rettferdighet og dom. Denne loven dømte synderen til døden. Men over loven hvilte nådestolen som åpenbarte Guds nærvær, der den angerfulle synderen kunne få tilgivelse i kraft av forsoningen. Det er i Kristi verk for vår frelse, som ble symbolsk fremstilt gjennom helligdomstjenesten, at "nåde og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred kysse hverandre".

Ikke noe språk kan beskrive herligheten i helligdommen - de gullbelagte veggene som gjenspeilte lyset fra gull-lysestaken, de vakre fargene i de rikt broderte tepper med engleskikkelser vevd inn, bordet og røkelsesalteret som glitret i reat gull. Bak det andre forhenget stod den hellige arken med sine hemmelighetSfulle kjeruber, og over den åpenbarte Gud sitt nærvær. Likevel var alt dette bare et svakt gjenskinn av herligheten i Guds tempel i himmelen, det store midtpunktet for menneskets gjenløsning.

Det tok omkring et halvt år å bygge tabernaklet. Da det var fullført, undersøkte Moses nøye alt det bygningsmennene hadde gjort. Han sammenligner det med mønsteret han hadde sett på fjellet og den beskrivelsen Gud hadde gitt. "Og Moses så på alt det som var gjort, og da han så at det var ferdig, og at de i alle deler hadde gjort det således som Herren hadde befalt, da velsignet han dem."

Folkemengden stimlet ivrig sammen omkring det hellige byggverket for å ta der i øyesyn. Mens de stod der og beundret det de så, senket skystøtten seg over helligdommen, "og Herrens herlighet fylte tabernaklet". Gud åpenbarte seg i sin majestet, og til å begynne med kunne selv ikke Moses gå inn der. Folket ble dypt grepet da de så at Gud hadde godtatt deres verk. Det kom ikke noen høyrøstede gledesutbrudd, men alle var grepet av en høytidelig ærefrykt. Lykken de følte, strømmet over i gledestårer, og med lavmælte stemmer takket de Gud for at han hadde tatt bolig iblant dem.

Levi stamme ble satt til side for å gjøre tjeneste i helligdommen slik Gud hadde bestemt. I de tidligste tider var hver familiefar prest for sin husstand. På Abrahams tid ble prestetjenesten ansett som en del av førstefødselsretten. Nå utpekte Herren Levi stamme til tjenesten i helligdommen i stedet for de eldste sønnene i hver enkelt familie. Dette var en spesiell anerkjennelse for troskap i tjenesten og fordi de hadde fullbyrdet hans dom da Israel sviktet og tilbad gullkalven. Men presteembetet var forbeholdt Arons familie. Aron og hans sønner var de eneste som hadde lov til å gjøre prestetjeneste. Resten av stammen ble betrodd å føre tilsyn med tabernaklet og utstyret der. De skulle hjelpe prestene i deres tjeneste. Men de måtte ikke ofre og brenne røkelse eller se på de hellige gjenstandene før disse var tildekket.

Prestene skulle bære en spesiell embetsdrakt. "Du skal gjøre hellige klær for Aron, din bror, til ære og til pryd," hadde Gud sagt til Moses. Drakten for alminnelige prester var av hvitt lintøy som var vevd i ett stykke. Den nådde nesten til føttene og ble holdt sammen om livet av et hvitt linbelte som var brodert i blått, purpur og rødt. På hodet hadde han en tUrban av lerret. Ved den brennende rornebusken ble Moses pålagt å ta av seg skoene, for han stod på hellig grunn. Prestene måtte heller ikke gå inn i helligdommen med sko på. Srøvet fra dem ville vanære det hellige stedet. Derfor skulle de la skoene stå igjen i forgården når de gikk inn i helligdommen. Før de gjorde tjeneste i taber. nakler eller ved brennoHeralteret, skulle de vaske både hender og føtter. Dette var en stadig påminnelse om at all urenhet måtte fjernes fra dem som skulle tre frem for Gud.

Øversteprestens drakt var kunstferdig laget av kostbart stoff og svarte til hans høye embete. I tillegg til den vanlige presredrakten hadde han en blå kåpe som også var vevd i ett stykke. Rundt den nedre kanten var den prydet med gullbjeller og granatepler i blått, purpur og skarlagen. Utenpå hadde han en livkjortel, et kort plagg med farger i gull, blått, purpur, skarlagen og hvitt. Den ble holdt sammen av et belte i samme farger og i praktfull utførelse. Livkjortelen var uten ermer, og hvert av de gull broderte skulderstykkene var prydet med en onyks-sten med navnene på de tolv stammene i Israel.

Over livkjortelen var brystplaten, den helligste del av embetsdrakten. Den var av samme stoff som livkjortelen. Den var firkantet og målte et spann [avstanden mellom tommel- og pekefinger]. Brystplaten var festet til gullringer i brysrstykket med en blå snor. Langs kanten var det forskjellige kostbare edel. stener som tilsvarte de tolv grunnstenene i det nye Jerusalem. Innenfor rammen var det tolv stener innfelt i gull og ordner i rekker på fire. Stammenes navn var gravert inn på samme måte som i stenene på skulderstykkene.

Herren hadde gitt dette påbud: "Når Aron går inn i helligdommen, skal han bære navnene på Israels barn i doms-brystduken på sitt hjerte for alltid og minne om dem for Herrens åsyn." Slik er det når Krisrus, den store øverstepresten, fremstiller sitt blod for Faderen på synderes vegne. På sitt hjerte bærer han da navnet på ethvert angrende menneske. Vi leser i Salmenes bok: "Jeg er elendig og fattig; Herren vil tenke på meg."

På høyre og venstre side av brysrspannet var det to funklende stenet som var kjent under betegnelsen urim og tummim. Ved dem ble Guds vilje åpenbart gjennom øverstepresten. Når et spørsmål ble lage frem for Herren, og det kom et lysskjær omkring stenen til høyre, var det et tegn på Guds bifall, mens en skygge over stenen til venstre var et uttrykk for avslag eller misbilligelse.

Til øversteprestens hodeplagg som var laget av hvitt lerret, var det med en blå snor festet en gullplate som hadde denne innskrift: "Helliget Herren." Alt i forbindelse med prestenes drakt og opptreden skulle gi tilskuerne en følelse av Guds hellighet som også preget gudstjenesten, og av den renhet som krevdes av dem som skulle stille seg frem for Gud.

Ikke bare selve helligdommen, men prestenes tjeneste skulle være "en etterligning og en skygge av det himmelske". Dette var av den aller største betydning. Gjennom Moses gav Herren en meget nøyakrig og tydelig instruks om alle enkeltheter i denne forbilledlige tjenesten. Helligdomstjenesten foregikk i to faser, en daglig og en årlig tjeneste. Den daglige tjenesten foregikk både ved brennofferalteret som stod i forgården, og i Der hellige, mens den årlige tjenesten fant sted i Der aller-helligste.

Ingen uten øverstepresten måtte se inn i den innerste avdeling av helligdommen. Bare en gang om året måtte han gå dit inn, og da etter den mest omhyggelige og alvorlige forberedelse. Skjelvende stilte han seg frem for Gud. Utenfor ventet folket i ærbødig taushet

på at han skulle komme ut igjen, mens detes sinn var vendt til Gud i alvorlig bønn om hans velsignelse. Foran nådestolen gjorde øversteptesten soning fot Israel, og Gud møtte ham i herlighetens sky. Detsom han ble det lenger enn normaIr, fryktet folket for at han var blitt drept av Guds herlighet på grunn av sine egne eller deres synder.

Den daglige tjenesten bestod av morgen- og kveldsofferet på brennofferalterer, røkelsesofferet på gullalteret og de individuelle ofringer for personlige synder. Ofringer fant også sted på sabbater, nymånedager og spesielle høytider.

Hver morgen og kveld ble et årsgammelt lam brent på alteret sammen med der tilhørende maroffer som symbol på at folket daglig helliget seg til Gud og at de stadig var avhengige av Kristi soningsblod. Gud sa uttrykkelig at ethvert offer i forbindelse med helligdomstjenesten skulle være "uten lyte".' Prestene sknlle kontrollere alle offerdyr og vrake dem som hadde noen mangler. Bare et offer "uten lyte" kunne symbolisere den fullkomne renhet hos ham som skulle ofre seg selv som "et lam uten feil og lyte".'

Apostelen Paulus pekte på disse ofringene som et bilde på hvordan Kristi etterfølgere skal være. "For Guds barmhjertighets skyld formaner jeg dere, brødre, til å bære legemet fram som et levende og hellig offet som er til Guds behag. Det skal være deres åndelige gudstjeneste."' Vi er kalt til å gi oss selv til Gud for å tjene ham, og vi skulle sørge for at denne gaven ble så fullkommen som mulig. Gud har ikke behag i noe mindre enn det beste vi kan gi ham. De som elsker ham av hele sitt hjerte, vil ønske å gi ham sin beste tjeneste. De vil gjøre sitt ytterste for å bringe enhver evne i samsvar med de lover som kan sette dem bedte i stand til å utføre hans vilje.

Når presten ofret røkelse, kom han i mer direkte kontakt med Gud enn ved noen annen handling i den daglige tjeneste. Fordi det indre forhenget i helligdommen ikke rakk helt opp til toppen av bygningen, var Guds hetlighet som ble åpenbart over nådestolen, delvis synlig fra den første avdeling. Når presten ofret røkelse fot Herren, vendte han ansiktet mot arken, og idet røkelsen steg opp, kom Guds herlighet ned over nådestolen og fylte Det aller-helligste. Ofre fylte den begge avdelinget så presten ble nødt til å trekke seg tilbake til inngangen. Presten i den forbilledlige tjenesten vendte blikket i tto mot nådestolen Som han ikke kunne se. Slik må Guds folk vende seg i bønn til Kristus, deres store øverstеprest som de ikke kan se, men som går i forbønn for dem i den himmelske helligdom.

Røkelsen som steg opp for Gud sammen med Israels bønner, representeter Kristi tjeneste og forbønn, hans fullkomne rettferdighet som ved tro blir tilregnet hans folk. Denne Kristi rettferdighet er det eneste som kan gjøre syndige menneskers tilbedelse akseptabel for Gud. Foran forhenget til Der aller-helligste var det et alter for stadig forbønn. Foran Det hellige var der et alter for uopphør. lig forsoning. Mennesker skulle nærme seg Gud med blod og røkelse. Dette var symboler som pekte frem til den store mellommann. Gjennom ham kan syndere nærme seg Gud, og gjennom ham alene kan det angrende, troende menneske finne nåde og frelse.

Morgen og kveld når prestene gikk inn i Det hellige for å ofre røkelse, var der daglige offer klart til å bli brakt på alteret i forgården. Disse tidspunkrene var av største betydning for dem som var samler til gudstjeneste utenfor raber. nakler. Før de rrådte inn i Guds nærvær ved presrens mellomkomst, skulle de alvorlig ransake sitt hjerte og bekjenne sin synd. De forente seg i stille bønn med ansiktet vendt mor helligdommen. Slik steg deres bønner opp sammen med røkelsen, idet rroen grep fatt i den lovede frelsers fortjeneste, han som sonofferet var et forbilde på. De timene som var satt av til morgen- og kveldsofferet, ble betrakter som hellig tid, og ble etter hvert benytter som fasre bønnetider av hele det jødiske folk.

Da jødene senere ble spredr ti! fjerne land, vendre de alltid ansiktet mot Jerusalem ved de bestemre tidene og bad til Israels Gud. Her har de kristne et eksempel på morgen- og aftenbønn. Selv om Gud fordømmer skikker og seremonier som er uten åndelig innhold, ser han med velbehag på dem som elsker ham og som morgen og kveld bøyer seg og ber om tilgivelse for sin synd og søker hans velsignelse.

Skuebrødene lå allrid for Herrens ansikr som er sradig offer. Slik ble de en del av den daglige offertjeneste. De ble kalt skuebrød fordi de alltid lå for hans ansikt. Dette skulle tilkjennegi at mennesket er avhengig av Gud både når det gjelder rimelig og åndelig næring, og at den bare kan mottas gjennom Kristi midlerrjeneste. I ørkenen hadde Gud gitt israelittene brød fra himmelen, og de var fremdeles avhengige av hans gavmildhet både når det gjaldr legemlig føde og åndelige velsignelser. Så vel mannaen som skuebrødene visre hen til Kristus, det levende brød som alltid er for Guds ansikr for vår skyld. Han sa selv: "Jeg er det levende brød som er kommet ned fra himmelen."' Det ble lagt røkelse på brødene. Når de på sabbaten ble fjerner og erstattet med friske brød, ble røkelsen brent på alterer som et minneoffer for Gud.

Den vikrigste del av den daglige tjeneste gjaldt enkeltpersoner. Den angrende synder brakte sitt offer til tabernakeldøren. Idet han la hendene på hodet til offerdyrer og bekjente sine synder, ble de billedlig overført fra ham til der uskyldige offerdyrer. Så måtte han selv slakte dyret, og presren bar bloder inn i Det hellige og stenket der foran forhenger som skjulte arken med loven som synderen hadde overtrådt. Ved denne seremoni ble synden gjennom blodet i symbolsk forstand overført til helligdommen.

I noen tilfeller ble blodet ikke brakt inn i Det hellige. I stedet skulle presten spise kjøttet. Dette hadde Moses gitt Arons sønner undervisning om da han sa at Herren "har gitt eder det for at I skal boma menighetens syndeskyld". Begge seremoniene illustrerte hvordan synden ble overført fra den angrende synder til helligdommen. Denne tjenesten foregikk dag etter dag gjennom hele året. Idet Israels synder på denne måten ble overført til helligdommen, ble den uren, og en spesiell gjeming var nødvendig for å fjerne synden. Gud påbød at der skulle gjøres soning for både Det hellige og Det aller-helligste og likeså for alteret, for å "rense og hellige det fra Israels barns urenhet". En gang om året, på den store

forsoningsdagen, gikk presten inn i Det allerhelligste for å rense helligdommen. Den handlingen som ble utført der, dannet avslutningen på den årlige tjenesten.

På forsoningsdagen ble to geitebukker ført bort til inngangen til tabernaklet, og det ble kastet lodd om dem, "ett lodd for Herren og ett lodd for Asasel". Den bukken som det første loddet falt på, skulle slaktes som et syndoffer for folket, og presten skuIle bringe blodet innenfor forhenget og stenke det på nådesrolen. "Således skal han gjøre soning for helligdommen og rense den for Israels barns urenhet og for alle deres overtredelser som de har forsyndet seg med; og likeså skal han gjøre med sammenkomstens telt, som er reist blant dem midt i deres urenhet."

"Og Aron skal legge begge sine hender på den levende bukks hode og bekjenne over den alle Israels barns misgjerninger og alle deres overtredelser som de har forsyndet seg med; han skal legge dem på bukkens hode og sende den ut i ørkenen med en mann som står rede dertil. Og bukken skal bære alle deres misgjerninger med seg ut i villmarken." Først når bukken var sendt bort, betrakter folket seg som løst fra syndebyrden. Den enkelte måtte ransake seg selv mens soningsverker pågikk. Alt arbeid ble innstilt, og hele Israels menighet tilbrakte dagen i alvorlig ydmykelse for Gud med bønn, faste og dyp hjerteransakelse.

Ved denne årlige tempeltjenesten ble folket undervist om viktige sannheter angående forsoningen. I synd ofrene som ble brakt gjennom året, var en stedfortreder blitt antatt i synderens sted. Men offerblodet hadde ikke gjort fullstendig soning for synden. Det hadde bare vært et middel til å overføre synden til helligdommen. Ved å ofre blod anerkjente synderen lovens autoritet. Han bekjente sin skyld og uttrykte sin tro på ham som skuIle ta bort verdens synd.

Men han var ikke helt fri fra lovens fordømmelse. Da øverstepresten på den stole forsoningsdag hadde ofret for hele menigheten, gikk han inn i Det aller. helligste med blodet og stenket det på nådestolen over lovtavlene. Slik ble lovens krav på synderens liv tilfredsstilt. Som mellommann tok presten syndene på seg, og når han forlot helligdommen, tok han Israels syndebyrde med seg. Ved inngangen til tabernaklet la han hendene på hodet til syndebukken og bekjente "alle Israels barns misgjerninger og alle deres overtredelser som de har forsyndet seg med; han skal legge dem på bukkens hode". Idet bukken som har disse syndene, ble sendt hort, ble synden for alltid fjernet fra folket. Slik var den tjeneste som dannet "en etterligning og en skygge av det himmelske".

Som allerede nevnt bygget Moses den jordiske helligdom etter det mønstet han fikk se på fjellet. Den var "et bilde på den nåværende tid". Det hellige og Det aller-helligste var "bilder av de himmelske ting". Kristus, vår store øverstepresl, er imidlertid den som nå gjør "prestetjeneste i helligdommen i det sanne møtetelt, som ikke er reist av mennesker, men av Herren"." Da apostelen Johannes i et syn fikk se Guds tempel i himmelen, så han "sju fakler" foran tronen. Videre så han at en engel med et røkelseskar av gull kom og stilte seg ved alteret. "Det ble gitt ham en stor mengde røkelse, som han skulle legge til alle de

helliges bønner på gull-altetet foran tronen." Her fikk profeten se den første avdeling av helligdommen i himmelen, og han så de "sju fakler" og "gullalterer" som tilsvarte gull-lysestaken og røkelsesalteret i helligdommen på jorden. "Da ble Guds tempel i himmelen åpnet," og han fikk et glimt bakenfor forhenget inn i Det aller-helligste. Her så han Guds "pakts ark som var symbolisert ved arken som Moses laget og som inneholdt Guds lov.

Moses bygget den jordiske helligdom helt etter det mønster han hadde sett. Paulus slår fast at teltet og alle de kat som ble brukt under gudstjenesten, var laget "etter det forbilde han [Moses] fikk se".l' Johannes sier at han så helligdommen i himmelen. Den helligdom hvor Kristus gjøt tjeneste for oss, er det store forbilde som den helligdommen Moses bygget, var en kopi av.

Templet i himmelen, der kongenes konge hor og det "tusen ganger rusen tjente ham og ti tusen ganget ti tusen stod fotan ham", er det tempel som ble fylt med herligheten fra den evige trone, og hvot serafene, de skinnende vokrere, dekker ansikret i tilbedelse. Ingen jordisk bygning kunne illusttere dets storhet og glans. Likevel skulle den jordiske helligdom og tjenesten der formidle viktige sannheter om den himmelske helligdom og det store verk som der skulle utføres for menneskets frelse.

Etter sin himmelfart skulle Frelseren begynne sitt verk som vår øversteprest. Apostelen siet: For Kristus gikk ikke inn i en helligdom som er gjort av menneskehånd og bare er er bilde av den sanne helligdom. Han gikk inn i selve himmelen; nå skulle han for vår skyld rre fram for Guds ansikt." På samme måte som Kristi tjeneste foregår i to faser, hvet til sin tid og på sitt sted i den himmelske helligdom, foregikk også den forbilledlige tjenesten i to faser, den daglige og den årlige tjeneste. Til hver av disse var en spesiell del av tabernaklet innviet. Likesom Kristus etter sin himmelfart stod frem for Gud med sitt blod som en løsepenge for dem som angret og visre rro, bar presten i den daglige tjenesten offerdyrets blod frem i Det hellige på synderens vegne. Kristi blod skulle fri den angrende synder fra lovens fordømmelse, men det kunne ikke utslette synden. Den ville eksistere i helligdommen inntil den endelige forsoning. Slik var det også i den forbilledlige tjenesten. Blodet av syndofferet fjernet synden fra den som angret, men synden ble værende i helligdommen inntil den store forsoningsdagen.

På den endelige oppgjørsdagen skal de døde bli "dømt etter det som var skrevet i bøkene, etter sine gjerninger". I kraft av Kristi soningsblod vil alle som virkelig angrer, få sin synd slettet ut fra bøkene i himmelen. Slik vil all synd bli fjernet fra helligdommen. Dette store soningsverket, synden som ble utslettet, fant sted på den store soningsdagen da den jordiske helligdom ble renset. r kraft av syndofferets blod ble syndene som hadde gjort helligdommen Uten, da fjernet.

På samme måte som de virkelig botferdige vil få syndene fjernet fra himmelens bøker, for aldri mer å bli husket, ble syndene på den forbilledlige soningsdagen ført ut i ørkenen og fjernet fra menigheten for all fremtid.

Ettersom Satan er syndens opphavsmann og den direkte årsak til at Guds Sønn måtte lide og dø, krever rettferdigheten at han skal lide den endelige straff. Kristi gjerning for å gjenløse menneskene og rense universet fra synd, vil bli avsluttet i det øyeblikk synden fjernes fra den himmelske helligdom og blir lagt på Satan som må bære den endelige straff. Den årlige tjenesten ble avsluttet ved at helligdommen ble renset og syndene bekjent over syndebukkens hode.

I tabernakeltjenesten, og i tempeltjenesten som senere fulgte, fikk folket daglig undervisning om de store sannheter som er knyttet til Kristi død og midlergjerning. En gang om året ble deres tanker rettet mot de avsluttende begivenheter i den store strid mellom Kristus og Satan, når universet til sist skal bli renset for synd og syndere.

Kapitel 30 - Fremmed ild

Etter at tabernaklet var blitt innviet, ble prestene innsatt i sitt hellige embete. Disse høytidelighetene varte i syv dager, og hvet dag ble det utført spesielle seremonier. Den åttende dagen begynte de sin spesielle tjeneste. Assistert av sine sønner brakte Aron de ofre Gud krevde, og han løftet hendene og velsignet folket. Alt ble utført slik Gud hadde påbudt, og han godtok offeret og åpenbatte sin herlighet på en bemerkelsesverdig måte. Ild kom ned fra Herren og fortætte offeret på alteret. Med ærefrykt og dyp interesse betraktet folket denne vidunderlige åpenbaring av Guds kraft. For dem var det et tegn på hans herlighet og nåde. De gav uttrykk for en samstemmig lovprisning og tilbedelse idet de bøyde seg til jorden som om Gud stod like foran dem.

Men kort etter ble øverstеprestens familie rammet av en plutSelig og voldsom ulykke. Da folket skulle holde gudstjeneste, og deres bønner og lovprisninget steg opp til Gud, tok to av Arons sønner hvert sitt røkelseskar og brente røkelse som skulle stige opp som en vellukt for Herren. Men de tilsidesatte hans påbud og benyttet "fremmed ild". For å brenne røkelsen tok de vanlig ild i stedet for den hellige ild som Gud selv hadde tent, og som han hadde bestemt til dette spesielle formål. Som svar på denne synd kom der ild ned fra Herren og fortærte dem i folkers påsyn.

Nest etter Moses og Aron stod Nadab og Abihu høyest i rang i Israel. Sammen med de sytti eldste hadde de harr den forrett å se hans herlighet på fjellet. Men detre var ingen grunn til at deres overtredelse skulle unnskyldes eller betraktes som uberydelig. Alt detre gjorde bare deres synd mer alvorlig.

Noen mennesker har mottatt stort lys. Likesom fyrstene i Israel har de vært på fjellet sammen med Gud og fått del i hans herlighet. Men derfor må de ikke tro at de kan synde ustraffet, og at Gud ikke vil tukte dem for deres. ondskap. Det ville være et skjebnesvangert feilgrep. Det store lyset og de spesielle privilegier de har fått del i, krever en edelmodighet og hellighet som står i forhold til det lyset de har fått. Gud kan ikke nøye seg med noe mindre. Store velsignelser og privilegier må aldri friste til trygghet og likegyldighet og til å gi synden frie tøyler i den tro at Gud ikke er så nøye. Alle privilegier Gud pr, er hans middel til å gjøre oss målbevisste og brennende i ånden, og inspirere oss til å gjøre hans hellige vilje.

I sine unge år var Nadab og Abihu ikke opplært til å øve selvkonrroll. Farens ettergivenhet og mangel på fasthet ovetfor det som var rett, hadde fått ham til å forsømme barnas oppdragelse. Hans sønner hadde fått lov til å gjøre som de selv ville. Dette var blitt en så inngrodd vane hos dem at selv ansvaret for det hellige embete ikke fikk dem til å endre kurs. De hadde ikke lært å respektere farens myndighet, og de innså ikke nødvendigheten av å vise absolutt lydighet overfor Guds vilje. Arons misforståtte føyelighet overfor sønnene resulterte i at de falt som offer for Guds straffedom.

Gud hadde til hensikt å lære folket at de måtte nærme seg ham med ærbødighet og ærefrykt og på den måten han hadde fastsatt. Han godkjenner ikke delvis lydighet. Undet disse høytidelige gudstjenestene var det ikke nok at de gjorde nesten alt det han hadde bestemt. Gud har uttalt sin forbannelse over dem som viker av fra hans bud og ikke skjelner mellom alminnelige og hellige ting. Han erklærte ved profeten: "Ve dem som kaller det onde godt og det gode ondt, som gjør mørke til lys og lys til mørke! ... Ve dem som er vise i egne øyne og forstandige i egne tanket! ... de som for gave gir rett til den som har urett, og tar retten fra den rettferdige! ... For de har forkastet Herrens, hærskarenes Guds lov og foraktet Israels Helliges ord."

Ingen bør bedra seg selv til å tro at en del av Guds bud er uvesentlige, eller at han vil godta en erstatning for det han har forlangt. Slik skrev profeten Jeremias: "Hvem talte så det skjedde, uten at Herren bød det?"' Gud har ikke gitt noe påbud i sitt ord som menneskene kan lyde eller la være å lyde etter som de selv synes, uten at de må ta følgene. Hvis de velger noen annen vei enn den strenge lydighetens sti, vil de oppdage at "enden på det er dødens veier".

"Da sa Moses til Aron og hans sønner Eleasar og Itamar: I skal ikke rake eders hoder og ikke sønderrive eders klær, for at I ikke skal dø, ... for Herrens salvings-olje er på eder." Moses minnet sin bror om det Gud hadde sagt: "På dem som står meg nær, vil jeg åpenbare min hellighet, og for alt folkets åsyn vil jeg forherlige meg." Aron tidde. Hans hjerte var tynger av fortvilelse over sønnenes død, idet de uten varsel ble revet bort midt under en fryktelig synd som han nå innså var en følge av hans egen pliktforsømmelse. Men han gav ikke uttrykk for sine følelser. Han måtte ikke vise noe tegn på sorg og dermed gi inntrykk av at han bifalt synd. Folket måtte ikke bli ledet til å knurre mot Gud.

Herren ville lære sitt folk å anerkjenne hans rettferdige handlemåte når han viste ovenredere til rette, så andre kunne bli ledet til gudsfrykt. Ved å bli advart om denne fryktelige straffedom var det noen i Israel som kunne bli reddet fra å benytte seg av Guds overbærenher inntil også de beseglet sin skjebne. Gud vil straffe den som av falsk medlidenhet med synderen prøver å unnskylde synd. Synden sløver den moralske sans slik at den som gjør urett, ikke innser hvor avskyelig overtredelsen er. Uten Den Hellige Ånds overbevisende kraft ville han fortsatt være delvis blind for sin synd. Kristi tjenere har plikt til å gjøre disse feilende mennesker oppmerksomme på den fare de er i.

De som reduserer virkningen av Guds advarsel ved å gjøre synderen blind for syndens virkelige karakter og dens virkninger, prøver å innbille seg at de dermed viser nestekjærlighet. Men i virkeligheten motarbeider de Guds Hellige Ånd og hindrer den i sin virkning. De dysser synderen i søvn på avgrunnens rand. Dermed gjør de seg delaktige i hans skyld og påtar seg et forferdelig ansvar for hans ubotferdighet. Svært mange har gått til grunne som følge av denne falske og bedragerske form for medfølelse.

Nadab og Abihu ville aldri ha begått den skjebnesvangre synden om de ikke på forhånd var blitt delvis beruset som følge av rankeløs bruk av vin. De var klar over at det var nødvendig med en omhyggelig og alvorlig forberedelse før de gikk inn i helligdommen hvor Gud ville åpenbare sitt nærvær. Men mangel på avhold gjorde dem uskikket til det hellige embete. Sinnet ble forvirret, og den moralske finfølelse ble sløver, så de ikke lenger var i stand til å skjelne mellom det hverdagslige og det hellige. Aron og de sønnene han hadde igjen, fikk denne advarsel: "Vin eller sterk drikk skal hverken du eller dine sønner drikke når I går inn i sammenkomstens telt, for at I ikke skal dø - det skal være en evig lov for eder, fra slekt til slekt - så I kan gjøre forskjell mellom hellig og vanhellig, mellom urent og rent, og lære Israels barn alle de lover som Herren har kunn gjort dem ved Moses."

Bruken av akoholholdige drikker svekker kroppen, forvirrer tankene og nedbryter den moralske Sans. Den hindrer mennesker i å oppfatte de hellige ring og å innse at Guds kraver bindende. Alle som innehadde verv med hellig ansvar, skulle være strengt avholdende for at deres forsrand kunne være klar når det gjaldt å skjelne mellom rett og urett, og for at de kunne vise prinsippfasthet og ha visdom til å øve rettferdighet og vise barmhjertighet.

Enhver Kristi etterfølger har den samme plikt. Apostelen Peter sier: "Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som er Guds eiendom."' Gud krever av oss at vi bevarer enhver evne i den besr mulige stand, så vi kan yte den besre

tjeneste for Skaperen. Når berusende midler tas i bruk, vil det få de samme virkninger som i tilfellet med presrene i Israel. Samvittigheten vil miste sin følsomhet overfor synd, og det vil skje en gradvis forherdelse overfor urett, inntil evnen til å skjelne mellom det hellige og det vanhellige forsvinner. Hvordan kan vi da leve opp til Guds krav?

"Vet dere ikke at deres legemer er et tempel for Den Hellige Ånd som er i dere, og som dere har fått av Gud? Dere hører ikke lenger til dere selv: Dere er dyrt kjøpt, og prisen er betalt. Bruk da legemet til Guds ære." "Enten dere nå spiser eller drikker, eller hva dere gjør, gjør alt til Guds ære." Til Kristi menighet gjennom alle tidsaldrer kommer denne alvorlige og forferdelige advarsel: "Dersom noen ødelegger Guds tempel, skal Gud ødelegge ham. For Guds tempel er hellig, og dette tempel er dere."'

Kapitel 32- Loven og lovene

Da Adam og Eva ble skapt, hadde de kjennskap til Guds lov og visste hva den krevde av dem. Den var skrevet i deres hjerte. Loven ble ikke forandret da menneskene falt i synd, men det ble skaffet til veie et botemiddel så de igjen kunne komme i samfunn med Gud. Det ble gitt løfte om en frelser, og det ble opprettet er offersystem som pekre frem til Kristus som det store offer for synd. Dersom Guds lov aldri var blitt overtrådt, ville døden ikke ha eksistert, og det ville ikke ha vært behov for noen frelser. Følgelig ville det heller ikke ha vært behov for ofringer.

Adam underviste sine etterkommere om Guds lov. Den ble overlevert fra far til sønn gjennom de etterfølgende slektledd. Men til tross for planen som var lagt for å gjenløse mennesket, var det få som stilte seg inn under den i lydighet. På grunn av overtredelse ble verden så fordervet at det var nødvendig å rense den ved en vannflom. Noah og hans familie tok vare på Guds lov, og Noah lærre sine etterkommere de ti bud.

Da menneskene igjen forlor Gud, utvalgre Gud Abraham. Han fikk dette vitnesbyrd: "Abraham lød mitt ord og holdt det jeg bød ham å holde, mine bud, mine forskrifter og mine lover."! Han fikk omskjærelsesritualet som er tegn på dem som var innvier til tjeneste for Gud. De var forpliktet til å holde seg fra avgudsdyrkelse og være lydige mot Guds lov. Det var fordi Abrahams etterkommere ikke overholdt denne forpliktelsen, men sluttet forbund med hedningene og rok etter deres skikker, at de ble slaver i Egypt. Under samkvemmer med avgudsdyrkere, og den tvungne underkastelsen under egypterne, ble de guddommelige forskrifter enda mer oppblandet med hedenskapets onde og grusomme filosofi. Derfor var det at Herren kom ned på Sinai i herlighet og omgitt av engler, etter at han hadde ført Israel ut av Egypt, og i ærefryktinngyrende majestet forkynte sin lov mens hele folket hørte på.

Men han overlot ikke sine bud til hukommelsen hos et folk som hadde så lett for å glemme hans krav, men skrev dem på stentavler. Han ville fjerne enhver mulighet til at Israel skulle blande hedenske tradisjoner med hans hellige bud, eller forveksle hans krav med menneskelige påbud eller skikker. Men Gud nøyde seg ikke med å gi dem de ti bud. Folket hadde så lett for å slå inn på gale veier at han ikke ville at noen av fristelsens innfarrsveier skulle være ubevoktet. Moses fikk pålegg om å skrive ned de lover og bestemmelser som Gud gav, med nøyaktige instrukser om det han ønsket av dem. Disse bestemmelsene om folkets plikter overfor Gud, overfor hverandre og overfor de fremmede,

var ikke annet enn prinsippene i tibudsloven som ble utvidet og forklart på en slik måte at ingen behøvde å ta feil. De skulle være et vern om den hellighet som knyttet seg til de ti bud som var skrevet på stentavlene.

Hvis menneskene hadde respektert Guds lov slik den var gitt til Adam etter syndefallet, opprettholdt av Noah og etterlevd av Abraham, ville det ikke ha vært behov for omskjærelses-ritualet. Og dersom Abrahams etterkommere hadde holdt pakten som omskjærelsen var et pant på, ville de aldri blitt forledet til avgudsdyrkelse. Heller ikke ville det ha vært nødvendig for dem å oppleve slaveriet i Egypt. De ville ha husket Guds lov, og det ville ikke ha vært nødvendig å forkynne den fra Sinai eller skrive den på stentavler. Hadde folket fulgt prinsippene i de ti bud, ville det heller ikke ha vært behov for de tilleggsforskriftene som Moses fikk.

Offersystemet som Gud hadde bettodd Adam, var også blitt forkvaklet av hans etterkommere. Overtro, avgudsdyrkelse, grusomhet og utsvevelse hadde fotdervet den enkle og meningsfylte tjeneste Gud hadde gitt forskrifter om. Gjennom langvarig samkvem med avgudsdyrkere hadde Israels folk blandet mange hedenske skikker inn i gudsdytkelsen. Ved Sinai gav Gud dem derfor bestemte instrukser om offertjenesten. Da tabernaklet var bygget, talte han til Moses fra skyen over nådestolen og gav ham fullstendig veiledning om offersysternet og den gudstjeneste form som skulle foregå i helligdommen. Slik fikk Moses seremoniloven som han skrev i en bok. Men tibudsloven som Gud hadde talt fra Sinai, hadde Herren selv skrevet på stentavler, og disse ble omhyggelig oppbevart i arken.

Det er mange som forsøker å blande disse to systemene sammen. De bruker bibeltekster som taler om seremoniloven for å bevise at moralloven er avskaffet. Men det er å forvrenge Skriften. Forskjellen mellom de to systemene er klar og tydelig. Seremonisystemet bestod av symboler som viste hen til Kristus, hans offer og hans prestetjeneste. Hebreerne skulle holde seremoniloven med dens ofringer og forordninger inntil forbildet møtte sitt motbilde i Kristus, Guds lam som bærer verdens synd. Da skulle alle ofringene ta slutt. Denne loven ble opphevet da Kristus naglet den til korset. Men om tibudsloven sier Salmenes bok: "Til evig tid, Herre, står ditt ord fast i himmelen." Og Kristus selv sier: "Tro ikke at jeg er kommer for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle. Sannelig, jeg sier dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel av loven forgå før alt er skjedd."'

Her forteller han ikke bare hva Guds lov krevde tidligere eller på hans egen tid, men at disse kravene skulle stå fast så lenge himmelen og jorden består. Guds lover like uforanderlig som hans trone, og til alle tider vil den hevde sine krav overfor menneskeheten.

Om loven som ble forkynt fra Sinai, sier profeten Nehernias: "Du steg ned på Sinai og talte med dem fra himmelen; du gav dem rette befalinger og trygge lover, gode forskrifter og bud." Og Paulus, hedningenes apostel, sier: "Så er da loven hellig, og budet er hellig, rett og godt." Dette kan ikke gjelde annet enn tibudsloven, for det er den loven som sier: "Du skal ikke begjære."

Mens Jesu død gjorde ende på loven om forbilder og skygger, reduserte den ikke på noen måte våre forpliktelser overfor moralloven..Men den kjensgjerning at Kristus måtte dø for å sone for ovettredelsen av loven, viser at den er uforanderlig.

De som hevder at Kristus kom for å oppheve Guds lov og gjøre Det gamle testamente ugyldig, oppfatter den jødiske tidsalder som en mørk periode og fremstiller hebreernes religion som om den bestod utelukkende av formet og seremonier. Men dette er feil. Gjennom hele bibelhistorien som viser Guds handlemåte med sitt utvalgte folk, lyser sporene av den store jeg er. Aldri har han gitt menneskene et rydeligere vitnesbyrd om sin makt og herlighet enn da han alene ble anerkjent som Israels konge og gav loven til sitt folk. Her var det et septer som ingen menneskehånd hadde løftet, og den verdige måten Israels usynlige konge ledet på, var ubeskrivelig opphøyet og ærefryktinngytende.

Hver gang Gud åpenbarte seg, kom hans herlighet til syne gjennom Kristus. Det var ikke først da Kristus kom til denne verden, at Gud "i Kristus forsonte verden med seg selv", men hele tiden etter syndefallet da løftet om gjenløsning ble gitt. Kristus var grunnvollen og midtpunktet i offersystemet både i den patriarkaiske og i den jødiske tid.

Helt siden våte første foreldre syndet, har det ikke vært noen direkte kontakt mellom Gud og mennesker. Faderen har overgitt verden i Krisri hender for at han ved sin midlertjeneste skal gjenløse mennesket og opphøye Guds lovs autotitet og hellighet. All kontakt mellom himmelen og den falne slekt har skjedd gjennom Kristus. Det var Guds Sønn som gav våre første foreldre løfte om gjenløsning. Det var han som åpenbarte seg for patriarkene. Adam, Noah, Abraham, Isak, Jakob og Moses forstod evangeliet. De venter frelsen gjennom menneskets stedfortreder og borgsmann. Disse hellige menn i gammel tid

hadde samfunn med Frelseren som skulle komme til vår verden i menneskelig skikkelse, og noen av dem samtalte med Kristus ansikt til ansikt.

Kristus var ikke bare Israels leder i ørkenen - den engelen som bar Guds navn og Som i skystøtten gikk foran folket. Men der var han som gav loven til Israel. Midt i den høytidsfulle herlighet som omgav Sinai, forkynte Krisrus sin fars lov i hele folkets påhør. Det var han som gav Moses loven som var skrevet på stentavlene. Der var han som talte til folket gjennom proferene. Idet aposrelen Perer skriver til menigheten, sier han: "Denne frelse var der profetene grunnet på og utforsket, da de profetene om den nåde dere skulle få. De prøvde å finne ut hvilken tid Kristi Ånd, som var i dem, sikret til, og hvordan den tiden ville bli. Ånden vitnet om hvordan Kristus skulle lide og deretter opphøyes i herlighet" Det er Krisri stemme som taler til oss i Det gamle testamente. "Jesu vitnesbyrd er Ånden som er i profetordet."

I sin undervisning ledet Jesus folkers tanker til Det gamle testamente. Han sa til jødene: "Dere ransaker skriftene, fordi dere mener at dere har evig liv i dem - og nettopp de vimer om meg." På denne tiden var bøkene i Det gamle testamente den eneste del av Bibelen som ennå eksisterre. Videre sa han: "De har Moses og profetene; de får høre dem." Og han føyde til: "Hører de ikke på Moses og profetene, så lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde."'

Det var Kristus som gav seremoniIoven- Selv erter at den hadde mister sin gyldighet, fremstiire Paulus den for jødene i dens sanne stilling og betydning, og påviste hvilken plass den hadde i gjenløsningsplanen og i Krisri gjerning. Den store apostelen erklærte at dette var en opphøyer lov som vitner om sin guddommelige opphavsmann. Den høytidelige tjeneste i helligdommen var et forbilde på de sannheter som skulle åpenbares for slekt etter slekt. Røkelsesskyen som steg opp sammen med Israels bønner, var er symbol på Kristi rettferdighet, den eneste som kan gjøre synderens bønn akseptabel for Gud. Blodofferet på alterer vitnet om at det skulle komme en gjenløser, og fra Det allerhelligste strålte det synlige tegnet på Guds nærvær. Gjennom århundrer i mørke og frafall ble troen holdt levende helt til den lovede Messias kom.

Jesus var sitt folks lys og verdens lys før han kom til vår jord i menneskelig skikkelse. Det første lysglimt som trengte igjennom der mørket som synden hadde hyllet verden inn i, kom fra Kristus. Han er kilden til enhver himmelsk lysstråle som siden har falt på jordens innbyggere. I frelsesplanen er Kristus Alfa og Omega, den første og den siste.

Etter at Frelseren utgjøt sitt blod til soning for våre synder, for så å fare opp til himmelen og "for vår skyld tre fram for Guds ansikt", har lyset skint fra Golgatas kors og fra helligdommen i himmelen. Men dette klare lyset må ikke få oss til å ringeakte det lyset som i gammel tid skinte gjennom de forbilder som pekte frem mot Frelseren som skulle komme. Kristi evangelium kaster lys over den jødiske gudstjenesteform og gir seremoniloven innhold og mening. Etter som nye sannheter blir åpenbart, og man får mer lys over det som har vætt, åpenbares Guds karakter og hensikten med hans handlemåte overfor sitt utvalgte folk. Hver ny lysstråle vi mottar, gir en klarere forståelse av gjenløsningsplanen som er Guds middel til menneskenes frelse. Vi ser ny skjønnhet og kraft i det inspirerte ord, og vi studerer det med dypere og større interesse.

Mange mener at Gud satte en skillevegg mellom hebreerne og verden omkring, og at hans omhu og kjærlighet i stor utstrekning ble holdt borte fra resten av menneskeheten for å komme Israel til gode. Men det var ikke Guds mening at hans folk skulle lage et skille mellom seg selv og sine medmennesker. Guds uendelige kjærlighet omfattet alle mennesker. Selv om de hadde forkastet ham, ønsket han hele tiden å åpenbare seg for dem og gi dem del i sin kjærlighet og nåde. På en spesiell måte velsigner han det utvalgte folk for at de skulle være til velsignelse for andre.

Gud kalte Abraham og gav ham ære og velstand. Hans troskap var et lys for folk i de land han oppholdt seg. Abraham isolerte seg ikke fra menneskene om. kring seg. Han hadde et vennskapelig forhold til kongene i nabolandene, og noen av dem behandlet ham med stor respekt. Hans rettskaffenhet og uselviskhet, hans tapperhet og velvilje var er uttrykk for Guds karakter. I Mesopotamia, Kanaan, Egypt, ja endog blant innbyggerne i Sodoma ble himmelens Gud åpenbart gjennom hans representant.

Slik åpenbarte Gud seg også gjennom Josef for folket i Egypt og alle de lande som hadde forbindelse med dette mektige riket. Hvorfor sørget Herren for at Josef fikk en så høy posisjon blant egypterne? Han kunne ha fullført sin hensikt med Jakobs sønner på en annen måte. Men han ønsket å gjøre Josef til et lys, og han plasserte ham i kongens palass for at lyset fra himmelen skulle nå vidt og bredt. Josef representerte Kristus gjennom sin visdom og rerrlinjethet, sin renhet og vennlighet i livets hverdag og sin dype interesse for folkets beste - et folk av avgudsdyrkere. Dette hedenske folk fikk se Skaperens og Gjenløserens kjærlighet i livet til ham som var deres velgjører, og som hele Egypt vendte seg til i takknemlighet og anerkjennelse. På samme måte skulle Moses være et lys ved hoffet i det

største riket på jorden. Hensikten var at alle som ville, skulle få lære å kjenne den sanne og levende Gud. Egypterne fikk del i alt derte lyset før Guds straffedommer rammet dem.

Da Israel ble utfridd fra Egypt, bredte kunnskapen om Guds makt seg vidt og bredt. Det krigerske folket i festningsbyen Jeriko skalv av frykt. "Da vi hørte det, ble vårt hjerte fullt av angst," sa Rahab, "og nå er det ikke mere noen som har mot til å møte eder; for Herren eders Gud han er Gud både i himmelen der oppe og på jorden her nede." Århundrer etter urgangen av Egypt minnet filistrenes prester sitt folk om plagene i Egypt og advarte dem mot å kjempe mot Israels Gud. Da Gud kalte Israels folk og velsignet og opphøyet dem, var det ikke fordi de alene skulle få del i hans velsignelser ved å lyde hans lov. Gjennom dem ønsket han å åpenbare seg for alle jordens folk. Det var for å gjennomføre dette at han påla dem å holde seg atskilt fra de avgudsdyrkende nasjonet omkring dem.

Gud avskydde avgudsdytkelse og alle de synder som følger i dens spor. Derfor påla han sitt folk ikke å blande seg med andre folkeslag, "gjøre deres gjerninget" og dermed glemme Gud. Han forbød dem å gifte seg med avgudsdyrkere for at de ikke skulle bli dratt bort fra ham. Det var like nødvendig da som nå at Guds folk holdt seg rent og "uplettet av verden". De må holde seg fri fra verdens ånd, for den er i strid med sannhet og rettferdighet. Men det har aldri vært Guds mening at hans folk skulle stenge seg ute fra verden i selvrettferdig isolasjon, så de ikke kunne ha noen innflytelse på den.

I likhet med sin mester er Kristi etterfølgere i enhver tidsalder kalt til å være verdens lys. Frelseren sa: "En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. Og når en tenner et lys, setter en der ikke under en bøtte, men i en stake, så lyser det for alle i huset", det vil si i verden. Og så føyde han til: "Slik skal også deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen!" Det var nettopp dette Noah, Abraham, Josef og Moses gjorde, og det var dette Gud ønsker at Israel skulle gjøre.

Deres onde, vantro hjerte som var under Satans kontroll, fikk dem til å skjule lyset i stedet for å la det skinne for folkeslagene omkring. Det var den samme holdning Som fikk dem til enten å følge hedningenes fordervede skikket ellet å isolere seg i eksklusiv stolthet som om Guds omsorg bare gjaldt dem.

Likesom Bibelen omtaler to lover, den ene uforanderlig og evig, den andre midlertidig, omtaler den også to pakter. Nådens pakt ble først opprettet med menneskene i Eden etter

syndefallet da Gud lovet at kvinnens ætt skulle knuse slangens hode. Denne pakten var et tilbud til alle mennesker om tilgivelse og Guds nådige hjelp til å vise lydighet gjennom troen på Kristus. Den lovet dem også evig liv på betingelse av troskap mot Guds lov. Slik mottok patriarkene håpet om frelse.

Denne pakten ble fornyer med Abraham gjennom dette løfte: "I din ætt skal alle jordens folk velsignes." Dette løfre pekte hen til Kristus. Slik oppfattet Abrahaen det. Han satte sin lit til Kristus for å få syndstilgivelse. Det var denne troen som ble regnet ham til rettferdighet. Også pakren med Abraham slo fast Guds lovs autoritet. Herren åpenbarre seg for Abraham og sa: "Jeg er Gud den allmektige; vandre for mitt åsyn og vær ustraffelig." Gud sa om sin trofaste tjener: "Abraham lød mitt ord og holdt alt det jeg bød ham å holde, mine bud, mine forskrifter og mine lover." Og han sa til ham: "Jeg vil opprette en pakt mellom meg og deg og din ætt etter deg, fra slekt til slekt, en evig pakt, så jeg vil være din Gud og Gud fot din ætt etter deg."

Denne pakten var blitt opprettet med Adam og fornyet med Abraham. Men den kunne først bli stadfestet ved Kristi død. Den hadde eksistert i kraft av Guds løfte helt siden han første gang antydet muligheten for en gjenløsning, og den var blitt mottatt i tro. Men da Kristus stadfestet den, ble den betegnet Som en ny pakt. Guds lov var grunnlaget for denne pakten. Det var en ordning med sikte på å bringe menneskene tilbake til samfunn med Gud og gjøre det mulig for dem å lyde hans lov.

Skriften omtaler også en annen ovetenskomst under betegnelsen "den gamle pakt". Den ble opprettet mellom Gud og Israel ved Sinai og stadfestet ved blod av offerdyr. Pakten med Abraham ble stadfestet ved Kristi blod. Den er blitt kalt den "annen" eller den "nye" pakt, fotdi blodet som beseglet den, ble utgytt på et senere tidspunkt enn blodet i den første pakt. At den nye pakt var gyldig på Abtahams tid, fremgår av det faktum at Gud stadfestet den både med sitt løfte og med en ed, "to ting som ikke kan forandres".

Men når pakten med Abrahaen inneholdt løftet om gjenløsning, hvorfor ble det så opprettet en annen pakt ved Sinai? Undet trelldommen hadde folket i stor utstrekning mistet kunnskapen om Gud og om prinsippene i pakten med Abtahaen. Da Gud fridde dem ut fra Egypt, prøvde han å åpenbare sin makt og nåde for dem for å få dem til å elske ham og stole på ham. Han førte dem ned til Rødehavet hvor der syntes umulig å unnslippe egypterne som forfulgte dem. Dette skulle få dem til å innse sin fullstendige hjelpeløshet og sitt behov av Guds hjelp. Deretter utfridde han dem. Slik ble de fylt med kjærlighet, takknemlighet og

tillit til at han kunne hjelpe dem. Han hadde knyttet dem til seg som detes befrier fra timelig trelldom.

Men det var en enda større sannhet som måtre prentes inn i detes sinn. De hadde vært omgitt av avgudsdyrkelse og moralsk fordervelse. Derfor hadde de ikke lenger noe klart begrep om Guds hellighet og sin egen store syndighet og manglende evne til ved egen hjelp å vise lydighet mot Guds lov. De følte heller ikke behovet av en frelser. Alt dette var ting de måtte lære.

Gud førte dem til Sinai der han åpenbarte sin herlighet og gav ,dem sin lov med løfte om store velsignelset dersom de var lydige. "Dersom I nå lyder min røst og holdet min pakt, da skal I være min eiendom ftemfotalle folk; fot hele jorden høret meg til. Og I skal være meg et kongerike av prester og et hellig folk"

Men folket var ikke klar over sin egen syndighet og at det var umulig for dem å holde Guds lov uten Kristi hjelp. Uten betenkeligheter inngikk de derfor pakten med Gud. De mente at de selv var i stand til å frembringe rettferdighet. Derfor sa de: "Alt det Herren har sagt, vil vi gjøre og lyde." De hadde vært vitne til at loven ble forkynt med veldig utfoldelse av Guds majestet, og hadde stått og skjelvet av redsel foran fjellet. Likevel gikk det bare noen få uker før de brøt pakten med ham og tilbad et utskåret bilde. De kunne ikke regne med Guds nåde gjennom en pakt de hadde brutt. Når de nå innså sin syndighet og sitt behov for tilgivelse, følte de at de behøvde den Frelseren som åpenbarte seg i pakten med Abraham og som ofringene pekte frem til. Ved tro og kjærlighet ble de nå knyttet til Gud som deres befrier fra syndens trelldom. Først nå var de beredt til å verdsette velsignelsene i den nye pakt.

Vilkårene for den gamle pakt var: Vær lydig, så skal du leve. "Det menneske som gjør etter dem, skal leve ved dem." Men "forbannet være den som ikke holder ordene i denne lov og ikke gjør etter dem". Den nye pakt var grunnet på "bedre løftet" - syndstilgivelse og Guds nåde til å fornye hjertet slik at der kommer i harmoni med prinsippene i hans hellige lov. "Dette er den pakt jeg vil oppretre med Israels hus etter de dager, sier Herren: Jeg vil gi min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerre. . . . Jeg vil forlate deres misgjerning og ikke mere komme deres synd i hu."

Den samme loven som ble skrevet på stentavlene, vil Den Hellige Ånd skrive på hjertets tavler. I stedet for å streve med å grunne vår egen rettferdighet, tar vi imot Kristi rettferdighet. Hans blod soner vår synd. Hans lydighet blir tilregnet oss. Da blir hjerter fornyet ved Den Hellige Ånd og frembringer Åndens frukter". Gjennom Kristi nåde skal vi

leve i lydighet mot Guds lov som er skrevet i vårt hjerte. Når vi har Kristi Ånd, vil vi vandre som han vandret. Gjennom profeten sa han om seg selv: "Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lover i mitt hjerte." Og da han levde blant menneskene, sa han: "Han som har sendt meg, er med meg; han har ikke latt meg alene, fordi jeg alltid gjør det der er ham til behag."

Apostelen Paulus git en klar fremstilling av forholdet mellom troen og loven under den nye pakt: "Da vi altså er rettferdige ved tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus." "Opphever vi så loven ved troen? Slett ikke! Vi stadfester loven." "Det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av menneskets onde natur, det gjorde Gud." Loven kunne ikke rettferdiggjøre mennesket, for i sin syndige natur kunne mennesket ikke holde loven. "For syndens skyld sendte han sin egen Sønn i syndige menneskets skikkelse og holdt dom over synden i vår natur. Slik skulle lovens krav bli oppfylt i oss som ikke lar oss lede av vår onde natur, men av Ånden."

Guds verk er det Samme gjennom alle tider, selv om det er forskjellige utviklingstrinn og ulike måter som han åpenbarer sin makt på for å møte menneskenes behov til forskjellige tider. Hele tiden fra det første evangeliske løfte ble gitt, ned gjennom patriarkenes samtid og den jødiske epoke like til vår egen tid, har det funnet sted en gradvis utfoldelse av Guds frelsesplan. Men den Frelseren som ble forbilledlig fremstilt gjennom ritualene og seremoniene i den jødiske lov, er den samme som åpenbarer seg i evangeliet. Skyen som tilhyllet hans guddommelige skikkelse, er fjernet, tåkeskjæret og skyggene er forsvunnet, og Jesus, verdens forsoner, har stått frem. Han som forkynte loven fra Sinai og gav Moses forskriftene i seremoniloven, er den samme som holdt bergprekenen.

De store prinsippene om kjærlighet til Gud som han fremholdt som selve grunnlaget fot loven og profetene, er ikke noe annet enn en gjentagelse av det han gjennom Moses kunngjorde for det hebraiske folk: "Hør, Israel! Herren vår Gud, Herren er en. Og du skal elske Herren din Gud av alt ditt hjette og av all din sjel og av all din makt." "Du skal elske din neste som deg selv." Det er det samme som forkynnes både i Det gamle og Der nye testamente. Guds kraver de samme. Grunnprinsippene i hans styresett hat ikke forandret seg. Alt har sitt utspring i ham, for "hos ham er det ingen forandring eller veksling mellom lys og mørke."

Kapitel 33 - Med kurs for Kanaan

Byggingen av tabernaklet ble først påbegynt etter at Israel hadde vært ved Sinai en tid, og det hellige byggverker ble fullført i begynnelsen av det andre året etter utgangen av Egypt. Deretter ble presrene innvier, påsken feiret, folket innskrever i manntall, og forskjellige forordninger i forbindelse med det borgerlige og religiøse liv ble gjennomført. Derfor ble de værende ved Sinai nesten et helt år. Her fikk deres gudsdyrkelse sin bestemte form, lover ble gitt for den borgerlige forvaltning, og det ble satr i verk en mer effektiv organisasjon som en forberedelse for deres bosetting i Kanaans land.

Styreformen i Israel var preget av grundighet. Den var på samme tid både omfattende og enkel. Den orden som så tydelig kommer til uttrykk i Guds fullkomne skaperverk, kjennetegnet også det hebraiske samfunnssystem. Gud var midtpunktet for myndighet og forvaltning. Moses var den synlige lederen som Gud hadde satt til å håndheve lovene på sine vegne. Blant de eldste i stammene ble det senere valgt et råd på sytti medlemmer som skulle bistå Moses i den alminnelige saksbehandling. Dernest kom presrene som rådspurte Herren i helligdommen. Høvdinger srod i spissen for de forskjellige stammene. Under disse var der andre ledere, "noen over tusen og noen over hundre og noen over femti og noen over ti". Og endelig var det embetsmenn som skulle ta seg av spesielle oppgavet.

Leirområdet var ordnet etter er bestemt system. Det var delt inn i tre avdelinger, hver med sin spesielle funksjon. I midten lå tabernaklet, den usynlige kongens bolig. Nærmest rundt tabernaklet bodde prestene og levittene, og utenfor dette området holdt alle de andre stammene til.

Levittene var bettodd å ta vare på tabernaklet og alt som hørte til det, både mens de lå i leit og nåt de var på teise. Nåt leiten btøt opp, skulle de ta ned det hellige teltet, og nåt de slo leit på ny, var det de som satte det opp igjen. Under dødsstraff var det forbudt for andre å nærme seg tabernaklet. Levittene var delt inn i tre grupper som var etterkommere av levis tre sønner, hver med sin spesielle oppgave. Nærmest inngangen til tabernaklet lå teltene til Moses og Aron. På sørsiden holdt kahatittene til. Deres oppgave var å sørge for arken og det øvrige innbo i tabernaklet. På nordsiden lå leiren til merarittene. De hadde ansvar for støttepelene, fotsrykkene, bordene osv. Bak tabernaklet holdt gersonittene til. De hadde ansvar for tepper, teltduker og forheng.

Det var gitt detaljerte instrukser om hvilket ansvar de enkelte stammer skulle ha. De skulle marsjere og slå leir under sitt spesielle merke, slik Herren hadde gitt befaling om: "Israels barn skal leire seg, hvet ved sitt banner, ved sin families hærmerke; de skal leire seg midt imot sammenkomstens telt, rundt omkring det." "De skal bryte opp etter som de har leiret seg, hver på sin plass under sitt banner." Den blandede gruppen av fremmede som hadde fulgt med israelittene fra Egypt, fikk ikke lov til å bo sammen med Israels stammer,

men måtte holde til i utkanten av leiren. Deres etterkommere kunne ikke innlemmes i menigheten før i tredje slektledd.

Den mest omhyggelige renslighet og den strengeste orden var påbudt ovetalt i leiren og omkring den. Grundige sanitære forholdsregler ble satt i verk. Enhver som av en eller annen grunn var uren, hadde ikke adgang til leiren. Disse forholdsregler var absolutt nødvendige for helsetilstanden i en så tallrik folkegruppe- Det var også nødvendig å opprettholde fullkommen orden og renslighet med tanke på at Gud skulle bo iblant dem. "Herren din Gud vandrer midt i din leir for å utfri deg og gi dine fiender i din vold, og din leit skal være hellig."

Israel foretok ingen teiser uten at "Herrens pakts ark dtog fotan dem. . . for å søke et hvilested for dem." Den hellige arken som inneholdt Guds lov, og som ble båret av Kahats sønner, skulle lede toget.Foran gikk Moses og Aron, og bak dem gikk prester med sølvtrompeter. Disse prestene mottok instrukser fra Moses og brakte dem videte til folket ved hjelp av trompersignaler. Etter hvert som trompetsignalene lød, skulle lederen for hver stamme gi nøyaktig beskjed om alle bevegelser som skulle foretas. Den som unnlot å etterkomme insttuksen, fikk dødsstraff.

Gud er en ordens Gud. Det hersker fullkommen orden i alt som har forbindelse med himmelen. Lojalitet og gjennomført disiplin preger alt det englene foretar seg. Fremgang kan bare oppnås ved orden og samarbeid. Gud krever orden og system i dag like meget som på Israels tid. Alle som virker for ham, må gjøre det på en forstandig måte, ikke likegyldig og tilfeldig. Han ønsker at gjerningen skal gjøres med troskap og nøyaktighet, så han kan godkjenne den.

Gud selv ledet israelittene på alle deres vandringer. Stedet der de skulle slå leir, ble anvist ved at skystøttensenket seg, og den hvilte over tabernaklet så lenge de ble der. Når de skulle fortsette reisen, hevet den seg høyt over det hellige teltet. Det ble fremsagt en høytidelig bønn når de slo leir og når de brøt opp. "Når arken brøt opp, sa Moses: Reis deg, Herre, så dine fiender spredes, og de som hater deg, flyr for ditt åsyn! Og når den hvilte, sa han: Kom tilbake, Herre, til Israels titusen tusener."

Det var bare elleve dagsreiser fra Sinai til Kades ved grensen til Kanaan. Det var i forventning om å nå hurtig frem til det gode landet at Israel fortsatte ferden da skystøtten gav regn til oppbrudd. Gud hadde utført mirakler da han førre dem ut av Egypt. Hvilke velsignelser kunne de ikke nå vente seg når de hadde sluttet pakt om å godta ham som sin herre, og selv var blitt anerkjent som Den høyestes utvalgte folk!

Likevel var det mange som nølte med å forlate det stedet hvor de så lenge hadde ligget i leir. De hadde nesten begynt å betrakte det som sitt hjem. I ly av disse veldige fjellveggene hadde Gud samlet sitt folk, borte fra alle andre folkeslag, for å gjenta sin hellige lov for dem. De var betatt av det hellige fjellet der Guds herlighet så ofte hadde kommet til syne

over de grålige toppene og de vakre berghamrene. Dette landskapet var så nøye knyttet til Guds og hellige englers nærvær at det føltes som helligbrøde å forlate det uten videre eller endog med glede.

Meo da trompersignalet lød, brøt hele leiren opp. Tabernaklet hadde deo sentrale plassen, og hver stamme var på sitt fastsatte sted under sitt eget bannet. Alles øyne var rettet mot skyen for å se hvor den skulle lede dem. Da den beveget seg i østlig retning, der det bare fantes mørke og øde fjellmasser, ble mange grepet av sorg og tvil.

Veien førte gjennom bergkløfter og øde områder og ble stadig vanskeligere og mer ulendt. Overalt omkring dem strakte den store ørkenen seg, "et land med ødemarker, fullt av kløfter, et land med tørke og dødsskygge, et land der ingen mann har faret, og intet menneske har bodd." Så langt øyet kunne nå, var fjellkløftene fylt av menn, kvinner og barn med trekkdyr og vogner og lange rekker av storfe og småfe. Ferden foregikk langsomt og var meget besværlig.

Etter det langvarige oppholdet i leiren var folket ikke forberedt på farene og vanskelighetene de ville møte på reisen. Da ferden hadde vart i tre dager, hørtes høylydte klager. Der begynte med de fremmede blandingsfolkene. Mange blant dem hadde ikke helr og fullt sluttet seg til israelittene og prøvde hele tiden å finne noe å klage over. De var misnøyde med reiseruten og den måten Moses ledet dem på, selv om de var fullstendig klar over at både han og de selv bare fulgte etter skystøtten. Misnøyen er smittsom, og snart spredte den seg til hele leiren.

Igjen begynte de å mase om å få kjørt å spise. Selv om de var rikelig forsynt med manna, var de ikke tilfreds. Under trelldommen i Egypt hadde israelittene vært nødt til å greie seg med mat av enkleste og usleste slag. Men savn og hardt arbeid hadde gjorr dem nøysomme. Annerledes var det med mange av egypterne som var i deres følge. De hadde vært vant med er overdådig kosthold, og de var de førsre til å klage. Samtidig med mannaen som de fikk like før de nådde frem til Sinai, hadde Herren latr dem få kjøtr som svar på deres jammer og klage. Men det var en engangsforeteelse.

Gud kunne like lett ha skaffet dem kjøtt som manna. Men når han la bånd på dem, var det til deres eget beste. Han ønsket å gi dem mat som passet bedre til deres behov enn det pirrende kosthold de var vant med i Egypt. Men den forvenre appetitten måtte formes i mer naturlig retning så de kunne lære å sette pris på det kostholdet som var bestemt for menneskene fra begynnelsen, og som bestod av markens grøde som Gud gav Adam og Eva i Edens hage. Der var grunnen til at israelittene i så stor utstrekning måtre unnvære animalsk kost.

Satan fristet dem til å betrakte disse restriksjonene som urettferdige og grusomme. Han fikk dem til å begjære forbudte ting fordi han var klar over at en uhemmet tilfredsstillelse av appetitten ville fremelske sanselighet. Dermed kunne han lettere få folket under sin kontroll.

Han som er opphavsmannen til sykdom og ulykke, vil angtipe menneskene der han lettest kan oppnå sin hensikt. Fra der øyeblikket da han fikk Eva til å spise av den forbudre frukten, har han i vesentlig grad benyttet fristelser som appellerer til appetitten for å forlede mennesker til synd. Der var der samme middel han brukte for å få Israel til å knurre mot Gud. Manglende måtehold i mat og drikke skaper trang til å tilfredsstille de primitive instinkter, og resulterer i at menneskene blir likegyldige overfor alle moralske forpliktelser. Når de blir fristet, har de liten motstandskraft.

Gud førte israelittene ut av Egypt for at de skulle bosette seg i Kanaans land som et rent, hellig og lykkelig folk. For å nå dette målet påla han dem en disiplin som var til gagn både for dem selv og deres etterkommere. Dersom de hadde vært villige til å holde appetitten under kontroll, og vært lydige mot de fornuftige rerningslinjene han gav, ville svakhet og sykdom ha vært ukjent blant dem, og deres etterkommere ville ha hatt både fysisk og mental styrke. De ville ha hatt en klar oppfatning av sannhet og plikt, en skarp forstand og en sunn dømmekraft. Men deres uvillighet til å underkaste seg de krav og begrensninger som Gud la på dem, hindret dem for en stor del i å nå det høye nivå han ønsket for dem, og i å motta de velsignelser han gjerne ville gi dem.

Vi leser i Salmenes bok: "De fristet Gud i sitt hjerte, så de krevde mat etter sin lyst. Og de talte mot Gud, de sa: Kan vel Gud dekke bord i ørkenen? Se, han har slått klippen så det fløt ut vann, og bekker strømmet over; mon han også kan gi brød, eller kan han komme med kjøtt til sitt folk? Derfor, da Herren hørte det, harmedes han, og ild opptentes mot Jakob, og vrede reiste seg mot Israel."

Uro og misnøye hadde ofte forekommet på ferden til Sinai. Men Gud hadde båret over med folket på grunn av deres uvitenhet og hadde ikke ført straffedommer over dem for deres synd. Men i mellomtiden hadde han åpenbart seg for dem ved Horeb-fjellet. De hadde mottatt stort lys da de var vitne til Guds spesielle majestet, makt og nåde. Da de nå viste vantro og misnøye, pådrog de seg desto større skyld. De hadde endog sluttet pakt med Gud om å anerkjenne ham som sin konge og vise lydighet mot hans autoritet. I denne situasjon var deres knurring ensbetydende med opprør. De måtte derfor straffes raskt og effekrivt dersom Israel skulle unngå anarki og oppløsning. "Ild fra Herren slo ned mellom dem og fortærte noen ytterst i leiren." De mest skyldige blant dem som klaget, ble drept av lyn som slo ut fra skyen. I sin redsel tryglet de Moses om å be til Herren for dem. Dette gjorde han, og ilden sloknet.

Til minne om denne straffedommen kalte han stedet Tabera - "en brann".

Men snart var ondskapen verre enn før. I stedet for å få dem som overlevde til å ydmyke seg og vende om, var det som om straffedommen bare øket misnøyen. Overalt var folk samlet utenfor teltåpningen der de gråt og klaget.

"Den sammenløpne hop som fulgte med dem, ble grepet av lystenhet; også Israels barn begynte da atter å jamre seg og sa: Å, om vi hadde kjøtt å ete! Vi minnes fisken som vi åt i Egypten for intet, gresskarene og melonene og purren og rødløken og hvitløken. Men nå vansmekter vår sjel, for her er ingenting; vi ser ikke annet for våre øyne enn mannaen." Slik ytret de sin misnøye med den maten Skaperen hadde gitt dem, og det til tross for de mange beviser på at den dekket alle deres behov. Trass i alle påkjenninger de ble utsatt for, fantes det ikke en eneste svakelig person i noen av stammene.

Moses ble nesten fortvilet. Han hadde tryglet Gud om at folket ikke måtte bli tilintetgjort, selv om hans egne ettetkommere detmed kunne ha blitt til en stor nasjon. I sin kjærlighet til folket hadde han bedt om at hans eget navn heller måtte slettes av livets bok, enn at folket skulle omkomme. Han hadde satt alt på spill fot deres skyld, og dette var takken han fikk. De gav ham skylden for alle sine vanskeligherer, endog de innbilre besværligheter. Den stadige klagingen gjorde at byrden av ansvar og omsorg som han vaklet under, ble dobbelt så tung. I sin bitre nød var Moses fristet til endog å nære mistillit til Gud. Hans bønn var nesren som en anklage: "Hvorfor har du gjort så ille mot din tjener, og hvorfor har jeg ikke funnet nåde for dine øyne, siden du har lagt byrden av hele dette folk på meg? ... Hvor skal jeg ta kjøtt fra til hele dette folk? For de kommer grårende til meg og sier: Gi oss kjøtt å ere! Jeg makrer ikke å bære hele dette folk alene; det er meg for tungt."

Herren hørte denne bønnen og påla ham å kalle sammen sytti eldste blant Israel, menn som ikke bare var tilårskomne, men som også hadde verdighet, sunn dømmekraft og rik erfaring. "Og du skal ta dem med deg til sammenkoms.tens telt, og la dem stille seg opp der sammen med deg. Så vil jeg komme ned og tale med deg der, og jeg vil ta av den ånd som er over deg, og legge på dem, så de kan bære byrden av folket sammen med deg, og du ikke skal bære den alene."

Herren lot Moses selv velge ut de mest trofaste og dyktige menn til å være med å dele ansvaret. Deres innflytelse ville bidra til å berolige folket og dempe opprørstrangen blant dem. Men dette valget skulle føre til triste konsekvenser. Dersom Moses hadde vist en tro som stod i forhold til de bevisene han hadde sett på Guds makt og godhet, ville de aldri ha blitt valgt. Men hans egne byrder og oppgaver forekom ham så store at han nesten glemte at han selv bare var et redskap for Gud. Det fantes ingen som helst unnskyldning for at han skulle ta del i den klagingen som var en slik forbannelse for Israel. Hvis han hadde stolt fullt og fast på Gud, ville Herren fortsatt ha leder ham og gitt ham krafr til å klare enhver krisesituasjon.

Gud påla Moses å underrette folket om det som han nå ville gjøre for dem. "Hellige eder til i morgen, så skal I få kjøtt å ete, siden I har grått for Herren og sagt: Å, om vi hadde kjøtt å ete, for i Egypten hadde vi det godt. Nå vil Herren gi eder kjøtt, så I kan ere. Ikke bare en dag skal I ete det, og ikke to dager og ikke fem dager og ikke tyve dager, men en hel

måned, til I ikke lenger tåler lukten av det, og det byr eder imot, fordi I forakter Herren, som er midt iblant eder, og gråt for hans åsyn og sa: Hvorfor drog vi da ut av Egypten?"

Da svarre Moses; "Seks hundre tusen mann til fots teller det folk som jeg følges med, og du sier: Jeg vil gi dem kjøtt, så de kan ere en hel måned! Skal der da slaktes så meget småfe og storfe til dem at det blir nok for dem? Eller skal alle fiskene i havet sankes sammen til dem, så det blir nok for dem?" Men Herren irerresatte ham for hans vantro: "Er Herrens arm for kort? Nå skal du få se om det vil gå deg som jeg har sagt, eller ikke."

Moses gjentok for menigheten hva Herren hadde sagt, og kunngjorde at de sytti eldste var utpekt. Det oppdraget Moses gav disse utvalgte menn, kan godt tjene som mønster på den rettskaffenhet som burde prege vår tids lovgivere og dommere. "Hør på de saker som eders brødre har seg imellom, og døm med tettfetdighet mellom en mann og hans bror eller en fremmed som bor hos ham! I skal ikke gjøre forskjell på folk når I dømmer; den minste som den største skal I høre på. I skal ikke være redde for noen, for dommen hører Gud til."

Så kalte Moses de sytti sammen ved tabernaklet. "Da kom Herren ned i skyen og talte til ham, og han tok av den ånd som var over ham, og la på de sytti eldste, og det skjedde da ånden hvilte over dem, da talte de profetiske ord." Likesom disiplene på pinsedagen ble de tilført "kraft fra det høye". Gud ønsket på denne måten å forberede dem for deres gjerning og å ære dem i nærvær av hele menigheten, for at folket skulle ha tillit til de menn Gud selv hadde valgt til å styre sammen med Moses.

Igjen kom det klart til syne hvor uselvisk og storsinnet Moses egentlig var. To av de sytti var så ydmyke at de ikke følte seg verdige til å bære et så stort ansvar. Derfor møtte de ikke opp sammen med de andre foran tabernaklet. Men Guds Ånd kom over dem der de var, og også de fikk den profetiske gave. Da Josva fikk vite dette, ville han gripe inn, for han mente at et slikt avvik kunne føte til splittelse. Ivrig som han var etter å forsvare Moses' anseelse, sa han: "Min herre, Moses, forbyd dem det!" Men Moses svarte: "Er du nidkjær for miu skyld? Gid alle Herrens folk var profeter, gid Herren ville legge sin Ånd på dem! "

En sterk vind fra havet førte nå store flokker av vaktler inn over leirområdet. Disse fuglene lå strødd i mengdevis over leiren "omkring en dagsteise på den eue kant og omkting en dagsreise på den andre kant rundt om leiren og omkring to alen over jordens overflate". Hele dagen og natten og den følgende dag var folket travelt opptatt med å samle inn den maten som var blitt skaffet til veie for dem på en så mirakuløs måte. "Den som hadde samlet minst, hadde sanket ti homer." Alt det som ikke ble spist med det samme, ble tørket. Som Gud hadde sagt, varte forsyningen en hel måned.

Når Gud gav folket noe som ikke var til deres beste, var det fordi de absolutt ville ha det. De var ikke tilfreds med det som virkelig ville gagne dem. De envise kravene deres ble oppfylt, men de måtte også ta følgene. De frårset hemningsløst, og straffen lot ikke vente på

seg. "Herren lot det bli et meget stort mannefall blant folket." Mange bukket under som følge av kraftig feber.

Men de som hadde den største skylden, omkom så snart de smakte på den maten de hadde så lyst på.Ved Haserot hadde de sin første leirplass ertet Tabera. Her ventet det Moses en enda bitrere prøvelse. Aron og Mirjam hadde ærefulle verv som ledere i Israel. Begge hadde den profetiske gave, og Gud hadde latt dem arbeide sammen med Moses da hebreerne ble utfridd fra fangenskapet i Egypt. Herrens ord ved profeten Mika lyder slik: "Jeg førte deg opp fra Egyptens land og løste deg ut av trellehuset, og sendte Moses, Aron og Mirjam til førere for deg."' Mirjams karakterstyrke kom for dagen allerede da hun som barn stod ved bredden av Nilen og holdt øye med den lille kurven som Moses var gjemt i. Gud hadde benyttet hennes takt og selvbeherskelse som et middel til å bevare sitt folks befrier. Mirjam var en stor musiker- og dikterbegavelse. Hun hadde ledet kvinnene i Israel under sangen og dansen ved Rødehavet. Bare Moses og Aron var i større grad enn Mirjam gjenstand for folkets aktelse og himmelens ære.

Men det samme ondet som førte til disharmoni i himmelen, fant også grobunn i hjertet til denne kvinnen i Israel, og det var ikke vanskelig å finne en som delte hennes misnøye.

Mirjam og Aron var ikke blitt rådspurt da de sytti eldste ble utpekt, og nå ble de misunnelige på Moses. Fordi Moses hadde vært så snar til å ta imot råd fra Jetro da han besøkte leiren mens israelittene var på vei mot Sinai, var de redde for at svigerfaren skulle ha større innflytelse på ham enn de selv hadde. Nå mente de at Moses ikke tok tilstrekkelig hensyn til deres stilling og myndighet da eldsterådet ble dannet. De to hadde aldri følt den byrde av ansvar og omsorg som hvilte på Moses. Men fordi de var blitt valgr til å hjelpe ham, mente de at de hadde like stort lederansvar som han, og at det ikke var behov for flere medhjelpere.

I større grad enn noen annen forstod Moses betydningen av den gjerning som var blitt betrodd ham. Han var klar over sin egen svakhet, og han gjorde Gud til sin rådgiver. Aron hadde større tillit til seg selv og stolte mindre på Gud.

Han sviktet da han fikk et ansvar, og avslørte sin karaktersvakhet da han ned verdiget seg til å føye folket under avgudsdyrkeIsen ved Sinai. Men Mirjam og Aron var så blindet av misunnelse og ærgjerrighet at de glemte denne hendelsen. Gud hadde vist Aron stor ære ved å betro det hellige presteembetet til han familie. Også dette gav næring til hans ønske om selvopphøyelse. Mirjam og Aron gav uttrykk for det på denne måten: "Er det bare Moses Herren har talt med, har han ikke talt med oss og?" De mente om seg selv at de hadde fått del i like meget guddommelig gunst som Moses, og følte derfor at de hadde rett til den samme status og myndighet.

Fordi Mirjam var misfornøyd, fant hun grunn til å kritisere forhold som Gud hadde godkjent. Hun hadde imot ekteskapet til Moses. Hun følte det som en fornærmelse mot

familiens og nasjonens ære at han hadde valgt en fremmed kvinne til hustru i stedet for en blant hebreerne, og hun behandlet Sippora med dårlig skjult forakt.

Selv om hustruen til Moses blir omtalt som en etiopisk kvinne, var hun midianitt og dermed etterkommer av Abraham. I det ytre skilre hun seg fra hebreerne ved at hun hadde en noe mørkere hudfarge. Selv om Sippora ikke var israelitt, tilbad hun den sanne Gud. Hun var blyg og tilbakeholden, men vennlig og omsorgsfull, og det smerter henne å se at noen hadde det vondt. Det var derfor Moses hadde latt henne dra tilbake til Midian da de var på vei til Egypt. Han ville skåne henne for å bli vitne til plagene som skulle ramme egypterne.

Da Sippora kom tilbake til sin mann i ørkenen, så hun hvordan arbeidsbyrden hadde tært på kreftene hans. Hun fortalte Jetro om sine bekymringer, og han foreslo da visse forholdsregler som kunne lette byrdene for Moses. Dette var den viktigste årsaken til Mirjams motvilje mot Sippera. Det plaget henne at hun og Aron var forbigått, og hun la skylden på hustruen til Moses. Hun mente det var på grunn av hennes innflytelse at Moses ikke hadde tatt dem med på råd som før. Hvis Aron hadde stått fast på det som var rett, kunne han ha stanset det onde. Men i stedet for å gjøre Mirjam oppmerksom på at hun viste en syndig opptreden, tok han hennes parti. Han hørte på klagene hennes og ble delaktig i hennes misunnelse.

Moses fant seg i deres anklager uten å protestere. Erfaringen i de mange år med slit og venting i Midian, og den ydmykhet og tålmodighet han hadde tilegnet seg der, bidrog til at han tålmodig fant seg i folkets vantro og utilfredshet og den stolthet og misunnelse som hans nærmeste medarbeidete la for dagen.

Moses var en meget saktmodig mann, mere enn alle mennesker på jorden." Dette var grunnen til at han fikk mer guddommelig visdom og hjelp enn noen andre. Skriften sier om Herren: "Han leder de saktmodige i det som rett er, og lærer de saktmodige sin vei."

Herren kan lede de ydmyke fordi de er lærevillige og tar imot undervisning. De har et oppriktig ønske om å kjenne Herrens vilje og å følge den. Frelseren har gitt dette løfte: "Den som vil gjøre hans vilje, skal kjenne om læren er av Gud." Og han sier gjennom aposrelen Jakob: "Dersom noen av dere mangler visdom, skal han be til Gud, og han skal få; for Gud gir til alle, villig og uten bebreidelser." Men dette løftet gjelder bare dem som er villige til å følge Herren helt og fullt. Gud tvinger ikke menneskets vilje. Derfor kan han ikke lede dem som er for stolte til å ta imot undervisning, men er oppsatt på å gjøre som de selv vil. Om den som er tvesinnet, Som vil ha sin egen vilje samtidig som han bekjenner seg til å gjøre Guds vilje, leser vi: "Ikke må et slikt menneske vente å få noe av Herren. "

Gud hadde utvalgt Moses, og han hadde gitt ham sin Ånd. Ved å klage inntok nå Mirjam og Aron en illojal holdning ikke bare overfor sin lovlig innsatte leder, men overfor Gud selv. Disse intrigemakerne fikk så beskjed om å møte frem ved tabernaklet der de ble stilt ansikt til ansikt med Moses. "Da kom Herren ned i en skystøtte og stod i inngangen til telret, og han kalte på Aron og Mirjam."

At de hadde den profetiske gave, ble ikke dratt i tvil, for Gud kunne tale til dem i syner og drømmer. Likevel talre Gud mer direkte til Moses som han sa var "tro i hele mitt hus". Ham talte Gud ansikt til ansikt med. "Hvorledes kunne I da våge å tale ille om Moses, min tjener? Og Herrens vrede opprentes mot dem, og han gikk bort." Skyen forsvant fra tabernaklet som tegn på Guds mishag, og i samme øyeblikk ble "Mirjam spedalsk, hvit som sne". Aron gikk fri, men straffen som rammet Mirjam, var en hard anklage. Da de slik var blitt ydmyket, bekjente Aron deres synd og bad om at søsteren måtre bli befridd for den dødelige sykdommen. Som svar på bønnen fra ham og Moses ble Mirjarn renset for spedalskheten, men hun ble utelukket fra leiren i syv dager. Først da hun var sendt bort fra leiren, lot Gud sitt velbehag på ny hvile over tabernaklet. I ærbødighet for hennes høye stilling og i sorg over den ulykke som hadde rammet henne, ble hele folket værende i Hazerot.

Dette utslag av Herrens mishag skulle tjene som en advarsel til hele Israel og legge en demper på deres økende utilfredshet og manglende respekt for de overordnede.. Hvis Mirjam ikke hadde fått så hard straff for den misunnelse og utilfredshet hun la for dagen, ville det ha fått alvorlige følger. Misunnelse er et av de mest sataniske trekk som finnes i menneskehjerret, og noe av det som har den mesr ødeleggende virkning. Vismannen sier: "Vrede er fryktelig; og harme er som en flom; men hvem kan stå seg mot avind?" Det var misunnelse som først skapte disharmoni i himmelen, og den har siden ført til meget ondt blant menneskene. "Hvor misunnelse og selvhevdelse rår, der er der uorden og alt som er ondt."

Det er ikke noen ubetydelig synd å snakke ondt om andre og å gjøre seg til dommer over deres motiver og handlinger. "Den som taler ondt om en bror eller dømmer en bror, han taler ondt om loven. Men dersom du dømmer loven, da gjør du ikke hva den sier, men setter deg til doms over den." Der finnes baxe en dommer, nemlig han "som skal bringe fram i lyset det som er skjult i mørker, og avsløre alt det menneskene har hatt i sinne." Den som påtar seg å dømme eller fordømme sine medmennesker, utøver en myndighet som bare tilkommer Skaperen.

Bibelen advarer spesielt mot å rette tankeløs anklage mot dem som Gud har kalt til å være hans sendebud. Apostelen Peter sier om en gruppe mennesker som har gitt seg synden i vold: "Disse mennesker er frekke og selvsikre, og uten å skjelve spotter de englemakter. Ikke engang engler, som står enda høyere i makt og styrke, kommer med spottende ord når de anklager dem for Herren." Paulus gir dette råd til dem som har ansvar i menigheten: "Anklager mot en eldste skal du ikke godta hvis det ikke finnes to eller tre vitner." Han som har gitt mennesker det tunge ansvar å være ledere og lærere for hans folk, vil holde sitt folk ansvarlig for den måten de behandler hans tjenere på. De skal ære dem som Gud ærer. Straffedommen som rammet Mirjam, burde være en advarsel til alle som er misunnelige, og som kritiserer dem Gud har betrodd det store ansvar å lede sitt verk.

Kapitel 34 - I hemmelig oppdrag

Elleve dager erter avreisen fra Horeb-fjeller slo folkeskaren leir ved Kades i ørkenen Paran, ikke langt fra grensen tilløftets land. Folket foreslo at speidere skulle sendes ut for å utforske landet. Moses la saken frem for Herren som godkjente planen, men gav samtidig beskjed om at de skulle peke ut en leder fra hver stamme til denne oppgaven. Mennene ble valgt slik det var gitt pålegg om, og Moses bad dem om å dra opp for å ta landet i øyesyn, finne ut hvordan fotholdene var og hvilke naturgoder som fantes. De skulle også legge merke til innbyggerne for å få vire om de var sterke eller svake, mange eller få. Videre skulle de undersøke om jotden var fruktbar. De skulle også ta med tilbake noe av der som ble dytket der.

De drog av sted og utspeidet hele landet fra sørgrensen og opp til det nordligste punktet. Etter førti dager kom de tilbake til leiren. Folket hadde store forhåpninget og ventet spent. Nyheten om at speiderne var kommet tilbake, gikk fra stamme til stamme og vakte stor glede. Folk strømmet ut for å møte budbærerne som var kommet trygt tilbake fra det farefulle oppdraget. De hadde med seg frukt som viste hvor produktiv jorden var. Det var på den tiden druene ble modne, og de førte med seg en drueklase som var så stor at to mann måtte bære den mellom seg. De hadde også med seg fiken og granatepler som vokste i store mengder.

Folket gleder seg over at de skulle få bo i et så deilig land, og de lyttet ivrig til speidernes rapport for ikke å ga glipp av et eneste ord. "Vi kom til det land du sendte oss til, og det flyter virkelig med melk og honning, og her er dets frukt." Folket var begeistret, og de var mer enn villige til å lyde Herrens ord og dra opp og ta landet i besittelse. Men etter at speiderne hadde fortalt hvor vakkert og fruktbart lander var, begynte alle unntatt to å utmale de vanskeligherer og farer som venter israelittene hvis de forsøkte å erobre Kanaan. De fortalte om de mekrige folkeslag som holdr til i de forskjellige deler av lander, og sa at de store byene var omgitt av murer og at innbyggerne var uovervinnelige. De fortalte også at de hadde sett kjemper, etterkommere av Anak, og at der ville være nytteløst å tenke på å ta landet i besittelse.

Dermed forandrer stemningen seg. Håpet og morer vek plassen for feigher og frykt etter hvert som speiderne gav uttrykk for vantro. Det var Satan som gjorde dem morløse. Dette kastet en dyster skygge over hele forsamlingen. Plutselig hadde de glemt Guds

mektige kraft som hans utvalgte folk så ofre hadde erfart. Folket tok seg ikke tid til ettertanke. De regnet ikke med at når Gud hadde leder dem så langt, ville han også gi dem landet. De syntes å ha glemt den forunderlige måten Gud hadde utfridd dem fra deres undertrykkere på, hvordan han hadde baner vei for dem gjennom havet og tilintergjort faraos hær som forfulgte dem. De satte Gud helt ut av betraktning og oppførte seg som om de var nødt til å klare seg urelukkende ved våpenmakt.

I sin vantro begrenset de Guds makt og stolte ikke på ham som hittil hadde leder dem. De gjentok bare sine ridligere feilgrep og kritiserte Moses og Aron. Dette var altså slutten på alle deres lyse forhåpninger! Slik var det lander de hadde reist den lange veien fra Egypt for å ta i eie! De anklager lederne for å ha ført folket bak lyser og leder Israel ut i vanskeligheter.

Folket var ute av seg av skuffelse og fortvilelse. Plutselig lød der er høyt klagerop midt i summingen av vrede røster. Kaleb oppfattet situasjonens alvor. Han stilte seg modig på Guds side og gjorde sitt ytterste for å motvirke den onde innflytelsen fra sine troløse medarbeidere. Han klarre å få folket til å være stille et øyeblikk mens han prøvde å gi dem håp og mor ved å fortelle om der gode landet. Han motsa ikke det som alt var blitt sagt. Murene var høye og kanaanittene var sterke, men Gud hadde lovet Israel dette landet. "Vi vil dra opp og ta landet i eie; vi skal nok få det i vår makt."

Men de ti avbrøt ham og malte hindringene i enda mørkere farger enn tidligere. "Vi akter ikke å dra opp mot det folk; for der er sterkere enn vi. ... Alle de vi så der, var høyvoksre folk; der så vi kjempene, Anaks barn av kjempeærren, og mor dem var vi i våre egne øyne som gresshopper, og det syntes også de at vi var."

De hadde på forhånd slått inn på en gal vei og i tross satt seg opp mor Kaleb og Josva, mot Moses og mor Gud. Hvert nytt steg de tok, gjorde dem bare mer og mer trassige. De var fast bestemt på å motsette seg ethvert forsøk på å innta Kanaans land. De forcIreide sannheren for å oppretrholde sin egen dårlige innflytelse. Det er "et land som fortærer sine innbyggere", sa de. Denne rapporten var ikke bare dårlig, men direkte falsk. Det var et klagemål uten logisk sammenheng. Speiderne hadde sagt at landet var rikt og fruktbart, og at innbyggerne var som kjemper. Men detre kunne ikke være riktig dersom forholdene var så ugunsrige at landet "fortærer sine innbyggere". Når folk gir rom for vantro, overlarer de kontrollen til Satan, og ingen vet hvor langt han vil føre dem. "Da tok hele menigheren til å rope og skrike, og folker grår hele natten."

Det hele utvikler seg raskt til åpent opprør, for Satan hadde fullstendig tatt makten, og det så ut til at folket hadde gått fra sans og samling. De forbannet Moses og Aron og tenkte ikke på at Gud hørte deres onde snakk, og at englene Som var skjult i skystøtren, var vitne til deres raseri. I sin bitterhet ropte de: "Gid vi var død i Egyptens land eller her i ørkenen!" Og så begynte de å anklage Gud: "Hvorfor fører Herren oss inn i dette land, så vi må falle for sverdet? Våre hustruer og våre barn vil bli til rov. Var det ikke bedre for oss å vende tilbake til Egypten? Og de sa til hverandre: La oss velge oss en høvding og vende tilbake til Egypten!"

Det var ikke bare Moses som ble beskyldt for bedrageri, men også Gud som hadde lovet dem et land som de ikke var i stand til å innta. De gikk til og med så langt at de valgte en høvding som skulle føre dem tilbake til lidelse og trelldom som allmaktens arm hadde utfridd dem fra.

Ydmyket og fortvilet "falt Moses og Aron ned på sitt ansikt foran hele den forsamlede menighet av Israels barn". De visste ikke hva de skulle gjøre for å få folket til å oppgi sin overilte plan. Kaleb og Josva forsøkte å dempe uroen. Med isrykkerrevne klær til tegn på sorg og harme løp de inn blant folket og ropte så det kunne høres gjennom all jamring og bitter tross: "Det land som vi drog igjennom for å utspeide det, er et overmåte godt land. Dersom Herren hat vel behag i oss, så fører han oss inn i dette land og gir oss det - et land som flyter med melk og honnit'.g. Sett eder bare ikke opp mot Herren og vær ikke redde for folket i det land, for vi skal fortære dem som det var brød; deres vern er veket fra dem, og Herren er med oss, vær ikke redde for dem!"

Kanaanirtene hadde fylt sitt syndebeger, og Herren kunne ikke lenger bære over med dem. Når han ikke lenger beskyttet dem, ville de bli et lett bytte. Ifølge Guds -pakt skulle landet tilfalle Israel. Men de trodde på rapporten fra de troløse speiderne, og hele folket ble ført bak lyset. Forræderne hadde gjort sin gjerning. Hvis de to speiderne hadde kommet med den dårlige rapporten, og de ti hadde oppmuntret folket til å innta landet i Herrens navn, ville folket på grunn av sin vantro heller ha lyttet til de to. Men nå var det bare to som forsvarte det som var rett, mens ti tok del i opprøret.

De troløse speiderne fordømte Josva og Kaleb på det kraftigste og forlangte at de skulle stenes. Den rasende folkemengden plukket opp stener for å drepe de to som var trofaste. De stormet allerede mot dem i vilt raseri da stenene plutselig falt ut av hendene deres. Det ble

dødsstille, og de skalv av redsel. Gud hadde grepet inn og krysset deres mordetiske forsett. Hans herlighet opplyste tabernaklet som et flammeskjær. Hele folket så tegnet fra Herren. En som var mektigere enn de selv, hadde åpenbart seg for dem, og ingen våget å fortsette sin motstand. Speiderne som hadde kommet med den dårlige rapporten, var målløse av skrekk og prøvde å finne tilbake til teltene sine.

Nå reiste Moses seg og gikk inn i tabernaklet, og Herren sa til ham: "Jeg vil slå dem med pest og utrydde dem, og så vil jeg gjøre deg til et større og sterkere folk enn dette." Men igjen gikk Moses i forbønn for folket. Han kunne ikke gå med på at de ble urryddet og at han selv ble til et stort folk. Derfor appellerre han til Herrens barmhjettighet da han sa: "la nå din kraft, Herre, vise seg stor, som du har talt og sagt: Herren er langmodig og rik på miskunnhet. . . . Tilgi da detre folk dets misgjerning etter din store miskunnhet, som du har tilgitt dem hele veien fra Egypten og hit! "

Herren lovet å skåne Israel fot øyeblikkelig tilintetgjøtelse. Men på grunn av detes vantro og feighet kunne han ikke åpenbare sin makt og uskadeliggjøre detes fiender. I sin barmhjettighet påla han dem derfor å dra tilbake mot Rødehavet som den eneste sikre utvei.

Under opprøret hadde folket ropt: "Gid vi var død i Egyptens land eller her i ørkenen!" Nå ville denne hønren bli oppfylt, for Herren sa: "Som I har talt for mine ører, således vil jeg gjøre med eder: I denne ørken skal eders døde kropper falle, alle de blant eder som ble mønstret, så mange som I er, fra tyveårsalderen og oppover. . . . Eders barn, som I sa ville bli til rov, dem vil jeg føre der inn, og de skal lære det land å kjenne som I har ringeaktet." Og med tanke på Kaleb sa han: "Men min tjener Kaleb - fordi det var en arnen ånd i ham, og han trolig fulgte meg, så vil jeg føre ham inn i det land han har vært i, og hans ætt skal eie det." Likesom speiderne hadde brukt førti døgn på reisen, skulle nå Israels hærskarer vandre omkring i ørkenen i førti år.

Da Moses kunngjorde Guds beslutning for folket, ble deres raseri forvandlet til sorg. De visste at straffen over dem var rettferdig. Gud lot de ti troløse speiderne bli rammet av pest, og de døde like for øynene på hele Israel. I detes skjebne leste folket sin egen dom.

Nå lot det til at de oppriktig angret sin syndige ferd, men de sørget mer over følgen av sin egen onde vei enn over sin utakknemlighet og ulydighet. Da de fant ut at Herren ikke ville endre sin beslutning, våknet deres egenvilje på ny, og de nektet å dra tilbake inn i

ørkenen. Da Herren påla dem å dra bort fra fiendens land, satte han deres tilsynelatende ydmykhet på prøve, og det viste seg at den ikke var ekte. De visste at de hadde syndet alvorlig da de i et anfall av sinne prøvde å drepe de to speiderne som hadde oppfordret dem til å vise lydighet. Da de ble klar over at de hadde begått en fryktelig feil, ble de grepet av redsel, for de innså at det ville få skjebnesvangre følger. Deres sinn var ikke blitt forandret, og i en gitt situasjon ville de opptre på samme måte. Dette skjedde da Moses på Guds befaling påla dem å dra inn i ørkenen igjen.

Bestemmelsen om at Israel ikke skulle komme inn i Kanaan på førti år, var en bitter skuffelse for Moses og Aron, Kaleb og Josva. Likevel aksepterte de Guds avgjørelse uten å protestere. Men de som hadde klaget over Guds handlemåte og gitt uttrykk for at de ville dra tilbake til Egypt, gråt og sørget fordi de gikk glipp av de velsignelser de hadde ringeaktet. Tidligere klaget de uten grunn. Nå hadde de virkelig noe å gråte for. Hvis de hadde sørget over sin synd da de ble gjort oppmerksom på den, ville denne dom aldri ha blitt uttalt over dem. Men nå sørget de over straffen. Deres sorg var ikke uttrykk for virkelig anger, og derfor ble heller ikke dommen omgjort.

Folket gråt hele natten, men om morgenen øynet de nytt håp. De bestemte seg for å gjøre opp for sin feige atferd. Da Gud påla dem å dra opp og innta landet, nektet de. Og da han nå bød dem å dra tilbake, var de like morvillige. Nå var de fast bestemt på å gå til angrep og innta landet. Kanskje ville Gud godta deres handlemåte og ombestemme seg!

Det var deres plikt og forrett å dra inn i landet på det tidspunkt Gud hadde bestemt. Men på grunn av deres gjenstridighet gikk denne anledningen fra dem. Ved å hindre dem i å dra inn i Kanaans land hadde Satan oppnådd sin hensikt. Stikk i strid med Guds vilje fikk han dem nå til å gjøre akkurat det som de nektet å gjøre da Gud forlangte det. Den store bedrager vant seier ved å få dem til å gjøre opprør for annen gang. De hadde tvilt på at Gud kunne hjelpe dem til å innta Kanaan. Nå mente de å kunne klare det uten hans hjelp. "Vi har syndet mot Herren," sa de, "nå vil vi dra opp og stride, således som Herren vår Gud har befalt oss."I Så forblindet var de blitt på grunn av overtredelse! Herren hadde aldri pålagt dem å "dra opp og stride". Det var ikke hans hensikt at de skulle ta landet ved krig, men ved streng lydighet mot hans befalinger.

Selv om deres sinn var uforandrer, hadde de måttet inntømme det syndige og tåpelige i sin opprørske handlemåte da de hørte speidernes rapport. Nå innså de verdien av den velsignelse de så tankeløst hadde kastet vrak på. De bekjente at det var deres egen vantro

som hadde stengt dem ute fra Kanaan. "Vi har syndet!" sa de. Dermed erkjente de at de selv hadde skylden, ikke Gud som de i ondskap hadde anklaget for løfrebrudd. Slik kom det noe godt ut av deres bekjennelse, tross alt. Selv om denne innrømmelsen ikke var noe utslag av ekte anger, tjente den likevel til å rettferdiggjøre Guds handlemåte med dem.

Herren gjør fremdeles bruk av en lignende fremgangsmåte for å få mennesker til å innse hans rettferdighet og til å ære hans navn. Ofte hender det at bekjennende kristne klager over måten han leder på. De ringeakter hans løfter, gir etter for fristelse og samarbeider med onde engler for å krysse hans planer. Da griper Herren ofte inn slik at mennesker som kanskje ikke er drevet av sann anger, blir overbevist om sin synd og tvinges til å innrømme sin onde handlemåte og til å innse at Gud er rettferdig og god. Det er slik Gud motvirker og avslører mørkets gjerninger. Det skjer kanskje ikke noen radikal forandring hos dem som syndet. Likevel gjøres det innrømmelser som forsvarer Guds ære og renvasker dem som trofast refser det onde, men som likevel blir motarbeidet og baktalt. Slik vil det gå når Guds vrede til sist blir utgytt. Når "Herren kommer med sine hellige engler i tusentall for å holde dom over alle", vil han også "kreve alle gudløse til regnskap for alle de ugudelige gjerninger de har gjort".' Hver eneste synder vil da innse og innrømme at dommen er rettvis.

Uten å ta hensyn til Guds dom forberedte israelittene seg på å erobre Kanaan. De skaffet seg rustninger og ktigsvåpen og følte seg sterke nok til å ta opp kampen. Men i Guds og hans sorgfulle tjeneres øyne var de sørgelig uskikket. Førti år senere da Herren befalte dem å dra opp og innta Jeriko, lovet han å gå med dem. Arken som inneholdt hans lov, ble båret foran hæren, og de menn Herren hadde utvalgt, skulle lede fremrykningen under guddommelig overoppsyn. Med en slik ledelse kunne ingen skade dem. Stikk i strid med Guds befaling drog de nå ut for å kjempe mot fienden, uten arken og uten Moses og til tross for at deres egne ledere hadde forbudt det.

Da trompetsignalet lød, skyndte Moses seg etter dem med denne advarsel: "Hvorfor overtrer I Herrens bud? Det vil ikke lykkes. Dra ikke der opp! For Herren er ikke blant eder, I kommer bare til å bli slått av eders fiender. For amalekittene og kanaanittene vil møte eder der, og I skal falle for sverdet."

Kanaanittene hadde hørt om den mystiske makt som syntes å beskytte dette folket, og om miraklene som var skjedd for deres skyld. De samlet derfor en sterk hær for å drive invasjonshæren tilbake. Angriperne hadde ingen leder, og ingen hadde bedt Gud om seier. De hadde den desperate målsetting å snu skjebnen eller dø i kampen. Selv om de var uten

krigserfaring, utgjorde de en stor hær, og de håper å kunne knekke motstanden ved et overraskelsesangrep. Lover mot utfordret de fienden Som ikke våget å gå til angrep.

Kanaanittene hadde tatt stilling på et høydedrag som bare var tilgjengelig langs vanskelige fjellpass og en bratt og farlig skråning. Den tallrike hebreerhæren ville bare utsette seg for et desto mer knusende nederlag. Langsomt klatret de oppover fjellsidene der de hele tiden var utsatt for dødbringende kastevåpen. Digre steinblokker kom veltende nedover fjellsiden og farget stien med blodet fra dem som ble drept. De som utmattet nådde roppen, møtte vold som motstand og ble drevet tilbake med store tap. Slagmarken lå overstrødd med falne israelitter. Deres hær var fullstendig tilintetgjort. Dette opprørseksperimentet endte med død og ødeleggelse. Til slutt måtte hæren kapitulere, og de som overlevde, vendte tilbake "og gråt for Herrens åsyn". Men Herren ville "ikke høre" på dem.

Dette var en klar seier for Israels fiender som skjelvende av redsel hadde ventet på den mektige hæren som nærmet seg. Nå ble de overbevist om at de kunne motstå den. Alt det de hadde hørt om de mirakuløse ting Gud hadde gjort for sitt folk, betraktet de nå som falske rykter, og de fant ingen grunn til å frykte. Israelittene hadde selv skylden for at kanaanittene nå fikk nytt pågangs mot, nbe Som i høy grad vanskeliggjorde erobringen av landet. De hadde ikke annet å gjøre enn å trekke seg tilbake og dra inn i den ørkenen der de visste at hele folket skulle få sin grav.

Kapitel 35 - Opprør i leiren

Straffedommen over israelittene la en midlertidig demper på deres klage og opprørstrang. Men opprørsånden var fremdeles lever de, og den fikk bitre følger. De tidligere tilfeller av opprør var hovedsakelig et resultat av en akutt stemningsbølge. Men nå ble det dannet en sammensvergelse for å ta makten fra de ledere som Gud selv hadde utpekt.

Hovedpersonen bak denne sammensvergelsen var Korah, en levitt som hørte til Kahat-slekten og var en fetter av Moses. Han var en evnerik mann med stor innflytelse. Han var knyttet til tabernakeltjenesten, men var misfornøyd med sin status og strebet etter presteverdigheten. Presteembetet hadde tidligere tilfalt den førstefødte sønn i hver familie. Nå var det blitt betrodd Aron og hans hus. Dette hadde ført til misunnelse og misnøye. I det skjulte hadde Korah motarbeider Moses og Aron, men hadde ikke våget å gjøre åpent opprør. Men til slutt unnfanget han den dristige plan å styrte både den borgerlige og den religiøse myndighet.

Det var ikke vanskelig å finne noen som var enig med ham. På sørsiden av tabernaklet, like i nærheten av teltene til Korah og kahatittene, holdt Rubens stamme til. Datan og Abiram, to av stammehøvdingene, hadde teltene sine tett opp til Korahs telt. De gikk villig med på hans ærgjerrige planer. Som etterkommere etter Jakobs eldste sønn påstod de at det var deres rett å utøve borgerlig myndighet, og de ble enige om å dele presteverdigheten med Korah.

Stemningen blant folket gjorde at Korahs planer vant gehør. Den bitre skuffelsen førte til at tvilen, misunnelsen og hatet blusset opp på ny, og de rettet nye klagemål mot den-tålmodige lederen. Stadig vekk glemte de at de var i Guds varetekt, at paktens engel var detes usynlige leder, at Kristus gikk fotan dem i skystøtten og at Moses fikk all veiledning fra ham.

De ville ikke godta den fryktelige dommen at de alle måtte dø i ørkenen. Derfor var de snare til å gripe et hvilket som helst påskudd til å tro at det ikke var Gud, men Moses som ledet og som hadde felt dommen over dem. Selv om den saktmodigste mann på jotden gjorde sitt ytterste for å få bukt med folkets stivsinn og manglende vilje til å underkaste seg,

hjalp det ikke. Heller ikke de mange tomrom i tekkene og de mange savnede som viste Guds mishag over deres tidligere frafall, fikk dem på bedre tanker. På ny gav de etter for fristelse.

Det enkle liv Moses hadde levd som sauegjeter, hadde vært langt fredeligere og lykkeligere enn hans nåværende rolle som leder for denne veldige flokken av opprørske elementer. Men der kunne ikke påvirke hans valg. I stedet for gjeter staven hadde han fått et maktseptet som han ikke kunne legge ned før Gud gav ham avløsning.

Han som leser hemmelighetene i hverr enesre menneskehjerte, visste hva Korah og tilhengerne hans planla. Gud hadde advart og undervist sitt folk på en slik måte at de burde ha unngått å bli bedratt av slike intrigemakere. De hadde sett hvordan Guds straffedom rammet Mirjam fordi hun var misunnelig og førte klagemål mot Moses. Herren hadde erklært at Moses var mer enn en profet: "Munn til munn taler jeg med ham." Og han føyde til: "Hvordan kunne I da våge å tale ille om Moses, min tjener?" Dette gjaldt ikke bare Aron og Mirjam, men hele Israel.

Korah og hans medsammensvorne var priviligerte personer som hadde vært vitne til særlige åpenbaringer av Herrens kraft og storhet. De var blant dem som hadde vært sammen med Moses på fjellet og sett Guds herlighet. Men siden den gang hadde det skjedd en forandring. De hadde latt seg friste, ganske lite til å begynne med, senere mer og mer etter hvert som fristelsen fikk næring. Til slutt fikk Satan fullstendig makt over dem slik at de fikk mot til å spre utilfredshet. De lot som de var svært interessert i folkets vel og snakket til å begynne med lavmelt seg imellom om sin misnøye, senere også til de ledende menn i Israel. Deres insinuasjoner ble så velvillig mottatt at de fikk mot til å gå enda videre. Til slutt trodde de selv at de var drevet av nidkjærhet for Gud.

De klarte å få to hundre og femti høvdinger med seg. De var kjente menn i Israel. Med disse sterke og innflytelsesrike personer bak seg kjente de seg over bevist om at de kunne foreta radikale endringer i ledelsen og innføre store for bedringer i forvaltningen Som Moses og Aron stod for.

Ærgjerrigheten førte til misunnelse, og misunnelsen til oppstand. De hadde drøftet seg imellom om Moses egentlig hadde krav på så stor myndighet og ære, inntil de mente at hvem som helst av dem kunne fylle stillingen like godt som han. Videre innbilte de seg selv og hverandre at Moses og Aron selv hadde skaffet seg den posisjon de hadde. De

misfornøyde påstod at de to lederne hadde opphøyet seg selv over Herrens menighet ved å rane til seg prestetjenesten og forvaltningen, til tross for at deres slekt ikke hadde noen privilegier fremfor andre. De var ikke mer hellige enn den øvrige befolkning og burde ha nøyet seg med å være på høyde med sine brødre. For disse var ikke mindre begunstiget når det gjaldt Guds spesielle nærvær og beskyttelse.

Det neste målet for dem som hadde sammensverget seg, var å få folket med seg. Folk setter aldri så stor pris på sympati og ros som når de har urett og fottjener irettesettelse. På den måten var det at Korah og hans tilhengere vant gehør og sikret seg støtte hos folket. De hevdet at det slett ikke var folkets misnøye som hadde nedkalt Guds vrede over dem. De sa at folket ikke hadde gjort noe galt, men hare forlangt det de hadde krav på. Derimot var Moses en hensynsløs hersker som hadde refset folket og kalt dem syndere, mens de i virkeligheten var er hellig folk som hadde Herren iblant seg.

Korah minnet dem om deres ferd gjennom ørkenen der de hadde vært i alvorlige vanskeligheter, og hvor mange hadde omkommet på grunn av misnøye og ulydighet. Tilhørerne syntes det var innlysende at de kunne ha unngått vanskelighetene hvis bare Moses hadde opptrådt annerledes. De var enige om at han hadde skylden for deres ulykker, og at de var blitt hindret i å komme inn i Kanaan på grunn av hans og Arons dårlige måte å lede på. Om bare Korah ble deres leder, ville reisen lykkes. Han oppmuntrer dem ved å legge vekt på alt det gode de gjorde, fremfor å refse syndene deres. I steder for å vandre omkring i ørkenen ville de dra direkte tilløftets land.

Blant de misnøyde i menigheten var det et samhold som aldri før. Det som Korah oppnådde ved å henvende seg til folket, gav næring til hans selvtillit og styrket hans tro på at Israels frihet ville komme i fare hvis Moses uten videre fikk beholde den myndighet han hadde ranet til seg. Han hevdet også at Gud hadde åpenbart hele saken for ham og gitt ham fullmakt til å foreta utskiftninger i ledelsen før det ble for sent.

Likevel var det mange som ikke aksepterte Korahs anklager mot Moses. De tenkte på hans tålmodige og selvoppofrende innsats og følte seg urolige. De prøvde å finne et eller annet selvisk motiv for den store interesse han hadde lagt for dagen, og gjentok den gamle beskyldningen om at han hadde ført dem ut i ørkenen for å ta fra dem det de eide.

Til å begynne med foregikk alt i der skjulte. Men da bevegelsen var blitt så sterk at lederne følte tidspunktet var inne til å fremkalle et åpent brudd, stod Korab frem og beskyldte Moses og Aron for å ha tilranet seg en myndighet som Korab og hans tilhengere hadde like mye krav på. De klaget også ovet at folket hadde mistet sin frihet og uavhengighet. "Nå får det være nok," sa de. "Hele menigheten er hellig, alle sammen, og Herren er midt iblant dem; hvorfor opphøyer I eder da over Herrens menighet?"

Moses hadde ingen anelse om denne planlagte sammensvergelsen, og da han ble klar over hvor alvorlig situasjonen var, søkte han Gud i bønn. Etter bønnen var han fortsatt sorgfull, men rolig og fattet. Gud hadde lovet å være med ham. "I morgen skal Herren åpenbare hvem som tilhører ham, og hvem som er hellig, så han lar ham komme nær til seg; og den som han utvelger, ham vil han la komme nær til seg." Avgjørelsen skulle utsettes til neste dag for at alle skulle få tid til å tenke seg om. Da skulle de som gjorde krav på å bli prester, komme hver med sitt røkelseskar og ofre røkelse ved tabernaklet i menighetens nærvær.

Loven sa uttrykkelig at bare de som var innviet til det hellige embetet, skulle gjøre tjeneste i helligdommen. Endog Nadab og Abihu som selv var prester, ble drept fordi de våget å benytte "fremmed ild" i strid med Guds befaling. Moses oppfordret sine anklagere til å la Gud avgjøre saken.

Moses henvendte seg nå til Korah og de andre levittene og sa til dem: "Er det for lite for eder at Israels Gud har utskiIr eder fra Israels menighet for å la eder komme nær til seg, så I skal utføre tjeneste ved Herrens tabernakel og stå for menighetens åsyn for å tjene den? Han har latt deg komme nær til, og med deg alle dine brødre, Levis barn; og nå attrår I endog prestedømmet! Derfor er du og hele din flokk opprørere mot Herren; for hva er Aron, at I knurrer mot ham?"

Datan og Abiram hadde ikke vært så dristige som Korah. I håp om at de ikke var blitt fullstendig fordervet, selv om de var kommet med i sammensvergelsen, kalte Moses dem til seg for å få vite hva de anklaget ham for. Men de ville ikke komme og nektet å anerkjenne hans myndighet. Mens hele forsamlingen hørte på, svarre de: "Er det ikke nok at du har ført oss opp fra et land som flyter med melk og honning, for å la oss dø i ørkenen, siden du endog vil gjøre deg til hersker over oss? Heller ikke har du ført oss inn i et land som flyter med melk og honning, eller gitt oss åkrer og vingårder i eie; tenker du du kan synkverve disse folk? Vi kommer ikke."

Slik omtalte de der landet hvor de hadde vært slaver. Det var de samme uttrykk Herren hadde brukt for å beskrive det landet han hadde lovet å gi dem i arv. De sa om Moses at han gav seg ut for å stå under Guds ledelse for på den måten å befeste sin egen myndighet. De ville ikke lenger finne seg i å bli ført omkring i blinde, i det ene øyeblikket mot Kanaan, og så tilbake til ørkenen igjen, slik det passet inn i hans ærgjerrige planer. Han som hadde vært en kjærlig far og tålmodig hyrde, ble fremstilt som en tyrann og maktraner. De gav ham skylden for at de ikke fikk komme inn i Kanaan, selv om det var på grunn av deres egen synd. Det var tydelig at folket srod på opprørernes side. Men Moses prøvde ikke å forsvare seg. I forsamlingens påhør kalte han høytidelig Gud til vitne på at hans motiver var rene og hans opprreden korrekt, og bad ham være dommer.

Dagen etter møtte de to hundre og femti høvdinger frem med Korah i spissen, hver med sitt ildkar. De ble ført inn i forgården til tabernaklet, mens folket samlet seg utenfor for å se hva resultatet skulle bli. Det var ikke Moses som hadde kalt menigheten sammen for å være vitne til at Korah og hans tilhengere led nederlag. Men i blind formastelse hadde opprørerne kalt folket sammen for å være vitne til deres seier. En stor del av forsamlingen tok åpenlyst parti for Korah, som regnet med å vinne saken mot Aron.

Mens de var samlet for Guds åsyn, "åpenbarte Herrens herlighet seg for menigheten". Gud gav Moses og Aron denne befaling: "Skill eder ut fra denne menighet, så vil jeg gjøre ende på dem i et øyeblikk." Men de falt ned på sitt ansikt og bad: "Gud, du Gud som rår over livsens ånde i alt kjød! Vredes du på hele menigheten fordi om en mann synder?"

Korah hadde trukket seg tilbake fra forsamlingen for å slutte seg til Datan og Abiram da Moses sammen med de sytti eldste gikk bort for å advare dem som hadde nektet å møte frem. Mengden fulgte etter. Før Moses bar frem sitt ærend, lot Gud ham si til folket: "Vik bort fra disse ugudelige menns telter, og rør ikke ved noe av det som hører dem til, for at I ikke skal bli bortrykket for alle deres synders skyld!" Folket retter seg etter advarselen, for alle var engstelige for straffedommen som truet. Hovedmennene i opprøret ble sviktet av dem de hadde ført bak lyset, men de var fremdeles like forherdet. De stod i teltåpningen sammen med sin familie og trosset den guddommelige advarsel.

På vegne av Israels Gud erklærte Moses i hele menighetens påhør: "Derpå skal I kjenne at det er Herren som har sendt meg til å gjøre alle disse gjerninger, og at det ikke er av egen drift jeg gjør det: Dersom disse folk dør på samme måte som alle andre mennesker, eller de

hjemsøkes på samme måte som alle andre mennesker, da har Herren ikke sendt meg; men dersom Herren gjør noe som ikke før er hendt - dersom jorden lukker opp sin munn og sluker dem og alle deres, så de farer levende ned i dødsriker, da ver I at disse menn har forakret Herren."

Hele Israel hadde sine øyne festet på Moses mens de i redsel og spenning ventet på hva som ville skje. Da han var ferdig med å tale, delte jorden seg, og opprørerne forsvant levende ned i avgrunnen med alt det de eide. "De omkom og ble utryddet av menigheten." Folket flykter fordi de følte seg medskyldige i deres synd.

Men straffedommen var ennå ikke fullbyrdet. Ild skjøt ut fra skyen og fortærte de ro hundre og femti høvdinger som hadde ofrer røkelse. Ettersom de ikke hadde vært med å sette i gang opprører, ble de ikke tilintergjorr sammen med hovedmennene i sammensvergelsen. De fikk se hvordan der gikk med dem så de kunne gå i seg selv. Men de holdt forrsatt med opprørerne og måtte dele deres skjebne.

Dersom Korah og hans tilhengere hadde angret og bedr om tilgivelse da Moses trygler Israel om å treffe forholdsregler for å unngå tilintetgjørelsen, kunne straffedommen ha vært unngått. Men deres staffer beseglet deres skjebne. Hele menigheten hadde del i deres skyld, for alle hadde i srørre eller mindre grad sympatisert med dem. Men Gud behandler opprørslederne annerledes enn de som hadde latt seg lede. De som var blitt villedet, fikk anledning til å angre. De hadde fårr et avgjørende bevis på at de hadde tarr feil, og at Moses hadde rett. Den utvetydige åpenbaring av Guds makt hadde fjerner all tvil.

Jesus var den engelen som drog foran hebreerne, og han ønsket å redde dem fra undergangen. Ennå kunne de få tilgivelse. Straffedommen fra Gud var overhengende, den var en oppfordring til dem om å vende om. Himmelen hadde grepet inn på en måte som ikke var til å ta feil av, og opprøret ble stanset. Hvis de hadde benytter anledningen da Gud grep inn, kunne de ha blitt redder. I redsel prøvde de å flykre fra straffedommen, men de var ikke blitt kurerr for sin opprørsrrang. De vendte til bake til sine reir den kvelden, lamslått av skrekk, men uten å angre.

Så lenge hadde Korah og hans tilhengere smigrer dem, at de til slutt virkelig trodde om seg selv at de var gode mennesker, og at Moses hadde gjort dem urett. Skulle de nå vedgå åpent at Korah og hans tilhengere hadde ratt feil og at Moses hadde rett, ville de også bli

nødt til å innrømme at der var Gud som hadde besremt at de måtre dø i ørkenen. Så langt var de ikke villige til å gå, og prøvde derfor å overbevise seg selv om at Moses hadde narret dem. De innbilte seg at en nyordning var under utvikling, der de ville få anerkjennelse i stedet for irettesettelse, og velvære i sredet for engstelse og bekymring. De som var omkommet, hadde smigtet folket og vist velvilje og fotståelse. Folket gikk detfot ut fra at Korah og hans følgesvennet var gode mennesket, og at Moses hadde skylden for at ødeleggelsen hadde tammet dem.

Det er neppe mulig for mennesket å vise en større hån mot Gud enn å fotakte og forkaste de redskaper han benytter for å frelse dem. Israelittene var ikke bare skyldige i dette, de hadde også lagt planer om å drepe Moses og Aron. Likevel innså de ikke nødvendigheten av å søke tilgivelse hos Gud fot sin synd. I stedet for å benytte den prøvetiden Gud hadde gitt dem til å angre sin synd, tilbrakte de natten med å finne ut hvordan de best kunne trosse de vitnesbyrd som pekte dem ut som de mest skyldige. De hatet fremdeles de menn Gud hadde utvalgt, og innstilte seg på å trosse deres myndighet. Satan var også på pletten for å forvirre deres dømmekraft og føre dem i avgrunnen.

Hele Israel hadde flyktet i redsel da de hørre ropet fra de dødsdømte syndere som ble dratt ned i avgrunnen. For de sa: "Jorden kunne sluke oss og." "Men dagen etter knurret hele Israels barns menighet mot Moses og Aron og sa: Det et I som har slått Herrens folk i hjel." Igjen var de klar til å gjøre vold mot sine trofaste, selvoppofrende ledere. Da kom Herrens herlighet til syne i skyen over tabernaklet, og en røst fra skyen talte til Moses og Aron: "Gå borr fra denne menighet, så vil jeg gjøre ende på dem i et øyeblikk."

Moses hadde ikke syndet. Derfor hadde han ikke noen grunn til å flykte i redsel og overlate folket til sin skjebne. Han ble stående i ro og viste i denne avgjørende krisetime at han hadde en sann hyrdes omsorg for den flokken som var betrodd ham. Ved å gå i forbønn for folket holdt han hevnens arm tilbake, og hindret dermed at det opprørske og ulydige Israel ble fullstendig tilintetgjort.

Men vredens engel var allerede dratt ut, og pesten utførte sitt dødbringende verk. Etter pålegg fra sin bror tok Aron et ildkar og skyndte seg midt inn i forsamlingen for å gjøre soning for dem. "Han stod der mellom de døde og de levende." Mens røkelsen steg opp, stod Moses i tabernaklet og bad til Gud, og hjemsøkelsen opphørte. Men da var allerede fjorten tusen israelitter omkommet. Det var et vitnesbyrd om den syndeskyld som er et resultat av knurring og opprør mot Gud.

Det ble videre gjort klart at prestedømmet var knyttet til Arons familie. Gud påla hvet stamme å skaffe en stav som de skulle skrive stammenavnet på. Arons navn ble skrevet på staven for Levis stamme. Stavene ble lagt i tabernaklet "foran vitnesbyrdet". Hvis en av stavene blomstret, var det tegn på at Herren hadde valgt den stammen til å være prester. "Da nå Moses dagen etter kom inn i vitnesbyrdets telt, fikk han se at Arons stav - den som var for Levis hus - hadde spiret; den hadde både skutt spirer og satt blomster og fått modne mandler." Staven ble vist frem for folket, og siden ble den lagt i tabernaklet som et vitnesbyrd for fremtidige slekter. Dette mirakel avgjorde tvistemålet om hvem som skulle utføre prestetjeneste.

Der var nå fastslått med sikkerhet at Moses og Aron hadde talt med guddommelig autoritet, og folket var nødt til å godta den ubehagelige sannhet at de skulle dø i ørkenen. "Se, vi omkommer, vi er fortapt, vi er fortapt alle sammen," utbrør de. De bekjente at de hadde syndet da de gjorde opprør mot sine ledere, og at Korah og hans menn hadde lidt en rettferdig straff.

Korahs opprør er en fremstilling i forminsket målestokk av det som i hin tid førte til Satans opprør i himmelen. Det var stolthet og ærgjerrighet som drev Lucifer til å kritisere Guds styresett og forsøke å velte den orden Gud hadde grunnlagt i himmelen. Etter sitt fall har det vært Satans hensikt å innpode den samme misunnelse og misnøye i menneskene, og det samme ærgjerrige jag etter stillinger og ære. Slik arbeidet han med Korah, Datan og Abiram. Han egget deres trang til selvopphøyelse og fikk dem til å nære misunnelse, mistro og opp-rørstrang. Satan fikk dem til å forkaste Gud som deres leder ved at de forkastet de personer Gud hadde utValgt. Men samtidig som de knurret mot Moses og Aron og spottet Gud, var de så forblindet at de betraktet seg selv som rettferdige, og mente at de som hadde irettesatt dem, var drevet av Satan.

De samme onder som var årsak til Korahs ulykke, eksisterer fremdeles. Overalt møter vi stOlthet og ærgjerrighet. Når disse egenskaper får næring, åpner de døren for misunnelse og maktbegjær. Mennesket blir fremmed for Gud, og umerkelig trekkes det inn i Satans rekker. I likhet med Korah og hans tilhengere er det mange i dag, endog blant bekjennende kristne, som bare er opptatt av å opphøye seg selv. For å sikre seg folkets støtte og gunst, viker de ikke tilbake for å fordreie sannheten, baktale Herrens tjenere og tillegge dem de samme lave motiver som de selv har. Den som stadig gjentar en usannhet, endog på tross av klare beviser, vil til slutt oppfatte den som sannhet. Mens de anstrenger seg for å bryte ned

folkets tillit til de personer Gud har utValgt, mener de selv at de utretter noe godt, og at de tjener Gud.

Hebreerne var ikke villige til å rette seg etter de påbud og retningslinjer Gud hadde gitt. De ble utålmodige når handlefriheten ble begrenset, og tålte ikke å bli irettesatt. Det var grunnen til at de kuurret mor Moses. Hvis de hadde fått frie tøyler til å gjøre som de selv ønsket, ville det også ha-blitt mindre klage. Gjennom hele historien har Guds tjenere møtt den samme innstilling.

Når menneskene gir etter for sine syndige impulser, får Satan adgang til deres sinn, og de går fra det ene sradium av ondskap til det nesre. Når de forkaster lyset, blir sinnet formørket og hjertet forherdet. Dermed blir der lettere for dem å ta der neste skritt på syndens vei og forkaste et enda klarere lys. Til slutt er det blitt en vane å gjøre det som er galt. Synden forekommer ikke lenger så syndig. Den som trofast forkynner Guds ord, og dermed påpeker deres synder, blir lagt for hat. Fordi de er uvillige til å bringe det offer som en reform krever, vender de seg mot Herrens tjener og stempler hans irertesettelser som harde og uberettigede. Likesom Korah kunngjør de at det ikke er folker som har feil, men han som irettesetter. De som er misunnelige og utilfredse, beroliger samvittigheten ved å ty til et slikt bedrag. De samarbeider om å så splid i menigheten og svekke hendene til dem som gjerne vil være med å bygge opp.

Det har alltid vakt mistanke når de som Gud har valgt til å lede sitt verk, har hatt fremgang. De som er misunnelige og kritikksyke, oppfatter alt på en feilaktig måte. Slik var det da Luther, Wesley og de andre reformatorer levde, og slik er det også i dag.

Korah ville ikke ha handlet som han gjorde om han hadde visst at alle de påbud og irettesettelser Israel fikk, kom fra Gud. Men han burde ha visst det. Gud hadde gitt overveldende beviser for at han ledet Israel. Men Korah og hans likesinnede forkastet lyset så lenge at de til slutt ikke lot seg overbevise av selv de tydeligste åpenbarelser av Guds kraft. De mente at alt sammen var av menneskelig eller djevelsk opprinnelse. Det samme gjorde folket.

Dagen etter at Korah og hans tilhengere var blitt utslettet, kom de til Moses og Aron og sa: "Det er I som har slått Herrens folk i hjel." De hadde fått det klareste bevis på Guds mishag med deres opptreden da de personer som hadde villedet dem, ble utryddet. Likevel

våger de å påstå at Satan stod bak den straffedom som Gud hadde ført over dem, og at Moses og Aron hadde brakt død og ulykke over gode og hellige mennesker ved hjelp av onde makter. Det var dette som beseglet dommen over dem. De hadde syndet mot Den Hellige Ånd, en synd som forherder menneskehjertet og gjør det upåvirkelig overfor Guds nåde. "Den som taler et ord mot Menneskesønnen, skal få tilgivelse. Men den som taler mot Den Hellige Ånd, skal ikke få tilgivelse, verken i denne verden eller i den kommende." Frelseren uttalte dette da jødene tilskrev Beelsebul de velgjerninger han selv hadde utført i Guds kraft. Det er gjennom Den Hellige Ånd at Gud har forbindelse med menneskene. De som med fritt forsett forkaster denne makt som satanisk, har avskåret forbindelsen mellom sjelen og himmelen.

Gud virker gjennom sin Ånd for å refse synderen og overbevise ham om hans synd. Dersom Åndens gjerning blir forkastet for godt, kan Gud ikke gjøre mer for mennesket. Hans nåde er uttømt. Overtrederen har brutt forbindelsen med Gud, og det finnes ikke lenger noe botemiddel mot synd. Gud har ikke andre måter å overbevise og omvende synderen på. "La ham fare!'" lyder Guds befaling. "Da finnes det ikke lenger noe offer for synder. Forferdelig er det vi da har i vente: dommen og Guds brennende iver som skal fortære dem som står ham imot."

Kapitel 36 - Tilbake til ørkenen

Under ørkenvandringen som varte i nesten førti år, var Israels barn tapt for den øvrige verden. Moses uttrykker det slik: "Den tid vi var på vandring fra Kades-Barnea, til vi gikk over Sered-bekken, var åtte og tretti år, og da var hele den slekt - alle våpenføre menn - utdødd av leiren, som Herren hadde svoret at det skulle gå dem. Og Herrens hånd var også mot dem, så han rev dem bort av leiren, til det var ute med dem."

I disse årene ble folket stadig minnet om at de var under guddommelig tukt. Under opprøret ved Kades hadde de forkastet Gud, og han hadde midlertidig forkastet dem. De hadde misligholdt pakten med ham. Derfor kunne de heller ikke motta paktens tegn, nemlig omskjærelsen. At de ønsket å vende tilbake til slaveriet i Egypt, viste at de var uverdige til friheten. Derfor skulle de heller ikke feire påsken som var innstiftet til minne om utfrieisen fra trelldommen.

Men tabernakeltjenesten vitnet om at Gud ikke helt hadde glemt sitt folk. Han sørger hele tiden for dem. Moses summerte opp deres vandringsår på denne måten: "Herren din Gud har velsignet deg i alt det du har tatt deg fore, han har båret omsorg for deg på din vandring gjennom denne store ørken; i førti år har Herren din Gud nå vært med deg, du har ikke manglet noe."' Sangen som levittene fremførte, og som Nehemias har skrevet ned, gir en levende skildring av Guds omsorg for Israel selv i de årene da han hadde forkastet dem: "Men du - i din store barmhjertighet forlot du dem ikke i ørkenen; skystøtten vek ikke fra dem om dagen, men ledet dem på veien, ei heller vek ildstøtten fra dem om natten, men lyste for dem på den vei de skulle gå. Du gav dem din gode Ånd til å lære dem; du nektet ikke deres munn din manna, og du gav dem vann når de tørstet. I førti år forsørget du dem i ørkenen, . . . deres klær ble ikke utslitt, og deres føtter ble ikke hovne."

Ørkenvandringen skulle ikke bare være en straffedom for folkers opprør og misnøye, men skulle også tjene til å oppdra den kommende slekt og forberede dem til å dra inn i løftets land. Derfor sa Moses: "Likesom en mann opptuktet sin sønn, således opptukter Herren din Gud deg." "Og du skal komme i hu hele den vei Herren din Gud har ført deg på i disse førti år i ørkenen for å ydmyke deg og prøve deg og for å kjenne hva som var i ditt hjerte, om du ville ta vare på hans bud eller ikke. Og han ydmyker deg og lot deg hungre, og han gav deg manna å ete, en mat som hverken du ellet dine fedre kjente, fordi han ville la

deg vite at mennesket ikke lever av brød alene, men at mennesket lever av hvert ord som går ut av Herrens munn."

"Han fant ham i et øde land, i villmarken, blant ørkenens hyl; han verner om ham, han våket over ham, han voktet ham som sin øyesten." "I all deres trengsel var det ingen trengsel, og hans åsyns engel frelste dem; i sin kjærlighet og sin store mildhet gjenløste han dem, og han tok dem opp og bar dem alle den gamle tids dager." Men det eneste vi hører om detes opphold i ørkenen, er eksempler på oppstand mot Herren. Korahs opprør førte til at fjorten tusen israelitter ble drept. Det forekom også tilfeller av forakt for Guds autoritet.

En gang hendte det at sønnen til en israelittisk kvinne og en egypter fra de blandede folkeslag som hadde fulgt med israelittene fra Egypt, forlot sin anviste plass i leiren. Han gikk inn på israelittenes område og påstod at han hadde rett til å slå opp teltet der. Men dette var forbudt ifølge Guds lov, for etterkommere av egypterne var avskåret fra menigheten inntil tredje generasjon. Det oppstod et motsetningsforhold mellom ham og en israelitt, og da saken ble henvist til domstolen, tapte han den.

Han ble rasende og forbannet dommeren, og i diskusjonens hete spottet han Guds navn. Straks ble han ført frem for Moses. På et tidligere tidspunkt var det blitt bestemt at "den som banner sin far eller sin mor, skal visselig late livet".

Men det var ikke sagt hvordan et tilfelle som dette skulle behandles. Forbrytelsen var så forferdelig at man mente det var nødvendig med et spesielt påbud fra Gud. Mannen ble holdt i varetekt inntil Herrens avgjørelse forelå. Gud selv felte dommen, og den gikk ut på at overtrederen ble ført utenfor leiren og stenet til døde. De som hadde vært vitne til mannens synd, la hendene på hans hode og bekreftet at anklagen mot ham var sann. De kastet deretter de første stenene, og folket som stod omkring, tok del i fullbyrdelsen av dommen.

Deretter ble det kunngjort en lov med henblikk på lignende forseelser: Du en jødisk ordning. De påstår at hvis den skal holdes hellig, må overtredelse medføre dødsstraff. Men vi ser at gudsbespottelse ble straffet på samme måte som sabbatsovertredelse. Betyr det at også det tredje bud bare gjaldt jødene? Påbudet om dødsstraff gjaldt det tredje, femte, ja, nesten alle de ti bud like meget som det fjerde. Selv om overtredelse av Guds lov i dag kanskje ikke resulterer i fysisk straff, erklærer Gud i sitt ord at syndens lønn er døden. Men

når dommen til sist skal fullbyrdes, vil man oppdage at døden rammer dem som overtrer Guds hellige bud.

Hver uke gjennom alle de førti år i ørkenen ble folket minner om sin hellige forpliktelse til å holde sabbaten. Der skjedde ved mirakler med mannaen. Men selv dette fikk dem ikke til å være lydige. Selv om de ikke våger seg til å begå en så åpenlys og dristig overtredelse Som den som resulterte i en slik håndgripelig straff, var de likevel svært likegyldige med å holde det fjerde bud. Gud sier gjennom sin profet: "Mine sabbarer vanhelliger de grovelig.'" Dette var en av grunnene til at det første slektledd av ørkenvandrere ble lukket ute fra løftet' land. Men deres etterkommere tok ingen lærdom av dette. Gud hindrer dem ikke i å komme inn i Kanaan. Men på grunn av deres store likegyldighet overfor sabbaten, kunngjorde Gud at de ville bli spredt blant hedningene etter at de hadde bosatt seg i løftets land.

Fra Kades hadde Israels barn vendt tilbake til ørkenen, og da tiden for ørken. oppholdet endelig tok slutt, "kom Israels barn, hele menigheten, til ørkenen Sin, og folket ble noen tid i Kades." Her døde Mirjam og ble begravet. Dette ble skjebnen for millioner av mennesker som med store forhåpninger hadde dratt ut av Egypt. På bredden av Rødehavet hadde de sunget og danset i glede for å feire Herrens seier. Men de endte sin livslange vandring i en ørkengrav.

Synden hadde hindret dem i å få drikke av velsigneisens beger. Ville det neste slektledd ta lærdom? "Med alt dette syndet de enda og trodde ikke på hans undergjerninger. ... Når han herjet blant dem, da spurte de etter ham og vendte om og søkte Gud og kom i hu at Gud var deres klippe, og den høyeste Gud deres gjenløser."

Likevel søkte de ikke Gud i oppriktighet. De bad nok om hans hjelp når fienden plaget dem, men "deres hjerte hang ikke fast ved ham, og de var ikke tro mot hans pakt. Men han, han er miskunnelig, han tilgir misgjerning og fordervet ikke; mange ganger lot han sin vrede vende om. . . . Og han kom i hu at de var kjød, et åndepust som farer av sted og ikke kommer tilbake."

Kapitel 37 - Klippen - symbolet på Kristus

Den levende vannstrømmen som slukket tørsten for Israel i ørkenen, fløt første gang fra klippen ved Horeb som Moses slo på. Når de trengte vann under vandringen, ble behovet dekket ved et Guds mirakel. Men vannet fortsatte ikke å strømme fra Horeb. Uansett når behovet for vann meldte seg, veller det frem fra fjellkløfter tett ved leirområdet.

Det var Kristus som med kraften fra sitt guddomsord fikk de forfriskende vannstrømmene til å velle frem for Israel. "De drakk av den åndelige klippe som fulgte dem; denne klippen var Kristus." Han var kilden til alle timelige og åndelige velsignelser. Kristus, den sanne klippen, var med dem på alle deres vandringer. "Han åpnet klippen, og det fløt vann; det løp gjennom det tørre land som en strøm."

Klippen som ble slått, var et bilde på Kristus. Dette symbolet illustrerer de største åndelige sannheter. Likesom der livgivende vannet strømmet frem fra klippen som ble slått, flyrer frelsens vannstrømmer ut til en fortapt menneskehet fra Kristus som ble "slått av Gud" og "såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger". Klippen var blitt slått en gang. "Slik er også Kristus ofret en gang for å ta bort manges synder." Frelseren skulle ikke ofres for annen gang. De som søker hans nåde, behøver bare å be i Jesu navn og utøse hjertets trang i angerfull bønn. En slik bønn vil minne herskarenes Gud om Jesu sår. Da vil det livgivende blod igjen flyte frem, symbolisert ved det levende vann som strømmet ut til redning for Israel.

Etter at israelittene hadde bosatt seg i Kanaan, holdt de til visse tider en stor gledesfest til minne om det som skjedde i ørkenen da vannet strømmet ut fra klippen. På Kristi tid hadde denne feiringen utviklet seg til en imponerende seremoni som fant sted under løvhyttefesten, når folk fra hele landet var samlet i Jerusalem. Hver av de syv dagene festen varte, gikk prestene ut til Siloabrønnen for å dra opp vann i et gullkar, mens levittene spilte og sang. En stor mengde deltagere ved høytiden fulgte med for å komme ned til kilden og drikke av den mens jubeltonene lød: "Og I skal øse vann med glede av frelsens kilder." Vannet som presten hadde dratt opp, ble deretter brakt til templet under trompetklang og høytidelig sang: "Våre føtter står i dine porter, Jerusalem."' Vannet ble tømt ut over brennofferalteret mens lovsangen runget og folkemengden tok del i jubelkoret til lyden av strengeinstrumenter og dype trompettoner.

Frelseren benyttet denne symbolske tjenesten for å vende folkets sinn mot de velsignelser han var kommet for å bringe. På den siste dag i høytiden, den store festdagen, stod Jesus frem og ropte: "Den som tørster, la ham komme til meg og drikke! Den som tror på meg, fra hans indre skal det, som Skriften har sagt, renne strømmer av levende vann." Og Johannes føyer til: "Dette sa han om den Ånd de som trodde på ham, skulle få."

Det forfriskende vannet som vellet opp i et tørt og ødslig land, som fikk ørkenen til å blomstre og gav liv til dem som holdt på å bukke under, er et symbol på Guds nåde som bare Kristus kan gi. Det er det levende vannet som renser, forfrisker og styrker sjelen. Den som har tatt imot Kristus, har en usvikelig kilde av nåde og kraft i sitt indre. Jesus gjør livet lettere og veien lysere for alle som oppriktig søker ham. Når hans kjærlighet mottas i hjertet, vil den velle frem i form av gode gjerninger til evig liv. Den bringer ikke bare velsignelser ti! vedkommende selv, men de levende vannstrømmer vil velle frem i ord og rettferdsgjerninger til liv for andre som tørster.

Det samme bilde brukte Kristus i sin samtale med kvinnen ved Jakobs brønn i Samaria: "Den som drikker av det vann jeg vil gi ham, skal aldri mer tørste. Det vann jeg vil gi ham, skal bli en kilde i ham med vann som veller frem og gir evig liv."' Kristus sammenfatter de to forbildene. Han er klippen, og samtidig er han det levende vann.

De samme vakre og uttrykksfulle symboler anvendes gjennom hele Bibelen. Århundrer før Jesus kom til verden, omtalte Moses ham som en "frelsens klippe" for Israel. I Salmenes bok omtales han som "min klippe og min gjenløser", "min sterke klippe", "en klippe, som ellers blir meg for høy", "en klippe til bolig", "mitt hjertes klippe", "min tilflukts klippe". David sang om hans nåde som "hvilens vann" som flyter gjennom de grønne enger der den himmelske hyrden leder sin hjord. Av dine gleders strøm gir du dem å drikke.

For hos deg er livets kilde." Og vismannen taler om "dype vann, visdoms kilde". For Jeremias er Kristus "kilden med det levende vann". For Sakarias er han "en åpnet kilde. . . mot synd og urenhet.

Esaias beskriver ham som "en evig klippe" og som "skyggen av et veldig fjell i et tørstende land". Han gjengir det dyrebare løftet som så klart minner om den levende vannstrøm som rant til velsignelse for Israel: "De elendige og fattige søker etter vann, men det er ikke noe; deres tunge brenner av tørst. Jeg, Herren, jeg vil svare dem; jeg, Istaels Gud, jeg vil ikke forlate dem." "Jeg vil øse vann over det tørste og strømmer over det tørre." "For kilder bryter frem i ørkenen, og bekker i ødemarken." Innbydelsen lyder: "Nå vel, alle I som tørster, kom til vannene." Innbydelsen gjentas på det siste blad i Den hellige skrift. En elv med livets vann "klar som krystall" flyter frem fra Guds og Lammets trone. Guds kall lyder som et ekko gjennom tidsaldrene: "Den som vil, skal få livers vann for intet! "

Like før skaren av hebreere nådde Kades, opphørte den levende vannstrøm som i så mange år hadde vellet ut tett ved leiren. Gud ønsket å sette sitt folk på en ny prøve. Han ville gi dem anledning til å vise om de ville stole på ham eller vise vantro i likhet med deres forfedre.

De var nå kommet så langt at de kunne skimte høydedragene i Kanaan. Noen få dager til og de ville være ved grensen til løftets land. De var bare et lite stykke fra Edom som tilhørte Esaus etterkommere. Etter planen skulle de dra gjennom dette området. Moses hadde fått dette pålegg: Vend eder nå mot nord!

Og byd folket og si: I drar nå frem gjennom det land som tilhører eders brødre Esaus barn, som bor i Se'ir; og de blir redde for eder. . . . Mat skal I kjøpe av dem for penger, så I kan ete, og vann skal I også kjøpe av dem for penger, så I kan drikke.'

Denne rettledning skulle ha vært nok til å forklare hvorfor vannforsyningen opphørte. De skulle til å passere gjennom et vannrikt og fruktbart land med kurs mot Kanaan. Gud hadde lovet at de skulle få reise uhindret gjennom Edom, med anledning til å skaffe nok mat og vann til hele flokken. De burde ha gledet seg over at den mirakuløse vannstrømmen opphørte, for det viste at ørkenvandringen var slutt. Hadde de ikke vært blindet av vantro, ville de ha skjønt dette. Men det som skulle vært et tegn på at Gud var i ferd med å oppfylle sitt løfte, ble i stedet et påskudd til klage og tvil. Folket syntes å ha gitt opp alt håp om at Gud ville føre dem inn i Kanaan, og de gjorde høylytt krav på å få beholde de godene de hadde hatt i ørkenen.

Før Gud lot dem dra inn i Kanaan, mårte de vise at de trodde hans løfte. Vannet tok slutt før de nådde frem til Edom. En kort tid fikk de anledning til å gå frem i tro, uavhengig av noe synlig bevis. Men denne første prøven fremkalte hos dem den samme opprørske og utakknemlige holdning som deres fedre hadde lagt for dagen. Knapt hadde ropet °!'I vann lydt i leiren, så hadde de glemt den hånden som i så mange år hadde skaffet dem alt det de trengte. I stedet for å be ham om hjelp, klaget de og ropte i fortvilelse: "Å, at vi var omkommet dengang våre brødre omkom for Herrens åsyn!" De ønsket altså at de hadde vært blant dem som ble utryddet under Korahs opprør.

De ropte til Moses og Aron: "Hvorfor har I ført Herrens menighet inn i denne ørken, så vi må dø her, både vi og vår buskap? Og hvorfor har I ført oss opp fra Egypten, så vi er kommet til dette onde sted, hvor det hverken vokser korn eller fiken eller vintrær eller granatepler, og hvor det ikke finnes vann å drikke?"

Lederne samlet seg foran inngangen til tabernaklet og bøyde seg mot jorden. "Da åpenbarte Herrens herlighet seg fot dem," og Moses fikk dette pålegg: "Ta staven og kall menigheten sammen, du og Aron, din bror, og I skal tale til klippen midt for detes øyne, så skal den gi vann fra seg; således skal du la vann strømme ut av klippen."

De to brødrene gikk så ut til folkemengden. Moses hadde Herrens stav i hånden. De var begge kommet opp i årene og hadde lenge måttet tåle Israels opprør og gjenstridighet. Men nå mistet endog Moses tålmodigheten, og han ropte: "Nå, I gjenstridige! Mon vi kan la vann

strømme frem for eder av denne klippe?" I stedet for å tale til klippen, slik Gud hadde pålagt ham, slo han to ganger på den med staven.

Vannet strømmet frem i rikelig mengde, og alle fikk nok. Men det var begått et stort feilgrep. Moses hadde talt i opphisselse. Det han sa, var mer et uttrykk for menneskelig lidenskap enn hellig vrede over at Gud var blitt vanæret. "Nå, I gjenstridige!" hadde han sagt. Anklagen var sann, men selv sannheten må ikke uttales i vrede eller utålmodighet. Guds pålegg til Moses om å irettesette Israel for deres opprør, var smertefullt for ham, og også for folket. Men Gud hadde styrket ham til å utføre oppdraget. Da han selv pårok seg å anklage dem, gjorde han Den Hellige Ånd sorg og brakte ulykke over folket. Dermed gav han folket påskudd til å stille seg tvilende til om han tidligere hadde vært ledet av Gud, og til å finne unnskyldning for sine egne synder. Nå hadde også Moses krenket Gud, likesom de selv. De hevdet at han hele tiden hadde vist en klanderverdig opptreden, og nå hadde de funnet et kjærkomment påskudd til å forkaste alle de irettesettelser Gud hadde sendr gjennom sin tjener.

Moses hadde vist mistillit til Gud. "Mon vi kan la vann strømme frem?" utbrøt han, som om Herren ikke aktet å gjøre det han hadde lovet. Guds anklagepunkt mot Moses og Aron var klart nok. "Fordi I ikke trodde på meg og ikke helliget meg for Israels barns øyne." Da vannforsyningen opphørte, og folket begynte å knurre og gjøre opprør, sviktet deres egen tro på at Gud ville oppfylle sitt løfte. På grunn av vantro måtte det første slektledd dø i ørkenen. Men deres barn viste den samme holdning. Skulle også de gå glipp av løftet?

Moses og Aron var trette og motløse og hadde derfor ikke anstrengt seg for å demme opp for folkestemningen. Hvis de selv hadde lagt for dagen en urokkelig tro på Gud, kunne de ha fremstilt saken for folket på en slik måte at de hadde bestått prøven. Ved en rask og besluttsom utøvelse av sin dommermyndighet knnne de ha dempet misnøyen blant folk. Det var deres plikt å gjøre alt som stod i deres makt for å rette på forholdene før de bad Gud om å gripe inn. En lang rekke onde følger ville ha vært unngått dersom de raskt og effektivt hadde grepet inn overfor folkets knurring ved Kades.

Ved sin ubetenksomhet svekket Moses den undervisning Gud ønsket å gi. Klippen var et symbol på Kristus. Den var blitt slått en gang, likesom Kristus skulle ofres en gang. Neste gang var det bare nødvendig å tale til klippen, på samme måte som vi bare behøver å be om velsignelser i Jesu navn. At han slo på klippen for annen gang, ødela betydningen av dette vakre forbilde på Kristus.

I tillegg til dette hadde Moses og Aron tillagt seg en makt som bare tilhører Gud. Det var nødvendig med et guddommelig inngrep, noe som gjorde situasjonen ytterst alvorlig. Lederne i Israel skulle ha benyttet denne anledningen til å inngyte folket ærbødighet for Gud og styrke deres tro på hans makt og godhet. I stedet ropte de i harme: "Mon vi kan la vann strømme frem for eder av denne klippe?" Dermed satte de seg i Guds sted, som om det stod

til dem selv å utøve en slik makt, de som bare var skapninger som var belastet med menneskelige svakheter og lidenskaper.

Moses var nedtrykt på grunn av folkets stadige knurring og opprør, og derfor hadde han tapt sin allmektige hjelper av syne. Men uten styrke fra Gud kom den menneskelige svakhet frem hos ham og satte flekker på hans rulleblad. Den mannen som helt til avslutningen av sin livsgjerning kunne ha stått urokkelig i sin renhet og uselviskhet, var blitt overmannet. Gud var blitt vanæret overfor Israels menighet på et tidspunkt da han skulle ha vært opphøyet og æret.

Denne gang avsa ikke Gud noen dom over dem som med sin onde ferd hadde provokert Moses og Aron. Lederne hadde selv all skyld. De som var Guds representanter, hadde ikke gitt ham æren. Moses og Aron hadde følt seg forurettet.

De hadde oversett den kjensgjerning at folkets knurring ikke var rerret mot dem, men mot Gud. Det var mens de var opptatt av sitt eget og følte medlidenhet med seg selv, at de falt i synd uten å være klar over det, og forsømte å stille folket til ansvar for dets store synd mot Gud.

Bitter og dypt ydmykende var den dom som Herren i samme stund uttalte over Moses og Aron: "Fordi I ikke trodde på meg og ikke helliget meg for Israels barns øyne, derfor skal I ikke føre dette folk inn i det land jeg har gitt dem." Sammen med det opprørske Israel måtte de dø før overgangen over Jordan. Hvis Moses og Aron hadde vist tendens til selvopphøyelse eller hadde motsatt seg Guds advarsel og refselse, ville deres skyld ha vært mye større. Men de kunne ikke anklages for overlagt synd. De var blitt overlistet av en plutselig fristelse, og de angret øyeblikkelig fra dyper av sitt hjerte. Herren godtok deres anger, men han kunne ikke oppheve straffen på grunn av de skadevirkninger deres synd da ville ha på folket. Moses la ikke skjul på hvilken dom som var uttalt over ham. Han fortalte folket at han ikke kunne lede dem inn i løftets land fordi han hadde unnlatt å gi Gud æren. Han bad dem legge merke til den harde straffen han hadde fått, og ut fra det tenke på hvordan Gud måtte betrakte deres knurring når han lot et enkelt menneske bære den straffen som de hadde nedkalt over seg selv på grunn av synd. Han fortaire hvordan han hadde tryglet Gud om å ettergi straffen, men at det var blitt avslått. "Herren var vred på meg for eders skyld, og han hørte ikke på meg."

Hver gang det meldte seg vanskeligheter eller prøvelser, hadde israelittene vært snare til å beskylde Moses for å ha ført dem ut av Egypt, som om Gud ikke hadde noen del i det. Når de hadde klaget over vanskelighetene underveis og over lederne, hadde Moses sagt til dem at det var Gud de knurret mot, for det var han som hadde utfridd dem. Men da han i ubetenksomhet sa: "Mon vi kan la vann strømme frem?" var det en faktisk innrømmelse av deres beskyldning. Og den ville derfor styrke dem i deres vantro og rettferdiggjøre deres anklage.

Nå ønsket Herren å fjerne dette inntrykk fra deres sinn en gang for alle ved å forby Moses å komme inn i løftets land. Dette var et klart vitnesbyrd om at det ikke var Moses som var deres leder, men den mektige engelen som Herren hadde omtalt på denne måten: "Se, jeg sender en engel foran deg for å vokte deg på veien og for å føre deg til det land jeg har utsett for deg. Ta deg i vare for ham og hør på hans røst, vær ikke gjenstridig mot ham! Han skal ikke bære over med eders overtredelser, for mitt navn er i ham."

"Herren var vred på meg for eders skyld," sa Moses. Alles øyne var rettet mot ham. Hans synd falt tilbake på Gud som hadde valgt ham til leder for sitt folk. Hele menigheten visste at han hadde gjort seg skyldig i denne overtredelsen. Hvis Gud hadde sett gjennom fingrene med den, ville det ha gitt inntrykk av at dersom personer i ansvarsfulle stillinger blir provokert til vantro og utålmodighet, kan de unnskyldes. Men når det ble slått fast at Moses og Aron ikke kunne komme inn i Kanaan på grunn av denne ene synd, var folket klar over at Gud ikke gjør forskjell på personer, og at han vil straffe overtrederen.

Israels historie skulle skrives til undervisning og advarsel for kommende slekter. Det var viktig at fremtidige generasjoner ble klar over at himmelens Gud er upartisk og at han aldri unnskylder synd. Men det er bare få mennesker som forstår hvor fryktelig synden er. Mange trøster seg med at Gud er for god til å straffe overtrederen. Men bihelhistorien viser klart at det nettopp er Guds godhet og kjærlighet som får ham til å behandle synden som et onde som er skjebnesvangert for freden og lykken i universet.

Ikke engang Moses unngikk å bli straffet for sine feil, selv om han var rettskaffen og trofast. Gud hadde tilgitt folket større overtredelser, men han kunne ikke behandle synd hos lederne på samme måte som hos dem de ledet. Han hadde vist Moses større tillit enn noe annet menneske på jorden. Han hadde åpenbarr sin herlighet for ham, og gjennom ham hadde han gitt sine bud til Israel. Men det faktum at Moses hadde fått et så stort lys og så mye kunnskap, gjorde hans synd enda mer alvorlig. Tidligere troskap kan ikke sone en eneste feilaktig handling. Jo større lys og jo flere privilegier en person har fått, desto tyngre blir hans ansvar, mer graverende hans feilgrep og hardere hans straff.

Moses var ikke skyldig i noen stor forbrytelse etter menneskelig målestokk. Det var en ganske vanlig synd. I Salmenes bok sies det at "han talte tankeløst med sine leppen." Etter menneskelig vurdering kan dette synes å være en ubetydelig ting. Men når Gud behandlet denne synden så strengt hos sin mest trofaste og betrodde tjener, vil han ikke unnskylde den hos andre. Selvopphøyelsens ånd, tendensen til å kritisere våre trosfeller, vekker Guds mishag. De som gir etter for slike onder, kaster tvil over Herrens verk og gir skeptikerne en unnskyldning for sin skepsis. Jo mer betrodd stilling en person har, desto større blir hans innflytelse, og desto mer nødvendig er det at han oppøver tålmodighet og ydmykhet.

Satan triumferer hvis Guds barn, ikke minst de som innebar ansvarsfulle stillinger, lar seg forlede til å gi seg selv den ære som tilkommer Gud. Da har han vunnet en seier. Det var en slik synd som førte til hans eget fall, og det er på den måten han lykkes best i å lokke

andre i ulykke. I sitt ord har Gud undervist oss om faren ved selvopphøyelse for at vi skal være på vakt mot den ondes planer. Hvert eneste karaktertrekk, hver eneste forstandsevne og tilbøyelighet må til enhver tid være under kontroll av Guds Ånd. Ingen av de velsignelser Gud gir mennesket, ikke en eneste av de prøvene han tillater, vil Satan unnlate å bruke som en anledning til å friste, plage og ødelegge sjelen, hvis vi gir ham en aldri så liten mulighet. Uansett hvor stort åndelig lys og hvor betydelige privilegier og velsignelser en person har fått, hør han alltid vandre ydmykt for Herren og i tro be om at Gud villede hver tanke og kontrollere hver impuls.

Alle som bekjenner seg til å være gudfryktige, er hellig forpliktet til å vokte sinnet og vise selvkontroll selv når det røyner hardest. De byrder som var lagt på Moses, var uhyre store. Bare de færreste vil noensinne bli så hardt prøvet som han ble. Men dette var ikke noen unnskyldning for hans synd. Gud har stilt store hjelpekilder til rådighet for sitt folk, og hvis de stoler på hans styrke, vil de aldri være prisgitt omstendighetene. Selv den sterkeste fristelsen er ikke noen unnskyldning for synd. Uansett hvor sterkt press vi utsettes for, er det vi selv som begår overtredelsen. Ingen makt på jorden eller under jorden kan tvinge et menneske til å gjøre det onde. Satan angriper oss der vi er svake, men vi behøver ikke å bli overvunnet. Uansett hvor hardt og uventet angrepet er, så har Gud sørget for hjelp, og i hans kraft kan vi seire.

Kapitel 38 - Kobberslangen

Israels leir ved Kades lå bare et kort stykke fra grensen til Edom, og både Moses og folket ville gjerne dra gjennom dette landet for å komme til Kanaan. På Guds befaling sendte de derfor et budskap til kongen av Edom; "Så sier din bror Israel; Du vet hvor mye ondt vi har lidt. Våre fedre drog ned til Egypten, og vi bodde i Egypten i lang tid, og egypterne fór ille med oss og våre fedre. Da ropte vi til Herren, og han hørte vår bønn og sendte en engel og førre oss ut av Egypten. Og nå er vi her i byen Kades like ved grensen av ditt land. Kjære, la oss få dra gjennom ditt land! Vi skal hverken gå gjennom åker eller vingård, heller ikke drikke vann av noen brønn; etter kongeveien vil vi dra og ikke bøye av hverken til høyre eller til venstre, før vi er kommet gjennom ditt land."

Som svar på denne høflige anmodning kom det et truende avslag. "Du må ikke dra gjennom mitt land, ellers drar jeg ut mot deg med sverd."

Lederne i Israel ble forbauset over dette avvisende svaret og sendte en ny henvendelse til kongen, denne gangen med et uttrykkelig løfte; "Vi skal følge landeveien, og dersom vi eller vår buskap drikker av ditt vann, så vil jeg gi deg vederlag for det. Det er ikke stort jeg ber om; jeg vil bare dra gjennom på min fot."

Og svaret kom; "Du må ikke dra igjennom her." Bevæpnede edomittere var allerede postert ved de vanskelige grenseovergangene, slik at enhver fredelig fremrykning i den retningen var umulig. Hebreerne hadde fått forbud mot å ty til maktbruk, og de måtte dra den lange veien rundt Edom.

Hvis folket hadde stolt på Gud da de ble satt på prøve, ville høvdingen over Herrens hær ha førr dem gjennom Edom. På grunn av frykt ville innbyggerne der ha hjulpet dem i stedet for å vise en fiendtlig holdning. Men israelittene handlet ikke i samsvar med Guds ord, og mens de klaget og knurret, gikk de planer glipp av den gylne anledningen. Da de endelig var parat til å fremsette sitt ønske fot kongen, fikk de avslag. Helt siden de forlot Egypt, hadde Satan fotsøkt å legge hindringer og fristelser i veien for at de ikke skulle komme inn i Kanaan. Med sin vantro holdning hadde de gang på gang åpnet døren for ham så han kunne motarbeide Guds plan.

Det er viktig å tro på Guds ord og øyeblikkelig handle etter det mens englene venter på å arbeide for oss. Onde engler står klat tir å hindre ethvert fremskritt. Når Gud i sitt forsyn byr sine barn gå frem, og han er beredt til å gjøre store ting for dem, frister Satan dem til å mishage Herren ved å få dem til å nøle og utsette avgjørelsen. Han ptøver å skape splid eller vekke misnøye og vantro, og på den måten hindre dem i å få del i de velsignelser Gud ønsker å gi. Guds tjenere burde alltid være betedt til å gå så snart han baner veien. Enhver utsettelse fra detes side gir Satan tid til å atbeide for å overmanne dem.

Da Herren første gang instruerte Moses angående ferden gjennom Edom, hadde han sagt at edomittene ville nære frykt for Israel. Men samtidig hadde han fotbudt sitt folk å benytte seg av dette. Selv om Gud stod på Israels side, og frykten hos edomittene ville gjøte dem til et lett bytte, måtte hebreerne likevel ikke snylte på dem. Slik lød befalingen: "I skal ta eder vel i akt, så I ikke gir eder i strid med dem; jeg vil ikke gi eder så mye som en fotsbredd av deres land, for jeg har gitt Esau Se'ir-fjellene til eiendom."

Edomittene var etterkommere av Abraham og Isak. For disse sine tjeneres skyld hadde Gud vist nåde mot Esaus barn. Han hadde gitt dem Se'ir-fjellet, og der kunne de leve uforstyrret hvis de ikke ved sin egen synd stilte seg utenfor Guds nåde. Hebreerne skulle fotdtive og uttydde kanaanittene som hadde fylt utettfetdighetens beger. Men edomitteres prøvetid var ennå ikke slutt, og derfor skulle de behandles med batmhjertighet. Gud gledet seg ved barmhjertighet, og han viset medynk føt han sendet sine straffedommer. Han påla Istael å skåne Edoms folk før han bød dem å tilintetgjøte Kanaans innbyggete.

Stamfedtene til Edom og Israel var brødre, og forholdet mellom dem burde ha vært preget av broderlig vennskap og høflighet. Hverken da eller i fremtiden måtte istaelittene gjengjelde den fornærmelsen de ble utsatt fot da de ikke fikk dra gjennom landet. De måtte ikke regne med å legge undet seg noen del av Edom-landet. selv om istaelittene var Guds utvalgte folk, måtte de holde seg innenfor de grenser han hadde bestemt for dem. Gud hadde lovet dem en god arv, men de måtte ikke tro at de dermed hadde enerett til jorden, og at de kunne fortrenge alle andte.

I sitt samkvem med edomittene skulle de vokte seg vel for å gjøte dem noen urett. De skulle handle med dem og kjøpe det de trengre, og straks gjøre opp for seg. Som en oppmuntring til å stole på Gud og lyde hans ord, fikk Israel denne påminnelsen: "For Herren din Gud har velsignet deg i alt det du har tatt deg fore. . . . Du har ikke manglet noe."' De var ikke avhengige av edomittene, for de hadde en Gud som var rik på alle ting. De måtte ikke bruke makt eller list for å tilegne seg noe som tilhørte dem. I all sin ferd skulle de være et eksempel på dette prinsipp i Guds lov: "Du skal elske din neste som deg selv."

Dersom de hadde dratt gjennom Edom slik Gud hadde planlagt, ville reisen ha vært til velsignelse, ikke bare for dem selv, men også for innbyggerne i landet. De ville ha fått kjennskap til hvordan Jakobs Gud velsigner dem som elsker og frykter ham. Men alt dette ble hindret på grunn av Israels vantro. Gud hadde gitt folket vann da de klaget, men han lot dem bære straffen for deres vantro. Enda en gang måtte de dra gjennom ørkenen og slukke tørsten ved den mirakuløse kilden. Hadde de stolt på Gud, ville de ikke lenger ha hatt behov for den.

På ny la Israels hærskarer veien mot sør. De trasker gjennom et ørkenland som syntes enda mer goldt etter at de hadde fått et glimt av de grønne haugene og dalene i Edom. Mellom høydedragene som grenser inn mot den dystre ørkenen, hever fjellet Hor seg. På denne fjelltoppen døde Aron og ble begravet. Da israelittene nådde frem til dette fjellet, sa

Gud til Moses: "Ta Aron og Eleasar, hans sønn, og før dem opp på fjellet Hor, og ta av Aron hans klær og la Eleasar, hans sønn, ta dem på; så skal Aron samles til sine fedre og dø der."

Møysommelig klatret de to oldingene oppovet fjellsiden sammen med den unge mannen. Moses og Aron hadde hundre og tyve år bak seg, og håret deres var hvitt som sne. I sitt lange og begivenhetsrike liv hadde de møtt de hardeste prøver og opplevd den største æte som noe menneske har erfart. De var begge utrustet med store evner som var blitt utviklet og foredlet ved samfunnet med den evige Gud. Hele livet igjennom hadde de arbeidet trofast for Gud og sine medmennesker. Ansiktstrekkene vitnet om stor intellektuell styrke, edel målbevissthet og dyp kjærlighet.

I mange år hadde Moses og Aron stått side om side og delt problemene og byrdene. Sammen hadde de trosset talløse farer og fått del i Guds rike velsignelser. Men nå var tiden kommet da de måtte skille lag. De beveget seg langsomt oppover, for hvert øyeblikk de hadde sammen, var dyrebart. Fjellet var bratt og oppstigningen vanskelig. Ofte stanset de for å hvile, og da snakket de sammen om fortiden og fremtiden. Foran dem så langr øyer kunne nå, lå ørkenlandskapet de hadde vandret igjennom. På sletten nedenunder lå leiren med de uhyre skarer av israelitter som disse utvalgte ledere hadde gitt den beste del av sitt liv til, vist så stor omsorg og ofret så mye for. Et eller annet sted bortenfor Edom-fjellene lå stien som førte tilløfters land, som hverken Aron eller Moses skulle få komme inn i. Ingen opprørsfølelser rørte seg i deres sinn, og de klager ikke. Men deres ansikt var preget av hellig vemod når de renkte på hvorfor de ikke kunne få del i fedrenearven.

Aron hadde fullført sin gjerning for Israel. Førti år tidligere, da Aron var åttitre år gammel, hadde Gud kalt ham til å samarbeide med Moses i hans store og viktige oppgave. Han hadde samarbeidet med sin bror i å føre Israels barn ut av Egypt. Han hadde holdt hans hender oppe da Israels hær kjempet mat Amalek. Han hadde fått stige opp på Sinai-fjellet der han hadde vært i Guds nærhet og vært vitne til hans herlighet. Gud hadde overlatt presteembetet til Arons familie, og hadde selv innviet ham til det hellige verv som øvetsteprest. Han hadde støttet ham i hans hellige gjerning da de fryktelige straffedommene rammer Korah og hans medhjelpere. Det var ved Arons mellomkomst at pesten ble stanset. Da hans to sønner ble drept fordi de tilsidesatte Guds uttrykkelige befaling, lød det hverken knurr eller klage. Likevel var hans edle ferd ikke plettfri. Aron begikk en fryktelig synd da han gav etter for folkets krav ved Sinai og laget en gullkalv. Det samme var tilfelle da han og Mirjam ble misunnelige på Moses og kritiserte ham. Han og Moses syndet også mot Herren ved Kades da de ikke fulgte påbudet om å tale til klippen for å få den til å gi vann.

Guds plan var at disse store ledete for hans folk skulle være Kristi representanter. På brystet bar Aron navnene på Istaels stammer. Han meddelte Guds vilje til folket. Det var han som på den store fotsoningsdagen gikk inn i Det aller-helligste - "ikke uten blod" - som mellommann fot hele Israel. Når han hadde utføtt denne gjerningen, trådte han ftem for å velsigne menigheten, slik Kristus kommer for å velsigne sitt ventende folk når hans

forsoningsverk avsluttes. Det var fordi Aron representerte vår store øversteprest at hans embete var så hellig og opphøyet og hans synd ved Kades så alvorlig.

I dyp sorg tok Moses den hellige emhetsdrakten av Aron og iførte Eleasar den, han som Gud hadde utpekt som etterfølger. Aron fikk ikke lov til å gjøre tjeneste som Guds øversteprest i Kanaan på grunn av den synd han hadde begått ved Kades. Han fikk ikke lov til å bære frem det første offer i løfrets land, og på den måten innvie Israels arv. Ennå en stund skulle Moses bære byrden og føre folker til selve grensen av Kanaan. Han skulle få se inn i løftets land, men ikke selv komme inn i det. Hvis disse Herrens tjenere hadde bestått prøven uten å knurre da de stod foran klippen ved Kades, ville deres fremtid ha fortonet seg helt annerledes. En feilaktig handling kan aldri gjøres om. Et helt livsverk kan kanskje ikke råde bot på det som er gått tapt i et øyeblikks ettergivenhet eller tankeløshet.

Etter hvert vakte det bange anelser i leiren at de to lederne var borte, og at de hadde tatt Eleasar med seg. Det var en kjent sak at han skulle bli Arons etterfølger i presteembetet. Man ventet derfor spent på at de skulle komme tilbake. Når de så utover den store forsamlingen, oppdaget de at nesren alle som hadde vært voksne da de forlot Egypt, hadde gått til grunne i ørkenen. Alle hadde en ond forutanelse når de tenkte på den dommen som var uttalt over Moses og Aron. Noen av dem var klar over hva hensikten var med den hemmelighetsfulle ferden opp til toppen av fjellet Hor, og bekymringen for lederne ble forsterket som følge av bitre minner og selvbebreidelser.

Endelig fikk de øye på to skikkelser som var på vei ned fra fjellet. Men Aron var ikke sammen med dem. Eleasar hadde øverstеprestens drakt på seg, som viste at han hadde overtatt embetet etter sin far. Da folket med tungt hjerte samlet seg omkring Moses, fortalte han at Aron hadde dødd i armene hans på toppen av fjellet, og at de hadde begravet ham der. Forsamlingen ble grepet av sorg, for alle elsket Aron, selv om de ofte hadde brakt ham sorg. Da "gråt hele Israels hus over Aron i tretti dager".

Skriften gir denne enkle beskrivelsen av øverstеprestens gravferd: "Der døde Aron, og der ble han begravet." Det er stor forskjell på denne begravelsen som ble foretatt etter Guds uttrykkelige befaling, og våre dagers skikker. I vår tid blir mennesker i høye stillinger gjerne begravet med pomp og prakt. Aron var en av de mest strålende menneskeskikkelser verden har sett. Men da han døde og ble begravet, var bare to av hans nærmeste til stede, og den ensomme graven på fjellet Hor var for alltid skjult for Israel. Man ærer ikke Gud ved all den praktutfoldelse som ofte forekommer ved begravelser, og ved de unødvendige omkostninger for å føre et menneske til dets siste hvilested.

Hele menigheten sørget over Aron, men de følte ikke tapet så smertelig som Moses. Arons død var en alvorlig påminnelse til Moses om at hans egen tid snart var forbi. Men selv om han bare hadde kort tid igjen å leve, følte han savnet av denne medarbeideren som så lenge hadde stått ved hans side, og som han hadde delt sorger og gleder med gjennom

mange og lange år. Nå måtte Moses fortsette gjerningen alene. Men han visste at Gud var hans venn, og nå støttet han seg enda mer til ham.

Kort tid etter at israelittene hadde forlatt fjellet Hor, led de nederlag i kampen mot Arad, en av kongene i Kanaan. Men da de bad Gud alvorlig om hjelp, stod han dem bi, og fienden ble jager på flukt. I stedet for å bli takknemlige og føle sin avhengighet av Gud etter denne seieren, ble de srolte og selvsikre. Snart falt de tilbake til sin gamle vane med å klage og knurre. Denne gangen var de misfornøyde med at den israelittiske hæren ikke hadde fått lov til å rykke inn i Kanaan førti år tidligere, like etter at de hadde gjorr opprør på grunn av rapporten som speiderne avla. De sa at der langvarige opphold i ørkenen hadde vært en helt unødvendig forsinkelse, og at de kunne ha slått fienden like godt den gang som nå.

Reisen sørover foregikk gjennom en her, sandfylt dal uten skygge eller vegetasjon av noe slag. Veien syntes uendelig lang og vanskelig, og de var både trette og tørste. Heller ikke denne gangen bestod de prøven når det gjaldt tro og tålmodighet. De var stadig opptatt av de mørke sider av sin erfaring, og fjernet seg lenger og lenger fra Gud. De glemte at de kunne ha unngått reisen rundt Edom, hvis de bare hadde latt være med å syte og klage mens de var i Kades da vannet tok slutt. Gud hadde hatt bedre ting i ranke for dem.

De burde ha vært takknemlige fordi Gud hadde latt dem slippe med en så lett straff. I steder innbilte de seg at hvis Gud og Moses ikke hadde grepet inn den gangen, ville de nå ha vært i løftets land. Etter at de hadde brakt seg selv opp i store vanskeligheter, og på den måren gjort tilværelsen tyngte enn Gud hadde ment, gav de ham skylden for all den ulykke som hadde rammet dem. De tenkte med bitterhet på hans ledelse med dem, og etter hvert ble de misfornøyde med alt. Selv Egypt fortonte seg lysere og mere attråverdig enn friheten og der landet Gud førte dem frem imot.

Etter hvert som israelittene gav etter for misnøye, ble de så kritisk innstilt at de endog fant feil ved de velsignelser de opplevde. "De talte mot Gud og mot Moses og sa: Hvorfor har I ført oss opp fra Egypten, så vi må dø her i ørkenen? For her er hverken brød eller vann, og vi er inderlig leie av denne usle mat."

Moses gjorde sitt beste for å vise folket hvor stor deres synd var. Det var Guds kraft alene som hadde ledet dem trygt "i den store og forferdelige ørken blant giftige slanger og skorpioner og på rørre ødemarker, hvor der ikke fantes vann".

Hver eneste dag var de blitt holdt oppe på mirakuløs måte ved Guds nåde. Hele tiden mens Gud ledet dem, fikk de vann når de var tørste, brød fra himmelen når de var sultne, og fred og trygghet under den skyggefulle skystøtten om dagen og under ildstøtten om natten. Engler hadde fulgt dem når de klatret opp bratte fjellskrenter og når de trasket langs knudrete stier i ødemarken. På tross av strabasene de hadde vært utsatt for, fantes det ikke en eneste svekling blant dem. Føttene hadde ikke hovnet opp undet den lange reisen, og klærne var ikke blitt utslitt. Gud hadde vernet dem mot de ville rovdyrene og alle giftige

kryp i skogen og i ørkenen. Hvis folket fortsatte å klage på tross av alle disse tegn på Guds kjærlighet, ville han holde sin beskyttelse borte fra dem til de lærte å sette pris på hans barmhjertighet og omsorg, og ville vende om i anger og ydmykhet.

Fordi Gud hadde beskyttet dem, var de ikke helt klar over hvor mange farer de hele tiden hadde vært omgitt av. I sin utakknemlighet og vantro hadde de ment at det var bedre å dø enn å leve, og nå lot Herren døden innhente dem. Ørkenen vrimlet av giftslanger som var så farlige at når noen ble bitt av dem, fremkalte det en kraftig betennelse som hurtig medførte døden. Idet Gud trakk sin beskyttelse tilbake fra Israel, ble mange bitt av disse giftige krypene.

Redsel og forvirring spredte seg til hele leiren. Nesten i hvert eneste telt fantes det døde eller døende mennesker. Ingen kunne føle seg trygge. Ofte ble nattens stillhet avbrutt av gjennomtrengende skrik som bar bud om nye ofre. Alle var travelt opptatt med å pleie de syke eller beskytte dem som ennå ikke hadde fått slangebitt. Ingen knurring hørtes lenger. Sammenlignet med det de nå måtte tåle, var de tidligere vanskeligheter og prøver ikke engang verd å nevne.

Folket ydmyket seg nå for Gud. De kom til Moses, bekjente sin synd og bad om hjelp. "Vi har syndet, fordi vi har talt mot Herren og mot deg." Kort tid i forveien hadde de anklaget ham for å være deres verste fiende som hadde skylden for all nød og elendighet. Mens ordene ennå var på leppene deres, visste de at anklagen var falsk. Og så snart de virkelige vanskelighetene meldte seg, kom de til ham som var den eneste som kunne gå i forbønn for dem hos Gud, og sa: "Be til Herren at han vil ta slangene fra oss."

Gud påla Moses å lage en slange av kobber som lignet en levende slange, og feste den til en stang midt blant folket. De som ble bitt, kunne se opp på kobberslangen, så skulle de bli helbredet. Moses gjorde som han hadde fått pålegg om, og over hele leiren spredte nyheten seg om at alle som var blitt bitt, kunne se opp mot kobberslangen og leve. Mange var allerede døde, og da Moses satte slangen på stangen, var det noen som ikke ville tro at de kunne bli helbredet bare ved å se på dette metallbildet. Disse døde i sin vantro. Men det var også mange som trodde på det middel Gud hadde tilveiebrakt. Fedre, mødre, brødre og søstre var ivrig opptatt med å hjelpe sine lidende og døende venner til å feste blikket på slangen. Hvis disse svake og døende mennesker kastet et eneste blikk på slangen, ble de fullstendig helbredet.

Folket visste godt at det ikke var noen kraft i selve kobberslangen til å fremkalle en slik forandring hos dem som så på den. Helbredelsen kom fra Gud alene. I sin visdom valgte han å åpenbare sin makt på denne måten. Ved dette enkle middel ble folket gjort oppmerksom på at denne plagen var kommet over dem som følge av deres synder. De fikk også forsikring om at når de var lydige mot Gud, hadde de ingen grunn til å frykte, for han ville bevare dem.

Israel skulle lære noe meget viktig da kobberslangen ble løftet opp. De kunne ikke frelse seg selv fra den dødelige virkning av giften i sårene. Bare Gud kunne helbrede dem, men de måtte vise at de trodde på det hjelpemiddel han hadde brakt til veie. De måtte se for å leve. Det var troen som hadde verdi i Guds øyne, og ved å se på slangen, viste de nettopp denne nødvendige tro. De visste at slangen ikke hadde noen kraft i seg selv, men den var et symbol på Kristus. På den måten ble de undervist om hvor nødvendig det var å tro på hans fortjeneste. Inntil da hadde mange av dem brakt sine ofre frem for Gud og følt at de derved gjorde rikelig soning for sine synder. De stolte ikke på Gjenløseren som skulle komme, og som disse ofringene viste frem til. Herren ville nå undervise dem om at selve ofrene ikke hadde mer kraft enn kobberslangen. Den skulle bare lede deres tanker til Kristus, det store syndoffer.

"Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv." Alle som har levd på jorden, har følt det dødelige bitt av "den gamle slange, han som kalles djevelen og Satan".' De skjebnesvangre følger av synden kan bare fjernes ved det middel Gud har brakt til veie. Israelittene berget livet ved å se på slangen som var løftet opp. Det blikket forutsatte tro. De ble i live fordi de trcxlde Guds ord og stolte på det middel som var tilveiebrakt for å helbrede dem. Slik kan synderen se på Kristus - og leve. Han blir benådet gjennom tro på det sonende offer. I motsetning til det livløse og kraftløse symbolet har Kristus i seg selv kraften og evnen til å helbrede den angrende synder.

Selv om synderen ikke kan frelse seg selv, er det likevel noe han kan gjøre for å sikre seg frelsen. Kristus sier: "Den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort."' Men vi må altså komme til ham. Når vi angrer våre synder, må vi tro at han tar imot og tilgir oss. Troen er Guds gave, men det er i vår makt å gjøre bruk av den. Troen er den hånden som griper fatt i Guds nåde og barmhjertighet.

Ikke noe annet enn Kristi rettferdighet kan gjøre oss delaktige i velsignelsene i nådens pakt. Mange har lenge ønsket seg disse velsignelsene. Men de har ikke lykkes fordi de har ment at de selv kunne gjøre noe for å bli verdige til dem. De har ikke sett bort fra seg selv, og har ikke forstått at Jesus er en frelser som formår alt. Vi må aldri rro at vi kan bli frelst ved våre egne forrjenester. Kristus er vått eneste håp om frelse. "I hele verden er det blant mennesker ikke gitt noe annet navn som vi kan bli frelst ved."'

Når vi stoler helt og fullt på Gud, og setter vår lit til den tilgivende frelsers fortjeneste, får vi den hjelpen vi trenger. Ingen må tro at de har frelsende kraft i seg selv. Jesus døde for oss fordi vi ikke kunne frelse oss selv. I ham har vi vårt håp, vår rettferdiggjørelse og vår rettferdighet. Når vi ser vår egen syndighet, må vi ikke bli motløse og frykte for at vi ikke har noen frelser, eller at han ikke har noen barmhjertighet med oss. I dette øyeblikk innbyr han oss til å komme i vår hjelpeløshet og bli frelst.

Mange av israelittene så ikke noen hjelp i det botemiddel som himmelen hadde tilveiebrakt. Overalt var de omgitt av døde og døende mennesker, og de visste at uten Guds hjelp var det ute med dem. De kunne ha blitt helbredet øyeblikkelig, men i stedet fortsatte de å klage over sine sår og døden som truet, helr til kreftene ebbet ut og blikket stivnet.

Hvis vi innser vått behov, skal vi ikke bruke alle kreftene på å sørge over vår tilstand. Når vi blir klar over at vår situasjon er håpløs uten Kristus, må vi ikke la oss overmanne av motløshet, men sette vår lit til en korsfestet og oppstanden frelsers fortjeneste. Se og lev! Jesus har gitt sitt ubrytelige løfte. Han vil frelse alle som kommer til ham. Selv om millioner av mennesker som trenger hjelp, avslår hans tilbud om nåde, vil ikke en eneste av dem som stoler på hans fortjeneste, gå fortapt.

Mange er uvillige til å ta imot Kristus før hele frelsesplanens mysterium står klatt for dem. De vil ikke løfte blikket i tro, til tross for at de ser mennesker i tusenvis som vender blikket mot Kristi kors og erfarer virkningen av det. Mange streifer omkring i filosofiens labyrint på leting etter bevisgrunner som de aldri vil finne, mens de forkaster det vitnesbyrd Gud har gitt. De nekter å vandre i lyset fra Rettferdighetens sol inntil de får vite hvorfor den skinner. Slike mennesker vil aldri lære å forstå sannheten. Gud vil aldri fjerne enhver årsak til tvil. Han gir menneskene tilstrekkelige beviser som de kan basere sin tro på. Men hvis de ikke godtar dem, blir sinnet overlatt til mørket. Hvis de som var bitt av slanger, hadde begynt å tvile og stille spørsmål før de ville samtykke i å se på kobberslangen, ville de ha mistet livet. Det er først og fremst vår plikt å se opp, og troens blikk vil gi oss liv.

Kapitel 39 - Da festningsverkene falt

Etter at israelittene hadde tatt veien sørover rundt Edom, drog de nordover igjen med kurs for løfrets land. Reiseruten gikk nå over en vidstrakt høyslette der det blåste en kjølig, frisk vind fra fjellene. Det var en kjærkommen forandring fra den tørre dalen de før hadde reist igjennom, og med friskt mot skyndte de seg videre.

Etter å ha gått over Sered-bekken, drog de videre på østsiden av Moabs land, for befalingen lød: "Du må ikke angripe moabittene og ikke gi deg i strid med dem; jeg vil ikke gi deg noe av deres land til eiendom, for jeg har gitt Lors barn At til eiendom." Det samme ble gjentatt med hensyn til ammonittene som også var etterkommete av Lot.

Herfra bar det videre nordovet, og snart nådde Israels hærskarer amorittenes land. Dette sterke og krigerske folket bodde opptinnelig i den sørlige delen av Kanaans land. Men da folketallet øket, gikk de over Jordan-elven, førte krig mot moabittene og la under seg en del av deres landområde. Her slo de seg ned og hersket suverent ovet hele laadet fra Arnon og nordover så langt som til Jabbok. Den reiseruten israelittene ønsket å følge til Jordan, gikk midt igjennom dette området.

Moses sendte et vennlig budskap til amoritterkongen Sihon som oppholdt seg i hovedstaden. "La meg få dta gjennom ditt land! Jeg vil holde meg på veien, jeg vil ikke vike av, hverken til høyre eller til venstre. Mat kan du selge meg for penger, så jeg kan ete, og vann kan du også gi meg for penger, så jeg kan drikke. La meg bare få dra gjennom på min fot." Svaret var et bestemt nei, og amoritterhæren ble sendt ut for å stanse israelitten es invasjon. Den veldige hæren skremte israelittene som ikke var forberedt på å gå til kamp mot disse velutrostede og veldisiplinerte styrkene. Fienden hadde fordelen av å være krigsvante, så menneskelig sett ville det snart være ute med Israel.

Men Moses holdt blikket festet på skystøtten. Han oppmuntret folket med at tegnet på Guds nærvær fremdeles var med dem. Samtidig påla han dem å gjøre alt det som stod i menneskelig makt for å forberede seg på krig. Deres fiender var ivrige etter å begynne kampen, sikre på at de ville utslette de dårlig forberedte israelittene. Men han som eier alle land, hadde befalt Israels leder: "Gjør eder rede, bryt opp og gå over Arnon-åen! Se, jeg har gitt amoritten Sihon, kongen i Heshon, og hans land i din hånd; gå nå i gang med å innta det, og gi deg i strid med ham! Fra denne dag vil jeg la redsel for deg og frykt for deg komme over alle folk under himmelen; alle som får høre om deg, skal skjelve og beve for deg."

Disse nasjonene ved grensen til Kanaan ville ha blitt spart om de ikke hadde trosset Herrens ord og satt seg imot Israels fremmarsj. Herren hadde vært langmodig, vennlig og medynksfull selv mot disse hedningefolkene. Da Abraham i et syn hadde fått se at hans ætt, Israels barn, skulle være utlendinger i et fremmed land i fire hundre år, gav Herren ham

dette løfte: "I det fjerde ættledd skal de komme hit igjen; for amorittene har ennå ikke fylt sin ondskaps mål."!

Amorittene var avgudsdyrkere som hadde forfeilet sitt liv på grunn av ondskap. Likevel sparre Gud dem i fire hundre år for å gi dem et umiskjennelig bevis på at han var den eneste sanne Gud, himmelens og jordens skaper. De kjente til alle de mirakler han gjorde da han førte Israel ut av Egypt. Det mangler ikke beviser. De kunne ha lært å kjenne sannheten hvis de bare hadde villet avstå fra avgudsdyrkelse og tøylesløshet. Men de forkastet lyset og holdt fast på avgudene.

Da Herren for annen gang førte sitt folk til grensen av Kanaan, fikk disse hedenske folkeslag igjen bevis på hans makt. De så at Gud var med Israel da de vant over kong Arad og kanaanittene, og da han ved et mirakel reddet dem som holdt på å dø av slangebitt. Til tross for at israelittene ble nektet å dra igjennom Edom, og i stedet måtte velge den lange og vanskelige ruten langs Rødehavet, hadde de aldri vist noen fiendtlig holdning eller gjort skade på liv eller eiendom når de ved tidligere anledninger hadde reist gjennom Edom, Moab og Ammon. Da de nådde frem til grensen mot amorittene, bad de om tillatelse til å reise igjennom landet. De lovet å overholde de samme regler som hadde bestemt deres samkvem med andre folkeslag. Men da amoritterkongen avslo denne høflige anmodningen, og i stedet gjorde hæren kampklar, var ondskapens beger fullt, og Gud ville nå gripe inn og tilinretgjøre dem.

Israelittene gikk over Arnon-elven og rykket frem mor fienden. Det kom til kamp, og Israels hær gikk av med seieren. De utnyttet situasjonen og hadde snart erobret hele amorittenes landområde. Det var høvdingen for Herrens hær som hadde overvunnet sitt folks fiender. Han ville ha gjorr det samme trettiåtte år tidligere, om bare Israel hadde stolt på ham.

Fylt med håp og mot rykker Israels hær videre frem. Det bar hele tiden nordover, og snart kom de til et land der deres mot og tillit til Gud kunne settes på prøve. Foran dem lå det sterke og folkerike kongedømmet Basan, der det fantes mange store befestede byer som selv i dag vekker verdens beundring. Det var "seksti byer. . . med høye murer, dobbelte porter og bommer, foruten en stor mengde landsbyer". Husene var bygget av store, svarte stein av slike dimensjoner at bygningene kunne motstå ethvert angrep med datidens krigsredskaper. Landet var fullt av skumle huler, svimlende stup, bergkløfter og fjellfestninger. Innbyggerne i landet, som nedstammet fra en kjempeslekt, var så store og sterke og så beryktet for vold og grusomher at de var en skrekk for alle folkene omkring. Kongen i landet, som bar navnet Og, utmerket seg for sin størrelse og tapperhet, selv blant et folk av kjemper.

Men skystøtten beveget seg fremover, og de hebraiske hærskarer fulgte etter og nådde frem til Edrei, der kjempekongen og hæren hans ventet på dem. Han hadde vært omhyggelig i valg av slagmark. Byen Edrei lå i utkanten av en høy slette som hevet seg bratt fra sletten

nedenunder, og var dekket av forrevne, vulkanske klipper. Den var bare tilgjengelig langs smale, bratte stier som var nesten ufremkommelige. I tilfelle av nederlag kunne hæren hans gjemme seg mellom de mange klippeblokkene i dette øde landskapet, der fremmede umulig kunne forfølge dem.

Sikker på seieren rykket kongen med en stor hær ut på den åpne sletten. Samtidig lød det utfordrende hånsord fra sletten ovenfor, der tusenvis av soldater ruster med spyd stod klar til kamp. Da hebreerne fikk øye på kjempeskikkelsen som rager høyt over alle soldatene, og så den veldige hæren som omgav ham, og den tilsynelatende uinntagelige festningen der tusener av soldater hadde gått i stilling, var det mange som skalv av frykt. Men Moses var rolig og besluttsom, for Herren hadde sagt om kongen av Basan: "Frykt ikke for ham! For jeg har gitt ham og hele hans folk og hans land i din hånd, og du skal gjøre med ham som du gjorde med Sihon, amorittens konge, som bodde i Hesbon."

Den urokkelige troen hos lederen gjorde at folket fikk tillit til Gud. De satte hele sin lit til Herrens allmektige arm, og han sviktet dem ikke. Hverken kjemper eller befestede byer, mektige hærer eller fjellfestninger kunne stå seg mot høvdingen over Herrens hær. Det var Herren som ledet felttoget, tok motet fra fienden og sikret seieren for Israel. Den kjempemessige kongen og hele hæren hans ble tilintetgjort, og israelittene erobret snart hele landet. Slik forsvant dette merkelige folket som hadde gitt seg urett og avskyelig avgudsdyrkelse i vold.

Da Gilead og Basan ble erobret, var det mange som husket de begivenheter ved Kades nesten førti år tidligere, som hadde ført til at Israel ble dømt til den lange ørkenvandringen. De så at rapporten fra speiderne angående løftets land på mange måter var korrekt. Byene var meget store og omgitt av murer. Sammenlignet med kjempene som bodde der, var hebreerne bare dverger. Men de forstod også at fedrenes skjebnesvangre feilgrep bestod i at de ikke hadde stolt på Guds makt. Dette alene hadde hindret dem fra å dra inn i landet med det samme.

Da de første gang forberedte seg på å dra inn i Kanaan, var det ikke forbundet med så store vanskeligheter som nå. Gud hadde lovet sitt folk at han ville dra foran og kjempe for dem, hvis de bare ville lyde ham. Han ville også sende hvepser som skulle drive innbyggerne ut av landet. På det tidspunktet hadde folkene enda ikke begynt å frykte for Israel, og hadde ikke gjort nevneverdige forberedelser for å stanse deres fremrykning. Men da Herren denne gang bød Israel å rykke frem, ble de møtt av våkne og mektige fiender, og måtte hamle opp med store og veltrente sryrker som var parat til å stanse dem.

I kampen mot Og og Sihon ble folket stilt overfor den samme prøven som deres fedre da de sviktet så totalt. Men prøven var hardere nå enn den gang da Herren først hadde befalt folket å rykke frem. Vanskelighetene var meget større nå enn da de første gang nektet å etterkomme befalingen om å gå i Herrens navn. Slik prøver Gud fremdeles sitt folk. Hvis de svikter, fører han dem tilbake til det samme punkt, og denne gang blir prøven hardere og

vanskeligere enn første gang. Slik fortsetter det inntil de består prøven. Dersom de fremdeles er gjenstridige, fjerner han lyset fra dem og lar dem bli i mørket.

Hebreerne mintes nå hvordan de en gang tidligere var blitt slått og hadde mistet flere tusen mann da de drog i krig. Men da hadde de dratt ut stikk i strid med Guds- befaling. De hadde dratt i krig uten Moses, han som Gud hadde utpekr som deres leder, uten skystøtten som var symbolet på Guds nærvær, og uten arken. Men nå var Moses med dem, og han sryrket dem med ord som gav håp og tro. Guds Sønn, skjult i skystøtten, gikk i spissen, og den hellige arken ble ført frem sammen med hæren.

Denne erfaringen har noe å lære oss. Israels mektige Gud er også vår Gud. Vi kan stole fullt og fast på ham, og hvis vi etterkommer hans pålegg, vil han hjelpe oss på en like tydelig måte som han hjalp sitt folk i gammel tid. Hvert eneste menneske som prøver å følge pliktens vei, vil til tider bli plaget av tvil og vantro. Somme tider vil veien bli så fylt med tilsynelatende uoverstigelige hindringer at det tar motet fra dem som gir etter for mismot. Men til slike sier Gud: Gå frem! Gjør din plikt for enhver pris! Vanskelighetene Som synes så overveldende, og som fyller sinnet med ftykt, vil forsvinne når du går frem på lydighetens vei og ydmygt stoler på Gud.

Kapitel 40 - Profet på avveier

Etter at israelittene hadde erobret Basan, drog de tilbake til Jordan-elven og slo leir i nærheten av det stedet hvor elven renner ut i Dødehavet, like overfor Jeriko-sletten. Her skulle de forberede seg til inntoget i Kanaan. De var like ved grensen til Moab, og moabittene var slått av skrekk over at invasjonshæren var så truende nær.

Israel hadde ikke på noen måte forulempet moabitrene, men med dystre forutanelser hadde de lagt merke til alt som var skjedd i landene omkring. Hebreerne hadde slått amorittene, som i sin tid hadde tvunget moabittene ut av landet. Men nå hadde hebreerne herredømme over dette området. Hæren fra Basan hadde måttet kapitulere for den mystiske makt som var skjult i skystøtten, og hebreerne hadde inntatt de sterke festningsverkene. Moabittene våget ikke å angripe dem. Det var håpløst å kalle folk til våpen mot de overnaturlige krefter som var i virksomhet på Israels side. Men i likhet med farao bestemte de seg for å motarbeide Guds verk ved hjelp av trolldom. De ville nedkalle en forbannelse over Israel.

Folket i Moab var nært knyttet til midianittene både nasjonalt og religiøst. Balak, kongen av Moab, satte skrekk i broderfolket og sikret seg deres samarbeid i kampen mot Israel. Slik lød hans budskap: "Nå vil denne store flokk ete opp alt det som er her rundt omkring oss, likesom oksen eter opp markens grønne urter."

Bileam, som var fra Mesopotamia, ble ansett for å være i besittelse av overnaturlige krefter, og hans ry hadde nådd Moabs land. De bestemte seg for å be ham om hjelp. "Moabs eldste drog av sted sammen med Midians eldste" for å sikre seg hans spådomsevner og trolldomsmakt i kampen mot Israel. Utsendin. gene la straks ut på den lange reisen over fjell og ørkenland til Mesopotamia. Da de fant Bileam, overbrakte de budskapet fra kongen: "Se, her er kommet et folk fra Egypten; det fyller hele landet, og det har leiret seg midt imot meg. Så kom nå og forbann dette folket for meg, for det er meg for mektig! Kanskje jeg da kunne slå det og drive det ut av landet; for jeg vet at den du velsigner, er velsignet, og den du forbanner, er forbannet."

Bileam hadde en gang vært en god mann og en Guds profet. Men han hadde falt fra Herren og var blitt et bytte for begjærlighet. Likevel bekjente han seg fremdeles til å være Den høyestes tjener. Han var ikke uvitende om det som Gud hadde gjort for Israel, og da budbærerne bar frem sitt ærend, var han fullstendig klar over at det var hans plikt å avvise belønningen fra Balak og sende bud. bærerne bort. Men han lekte med fristelsen og innbød dem å bli der natten over, ettersom han ikke kunne gi noe endelig svar før han hadde rådspurt Herren.

Bileam visste godt at en forbannelse fra ham ikke kunne skade Israel. Gud var på deres side, og så lenge de var tro mot ham, kunne ingen makt på jorden eller i helvete stå seg mot

dem. Men det smigret hans stolthet å høre disse ord fra utsendingene: "Den du velsigner, er velsignet; og den du forbanner, er forbannet." De kostelige gavene som de ville bestikke ham med, og utsikten til å bli opphøyet og æret, vakte hans begjær, og han tok imot gavene. Samtidig som han gav seg ut for å vise streng lydighet mot Guds vilje, prøvde han å føye seg etter Balaks ønsker.

Om natten sa Guds engel til Bileam: "Du skal ikke gå med dem; du skal ikke forbanne folket, for det er velsignet." Motstrebende sendte Bileam budbærerne bort neste morgen, men han fortalte dem ikke hva Gud hadde sagt. Ergerlig over at utsikten til vinning og ære plutselig var borte, utbrøt han: "Dra hjem til eders land! For Herren vil ikke gi meg lov til å følge med eder." Bileam "elsket den lønn han kunne få for sin urett".' Begjærlighetens synd, som er avgudsdyrkelse i Guds øyne, hadde gjort ham til en hykler, og på grunn av denne ene feilen hadde Satan fått full kontroll. Dette skulle bli hans bane.

Fristeren tilbyr stadig verdslig vinning og ære for å lokke mennesker bort fra å tjene Gud. Han forteller dem at det er deres overdrevne samvittighetsfullhet som hindrer deres fremgang. På den måten blir mange tilskynder til å vike av fra rettskaffenhetens vei. Ett skritt i gal retning fører gjerne et annet med seg, og folk blir mer og mer dristige. Når de først har gitt seg gjerrigheten og maktbegjæret i vold, er de parat til å gjøre hva som helst. Mange lurer seg selv med at de midlertidig kan slå av på ærlighetens prinsipper for å skaffe seg en eller annen verdslig fordel, og at de kan slå inn på rettferdighetens vei igjen når de har nådd sitt mål. Slike mennesker vikler seg inn i Sarans snare og redder seg sjelden ut igjen.

Sendemennene meddelte Balak at profeten hadde nektet å følge med dem, men de forralte ikke at der var Gud som hadde forbudt ham å reise. Kongen gikk ut fra at Bileams avslag bare skyldtes at han ville ha større belønning. Derfor sendte han enda flere og mer ansette høvdinger enn første gang. De lover ham store æresbevisninger og hadde fullmakt til å gå med på et hvilket som helst vilkår profeten måtte stille. Balaks inntrengende budskap til Bilearn lød slik: "Kjære, la deg ikke hindre fra å komme til meg! Jeg vil vise deg stor ære, og alt det du sier til meg, vil jeg gjøre; så kom og forbann dette folk for meg!"

For annen gang ble Bileam satt på prøve. Da han svarte sendemennene, gav han inntrykk av å være svært samvittighetsfull og rettlinjet. Han forsikret dem om at hverken gull eller sølv kunne bevege ham til å gå på tvers av Herrens vilje. Men han ville gjerne oppfylle kongens ønske. Selv om Gud allerede hadde kunngjort sin vilje for ham, bad han dem om å vente så han kunne rådspørre Gud, som om den evige Gud bare var et menneske som kunne overtales.

Den natten åpenbarte Gud seg for Bileam på ny og sa: "Dersom disse menn er kommet for å hente deg, så gjør deg ferdig og dra med dem! Men gjør ikke annet enn hva jeg sier til deg." Så langt lot Gud Bileam følge sin egen vilje fordi han insisterte på det. Han prøvde

ikke å gjøre Guds vilje, men valgte sin egen kurs, og forsøkte å sikre seg Herrens godkjennelse.

Det finnes tusenvis av mennesker den dag i dag som har det på samme måte. De ville ikke ha noen vanskelighet med å forstå hva som er deres plikt, om den bare var i samsvar med deres egne ønsker. Pliktens vei er tydelig angitt i Bibelen. Den kan oppfattes ut fra omstendighetene og ved hjelp av fornuften. Men fordi disse tilskyndelsene går på tvers av deres lyster og tilbøyeligheter, setter de dem ofte til side og later som om de ber Gud om å vise dem hva de skal gjøre. De ber lenge og alvorlig om lys, og er tilsynelatende meget samvittighets fulle. Men Gud lar seg ikke spotte. Ofte lar han slike mennesker få sin vilje, men de må også ta konsekvensene. "Mitt folk hørte ikke min røst, og Israel ville ikke lyde meg. Så lot jeg dem fare i sitt hjertes hårdhet, for at de skulle vandre i sine egne onde råd." Når en person ser sitt ansvar, bør han ikke be Gud om å bli fritatt for å gjøre sin plikt. Han bør heller i ydmykhet be Gud om styrke og visdom til å utføre den.

Moabittene var et degenerert og avguderisk folk. Men i forhold til det lyset de hadde fått, var de mindre skyldige i himmelens øyne enn Bileam. Han gav seg ut fot å være Guds profet. Alt han sa, ble derfor tillagt guddommelig autotitet. Av den grunn fikk han ikke lov til å si hva han selv fant fot godt, men måtte overbringe det budskapet som Gud ville gi ham. "Gjør ikke annet enn hva jeg sier til deg." Slik lød Herrens befaling.

Bileam hadde fått tillatelse til å gå med budbærerne fra Moab hvis de kom for å hente ham om morgenen, men de ble utålmodige på grunn av de stadige utsettelsene. Da de også ventet avslag fra ham neste dag, drog de av gårde uten å forhandle med ham. Dermed hadde han ikke lenger noen unnskyldning for å føye Balak. Men Bileam var oppsatt på å sikre seg belønningen. Så tok han det dyret han pleide å ri på, og satte av sted. Han var redd for at den guddommelige tillatelsen skulle bli trukket tilbake, så han skyndte seg av gårde for ikke å gå glipp av belønningen som han var så ivrig etter å få.

"Og Herrens engel stilte seg på veien for å stå ham imot." Dyret så den guddommelige budbringer som var usynlig for mannen. Derfor bøyde det av fra veien og gikk ut på marken. Med harde slag fikk han dyret tilbake på veien. Da de kom til et sted der veien førte gjennom et smalt fjellpass, viste engelen seg igjen. Dyret gjorde sitt beste for å vike unna den truende skikkelsen, og presset dermed foten til Bileam inn mot fjellveggen. Bileam var blind for den himmelske utsendingen som stilte seg imellom. Han var ikke klar over at Gud grep inn og hindret ham. Derfor ble han sint, slo eselet nådeløst og tvang det videre.

Igjen befant de seg "på et trangt sted, hvot der ingen råd var til å bøye av, hverken til høyre eller til venstre". Det stakkars dyret skalv av frykt, stoppet brått og falt til jorden under sin rytter. Bileams raseri var grenseløst, og med staven slo han dyret enda grusommere enn første gang. Da åpnet Gud munnen på eselet, og det "umælende esel talte med et menneskes stemme og stanset profeten i hans galskap". "Hva har jeg gjort deg, siden du nå har slått meg tre ganger?" Spurte eselet.

Bileam var rasende over at han slik ble forsinket på reisen, og svatte derfor som om han snakket til et menneske: "Du har hatt meg til narr. Hadde jeg bare er sverd i min hånd, så ville jeg slå deg i hjel." Denne mannen som gav seg ut for å være trollmann, var på vei til å lyse forbannelse over et helt folk for å lamme det. Og så hadde han ikke makt nok til å drepe det dyret han red på.

Nå ble Bileams øyne åpnet, og han fikk se Guds engel som stod det med dtaget sverd, klar til å drepe ham. I redsel "bøyde han seg og falt ned på sitt ansikt". Engelen sa til ham: "Hvorfor har du nå tre ganger slått din aseninne? Se, jeg har gått ut for å stå deg imot; for jeg ser at denne vei fører til fordervelse. Aseninnen så meg og har nå tre ganger høyet av veien for meg; hvis den ikke hadde bøyet av veien for meg, så hadde jeg nå slått deg i hjel, men latt den leve."

Bileam kunne takke det stakkars dyret som han hadde mishandlet så grusomt, for at han fremdeles var i live. Den mannen som gav seg ut for å være Herrens profet som kunne se "den Allmekriges syner", var i den grad forblindet av griskhet og ærgjerrighet at han ikke kunne se Guds engel som dyret så. "Denne verdens Gud har blindet de vantros sinn.'" Mange er de som er blinde på den måten. De jager av sted på forbudte stier. De overtrer Guds lov og merker ikke at Gud og hans engler står dem imot. Likesom Bileam er de forbitret på dem som vil hindre dem fra å bli ødelagt.

Måten som Bileam behandlet dyret på, viste hvilken ånd som drev ham. "Den rettferdige har omsorg for sin buskap, men den ugudeliges hjerte er hårdt." Få mennesker fatter hvilken stor synd det er å mishandle eller vanskjøtte dyr. Han som skapte mennesket, skapte også dyrene, og "hans barmhjertighet er over alle hans gjerninger" Dyrene ble skapt for menneskenes skyld, men menneskene har ingen rett til å påføre dem lidelse ved hard behandling eller ved grov utnyttelse.

Det er som følge av menneskets synd at "alt som er skapt, stønner og lider som i fødselsveer helt til denne dag". Lidelse og død ble resultaret, ikke bare for menneskeslekten, men også for dyrene. I stedet for å øke den lidelsens byrde som overtredelse har påført Guds skapninger, bør mennesket heller prøve å lette den. Den som mishandler dyr bare fordi han har makt over dem, er både en kujon og en tyrann. Tilbøyeligheten til å påføre andre lidelse, enten den rammer medmennesker eller umælende dyr, er djevelsk. Mange innbiller seg at deres grusomhet aldri vil bli kjent, fordi de arme dyrene ikke kan røpe noe. Men dersom disse menneskene fikk øynene åpnet slik det hendte med Bileam, ville de se at en Guds engel var til stede, og han vil vitne mot dem i himmelens rettssal. Det blir skrevet rapport i himmelen, og en dag vil det bli avsagt dom over dem som mishandler Guds skapninger.

Da Bileam så Guds sendebud, utbrøt han med forferdelse: "Jeg har syndet, fordi jeg ikke skjønte at du stod imot meg på veien; men hvis det er deg imot, så vil jeg vende tilbake." Herren lot ham dra videre, men gav ham beskjed om at han førte kontroll med alt han sa. Gud ville gi Moab bevis for at hebreerne var under guddommelig beskyttelse. Dette

skjedde med all tydelighet da han lot moabittene se at Bileam ikke engang kunne uttale en forbannelse mot dem uten Guds tillatelse.

Da kongen av Moab fikk vite at Bileam var i anmarsj, drog han med et stort følge til grensen av landet for å ta imot ham. Kongen uttrykte sin forbauselse over at Bileam hadde drøyer med å komme, når han skulle få så stor belønning. Men profeten svarte: "Nå ser du jeg er kommet til deg; men stå det vel i min makt å tale noe? Det ord Gud legger i min munn, det må jeg tale." Bileam beklaget dypt denne begrensning av handlefriheten. Han fryktet for at han ikke kunne gjennomføre sitt forsett, for han var underlagt Herrens kontroll.

Kongen og rikers fremste menn førte så Bileam med pomp og prakt opp til offerstedet for Ba'al, der han kunne stå og se ut over Israels leir. Israelittene hadde ingen anelse om det som skjedde like i nærheten av dem. De var heller ikke fullt klar over at de stod under Guds beskyttelse dag og natt. Guds folk er sløve til å fatte, og langsomme til å forstå hans store kjærlighet og nåde. Ville de ikke ha blitt fylt med takknemlighet over Guds kjærlighet, og med ærefrykt for hans majestet og makt, hvis de hadde kunnet se hvordan hans store guddomsmakt til stadighet er i virksomhet for deres skyld?

Bileam hadde et visst kjennskap til offersystemet hos hebreerne. Nå håpet han å kunne sikre seg Guds velbehag og gjennomføre sine syndige planer ved å overgå dem i kostbare offergaver. Denne innstillingen som preget de avgudsdyrkende moabitter, fikk etter hvert makten over ham. Hans visdom var blitt til dårskap, hans åndelige syn var blitt sløvet, og han hadde blindet seg selv ved å gi etter for Satans makt.

Bileam gav beskjed om å bygge syv altere, og han brakte et offer på hvert av dem. Så trakk han seg tilbake til "en bar høyde" for å møte Gud. Han hadde lovet å fortelle Balak det som Herren ville meddele ham. Kongen av Moab stod ved siden av alteret sammen med sine fyrster og høvdinger, mens folket ivrig samlet seg omkring dem for å vente på profeten. Til sist kom han, og folket ventet å høre de ordene som for alltid skulle lamme den forunderlige makten som var i virksomhet for å hjelpe de forhatte israelittene. Så sa han:

"Fra Aram henter meg Balak, fra østens fjell Moabs konge: Kom og forbann for meg Jakob! Kom og tal ondt over Israel! Hvorledes skal jeg forbanne den Gud ikke forbanner? Hvorledes skal jeg tale ondt over den Herren ikke taler ondt over? For fra fjellets tinde ser jeg ham, og fra høydene skuer jeg ham: Se, det er et folk som bor for seg selv, og blant hedningefolkene regner det seg ikke. Hvem teller Jakobs ætt, talløs som støvet, eller endog bare fjerdedelen av Israel? Min sjel dø de oppriktiges død, og mitt endeligt vorde som deres!"

Bileam innrømmer at han var kommet for å forbanne Israel. Men de ordene han uttalte, stod i skarp kontrast til følelsene i hans hjerte. Han ble tvunget til å velsigne, mens hans indre var fylt med forbannelser.

Idet Bileam så ut over Israels leir, ble han forbauset over all den velstand han var vitne til. Israelittene var blitt fremstilt som en barbarisk, uorganisert hop som i flokkevis overfalt og plyndret landet og var en pest og en plage for folkene omkring. Men her så han det helt motsatte. Det var fullstendig orden i den store leiren, og alt bar preg av gjennomført disiplin. Han så hvordan Israel var gjenstand for gunst hos Gud, og at de var hans utvalgte folk. De skulle ikke bare være på høyde med andre nasjoner, men være høyt hevet over dem. "Se, det et et folk som bor for seg selv, og blant hedningefolkene regner det seg ikke."

Da dette ble uttalt, hadde israelittene fremdeles ikke noe fast tilholdssted, og Bileam kjente ikke deres særegne folkekarakter eller deres seder og skikker. Likevel skulle denne profetien få en slående oppfyllelse i Israels historie. Gjennom hele fangenskapet og i alle århundrer etter atspredelsen har de fortsatt med å være et særskilt folk. Slik er det også med Guds folk, det sanne Israel. De er spredt omkring blant alle folkeslag som pilegrimer på jorden, men deres borgerskap er i himmelen.

Det Bileam fikk se, var ikke bare hebreernes historie som en nasjon. Han fikk også se hvordan det sanne Israel vokste og hadde fremgang like til tidenes ende. Han så hvordan Gud velsignet dem som elsket og fryktet ham. Han så hvordan Gud støttet dem med sin arm når de gikk gjennom dødsskyggens mørke dal, og han var vitne til hvordan de oppstod av graven, kronet med herlighet, ære og udødelighet. Han så hvordan de forløste gledet seg i den evige herlighet på den nye jord. Mens han betraktet alt dette, utbrøt han: "Hvem teller Jakobs ætt, talløs som støvet, eller endog bare fjerdedelen av Israel?" Da han så herlighetens krone på hver panne, og den gleden som strålte fra alle ansikter, og mens han så frem til deres evige tilværelse i ublandet lykke, bad han denne høytidelige bønn: "Min sjel dø de oppriktiges død, og mitt endeligt vorde som deres."

Hvis Bileam hadde tatt imot det lyset som Gud gav ham, ville han nå ha omsatt sine ord i handling og brutt enhver forbindelse med Moab. Han ville ikke lenger ha trukket veksler på Guds nåde, men ville ha vendt om til ham i dyp anger. Men Bileam elsket urettferdighetens lønn, og han var fast bestemt på å sikre seg den.

Balak hadde ventet på en forbannelse som ville ramme Israel som en fortærende pest. Men da han hørte det profeten sa, utbrøt han i harme: "Hva har du gjort mot meg? Til å forbanne mine fiender hentet jeg deg, og se, du har velsignet." Som en dyd av nødvendighet påstod Bileam at han bare hadde tatt samvittighetsfullt hensyn til Guds vilje, og at han bare hadde uttalt det som han var blitt tvunget til av en guddommelig makt. Derfor svarte han: "Skulle jeg ikke akte på det Herren legger i min munn, og tale det?"

Men selv nå kunne ikke Balak gi opp sitt forsett. Han mente at det var synet av den veldige leiren til hebreerne som hadde satt slik skrekk i Bileam at han ikke våget å uttale noen forbannelse mot dem. Derfor besluttet kongen å føte ham til et sted hvor bare en liten del av folkeskaren var synlig. Hvis han kunne få Bileam til å forbanne en del av folket om gangen, ville hele leiren snart være prisgitt ødeleggelsen. På toppen av et høydedtag som het

Pisga, ble det så gjort et nytt forsøk. Igjen ble det reist syv altere, og det ble ofret på samme måte som første gang. Kongen og høvdingene ble stående på offerplassen mens Bileam gikk bort for å møte Gud. På ny fikk profeten et budskap fra Herren som han ikke kunne forandre eller holde tilbake.

Da han så kom tilbake til gruppen som stod og ventet, spurte de ham: "Hva har Herren talt?" Også denne gangen ble kongen og fyrstene grepet av redsel over svaret: "Gud er ikke et menneske at han skulle lyve, ei heller et menneskes barn at han skulle angre; skulle han si noe og ikke gjøre der, skulle han tale og ikke sette det i verk? Se, å velsigne ble meg gitt; han har velsigner, og jeg kan ikke omstøte det. Ei skuer han urert i Jakob, ei ser han elendighet i Israel; Herren hans Gud er med ham, og konge jubel lyder der."

Bileam selv var dypt grepet av disse åpenbaringer, og han utbrøt: ikke finnes det trolldom i Jakob, og ikke spådomskunster i Israel Den store trollmannen hadde prøvet å bruke sin trolldomsmakt i samsvar med moabittenes ønske. Men når der gjaldt denne spesielle begivenheten, skulle det sies om Israel: "Hva har Herren gjort?" Så lenge de stod under Guds beskyttelse, kunne ikke noe folk og ikke noen nasjon overvinne dem, selv ikke ved hjelp av all Satans makt. Hele jorden ville undre seg over den mirakuløse måten Gud ledet sitt folk på.

Bileam var fast bestemt på å gå syndens ærend, men han var så fullstendig kontrollert av Guds makt at han i steder for å forbanne, uttalte de rikeste og vakreste løfter i er opphøyet og gripende poetisk språk. Guds omsorg for Israel ved denne anledning var en forsikring til alle hans lydige og trofaste barn til alle tider. Når Satan tilskyndet onde mennesker til å baktale, plage og utrydde Guds folk, ville de tenke på denne begivenheten, og deres tro ville bli sryrket.

Skuffet og motløs ropte kongen av Moab: "Du skal hverken forbanne eller velsigne det!" Fremdeles hadde han et svakt håp, og bestemte seg for å gjøre et nytt forsøk. Denne gangen førte han Bileam opp på Peor-fjellet. Der var det er tempel som var innviet til den umoralske dyrkelsen av Ba'al som var deres gud. Her ble det bygget like mange altere som tidligere, og det samme antall ofre ble båret frem. Men nå gikk ikke Bileam for seg selv for å få vite Guds vilje, og han gav seg ikke ut for å være noen trollmann. Han stilte seg bate ved siden av altrene og speidet ut over Israels leir. Igjen hvilte Guds Ånd over ham. Fra hans lepper kom dette guddommelige budskap:

Hvor fagre er dine telt, Jakob, dine boliget, Israel! Som vide bekkedaler, som haver ved en elv, som aloetrær Herren har plantet, som sedrer ved vannet! Det strømmer vann av hans

spann, og hans ætt bor ved store vann. Mekrigere enn Agag skal hans konge være, opphøyet hans kongerike! ... Han legger seg, han hviler som en løve, som en løvinne; hvem våger å vekke ham? Velsignet være den som velsigner deg, og forbannet den som forbanner deg.

Lykken og fremgangen blant Guds folk blir her skildrer i noen av de vakresre illustrasjoner fra naturens billedbok. Profeten sammenligner Israel med ftuktbare daler som bugner av grøde, med blomsttende hager som blir vannet fra kilder som aldri svikter, og med det duftende aloetreer og det mektige sedertreet.

Dette siste bildet er et av de vakreste og mest slående som finnes i det inspirette ord. Sederen fra Libanon srod høyt i ære blant alle østens folk. Den gruppen som dette treet tilhører, finnes overalt på jorden hvor mennesker ferdes. Disse trærne vokser helt fra de arktiske strøk og like til tropene. De trives der det er varmt, men kan også trosse kulden. Langs elvebredden vokset de frodig og reiser seg majestetisk i det tørre ørkenlandet. Røttene trenger dypt ned mellom stenene og trosser stormen. Bladene er grønne og friske når alle andre trær srår nakne i vinterkulden. Sedertreet fra Libanon utmerker seg fremfor alle andre trær ved sin styrke, fasthet og holdbarher. Dette treet blir brukt som symbol på dem som er "skjult med Kristus i Gud". Sktiften siet om den rettferdige: "Som en seder på Libanon vokser han." Gud har gjort sederen til konge over skogens trær. "Sedrene i Guds have stilte ham ikke i skyggen, syptesser var ikke å ligne med hans kvister, og lønnetrær var ikke som hans grener."' Gang på gang blir sederen brukt som et symbol på kongeriket. Når Skriften benytter den som et bilde på rettferdighet, viser det hvordan himmelen ser på dem som gjør Guds vilje.

Bileam forutsa at Israels konge ville bli større og mektigere enn Agag. Dette var navnet på kongene hos amalekittene som på den tiden var en meget mektig nasjon. Men dersom Israel ville være tro mot Gud, skulle de overvinne alle sine fiender. Guds Sønn var Israels konge. En dag skulle han reise sin trone på jorden, og han skulle urøve sin makt over alle jordiske riker.

Mens Balak lytter til profetens ord, ble han overveldet av skuffelse, frykt og harme. Det ergret ham at Bileam ikke gav ham noe som helst håp om et gunstig svar, når alt syntes å gå ham imot. Han foraktet profetens bedrageriske fremgangsmåte og så ned på ham fordi han hadde gått på akkord. I harme utbrøt han: "Far nå hjem så fort du kan! Jeg hadde tenkt å vise deg ære, men du ser Herren har nektet deg den." Bileam svarte at kongen var blitt varslet på forhånd om at han bare kunne tale det Som Gud gav ham.

Før Bileam vendte tilbake til sitt folk, uttalte han en meget vakker og opphøyer profeti om verdens frelser og om hvordan Guds fiender til slutt ville bli tilintetgjort. "Jeg ser ham, men ikke nå, jeg skuer ham, men ikke nær; en stjerne stiger opp av Jakob, er spir løfter seg fra Israel; han knuser Moabs tinninger og utrydder ufredsætten." Til slutt forutsa han den fullstendige ødeleggelsen av Moab og Edom, Amalek og kenittene, og fjernet dermed den siste rest av håp hos Moabs konge.

Så vendte Bileam hjem igjen fra sin selvvalgte misjon. Håpet om rikdom og ære hadde slått feil, og han hadde falt i unåde hos kongen. Dessuten visste han at han hadde pådratt seg Guds mishag. Da han kom hjem, forlot Guds Ånd ham og øvde ikke lenger noen innflytelse over ham. Begjærligheten, som midlertidig var holdt i sjakk, tok nå makten over ham. Han var rede til å bruke et hvilket som helst middel for å sikte seg den belønning Balak hadde lovet. Bileam visste at Israels fremgang var avhengig av om de var lydige mot deres Gud, og at de kunne overvinnes bare hvis de ble forledet til å synde. Han bestemte seg for å sikre seg Balaks gunst ved å vise moabittene hvordan de kunne nedkalle en forbannelse over Israel.

Øyeblikkelig drog han tilbake til Moabs land og la sine planer frem for kongen. Moabittene var overbevist om at så lenge Israel forble tro mot Gud, ville han beskytte dem. Bileams plan gikk ut på å skille Israel fra Gud ved å lokke folket til avgudsdyrkelse. Hvis han kunne få dem til å ta del i den tøylesløse tilbedelsen av Baal og Astarte, ville deres allmektige beskytter bli deres fiende.

Dermed ville de snart falle som offer for de brutale, krigerske nasjoner omkring dem. Kongen godtok straks planen, og Bileam ble værende der for å hjelpe til med å sette den i verk.

Bileam så hvordan hans djevelske plan lyktes og at Guds forbannelse rammet Israel. Tusener ble drept som følge av hans straffedom. Men den guddommelige rettferdighet som straffet synden i Israel, sparte heller ikke dem som hadde leder folket ut i fristelse. Bileam ble drept i krigen mellom Israel og midianittene. Han hadde hatt en forutanelse om at hans liv snart var slutt, da han sa: "Min sjel dø de oppriktiges død, og mitt endelige vorde som deres."

Men han hadde ikke valgt å leve som de oppriktige, og han fikk samme lodd som Guds fiender. Bileams skjebne har mange likhetspunkter med det som hendte Judas, og deres karakter har også meget til felles. Begge forsøkte å tjene både Gud og Mammon, men det mislyktes totalt. Bileam anerkjente den sanne Gud, og bekjente seg endog til å tjene ham. Judas trodde på Jesus som Messias, og sluttet seg derfor til hans følgesvenner. Bileam håpet at han kunne skaffe seg rikdom og verdslig ære ved å tjene Gud., Da det ikke lyktes, snublet han og falt, og det ble hans bane. På grunn av sin forbindelse med Jesus ventet Judas rikdom og anerkjennelse i et jordisk rike som han trodde at Messias skulle opprette. Da håpet brast, falt han fra og gikk til grunne. Både Bileam og Judas hadde fått del i et stort lys og spesielle privilegier. Men en eneste synd som de gav næring til, forgiftet hele deres karakter og førre dem i ødeleggelse.

Det er farlig å gi næring til et ukristelig karaktertrekk. En eneste synd som man kjeler for, vil litt etter litt bryte ned karakteren, og alle edle trekk vil komme under innflyreIse av den onde tilbøyeligheten. Hvis samvittigheten er uten beskyttelse på et eneste punkt, og man gir etter for en eneste ond vane, eller bare en enkelt gang forsømmer å oppfylle pliktens krav, svekkes sjelens forsvar, og døren åpnes for Satan til å komme inn og lede oss vill. Vårt

eneste vern er å be hver dag av et opprikrig hjerte slik David gjorde: "Mine skritt holdt fast ved dine fotspor, mine trinn vakler ikke."

Kapitel 41 - I fiendens leir

Med glad hjerte og fornyet tro på Gud hadde den seierrike israelittiske hær vendt tilbake fra Basan. De hadde allerede lagt under seg et verdifullt landområde, og de var sikre på at de snart skulle erobre Kanaan. Bare Jordan-elven lå mellom dem og løftets land. På den andre siden av elven var det en frodig, grønn slette som var gjennomstrømmet av små elver med vann fra sprudlende kilder. Praktfulle palmetrær kastet skygger over sletten. På vestsiden hevet Jerikos tårn og palasser seg. Byen var omgitt av så frodige palmelunder at den ble kalt "byen med palmetrærne".

På østsiden av Jordan, mellom elven og den høysletten de nylig hadde krysset, var det også en slette. Den strakte seg et godt stykke langs elven og var flere kilometer bred. Denne dalsenkningen lå lunt til og hadde et tropisk klima. Her blomstret akasietrærne som hadde gitt sletten navn. Den ble kalt "Sittim-dalen". Her slo israelittene leir, og i akasielundene langs elvebredden fant de et behagelig hvilested.

Men midt i disse behagelige omgivelser skulle de møte en mer dødelig fare enn krigshærer og ørkenens villdyr. Dette landet med de mange naturrikdommer var blitt moralsk fordervet av innbyggerne. Under den offentlige Ba'al-dyrkelsen ble de mest nedverdigende og ugudelige scener utspilt. Overalt fantes det steder som var beryktet for sitt avguderi og sin utsvevelse. Selve stedsnavnene bar vitnesbyrd om hvor ondt og fordervet folket var. Disse omgivelsene øvet en demoraliserende innflytelse på israelittene. Deres sinn ble fortrolig med umoralske tendenser som var synlige overalt. Et uvirksomt liv i makelighet hadde en nedbrytende virkning. Nesten uten at de selv merket det, gled de bort fra Gud og kom inn i en tilstand hvor de ble er lett bytte for frisrelse. Mens de lå i leir ved Jordan, forberedte Moses erobringen av Kanaan, og dette arbeidet la fullstendig beslag på ham. Denne ventetiden satte folket på en hard prøve, og før mange uker var gått, hadde de lidt et fryktelig moralsk nederlag.

I begynnelsen hadde det vært lite samkvem mellom israelittene og deres hedenske uaboer. Men etter hvert begynte midianittiske kvinner å snike seg inn i leiren. Dette vakte ingen større uro, og de gjennomførte sine planer så stillferdig at Moses ikke ble oppmerksom på forholdet. Målet for disse kvinnene var å få hebreerne til å overtre Guds lov, gjøre dem interessert i hedenske skikker og lokke dem til å ta del i avgudsdyrkelse. De passet på å skjule sine hensikter under dekke av vennskap, og ikke engang vaktpostene fattet mistanke til dem.

Etter Bileams forslag holdt kongen av Moab en stor fest til ære for gudene, og i hemmelighet ble det lagt planer om at Bileam skulle få israelittene til å være med på festen. Han ble ansett som en stor profet, og derfor hadde han ingen vanskeligheter med å gjennomføre planen. Mange av israelittene var til stede på festen sammen med ham. De

våget seg inn på forbudt område og ble fanget i Satans garn. De ble fascinert av musikken og dansen og av de vakre prestinner, og gav avkall på troskapen mot Gud. Mens de festet og forlystet seg, ble sansene sløvet av vin, de mistet selvkontrollen og gav seg lidenskapen i vold. Når samvittigheten først var blitt skjemmet av utukt, var det lett å overtale dem til å bøye seg for avgudene. De ofrer på hedenske altere og tok del i de mest nedverdigende ritualer.

Det varte ikke lenge før giften hadde spredt seg som en dødelig sykdom i hele Israels leir. Disse menn som ville ha overvunnet sine fiender i åpen kamp, ble nå overvunnet av hedenske kvinners list. Folket syntes å være helt trollbundet. De ledende menn var blant de første som tok del i overtredelsen, og så mange var skyldige at frafallet berørte hele nasjonen. "Israel holdt seg til Ba'al-Peor."

Da Moses ble klar over det som var skjedd, hadde fiendens plan lykkes så godt at israelittene ikke bare tok del i den umoralske dyrkelsen på Peor-fjellet, men de hedenske ritualer ble endog praktisert i Israels leir. Den gamle lederen ble fylt med harme, og Guds vrede ble tent.

Det som Bileams besvergelser ikke hadde kunnet utrette, maktet folkets egen gudløse handling. Dette skilte dem fra Gud. Straffen rammet dem omgående og fikk folket til å innse hvor alvorlig deres synd var. En forferdelig pest brøt ut i leiren, og titusener døde momentant. Gud befalte at rettens håndhevere skulle sørge for at lederne for frafallet ble dømt til døden, og ordren ble øyeblikkelig etterkommer. De skyldige ble henrettet, og likene ble hengt opp til skrekk og advarsel for hele Israel. Den harde straffen folkets ledere fikk, skulle gi et uurslettelig innrrykk av Guds avsky for detes synd og av hans vrede mot dem.

Alle kjente med seg selv at straffen var rettferdig. Folket skyndte seg bort til tabetnaklet det de med tårer og i dyp anger bekjente sin synd. Slik stod de foran inngangen til helligdommen og gråt for Guds ansikt, mens pesten fortsatte dødens gjerning, og rettens håndhevete utførte sitt grusomme oppdrag.

Da kom Simri, en mann av høy rang i Israel, frekt inn i leiren sammen med en midianittisk skjøge, dattet av en høvding for en stammefamilie blant midianittene. Han førte henne inn i telter sitt. Aldri tidligere hadde lasten vært mer dristig og inngrodd. Under påvirkning av rusdrikk skrøt Simri av sin synd "som folket i Sodoma", og han var srolt av sin skamløshet.

Prestene og lederne hadde kastet seg ned for Guds ansikt i sorg og anger. Slik lå de "ved inngangen til sammenkomstens telt" og bønnfalt Herren om å spare sitt folk og ikke overgi sin arv til vanære. Da var det at denne høvding i Israel roret frem i sin synd for åpen scene. Det var nesten som om han trosset Guds gjengjeldelse og hånet folkets dommere. Pinehas, sønnesønn av øverstepresten Eleasar, reiste seg opp fra forsamlingen, tok et spyd

og "gikk etter den israelittiske mann inn i koven" og drepte dem begge. Slik ble pesten stanset.

Presten som hadde fullbyrdet Guds dom, ble æret foran hele Israel, og prestedømmet ble stadfestet for ham og hans hus for all fremtid. Pinehas "har avvendt min vrede for Israels barn", lød budskapet fra Gud. "Derfor skal du si: Se, jeg gjør min pakt med ham at det skal gå ham vel; med ham og hans etterkommere gjør jeg en pakt at de skal ha et evig prestedømme, fordi han var nidkjær for sin Gud og gjorde soning for Israels barn."

De straffedommer som kom over Israel for deres synd ved Sittim, utryddet de siste av den store folkemengden som nesten førti år tidligere var blitt dømt til å dø i ørkenen. Da det på Guds befaling ble holdt folketelling mens de lå i leir på sletten ved Jordan, viste det seg at ingen var igjen "av dem som ble mønstret av Moses og Aron, presten, den gang de mønstret Israels barn i Sinai ørken. For Herren hadde sagt at de skulle dø i ørkenen. Og det var ingen tilbake av dem uten Kaleb, Jefunnes sønn, og Josva, Nuns sønn."!

Gud hadde straffet Israel fordi de hadde latt seg forføre av midianittene. Men de som hadde fristet dem, skulle også rammes av Guds rettferdige dom. Amalekittene som hadde angrepet Israel ved Refidim og overfalt bakrrappen, spesielt dem som var svake og trette, ble straffet først etter lang tid. Men midianittene som hadde fristet dem til å synde, fikk hurtig kjenne Guds straff fordi de var langt farligere fiender. "Ta hevn over midianittene fot det de har gjort mot Israels barn," var Guds befaling til Moses. "Dererrer skal du samles til dine fedre." Derre oppdrag ble srraks utførr. Fra hver av srammene ble det valgt ut rusen mann som ble sendr ut under ledelse av Pinehas. "Og de stred mot Midian, som Herren hadde befalt Moses. . . . Og blant dem de slo i hjel, var også Midians fem konger. ... Også Bileam, Bears sønn, slo de i hjel med sverdet." Etter pålegg fra Moses drepre de også de kvinnene som soldatene hadde tart til fange. De hadde størst skyld og var de farligste av Israels fiender.

Slik døde de som hadde lagt opp onde råd mot Guds folk. I Salmenes bok sies det på denne måten: "Hedningene er sunker i den grav de gravde; deres fot er fanget i det garn de skjulre." "For Herren skal ikke forkaste sitt folk og ikke forlare sin arv; for dommen skal vende tilbake til rerrferdighet." Når menneskene "slår seg skarevis sammen mot rettferdiges sjel", da vil Herren la "deres urett komme tilbake over dem, og for deres ondskaps skyld skal han utrydde dem".' Da Bileam ble hentet for å forbanne Israel, var han ikke i stand til å skade dem med alle sine trolldomskunster, for Herren hadde ikke sett "urert i Jakob" og heller ikke "elendighet i Israe1". Men da de overtrådte Guds lov, idet de gav etter for fristelse, stod de ikke lenger under Guds beskyttelse. Når Guds folk trofast holder hans bud, kan det sies om dem: "Ikke finnes det trolldom i Jakob, og ikke spådomskunsrer i Israel." Derfor bruker Satan hele sin makt og alle sine kunstgrep for å få dem til å synde. Hvis de som bekjenner seg til å ta vare på Guds lov, selvovertrer den, skiller de seg fra Gud og vil ikke kunne stå seg mor sine fiender.

Israelirtene kunne ikke overvinnes av midianittenes våpen eller trolldomskunst, men de ble er bytte for skjøgene i lander. En slik makt kan kvinner utøve for å fange og ødelegge mennesker når de tjener Satan. "Mange som har fått ulivssår, har hun feilet, og mangfoldige er de hun har slått i hjel."' Det var slik Sets barn ble lokket bort fra rettferdighetens vei, og den hellige slekt ble fordervet. Slik ble også Josef fristet. På den måten forrådte Samson sin styrke og lot Israels vern falle i hendene på filistrene. Her var det også David snublet og falt. Salomo, den viseste blant konger, som Gud tre ganger kalte den elskede, ble slave av sin egen lidenskap, og ofret sin rettvishet til den samme fortryllende makt.

"Det som hendte med dem, skulle være advarende eksempler; det ble skrevet til rettledning for oss, og til oss er de siste tider kommet. Derfor må den som tror han står, passe seg så han ikke faller."' Satan kjenner menneskehjertet ut og inn. Han har gransket det i tusener av år og kjenner svakhetene i alle menneskers karakter. Han har påvirket slekt etter slekt for å felle de sterkeste menn, fyrstene i Israel, med de samme frisrelser som viste seg så virkningsfulle ved Ba'al-Peor. Langs alle strender ved tidens hav ligger vrakene av karakterer som led skibbrudd på grunn av sanselig begjær.

Etter hvert som vi nærmer oss tidenes ende, og Guds folk står på grensen til det himmelske Kanaan, vil Satan fordoble sine anstrengelser for å hindre dem i å dra inn i løftets land. Han legger sine snarer for hvert eneste menneske. Det er ikke bare de uvitende og ukultiverte som trenger vern og veiledning. Satan vil friste folk i de høyeste stillinger og i de helligste embeter. Hvis han kan få dem til å skade sin sjel, kan han ødelegge mange. Han bruker de samme virkemidler som han brukte for tre tusen år siden. Ved hjelp av verdslig vennskap, skjønnhet og sjarme, fornøyelser, løssluppenhet, fest og svir, frister han mennesker til å overtre det syvende bud.

Satan forførte Israel til umoralsk løssluppenhet før han fikk dem til å dyrke avguder. De som vanærer Guds bilde og tilsøler hans tempel i sin egen person, vil ikke ha noen skrupler med å vanære Gud hvis det bare tilfredsstiller deres egen fordervede lyst. Å gi etter for sanselighet svekker sinnet og nedverdiger sjelen. De moralske og intellektuelle krefter blir avstumpet og lammet ved en løssluppen tilfredsstillelse av de dyriske tilbøyeligheter. Det er umulig for den Som er blitt slave av sine lidenskaper, å fatte de hellige forpliktelser i Guds lov, verdsette forsoningen eller forstå verdien av en menneskesjel. Godhet, renhet, sannhet, ærbødighet for Gud og sans for det som er hellig - alle de hellige følelser og edle ønsker som knytter mennesker til den himmelske verden brennes opp i begjærets flammer. Sjelen blir mørk og øde, en bolig for onde ånder og "en tilflukt for alle slags urene og avskyelige fugler". Mennesker som er dannet i Guds bilde, blir trukket ned på dyrets nivå.

Hebreerne ble forledet til å overtre Guds lov. De ble rammet av hans straffedommer fordi de hadde samkvem med avgudsdyrkere og tok del i deres fester. Også i dag tilskynder Satan Kristi etterfølgere til å omgås ugudelige mennesker og ta del i deres forlystelser. På den måten lykkes det for ham å lokke dem til synd. "Derfor sier Herren: Dra bort fra dem,

og skill dere fra dem, rør ikke noe urent.'" Nå som før krever Gud at hans folk skal ta avstand fra verdens seder, skikker og levemåte. Bare når de trofast retter seg etter undervisningen i hans ord, kan dette skje. Ellers er det umulig.

Hebreerne ble advart mot å blande seg med hedningene. Men Guds folk i dag har fått like direkte og utvetydige forbud mot å ta etter de ugudeliges holdning og skikker. Det er til oss Kristus taler når han sier: "Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden! Den som elsker verden, har ikke kjærligheten til Faderen i seg." "Ver dere ikke at vennskap med verden er fiendskap mor Gud? Den som vil væte verdens venn, blir Guds fiende." Kristi etterfølgere skal holde seg atskilt fra syndete, og bare ha samkvem med dem når de har anledning til å gjøte dem noe godt. Vi kan ikke være forsiktige nok når det gjelder å unngå innflytelsen fra slike som trekker oss bort fra Gud. Når vi ber: "Led oss ikke inn i fristelse," bør vi gjøre hva vi kan for å unngå fristelsen.

Det var da istaelittene hadde fred og trygghet utad, at de ble ledet til synd. De hadde ikke alltid Gud i tanke, men forsømte å be, og stolte på seg selv. I sin trygghet og nytelsestrang glemte de å holde vakt ved sjelens festning, og nedbrytende tanket fikk innpass. Det var forrædete innenfot murene som ødela prinsippenes festningsverk og forrådte Israel til Satan.

Slik prøver Satan fremdeles å ødelegge menneskesinnet. Før en kristen gjør seg skyldig i en åpenbar synd, hat det onde fått grobunn i hjertet i lang tid uten at andre har vært klat over det. Sinnet forandrer seg ikke på et øyeblikk fra å være tent og hellig til å bli fotdervet og forbrytersk. Vi forvandles ved beskuelse. Ved å gi næring til urene tanker, kan en person påvirke sinnet slik at han finner behag i synden som han før avskydde.

Satan benyttet alle midler for å gjøre forbrytelser og laster tiltalende. Man kan ikke ferdes i gatene i våre byer uten å støte på iøynefallende annonsering av forbtytelser som er skildret i en ellet annen roman, eller som skal oppføtes på et teater. Sinnet blit fortrolig med synd. Mennesker med en skamløs og nedverdigende livsførsel blir fremhevet i bladet og tidsskrifter, og alt som kan vekke lidenskapen, blir skildret på en utfordrende måte. Folk hører og leser så mye om usle forbrytelser at samvittigheten, som en gang var følsom og ville ha avskydd slike skildringer, blir forherdet, og de sluker slike ting med begjærlighet.

Mange av de fornøyelser som er populære i verden i dag, til og med blant bekjennende kristne, fører til samme resultat som de hedenske festene gjorde. Satan benytter de fleste av disse fornøyelsene for å føre mennesker i fordervelsen. I århundrer har han gjort bruk av dramaet i den hensikt å egge lidenskapene og forherlige lasten. Satan benytter også operaen med dens fascinerende scener og fengslende musikk, karnevalet, dansen og kortspillet i den hensikt å bryte ned prinsippenes skanser og åpne døren for sanselighet. Alle forbrytelser som appellerer til stoltheten og begjæret, og som får mennesket til å glemme Gud og tape de evige interesser av syne, er Satans middel til å legge menneskesjelen i lenker.

"Bevar ditt hjerte fremfor alt som bevares; for livet utgår fra det." Dette er vismannens råd. For som en mann "tenker i sin sjel, så er han"' Hjertet må fornyes av Guds nåde, ellers vil det være nytteløst å streve for å oppnå renhet i livet. Den som uavhengig av Kristi nåde prøver å bygge en edel, rettskaffen karakter, bygger sitt hus på sand. Det vil blåse overende i fristelsens stormer.

Davids bønn bør bli vår; "Gud, skap i meg et rent hjerte, og fornyen stadig ånd inneni meg! "' Når vi har fått del i den himmelske gave, må vi gå videre fremmot fullkommenheten, idet vi "gjennom Guds kraft blir bevart ved troen".

Men vi må selv gjøre noe for å motstå fristelsen. De som vil unngå å bli et bytte for Satans list, må holde vakt ved alle innfallsporter til sinnet. De må la være å lese, se eller høre det som vil fremkalle urene tanker. Man må ikke overlate tankelivet til tilfeldighetene, og la det være opptatt med et hvilket som helst emne sjelefienden bringer på bane.

Apostelen Peter sier; Spenn derfor beltet fast om livet og vær våkne! ... La dere ikke lenger lede av de lyster dere fulgte den gang dere levde i uvitenhet.

Han som kalte dere, er hellig; så vær også dere hellige i all deres ferd!" Og Paulus sier; "For øvrig, brødre; Alt som er sant, alt som er edelt, rett og rent, alt som er verd å elske og akte, all god gjerning og alt som fortjener ros, legg vinn på det!

Dette krever alvorlig bønn og uopphørlig vaktsomhet. Vi er stadig avhengige av innflytelsen fra Den Hellige Ånd som villede våre tanker oppover og venne sinnet til å befatte seg med rene og hellige ting. Vi må også flittig studere Guds ord. "Hvorved skal den unge holde sin sti ren? Ved å holde seg etter ditt ord."

"I mitt hjerte har jeg gjemt ditt ord for at jeg ikke skal synde imot deg. " Gud straffer Israel fordi de syndet ved Ba'al-Peor. Selv om de samme synder kanskje ikke blir straffet like omgående i dag, er gjengjeldelsen ikke mindre uunngåelig. "Dersom noen ødelegger Guds tempel, skal Gud ødelegge ham." Naturen har fastsatt en forferdelig straff for disse forbrytelser, og før eller siden vil straffen ramme enhver overtreder. Det er fremfor alt disse syndene som har ført til at menneskeslekten er blitt så fryktelig degenerert, og til den belastning av sykdom og elendighet som hviler som en forbannelse over verden. Menneskene kan nok skjule sine overtredelser for hverandre, men like fullt vil de høste resultatet i form av lidelse, sykdom, svekkelse ellet død. Og når dette liv er slutt, venter dommen og en straff som er evig i sin virkning. "De Som gjør slikt, skal ikke arve Guds rike," men sammen med Satan og de onde englene skal de ha sin del i "ildsjøen" som et "den annen død".

En fremmed kvinnes lepper drypper av honning, og glattere enn olje et hennes tunge; men til sist er hun besk som malurt, hvass som et tveegget sverd." "La din vei være langt fra

henne, og kom ikke nær til døren på hennes hus, for at du ikke skal gi andre din pryd og en grusom herre dine år, for at ikke fremmede skal mettes av din eiendom, og frukten av din møye komme i en annen manns hus, så du må stønne i din siste stund, når din kropp og ditt kjøtt tæres bort." "Hennes hus synker ned i døden, og hennes veier bærer ned til dødningene; de som går inn til henne, kommer aldri tilbake og når aldri livets stier." Hennes gjester er i dødsrikets dyp."

Kapitel 42 - Moses tar avskjed

5 Mos. 4-6; 28.

Herren forralte Moses at tiden snart var inne til å ta Kanaan i besittelse. Idet den gamle profeten stod på fjellet og så ut over Jordan og løftets land, var det med dyp interesse han betraktet sitt folks arv. Var det mulig at dommen over ham fordi han hadde syndet ved Kades, likevel kunne tilbakekalles? Med dypt alvor bad han: "Herre, Herre! Du har begynt å la din tjener se din storhet og din sterke hånd; for hvor er det en gud i himmelen og på jorden som kan gjøre sådanne gjerninger og storverk som du? La meg nå få dra over og se det gode land på hin side Jordan, dette gode fjelland og Libanon."

Svaret lød: "La det nå være nok, tal ikke mere til meg om dette! Gå opp på Pisgas topp og løft dine øyne mot vest og mot nord og mot syd og mot øst, og se vidt omkring deg! For over Jordan her skal du ikke komme." Uten å mukke bøyde Moses seg for det som Gud hadde bestemt. Hans store bekymring gjaldt nå Israel. Hvem ville føle en like stor interesse for deres ve og vel som han Fra dypet av sitt hjerte bad han: "Herre, du Gud som råder over livsens ånde i alt kjød, vil du ikke sette en mann over menigheten, som kan gå ut og inn foran dem, og Som kan føre dem ut og føre dem inn, så Herrens menighet ikke skal være sam får uten hyrde!"

Herren hørte bønnen fra sin tjener. Svaret kom slik: "Ta Josva, Nuns sønn. Han er en mann sam det er ånd i. Legg din hånd på ham, og still ham frem for Eleasar, presten, og for hele menigheten og innsett ham i hans tjeneste for deres øyne, og legg noe av din verdighet på ham, så hele Israels barns menighet må lyde ham." Josva hadde lenge samarbeidet med Moses, og fordi han var en mann med visdom, dyktighet og tro, ble han valgt til å være hans etterfølger.

Josva ble høytidelig innsatt som ftemtidig ledet for Israel ved at Moses la hendene på ham og overdrog det ansvarsfulle vervet til ham. Fra det øyeblikket skulle han være med å styte Istael. Hetten gav Moses i oppdrag å kunngjøte hans beslutning for menigheten. "Han skal stå frem for Eleasar, presten, og Eleasar skal for Herrens åsyn søke urims dom fot ham; etter hans ord skal de gå ut, og etter hans ord skal de gå inn, han selv med alle Israels barn og hele menigheten."'

Før Moses nedla sitt verv som den synlige ledet for Israel, fikk han pålegg om å gjenta for dem historien om utftielsen fra Egypt og om vandringen gjennom ørkenen. Han skulle også repetere loven som var blitt kunngjort fra Sinai. Blant dem som hadde vært til stede den gang da loven ble gitt, og som fremdeles levde, var det bare noen ganske få som var gamle nok til å forstå det høytidelige alvor i det som skjedde. Nå skulle de snart gå over Jotdan og ta løftets land i eie. Derfor ville Gud først legge frem for dem lovens krav og innskjerpe at lydighet var betingelsen for lykke og fremgang.

Moses stilte seg foran folket for å gi de siste advarsler og formaninger. Ansiktet hans gav gjenskinn av et hellig lys. Håret var hvitt av elde, men skikkelsen var tank, utseendet bar preg av usvekket sunnhet og styrke, og blikket var klart og skarpt. Dette var et stort øyeblikk. Dypt beveget talte han til dem om deres allmektige beskytter og om hans kjærlighet og barmhjertighet.

"Spør bare om de fremfarne dager, som var før din tid, like fra den dag da Gud skapre menneskene på jorden, og spør fra den ene ende av himmelen til den andre om det et hendt eller hørt noe som er så stort som dette, om noe folk har hørt Guds røst tale midt ut av ilden, således som du har gjort, og er blitt i live, eller om Gud har prøvd på å komme og ta seg et folk midt ut av et annet folk ved prøvelser, ved tegn og undergjerninger og ved krig og med sterk hånd og utsrrakt arm og store, forferdelige gjerninger, således som du med egne øyne har sett Herren eders Gud gjorde med eder i Egypten. Du har fått se alt dette, for at du skal vite at Herren han er Gud, og ingen uten han alene."

"Ikke fordi I var større enn alle andre folk, fant Herren behag i eder, så han utvalgte eder, for I er det minste blant alle folk; men fordi Herren elsket eder, og fordi han ville holde den ed han hadde svoret eders fedre, derfor førte Herren eder ut med sterk hånd og fridde deg ut av trellehuser, fra Faraos, egypterkongens hånd. Så vit da at Hetten din Gud han er Gud, den trofaste Gud, som holder sin pakr og bevarer sin miskunnhet mot tusen ledd, mot dem som elsker ham og holder hans bud."

Israels barn hadde vært snare til å gi Moses skylden for sine vanskeligheter. Men nå forsvant mistanken om at han hadde vært drevet av stolthet, ærgjerrighet eller selviskhet, og de lyttet tillitsfullt til det han sa. Tro mot sin plikt laMoses frem for dem deres feilgrep og fedrenes overtredelser. De hadde ofte vært utålmodige og opprørske fordi de skulle vandre så lenge omkring i ørkenen. Men det var ikke Herrens skyld at erobringen av Kanaan ble

utsatt. Det var mer smertelig for ham enn for dem at han ikke straks kunne la dem komme inn i løftets land, og på den måten åpenbare sin makt for alle folkeslag. Men på grunn av sin mistillit til Gud, og sin stolthet og vantro, var de ikke beredt til å dra inn i Kanaan. De ville ikke på noen måte fremtre som det folket som hadde Gud til herre, for de hadde ikke hans rene, edle og kjærlige karaktertrekk. Hvis deres fedre trofast hadde rettet seg etter Guds befalinger og tatt imot hans råd, ville de langt tidligere ha bosatt seg i Kanaan og vært et fremgangsrikt, hellig og lykkelig folk. Fordi det tok så lang tid før de kunne dra inn i der gode landet, ble Gud vanæret, og hans anseelse ble mindre i nabofolkenes øyne.

Moses forstod verdien og betydningen av Guds lov, og han forsikret folket om at ingen nasjon hadde slike vise, rettferdige og barmhjertige lover som hebreerne. "Se, jeg har lært eder lover og hud, således som Herren min Gud bød meg, for at I skal gjøre etter dem i det land I drar inn i og skal ta i eie. Så skal I da ta vare på dem og holde dem; det vil bli regner for visdom og forstand hos edet av andre folk; for når de får høre om alle disse lover, vil de si: Sannelig, et vist og forstandig folk er dette store folk." Moses minnet dem om den dagen da de stod for Herrens åsyn ved Horeh, og nå rettet han denne appell til hele folket: "Hvor finnes der et folk, om det er aldri så stort, som har så rettferdige lover og hud som hele denne lov jeg legger frem for eder i dag?"

Utfordringen til Israel er like aktuell i dag. De lovene som Gud gav sitt folk den gang, vitner om større klokskap, og var bedre og mer humane enn lovene hos de mest siviliserte folk på jorden. Nasjonenes lover hærer preg av det uomvendte hjertets svakheter og lidenskaper. Men Guds lov hærer hans stempel. "Eder har Herren tatt og ført ut av jernovnen, av Egypten, for at I skal være hans eiendomsfolk." Moses skildret det landet de snart skulle gå inn i og som skulle bli deres hvis de var lydige mot Guds lov. Ordene må ha gjort et dypt inntrykk. på dem når de tenkte på at han som talte så levende om velsignelsene i det gode landet, ikke skulle få del i sitt folks arv på grunn av deres synd. Moses sa at Herren skulle føre dem inn i et godt land.

"Det land du kommer inn i og skal ta i eie, er ikke som Egyptens land, som I drog ut fra, hvor du sådde din sæd og så vannet jorden med din fot som en kålhave. Men det land I drar over til og skal ta i eie, et et land med fjell og daler, som drikker vann av himmelens regn." "Et land med rinnende bekker, med kilder og dype vann, Som veller frem i dalene og på fjellene, et land med hvete og bygg og vintræt og fikenttær og granatepletrær, et land med oljetrær og honning, et land hvor du ikke skal ete ditt brød i armod, hvor du intet skal mangle, et land hvor stenene er jern, og hvor du kan hugge ut kobber av fjellene." "Der er et

land som Herren din Gud bærer omsorg for; alltid hviler Herrens, din Guds øyne på det, fra årets begynnelse til dets ende."'

"Og når Herren din Gud fører deg inn i det land han har tilsvoret dine fedre Abraham, Isak og Jakob å ville gi deg - store og gode byer som du ikke har bygget, og hus fulle av alle gode ting, som du ikke har fylt, og uthugne brønner som du ikke har uthugget, vingårder og oljetrær som du ikke har plantet når du da eter og blir mett, da ta deg i vare at du ikke glemmer Herren." "Ta eder i vare at I ikke glemmer Herrens, eders Guds pakt." "For Herren din Gud er en fortærende ild, en nidkjær Gud." Herren sa at hvis de gjorde det som var ondt i hans øyne, ville det skje "at I visselig snart skal urryddes av det land som I nå drar inn i over Jordan og skal ta i eie".

Da Moses hadde gjentatt loven for folket, skrev han ned resten av de lovet, vedtekter og retningslinjet som Gud hadde gitt ham, foruten alle regler for offersystemet. Boken som inneholdt dette, ble overlevert rette vedkommende og oppbevart ved siden av arken. Fremdeles var Moses engstelig for at folket ville vike fra Gud. I en høytidelig og gripende tale la han frem for dem de velsignelser de skulle få om de bare var lydige, og de forbannelser som ville bli følgen av overtredelse.

"Dersom du nå høret på Herrens, din Guds røst, så du akter vel på å holde hans bud, som jeg gir deg i dag, da skal Herren din Gud heve deg høyt over alle folkene på jorden. Og alle disse velsignelser skal komme over deg og nå deg, så sant du hører på Herrens, din Guds røst: Velsignet være du i byen, og velsignet være du på marken! Velsignet være ditt livs frukt og frukten av din jord og frukten av ditt fe. . . . Velsignet være din kurv og ditt deigtrau! Velsignet være du i din inngang, og velsignet være du i din utgang! Hetren skalla dine fiender, som reiser seg mot deg, ligge under fot deg. . . . Herren skal byde velsignelsen å være hos deg i dine lader og å følge deg i alt det du tar deg fore."

"Men dersom du ikke hører på Herrens, din Guds røst, så du akter vel på å holde alle hans bud og hans lovet, som jeg gir deg i dag, da skal alle disse forbannelser komme over deg og nå deg." "Og du skal bli til en redsel, til et ordspråk og til en spott blant alle de folk Herren fører deg til." "Herren skal spre deg blant alle folkene fra jordens ene ende til den andre, og der skal du dyrke andre guder, som hverken du eller dine fedre har kjem, stokk og sten. Og blant disse folk skal du aldri ha ro, og der skal ingen hvile være for din for; Herren skal der gi deg et bevende hjerte og uttærede øyne og en vansmektende sjel. Ditt liv skal henge i et hår; du skal engstes natt og dag og aldri væte sikker på ditt liv. Om morgenen skal

du si: Var det bare aften! Og om aftenen skal du si: Var det bare morgen! - for den angst du kjenner i ditt hjerte, og for det syn du ser med dine øyne."

Inspirert av Den Hellige Ånd skuet Moses inn i fremtiden, og han beskrev de fryktelige begivenheter når Israel til sist skulle gå til grunne som en nasjon, og romerske krigshærer skulle ødelegge Jerusalem. "Herren skal føte et folk over deg langt hørte fra, fra jordens ende, et folk som kommer flyvende lik en ørn, et folk hvis tungemål du ikke forstår, et folk med hårdt ansikt, som ikke akter den gamle og ikke har medynk med den unge."

Han gaven levende skildring av hvordan landet skulle bli fullstendig ødelagt, og folket gjennomgå fryktelige lidelser, når Titus århundrer senere skulle beleire Jerusalem: "Det skal fottæte frukten av ditt fe og frukten av din jord, til du blir ødelagt. ... Det skal kringsette deg i alle dine byet, inntil dine høye og faste muret, som du settet din lit til, faller i hele ditt land. . . . Da skal du ete ditt livs frukt, kjøttet av dine sønner og dine døtte, som Herren din Gud gir deg, så stor er den trengsel og angst som din fiende skal føre ovet deg." "Den kjælneste og mest forfinede av dine kvinner, som aldti prøvde på å sette sin fot på jorden for bate finhet og kjælenskap, skal se med onde øyne på mannen i sin favn og på sin sønn og sin datter, . . . for i mangel på alt skal hun fortære dem i lønndom; så stor er den trengsel og angst som din fiende skal føre over deg i dine byer."

Moses avsluttet med disse gripende ord: "Jeg tar i dag himmelen og jorden til vitne mot eder: Livet og døden har jeg lagt frem for deg, velsignelsen og forbannelsen; velg da livet, så skal du få leve, du og din ætt! Elsk Herren din Gud, hør på hans røst og hold fast ved ham! For dette er ditt liv, og da skal du nå en" høy alder og få bli i det land som Herren tilsvot dine fedre Abraham, Isak og Jakob å ville gi dem.'

For å innprente disse sannheter enda sterkere i folkets bevissthet, formet han dem i hellige vers. Denne sangen er både histotisk og profetisk. Samtidig som den skildrer Guds vidunderlige handlemåte med folket i fortiden, forespeiler den de stote hendinger i fremtiden, de trofastes endelige seier når Kristus kommer tilbake i makt og herlighet. Folket skulle lære dette historiske diktverk utenat, og gi det videre til sine barn og barnebarn. Menigheten skulle synge det under gudstjenesten, og folket skulle gjenta det undet sitt daglige arbeid. Foreldrene hadde plikt til å innprente disse ordene i barnas morragelige sinn, slik at de aldri gikk av minne.

Ettersom israelittene i særskilt forstand skulle ta vare på Guds lov og holde den, var det spesielt viktig at de hadde en klar forståelse av budenes betydning og hvor viktig det var å vise lydighet. Dette skulle de også innprente i sine barn og barnebarn. Herren sa om sine

bud: "Du skal innprente dine barn dem, og du skal tale om dem når du sitter i ditt hus, og når du går på veien, og når du legger deg, og nåt du står opp. . . . Og du skal skrive dem på dørstolpene i ditt hus og på dine potter."

Når barna i fremtiden spurte: "Hvorledes er det med de vitnesbyrd og de forskrifter og de bud som Herren vår Gud har gitr eder?" skulle foreldrene gjenta historien om Guds barmhjertige handlemåte med dem, hvordan han hadde utfridd dem for at de skulle holde hans lov, og de skulle si til barna: "Herren bød oss å holde alle disse lover, å frykte Herren vår Gud, for at det skulle gå oss vel alle dager, og han holde oss i live, som det er gått til denne dag. Og det skal tjene oss til rettferdighet, når vi akter vel på å holde alle disse bud for Herrens, vår Guds åsyn, således som han bød oss."

Kapitel 43 - Gravferd uten følge

I hele Guds handlemåte med sitt folk ser vi de mest slående beviser på at hans kjærlighet og barmhjertighet går hånd i hånd med hans strenge og upartiske rettferdighet. Det hebraiske folk er et eksempel på dette. Gud hadde gitt Israel store velsignelser. Hans inderlige godhet mot dem er illustrert på denne gripende måten: "Som ørnen vekker sitt rede og svever over sine unger, således bredte han ut sine vinger, tok ham opp og bar ham på sine slagfjær. Det var Herren alene som førte ham." Likevel straffer han dem raskt og bestemt for deres synd.

Guds uendelige kjærlighet ble åpenbart da han gav sin enbårne Sønn for å frelse den fortapte menneskeslekten. Krisms kom til denne verden for å åpenbare sin fars karakter for menneskene, og hans handlemåte var preget av guddommelig ømhet og medlidenhet. Og likevel sier Kristus selv: "Sannelig, jeg sier dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå."' Den samme stemmen som tålmodig og kjærlig ber synderen om å komme til Gud og få tilgivelse og fred, vil på dommens dag si til dem som forkaster hans nåde: "Gå bort fra meg, dere som er forbannet."' Bibelen fremstiller ikke bare Gud som en øm far, men også som en rettferdig dommer. Selv om han gleder seg over å vise barmhjertighet, og "forlater misgjerning og overttedelse og synd", lot han "ikke den skyldige ustraffet".

Han som styrer alle nasjoner, hadde sagt at Moses ikke skulle føre Israels folk inn i det gode landet, og selv de inderligsre bønner fra Guds tjener kunne ikke endre hans avgjørelse. Moses visste at han måtte dø. Men hans omsorg for Israel avrok ikke er øyeblikk. Trofast hadde han gjort sitt ytterste med å fotberede menigheten på å ovetta arven som var lovet. På Guds befaling gikk Moses og Josva bort til tabernaklet, mens skystøtten flytter seg over inl1gangen. Her ble Josva høytidelig innsatt som folkets leder.

Moses' gjerning som leder for Israel var slutt, men fremdeles glemte han seg selv i sin intetesse for folket. Mens folket var samlet, uttalte Moses disse ordene til sin etterfølget som en hellig oppmuntring i Guds navn: "Vær frimodig og sterk! For du skal føte Istaels barn inn i det land jeg har tilsvoret dem, og jeg vil være med deg." Så vendte Moses seg til de eldste og folkets ledere og påla dem å være trofaste og rette seg etter den veiledning han hadde gitt dem fra Gud.

Mens folket så på den gamle mannen som snart skulle forlate dem, var der med dyp takknemlighet de husket hans faderlige omhu, hans vise råd og hans utretrelige slit. Ofte når deres synder hadde gjort dem fortjent til Guds rettferdige straff, hadde Moses gått i forbønn for dem og avverget straffedommen. En følelse av samvittighetsnag gjorde ikke sorgen mindre smertefull. Med bitterhet tenkte de på at det var deres egen ondskap som hadde provokert Moses til å synde, og derfor måtte han nå dø.

Da Israel mistet den høyt aktede lederen, virket det som en hardere straff enn en hvilken som helst refselse de ville ha blitt utsatt for dersom Moses hadde levet videre og fortsatt sin gjerning. Gud ville ha dem til å innse at de ikke måtte legge så store vanskeligheter i veien for den fremtidige lederen, som de hadde gjort for Moses. Gud taler til sitt folk gjennom sine velsignelser. Men hvis de ikke vetdsetter dem, trekker han velsignelsene tilbake for å få folket til å innse sin synd og vende om til ham med hele sitt hjerte.

Samme dag sa Gud til Moses: "Gå opp. . . på Nebo-fjellet . . . og se ut over Kanaans land, som jeg gir Israels barn til eiendom, og der på fjellet som du går opp på, skal du dø og samles til dine fedre." I lydighet mot Guds befaling hadde Moses ofte forlatt leiren nåt Gud ønsket å samtale med ham. Men denne gangen skulle han ut i et nytt og ukjent ærend. Han måtte dra av sted for å overgi sitt liv i Skaperens hender.

Moses visste at han skulle dø alene. Ingen jordisk venn ville få lov til å være hos ham i hans siste stund. Det var noe ukjent og fryktinngytende han stod overfor, og som han vek tilbake for. Det verste fot ham var at han skulle skilles fra det folket som han hadde elsket og hatt omsorg for, det folket som han så lenge hadde knyttet sin intetesse og sitt liv til. Men han hadde lært å stole på Gud, og med usvekket tro overlot han seg selv og folket i hans varetekt.

For siste gang stod Moses sammen med sitt folk. Igjen hvilte Guds Ånd over ham, og i det mest opphøyde og gripende språk uttalte han en velsignelse over hver av stammene. Til slutt uttalte han en velsignelse over dem alle:

"Det et ingen som Gud, Jesurun! Han farer frem over himmelen med hjelp for deg, og i sin høyhet på skyene. En bolig er den eldgamle Gud, og her nede er evige armer; han driver fienden bort for deg og sier: Rydd ut! Og Israel bor trygt for seg selv, Jakobs øye er vendt mot et land med korn og most, ja, hans himmel drypper av dugg. Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som hat sin frelse i Herren, ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd! Dine fiender hykler for deg, mens du skrider frem over deres høyder."

Så vendte Moses seg bort fra menigheten og gikk taus og alene opp langs fjellsiden. Han gikk "opp på Nebo-fjellet, på Pisgas topp". Fra denne fjelltoppen speidet han med usvekket syn ut over landskapet. Langt ut mot vest lå det store havet. I nord hever Herman-fjellet seg mot himmelen. I øst lå Moabs høyslette, og bortenfot sttakte Basan seg, steder hvor Israel hadde vunnet sin store seier. Mot sør lå ørkenen der de så lenge hadde vandret omkring.

I sin ensomhet så Moses tilbake på sitt liv som hadde vært så fylt av omskiftelser og vanskeligheter, helt fra den dagen da han gav avkall på hofflivets glans og utsikten til kongeverdigheten i Egypt for å dele skjebne med Guds utvalgte folk. Han gjenopplevde de lange årene i ørkenen med saueflokkene til Jetro, engelen som viste seg i den btennende

romebusken, og kallet han fikk om å utfri Israel. Igjen så han for seg de mektige mirakler Gud hadde utført for sitt folk, og tenkte på hans langmodighet og nåde i alle de år de hadde gått omkring i ørkenen og gjort opprør mot ham. Til tross for alt det Gud hadde gjort for dem, og på tross av hans egne bønner og anstrengelser, ble bare to av dem som var voksne da den veldige hærskaren forlot Egypt, funnet verdige til å dra inn i løftets land. Idet Moses nå så tilbake på resultatet av alt sitt strev, syntes det som om hans vanskeligheter og oppofrelse hadde vært nesten forgjeves.

Likevel angret han ikke at han hadde tatt på seg de tunge byrdene. Han visste at Gud selv hadde kalt ham til gjerningen. Da Moses ble kalt til å utfri Israel fra slaveriet, vek han tilbake for ansvaret. Men da han tok på seg oppgaven, la han ikke byrden fra seg. Selv da Herren hadde foreslått å frita ham for ansvaret og tilintetgjøre det opprørske Israel, kunne han ikke gå med på det. Til tross for at prøvelsene hadde vært harde, hadde han vært gjenstand for Herrens spesielle gunst og godhet. Moses hadde høstet en rik erfaring undet oppholdet i øtkenen da han hadde vært vitne til hvordan Guds makt og herlighet var blitt åpenbart, og han selv var blitt omsluttet av hans kjærlighet. Han følte at han hadde handlet klokt da han valgte å lide ondt sammen med Guds folk fremfor å ha en kortvarig nytelse av synden.

Idet han så tilbake på sin erfaring som leder for Guds folk, var det en feilakrig handling som sarre en mørk flekk på hans liv. Om bare den overrredelsen kunne fjernes, ville han ikke være uvillig til å dø. Han fikk forsikring om at Gud bare krevde at han skulle angre og tro på der offerlammer som var lover. På ny bekjente Moses sin synd og bad om tilgiveIse i Jesu navn.

Så fikk han lov til å se løfters land som i er panorama. Hele lander lå urbredr foran ham, ikke vagt og utydelig i der fjerne, men klart og skarpt tegner der seg for hans blikk i all sin prakt. Han så der ikke slik der var i virkeligheren, men slik der ville bli som Israels eiendom og med Guds velsignelse. Det var som om han så en kopi av Eden. Han så fjell kledt med Libanons sedrer, åser som var grå av oliven og som dufter av vinranker, og store, fruktbare sletter som bugner av blomsrer. Han så rropiske palmer og bølgende åkrer med bygg og hvere. Der var solfylre daler med fuglesang og rislende bekker, og der var herlige byer, vakre hager, og sjøer fulle av "havers rikdom". På høydedragene beitet feet, og endog mellom fjellknausene samler ville bier forråd.

Der var nettopp er slikt land Moses under inspirasjon av Guds Ånd hadde skildrer for Israel: "Velsignet av Herren være hans land med himmelens ypperste gaver, med dugg og med vann fra der store dyp der nede, med der yppersre av der som solen fostrer, . . . med der herligste fra de eldgamle fjell, . . . med der ypperste fra jorden og dens fylde."

Moses så det utvalgte folk etter at de hadde bosatt seg i Kanaan, og hver stamme hadde fått tildelt sitt område. Han fikk også se deres fremtid etter bosettingen i løfters land. De langvarige og tragiske begivenheret i forbindelse med frafallet og straffen som fulgte, ble

rullet opp for ham. Han så hvordan de ble spredt blant hedningene på grunn av synd, og hvordan herligheten vek borr fra Israel mens de vakre byene lå i ruiner, og folket var fanger i fremmede land. Han så også hvordan de skulle få fedrelander tilbake, og at de til sist skulle komme under romernes herredømme.

I sitt syn ble Moses ført videre ned gjennom ridene og fikk oppleve Frelserens førsre komme. Han så Jesus som er lite barn i Berlehem. Han hørre engleskaren som sang til Guds ære om fred på jorden. Han så stjernen som leder de vise menn fra østen til Jesus, og er stort lys fylte hans sinn da han husker disse proferiske ordene: "En stjerne stiger opp av Jakob, er spit løfter seg fra Israe1."' Han så de beskjedne kår Jesus levde under i Nasarer, hvordan han av kjærligher og medlidenher gikk omkring og helbreder. Han så hvordan en stolt og vanrro nasjon forkastet ham. Med forferdelse hørte han hvordan de skrøt av å holde Guds lov i ære, samtidig som de forakrer og forkasrer ham som hadde gitt loven.

Han så Jesus på Oljeberget der han grårende sa farvel til den byen han elsker så høyt. Moses så hvotdan Israel til slutt ble forkastet. Slik skulle det altså gå med det folket som var blitt så rikt velsignet, som han hadde arbeidet, bedt og lidt for, og som han hadde vært villig til å ofre sitt navn i livets bok for. Og nå måtte han høre disse forferdelige ordene: "Huset deres blir forlatt"' Hjertet krympet seg i smerte, og tårene strømmer nedover kinnene da han tenkte på den sorgen som skulle ramme Guds Sønn.

Han fulgte Frelseren til Getsemane og så hans sjelekamp, hvordan han ble forrådt, hånet, pisket og korsfestet. Moses så at likesom han hadde løfter opp slangen i ørkenen, måtte Guds Sønn løftes opp, for at hver den som tror på ham, "ikke skal gå fortapt, men ha evig liv":

Moses ble fylt med sorg, harme og frykt da han så det hykleri og sataniske hat som den jødiske nasjon viste overfor sin gjenløser, den mektige engelen som hadde gått foran deres fedre. Han hørte at Kristus ropte i angst: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?"' Han så at han lå i Josefs nye grav. Håpløs.. hetens mørke syntes å ruge over verden. Men han skuet videre og så at Kristus oppstod som seierherre. Omgitt av en engleskare som tilbad, for han opp til himmelen i spissen for en mengde løslatte fanger. Han så portene åpne seg, og hørte himmelens hærskarer som hilste livets herre velkommen.

Her ble det åpenbart for Moses at han selv skulle være i Frelserens følge og åpne de evige porter for ham. Mens han var vitne til detre, skinte ansiktet hans med en hellig stråleglans. Det han selv hadde ofret og gjennomgått, syntes så lite i sammenligning med det som Guds Sønn måtte gjennomgå. Det var så ubetydelig i forhold til den "rikdom av herlighet som er så uendelig mye større". Han fryder seg over at han var blitt aktet verdig til å ha del i Kristi lidelser, om enn i liten målestokk.

Moses så Jesu disipler der de drog ut for å bringe frelsens evangelium til verden. Han så hvordan Israels barn "etter kjødet" var kommet til kort. De hadde totalt sviktet den høye

misjon Gud hadde kalt dem til. I sin vantro hadde de forsømt å være lys for verden. De hadde ringeaktet Guds miskunnhet og gått glipp av velsignelsene ved å være hans utvalgte folk. Likevel hadde Gud ikke forkastet Abrahams ætt. Den herlige hensikt han ønsket å oppnå gjennom Istael, skulle likevel virkeliggjøtes. Alle som gjennom Kristus ble troens barn, ville bli regnet som Abrahams ættlinger, arvinger til løftet ifølge pakten. I likhet med Abraham skulle de være lovens voktete og kunngjøre Guds Sønns evangelium for verden.

Moses så hvordan Jesu disipler brakte evangeliets lys til dem som satt i mørke"," og at tusener fra hedningeiandene ville fylke seg under dets stråleglans. Mens han bettaktet denne scenen, gledet han seg over Israels fremgang.

Nå skiftet bildet. Han hadde fått se hvordan Satan virket for å få jødene til å forkaste Kristus, mens de bekjente seg til å holde Herrens lov. Så fikk han se at den kristne verden skulle bli bedratt på samme måte, ved at folk bekjente seg til å tjene Krisrus, mens de forkastet Guds lov. Han hadde hørt ropet fra de rasende prestene og de eldste: "Bort med ham!" - "Korsfest ham! Korsfest ham!" Og nå hørte han at bekjennende kristne lærere ropte: "Bort med loven!" Han så hvordan sabbaten ble trampet på, mens en falsk helligdag ble satt i stedet. Igjen ble Moses fylt med forbauselse og skrekk. Hvordan kunne de som trodde på Krisrus, forkaste den loven som han selv hadde kunngjort fra det hellige berget? Hvordan kunne mennesker som fryktet Gud, tilsidesette den loven som var grunnvollen for hans sryre i himmelen og på jorden?

Med glede så Moses at det likevel var noen få trofaste som æret og opphøyer Guds lov. Han så hvordan jordiske makter til sist skulle sette alt inn på åutrydde dem som holder Guds lov. Han så frem til den tid da Gud skal reise seg og straffe jordboerne for deres ugudelighet, mens de som har fryktet hans navn, skal bli beskyttet og skjult på hans vredes dag. Han hørte at Gud forkynte sin fredspakt med dem som har holdt hans lov, idet han lot sin røst høre fra sin hellige bolig, og himmelen og jorden skalv. Han så Kristi annet komme i herlighet, de dødes oppstandelse til evig liv, og hvordan de levende hellige ble forvandlet uten å smake døden. Med jubelsang drog de alle opp til Guds stad.

Enda et fremtidsbilde stiger opp for hans blikk. Han ser hvordan jorden er befridd for forbannelse, vakrere enn løftets herlige land som han nyss hadde speidet ut over. Der finnes ingen synd, og døden kan ikke få innpass der. Dette er de frelstes evige hjem. Med ubeskrivelig glede betrakter Moses denne scenen, en enda herligere befrielse enn han hadde våget å håpe på. Pilegrimsferden på jorden er slutt for bestandig, og Guds Israel har endelig nådd sitt mål.

Visjonen svant, og blikket fanget på ny inn Kanaans land som bredte seg ut i det fjerne. Så la han seg til hvile lik en trett krigsmann. "Så døde Moses, Herrens tjener, der i Moabs land etter Herrens ord. Og han begravde ham i dalen i Moabs land midt imot Bet-Peor, og ingen kjenner til denne dag hans grav."

Det er fare for at mange av dem som ikke ville gi akt på rådene fra Moses mens han ennå var hos dem, ville gjøre seg skyldige i avgudsdyrkelse ved å tilbe hans legeme, dersom de hadde visst hvor graven var. Derfor er den skjult for menneskene. Guds engler gravla Herrens trofaste tjener og holdt vakt over den ensomme graven. "Men det stod ikke mete frem noen profet i Israel som Moses, han som Herren kjente åsyn til åsyn - når en kommer i hu alle de tegn og under Herren hadde sendt ham til å gjøre i Egyptens land, med. . . hele den veldige kraft og alle de store, forferdelige gjerninger som Moses gjorde for hele Israels øyne."

Dersom Moses ikke hadde gjort seg skyldig i den bestemte synden da han unnlot å gi Gud æren for vannet som strømmet ut fra klippen ved Kades, ville han ha fått dra inn i løftets land, og også blitt tatt opp til himmelen uten å behøve å dø. Men han skulle ikke være lenge i graven. Sammen med de englene som hadde begravet Moses, kom Jesus selv ned fra himmelen og vekket den hellige mannen opp av hans søvn. Satan hadde triumfert den gangen da han hadde fått Moses til å synde mot Gud, slik at han kom i dødens vold. Den store motstander hevder at det guddommelige utsagn: "Støver du, og til støv skal du vende tilbake",' gav ham eiendomsretten til de døde. Gravens makt var aldri før blitt brutt, og han påstod at alle som lå i graven, var hans fanger, og at de aldri skulle slippes ut av hans mørke fengsel.

Nå skulle Kristus for første gang gi liv til en død. Idet livets fyrste og de lysende englene nærmet seg graven, var Satan redd for å miste sitt herrevelde. Sammen med de onde englene var han parat til å avvise enhver som ville trenge seg inn på det området han gjorde krav på som sitt eget. Han skrøt av at Guds tjener var blitt tatt til fange, og han erklærte at selv Moses ikke hadde kunnet holde Guds lov, men hadde ranet til seg den æren som tilkom Gud. Det var den samme synd som var årsak til at Satan ble bannlyst fra himmelen. På grunn av sin overtredelse hadde Moses kommet inn under Satans herredømme. Erkeforræderen gjentok de opprinnelige klagemål han hadde ført mot Guds styresett, og igjen anklaget han Gud for å være urettferdig mot ham.

Kristus ned lot seg ikke til å ta opp noen diskusjon med Satan. Han kunne ha konfrontert ham med de grusomme følgene av hans bedrag i himmelen, og den ulykke det hadde påført så mange av dens beboere. Han kunne ha minnet ham om at det var hans løgn i Eden som hadde ført til at Adam hadde syndet, og at menneskeheten ble dødens bytte. Jesus kunne ha gjort Satan oppmerksom på at det var han Som hadde fristet Israel til å knurre og gjøre opprør, slik at endog Moses mistet tålmodigheten og ble overrumplet av synd i et ubevokret øyeblikk. Dermed fikk døden makt over ham. Men Kristus overlot alt til sin far idet han sa: "Måtte Herren straffe deg!"

Frelseren tok ikke opp noe ordskifte med sin motstander, men begynte der og da sin gjerning med å gjøre den falne fienden maktesløs og gi de døde liv. Satan kunne ikke motsi dette beviset på Guds Sønns herredømme. Oppstandelsen var sikret for evig, og Satan måtte gi slipp på sitt bytte. De rettferdige som var døde, skulle leve igjen.

På grunn av synd hadde Moses kommer inn under Satans velde. Så langt hans egen fortjeneste rakk, var han dødens rettmessige fange. Men han ble oppreist til udødelighet på grunn av Gjenløserens fortjeneste. Moses kom frem fra graven herliggjort, og sammen med sin frigjører steg han opp til Guds stad.

Den kjærlighet og rettferdighet som Gud la for dagen i sin handlemåte med Moses, var uten sidestykke inntil han gav sin Sønn. Da Gud nektet Moses adgang til Kanaan, var det for å lære menneskene en lekse de aldri måtte glemme, nemlig at han forlanger absolutt lydighet, og at menneskene ikke må ta til seg selv den æren som Gud alene har krav på. Han kunne ikke oppfylle bønnen fra Moses om å få del i Israels arv, men han glemte ikke sin tjener. Himmelens Gud forstod den smerte Moses hadde utholdt. Han hadde lagt merke til hver eneste handling i de lange år fulle av strid og trengsel. På Pisgas topp kalte Herren Moses til en arvelodd som var uendelig mye mer herlig enn det jordiske Kanaan.

På Forklarelsens berg var Moses sammen med Elias som var blitt tatt levende opp til himmelen. Faderen hadde sendt dem med lys og herlighet til sin Sønn. Slik ble den bønnen Moses hadde bedt mange århundrer i forveien, endelig oppfylt. Han stod på "herlighetens fjell" i det landet som hans folk hadde fått i arv, og vitnet om ham som var midtpunktet for alle løftene til Israel. Dette var siste gang dødelige mennesker fikk se den mannen som himmelen æret så høyt.

Moses var et forbilde på Kristus. Han hadde selv sagt til Israel: "En profet av din midte, av dine brødre, likesom meg, skal Herren din Gud oppreise deg; på ham skal I høre." Gud så at det var nødvendig å la Moses gå gjennom motgangens og fattigdommens skole for å gjøre ham beredt til å føre Israel til det jordiske Kanaan. Guds Israel som er på vei mot det himmelske Kanaan, har en leder som ikke trengte noen menneskelig undervisning som forberedelse for sin guddommelige misjon. Likevel ble også han gjort fullkommen gjennom lidelse. "Fordi han selv led og ble fristet, kan han hjelpe dem som fristes." Vår gjenløser la ikke for dagen noen menneskelig svakhet eller ufullkommenhet. Likevel døde han for å gi oss adgang tilløftets land.

"Moses var tro i hele Guds hus, men som en tjener. Han skulle vitne om det som engang skulle forkynnes. Men Kristus var tro som Sønn, satt til å styre huset. Og hans hus er vi, så sant vi helt til slutt holder fast ved frimodigheten og det håp som er vår stolthet."

Kapitel 44 - Gravferd uten følge

I hele Guds handlemåte med sitt folk ser vi de mest slående beviser på at hans kjærlighet og barmhjertighet går hånd i hånd med hans strenge og upartiske rettferdighet. Det hebraiske folk er et eksempel på dette. Gud hadde gitt Israel store velsignelser. Hans inderlige godhet mot dem er illustrert på denne gripende måten: "Som ørnen vekker sitt rede og svever over sine unger, således bredte han ut sine vinger, tok ham opp og bar ham på sine slagfjær. Det var Herren alene som førte ham." Likevel straffer han dem raskt og bestemt for deres synd.

Guds uendelige kjærlighet ble åpenbart da han gav sin enbårne Sønn for å frelse den fortapte menneskeslekten. Krisms kom til denne verden for å åpenbare sin fars karakter for menneskene, og hans handlemåte var preget av guddommelig ømhet og medlidenhet. Og likevel sier Kristus selv: "Sannelig, jeg sier dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå."' Den samme stemmen som tålmodig og kjærlig ber synderen om å komme til Gud og få tilgivelse og fred, vil på dommens dag si til dem som forkaster hans nåde: "Gå bort fra meg, dere som er forbannet."' Bibelen fremstiller ikke bare Gud som en øm far, men også som en rettferdig dommer. Selv om han gleder seg over å vise barmhjertighet, og "forlater misgjerning og overttedelse og synd", lot han "ikke den skyldige ustraffet".

Han som styrer alle nasjoner, hadde sagt at Moses ikke skulle føre Israels folk inn i det gode landet, og selv de inderligsre bønner fra Guds tjener kunne ikke endre hans avgjørelse. Moses visste at han måtte dø. Men hans omsorg for Israel avrok ikke er øyeblikk. Trofast hadde han gjort sitt ytterste med å fotberede menigheten på å ovetta arven som var lovet. På Guds befaling gikk Moses og Josva bort til tabernaklet, mens skystøtten flytter seg over inl1gangen. Her ble Josva høytidelig innsatt som folkets leder.

Moses' gjerning som leder for Israel var slutt, men fremdeles glemte han seg selv i sin intetesse for folket. Mens folket var samlet, uttalte Moses disse ordene til sin etterfølget som en hellig oppmuntring i Guds navn: "Vær frimodig og sterk! For du skal føte Istaels barn inn i det land jeg har tilsvoret dem, og jeg vil være med deg." Så vendte Moses seg til de eldste og folkets ledere og påla dem å være trofaste og rette seg etter den veiledning han hadde gitt dem fra Gud.

Mens folket så på den gamle mannen som snart skulle forlate dem, var der med dyp takknemlighet de husket hans faderlige omhu, hans vise råd og hans utretrelige slit. Ofte når deres synder hadde gjort dem fortjent til Guds rettferdige straff, hadde Moses gått i forbønn for dem og avverget straffedommen. En følelse av samvittighetsnag gjorde ikke sorgen mindre smertefull. Med bitterhet tenkte de på at det var deres egen ondskap som hadde provokert Moses til å synde, og derfor måtte han nå dø.

Da Israel mistet den høyt aktede lederen, virket det som en hardere straff enn en hvilken som helst refselse de ville ha blitt utsatt for dersom Moses hadde levet videre og fortsatt sin gjerning. Gud ville ha dem til å innse at de ikke måtte legge så store vanskeligheter i veien for den fremtidige lederen, som de hadde gjort for Moses. Gud taler til sitt folk gjennom sine velsignelser. Men hvis de ikke vetdsetter dem, trekker han velsignelsene tilbake for å få folket til å innse sin synd og vende om til ham med hele sitt hjerte.

Samme dag sa Gud til Moses: "Gå opp. . . på Nebo-fjellet . . . og se ut over Kanaans land, som jeg gir Israels barn til eiendom, og der på fjellet som du går opp på, skal du dø og samles til dine fedre." I lydighet mot Guds befaling hadde Moses ofte forlatt leiren nåt Gud ønsket å samtale med ham. Men denne gangen skulle han ut i et nytt og ukjent ærend. Han måtte dra av sted for å overgi sitt liv i Skaperens hender.

Moses visste at han skulle dø alene. Ingen jordisk venn ville få lov til å være hos ham i hans siste stund. Det var noe ukjent og fryktinngytende han stod overfor, og som han vek tilbake for. Det verste fot ham var at han skulle skilles fra det folket som han hadde elsket og hatt omsorg for, det folket som han så lenge hadde knyttet sin intetesse og sitt liv til. Men han hadde lært å stole på Gud, og med usvekket tro overlot han seg selv og folket i hans varetekt.

For siste gang stod Moses sammen med sitt folk. Igjen hvilte Guds Ånd over ham, og i det mest opphøyde og gripende språk uttalte han en velsignelse over hver av stammene. Til slutt uttalte han en velsignelse over dem alle:

"Det et ingen som Gud, Jesurun! Han farer frem over himmelen med hjelp for deg, og i sin høyhet på skyene. En bolig er den eldgamle Gud, og her nede er evige armer; han driver

fienden bort for deg og sier: Rydd ut! Og Israel bor trygt for seg selv, Jakobs øye er vendt mot et land med korn og most, ja, hans himmel drypper av dugg. Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som hat sin frelse i Herren, ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd! Dine fiender hykler for deg, mens du skrider frem over deres høyder."

Så vendte Moses seg bort fra menigheten og gikk taus og alene opp langs fjellsiden. Han gikk "opp på Nebo-fjellet, på Pisgas topp". Fra denne fjelltoppen speidet han med usvekket syn ut over landskapet. Langt ut mot vest lå det store havet. I nord hever Herman-fjellet seg mot himmelen. I øst lå Moabs høyslette, og bortenfot sttakte Basan seg, steder hvor Israel hadde vunnet sin store seier. Mot sør lå ørkenen der de så lenge hadde vandret omkring.

I sin ensomhet så Moses tilbake på sitt liv som hadde vært så fylt av omskiftelser og vanskeligheter, helt fra den dagen da han gav avkall på hofflivets glans og utsikten til kongeverdigheten i Egypt for å dele skjebne med Guds utvalgte folk. Han gjenopplevde de lange årene i ørkenen med saueflokkene til Jetro, engelen som viste seg i den btennende romebusken, og kallet han fikk om å utfri Israel. Igjen så han for seg de mektige mirakler Gud hadde utført for sitt folk, og tenkte på hans langmodighet og nåde i alle de år de hadde gått omkring i ørkenen og gjort opprør mot ham. Til tross for alt det Gud hadde gjort for dem, og på tross av hans egne bønner og anstrengelser, ble bare to av dem som var voksne da den veldige hærskaren forlot Egypt, funnet verdige til å dra inn i løftets land. Idet Moses nå så tilbake på resultatet av alt sitt strev, syntes det som om hans vanskeligheter og oppofrelse hadde vært nesten forgjeves.

Likevel angret han ikke at han hadde tatt på seg de tunge byrdene. Han visste at Gud selv hadde kalt ham til gjerningen. Da Moses ble kalt til å utfri Israel fra slaveriet, vek han tilbake for ansvaret. Men da han tok på seg oppgaven, la han ikke byrden fra seg. Selv da Herren hadde foreslått å frita ham for ansvaret og tilintetgjøre det opprørske Israel, kunne han ikke gå med på det. Til tross for at prøvelsene hadde vært harde, hadde han vært gjenstand for Herrens spesielle gunst og godhet. Moses hadde høstet en rik erfaring undet oppholdet i øtkenen da han hadde vært vitne til hvordan Guds makt og herlighet var blitt åpenbart, og han selv var blitt omsluttet av hans kjærlighet. Han følte at han hadde handlet klokt da han valgte å lide ondt sammen med Guds folk fremfor å ha en kortvarig nytelse av synden.

Idet han så tilbake på sin erfaring som leder for Guds folk, var det en feilakrig handling som sarre en mørk flekk på hans liv. Om bare den overrredelsen kunne fjernes, ville han ikke være uvillig til å dø. Han fikk forsikring om at Gud bare krevde at han skulle angre og tro på der offerlammer som var lover. På ny bekjente Moses sin synd og bad om tilgiveIse i Jesu navn.

Så fikk han lov til å se løfters land som i er panorama. Hele lander lå urbredr foran ham, ikke vagt og utydelig i der fjerne, men klart og skarpt tegner der seg for hans blikk i all sin prakt. Han så der ikke slik der var i virkeligheren, men slik der ville bli som Israels eiendom og med Guds velsignelse. Det var som om han så en kopi av Eden. Han så fjell kledt med Libanons sedrer, åser som var grå av oliven og som dufter av vinranker, og store, fruktbare sletter som bugner av blomsrer. Han så rropiske palmer og bølgende åkrer med bygg og hvere. Der var solfylre daler med fuglesang og rislende bekker, og der var herlige byer, vakre hager, og sjøer fulle av "havers rikdom". På høydedragene beitet feet, og endog mellom fjellknausene samler ville bier forråd.

Der var nettopp er slikt land Moses under inspirasjon av Guds Ånd hadde skildrer for Israel: "Velsignet av Herren være hans land med himmelens ypperste gaver, med dugg og med vann fra der store dyp der nede, med der yppersre av der som solen fostrer, . . . med der herligste fra de eldgamle fjell, . . . med der ypperste fra jorden og dens fylde."

Moses så det utvalgte folk etter at de hadde bosatt seg i Kanaan, og hver stamme hadde fått tildelt sitt område. Han fikk også se deres fremtid etter bosettingen i løfters land. De langvarige og tragiske begivenheret i forbindelse med frafallet og straffen som fulgte, ble rullet opp for ham. Han så hvordan de ble spredt blant hedningene på grunn av synd, og hvordan herligheten vek borr fra Israel mens de vakre byene lå i ruiner, og folket var fanger i fremmede land. Han så også hvordan de skulle få fedrelander tilbake, og at de til sist skulle komme under romernes herredømme.

I sitt syn ble Moses ført videre ned gjennom ridene og fikk oppleve Frelserens førsre komme. Han så Jesus som er lite barn i Berlehem. Han hørre engleskaren som sang til Guds ære om fred på jorden. Han så stjernen som leder de vise menn fra østen til Jesus, og er stort lys fylte hans sinn da han husker disse proferiske ordene: "En stjerne stiger opp av Jakob, er spit løfter seg fra Israe1."' Han så de beskjedne kår Jesus levde under i Nasarer, hvordan han av kjærligher og medlidenher gikk omkring og helbreder. Han så hvordan en stolt og vanrro

nasjon forkastet ham. Med forferdelse hørte han hvordan de skrøt av å holde Guds lov i ære, samtidig som de forakrer og forkasrer ham som hadde gitt loven.

Han så Jesus på Oljeberget der han grårende sa farvel til den byen han elsker så høyt. Moses så hvotdan Israel til slutt ble forkastet. Slik skulle det altså gå med det folket som var blitt så rikt velsignet, som han hadde arbeidet, bedt og lidt for, og som han hadde vært villig til å ofre sitt navn i livets bok for. Og nå måtte han høre disse forferdelige ordene: "Huset deres blir forlatt'" Hjertet krympet seg i smerte, og tårene strømmer nedover kinnene da han tenkte på den sorgen som skulle ramme Guds Sønn.

Han fulgte Frelseren til Getsemane og så hans sjelekamp, hvordan han ble forrådt, hånet, pisket og korsfestet. Moses så at likesom han hadde løfter opp slangen i ørkenen, måtte Guds Sønn løftes opp, for at hver den som tror på ham, "ikke skal gå fortapt, men ha evig liv":

Moses ble fylt med sorg, harme og frykt da han så det hykleri og sataniske hat som den jødiske nasjon viste overfor sin gjenløser, den mektige engelen som hadde gått foran deres fedre. Han hørte at Kristus ropte i angst: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?"' Han så at han lå i Josefs nye grav. Håpløs.. hetens mørke syntes å ruge over verden. Men han skuet videre og så at Kristus oppstod som seierherre. Omgitt av en engleskare som tilbad, for han opp til himmelen i spissen for en mengde løslatte fanger. Han så portene åpne seg, og hørte himmelens hærskarer som hilste livets herre velkommen.

Her ble det åpenbart for Moses at han selv skulle være i Frelserens følge og åpne de evige porter for ham. Mens han var vitne til detre, skinte ansiktet hans med en hellig stråleglans. Det han selv hadde ofret og gjennomgått, syntes så lite i sammenligning med det som Guds Sønn måtte gjennomgå. Det var så ubetydelig i forhold til den "rikdom av herlighet som er så uendelig mye større". Han fryder seg over at han var blitt aktet verdig til å ha del i Kristi lidelser, om enn i liten målestokk.

Moses så Jesu disipler der de drog ut for å bringe frelsens evangelium til verden. Han så hvordan Israels barn "etter kjødet" var kommet til kort. De hadde totalt sviktet den høye misjon Gud hadde kalt dem til. I sin vantro hadde de forsømt å være lys for verden. De hadde ringeaktet Guds miskunnhet og gått glipp av velsignelsene ved å være hans utvalgte folk. Likevel hadde Gud ikke forkastet Abrahams ætt. Den herlige hensikt han ønsket å

oppnå gjennom Istael, skulle likevel virkeliggjøtes. Alle som gjennom Kristus ble troens barn, ville bli regnet som Abrahams ættlinger, arvinger til løftet ifølge pakten. I likhet med Abraham skulle de være lovens voktete og kunngjøre Guds Sønns evangelium for verden.

Moses så hvordan Jesu disipler brakte evangeliets lys til "dem som satt i mørke", og at tusener fra hedningeiandene ville fylke seg under dets stråleglans. Mens han bettaktet denne scenen, gledet han seg over Israels fremgang.

Nå skiftet bildet. Han hadde fått se hvordan Satan virket for å få jødene til å forkaste Kristus, mens de bekjente seg til å holde Herrens lov. Så fikk han se at den kristne verden skulle bli bedratt på samme måte, ved at folk bekjente seg til å tjene Krisrus, mens de forkastet Guds lov. Han hadde hørt ropet fra de rasende prestene og de eldste: "Bort med ham!" - "Korsfest ham! Korsfest ham!" Og nå hørte han at bekjennende kristne lærere ropte: "Bort med loven!" Han så hvordan sabbaten ble trampet på, mens en falsk helligdag ble satt i stedet. Igjen ble Moses fylt med forbauselse og skrekk. Hvordan kunne de som trodde på Krisrus, forkaste den loven som han selv hadde kunngjort fra det hellige berget? Hvordan kunne mennesker som fryktet Gud, tilsidesette den loven som var grunnvollen for hans sryre i himmelen og på jorden?

Med glede så Moses at det likevel var noen få trofaste som æret og opphøyer Guds lov. Han så hvordan jordiske makter til sist skulle sette alt inn på åutrydde dem som holder Guds lov. Han så frem til den tid da Gud skal reise seg og straffe jordboerne for deres ugudelighet, mens de som har fryktet hans navn, skal bli beskyttet og skjult på hans vredes dag. Han hørte at Gud forkynte sin fredspakt med dem som har holdt hans lov, idet han lot sin røst høre fra sin hellige bolig, og himmelen og jorden skalv. Han så Kristi annet komme i herlighet, de dødes oppstandelse til evig liv, og hvordan de levende hellige ble forvandlet uten å smake døden. Med jubelsang drog de alle opp til Guds stad.

Enda et fremtidsbilde stiger opp for hans blikk. Han ser hvordan jorden er befridd for forbannelse, vakrere enn løftets herlige land som han nyss hadde speidet ut over. Der finnes ingen synd, og døden kan ikke få innpass der. Dette er de frelstes evige hjem. Med ubeskrivelig glede betrakter Moses denne scenen, en enda herligere befrielse enn han hadde våget å håpe på. Pilegrimsferden på jorden er slutt for bestandig, og Guds Israel har endelig nådd sitt mål.

Visjonen svant, og blikket fanget på ny inn Kanaans land som bredte seg ut i det fjerne. Så la han seg til hvile lik en trett krigsmann. "Så døde Moses, Herrens tjener, der i Moabs land etter Herrens ord. Og han begravde ham i dalen i Moabs land midt imot Bet-Peor, og ingen kjenner til denne dag hans grav."

Det er fare for at mange av dem som ikke ville gi akt på rådene fra Moses mens han ennå var hos dem, ville gjøre seg skyldige i avgudsdyrkelse ved å tilbe hans legeme, dersom

de hadde visst hvor graven var. Derfor er den skjult for menneskene. Guds engler gravla Herrens trofaste tjener og holdt vakt over den ensomme graven. "Men det stod ikke mete frem noen profet i Israel som Moses, han som Herren kjente åsyn til åsyn - når en kommer i hu alle de tegn og under Herren hadde sendt ham til å gjøre i Egyptens land, med. . . hele den veldige kraft og alle de store, forferdelige gjerninger som Moses gjorde for hele Israels øyne."

Dersom Moses ikke hadde gjort seg skyldig i den bestemte synden da han unnlot å gi Gud æren for vannet som strømmet ut fra klippen ved Kades, ville han ha fått dra inn i løftets land, og også blitt tatt opp til himmelen uten å behøve å dø. Men han skulle ikke være lenge i graven. Sammen med de englene som hadde begravet Moses, kom Jesus selv ned fra himmelen og vekket den hellige mannen opp av hans søvn. Satan hadde triumfert den gangen da han hadde fått Moses til å synde mot Gud, slik at han kom i dødens vold. Den store motstander hevder at det guddommelige utsagn: "Støver du, og til støv skal du vende tilbake",' gav ham eiendomsretten til de døde. Gravens makt var aldri før blitt brutt, og han påstod at alle som lå i graven, var hans fanger, og at de aldri skulle slippes ut av hans mørke fengsel.

Nå skulle Kristus for første gang gi liv til en død. Idet livets fyrste og de lysende englene nærmet seg graven, var Satan redd for å miste sitt herrevelde. Sammen med de onde englene var han parat til å avvise enhver som ville trenge seg inn på det området han gjorde krav på som sitt eget. Han skrøt av at Guds tjener var blitt tatt til fange, og han erklærte at selv Moses ikke hadde kunnet holde Guds lov, men hadde ranet til seg den æren som tilkom Gud. Det var den samme synd som var årsak til at Satan ble bannlyst fra himmelen. På grunn av sin overtredelse hadde Moses kommet inn under Satans herredømme. Erkeforræderen gjentok de opprinnelige klagemål han hadde ført mot Guds styresett, og igjen anklaget han Gud for å være urettferdig mot ham.

Kristus ned lot seg ikke til å ta opp noen diskusjon med Satan. Han kunne ha konfrontert ham med de grusomme følgene av hans bedrag i himmelen, og den ulykke det hadde påført så mange av dens beboere. Han kunne ha minnet ham om at det var hans løgn i Eden som hadde ført til at Adam hadde syndet, og at menneskeheten ble dødens bytte. Jesus kunne ha gjort Satan oppmerksom på at det var han Som hadde fristet Israel til å knurre og gjøre opprør, slik at endog Moses mistet tålmodigheten og ble overrumplet av synd i et ubevokret øyeblikk. Dermed fikk døden makt over ham. Men Kristus overlot alt til sin far idet han sa: "Måtte Herren straffe deg!"

Frelseren tok ikke opp noe ordskifte med sin motstander, men begynte der og da sin gjerning med å gjøre den falne fienden maktesløs og gi de døde liv. Satan kunne ikke motsi dette beviset på Guds Sønns herredømme. Oppstandelsen var sikret for evig, og Satan måtte gi slipp på sitt bytte. De rettferdige som var døde, skulle leve igjen.

På grunn av synd hadde Moses kommer inn under Satans velde. Så langt hans egen fortjeneste rakk, var han dødens rettmessige fange. Men han ble oppreist til udødelighet på grunn av Gjenløserens fortjeneste. Moses kom frem fra graven herliggjort, og sammen med sin frigjører steg han opp til Guds stad.

Den kjærlighet og rettferdighet som Gud la for dagen i sin handlemåte med Moses, var uten sidestykke inntil han gav sin Sønn. Da Gud nektet Moses adgang til Kanaan, var det for å lære menneskene en lekse de aldri måtte glemme, nemlig at han forlanger absolutt lydighet, og at menneskene ikke må ta til seg selv den æren som Gud alene har krav på. Han kunne ikke oppfylle bønnen fra Moses om å få del i Israels arv, men han glemte ikke sin tjener. Himmelens Gud forstod den smerte Moses hadde utholdt. Han hadde lagt merke til hver eneste handling i de lange år fulle av strid og trengsel. På Pisgas topp kalte Herren Moses til en arvelodd som var uendelig mye mer herlig enn det jordiske Kanaan.

På Forklarelsens berg var Moses sammen med Elias som var blitt tatt levende opp til himmelen. Faderen hadde sendt dem med lys og herlighet til sin Sønn. Slik ble den bønnen Moses hadde bedt mange århundrer i forveien, endelig oppfylt. Han stod på "herlighetens fjell" i det landet som hans folk hadde fått i arv, og vitnet om ham som var midtpunktet for alle løftene til Israel. Dette var siste gang dødelige mennesker fikk se den mannen som himmelen æret så høyt.

Moses var et forbilde på Kristus. Han hadde selv sagt til Israel: "En profet av din midte, av dine brødre, likesom meg, skal Herren din Gud oppreise deg; på ham skal I høre." Gud så at det var nødvendig å la Moses gå gjennom motgangens og fattigdommens skole for å gjøre ham beredt til å føre Israel til det jordiske Kanaan. Guds Israel som er på vei mot det himmelske Kanaan, har en leder som ikke trengte noen menneskelig undervisning som forberedelse for sin guddommelige misjon. Likevel ble også han gjort fullkommen gjennom lidelse. "Fordi han selv led og ble fristet, kan han hjelpe dem som fristes." Vår gjenløser la ikke for dagen noen menneskelig svakhet eller ufullkommenhet. Likevel døde han for å gi oss adgang tilløftets land.

"Moses var tro i hele Guds hus, men som en tjener. Han skulle vitne om det som engang skulle forkynnes. Men Kristus var tro som Sønn, satt til å styre huset. Og hans hus er vi, så sant vi helt til slutt holder fast ved frimodigheten og det håp som er vår stolthet."

Kapitel 45 - Gjennom elven på bar bunn

Hedenske nasjoner hadde hånet Herren og hans folk fordi hebreerne hadde unnlatt å innta Kanaan straks etter utgangen av Egypt, slik de hadde regnet med. Fienden hadde gledet seg fordi Israel hadde vandret omkring i ørkenen så lenge. Hånlig hadde de antydet at hebreernes Gud ikke var i stand til å føte dem inn i løftets land. Men nå hadde Herren klart vist sin makt og sin omsotg for folket ved å bane vei for dem gjennom Jordan, og fienden kunne ikke lenger håne dem.

"Den fjortende dag i måneden om aftenen" feirer de påske på sletten ved Jeriko. "Og dagen etter påsken åt de av landets grøde; usyret brød og tistet korn åt de den dag. Og mannaen hørte opp dagen etter, for nå åt de av landets grøde; Israels barn fikk ikke mere manna, men de åt det år av det som var avler i Kanaans land." De lange år i ørkenen var slutt, og Israel kunne endelig sette foten på Kanaans jord.

Israelittene sørger dypt da de mister sin leder. Tretti dager ble satt til side for å ære hans minne med spesielle gudstjenester. Først da han var borte, fattet de fullt ut verdien av hans vise råd, hans faderlige omsorg og faste tro. Med en ny og dypere forståelse tenkte de på den verdifulle undervisning han hadde gitt dem mens han levde.

Moses var død, men hans innflytelse levet videre. Den skulle foftserte og stadig fornyes i folkets hjerre. Minnet om hans hellige, uselviske liv ville lenge bli husket. Med sin stille, overbevisende kraft skulle det påvirke endog dem som ikke ville rette seg etter hans ord mens han lever. På samme måte som solstrålene opplyser fjelltoppene lenge etter at selve solen har stinker ned bak fjellene, vil de rene, hellige og gode menneskenes handlinger lyse i verden lenge etter at de selv er gått bort. Deres gjerninger, deres ord og eksempel vi! leve evig. "Den rettferdige skal være i evig minne."

Selv om folket sørget dypt over sitt store tap, visste de at de ikke var latt alene. Skystøtten hvilte over tabernaklet om dagen og ildstøtten om natten, som en forsikring om at Gud ville være deres veileder og hjelper, dersom de ville rette seg etter hans bud.

Josva var nå Israels anerkjente leder. Han var hovedsakelig kjent som en krigsmann, og hans evner og egenskaper var særlig verdifulle i denne perioden av folkets historie. Han var modig, besluttsom, utholdende, rask, ubestikkelig og uselvisk i sin omsorg for dem som var overlatt i hans varerekt. Fremfor alt var han drever av en levende tro på Gud. Slik var den mannen som Gud hadde valgt til å føre Israel inn i løfters land. Under ørkenvandringen hadde han vært Moses' høyre hånd. Han var stillferdig og beskjeden i all sin ferd, urokkelig når andre vaklet, fast bestemt på å hevde sannhet og rett selv om der var farlig. Han hadde vist seg skikket til å etterfølge Moses endog før Gud kalte ham til oppgaven.

Med stor uro og mistro til seg selv hadde han sett frem til oppgaven som ventet. Men frykten forsvant da Gud gav ham denne forsikring: "Likesom jeg var med Moses, vil jeg være med deg; jeg vil ikke slippe deg og ikke forlate deg. Vær frimodig og sterk. For du skal skifte ut til arv blant dette folk det land som jeg tilsvor deres fedre å ville gi dem." "Hvert sted I setter eders fot på, gir jeg eder." Til Libanons høyder i det fjerne, til havet i vest og til Eufrat i øst hele landet skulle de få.

Til dette løfte ble det føyd er pålegg: "Vær du bare riktig frimodig og sterk, så du akter vel på å gjøre etter hele den lov som Moses, min tjener, lærte deg." Herren hadde sagt: "Denne lovens bok skal ikke vike fra din munn, men du skal grunne på den dag og natt, så du akter vel på å gjøre etter alt det som står skrevet i den; da skal du ha lykke på dine veier, og da skal du gå viselig frem." "Vik ikke fra den, hverken til høyre eller til venstre, så du kan gå viselig frem i alt det du tar deg fore."

Israelittene lå fremdeles i leir på østsiden av Jordan. Elven var den første hindring før de kunne innta Kanaan. "Gjør deg nå rede og dra over Jordan her med hele dette folk til det land som jeg vil gi Israels barn!" Dette var Guds første befaling til Josva. De fikk ikke vite hvordan de skulle krysse elven. Men Josva visste at Gud ville gjøre det mulig for folket å gjennomføre alt han påla dem, og tillitsfullt begynte han å forberede fremrykningen.

Noen få kilometer bortenfor elven - tvers overfor Israels leir - lå den store byen Jeriko som var sterkt befestet. Denne byen var faktisk nøkkelen til hele lander, og lå som en veldig hindring for Israels videre fremrykning. Josva sendte derfor to unge menn inn i byen for å skaffe opplysninger om befolkningen, om ressursene og om styrken av festningsverkene. Innbyggerne var redde og mistenksomme og holdt hele tiden vakt. Dette gjorde at israelittene var i stor fare. Men Rahab, en kvinne i Jeriko, reddet dem med fare for sitt eget liv. Til gjengjeld lovet speiderne å beskytte henne når byen ble inntatt.

Utsendingene reddet seg ut av byen og kom tilbake med denne meldingen: "Herren har gitt hele landet i vår hånd; alle landets innbyggere holder endog på å forgå av angst for oss." Folk i byen hadde sagt til dem: "Vi har hørt at Herren tørket ut vannet i Det røde hav foran eder da I drog ut av Egypten, og vi har hørt hva I gjorde med begge amoritterkongene på hin side Jordan, Sihon og Og, som I slo med bann. Da vi hørte det, ble vårt hjerte fullt av angst, og nå et det ikke mere noen som har mot til å møte edet; fot Herren eders Gud han er Gud både i himmelen det oppe og på jorden het nede."

Der ble nå gitt ordre om å forberede fremrykningen. Folket skulle sørge for mat fot tre dager, og hæren skulle gjøres kampklar. Alle gikk helhjertet inn for lederens planet og forsikret ham om sin tillit og støtte: "Alt det du har befalt oss, vil vi gjøte, og hvot du sendet oss, vil vi gå. Aldeles som vi lød Moses, vil vi lyde deg, bare Herren din Gud må være med deg, likesom han var med Moses." Folkeskaren forlot leiren i akasielundene ved Sittim og drog ned til bredden av Jordan. Alle visste at uten Guds hjelp kunne de ikke ha noe håp om å komme over elven. Dette var om våren, og på denne årstiden var det umulig å krysse elven

på de vanlige vadestedene, fordi snøsmeltingen i fjellene fikk elven til å gå over sine bredder.

Gud ønsket at overgangen ovet Jotdan skulle skje ved et mirakel. På hans befaling bød Josva folket å hellige seg. De skulle avstå fra all synd og kvitte seg med all ytre urenhet, "for i morgen vil Herren gjøre underfulle ting iblant eder". Paktens ark skulle bæres fotan folket. Når de så at prestene flyttet arken tegnet på Guds nærvær - fra plassen midt i leiren og bar den ned mot elven, skulle de bryte opp og følge etter. Det var nøyaktig forutsagt hvordan overfarten skulle foregå. Josva beskrev det på denne måten: "På dette sted skal I kjenne at den levende Gud er midt iblant eder og visselig skal drive bott for eder kanaanittene. . . . Se, han som er all jordens Herre, hans pakts.-ark går foran eder ut i Jordan."

Til fastsatt tid begynte fremmarsjen. Prestene gikk foran og bar arken på skuldrene. Folket hadde fått beskjed om å holde seg i noe over en halv kilometers avstand bak arken. Alle fulgte spent med idet prestene beveger seg ned mot elvebredden. Folket så hvordan de med faste skritt bar den hellige arken ned mot den virvlende elvestrømmen inntil føttene berørte vannet. I samme øyeblikk ble elvevannet ovenfor demmet opp, mens vannet nedenfor rant videre så elveleiet kom til syne.

På Guds befaling gikk prestene ut til midten av elveleiet. Der ble de stående mens hele folket gikk med i elven og over på den andre siden. På den måren ble det gjort klart for hele Israel at den makren som stanset vannmassene i Jordan, var den samme som hadde åpnet Rødehavet for fedrene førti år tidligere. Da hele folket var kommet over, ble også arken båret over til vestbredden. Ikke før hadde de brakt den i sikkerhet og "satt sine føtter på det tørre land", før det oppdemmede vannet fosset nedover som en uregjerlig flodbølge.

Fremtidige sjelerer skulle ikke være uten vitnesbyrd om dette store mirakel. Mens prestene som bar arken, fremdeles stod midt i Jordan, gikk tolv mann ned i elveleiet. De var på forhånd blitt utpekt til dette. Like ved stedet der prestene stod, tok hver av dem en sten og bar den ovet til den vestlige bredden. Disse stenene skulle settes opp som et minnesmerke ved den første leirplassen på den siden av elven. Folket fikk pålegg om å fortelle sine barn og barnebarn hvordan Gud hadde utfridd dem. Eller som Josva sa: "For at alle folk på jorden skal kjenne at Herrens hånd et sterk, og for at I alle daget skal frykte Herren eders Gud."

Dette mirakel betydde meget så vel for hebreerne som for deres fiender. For Israel var det en forsikring om at Gud fortsatt ville være med dem og beskytte dem. Let var et bevis på at han ville arbeide for dem gjennom Josva, slik han hadde gjort gjennom Moses. En slik forsikring var nødvendig for å styrke motet hos dem når de begynte å innta landet. Det var denne umåtelige oppgaven som førti år tidligere hadde gjort fedrene motløse. Herren hadde sagt til Josva før de krysser Jordan: "På denne dag vil jeg begynne å gjøre deg stor fot hele Israels øyne, for at de skal vite at likesom jeg var med Moses, vil jeg være med deg." Lette

løftet ble oppfylt ganske snart. "Den dag gjorde Herren Josva sror for hele Israels øyne, og de fryktet ham, likesom de hadde fryktet Moses alle hans livs dager."

Denne åpenbaring av Guds makt skulle også øke nasjonenes frykt for Israel, og dermed gjøre det lettere for israelittene å vinne en fullstendig seier. Da de amorittiske og kanaanittiske kongene fikk vite at Gud hadde stanset vannet i Jordan for Israels barn, ble de grepet av frykt. Hebreerne hadde allerede slått de fem kongene i Midian, likeså den mektige amoritterkongen Sihon, foruten Og, kongen av Basan. Og etter at de nå hadde krysset den strie Jordan-elven. i den vetste flomtiden, ble folkene som bodde omkting, slått av skrekk. For kanaanittene og for hele Israel og fot Josva selv var dette et avgjort bevis på at den levende Gud, himmelens og jordens konge, var med sitt folk, og at han ikke ville svikte eller forlate dem.

Israels første leirplass i Kanaans land lå et lite stykke fra Jordan. Og Josva "omskar Israels barn". "Mens Israels barn lå i leir ved Gilgal, holdt de påske." Omskjærelses-ritualet hadde ikke vært praktisert siden opprøret ved Kades. Dette hadde vært et stadig vitnesbyrd for Israel om at pakten med Gud var brutt, for omskjærelsen var pakts-symbolet. Påsken, som var innstiftet til minne om utfrielsen fra Egypt, var heller ikke blitt feiret. Det var på grunn av Herrens misnøye med at folket hadde villet vende tilbake til det landet der de hadde vært treller. Men nå skulle Israel ikke lenger være forkastet. Enda en gang anerkjente Gud dem som sitt folk. Paktstegnet ble gjenopprettet, og alle israelitter som var født i ørkenen, ble omskåret. Herren sa til Josva; "I dag har jeg veltet av eder skammen fra Egypten." Som en hentydning til dette ble leirstedet kalt Gilgal- "avveltning".

Kapitel 46 - Da Jerikos murer falt

Hebreerne var nå kommet inn i Kanaan, men de hadde ennå ikke erobret landet. Menneskelig setr ville det kreve en lang og hard kamp å vinne fullstendig herredømme. Innbyggerne var sterke og mektige, og de stod klar til å motsette seg ethvert invasjonsforsøk. Stammene hadde sluttet seg sammen for å møte faren som truet. De hadde hester og jernbeslåtte stridsvogner. Dessuten hadde de den store fordel at de var krigsvante og kjent med terrenget. Men landet var sterkt befestet. Der hadde "store byer med murer som når til himmelen". Israels eneste håp om seier var forsikringen om en styrke som de ikke selv hadde.

Den store, rike byen Jeriko var en av de sterkeste festningene i landet. Den lå bare et lite stykke fra leiren deres i Gilgal. Byen lå i utkanten av en fruktbar slette som bugner av alle slags tropiske vekster. Luksus og last florerte i templene og palassene. Denne stolte byen bak de sterke festningsverkene var en tross mot Israels Gud. Jeriko var et hovedsenter for en avgudsdyrkelse som var spesielt viet månegudinnen Astarte. Alt det råeste og mest nedverdigende i kanaanittenes religion hadde sitt sentrum i Jeriko. Israelittene, som ennå hadde følgene av sin synd ved Bet-Peor friskt i minne, kunne ikke annet enn å se på denne hedenske byen med redsel og avsky.

Josva betraktet inntagelsen av Jeriko som det første skritt mot erobringen av Kanaan. Men først og fremst ville han ha en forsikring om guddommelig ledelse, og det fikk han. Da han hadde gått utenfor leiren for å meditere og for å be Israels Gud om å gå foran sitt folk, oppdager han en væpnet kriger. Han var høyreist og respektinngytende og stod "med et draget sverd i sin hånd". Josva spurte: "Hører du til oss eller til våre fiender?" Svaret lød: "Jeg er høvdingen over Herrens hær; nå er jeg kommet." Josva fikk det samme pålegg som Moses hadde fått ved Horeb: "Dra skoen av din fot! For det sted du står på, er hellig." Dermed var han klar over hvem den fremmede var. Det var Kristus, den opp høyde, som stod foran Israels leder. I dyp ærefrykt bøyde Josva seg og tilbad. Så fikk han forsikringen: "Se, jeg har gitt Jeriko med kongen og de djerve stridsmenn i din hånd." Samtidig fikk han vite hvordan byen skulle inntas.

Lydig mot Guds befaling mønstrer Josva Israels hær. De skulle ikke gå til angrep, men bare marsjere rundt byen med Guds ark og blåse i trompeter. Forrest gikk en utvalgt tropp soldater. Men de skulle ikke slå fienden med egen styrke og kløkt, men i lydighet mot Guds befaling. Etter dem gikk syv prester med trompeter. Så kom Guds ark som var omgitt av en glans av guddommelig herlighet. Den ble båret av prester som var kledt i drakter som tilkjennegav deres hellige embete. Til slutt kom Israels hærskarer, hver stamme under sitt særskilte banner. Det var dette toger som marsjerre rundt den dødsdømte byen. Det hørres ingen annen lyd enn trampingen fra der veldige folketoget og de høytidelige rrompetsignalene som gav gjenlyd mellom fjellene og forplantet seg gjennom gatene i byen.

Da de hadde gått rundt byen en gang, gikk de i taushet tilbake til leiren og satte arken på plass i tabernaklet.

Med undring og angst la vaktpostene i byen merke til hver eneste bevegelse og gav rapport til myndighetene. De skjønte ikke meningen med dette oppbudet. Men da de så den veldige flokken som sammen med prestene marsjerte rundt byen en gang hver dag med den hellige arken, ble folket og deres egne prester grepet av redsel over der de var vitne til. De undersøkte de veldige forsvarsverkene på ny og følte seg sikre på at de kunne motstå selv det kraftigste angrep. Mange latterliggjorde tanken på at disse merkverdige demonstrasjonene skulle kunne skade dem på noen måte. Åndre ble grepet av ærefrykt ved synet av prosesjonen som gikk rundt byen hver dag. De husker at Rødehaver hadde delt seg fot dette folket, og at en vei hadde åpner seg for dem tvers gjennom Jotdanelven. De kunne ikke vite hvor mange mirakler Gud fremdeles ville gjøre for dem. Seks dager i trekk gikk israelittene rundt byen. Da det lysnet den syvende dagen, mønstret Josva Herrens hær. Nå fikk de beskjed om å marsjere syv ganger rundt Jeriko. Når de så hørte lyden fra trompetene, skulle alle stemme i et høyt rop, for Gud hadde gitt byen i deres hånd.

Den veldige hæren marsjerte høytidelig rundt de dødsdømte murene. Alt var stille, bortsett fra lyden av de taktfaste skritt fra mange føtter og av hornsignalene som nå og da brøt morgenstillheten. De massive murene syntes å kunne trosse ethvert angrep. Etter den første rundturen så vaktmennene på muren at det fulgte en annen, tredje, fjerde, femte og sjette rundtur. Hvorfor foretok de slike merkelige manøvrer? Hva ville nå skje? De skulle ikke behøve å vente lenge på svaret. Da den syvende rundturen var slutt, stanset prosesjonen. Trompetene hadde vært tause en stund, men plutselig satte de i med et veldig drønn som fikk jorden til å riste. De solide stenmurene med sine tårn og skanseverk vaklet og falt i grus. Folket i Jeriko var lamslått av skrekk, og Israels hærskarer rykket inn i byen og tok den i besittelse.

Israelittene vant ikke denne seieren i sin egen styrke. Erobringen var helt og fullt Herrens verk. Slik det skjedde med førstegrøden, skulle byen og alt som var i den, innvies som et offer til Gud. Det skulle gjøres klart for Israel at de ikke skulle kjempe for seg selv, men være redskaper til å iverksette Guds vilje. De skulle ikke trakte etter rikdom eller selvopphøyelse, men ære Gud, deres konge. Før byen ble inntatt, hadde de fått dette pålegg: "Byen med alt det som i den er, skal være vidd til Herren og bannlyst. . . . Men ta eder vel i vare for det som er bannlyst, at I ikke først slår med bann og så tar av det som er bannlyst, og således legger Israels leir under bann og fører den i ulykke."

"Og de slo alt det som var i byen, med bann; både menn og kvinner, både unge og gamle, storfe og småfe og asener slo de med sverdets egg." Bare den trofaste Rahab med hennes hus ble spart. Det var en innfrielse av løftet speiderne hadde gitt henne. Selve byen ble brent med palassene og templene og de storslagne byggverk fulle av all slags luksus og kostbare tepper og klær. Det som ikke kunne brennes, "sølvet og gullet og alle ting som var

av kobber og jern", skulle benyttes i tabernakeltjenesten. Endog selve stedet der byen hadde ligget, ble bannlyst. Jeriko skulle aldri bygges opp igjen som festningsverk. Straffedom ble uttalt over enhver som våget å bygge opp igjen de murene som Guds makt hadde jevnet med jorden. Det ble høytidelig kunngjort til hele Israel: "Forbannet for Herrens åsyn være den mann som tar seg fore å bygge opp igjen denne by Jeriko! Når han legger dens grunnvoll, skal det koste ham hans førstefødte sønn, og når han setter opp dens porter, skal det koste ham hans yngste." Den totale tilintetgjørelsen av folket i Jeriko var bare en fullbyrdeIse av befalingen Gud tidligere hadde gitt gjennom Moses angående innbyggerne i Kanaan: "Da skal du slå dem med bann." "I de byer som hører disse folk til, . . . der skal du ikke la noe som drar ånde, bli i live."'

Mange synes at disse påbud står i strid med den kjærlighetens og barmhjertighetens ånd som blir innskjerpet andre steder i Bibelen. Men i virkeligheten var de diktert av en uendelig visdom og godhet. Gud var i ferd med å etablere Israel i Kanaan og danne et folk og et styresett som skulle åpenbare hans rike på jorden. De skulle ikke bare være arvtagere til den sanne religion, men skulle gjøre dens prinsipper kjent i hele verden. Kanaanittene hadde hengitt seg til det laveste og mest nedverdigende hedenskap. Detfor var det nødvendig å rense lander for det som ville hindre gjennomføringen av Guds nådige hensikt.

Innbyggerne i Kanaan hadde fått rikelig anledning til å vende om. Førti år ridligere hadde ferden gjennom Røelehaver og straffedommene over Egypt vist hvilken suveren makt Israels Gud har. Da kongene i Midian, Gilead og Basan ble slått, var der et ytterligere bevis på at Jehova stod ovet alle guder. De straffedommer som rammet Israel fordi de tok del i de avskyelige ritualene til ære for Ba'al-Pear, åpenbarte helligheten i hans karakter og hans avsky fot urenhet. Innbyggetne i Jeriko kjente til alle disse begivenhetene, og i likhet med Rahab var mange overbevist om at Herren, Israels Gud, var "Gud både i himmelen der oppe og på jorden her nede". I likhet med menneskene før vannflommen var kanaanittene bare opptatt med å vanære himmelen og forderve jorden. Både kjærlighet og rettferdighet krevde en hurtig fullbyrdeise av dommen over dem som gjorde opprør mot Gud og var menneskers fiender. Det var lett for himmelens hær å velte Jerikos murer og ødelegge den stolte byen med festningsverkene som førti år tidligere hadde gjort de vantro speiderne skrekkslagne.

Men den allmektige Gud i Israel hadde sagt: "Jeg har gitt Jeriko. . . i din hånd." Mot dette ord var menneskelig styrke maktesløs. "På grunn av tro falt Jerikos murer." Høvdingen over Herrens hær meddelte seg bare til Josva. Han åpenbarte seg ikke for hele menigheten, og det var opp til dem selv å tro eller tvile på Josvas ord, etterkomme de pålegg han formidlet i Herrens navn, eller avvise hans myndighet. De kunne ikke se engleskaren som var med dem under Guds Sønns ledelse. De kunne ha tenkt som så: "Hva skal disse meningsløse manøvrene tjene til? Hvor latterlig det er å gå rundt bymuren dag etter dag og blåse i bukkehorn! Det kan da ikke ha noen virkning på disse tårnhøye festningsverkene!" Men hensikten med å fortsette denne seremonien så lenge før murene endelig falt, var å gi israelittene anledning til å øve tro.

Der skulle gjøres klart for dem at deres styrke ikke var avhengig av menneskelig visdom og makt, men utelukkende av Gud, deres eneste frelse. På den måten skulle de venne seg til å stole helt og fullt på sin guddommelige leder.

Gud vil gjøre store ting for dem som stoler på ham. Når de som bekjenner seg til å være hans folk, ikke har større styrke, er det fordi de stoler for meget på sin egen kløkt, og ikke gir Herren anledning til å åpenbare sin makt for dem. Han vil hjelpe sine troende barn i enhver vanskelighet hvis de bare vil sette hele sin lit til ham og være lydige.

Kort etter Jerikos fall besluttet Josva å angripe Ai, en liten by mellom fjellene noen få kilometer vest for Jordan-dalen. Speiderne som ble sendt dit, kunne forreIle at byen hadde få innbyggere, og at det var nok med en liten hær for å innta den. Den store seieren Gud hadde vunnet for israelittene, hadde gjort dem selvsikre. De følte seg overmodige fordi han hadde lovet dem Kanaans land, og de glemte at bare Guds hjelp kunne gi dem seier. Josva planla å innta Ai uren at han søkte råd hos Gud.

Israelittene hadde begynt å tenke stort om sin egen styrke, og de så med forakt på fienden. De ventet å vinne en task seier, og mente at det var nok med tre tusen mann for å innra byen. Soldatene var raske til å angripe uten å forsikre seg om at Gud var med dem. De rykket nesten helt frem til byporten, men der møtre de innbitt motstand. De fikk panikk da de så hvor tallrik og godt forberedt fiendens hær var, og flyktet i vill forvirring nedover den bratre skråningen. Kanaanittene satte etter "og forfulgte dem fra porten. . . og hugg dem ned i bakkene".

Tallmessig var tapet ikke så stort, bare trettiseks mann. Men hele folket mistet motet på grunn av nederlaget. "Da ble folkets hjerte fullt av angst, og deres mot ble rent borte." Dette var første gang de møtte kanaanittene i åpen kamp, og når de ble jaget på flukt av dem som forsvarte en så liten by hva ville så skje når de senere stod overfor langt mektigere fiender? Josva betraktet den dårlige krigslykken som et utttykk for Guds mishag, og i sorg og fortvilelse rev han i stykker klærne "og falt ned på sitt ansikt til jorden foran Herrens ark og ble liggende der helt til aftenen, både han og Israels eldste".

Josva sa: "Akk Herre, Herre! Hvorfor førte du da dette folk over Jordan når du ville gi oss i amorittenes hånd og la oss gå til grunne? ... Hør meg, Herre! Hva skal jeg nå si, etter at Israel har vendt sine fiender ryggen? Når kanaanittene og alle landets innbyggere får høre det, vil de kringsette oss og rydde vårt navn ut av verden; og hva vil du da gjøre med ditt store navn?" Og Gud svarte: "Stå opp! Hvorfor ligger du her på ditt ansikt? Israel har synder og brutt min pakt som jeg har oppretter med dem." Tiden var inne til å handle raskt og bestemt og ikke til å fortvile og klage. Det fantes skjult synd i leiren, og den måtte bringes frem i dagen og utryddes før Herren igjen kunne bo hos sitt folk og velsigne dem. "Skiller I eder ikke helt av med det bannlyste, vil jeg ikke lenger være med eder."

En av dem som var utpekt til å fullbyrde Guds straffedom, hadde tilsidesatt Guds befaling, og hele folket ble holdt ansvarlig for denne mannens synd. "De har tatt av der bannlyste gods, de har stjålet og skjult det stjålne, de har gjemt det blant sine egne ting." Josva fikk beskjed om hvordan forbryteren skulle avsløres og straffes. De skulle kaste lodd for å finne den skyldige. Han ble ikke pekt ut direkte, men oppklaringen ble utsatt en stund for at folket skulle føle sitt ansvar for de synder som eksisterte blant dem, og for at de skulle ransake sitt hjerte og ydmyke seg for Gud.

Tidlig om morgenen samlet Josva folket "stamme for stamme", og den høytidelige og inntrykksfulle seremonien tok til. Skritt for skritt gikk undersøkelsen sin gang. Den skyldige ble kretset inn mer og mer. Først ble stammen utpekt, så slekren, så husstanden, og endelig selve personen. Guds finger pekte ut Akan, sønn av Karmi av Juda stamme, som den skyldige. For å fastslå hans skyld uten skygge av tvil, og for å utelukke enhver påstand om at han ble utettferdig dømt, oppfordret Josva ham høytidelig til å si sannheten. Den ulykkelige mannen avla full tilståelse: "Det er sant, jeg hat syndet mot Hetren, Israels Gud. . . . Jeg så blant byttet en kostelig babylonisk kappe og to hundre sekel sølv og en gullstang som veide femti sekel; disse ting fikk jeg lyst på og tok dem; de ligger nedgravd i jorden under mitt telr, sølvet underst." Det ble straks sendt folk bort til teltet hans. De fjernet jorden på det angitte stedet, "og der fant de tingene nedgravd i hans telt, sølvet underst. De tok dem ut av teltet og bar dem med seg til Josva og alle Israels barn og la dem frem for Herrens åsyn".

Dommen ble avsagt og fullbyrdet straks. Og Josva sa: "For en ulykke du har ført over oss! I dag skal Herren føre ulykke over deg!" Fordi folket ble holdt ansvarlig for Akans synd og hadde lidd under følgene, skulle de nå gjennom sine representantet være med å fullbyrde straffen. "Og hele Israel stenet ham." Så ble det reist en steintøys over Akan til vitne om synden og straffen for den. "Derfor kaltes dette sted Akor-dalen" - "ulykkens dal". Han står omtalt i Krønikeboken: "Akar som førte Israel i ulykke."

Akan syndet på tross av de mest uttrykkelige og alvorlige advarsler og de tydeligste åpenbaringer av Guds makt. "Ta eder vel i vare for det som er bannlyst, at I ikke først slått med bann og så tar av det som er bannlyst, og således legger Israels leir under bann og fører den i ulykke." Denne befalingen ble gitt like etter den mirakuløse overgangen over Jordan, og etter at folket var blitt omskåret som tegn på at de anerkjente pakten med Gud. Det var også etter denne kunngjøtingen at påsken ble feiret og at paktens engel, høvdingen over Herrens hær, åpenbarte seg. Etterpå ble Jeriko tilintetgjort. Det er en påminnelse om hva som vil skje med dem som overtrer Guds lov. Forbudet mot åfotsyne seg av krigsbyttet ble særlig alvorlig ut fra den kjensgjerning at bare Guds makt hadde gjort der mulig for Israel å seire, og at de ikke hadde inntatt Jeriko ved egen makt. Gud hadde uskadeliggjort denne festningen ved kraften i sitt ord. Det var han som hadde inntatt byen, og derfor skuIle byen og alt i den tilhøre ham. Blant Israels millioner var det bare en mann som i denne seierens og dommens time hadde våger å overtre Guds befaling. Akans begjær var blitt vekket ved

synet av "en kostelig babylonisk kappe". Den ene synden førte den andre med seg, og han srjal det gullet og sølvet som tilhørte Herrens skattkammer. Han ranet Kanaans førstegrøde fra Gud.

Den fryktelige synden som ble Akans skjebne, hadde sin rot i begjærlighet. Det er en av de vanligste synder, og en av dem som blir betrakter med størst likegyldighet. Mens andre synder blir avslørt og straffet, er det sjelden at noen blir irettesatt når de overtrer det tiende bud. Men Akans skjebne viser at begjærlighet er en meget stor synd, og at den får de frykteligste følger. Begjærlighet er et onde som utvikler seg gradvis. Akan hadde gitt etter for denne lysten så lenge at det var blitt en nesten ubrytelig vane hos ham. Bare tanken på å føre ulykke over Israel ville ha gjort ham redd. Men samvittigheten var blitt så lammet av synd at da han ble fristet, var han et lett bytte.

Blir det ikke begått lignende synder i dag til tross for like tydelige advarsler? Vi har fått de samme klare pålegg om ikke å begjære, som dem Akan fikk om ikke å ta av byttet i Jeriko. Gud har stemplet begjær som avgudsdyrkelse. Hans advarsler lyder slik: "Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon." "Pass dere for pengebegjær." "Pengejag må det ikke en gang være tale om hos dere."' Vi kjenner til den fryktelige straffen som rammet Akan, Judas, Ananias og Saffira. Og bak dem alle står Lucifer, "morgenrødens sønn", som traktet erter en høyere stilling, og for alltid mistet himmelens herligher og lykke. Men på tross av disse advarslene florerer begjærligheren. Overalt kan man se de heslige sporene etter den. Den sår misnøye og strid i familiene, får de fattige til å misunne og hate de rike, og tilskynder de rike til å undertrykke de fattige. Dette onde eksisterer ikke bare i verden, men også i menigheten. Selv der ser man ofte eksempler på selviskher, gjerrighet, uærlighet, mangel på nestekjærlighet, og bedrag overfor Gud når der gjelder "tienden og de hellige gaver".

Det finnes dessverre mang en Akan blant aktverdige menighetsmedlemmer. Mange er de som frimodig kommer til Guds hus og tar plass ved Herrens bord, selv om det blant deres eiendeler finnes bannlyst gods. Mange er villige til å ofre sin gode samvittighet og sitt håp om himmelen for en kostelig babylonisk kappe. Åndre ofrer sin hederlighet og sine gode evner for en håndfull sølvpenger. De enser ikke ropet fra de fattige og dem som lider. Utbredelsen av evangeliet blir hindret, og verdslige mennesker ser med forakt på at det skjer ting som fører skam over den kristne tro. Likevel fortsetter bekjennende kristne å karre til seg. "Skal et menneske rane fra Gud, siden I raner fra meg?" sier Herren.

Akans synd førte ulykke over hele nasjonen. På grunn av ett menneskes synd vil Guds mishag hvile over menigheten inntil overtredelsen er funner og fjerner. Menighetens største fare er ikke erklærte motstandere, vantro mennesker og slike som sporrer Gud, men inkonsekvente kristendomsbekjennere. Det er disse som hindrer Guds velsignelse og svekker hans folk. Når menigheten er i vanskeligheter, og Guds fiender gleder seg over den kulde og åndelige tilbakegang som rår, skal medlemmene ikke sitte med hendene i fanget og

klage over tingenes tilstand, men spørre seg selv om det finnes en Akan i leiren. Hverr eneste menighetsmedlem bør granske sitt eget hjerte og anstrenge seg for å finne de skjulte syndene som hindrer Guds nærvær.

Akan ventet med å innrømme sin skyld til det var for sent. Han hadde sett hvordan den slagne og motløse hæren kom tilbake fra Ai, men likevel gikk han ikke frem og bekjente sin synd. Han hadde sett at Josva og de eldste bøyde seg mot jorden i ubeskrivelig sorg. Hvis han da hadde bekjent sin synd, ville det ha vært uttrykk for sann anger. Men han tidde stille. Han hadde hørt kunngjøringen om at det hadde skjedd en stor forbrytelse, og hadde til og med hørt hva den gikk ut på. Men han holdt tett. Så kom den høytidelige undersøkelsen. Han skalv av redsel da han så at hans egen stamme ble utpekt, deretter hans slekt og husstand. Men først da Guds finger var rettet mot ham personlig, gikk han til bekjennelse. Først da synden ikke lenger kunne holdes skjult, sa han sannheten.

Ofte skjer det lignende bekjennelser i dag. Det er en uhyre forskjell mellom å innrømme kjensgjeninger etter at de er bevist, og å bekjenne synder som bare vi selv og Gud vet om. Akan ville ikke ha tilstått hvis han ikke hadde håpet å unngå følgen av sin forbrytelse. Men tilståelsen viste bare at straffen var rettferdig. Det var irgen sann anger over synd, ikke noe tegn til endret livsførsel, ingen avsky for det onde. Slik vil de skyldige gå til bekjennelse når de skal stå for Guds domstol, etter at hvert menneske har fått sin sak avgjort til liv eller død. Syndens følger vil få hvert enkelt menneske til å innrømme sin synd. En fryktelig skyldfølelse og en forferdelig angst for dommen vil tvinge frem denne bekjennelsen. Men en slik bekjennelse kan ikke redde synderen.

Likesom Akan er det mange som føler seg trygge så lenge de kan skjule sine synder for andre mennesker, og de trøster seg med at Gud ikke vil være så streng i bedømmelsen av deres synd. Men synden vil innhente dem først når det for evig vil være for sent til at noe offer kan rense dem. Når himmelens bøker åpnes, vil dommeren ikke behøve å si noe for å kunngjøre menneskets skyld. Et eneste gjennomtrengende og anklagende blikk er nok til at synderen blir minnet om hver eneste handling i livet. Det vil ikke være som på Josvas tid da den skyldige ble ettersøkt fra stammen til familien, for han vil selv innrømme sin skyld. Da skal hele verden få kjennskap til de synder som har vært skjult for mennesker.

Kapitel 47 - To fjell

Etter at dommen over Akan var fullbyrdet, fikk Josva pålegg om å mobilisere hæren og på ny rykke frem mot Ai. Herren var med sitt folk, og snart hadde de inntatt byen. Så ble all krigføring innstilt for en stund, og hele Israel tok del i en høytidelig gudstjeneste. De var alle ivrige etter å få bosette seg i Kanaan. Ennå hadde de hverken hus eller jord for seg og sine. For å oppnå dette måtte de drive kanaanittene ut av landet. Men selv denne viktige oppgaven måtte nå stilles i bero, for det var en enda større plikt som krevde deres oppmerksomhet.

Før de fikk motta arven, måtte de fornye sin troskapspakt med Gud. Da Moses gav sine siste formaninger, hadde han to ganger gitt påbud om å kalle stammene sammen på Ebal og Garisim i nærheten av Sikem, der de skulle gi løfte om at de ville anerkjenne Guds lov. For å etterkomme dette pålegg forlot hele folket leiren i Gilgal, ikke bare mennene, men også kvinnene og barna og de fremmede som fulgte med dem. Sammen drog de gjennom fiendens land til Sikem-dalen som lå nesten midt i landet. Selv om de var omgitt av ubeseirede fiender, var de under Guds beskyttelse så lenge de var tro mot ham. Likesom på Jakobs tid skjedde det at "en redsel fra Gud kom over byene rundt omkring dem" Men hebreerne led ingen overlast.

Stedet hvor den høytidelige seremonien skulle foregå, var allerede knyttet til fedrenes historie med hellige bånd. Der hadde Abraham reist sitt første alter for Gud i Kanaans land. Der hadde Abraham og Jakob slått opp teltene sine, og Jakob hadde kjøpt det jordstykket hvor stammene skulle begrave Josefs legeme. På samme sted fantes også den brønnen som Jakob hadde gravet, og det eiketreet der han hadde gravet ned avgudsbildene som ble funnet hos familien hans.

Stedet som ble utpekt, var et av de vakreste i hele Palestina. Det var i alle delet verdig til å være skueplassen for den storslåtte og gripende begivenhet som skulle finne sted. Den praktfulle dalen lå innbydende mellom de vakre åsene. Naturen vekslet med grønne marker og olivenlunder som fikk vann fra sprudlende bekker og var prydet med ville blomster. Ebal og Garisim hever seg påhver sin side av dalen, men de ligger ganske nær hverandre. Et utspring fra hvert av fjellene danner likesom en naturlig talerstol. Hvert ord som blir talt fra den ene siden, kan tydelig høres over på den andre siden, mens skråningene langs fjellsidene gir plass til en stor forsamling.

I samsvar med de instruksene Moses hadde gitt, ble det reist et monument av store stener på Ebal-fjellet. Disse stenene ble først dekket av et lag med kalk, og så ble loven risset inn. Der gjaldt både de ti bud som var blitt forkynt fra Sinai og siden skrevet på stentavler, og de lovene som Moses formidlet og som han senere skrev ned i en bok. Ved siden av dette monumentet ble det bygget et alter av uhogne sten der det ble ofret til Herren.

Det hadde stor betydning at alteret ble bygget nettopp ved Ebal-fjellet der forbannelsen var blitt uttalt. Det var for å vise at Israel selv var årsak til at Guds vrede hadde rammet dem fordi de hadde overtrådt hans lov, og at han.straks ville ha straffet dem om det ikke hadde vært for Kristi forsoning som ble fremstilt ved offeret på alteret.

De seks stammene som var ætlinger av Lea og Rakel, tok plass på Garisim, mens de som nedstammet fra trellkvinnene, tok plass på Ebal sammen med Rubens og Sebulons stammer. På sletten mellom fjellene stilte prestene seg med pakrens ark. Da trompetsignalet lød, ble det stille, og fra sin plass ved siden av arken kunngjorde Josva de velsignelsene folket skulle få del i dersom de var lydige mot Guds lov. De stammene som stod på Garisim, svarte amen. Så leste han opp forbannelsene, og denne gangen svarte stammene som var samlet på Ebal. Det var et samstemmig svar fra en tusentalls forsamling. Etter dette fulgte opplesningen av Guds lov sammen med alle de lover og forordninger de hadde fått overlevert gjennom Moses.

Ved Sinai hadde Israel mottatt tibudsloven direkte fra Gud. De hellige budene som var skrevet med hans egen hånd, var fremdeles oppbevart i arken. Nå var de dessuten skrevet på et sted hvor alle kunne lese dem. Alle hadde anledning til å gjøre seg kjent med betingelsene i den pakten de skulle leve under i Kanaan. Hele folket skulle gi til kjenne at de godtok betingelsene i pakten, og de velsignelsene eller forbannelsene som ville bli følgen av å overholde eller forkaste den. loven ble ikke bare skrevet på minnestenene, men den ble også kunngjort av Josva i hele folkets påhør. Det hadde ikke gått mange uker siden Moses la frem hele Femte Mosebok for folket, og nå leste Josva loven fot dem.

Det var ikke bare mennene i Israel som hørte at loven ble lest, men også "kvinner og barn". For det var viktig at også de ble klar over sin plikt, og oppfylte den. Gud hadde gitt Israel klar beskjed: "Så legg eder da disse mine ord på hjerte og på sinne og bind dem som er regn på eders hånd og la dem være som en minneseddel på eders panne og lær eders barn dem, . . . for at eders og eders barns dager må bli mange i det land som Herren tilsvor eders fedre å ville gi dem, og I må leve der like så lenge som himmelen hvelver seg over jorden."

Hvert syvende år skulle hele loven leses opp for Israel slik Moses hadde befalt; "Hvert syvende år, i ettergivelsesåret, på løvsalenes høytid, når hele Israel møter frem for å vise seg for Herrens, din Guds åsyn på det sted han utve1ger, da skal du lese opp denne lov for hele Israel så de hører på det. Kall folket sammen, mennene og kvinnene og barna og de fremmede som bor i dine byer, så de kan høre det og lære å frykte Herren eders Gud og akte vel på å holde alle ordene i denne lov, og deres barn som ikke kjenner den, kan få høre den og lære å frykte Herren eders Gud alle de dager I lever i der land som vi nå drar til over Jordan og skal ta i eie."

Satan er hele tiden i virksomhet for å forfalske det som Gud har sagt, og for å forblinde menneskenes sinn og formørke deres forstand så de blir ledet til å synde. Derfor har Gud åpenbart sin vilje så tydelig at ingen behøver å ta feil. Herren søker hele tiden å dra

menneskene til seg og beskytte dem for å hindre Satan i å utøve sin grusomme og forførende makt over dem. Gud har nedlatt seg til å tale til menneskene med sin egen røst og skrive sitt levende ord med sin egen hånd. Disse velsignede ordene som er fylt med liv og som utstråler sannher, er gitt til menneskene som en fullkommen veiledning. Fordi Satan hele tiden prøver å distrahere sinnet og lede interessen bort fra Herrens løfter og bud, er det desto mer nødvendig å sette alt inn på å huske dem og gjemme dem i hjertet.

Kristne ledere skulle legge større vekt på å undervise folk om bibelhistoriske kjensgjerninger og om Herrens advarsler og bud. De skulle gjøre der i et lettfattelig språk som selv barn kan forstå. Både predikanter og foreldre skulle betrakte det som sin plikt å undervise de unge i Skriften. Foreldre både kan og bør vekke bareas interesse for den mangfoldighet av kunnskap som finnes i Den hellige skrift. Men for å få sine sønner og døtre interessert i Guds ord, må de selv være det. De må kjerne Bibelens lære, og - som Gud påla Israel - tale om den "når du sitter i ditt hus, og når du går på veien, og når du legger deg, og når du står opp". De som ønsket at barna skal elske og ære Gud, må tale om hans godhet, majestet og makt, slik der kommer til uttrykk i hans ord og i skaperverket.

Hvert kapittel og hvert vers i Bibelen er Guds tale til menneskene. Vi skulle binde hans forskrifter som et tegn på hendene og som en minneseddel på pannen. Hvis Guds folk studerer Bibelen og lever etter den, vil den lede dem slik israelittere ble leder ved en skystøtte om dagen og en ildstørre om natten.

Kapitel 48 - Et ord er et ord

Fra Sikem drog israelittene tilbake til leiren i Gilgal. Her fikk de litt senere uventer besøk av en deputasjon fra et folk som ønsket å slutte forbund med dem. De presenterte seg som utsendinger fra et fjerntliggende land, og deres utseende tydet på at så var tilfelle. Klærne var gamle og slitte, sandalene var lappet, nistematen var muggen, skinnsekkene var fillete, og lappet på en måte som vitnet om at de var blitt reparert i all hast underveis. De sa at deres landsmenn som bodde langt utenfor Kanaans grenser, hadde hørt om de miraklene som Gud hadde gjort for sitt folk. Derfor var de kommet for å slutte en overenskomst med israelittene.

Hebreerne var blitt advart mot å slutte forbund med avgudsdyrkerne i Kanaan, og folkets ledere begynte å tvile på om utsendingene snakket sant. "Kanskje I bor her inidt iblant oss," innvendte de. Men til dette svarte utsendingene: "Vi vil være eders tjenere." Josva spurte dem så like ut: "Hvem er I, og hvor kommer I fra?" De gjentok det de før hadde sagt, og tilføyde som bevis på at de snakket sant: "Her ser I vårt brød. Det var varmt da vi tok det med oss hjemmefra til reisekost den dag vi drog av sted til eder. Men se nå hvor tørt og smuldret det er. Og her ser I våre vinsekker. De var nye da vi fylte dem, men nå er de sprukket. Og her ser I våre klær og sko. De er blitt utslitt på denne lange, lange reise." Dette gjorde utslaget. "Herren spurre de ikke til råds. Og Josva tilsa dem fred og gjorde pakt med dem om at de skulle få leve. Og menighetens høvdinger tilsvar dem det." Slik ble avtalen inngått. Tre dager senere kom sannheten frem. Da fikk israelittene vite at "de hørte hjemme der i nærheten og bodde midt iblant dem". Gibeonittene visste at det var uråd å motstå hebreerne og hadde derfor brukt list for å redde livet.

Israelittene ble harme da de fikk vire at de var blitt bedratt. Harmen ble ikke mindre da de tre dager senere nådde frem til gibeonittenes byer som lå nesten midt i landet. "Da knurrer hele menigheten mor høvdingene." Men de nektet å bryte avtalen selv om den var inngått ved bedrag, for de hadde "tilsvaret dem fred ved Herren, Israels Gud". Derfor drepte de dem ikke. Gibeonittene på sin side hadde forpliktet seg til å gi opp avgudsdyrkelsen og i stedet tjene Jehova. Å spare deres liv ville da ikke være i strid med Guds befaling om å utrydde de avgudsdyrkende kanaanittene. Derfor hadde ikke hebreerne ved sin ed forpliktet seg til å begå synd. Selv om eden var avlagt på svikefull vis, skulle den respekteres.

Når man har gitt et løfte, bør man betrakte det som en hellig plikt å holde det, så Sant det ikke binder en til å gjøre noe som er galt. Hverken hensynet til vinning, gjengjeld eller egne interesser kan sette en forsikting eller et løfte ut av kraft. "Falske lepper er en vederstyggelighet for Herren." "Hvem skal stige opp på Herrens berg, og hvem skal stå på hans hellige sted?" Det skal den "som sverger seg selv til skade og ikke bryter sitt ord"

Gibeonittene fikk beholde livet, men de skulle tjene ved helligdommen, der de ble satt til å utføre grov arbeidet. "Josva gjorde dem på den samme dag til vedhuggere og vann bærere for menigheten og for Herrens alter." Med takknemlighet gikk de med på disse vilkår, for de var klar over at de hadde bårer seg ille at. De ville gi hva som helst for å beholde livet. "Nå er vi i din hånd," sa de til Josva. "Gjør med oss som det er godt og rett i dine øyne." Gjennom århundrer var deres etterkommere knyttet til tjenesten ved helligdommen.

I gibeonittenes område lå det fire byer. Folket hadde ikke noen konge, men ble styrt av en gruppe eldste. Den viktigste byen var Gibeon. Den "var en stor by, Som en av kongebyene, . . . og alle mennene der var djerve stridsmenn". At innbyggerne i en slik by måtte ty til en så ydmykende utvei for å redde livet, er et tydelig vitnesbyrd om hvilken skrekk israelittene hadde vakt hos innbyggerne i Kanaan. Det ville ha gått langt bedre for gibeonittene om de hadde behandlet israelittene på ærlig vis. Selv om de reddet livet ved å underkaste seg Israels Gud, resulterte deres bedragerske fremferd bare i vanære og trelldom.

Det var Guds plan at alle som ville oppgi hedenskapet og slutte seg til Israel, skulle få del i paktens velsignelser. De kom inn under betegnelsen "den fremmede som bor iblant eder". På noen få unntagelser nær skulle de ha del i de samme goder og privilegier Som Israel. Herren hadde sagt: "Når en fremmed bor hos eder i eders land, da skal I ikke undertrykke ham. Den fremmede som bor hos eder, skal regnes som en innfødt blant eder, og du skal elske ham som deg selv." Angående påsken og ofringene gjaldt denne befaling: "I menigheten skal det være en lov for eder og for den fremmede som holder til hos eder. . . . For Herrens åsyn gjelder det samme for den fremmede som for eder selv."

Dette var de vilkår gibeonittene kunne ha blitt mottatt på om de ikke hadde tydd til list og bedrag. Det var en stor ydmykelse for borgerne i "en av kongebyene" hvor "alle var djerve stridsmenn", å bli gjort til vannhærere og vedhuggere gjennom generasjoner. Men de hadde selv tatt på seg fattigmanns klær i bedragersk hensikt. Nå måtte de fortsatt bære dem som tegn på evig trelldom. Fra slekt til slekt skulle deres trelldomskår vitne om at Gud hater falskhet.

Kongene i Kanaan ble skremt da de så at gibeonittene hadde gitt seg inn under Israel. De tok straks skritt til å hevne seg på dem fordi de hadde sluttet fred med det folket som hadde trengt inn i landet. Under ledelse av Adonisedek, kongen av Jerusalem, sluttet fem av de kanaanittiske kongene seg sammen mot Gibeon. De handlet raskt. Gibeor:ittene var uforberedt til å forsvare seg. Derfor sendte de bud til Josva i Gilgal: "Slå ikke hånden av dine tjenere, kom opp til oss så :ort du kan, og berg oss og hjelp oss! For alle amoritter-kongene som bor i fjellbygdene, har slått seg sammen mot oss." Faren truet ikke bare gibeonittene, men også Israel. Denne byen kontrollerte overgangene til den sentrale og sørlige del av Palestina, og den burde holdes dersom landet skulle erobres.

Josva gjorde seg straks klar til å komme Gibeon til unnsetning. Innbyggerne i den beleirede byen var redde for at han ville avslå å hjelpe dem på grunn av den falskhet de hadde vist. Men Josva følte seg forpliktet til å beskytte dem fordi de hadde gitt seg inn under Israels herredømme og hadde begynt å tjene Gud. Denne gangen gjorde han ikke noe uten først å søke råd hos Gud, og Herren oppmuntret ham til å gjennomføre tiltaket. "Vær ikke redd dem! Jeg har gitt dem i dine heL der; ikke en av dem skal kunne stå seg mot deg." "Så drog Josva opp fra Gilgal med alt sitt krigsfolk og alle sine djerve stridsmenn." Han marsjerte hele natten med sine styrker og nådde frem til Gibeon om morgenen. Med nød og neppe hadde de allierte fyrstene rukket å få hæren i stilling rundt byen før Josva var over dem. Angrepet førte til totalt sammenbrudd for de kanaacittiske beleiringsstyrkene. Den veldige hæren flyktet oppover mot fjellovergangen til Bet-Horon. Da de hadde kommet helt opp i fjellpasset, satte de nedover den bratte skråningen på den andre siden. Her ble de overrasket av et voldsomt haglvær. "Da lot Herren store stener falle ned over dem fra himmelen. . . . Det omkom flere ved haglstenene enn Israels barn slo i hjel med sverdet."

Josva stod oppe på fjellryggen og så hvordan amorittene flyktet hals over hode for å søke ly i fjellfestningene. Han ble fort klar over at dagen ville bli for kort til å fullføre felttoget. Hvis ikke fienden ble fullstendig slått, ville de fylke seg ti! kamp igjen. Og Josva talte til Herren, . . . og han sa så hele Israel hørte det: "Stå stille, sol, i Gibeon, og du måne, i Ajalons dal! Og solen stod stille, og månen ble stående inntil folket hadde fått hevn over sine fiender. . . . Solen ble stående midt på himmelen og drygde nesten en hel dag, før den gikk ned."

Føt kvelden kom, hadde Gud oppfylt sitt løfte til Josva. Han hadde hele fiendens hær i sin hånd. Lenge skulle Israel huske denne dagens hendelser. "Aldri har det vætt noen dag som denne, hver ken før eller siden, da Herren hørte på en manns røst; for Herren stred fot Israel." "Sol og måne trer inn i sin bolig for lyset av dine piler, som farer frem, for glansen av ditt lynende spyd. I harme skrider du frem over jorden, i vrede trer du folkene ned. Du drar ut til frelse for ditt folk."

Guds Ånd inspirerte Josva til å be om at Israels Gud på ny ville vise sin makt. Derfor var denne bønnen ikke noe utslag av formastelse. Josva hadde fått løfte om at Gud ville overvinne disse fiender av Israel. Likevel gjorde han de alvorligste anstrengelser som om seieren ene og alene berodde på Istaels hær. Han gjorde alt som stod i menneskelig makt, og så bad han i tro om Guds hjelp. Hemmeligheten med ftemgang ligger i samspillet mellom guddommelig makt og menneskelig innsats. De Som oppnår de største resultatene, er de som stolet ubetinget på Den allmektiges arm. Den mannen som bød: "Stå stille, sol, i Gibeon, og du måne, i Ajalons dal!" var den samme som lå i timevis på jorden og bad i leiten ved Gi!gal. Bønnens menn er kraftens menn.

Dette mektige mirakel vitner om at all skapningen er under Skapetens kontroll. Satan ptøver å skjule fat menneskene at Gud styrer den fysiske verden, og at han hele tiden er i virksomhet. Dette miraklet er en irettesettelse til alle dem som opphøyet naturen over naturens Gud. Gud benytter naturkreftene fot å overvinne sine fiender. "Ild og hagl, sne og damp, stormvind, som settet hans ord i verk."' Da de hedenske amotittene satte seg fore å krysse Guds planer, grep Gud inn og lot "store stener falle ned" fra himmelen på Israels fiender. Vi er blitt informert om at en enda større kamp vil bli utkjempet ved avslutningen av jordens historie. Da har Herren "åpnet sitt rustkammet og tatt frem sin vtedes våpen". Til mennesket retter Gud dette spøtsmål: "Er du kommet til forrådskamrene for sneen, og har du sett forrådshusene fot haglet, som jeg har oppspart til trengselens tid, til kampens og krigens dag?"' Åpenbaringsboken beskriver den ødeleggelsen som skal finne sted når "en høy røst. . . fra templet i himmelen" kunngjør: "Det et skjedd!" Videte sies det: "Og et svært hagl, som en hundre pund, falt ned fra himmelen på menneskene."

Kapitel 49 - Arvelodd i løftets land

Etter seieren ved Bet-Horon ble den sørlige del av Kanaan hurtig erobrer. "Således tok Josva hele lander, både fjellbygdene og sydlandet og lavlander og liene. . . . Og alle disse konger og deres land tok Josva på en gang; for Herren, Israels Gud, stred for Israel. Deretrer vendte Josva med hele Israel tilbake til leiren ved Gilgal."

Stammene i Nord-Palestina ble skrekkslagne over den fremgang Israels hær hadde, og de slutter seg sammen mot dem. I spissen for denne alliansen stod Jabin, kongen i Hasor vest for Merom-sjøen. "Og de drog ut med alle sine hærer." Dette var den største hæren israelittene noen gang hadde stått overfor i Kanaan. Den var "tallrik som sanden på havets bredd, og hester og vogner i hopetall. Alle disse konger satte hverandre stevne; og de kom og leiret seg sammen ved Merom-vannet for å stride mot Israel". Igjen fikk Josva et oppmuntrende budskap: "Vær ikke redd dem! For i morgen ved denne tid legger jeg dem alle sammen ihjelslått for Israels åsyn."

I nærheten av Metom-vannet angrep Josva leiren til de allierte stammene og slo dem fullstendig. "Herren gav dem i Israels hånd; de slo dem og forfulgte dem, . . . og lot ingen bli i live eller slippe unna." Israelittene skulle ikke beholde hestene og vognene som hadde vært kanaanittenes stolthet. På Guds befaling ble vognene brent opp, og hestene ble uskadeliggjort så de ikke lenger kunne brukes til krigføring. Israelittene skulle ikke sette sin lit til vogner og hester, men til Herren.

Den ene etter den andre av byene ble erobret. Hasor, som var den viktigste festningen til de allierte stammene, ble brent. Krigen varte i mange år, men da den sluttet, var Josva herre over Kanaan. "Og landet hadde nå ro for krig." Selv om kanaanittenes makt var brutt, hadde de ikke misrer alt landområde. I vesr hadde filisrrene fremdeles en frukrbar sletre langs kysten, og i nord holdt sidonittene til. De hadde også herredømme over Libanon. Området som strakte seg sørover mot Egypt, var også i fiendens hender.

Men Josva skulle ikke fortsette krigen. Han skulle utføre en annen gjerning før han la ned sitt verv som Israels leder. Hele landet skulle deles mellom stammene. Det gjaldt både de områdene som alt var erobret, og de som ennå ikke var det. Den enkelte stammen skulle fullføre erobringen av det område den skulle få i arv. Hvis folket var tro mot Gud, ville han

drive fienden ut fot dem. Han lovet dem til og med enda større landområder hvis de ville holde hans pakt.

Sammen med øverstepresten Eleaser og stamme høvdingene skulle Josva stå for utskiftningen av landet. Fordelingen skjedde ved loddtrekning. Moses hadde selv bestemt hvor grensene skulle gå når landet ble fordelt mellom stammene etter at det var inntatt. Han hadde også utpekt en representant fra hver stamme til å assistere ved fordelingen. Levis stamme som var kuyttet til helligdomstjenesten, var ikke med i tildelingen. I stedet fikk de førtiåtte byer i forskjellige deler av landet som sin arvelodd.

Før utskiftningen av landet begynte, kom Kaleb og lederne for hans stamme med et spesielt krav. Nest etter Josva var Kaleb nå den eldste mannen i Israel. Kaleb og Josva var de eneste blant speiderne som hadde kommet med en god rapport om løftets land, og hadde oppmuntret folket til å innta landet i Herrens navn. Kaleb minnet Josva om det løfte som den gang ble gitt som belønning for hans trofasthet: "Sannelig, det land som din fot trådte på, skal være din og dine barns arv til evig tid, fordi du trolig holdt deg til Herren min Gud." Derfor bad han om å få eiendomsretten til Hebron. Her hadde Abraham, Isak og Jakob hatt sine hjem i mange år, og her lå Makpela-hulen hvor de lå begravet. I Hebron holdt de fryktede anakittene til. De var så storvokste at speiderne var blitt skremt og hadde tatt motet fra hele Israel. I tillit til Guds makt valgte Kaleb nettopp dette området som sin arvelodd. Han sa til Josva: "Nå ser du at Herren har gjort med meg som han sa, og latt meg leve i fem og førti år fra den tid Herren talte disse ord til Moses. . . . Og i dag er jeg fem og åtti år gammel. Jeg er ennå like sterk som jeg var den dag Moses sendte meg ut; min styrke er den Samme nå som den var den gang, både i strid og til å gå ut og inn. Så gi meg nå denne fjellbygd som Herren den dag talte om; for du hørte selv den gang at anakittene bor der, og at der er store, faste byer; kanskje Herren er med meg, så jeg får drevet dem bort, således som Herren har sagt."

Lederne i Juda stamme sluttet opp om denne anmodningen. Kaleb var selv blitt utpekt til å representere denne stammen ved utskiftningen av lander. Men for at der ikke skulle se ut som om han hadde benyttet denne myndigheren til fordel for seg selv, valgte han å ra disse mennene med seg. Der han bad om, ble uten videre innvilget. Ingen var bedre skikker til å erobre denne sterke festningen enn Kaleb. "Da velsigner Josva ham, og han gav Kaleb, Jefunnes sønn, Hebron til arv" - "fordi han trolig holdt seg til Herren, Israels Gud". Kalebs tro var akkurat like stor nå som da han tok til motmæle mot den dårlige tapporten fra de andre speiderne. Han hadde trodd Guds løfte om at han ville gi sitt folk Kanaan til odel og eie, og hadde dermed stått helt og fullt på Guds side. Sammen med folket hadde han utholdt

den lange ørkenvandringen og hadde delt skuffelser og bytder med de skyldige. Likevel klaget han ikke, men takker Gud som i sin nåde hadde bevart hans liv i ørkenen da hans brødre måtte dø.

Herren hadde bevart Kaleb i alle prøvelser, farer og plager under ørkenvandringen og gjennom krigsårene etter at de var kommet inn i Kanaan. Og nåi en alder av over åtti år var hans kraft usvekket. Han bad ikke om et landområde som alt var etobret, men om å få det stedet som speiderne hadde ment var umulig å innta. Med Guds hjelp ville han nå ta denne festningen fra kjempene som hadde fått istaelittene til å vakle i sin tro. Kalebs bønn var ikke diktert ut fra ønsket om personlig ære eller selvopphøyelse. Den tapre, gamle krigeren ville gjerne vise folket et eksempel som kunne ære Gud og inspirere stammene til fullt ut å underlegge seg det landet deres fedre hadde ansett som uinntagelig. Kaleb fikk den arvelodd som han førri år tidligere hadde ønsket seg. I tillit til at Gud var med ham, drev han "bort derfra de tre anakitter". Hans iver kjølnet ikke da han hadde sikret en arvelodd for seg selv og sitt hus. Han slo seg ikke til to for å nyte arven, men drog ut i nye oppdrag til gagn fot nasjonen og til æte for Gud.

Kujonene og opprøterne hadde satt livet til i ørkenen. Men de rettferdige speiderne fikk ete av drueklasene i Esko!. Hver enkelt av dem fikk igjen i forhold til sin tro. De vantro opplevde det de fryktet for. Stikk i strid med Guds løfte hadde de sagt at det var umulig å innta Kanaan, og de kom heller ikke inn i landet. Men de som ikke var så opptatt av vanskelighetene de ville møte, men satte sin lit til ham som hadde makt til å hjelpe dem, kom inn i det gode landet. "Ved sin tro vant de over kongeriker, ... slapp unna skarpe sverd, gikk fra svakhet til styrke, ble sterke i krig og slo fiendtlige hærer på flukt." "Det som har seiret over verden, er vår tro."!

Det var også andte som gjotde krav på et bestemt område av landet, men som la for dagen en helt annen holdning enn Kaleb. Det var Josefs barn, Efraims stamme og halvdelen av Manasses stamme. De krevde en dabbelt atvelodd fordi de var så talltike. De hadde fått tildelt den tikeste delen av landet som innbefattet den fruktbate Satan-sletten. Men mange av de viktigste byene i dalen var ftemdeles i kanaanittenes hender. Derfor kvier de seg for de ansttengelser og farer som erobringen av disse områdene ville medføre. I stedet ønsket de et ekstra stykke av det amråde som alt var erobret.

Efraims stamme var en av de størsre i Israel. Josva hørre til denne stammen, og derfor mente stammemedlemmene at de hadde krav på å bli tatt spesielt hensyn til. "Hvorfor har du

gitt meg bare en lodd og en arvedel, enda jeg er et stort folk?" spurre de. Men det var ikke mulig å få Josva til å bøye av fra å vise streng rettferdigher. Han svarte bare: "Er du så start et folk, så gå opp i skogen og rydd deg jord der i ferisittenes og refaittenes land, siden Efraims fjellbygd er far trang far deg." Svaret de gav, avslørte den virkelige årsaken til at de klaget. De hadde hverken tro eller mot til å drive kanaanittene ut. "Pjellbygden strekker ikke til for oss, og kanaanittene som bor i dalbygdene, har alle sammen jernvogner."

Gud hadde lavet å hjelpe sitt folk, og hvis efraimittene hadde hatt Kalebs mot og tro, ville ingen fiende ha kunnet stå seg mot dem. Josva avviste deres tydelige forsøk på å unngå vanskeligheter og farer: "Du er et stort folk og har stor styrke, . . . du skal drive bort kanaanittene, om de enn har jernvogner og er sterke." Han brukte deres egne argumenter mot dem. All den stund de hevder at de var et stort folk, kunne de også klare seg selv på samme måte som sine brødre. Når Gud var med dem, behøvde de ikke frykte de jernbeslåtte vognene.

Hittil hadde Gilgal vært nasjonens hovedsenter, der også tabernaklet hadde stått. Men nå skulle det flyttes til et mer permanent sted. Det var i Silo, en liten by innenfor Efraims område. Denne byen lå nesten midt i landet, og adkomsten var lett for alle stammene. I den delen av landet var fienden fullstendig overvunnet, og de som kom for å tilbe, ville ikke lide noen overlast. "Og hele Israels barns menighet samlet seg i Silo og reiste der sammenkomstens telt." De stammene Som fortsatt bodde i Gilgal da tabernaklet ble flyttet, fulgte med og slo seg ned i nærheten av Silo. Der ble de boende inntil de flyttet til det området stammene fikk tildelt.

Arken ble i Silo i tre hundre år. Da falt den i hendene på filistrene som følge av syndene i Elis familie. Silo ble da ødelagt, og arken ble aldri flyttet tilbake til tabernaklet der. Til slutt ble helligdomstjenesten overført til templet i Jerusalem, og Silo mistet sin betydning. Nå finnes det bare ruiner som viser hvor denne byen lå. Lang tid senere ble Silos skjebne brukt som en advarsel til Jerusalem: "Gå til min bolig som var i Silo, der jeg i førstningen lot mitt navn bo, og se hva jeg har gjort med det for mitt folk Israels ondskaps skyld! ... Så vil jeg gjøre med det hus som er kalt med mitt navn, og som I setter eders lit til, og med det sted jeg gav eder og eders fedre, således som jeg har gjort med Silo."'

Da de var "ferdig med å skifte ut landet", og alle stammene hadde fått tildelt sin arvelodd, la Josva frem sitt ønske. I likhet med Kaleb hadde han fått løfte om en særskilt arvelodd. Men han krevde ikke noe stort landområde, bare en enkelt by. "Etter Herrens

befaling gav de ham den by han bad om, . . . og han bygget opp byen og bosatte seg der." Byen fikk navnet Timnat-Serah - "den delen som blir igjen" - som et stadig vitnesbyrd om erobrerens edle karakter og uselviske sinnelag. Han krevde ikke det beste av krigsbyttet for seg selv, men ventet inntil de fattigste blant folket hadde fått sin del.

Seks av de byene som var tildelt levittene - tre på hver side av Jordan ble utpekt som tilfluktsbyer. Hit kunne manndrapere søke tilflukt. Moses hadde påbudt at det skulle utpekes slike tilfluktsbyer "for at en manndraper som av vanvare slår noen i hjel, kan fly dit. Disse byer skal I ha til tilfluksteder for manndraperen når han flykter for blodhevneren, for at han ikke skal dø før han har stått til doms for menigheten." Det hersket nemlig fra gammelt av en skikk med privat hevn. Ifølge denne skikken skulle den nærmeste slektning eller arving til den avdøde straffe drapsmannen. Hvis det ikke var tvil om skyldspørsmålet, var det ikke nødvendig å vente til dommerne hadde prøvet saken. Hevneren kunne forfølge forbryteren hvor som helst og drepe ham på stedet. Herren fant ikke tiden inne til å avskaffe denne skikken på det tidspunkter. Til gjengjeld sørget han for at manndrapere som hadde begått drap av vanvare, kunne redde livet.

Tilfluktsstedene lå slik til at de kunne nåes i løpet av en halv dag fra et hvilket som helst sted i landet. Veiene dit skulle holdes i god stand. Langs hele ruten skulle der settes opp skilter med ordet "Tilflukt" skrevet med store, tydelige bokstaver, så den som var på flukt, ikke behøvde å bli forsinket et eneste øyeblikk. Hvem som helst, enten han var hebreer, fremmed eller tilfeldig gjest, kunne søke tilflukt i disse byene. Den uskyldige måtte ikke bli drept som følge av en overilet handling. På den annen side skulle ikke de skyldige slippe straff. Flyktningen hadde krav på å få saken prøvet av de respektive myndigheter. Bare dersom han ble funnet uskyldig i overlagt drap, skulle han få beskyttelse i tilfluktsbyen. De skyldige ble utlevert til hevneren. De som hadde krav på beskyttelse, kunne føle seg trygge bare innenfor de anviste områdene. Den som beveger seg utenfor disse stedene, og ble funnet av blodhevneren, måtte bøte med livet fordi han hadde tilsidesatt Herrens forskrifter. Først når øverstepresten døde, kunne de som hadde søkt ly i tilfluktsbyene, vende tilbake til sin eiendom.

En som var anklaget for drap, skulle ikke dømmes etter utsagn fra bare ett vitne, selv om indisiene mot ham var sterke. Herren hadde sagt: "Om en slår noen i hjel, skal manndraperen etter vitners utsagn lide døden; men ett vitne er ikke nok til at noen dømmes til døden." Det var Kristus som gav Moses disse retningslinjer som skulle gjelde for Israel. Da han siden var på jorden sammen med disiplene og lærte dem hvordan man skal behandle dem som gjør feil, gjentok han at ett menneskes vitneutsagn ikke er nok til å frikjenne eller

dømme. Stridsspørsmål skal ikke avgjøres på grunnlag av et enkelt menneskes synspunkter. I alle slike saker krevdes der to eller flere samstemmige vitners utsagn, og disse skulle dele ansvaret, "for ved to eller tre vitners ord står enhver sak fast".

Hvis en mordanklaget person ble kjent skyldig, kunne han ikke redde livet hverken ved soning eller løsepenger. "Den Som utøser menneskers blod, ved mennesket skal hans blod utøses." "I skal ikke ta imot løsepenger for en manndrapers liv når han er skyldig til døden; han skallare liver." "Om noen bærer seg så formasrelig at at han dreper sin neste med svik, da skal du ta ham om der så var fra mitt alter: han skal dø." "I skal ikke vanhellige der land I bor i; for blod vanhelliger landet, og landet kan ikke få soning for der blod som urøses der, uren ved dens blod som urøser der."' Nasjonens renhet og sikkerhet krevde at morderens synd ble straffet hardt. Bare Gud kan gi mennesker liv, og der må betraktes som hellig.

Tilfluktsbyene i der gamle Israel var er symbol på den tilflukt Jesus Kristus skaffet til veie. Den samme barmhjerrige frelser som utpekte tilfluktsbyene, har ved sitt eget blod sørget for et sikkert tilfluktssted for dem som har overtrådt hans lov. Der kan de søke ly mor den annen død. Den som kommer til ham for å be om tilgivelse, kan ingen make rive fra ham. "Så er der da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus." "Hvem kan da fordømme? Kristus Jesus døde, ja, mer enn det, han stod opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han går i forbønn for oss," for at vi "skulle ha en mektig trøst, vi som har søkt redning ved å gripe det håp som ligger foran oss"

Den som løp til en tilfluktsby, skulle ikke stanse underveis. Han måtre forlate både familie og arbeid og hadde ikke tid til å ta avskjed med sine kjære. Det gjaldt liver, og alle andre hensyn måtte vike for dette ene - å komme i sikkerhet. Han glemre trettheten og enser ikke sine vanskeligherer. Ikke et øyeblikk våger flyktningen å sakne farten før han var innenfor bymuren.

Synderen er prisgitt evig død inntil han finner ly hos Krisrus. Å nøle eller være likeglad kunne koste flyktningen livet. På samme måte kan utsettelse og likegyldighet bli skjebnesvangert for sjelen. Satan, den store motstander, er på sporet av enhver som overtrer Guds hellige lov. Den som ikke er klar over faren, og ikke gjør alvorlige anstrengelser for å søke ly hos ham som kan gi evig tilflukt, vil bli et bytte for ødeleggeren.

Hvis en fange dristet seg utenfor tilfluktsbyen, var han prisgitt blodhevneren. Slik fikk folket innprentet nødvendigheten av å holde seg strengt til de retningslinjer som Gud i sin visdom hadde gitt for å beskytte dem. Det er ikke nok at synderen tro, på Kristus for å få syndstilgivelse. I tillit og lydighet må han bli i ham. "Synder vi med vitende og vilje etter at vi har lært sannheten å kjenne, da finnes det ikke lenger noe offer for synder. Forferdelig er det vi da har i vente: dommen og Guds brennende iver som skal fortære dem som står ham imot."

To av stammene i Israel, Gad og Ruben sammen med halve Manasses stamme, hadde fått sin arv før de gikk over Jordan. De vidstrakte høyslettene og frodige skogene i Gilead og Basan, som gav slike beitemuligheter for saueflokker og kvegdrifter som selve Kanaan ikke kunne oppvise maken til, virket tiltrekkende på et hyrdefolk. Disse stammene ønsket å slå seg ned her. De forpliktet seg til å stille et visst antall våpenføre menn til å gå sammen med sine brødre over Jordan for å kjempe side om side med dem inntil alle hadde fått sin arvelodd. Dette løftet hadde de holdt.

Da de ti stammene drog inn i Kanaan, var det førti tusen av "Rubens barn og Gads barn og den halve Manasse stamme" som "drog fullt rustet frem foran Israels barn", og "frem for Herrens åsyn til kamp på Jerikos ødemarker". I årevis hadde de kjempet tappert side om side med sine brødre. Nå var tiden kommet da de skulle ta sitt eget land i eie. De hadde kjempet side om side med sine brødre og hadde også fått sin del av byttet. Nå vendte de tilbake med "store rikdommer, med store mengder av fe, med sølv og gull og kobber og jern og med klær i stor mengde". Alt dette skulle de dele med dem som var blitt igjen med sin familie og sine dyr. De ville nå bli boende borte fra helligdommen, og det var med bange anelser Josva så dem dra av sted. Han visste at de i sin isolerte tilværelse ville bli sterkt fristet til å etterligne skikkene hos de hedenske stammene som bodde langs grensen.

Mens Josva og de andre ledere ennå var tynget av disse tankene, fikk de en underlig melding. De hørte at Rubens barn, Gads barn og halve Manasses stamme hadde bygget et alter som var maken til brennofferalterer i Silo i nærheten av det stedet det den mirakuløse kryssing av Jordan hadde funnet sted. Ifølge Guds lov var det forbundet med dødsstraff å opprette noe annet senter for gudstjeneste enn helligdommen. Hvis dette var hensikren med alteret, og det fikk lov til å stå, ville folket bli ledet bott fra den sanne tro.

Folkets representanter kom sammen i Silo. I opphisselse og harme foreslo de at de skulle gå til krig mot de skyldige. Men de som var mer sindige, fikk ordnet det slik at det ble

sendt en delegasjon til disse stammene for å få nærmere forklaring på deres opptreden. Det ble valgt ti høvdinger, en for hver stamme. I spissen for dem stod Pinehas som hadde utmerket seg ved sin nidkjærhet ved Peor. Disse tre stammene hadde begått et feilgtep ved å foreta seg noe som vakre en så alvorlig mistanke, uten å fot klare grunnen. Utsendingene gikk ut fra som en selvfølge at deres brødre var skyldige, og irettesatte dem skarpt. De anklaget dem for opprør mot Herren, og bad dem huske på hvordan straffedommer hadde rammet Israel da de sluttet forbund med Ba'al-Peor. På vegne av hele Israel sa Pinehas til Gads og Rubens barn at hvis de hadde noe imot å bo i et land der det ikke var noe offeralter, ville deres brødre på den andre siden av elven med glede dele sin eiendom og sine privilegier med dem.

De som stod anklaget, svarte at alteret ikke var planlagt for ofringer. Det skulle bare stå der som et vitne om at de hadde samme tro som sine brødre i Kanaan, selv om elven skilte dem. De var blitt engstelige for at deres ettet. kommere en gang i fremtiden kunne bli utelukket fra tabernaklet, som om de ikke tilhørte Israel. I så fall ville dette alteret som var bygget etter mønster av Herrens alter i Silo, være et vitnesbyrd om at de som bygget det, også tjente den levende Gud. Utsendingene var tilfredse med denne fotklaringen og brakte straks nyheten tilbake til sine oppdxagsgivere. Alle tanker på krig ble oppgitt, og hele folket gledet seg og takket Gud. Gads og Rubens barn satte nå en inskripsjon på alteret, som forklarte hvorfor de hadde bygget det: "Et vitne er det mellom oss om at Herren er Gud." Slik prøvde de å forebygge misforståelse i fremtiden og å fjerne alt som kunne bli årsak til fristelse.

En liten misforståelse kan ofte være årsak til alvorlige vanskeligheter selv blant mennesker med de besre motiver. Hvis det ikke vises høflighet og forståelse i slike tilfellet, kan det få de alvorligste og mest skjebnesvangre følger. De ti stammene husket hvordan Gud i Akans tilfelle hadde straffet folket fordi de ikke hadde vætt på vakt og oppdaget de syndene som var alminnelige blant dem. Nå bestemte de seg for å handle raskt og bestemt. I forsøket på å unngå å gjøte det samme feilgrep om igjen, gikk de til den motsatte ytterlighet. I stedet for å komme med en høflig forespøtsel til sine brødre fot å få vite kjensgjerningene, fordømte de dem. Hvis medlemmene av Gads og Rubens stammer hadde svart på samme måte, ville det ha ført til krig. Det er viktig ikke å se gjennom fingrene med synd. Men det er like vikrig å unngå å dømme hardt og nære grunnløs mistanke.

Mange er svært følsomme overfor den minste klander når det gjelder deres egen handlemåte, samtidig som de er altfor harde med dem de mener har begått feilgrep. Det har aldri lykkes å få noen til å avstå fra det onde ved å kritisere og bebreide dem. Derimot er

mange blitt drevet enda lenger bort fra de rette stier ved slik behandling, og har forherdet seg stikk i strid med sin overbevisning. Ved å være vennlig, høflig og overbærende kan man redde dem som begår feil, og på den måten skjule en mangfoldighet av synder.

Den klokskap som Rubens stamme og deres medbrødre la for dagen, bør tjene som eksempel. Selv om de ble misforstått og irettesatt da de anstrengte seg for å fremme den sanne tro, ble de ikke bitre. Med høflig tålmodighet hørte de på de anklagene deres brødre kom med, før de forsøkte å forsvare seg. Da tiden var inne, forklarte de sine motiver og beviste at de var uskyldige. Slik endte striden som hadde truet med å få så alvorlige følger. Den ble bilagt i all vennskapelighet.

Når en person har retten på sin side, har han råd til å være behersket og hensynsfull, selv når han blir utsatt for falsk anklage. Gud vet om alt som mennesker misforstår og mistolker, og vi kan trygt legge vår sak i hans hender. Like sikkert som han brakre Akans skyld frem i lyset, vil han forsvare dem som setter sin lit til ham. De som drives av Kristi Ånd, vil eie den kjærlighet som er langmodig og vennlig.

Gud vil at enhet og broderkjærlighet skal råde blant hans folk. Like før Kristus ble korsfestet, bad han om at hans disipler måtte være ett, likesom han er ett med Faderen, så verden kunne tro at Gud hadde sendt ham. Denne gripende og vidunderlige bønn gjelder til alle tider, også i dag. Derfor sa han: "Men jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg." Vi bør alltid strebe etter å komme frem til denne enhet uten å oppgi et eceste av sannhetens prinsipper. Dette er tegnet på at vi er Kristi disipler. Jesus sa: "Har dere kjærlighet til hverandre, da skal alle forstå at dere er mine disipler." Apostelen Peter gir menigheten denne formaning: "Ha det samme sinn, vis medfølelse, elsk hverandre som brødre, vis hjertelag og ydmykhet. Gjengjeld ikke ondt med ondt eller skjellsord med skjellsord. Dere skal tvert imot velsigne. For dere er selv kaie til å få velsignelse."'

neste kapitel

Kapitel 50 - På valgets skillevei

Erobringskrigene var slutt. Josva hadde trukket seg tilbake til sitt fredfulle hjem i Timnat-Serah. "Da det nå var gått en lang tid, etter at Herren hadde gitt Israel to for alle dets fiender rundt om, og Josva var blitr gammel og kommet langt ut i årene, da kalte Josva til seg hele Israel, dets eldste, dets høvdinger, dets dommere og dets tilsynsmenn."

Det var gått noen år siden folket hadde bosatt seg i de områdene de var blitt tildelt, og nå begynte de samme synder å florere som Israel tidligere var blitt straffet for. Josva merket at alderdommen begynte å ta på kreftene, og han var klar over at arbeidsdagen snart var slutt. Men ranken på folkets fremtid gjorde ham urolig. Det var med en sterkere interesse enn den som en far føler, at han talte til folket idet de samlet seg omkring sin aldrende leder. "I har sett alt hva Herren eders Gud har gjort med alle disse folk Som han drev ut for eder; for det var Herren eders Gud som stred for eder." Kanaanittene var rikrignok blitt undertvunget. Likevel hadde de fremdeles en betydelig del av det landet som Israel hadde fått løfte om. Josva formante folket til ikke å slå seg til ro og glemme Herrens befaling om å gjøre det helt av med disse avgudsdyrkende nasjoner.

Israelittene var stort sett trege med å fullføre oppdraget om å drive hedningene ut av landet. Stammene hadde spredt seg til sine respektive områder. Hæren var blitt oppløst, og det ble betraktet Som et vanskelig og tvilsomt foretagende å gjenoppra krigen. Men Josva sa rett ut: "Herren eders Gud skal selv støre dem ut og drive dem bort for eder, og I skal ta deres land i eie, således som Herren eders Gud har sagt til eder. Så vær nå faste i å holde og gjøre alr der som er skrever i Mose lovhok, så I ikke viker derfra hverken til høyre eller til venstre."

Josva minnet folket om at de selv hadde sett hvordan Gud trofast hadde oppfylt sine løftet til dem i den utstrekning de hadde tetter seg ettet betingelsene. "Så skal I da av alt eders hjerte og av all eders sjel kjenne at ikke er eneste otd et blitt til iuret av alle de gode ord Herren eders Gud har talt over eder; de er alle sammen oppfylt for eder, ikke et eneste ord derav er blitt til intet." Men på samme måte som Herren hadde oppfylt sine løfter, ville han også oppfylle sine trusler. "Likesom alle de gode ord Herren eders Gud har talt til eder, er oppfylt på eder, således skal Herren la alle de onde ord oppfylles på eder. . . . Når I bryter Herrens, eders Guds pakr, . . . da skal Herrens vrede opptennes mot eder, og I skal snarlig bli utrydder av der gode land han har gitt eder."

Satan fører mange bak lyset med den besnærende teori at Gud elsker sitt folk så høyt at han unnskylder deres synd. Han påstår at truslene fra Gud skal tjene en bestemt hensikt i hans moralske styresett, men at han aldri vil gjøre alvor av dem. I hele sin handlemåte med sine skapninger har Gud opprettholdt rettferdighetens prinsipper ved å åpenbare syndens sanne natur og at den alltid fører til ulykke og død.

Betingelsesløs syndstilgivelse har aldri eksistert og vil heller aldri gjøre det. Der ville være der samme som å oppgi de prinsipper for rettferdigher som danner grunnvollen for Guds styreform, noe som ville fylle universet med frykt. Gud har tydelig pekt på følgene av synd. Dersom hans advarsler ikke var sanne, hvordan kunne vi da være sikre på at hans løfter ville bli oppfylt? Den såkalte velvilje som tilsidesetter rettferdigheten, er ikke velvilje, men svakhet. Gud er livgiveren. Fra begynnelsen har alle hans lover tatt sikte på å tjene livet. Men synden brøt forstyrrende inn i den orden Gud hadde grunnlagt, og harmonien ble brutt. Så lenge synden eksisterer, er lidelse og død uunngåelig. Det er bare fordi Gjenløseren har båret syndens forbannelse i vårt sted at mennesket kan ha håp om å unngå dens uhyggelige følger.

Før Josva døde, kalte han igjen stammehøvdingene sammen i Sikem. Ikke noe annet sted i hele landet gjemte så mange hellige minner. Det fikk dem til å tenke på pakren Gud hadde opprettet med Abraham og Jakob, og deres egne høytidelige løfter da de drog inn i Kanaan. Her stod de to fjellene Ebal og Garisim som tause vitner om de løfter som de nå var samler for å fornye i nærvær av sin gamle leder som snart skulle dø. Overalt så de beviser på det som Gud hadde gjort for dem. Han hadde gitt dem et land de ikke selv hadde opparbeidet, byer de ikke hadde bygget, og vingårder og olivenlunder de ikke hadde plantet. Enda en gang minnet Josva om Israels historie og regnet opp Guds vidunderlige velsignelser, for at alle skulle bli klar over hans kjærlighet og nåde og få lyst til å tjene ham "i oppriktighet og troskap".

Under Josvas ledelse var arken blitt ført opp fra Silo. Det var en høytidelig anledning, og dette symbolet på Guds nærvær ville forsterke det inntrykk Josva ønsket å gjøre på folket. Etter at han hadde minnet om Guds godhet mot Israel, oppfordret han folket i Guds navn til å velge hvem de ville tjene. I noen grad ble avgudsdyrkeIsen fremdeles praktisert i det skjulte. Nå forsøkte Josva å få dem til å treffe en avgjørelse som ville gjøre slutt på denne synd i Israel. "Synes I ikke om å tjene Herren, så velg i dag hvem I vil tjene." Josva ønsket å få dem til å tjene Gud, ikke av tvang, men av fri vilje. Kjærlighet til Gud er selve grunn vollen for all sann religion. Å tjene ham bare i håp om lønn eller av frykt for straff,

gagner ikke. Åpent frafall ville ikke være mer avskyelig for Gud enn hykleri og en rent utvortes gudsdyrkelse.

Den aldrende lederen bad folket inntrengende om grundig å overveie det han hadde lagt frem for dem, og bli klar over om de virkelig ønsket å leve på samme måte som de fordervede og avguderiske nabofolkene. Hvis de ikke brydde seg om å tjene Herren, han Som var kilden til all kraft og velsignelse, måtte de nå velge hvem de ville tjene - "enten de guder eders fedre dyrket" og som Abraham ble kalt til å forlate, "eller amorittenes guder, i hvis land I bor". Amorittenes guder hadde ikke kunnet beskytte de folk som tilbad dem. På grunn av sine avskyelige og nedverdigende synder var den onde nasjonen blitt tilintetgjort, og Guds folk hadde fått det gode landet de en gang hadde hatt. Det ville være tåpelig av Israel å velge de guder som det hadde kostet amorittene livet å dyrke. Derfor sa Josva: "Jeg og mitt hus vi vil tjene Herren." Folket ble grepet av den samme hellige nidkjærhet som preget deres leder, og de svarte uten å nøle: "Det være langt fra oss å forlate Herren for å dyrke fremmede guder!"

Da svarte Josva: "I kan ikke tjene Herren, for han er en hellig Gud. . . . Han vil ikke bære over med eders overtredelser og synder." Før det kunne bli noen varig reformasjon, måtte folket bli klar over at i egen kraft ville det være helt umulig for dem å være lydige mot Gud. De hadde overtrådt hans lov. Den dømte dem som lovbrytere, men tilbød ingen utvei. Så lenge de stolte på sin egen styrke og sin egen rettferdighet, var det umulig for dem å oppnå syndstilgivelse. De kunne ikke oppfylle kravene i Guds fullkomne lov, og deres forsikringer om at de ville tjene ham, var derfor ingenting verd. Det var bare ved tro på Kristus at de kunne få syndstilgivelse og motta kraft til å lyde Guds lov. De måtte slutte å stole på sine egne prestasjoner for å bli frelst. De måtte stole helt og fullt på den lovede frelsers fortjeneste om de skulle bli antatt av Gud. Josva prøvde å få tilhøterne til å veie sine ord nøye, og unngå å love noe som de ikke var innstilt på å holde. i dypt alvor gjentok de det de hadde sagt: "Nei, Herren vil vi tjene." Undet høytidelige fotmet bekreftet de at de hadde valgt Herren, og gjentok enda en gang troskapsløftet: "Herren vår Gud vil vi tjene, og hans ord vil vi lyde."

"Den dag gjorde Josva en pakt med folket i Sikem og satte lov og rett for dem." Deretter skrev han et paktsdokument og la det ved siden av arken sammen med lovboken. Han reiste også en stenstøtte til minnesmerke, idet han sa: "Se, denne sten skal være et vitne mot oss, for den har hørt alle de ord Herren har talt med oss; og den skal være et vitne mot eder, for at I ikke skal fornekte eders Gud." "Så lot Josva folket fare, hver til sin arvelodd."

Josvas gjerning for Israel var slutt. Han hadde "fulgt Herren helt". I Bibelen er han omtalt som "Josva, Nuns sønn, Herrens tjener". Det edleste vitnesbyrd om hans karakter som folkets leder er beretningen om den slekt som høstet frukren av hans arbeid: "Og Israel rjente Herren så lenge Josva levde, og så lenge alle de eldste levde som overlevde Josva."

neste kapitel

Kapitel 51 - Havesyke og giverglede

Hos hebreerne ble en tiendedel av inntekten benyttet til underhold av den offisielle gudstjenesten. Moses hadde kunngjort for Israel: "All landets tiende av jordens sæd og av trærnes frukt hører Herren til; den er helliget Herren. ... Og all tiende av storfe og av småfe, av alt det som går under hyrdestaven hvert tiende stykke - skal være helliget Herren."

Hebreerne var imidlertid ikke de første som praktiserte tiendesystemet. Fra de tidligste tider hadde Herren sagt at tienden tilhørte ham, og dette kravet ble godtatt og etterlevet. Abraham betalte tiende til Melkisedek, den høyeste Guds prest. Da Jakob kom til Betel som flyktning, gav han Herren dette løfte: "Av alt det du gir meg, vil jeg gi deg tiende."' Da Israelsriket skulle opprettes, ble tiendesysternet bekreftet på ny som en guddommelig ordning. Folkets lykke og fremgang var avhengig av om de overholdt denne bestemmelsen. Hensikten med å gi tiende og gaver var å lære menneskene den store sannheten at det er Gud som er kilden til alle velsignelser, og at mennesket står i takknemlighetsgjeld til ham for alle gode gavet han gir.

"Det er jo han som gir alle liv og ånde og alle ting." Herren kunngjør: "For meg hører alle dyr i skogen til, dyrene på fjellene i tusentall." "Meg hører sølvet, og meg hører gullet til, sier Herren, hærskarenes Gud." Det er Gud som gir menneskene mulighet til å skaffe seg rikdom. Som en erkjennelse av at Gud er opphavet til alt godt, bestemte han at en viss del av hans rike gaver skulle leveres tilbake i form av offergaver til underhold av gudstjenesten. "All landers tiende. . . hører Herren til." Her benyttes den samme uttrykksmåten som vi finner i sabbatsbudet: "Den syvende dag er sabbat for Herren din Gud.'" Gud har forbeholdt seg en bestemt del av menneskets tid og midler, og ingen kan beholde noe av derte for seg selv uten å pådra seg skyld.

Tienden skulle bare brukes av levittene, den stammen som var innvier til å gjøre tjeneste ved helligdommen. Men tienden var slett ikke folkets eneste bidrag til religiøse formål. Tabernaklet, og siden templet, ble bygget ved hjelp av frivillige gaver. For å skaffe midler til nødvendig vedlikehold og andre utgifter, påbød Moses at hver gang det ble holdr manntall, skulle alle gi en halv sekel til "tjenesten ved tabernaklet". På Nehemias' tid ble det gitt et årlig bidrag til dette formål. Fra tid til annen brakte folket syndoffer og takkoffer til Gud. Dette foregikk særlig vedde årlige høytider. Dessuten ble det sørget godt for de fattige.

Endog før tienden ble lagt til side, viste de at de anerkjente Guds krav. Det første som ble modent av markens grøde, ble helliget til ham. Den første nilen ved saueklippingen, den første hveten som ble tresket, det første av oljehøsten og vinhøsten skulle tilhøre Gud. Det samme gjaldt alle førstefødte blant husdyrene. De skulle også betale en løsesum for den førstefødte sønn. Førstegrøden skulle bringes frem for Herren ved helligdommen, og ble så overlevert til prestene som skulle bruke den. Slik ble folket stadig minnet om at det egentlig var Gud som eide markene deres og storfeet og småfeet. Det var han som gav dem solskinn og regn når de sådde og høstet. Alt det de eide, hadde han skapt. Han hadde gjort dem til husholdere over sin eiendom.

Når mennene i Israel kom til tabernaklet med førstegrøden fra åkrene, markene og vin gårdene, var dette et offentlig uttrykk for Guds godhet. Idet presten tok imot gaven, uttalte giveren: "Min far var en omvankende arameer." Deretrer skildret han Israels opphold i Egypt, og de trengsler som Gud hadde utfridd dem fra "med sterk hånd og med utrakt arm og med store, forferdelige gjerninger og med tegn og under". Så føyde han til: "Og han førre oss til dette sted og gav oss dette land, et land som flyter med melk og honning. Og her kommer jeg nå med førstegrøden av det lands frukter som du, Herre, har gitt meg."

Det som hebreerne skulle yte til religiøse og veldedige formål, utgjorde en fjerdedel av deres inntekt. Man skulle tro at de ville bli fattige av å gi så mye av sin inntekt. Men en av betingelsene for velstand var tverr imot at de trofast overholdt disse bestemmelsene. Dersom de var lydige, ville Gud oppfylle detre løfte: "Jeg vil true eteren for eders skyld, så den ikke ødelegger jordens avgrøde for eder. . . . Og alle folkene skal prise eder lykkelige; for da skal eders land være et herlig land, sier Herren, hærskarenes Gud."

På profeten Haggais tid skjedde det noe som tydelig viser hva følgen .ble når folket egenkjærlig beholdt de frivillige gaver som skulle gå til Guds sak. Da jødene hadde kommet tilbake fra fangenskapet i Babylon, begynte de å bygge opp igjen Herrens tempel. Men de møtte innbitt motstand fra sine fiendet og la derfor ned arbeidet. Samtidig oppstod det en alvorlig tørke som gjorde at de led nød, og de følte seg overbevist om at det ville bli umulig å fullføre byggingen av templet. "Det et ennå ikke tid til å komme, tid til å bygge Herrens hus," sa de. Men da kom det et budskap til dem fra Herrens profet: "Er det tid for eder til å bo i eders bordkledde hus, mens dette hus ligger øde? Og nå sier Herren, hærskarenes Gud, så: Legg metke til hvorledes det går eder! I sår meget, men høster lite i hus; I eter, men blir ikke mette; I drikket, men blir ikke utørste; I kler eder, men ingen blir varm, og den som tjener for lønn, får sin lønn i en hullet pung."

Deretter fikk de vite årsaken: "I venter meget, og se, det blir til lite, og når I bærer det i hus, så blåset jeg det bott. Hvotfor? sier Herren, hærskarenes Gud. Fordi mitt hus ligger øde, mens I har det travelt hver med sitt hus. Derfor har himmelen lukket seg ovet edet, så den ikke gir dugg, og jorden har holdt sin grøde tilbake. Og jeg hat kalt tørke hit over landet og fjellene, over kornet og mosten og oljen og alt det som jotden bærer, og ovet folk og fe og over alt edets hendets arbeid."

"Kom noen i den tid til en haug med kornband som han tenkte skulle gi tyve mål, så ble det bare ti; kom noen til persekaret for å øse opp femti spann, så ble det bare tyve. Jeg slo eder med kornbrann og rust og hagl i all eders henders gjerning; men I vendte eder ikke til meg, sier Herren." Folket ble vekker av disse advarslene, og de gikk i gang med å bygge Guds hus. Da kom Herrens ord til dem: "Gi da akt på tiden fra denne dag og tilbake, fra den fire og tyvende dag i den niende måned like til den dag da Herrens tempel ble grunnlagt! ... Fra denne dag vil jeg velsigne."'

Vismannen siet: "Den ene strør ut og får enda mer; den andre holder tilbake mer enn rett et, og det blir dog bare fattigdom." Paulus understreker det samme i Det nye testamente: "Den som sår sparsomt, skal høste sparsomt, og den som sår rikelig, skal høste med rik velsignelse." "Gud er mektig til å gi dete all sin gave i rikt mål, så dere alltid og under alle forhold har det dere trenger, ja, har overflod til all god gjerning."

Det var Guds hensikt at Israels folk skulle være lysbærere for alle mennesker på jorden. De skulle opprettholde den rette form for gudsdyrkelse, og på den måten bære vitnesbyrd om den levende Guds eksistens og overhøyhet. Og de skulle støtte den som et uttrykk for sin kjærlighet og lojalitet overfor Herren. Han har gjort utbredelsen av lys og sannhet avhengig av innsats og offervilje fra dem som har fått del i den himmelske gaven. Han kunne ha gitt englene i oppdrag å forkynne hans sannhet. Han kunne ha kunngjort sin vilje med sin egen røst som da han forkynte loven ved Sinai. Men i sin uendelige kjærlighet og visdom har han kalt mennesker til å være sine medaIbeidere ved å la dem utføre hans gjerning.

På Israels tid var tienden og de frivillige gaver en nødvendighet for å opprettholde gudstjenesten. Skulle Guds folk i dag gi mindre? Kristus lærte at våre gaver til Gud bør stå i forhold til det lys og de privilegier vi nyter godt av. "Den som har fått mye, ventes det mye av." Da han sendte disiplene ut, sa han til dem: "For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det."

Takknemligheten for de stadig større velsignelser og privilegier vi opplever, fremfor alt det store offer Guds Sønn brakte, burde komme til uttrykk i større gaver så andre kan få del i frelsens budskap. Etter hvert som evangeliet får mer utbredelse, er det behov for større ressurser enn tilfellet var i gammel tid. Dette gjør at ordningen med tiende og gaver er enda mer påkrevet nå enn blant de gamle hebreerne. Hvis Guds folk gav mer rundhåndet til hans sak i stedet for å ty til ukristelige og vanhellige metoder for å skaffe midler, ville Gud bli æret, og mange flere mennesker ville bli vunnet for Krisrus.

Den planen Moses fulgte for å skaffe midler til byggingen av tabernaklet, lyktes over all forventning. Det VaI ikke nødvendig å presse folk til å gi. Heller ikke benyttet han noen av de metodene som enkelte menigheter i vår tid tyr til. Han arrangerte ingen storslagne fester. Han tilbød heller ikke underholdning med dans og folkelig forlystelse. Heller ikke stelte han i stand basarer eller andre verdslige tiltak for å skaffe midler til å bygge Herrens tabernakel. Gud lot Moses be Israels barn om å bringe deres gaver. Han tok imot gaver fra alle som ofret av et villig hjerte. Det ble gitt så mange gaver at Moses måtte be dem om ikke å komme med mer, for de hadde gitt mer enn det var behov for.

Gud har gjort menneskene til sine husholdere. Han ønsker at evangeliet skal fremmes ved hjelp av de midler han har betrodd dem. De som er pålitelige husholdere, vil bli betrodd enda mer. Herren sier: "Den som ærer meg, vil jeg ære." "Gud elsker en glad giver." Når hans folk med takknemlighet bringer sine offergaver til ham, "ikke med ulyst eller av tvang", vil han velsigne dem slik han har lovet. "Bær hele tienden inn i forrådshuset, så det kan finnes mat i mitt hus, og prøv meg på denne måte, sier Herren, hærskarenes Gud, om jeg ikke vil åpne himmelens sluser for eder og utøse velsignelser over eder i rikelig mål. "

Kapitel 52 - Velferd for alle

For å gjøre der lettere for folket å ta del i de religiøse sammenkomstene, og for å hjelpe de fattige, ble der oppkrevd en ekstra tiende av all inntekt. Herren hadde sagt om den første tienden: "All tiende i Israel har jeg gitt levis barn til arv.' Men om tiende nummer to gav han dette pålegg: "Og for Herrens, din Guds åsyn, på det sred han utvelger til å la sitt navn bo der, skal du ere tienden av ditt korn og din most og din olje og det førstefødte av ditt storfe og av ditt småfe, for at du kan lære å frykte Herren din Gud alle dager.'

I to år skulle de bringe denne tienden, eller en tilsvarende sum i kontantet, til der sted hvor helligdommen lå. Når de hadde gitt Gud et takkoffer, og ptesten hadde fått den delen han skulle ha, skulle de benytte resten til en religiøs fest som levittene, de fremmede, de farløse og enkene skulle ta del i. Slik var der sørget for både takkoffer og bespisning ved de årlige høytider. Samtidig kom folket i kontakt med prestene og levittene som underviste og oppmuntret dem i deres gudsdyrkelse. Men hvert tredje år skulle denne spesielle tienden brukes hjemme til underhold av levittene og de fattige, slik Moses hadde kunngjort: "Så de kan ete seg mette hos deg i dine byer." Denne tienden skulle brukes til godgjørenhet og gjestfrihet.

Det var også sørger for de fattige på andre måter. Ved siden av hensynet til Guds egne krav var det ikke noe som Moselovene la mer vekt på enn der å vise gavmildhet, vennlighet og gjestfrihet overfor de fattige. Selv om Gud hadde lovet å sørge for sitt folk, mente han ikke at fattigdom dermed ville være helt ukjent blant dem. Han sa tvert imot at det alltid ville være fattige i landet. Alltid ville det være noen som appellerte til deres sympati, godhet og velvilje. Da som nå var det mennesker som ble utsatt for ulykke, sykdom og tap av eiendom. Men så lenge de retter seg etter Guds undervisning, ville det ikke være noen blant dem som tigget eller mangler mat.

Guds lov gav de fattige rett til en viss del av markens grøde. Når en person var sulten, hadde han lov til å gå ut på åkeren til naboen, eller inn i frukthagen og vingården hans, og spise seg mett på korn eller frukt. Det var i samsvar med denne ordningen at Jesu disipler plukket aks og spiste da de gikk igjennom en åker på en sabbat. Alt som ble liggende igjen etter innhøstningen på åkrer, i hager og vingårder, tilhørte de fattige. Moses hadde kunngjort: "Når du høster inn kornet på din åker, og du glemmer et kornband på åkeren, da skal du ikke vende tilbake for å hente det. ... Når du slår dine oliven ned, skal du ikke baketter gjennomsøke grenene. ... Når du høster din vingård, skal du ikke holde

ettersanking; den fremmede, den farløse og enken skal ha det. Du skal komme i hu at du var trell i Egyptens land."

Hvert syvende år ble der sørget spesielt for de fattige. Dette var det såkalte sabbatsåret som begynte etter innhøstningen. Ved såtiden, som var like etter innhøstningen, skulle folk det året la være å så. De skulle heller ikke beskjære vingårdene om våren, og de skulle ikke vente seg hverken kornhøst eller vinhøst det året. De skulle spise det som vokste vilt, mens det Var friskt, men de skulle ikke lagre noe av det. Avkastningen det året skulle tilhøre den fremmede, den farløse og enken, og også dyrene på marken.' Men hvordan skulle de klare seg gjennom det året de ikke fikk noen avling, når de ikke høstet mer enn de trengte i de vanlige årene? Gud hadde lovet å sørge rikelig for dem: "Da vil jeg sende min velsignelse over eder i det sjette år, så det gir grøde for tre år. r det åttende år skal r så, men ennå ete av den gamle grøde; like til det niende års grøde kommer, skal r ete gammelt korn."

Feiringen av sabbatsåret skulle gagne både landet Og folket. Jorden ville gi langt større avling etter at den hadde ligget brakk et år. Folk slapp det harde slitet ute på åkeren. Selv om det var forskjellig slags arbeid de kunne gjøre i denne tiden også, hadde alle mer tid til rådighet for å samle krefter til arbeidet i årene som fulgte. De fikk mer tid til ettertanke og bønn og til å sette seg inn i de lover og retningslinjer som Herren hadde gitt, og til å undervise sin familie.

I sabbatsåret skulle de hebraiske slaver settes fri, og de skulle ikke sendes tomhendt bort. Herren hadde sagt: "Når du gir ham fri, skal du ikke la ham gå tomhendt fra deg. Du skal sørge vel for ham med gaver av ditt småfe og fra din treskeplass og fra din vinperse; av det som Herren din Gud har velsignet deg med, skal du gi ham." En lønnstager måtte få oppgjør med det samme: "Du skal ikke gjøre urett mot en nødlidende og fattig dagarbeider, enten han er en av dine brødre eller en av de fremmede som bor i ditt land, rundt om i dine byer; på dagen skal du gi ham hans lønn, og før solen går ned; for han er fattig og stunder etter sin lønn."

Det ble også gitt spesielle regler for hvordan man skulle behandle treller som hadde flyktet: "Du skal ikke sende en trell tilbake til hans herre når han er rømt fra sin herre og har flykret til deg. Han skal bli hos deg i ditt land på det sted han urvelger seg i en av dine byer, hvor der rykkes ham best; du skal ikke være hård imot ham." I det syvende år fikk de fattige ettergitt sin gjeld. Hebreerne ble stadig oppfordret til å hjelpe sine brødre som hadde der vanskelig, ved å låne dem penger uten å ta renter. Det var uttrykkelig forbudt å utnytte en fattig mann. "Når din bror blir fattig og ikke lenger kan holde seg oppe, da skal du støtte ham; som en fremmed og en innerst skal han leve hos deg. Du må ikke ta tente eller overmål

av ham. Men du skal frykte din Gud, så din bror kan leve med deg. Du skal ikke låne ham penger mot rente og ikke kreve noe i tillegg for den mat du låner ham."

Dersom gjelden ikke ble betalt før ettergivelses-året, kunne utlåneren ikke kreve pengene tilbake. Folket fikk uttrykkelig pålegg om ikke å nekte sine brødte nødvendig hjelp av den grunn. "Når det er en fattig hos deg, blant dine brødre, . . . da skal du ikke være hardhjertet og lukke din hånd for din fattige bror. . . . Vokt deg at det ikke kommer en ond tanke opp i ditt hjerte, så du sier: Nå er det snart det syvende år, ettergivelses-året, og du ser med onde øyne på din fattige bror og ikke gir ham noe! For da kommer han til å klage over deg til Herreu, og du fører synd over deg." "Por fattige kommer det allrid til å være i landet; derfor byr jeg deg og sier: Du skal lukke opp din hånd for din bror, for de trengende og fattige som du har i ditt land." Du skal

Kapitel 53 - Helg og høytid

Hele Israel kom sammen tre ganger om året fot å tilbe ved helligdommen. En tid var Silo samlingssteder. Siden ble Jerusalem midtpunktet for nasjonens religiøse liv, og da drog stammene dit for å feire de store høytider.

Israel var omgitt av ville, krigerske stammer som var ivrige etter å erobre landet. Likevel ble alle våpenføre menn, og ellers alle som var i stand til å reise så langt, oppfordret til å forlate sitt hjem tre ganger om årer og dra til samlingssredet som lå omtrent midt i landet. Hvem kunne så hindre fiendene i å gjøre hærverk i de ubevokrede hjemmene og ødelegge dem med ild og sverd? Hvem skulle beskytte landet mot en invasjon som ville resultete i at Israel ble ført i fangenskap av sine fiender? Gud hadde lovet å beskytte sitt folk. "Herrens engel leirer seg rundt omkring dem som frykter ham, og han utfrit dem." Mens israelittene drog opp til høytiden, ville Gud holde fienden borte. Han hadde gitt dette løfte: "Jeg vil jage hedningene borr for deg og utvide ditt land, og ingen skal attrå ditt land mens du går opp for å vise deg for Herren din Guds åsyn tre ganger om året.'"

Den første av disse høytidene var påsken eller de usyrede brøds høytid. Den fant sted 1 måneden abib, som var den første måneden i det jødiske år og tilsvarte siste del av mars og første del av april. Vinterkulden var over, og senregnet hadde opphørt. Hele naturen fryder seg i vårens frodige skjønnhet. Gresset var grønt i åsene og dalene, og ville blomster pryder markene overalt. Det nærmet seg fullmåne, og kveldene var svale. Dette var den årstid den inspirerre sangeren skildret så vakkert: "For se, nå er vinteren omme, regnet har dradd forbi og er borre; blomstene kommer til syne i landet, sangens tid er inne, og turrelduens røst har latt seg høre i vårr land; fikenrreets frukter tar til å rødme, og vintrærnes blomster dufter."

Over hele landet var skarer av pilegrimer på vei mot Jerusalem. Hyrdene kom ned fra fjellene der de gjette saueflokkene, fiskerne kom fra Gennesaret-sjøen, bøndene fra gårdene, og elevene fra profetskoiene. Alle var på vei mot det stedet der Gud åpenbarte seg. Dag Setappene var korte, for de fleste gikk til fots. Mange sluttet seg til karavanene SOm ofte ble temmelig store før de nådde frem til den hellige byen.

Israelittene gledet seg over den vakte naturen og var takknemlige til ham som var alle gode gavers giver. De sang de vakre hebraiske salmene som opphøyet Guds majestet og herlighet. Når signalhornet lød, tonet lovsangen fra hundrevis av stemmer til musikken fra cymbler: Jeg gleder meg ved dem som sier til meg: Vi vil gå til Herrens hus. Våre føtter står i dine porter, Jerusalem, . . . hvor stammene drar opp, Herrens stammer, . . . for å prise Herrens navn! ...

Bed om fred for Jerusalem! La det gå (jern vel som elsker deg!

Når Israels folk så opp mot fjellene der hedningene pleide å tenne ild på altrene, sang de: "Jeg løfter mine øyne opp til fjellene; hvor skal min hjelp komme fra Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper."

"De som setter sin lit til Herren, er Som Sions berg, som ikke rokkes, men står evindelig. Rundt omkring Jerusalem er det fjell, og Herren omhegner sitt folk fra nå av og inntil evig tid."'

Idet folkeskarene beveget seg oppover høydedraget mot den hellige byen, så de med ærbødighet på de mange som var på vei til templet fot å tilbe. De så tøkelsen Som steg til værs, og da de hørte trompetsignalene fra levittene som kunngjorde at den hellige tjenesten skulle begynne, ble de grepet av øyeblikkets inspirasjon og sang: "Stor er Herren og høylavet i vår Guds stad, på hans hellige berg. Fagert hever det seg, en glede for all jorden er Sions berg, der ytterste Norden, den store konges stad." "Der være fred innen din voll ro i dine saler!" "Lukk opp rettferdighetens porter for meg! Jeg vil gå inn gjennom dem, jeg vil prise Herren." "Jeg vil holde for Herren mine løfter, og det for hele hans folks øyne, i forgårdene til Herrens hus, midt i deg, Jerusalem."

Alle hjem i Jerusalem ble åpnet for pilegrimene, og de fikk gratis husly. Men plassen strakk ikke til for de mange tilreisende. Derfor ble det slått opp telt på hver ledig plass i byen og på høydedragene omkring. Om kvelden den fjortende dag i måneden ble påsken feiret. De høytidelige, inntrykksfulle seremoniene skulle minne folket om utfrielsen fra trelldommen i Egypt. Samtidig pekte de frem mot det offer som skulle fri dem fra syndens slaveri. Da Frelseren gav sitt liv på Golgata, mistet påsken sin betydning, og Herrens nattverd ble innstiftet til minne om den begivenhet som påsken hadde vært et forbilde på.

Etter påsken ble de usyrede brøds høytid feiret, og den varte i syv dager. På den første og den syvende dagen ble det holdt en hellig sammenkomst. Ingen måtte gjøre vanlig arbeid disse dagene. Den andre dagen i høytiden ble førstegrøden av årets høst båret frem for Gud. Bygg var det tidligste kornslaget i Palesrina. Det tok til å modnes omkring den tiden da festen begynte. Presten svinget et kornband foran Guds alter for å gi til kjenne at alt tilhørte Herren. Innhøsrningen måtte ikke finne sted før denne seremonien var utført.

Femti dager etter at førsregrøden var båret frem, var der pinse, som også ble kalt høstfesten og ukefesren. Som et uttrykk for takknemligher over det kornet som ble brukt til brød, ble to usyrede brød fremstilt for Herren. Pinsefesten varte bare en dag, og den ble benyttet til gudstjeneste. I den syvende måned kom løvhyrtefesten eller høst-takkefesten. Det var en takkefest for Guds rike gaver fra frukthagen, olivenlunden og vin gården. Der var den fornemste av årets fester. Jorden hadde gitt sin grøde, kornavlingen var brakt i hus, frukten, olivenoljen og vinen var lagret, og førstegrøden var båret frem. Og nå kom folket med sitt takkoffer til Gud som hadde velsignet dem så rikt.

Denne høytid skulle fremfor alt være en gledesfest. Den kom like etter den store soningsdagen da folket hadde fått forsikring om at deres synder var blitt utslettet. De hadde fred med Gud og kom for å lovprise ham for hans godhet. Høstonna var unnagjort, og det nye arbeidsåret var enda ikke begynt. Folket var derfor fri for bekymringer og kunne hengi seg til øyeblikkets hellige, gledesfylte innflytelse. Selv om det bare var fedrene og sønnene som hadde plikt til å være til stede ved festene, skulle flest mulig av familien være med. Tjenestefolkene, levittene, de fremmede og de fattige skulle også bli innbudt til å ta del.

Likesom påsken var også løvhyttefesten en minnefest. Den var innstiftet for å feire minnet om folkets pilegrimsvandring i ørkenen. Derfor skulle de dra mann av huse og bo i løvhytter som var laget av "fagre trær, palmegrener og kvister av løvrike trær og siljer som vokser ved bekkene". På den første dagen i høytiden ble det,holdt en "hellig sammenkomst", og etter de syv festdagene ble det holdt en lignende høytid på den åttende dag.

Ved disse årlige sammenkomster ble både gamle og unge oppmuntret til å tjene Gud. Dette møtet mellom folk fra alle deler av landet styrket de bånd som bandt dem til Gud og til hverandre. Der ville bety mye for Guds folk også i dag om de feirer en løvhyttefest i glede og takknemlighet over de velsignelser Gud har gitt dem. Israels barn holdt en gledesfest for å minnes at Gud hadde utfridd deres fedre og på en mirakuløs måte bevart dem på reisen fra Egypt. Slik burde også vi med takknemlighet tenke på hvordan' Herren har ført oss ut fra vetden og villfarelsens mørke og inn i nådens og sannhetens dyrebare lys.

De som bodde langt fra tabernaklet, må ha brukt mer enn en måned til de årlige høytidene. Denne store troskap mot Gud bør være en påminnelse om hvor betydningsfull gudstjenesten er, og hvor viktig det er at vi prioriterer de åndelige og evige interesser fremfor de selviske og verdslige. Vi lider et alvorlig tap når vi forsømmer den forrett vi har til å komme sammen for å styrke og oppmuntre hverandre i å tjene Gud. Sannheten i hans ord står ikke lenger så klart for oss. Vi blir ikke lenger opplyst og påvirket av den helliggjørende innflytelsen, og vårt åndelige liv blir svekket. Det kristne fellesskaper lider under mangelen på gjensidig sympati. Den som lukker seg inne i seg selv, fyller ikke den plass Gud har tiltenkt ham. Vi har alle den samme far, og vi er avhengige av hverandre for å være lykkelige. Vi er forpliktet overfor Gud og våre medmennesker. Når vi utvikler de sosiale elementer i vår natur på den rette måten, får vi interesse for våte medmennesker og finner glede i å gjøre noe for andre.

Løvhyttefesten var ikke bare en minnehøytid, men også et forbilde. Den pekte ikke bare tilbake til ørkenvandringen, men var også en høst-takkefest for markens grøde som var kommet i hus. Samtidig viste den frem til den siste, store innhøstningsdagen når høstens herre skal sende høstfolkene ut og samle ugresset i bunter og brenne det, og samle hveten i låven. Da skal de onde bli tilintetgjort. De skal bli "som om de aldri hadde vært til". Og alle røster i hele universet skal forene seg i lovsang til Gud. "Hver skapning i himmelen og på

jorden og under jorden og på havet, ja, alt Som der finnes, hørte jeg si: Han som sitter på tronen, han og Lammet skal ha all takk og ære, pris og makt i all evighet."

Israelsfolket lovpriste Gud under løvhyttefesten når de tenkte på hvordan han i sin barmhjertighet hadde utfridd dem fra trelldommen i Egypt og vist omsorg for dem under pilegrimsvandringen i ørkenen. De kunne også fryde seg i bevisstheten om at Gud hadde tilgitt deres synd og tatt imot dem, takket være tjenesten på soningsdagen som nettopp var slutt. Men når Herrens gjenløste er blitt samlet inn i det himmelske Kanaan, skal de for alltid være befridd for forbannelsens trelleåk, for "vi vet at alt som er skapt;. stønner og lider som i fødselsveer helt til denne dag".' Da vil de bryte ut i en ubeskrivelig jubel. Kristi store soningsverk for menneskene er fullbyrdet, og deres synd er utsletter for alltid.

"ørkenen og det tørre land skal glede seg, og den ødemark skal juble og blomstre som en lilje. Den skal blomstre og juble, ja, juble og synge med fryd; Libanons herlighet er gitt dem, Karmels og Sarons prakt; de skal se Herrens herlighet, vår Guds prakt." "Da skal de blindes øyne åpnes, og de døves ører opplates; da skal den lamme springe som en hjort, og den stummes tunge juble. For kilder bryter frem i ørkenen, og bekker i ødemarken, og det glødende sandhav skal bli til en sjø, og det tørste land til vannrike kilder. . . . Og det skal være en ryddet vei, og den skal kalles den hellige vei, ingen men skal gå på den, men den høter hans folk til; ingen veifarende, ikke engang dårer, skal fare vill. Det skal det ingen løve væte, og intet rovdyr skal komme opp på den, de skal ikke finnes der; men de gjenløste skal ferdes det. Og Herrens forløste skal vende tilbake og komme til Sion med frydesang, og evig glede er det over deres hode; fryd og glede skal de nå, og sorg og sukk skal fly."'

Kapitel 54 - Gideon - Israels redningsmann

Etter at stammene hadde bosatt seg i Kanaan, gjorde de ikke noe iherdig forsøk på å fullføre erobringen av landet. De var tilfreds med det området de hadde vunnet. Iveren kjølner og krigen opphørte. "Da Israel ble sterkt, gjorde de kanaanitrene arbeidspliktige, men de drev dem ikke bort."

Herren hadde trofast oppfylt løftene han hadde gitt Israel. Josva hadde brutt kanaanitrenes makt og hadde delt landet mellom stammene. Nå stod der bare tilbake å drive resten av innbyggerne ut. Dette kunne skje bare i tillir til Guds hjelp. Men det var her de svikret. Ved å alliere seg med kanaanittene handler de stikk i strid med Herrens befaling. De forsømte å oppfylle betingelsene fot Guds løfte om å gi dem Kanaan.

Helt fra første gang Gud talte til dem fra Sinai, hadde han advart dem mot avgudsdyrkelse. Like etter at loven var blitt forkynt, gav Moses er spesielt budskap fra Gud angående innbyggerne i Kanaan: "Du skal ikke tilbe deres guder eller tjene dem; du skal ikke gjøre som de gjør; men du skal rive deres avgudsbilder ned og slå deres sten støtter i stykker. I skal tjene Herren eders Gud, og han skal velsigne ditt brød og ditt vann. Og jeg vil holde sykdom borte fra deg."'

Gud lover at han ville undertvinge fienden, hvis de ville være lydige mot ham. "Redsel for meg vil jeg sende foran deg og forvirre alle de folk du kommer til, og jeg villa alle dine fiender flykte for deg. Og jeg vil sende hvepser foran deg, og de skal jage hevittene, kanaanittene og hetittene bort fra deg. Jeg vil ikke jage dem bort fra deg på ett år, for at ikke landet skal bli øde og de ville dyr bli for mange for deg; litt etter litt vil jeg jage dem borr fra deg, inntil du blir så stort er folk at du kan ta landet i eie. ... Jeg vil gi landets innbyggere i eders hånd, og du skal jage dem bort fra deg. Du skal ikke gjøre noen pakt med dem eller med deres guder. De skal ikke bo i ditt land, for at de ikke skal forføre deg til å synde mot meg, for du ville da tjene deres guder, og det ville bli en snare for deg."' Før sin død hadde Moses i dypt alvor stadig gjentatt dette pålegg, og senere gjorde Josva det samme.

Gud hadde latt sitt folk bo i Kanaan for at de skulle danne et mektig bolverk mot ondskapens flodbølge. Hvis Israel var tro mot Gud, ville han la dem gå fra seier til seier og gi dem makt over nasjoner som var større og sterkere enn kanaanittene. Slik lød hans løfte: "For tar I vare på alle disse bud som jeg byr eder å holde, . . . da skal Herren drive ut alle disse folk for eder, og I skal jage bort folk som er større og tallrikere enn I selv. Hvert sted I trår på med eders fot, skal høre eder til; fra ørkenen og Libanon, fra den store elv, elven Frat, og til havet i vest skal eders landemerker nå. Ingen skal kunne stå seg imot eder; redsel for eder og frykt for eder skal Herren eders Gud la komme over hele det land I trår på, således som han har sagt til eder."'

Men på tross av sitt høye kall valgte de et liv i makelighet og tilfredsstillelse av selvet. De benyttet ikke anledningen til å erobre resten av landet, og ble gjennom flere slektledd plaget av de avguderiske folkeslagene som var blitt igjen. Som profeten hadde forutsagt, ble de som torner" i øynene på dem og "brodder" i siden. Israelittene "blandet seg med hedningene og lærte deres gjerninger. De gifter seg med kanaanittene, og avgudsdyrkelsen spredte seg som en pest gjennom landet. "De tjente deres avguder, og disse ble dem til en snare, og de ofret sine sønner og sine døtre til maktene, . . . og landet ble vanhelliget ved blod. . . . Da opptentes Herrens vrede mot hans folk, og han fikk avsky for sin arv."

Avgudsdyrkelsen fikk bare liten innpass så lenge det slektledd som Josva hadde undervist, ennå levde. Men foreldrene hadde beredt veien for barnas frafall. De som inntok Kanaan, respekterte ikke Herrens påbud. Dermed sådde de en sæd som skulle bære bitre frukter gjennom mange slektledd. På grunn av sine enkle livsvaner var hebreerne et sunt folk. Men deres samkvem med hedningene fikk dem til å gi etter for appetitten og lidenskapene, og førte til at de ble gradvis svekket både fysisk, mentalt og moralsk. Syndene deres skilte dem fra Gud. Hans styrke vek fra dem, og de kunne ikke lenger stå seg mot fienden. Slik kom de selv under de samme nasjoner som de med Guds hjelp kunne ha overvunnet.

"De forlot Herren, sine fedres Gud, som hadde ført dem ut av Egyptens land." Han "førte dem som en hjord i ørkenen". "De vakte hans harme med sine offer hauger og gjorde ham nidkjær med sine utskårne bilder." "Han forlot sin bolig i Silo, det telt han hadde oppslått blant menneskene. Og han overgav sin styrke til fangenskap og sin hetlighet i fiendens hånd."' Likevel forlot han ikke sitt folk for godt. Det fantes alltid en rest som var tro mot ham. Fra tid til annen oppreiste Gud tapre menn som kjempet mot avgudsdyrkelsen og utfridde israelittene fra deres fiender. Men så snart befrieren var død og folket ikke lenger stod under hans myndighet, vendte de gradvis tilbake til avgudsdyrkelsen. Slik ble historien om frafall og straff, syndsbekjennelse og utfrieise gjentatt gang på gang.

Israel ble først undertrykt av kongene av Mesopotamia og Moab, senere av filistrene, og så av kanaanittene i Hasor undet ledelse av Sisera. Orniel, Samgar og Ehud ble kalt til å være folkets befriere. Likeså Debora og Barak. "Og Israels barn gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og Herren gav dem i Midians hånd." Hittil hadde undertrykkernes hånd ikke hvilt så tungt på stammene øst for Jordan, men i dette tilfelle gikk det først ut over dem.

Amalekittene sør for Kanaan, og midianittene langs østgrensen og ørkenstrøkene bakenfor, var fremdeles Israels uforsonlige fiender. På Moses' tid var midianittene nesten utryddet, men siden hadde de vokset både i styrke og antall. De tørstet etter hevn, og da Gud trakk sin beskyttelse tilbake fra Israel, fikk de sin anledning. Det var ikke bare stammene øst for Jordan som led under deres herjinger, men hele landet. De ville, barbariske ørkenstammene kom "som gresshopper i mengde" og strømmet inn i landet med sine flokker av småfe og storfe. Som en altfortærende landeplage spredte de seg ut over landet helr fra Jordanelven til sletten der filistrene bodde. De kom så snart grøden begynte å bli moden, og ble værende i landet til den siste avlingen var høstet inn. De røver med seg det som fantes på marken, og plyndret og mishandlet innbyggerne før de drog tilbake til ørkenen. Israelittene som bodde ute på landet, var nødt til å forlate hjemmene sine og flytte inn til byene som var omgitt av murer. De søkte også tilflukt i festninger og endog i huler og bak forskansninger mellom fjellene. I syv år varte denne undertrykkelsen. Da gav folket i sin nød akt på Herrens irettesettelse. De bekjente sine synder, og Gud lot på ny en befrier stå frem.

Gideon var sønn av Joas og tilhørte Manasses stamme. Slekten som denne familien tilhørte, hadde ikke noen førerstilling i folket, men Joas' familie utmerket seg ved sitt mot og sin rettskaffenhet. Om hans tapre sønner er det blitt sagt at hver av dem var "som en kongesønn å se til". Han hadde mistet alle sønnene så nær som en i kampen mot midianittene. Men han hadde til gjengjeld satt skrekk i invasjonshæren. Gud kalte nå Gideon til å befri hans folk. Han holdt nettopp på med å treske hvete. Han hadde gjemt bort litt korn, men våget ikke å treske det på det vanlige treskegulvet. Derfor gikk han ut til et sted i nærheten av vin persen. Det var ennå lenge til druehøsten, og derfor var det ingen som ofret noen tanke på vingårdene. Mens Gideon arbeidet stille og ubemerket, tenkte han med sorg på forholdene i Israel og funderte på hvordan folket kunne bli befridd for undertrykkernes åk.

Plutselig viste "Herrens engel" seg for ham og sa: "Herren er med deg, du djerve kjempe." Gideon svarre: "Hør på meg, Herre! Er Herren med oss, hvorfor har da alt dette rammet oss, og hvor er alle hans undergjerninger som våre fedre har fortalt oss om, idet de sa: Førte ikke Herren oss opp av Egypten? Men nå har Herren forlatt oss og gitt oss i midianittenes hånd." Budbæreren fra himmelen svarte: "Gå av sted, så sterk som du er, så skal du frelse Israel av midianittenes hånd; har jeg ikke sendt deg?"

Gideon ønsket er tegn på at den som snakket med ham, var paktens engel som i tidligere tider hadde kjempet for Israel. Engler fra Gud hadde en gang stanset og snakket

med Abraham, og de hadde vært hans gjester. Nå bad Gideon den himmelske budbæreren om å være hans gjest. Han skyndte seg bort til teltet, og av sitt knappe forråd stelte han i stand et kje og usyrede kaker som han satte frem for ham. Men engelen sa: "Ta kjøtret og de usyrede kaker og legg det på stenen der, og hell suppen over." Gideon gjorde det han ble bedt om, og nå fikk han det tegnet han hadde ønsket. Engelen rørte ved kjøttet og kakene med staven han holdt i hånden. Straks slo en flamme ut fra stenen og brente opp offeret. Dermed forsvant engelen.

Joas, far til Gideon, tok del i sine landsmenns frafall. Han hadde bygget et stort alter for Ba'al i Ofra der han bodde. Dit kom innbyggerne i byen for å tilbe. Nå fikk Gideon pålegg om å ødelegge dette alteret, og i stedet bygge et alter for Herren på klippen der offeret var blitt fortært. Her skulle han så bære frem er offer. Denne spesielle tjenesten var overlatt til prestene og måtte bare foregå på alteret i Silo. Men han som hadde innstiftet offertjenesten, og som alle ofrene pekte frem til, hadde også myndighet og makt til å endre forskriftene. Befrielsen av Israel skulle innledes med en høytidelig protest mot Ba'al.dyrkelsen. Gideon måtte erklære krig mot avgudsdyrkelsen før han kunne dra i krig mot folkets fiender.

Gideon gjorde nøyaktig som Gud hadde sagt. Han var klar over at han ville møte motstand hvis han prøvde å gjøre der åpenlyst. Derfor gjorde han alt i hemmelighet. Med hjelp av sine tjenere utførte han oppdraget i løpet av en eneste natt. Stort var raseriet blant mennene i Ofra da de kom neste morgen for å tilbe Ba'al. De ville ha tatt Gideon av dage hvis ikke Joas, som hadde hørt om engelens besøk, hadde tatt sønnen i forsvar. Joas sa til dem: Vil I stride for Ba'al, vil I hjelpe ham? Den som Strider for ham, skal miste livet innen i morgen.

Er han Gud, da la ham stride for seg selv, siden de har revet ned hans alter, Dersom Ba'al ikke var i stand til å forsvare sitt eget alter, hvordan skulle han så kunne beskytte dem som bad til ham? Alle ranker på hevn mot Gideon ble oppgitt. Og da han blåste i krigsbasunen, var mennene fra Ofra blant de første til å fylke seg omkring ham. Han sendte ilbud til Manasse, sin egen stamme, og likeså til Aser, Sebulon og Nafrali, og alle fulgre oppfordringen.

Men Gideon våget ikke å stille seg i spissen for hæren uten enda et bevis på at Gud hadde kalt ham til denne oppgaven, og at han ville være med ham.

Derfor bad han: "Dersom du vil frelse Israel ved min hånd, som du har sagt, så legger jeg nå denne avklipte ullen på treskeplassen; dersom der da kommer dugg på ullen alene, og

hele marken er tørr, da vet jeg at du vil frelse Israel ved min hånd, som du har sagt." Om morgenen var ullen våt, mens gresset var tørt. Men nå våkner der en ny tvil hos ham, for ullen har den egenskap at den absorberer fuktigheten som finnes i luften omkring. Derfor var denne prøven kanskje ikke helt avgjørende. Så bad han om at det motsatte måtte skje, og at hans forsiktighet ikke måtte vekke Guds mishag. Gud oppfylte bønnen hans.

Etter denne oppmuntringen drog Gideon ut med hæren for å ta kampen opp mot fienden. "Og alle midianittene og amalekittene og østens barn slo seg sammen og drog over Jordan, og leiret seg i Jisreel-dalen." Gideon hadde bare trettiro tusen mann, og spredt ut foran seg hadde han den umåtelige fiende hæren. Da sa Herren til ham: "Du har for mange folk med deg til at jeg skulle gi midianittene i deres hånd; for da kunne Israel rose seg mot meg og si: Min egen hånd har frelst meg. La nå utrope for folket: Den Som er fryktsom og redd, kan vende om og fare hjem igjen fra Gilead-fjellet!" De som ikke var villige til å trosse farer og vanskeligheter, eller som var opptatt av verdslige interesser og derfor ikke kunne gå helhjertet inn for Guds sak, ville ikke gjøre Israels hær sterkere. I virkeligheten ville de svekke den.

Det var en lov i Israel at før hæren gikk til kamp, skulle følgende kunngjøring sendes ut: "Er her noen mann som har bygget et hus og ikke innvidd det, så kan han gå og vende tilbake til sitt hus, for at han ikke skal dø i striden og en annen innvie det. Og er her noen mann som har plantet en vingård og ennå ikke tatt den i bruk, så kan han gå og vende tilbake til sitt hus, for at han ikke skal dø i striden og en annen ta den i bruk. Og er her noen mann som har trolovet seg med en kvinne, men ennå ikke tatt henne til ekte, så kan han gå og vende tilbake til sitt hus, for at han ikke skal dø i striden og en annen ekre henne." Videre skulle tilsynsmennene kunngjøre for folket: "Er her noen mann som er redd og motfallen, så kan han gå og vende tilbake til sitt hus, fot at ikke hans brødtes hjerte skal bli misttøstig, likesom hans eget hjerte et."

Gideon hadde unnlatt å sende ut denne kunngjøringen fordi hæren hans var så liten sammenlignet med fienden. Derfor ble han ytterst forbauser da han fikk vite at den tvert imot var for stor. Men Herren så stoltheten og vantroen i sitt folks hjerte. Riktignok hadde de villig møtt frem da Gideon gav sin flammende appell. Men mange ble grepet av frykt da de så midianittenes veldige hær. Når seieren var vunnet, ville disse ha tatt æren til seg selv i stedet for å takke Herren.

Gideon gjorde som Herren befalte. Det var med tungt hjerte han så at tjuero tusen, eller mer enn to tredjedeler av hæren, drog hjem. Igjen kom Herrens ord til ham: "Ennå er det for mange folk; la dem gå ned til vannet, så vil jeg prøve dem for deg der, og den som jeg sier skal gå med deg, han skal gå med deg; men hver den som jeg sier ikke skal gå med deg, skal ikke gå." Da folket ble ført ned til vannet, trodde de at de skulle gå til angrep straks. Noen få rok i farten litt vann i hånden og drakk det mens de gikk videre. Men nesten alle la seg på kne og gav seg i ro og mak til å drikke fra bekken. De som tok litt vann opp med hånden, var bare tre hundre av ti rusen. Disse ble utvalgt mens resten fikk dra hjem.

Karakteren blir ofre satt på prøve med de enkleste midler. De som i farens stund var mest opptatt med å tilfredsstille sin egen trang, var ikke de menn man kunne stole på i et knipetak. Gud har ingen plass i sitt verk for den dorske og nytelsessyke. Han valgte de få som ikke lot sine egne ønsker hindre dem i å gjøre sin plikt. De tre hundre utvalgte eide ikke bare mot og selvkontroll. De var også troens menn. De hadde ikke gjort seg urene med avgudsdyrkelse. De lot Gud få lede, og han ville bruke dem til å utfri Israel. Fremgang avhenger ikke av kvantitet. Gud kan frelse ved hjelp av få, like så vel som ved mange. Han blir ikke så mye æret ved de store tall som ved sine tjeneres karakter.

Israelittene hadde tatt oppstilling på et høydedrag med utsikt over dalen der fiendehæren hadde sin leir. "Men midianittene og amalekittene og alle østens barn lå der i dalen så tett som gresshopper, og det var ikke tall på deres kameler; de var tallrike som sanden på havets bredd." Gideon skalv ved tanken på kampen dagen etter. Men om natten sa Herren til ham at han skulle ta med seg sin rjener Pura og gå ned til midianittenes leir. Der ville han få høre noe oppmuntrende. Gideon gikk da ned, og mens han ventet i mørket og stillheten, hørte han at en soldat fortalte en drøm til en kamerat. "Og se, et byggbrød kom rullende mot midianittenes leir, og da det kom til teltet, støtte det til det, så det falt; det kastet det overende, og teltet lå der." Svaret kameraten gav, gjorde et sterkt inntrykk på ham som lytter i mørker: Dette er ikke noe annet enn israelitten Gideons, Joas' sønns sverd; Gud har gitt midianittene og hele leiren

i hans hånd. Gideon gjenkjente Guds røst som talte til ham gjennom disse ukjente midianirrene. Så gikk han tilbake til de få menn han hadde under sin kommando, og sa: "Stå opp! Herren har gitt midianittenes leir i eders hånd."

Gud viste ham nå en angrepsplan som han straks gikk i gang med å utføre. De tre hundre mann ble delt inn i tre grupper. Hver mann fikk utlevert en trompet og en fakkel som han gjemte i en leirkrukke. Mennene ble stilt opp slik at de kunne rykke frem mor midianittenes leir fra forskjellige kanter. Da Gideon i narrens mulm og mørke blåste i

krigshorner, blåste alle tre avdelingene i tromperene sine. De knusre krukkene og svingte med faklene ider de løp mor fienden og isremte der forferdelige krigsroper; "For Herren og for Gideon!" Den sovende hæren var plutselig lys våken. Lyser fra de flammende faklene kunne sees overalt i leiren. Fra alle kanter hørtes lyden av tromperene og roper fra angriperne. Midianirrene trodde de hadde falt i hendene på en overveldende styrke og ble greper av panikk. Med ville redselssktik flykter de for livet. De forveksler sine egne kamerater med fienden og meier hverandre ned.

Tusener av de israelirrene Som var blitt sendt hjem, vendte tilbake da det ryktes at Israel hadde vunnet seier, og deltok i forfølgelsen av fienden som var på vill flukt. Midianitrene flykter i retning av Jordan i håp om å nå sitt eget landområde på den andre siden av elven. Men Gideon sendre bud til Efraims stamme og oppfordrer dem til å sranse flyktningene ved vadestedene i sør. Sammen med sine tre hundre mann, som var både trette og sultne, gikk Gideon over elven like i hælene på de midianirrene som hadde rukker å komme Over til den andre siden. Han innhenter de to fyrstene Sebah og Salmunna Som hadde leder hæren og hadde flyktet med femren tusen mann. Hæren ble fullsrendig splittet, og lederne ble tatt til fange og drept. Ikke mindre enn 120 tusen av fiendens soldater fair i dette avgjørende slager. Midianittenes makt var knust, og de ble aldri mer i stand til å føre krig mor Israel. Nyheten spredre seg om at Israels Gud igjen hadde kjemper for sitr folk. Nabofolkene ble grepet av en ubeskrivelig redsel da de hørte at der tapre krigerfolket var blitt overvunnet med så enkle midler.

Den mannen Gud hadde valgt til å lede felttoget mot midianittene, hadde ingen fremtredende stilling i Israel. Han var hverken høvding, prest eller levitt. Han følte seg Som den ringeste i sin fars hus. Men Gud så at han var modig og rettskaffen. Han stolte ikke på seg selv, men lot Herren lede. Gud velger ikke alltid de mest begavede menn til sitt verk, men velger dem han best kan bruke. "Ydmykhet går forut fot ære."' Herren kan oppnå de beste resultater gjennom dem som tydeligst innser sin utilstrekkelighet, og derfor setter hele sin lit til ham som sin leder og som kilden til sin styrke. Han vil gjøre dem sterke ved å forene sin styrke med deres svakhet. Han vil gjøre dem vise ved å legge sin visdom til deres uvitenhet.

Dersom Guds folk la vekt på sann ydmykhet, ville han kunne gjøre langt mer for dem. Men det er få som ikke blir selviske og glemmer sin avhengighet av Gud når de blir betrodd et stort ansvar eller har fremgang. Dette er grunnen til at Herren går forbi dem som er store, begavede og fremtredende i verdens øyne når han velger personer til sitt verk. Altfor ofte er de stolte og selvtilstrekkelige og føler at de kan klare seg uten hans hjelp.

Det var Guds makt som gjorde at fienden ble overvunnet da Josvas hær blåste i trompetene mens de marsjerte rundt Jeriko, og da den lille flokken som Gideon ledet, lot hornet gjalle rundt leiren til midianittene. Når menneskene ikke regner med Guds makt og visdom, vil selv de mest sinnrike planer slå feil, mens de metodene som ser minst lovende ut, vil lykkes dersom Gud har anvist dem, og hvis menneskene benytter dem i ydmykhet og tro. Tillit til Gud og lydighet mot hans vilje har like stor betydning for den kristne i hans åndelige krigføring som for Gideon og Josva i deres kamp mot kanaanittene. Gud ønsket at Israel skulle stole på ham og tillitsfullt søke hans hjelp i enhver krisesituasjon. Det var derfor han gang på gang åpenbarte sin makt for dem. Han er like villig i dag til å samarbeide med sitt folk og utføre store ting gjennom svake redskaper. Hele himmelen venter på at vi skal be om visdom og styrke. Gud "kan gjøre uendelig mye mer enn alt det vi ber om og forstår".'

Da Gideon vendte tilbake etter å ha forfulgt fienden, møtte han kritikk og anklage fra sine landsmenn. Og da han oppfordret mennene i Israel til å føre krig mot midianittene, ble Efrairns stamme hjemme. De så på det som et vågestykke, og da Gideon ikke kom med noen spesiell oppfordring til dem, benyttet de det som er påskudd til ikke å gjøre felles sak med sine brødre.

Da efraimirrene fikk høre om israelittenes seier, ble de misunnelige fordi de ikke hadde noen del i den. Etter at midianittene var jaget på flukt, holdt de vakt langs vadestedene ved Jordan og hindrer dermed flyktningene i å slippe unna. På den måten lyktes det å utrydde et stort antall fiender, blant dem de to høvdingene Oreb og Se'eb. Dermed rok efraimittene del i den siste fase av krigen og hjalp til med å gjøre seieren fullstendig. Ikke desto mindre var de misunnelige og sinte på Gideon som om han hadde handler fullstendig på egen hånd. De regner ikke med Guds andel i seieren og satte ikke pris på at han i sin nåde hadde utfridd dem ved sin makt. Dette viste at de ikke var vetdige til å væte hans spesielle redskapet.

Da de kom tilbake med seietstrofeene, sa de i sinne til Gideon: "Hva har du gjort imot oss! Hvorfot sendte du ikke bud etter oss da du drog i strid mot midianittene?" Gideon svarte: "Hva har jeg gjort her som kan lignes med det I har gjort? Er ikke Efraims etterhøst bedre enn Abiesers vinhøst? I eders hånd gav Gud midianittenes fytster, Oreb og Se'eb, og hva har jeg maktet å gjøre som kan lignes med det I har gjort?" Deres misunnelse kunne lett ha ført til en ordstrid som kunne endt med åpen kamp og blodsutgytelse. Men Gideons ydmyke svar dempet vreden hos efraimittene, og de drog hjem i fred. Gideon stod urokkelig på prinsippene, og i krig var han den "djerve kjempe". Men samtidig var han meget taktfull.

I takknemlighet over befrielsen fra midianitrene foreslo folket at Gideon skulle bli konge over dem, og at tronen skulle gå i arv til hans etterkommere. Dette forslag var i direkte strid med prinsippene for teokratiet. Gud var konge over Israel. Å sette et menneske på tronen ville væte å forkaste Gud som konge. Gideon var klar over dette, og svaret han gav, viser hvor sanne og edle hans motiver var. "Jeg vil ikke herske over eder, og min sønn skal ikke herske over eder; Herren skal herske over eder."

Men Gideon falt i en annen snare som brakte ulykke både over hans eget hus og over Israel. Den perioden av uvirksomhet som følger etter en innbitt kamp, er ofte farligere enn selve krigen. Denne faren ble Gideon nå utsatt for. Han hadde ikke ro på seg. Hittil hadde han villig retter seg etter de pålegg Gud hadde gitt. Men nå begynte han å legge planer på egen hånd i stedet for å vente på at Gud skulle ta ledelsen. Når Herren har vunnet en avgjørende seier, vil Satan fordoble sine anstrengelser for å ødelegge Guds verk. Slik ble Gideon inngitt tanker og planer som førte Israel på avveier.

Gideon hadde fått befaling om å ofre på den klippen der engelen hadde vist seg for ham. Og nå trodde han at han var blitt utsett til å gjøre prestetjeneste. Uten å vente på guddommelig godkjennelse besluttet han å finne et passende sted der han kunne innstifte en gudstjenesteordning i likhet med den som ble fulgt i tabernaklet. Han nøt stor popularitet blant folk, og derfor hadde han oppfordret dem til å gi ham alle gull-øreringene de hadde tatt fra midianittene, som hans del av byttet. Folket skaffet også mange andre kostbarheter, blant annet de rikt utsmykte draktene til de midianittiske fyrstene. Av dette materialet laget Gideon en efod og en brystplate av det slaget som øverstepresten bat. Men hans handlemåte skulle vise seg å bli en snare for ham selv, hans familie og for hele Israel. Denne gudsrjenesten, som Gud ikke hadde godkjent, resulterte i at mange til sist forlot Herren og begynte å tilbe avguder. Etter at Gideon var død, sluttet store skarer seg til frafallet, også hans egen familie. Den samme mannen som en gang hadde utryddet avgudsdyrkelsen blant folket, ledet dem nå bort fra Gud.

Det er bare få som er klar over rekkevidden av sine ord og handlinger. Ofte kan foreldrenes feil ha de mest katastrofale følger for barna og barnebarna lenge etter at de selv er lagt i graven. Ethvert menneske øver en innflytelse på sine medmennesker og vil bli holdt ansvarlig for virkningene av denne innflytelsen. Ord og handlinger har en veldig makt, og vår påvirkning her og nå vil gjøre seg gjeldende inn i evigheten. Innflytelsen fra våre ord og handlinger vil falle tilbake på oss selv i form av velsignelse eller forbannelse. Dette viser livets alvor og burde få oss til å be Gud ydmykt om å lede oss med sin visdom. Selv

mennesker i de høyeste stillinger kan lede andre på villspor. De klokeste kan ta feil, og de sterkeste kan snuble. Hele tiden trenger vi lys ovenfra som kan vise vei. Vi er trygge bare når vi overgir oss helt og fullt til ham som sa; "Følg meg!"

Da Gideon var død, kom israelittene "ikke i hu Herren sin Gud, som hadde frelst dem av alle deres fienders hånd rundt omkring, og heller ikke viste de Jerubba'als, Gideons, hus noen kjærlighet til gjengjeld for alt det gode han hadde gjort mot Israel". Folket glemte alt det de skyldte Gideon, deres dommer og frigjører, og kåret hans illegitime sønn Abimelek til konge. For å beholde makten myrdet han alle sønnene til Gideon unntagen en. Når mennesker oppgit sin gudsfrykt, varer det ikke lenge før de viker av fra hederlighet og rettskaffenhet. Men når de verdsetter Herrens nåde, vil de også innta en riktig holdning til mennesker som i likhet med Gideon har vært til velsignelse for hans folk. Israels grusomme behandling av Gideons familie var bare det man måtte vente av et folk som viste en slik utakknemlighet overfor Gud.

Da Abimelek døde, ble folket igjen styrt av dommere som fryktet Herren og satte en stopper for avgudsdyrkelsen. Men det varte ikke lenge før de igjen gav seg til å følge skikkene til hedningefolkene omkting. Blant stammene i nord var det mange som dyrket syrernes og sidoniernes guder. I sørvest var det filistrenes avguder, og i øst var det avgudene i Moab og Ammon som drog Israel bort fra deres fedres Gud. Men straffen for frafallet lot ikke vente lenge på seg. Ammonittene undertvang de østlige stammene. Så satte de over Jordan og trengte inn i området som tilhørte Juda og Efraim. Fra slettelandet ved havet i vest kom filistrene og brente og plyndrer overalt hvor de drog frem. Igjen syntes Israel å være prisgitt sine skånselsløse fiender.

På ny søkte de hjelp hos ham som de hadde sviktet og vanæret. "Da ropte Israels barn til Herren og sa; Vi har syndet mot deg; vi hat forlatt våt Gud og dyrket Ba'alene." Men angeren var ikke ekte og skyldtes ikke sorg over synd. De sørget over lidelsene de ble utsatt for på grunn av sin synd, ikke over at de hadde vanæret Gud ved å overtre hans hellige lov. Sann anger er noe mer enn sorg over synd. Det er å vende ryggen til det onde. Herren svarte dem gjennom en av profetene: "Har jeg ikke frelst eder fra egypterne og amotittene og Ammons barn og filistrene? Og da sidonierne og Amalek og Maon undertrykte eder, og I ropte til meg, frelste jeg eder av deres hånd. Men I forlot meg og dyrket andre guder, derfor vil jeg ikke frelse eder mer. Gå bort og top til de guder I har valgt eder! La dem frelse eder, nå da I er i slik trengsel!"

Disse alvorlige ordene får oss til å renke på en annen begivenhet - den endelige dommedag - da de Som har forkastet Guds barmhjertighet og ringeaktet hans nåde, skal stå ansikt til ansikt med hans rettferdighet. De som har benytret sin tid, sine midler og sine evner til å tjene denne verdens guder, skal stå til regnskap for denne domstol. De har svikter sin trofaste venn og i stedet valgt bekvemmelighet og verdslige fornøyelser. De mente nok å tjene Gud igjen en gang i fremtiden, men verden med sin dårskap og sitt bedrag tok hele deres oppmerksomhet. Lettsindige fornøyelser, forfengelighet og fråtseri gjorde hjertet hardt og samvittigheten ufølsom så de ikke hørte sannhetens stemme. De forkastet pliktens vei og foraktet de evige verdier. Til slutt mistet de helt lysten til å ofre noe for ham som har gitt så mye for menneskene. Men når høsten kommer, vil de få igjen det de har sådd.

Herren sier: "Fordi jeg ropte, og I ikke ville høre, fordi jeg rakte ut min hånd, og ingen gav akt, fordi I forsmådde alle mine råd og ikke ville vite av min tilrettevisning, ... når det I reddes for, kommer som et uvær, og eders ulykke farer frem som en stormvind, når trengsel og nød kommer over eder. Da skal de kalle på meg, men jeg svarer ikke; de skal søke meg, men ikke finne meg. Fordi de hatet kunnskap og ikke ville frykte Herren, fordi de ikke ville vite av mitt råd og foraktet all min tilrettevisning, derfor skal de ete frukten av sine gjerninger, og av sine onde råd skal de mettes. . . . Men den som hører på meg, skal bo trygt og leve i ro uten frykt for ulykke."

Nå ydmyket israelittene seg for Herren. "Og de hadde de fremmede guder bort fra seg og tjente Herren." Herren fikk medlidenhet med folket, og "da kunne han ikke tåle å se på Israels nød". Gud er langmodig og barmhjertig. Straks hans folk kvittet seg med de synder som hadde stengt ham ute, hørte han deres bønner og begynte straks å hjelpe dem.

Der stod frem en befriet som hette letta. Han var fra Gilead og førte krig mot amorittene og knuste deres makt. I atten år hadde Israel vært undertrykt av sine fiender. Likevel glemte de den undervisning lidelsen hadde gitt dem. Folket vendte tilbake til den samme ondskap som før, og derfor tillot Herren at de fortsatt ble undertrykt av filistrene som var deres mektige fiender. Dette grusomme folket plaget dem gjennom mange år, og til tider var de fullstendig i detes vold. Israelittene hadde blandet seg med avgudsdyrkeroe. De hadde tatt del i deres forlystelser og deres gudsdyrkelse inntil de tilsynelatende var ett med dem i ånd og interesser. Filistrene hadde gitt seg ut for å være israelittenes venner. Nå ble de deres bitreste fiender og forsøkte på alle måter å utrydde dem.

Kristne mennesker handler ofre på samme måte som Israel. De gir etter for innflyrelsen fra verden og følger dens seder og skikker for å gjøre seg til venns med de ugudelige. Men til slutt vil det vise seg at disse som utgav seg som venner, er deres farligste fiender. Bibelen gjør det helt klart at det ikke kan være noe fellesskap mellom Guds folk og verden. Det må ikke undre dere, brødre, om verden hater dere." Frelseren sier: "Hvis verden hater dere, skal dere vite at den har hatet meg først."

Under dekke av falskt vennskap virker Satan gjennom de ugudelige for å lokke Guds folk til å synde og på den måten skille dem fra ham. Når de ikke lenger står under Guds beskyttelse, sørger Satan for at hans redskaper vender seg mot dem for å tilintetgjøre dem.

neste kapitel

Kapitel 55 -Samson - den svake kjempen

Under det utbredte frafallet fortsatte de som trofast tjente Gud, å trygle ham om å frigjøre Israel. Tilsynelatende kom det ikke noe svar, og etter som årene gikk, hvilte undertrykkerens åk stadig tyngre over landet. Men Gud arbeidet hele tiden for å hjelpe dem. Allerede i de første årene mens filistrene undertrykte dem, ble det født et barn som Gud ville benytte for å ydmyke den mektige fienden.

Like ved grensen til fjellandet lå den lille byen Sora, med utsikt over slettelandet der filistrene holdt til. Her bodde Manoah med sin familie. De tilhørte Dans stamme og var en av de få familier som var tro mot Gud midt i der alminnelige frafall. Så åpenbarte "Herrens engel" seg for Manoahs hustru som var barnløs, og sa at hun skulle få en sønn. Gjennom ham ville Gud begynne å befri Israel. Derfor fortalte engelen hvordan hun skulle leve og hvordan hun skulle oppdra barnet. "Drikk nå ikke vin eller sterk drikk og et ikke" noe urent! Dette skulle også gjelde barnet helt fra første stund. Dessuten skulle de ikke klippe håret hans, for han skulle være en Guds nasireer fra fødselen av.

Kvinnen oppsøkte straks sin mann. Da hun hadde fortalt hvordan engelen så ur, gjentok hun det han hadde sagt til henne. Av frykt for ikke å utføre det viktige oppdraget på den rette måten, bad hennes mann denne bønnen: "Hør meg, Herre! La den Guds mann som du sendte, komme til oss igjen og lære oss hva vi skal gjøre med det barn som skal fødes!"

Da engelen på ny viste seg, spurte Manoah ivrig: "Hvorledes skai vi bære oss at med barnet, og hva skal vi gjøre med ham?" Engelen gjentok det han tidligere hadde sagt: "Alt det jeg har nevnt for kvinnen, skal hun ta seg i vare for. Hun skal ikke ete noe av det som kommer av vintreet, og ikke drikke vin eller sterk drikk og ikke ete noe urent; alt der jeg har pålagt henne, skal hun holde seg etter." Gud hadde en viktig oppgave for den sønnen Manoah fikk løfte om. Det var for å gjøre ham skikket for den oppgaven at livsvanene til både mor og barn skulle overvåkes så nøye. Hun skal "ikke drikke vin eller sterk drikk", sa engelen om Manoahs hustru, "og ikke ete noe urent; alt det jeg har pålagt henne, skal hun holde seg etter."

Morens vaner vil påvirke barner på godt og ondt. Hvis hun er interessert i barnets ve og vel, må hun selv være prinsippfast og praktisere avhold og selvfornektelse. Ufornuftige mennesker vil kanskje råde henne til å gjøre alt det hun har lyst til, men dette er både galt og farlig. Gud har selv gitt henne det mest alvorlige pålegg om å vise selvkontroll.

Derte ansvaret gjelder fedre like meget som mødre. Begge foreldre overfører sine mentale og fysiske egenskaper til sine barn, og også sine tilbøyeligheter og lyster. Som følge

av foreldrenes manglende måtehold har mange barn ikke den nødvendige fysiske styrke og mentale og moralske kraft. Barn av foreldre som bruker alkohol og tobakk, arver ofte foreldrenes umettelige begjær, deres urene blod og deres pirrelige nerver. Løsslupne individer overfører ofte sine vanhellige tilbøyeligheter og endog avskyelige sykdommer til barna. Fordi barna har mindre motstandskraft mot fristelser enn foreldrene, synker hvert nytt slektledd dypere enn der foregående. I stor utstrekning bærer foreldre ansvaret ikke bare for barnas sterke lidenskaper og forvente lyster, men også i mange tilfeller for svakheter hos barn som blir født døve eller blinde, og som er belastet med fysisk sykdom eller åndssvakhet.

Enhver far eller mor burde spørre seg selv: "Hvordan skal vi bære oss at med barnet vi snart skal få?" Mange legger ikke tilstrekkelig vekt på den påvirkning som barnet blir utsatt for før fødselen. Men den instruks som disse hebraiske foreldre mottok fra himmelen, og som ble gjentatt på den alvorligste og tydeligste måten, viser hvordan Skaperen ser på dette.

Men der var ikke tilstrekkelig at barnet fikk en god arv fra foreldrene. Dette måtte følges opp av en god oppdragelse og riktige livsvaner. Gud gav pålegg om at Israels fremtidige dommer og befrier skulle læres opp i strengt avhold helt fra sin tidligste barndom. Han skulle være en nasireer fra fødselen av, noe som medførte at han aldri måtte drikke vin eller sterk drikk. Barna må lære avhold, selvfornektelse og selvkontroll fra de er ganske små.

Forbudet fra engelen gjaldt alt som var "urent". Bestemmelsen om ren og uren mat var ikke bare en seremoniell eller vilkårlig forskrift, men var grunnet på prinsipper for helse. Den forbausende livskraft som gjennom årtusener har kjennetegnet det jødiske folk, kan i stor grad føres tilbake til det faktum at de nøye skjelner mellom det rene og det urene. Avholdsprinsippet må ikke bare gjelde berusende drikk. Bruken av stimulerende og tungt fordøyelig mat er ofte like skadelig for helsen, og inneholder i mange tilfeller spiren til drukkenskap.

Sant avhold betyr å avstå fullstendig fra alt som skader, og å bruke det sunne med fornuft. Få mennesker fatter fullt ut hvor mye spisevanene betyr for helsen og karakteren, deres brukbarhet i verden og deres evige skjebne. Appetitten må alltid være under moralens og fornuftens kontroll. Kroppen skal være sinners tjener, ikke omvendt.

Guds løfte til Manoah ble oppfylt i rett tid. Han fikk en sønn som ble kalt Samson. Da gutten vokste opp, ble det klart at han hadde uvanlige krefter. Men både Samson og foreldrene var klar over at dette ikke skyldtes sener og muskler, men at han var en nasireer, noe det uklipte håret vitnet om. Hvis Samson hadde vært like lydig mot de guddommelige påbud som foreldrene, ville han ha fått en bedre og lykkeligere skjebne. Samkvemmet med avgudsdyrkere ble hans forderv.

Byen Sora lå ikke langt fra filisterlandet, og Samson hadde vennskapsforbindelse med filistrene. I ung alder stiftet han intime forbindelser, og denne innflytelsen kastet mørke skygger over hele hans liv. Han ble trollbundet av en ung kvinne som bodde i filisterbyen Timnata, og bestemte seg for å gifte seg med henne. De gudfryktige foreldrene hans prøvde å få ham på andre ranker, men han svarte bare: "Det er henne jeg synes om." Foreldrene gav til slutt etter for hans ønske, og giftermålet fant sted.

Da Samson var blitt voksen og skulle begynne å utføre sin guddommelige misjon - nettopp da han mer enn noen gang burde vært tro mot Gud knyttet han forbindelse med Israels fiender. Da han giftet seg med sin utkåtede, prøvde han ikke å finne ut om han ville bli bedre i stand til å ære Gud, eller om han ville bli hindret i å fullføre sin livsoppgave. Gud har lovet å gi visdom til alle som vil ære ham først av alt. Men de som bare tenker på å behage seg selv, har ikke fått løfte om noe.

Mange oppfører seg på samme måte som Samson. Ofte blir det inngått ekteskap mellom troende og vantro fordi følelsene bestemmer i valger av ektefelle. De ber ikke Gud om veiledning og bryr seg ikke om å ære ham. Kristentroen burde ha en kontrollerende innflytelse på ekteskapsplanene, men altfor ofte er partenes motiver ikke i pakt med kristne prinsipper. Satan prøver hele tiden å styrke sin innflytelse ved å få dem til å alliere seg med hans egne undersåtter. For å oppnå dette prøver han å vekke vanhellige lidenskaper hos dem.

Men gjennom sitt ord har Herren tydelig advart sitt folk mot å forene seg med slike som ikke er i besittelse av hans kjærlighet. "Hvordan kan Kristus og Beliar være enige? Hva forener en troende og en vantro? Hvordan kan Guds tempel og avgudene forlikes?"'

Ved bryllupsfesten kom Samson i fortrolig lag med slike som hatet Israels Gud. Enhver som frivillig søker selskap med slike mennesker, vil til en viss grad føle seg forpliktet til å rette seg etter deres skikker og vaner. Den tiden de til. bringer på denne måten, er verre enn bortkastet. Tanker næres og ord blir talt som bare tjener til å bryte ned prinsippenes skanse og svekke sjelens festning.

Den kvinnen Samson giftet seg med stikk i strid med Herrens befaling, bedrog sin mann endog før bryllups festen var slutt. Samson ble rasende over hennes troløshet og drog alene tilbake til sitt hjem i Sora. Senere da vreden hadde lagt seg, og han gikk for å hente sin brud, oppdaget han at hun hadde giftet seg med en annen. Han hevnet seg ved å ødelegge alle åkrene og vingårdene til filistrene. Dette ble de så harme over at de drepte henne, til tross for at det var deres egne trusler som hadde drevet henne til den svikefulle handling det hele begynte med.

Samson hadde allerede vist sine overmenneskelige krefter da han drepte en ung løve med bare hendene, og da han slo ned tretti mann fra Askalon. Nå ble han rasende fordi de på grusom måte hadde drept hans kone. Han for løs på filistrene, og "det ble er storr

mannefall". Siden søkte han dekning "i fjellkløften ved Etam" i Judas stamme. Her ble han forfulgt av en stor hop, og de vettsktemte innbyggerne nedlot seg til å gå med på å utlevere ham til fienden. Tre tusen mann av Juda-stammen drog opp mot ham. Selv om de var så mange, ville de ikke ha våget å komme nær ham hvis de ikke hadde vært sikre på at han ville unnlate å skade sine egne landsmenn.

Samson gikk med på at de bandt ham og utleverte ham til filistrene. Men først måtte mennene fra Juda-stammen love at de ikke skulle angripe ham så han ble nødt til å drepe dem. Da de hadde bundet ham med to nye rep, førte de ham inn i fiendens leir under høye gledesrop. Mens ropene gav gjenlyd mellom fjellene, skjedde det plutselig at "Herrens Ånd kom over ham". Han slet de nye, sterke repene av som om det var brente tråder. Så grep han det første og beste våpen han fikk tak i. Selv om der bare var et kjeveben av et esel, var det mer virkningsfullt enn både sverd og spyd. Han slo filistrene til de flyktet hals over hode i vill panikk og etterlot tusen døde på slagmarken.

Dersom israelittene nå hadde alliert seg med Samson og fulgt opp seieren, ville de ha kunnet frigjøre seg fra undertrykkerne. Men de var blitt motløse og feige. De hadde forsømt den oppgaven Gud hadde gitt dem. I stedet for å drive hedningene bort, hadde de tatt del i deres nedverdigende skikker og funnet seg i deres grusomhet. Så lenge det ikke gikk ut over dem selv, samtykket de endog i deres urettferdige handlemåte. Da israelittene slik ble undertrykt, fant de seg spakt i nedverdigelsen som de kunne ha unngått hvis de hadde vært lydige mot Gud. Selv da Herren oppreiste en befrier, sviktet de gang på gang og sluttet seg sammen med fienden.

Etter at Samson hadde vunnet denne store seieren, gjorde folket ham til dommer, og han styrte Israel i tyve år. Men ett feilsteg åpner veien for et nytt. Samson hadde overtrådt Guds befaling da han giftet seg med filisterkvinnen. Oppflammet av vanhellig lidenskap gav han seg på ny i kast med sine dødsfiender. Han stolte på sin store styrke som hadde satt slik skrekk i filistrene, og drog av sted til Gasa for å oppsøke en skjøge som holdt til der. Men innbyggerne i byen fikk nyss om at han var der, og de var oppsatt på hevn. Nå hadde de fienden trygt forvart innenfor murene i den sterkest befestede av alle byene deres. De var sikre på sitt bytte og ventet bare på at det skulle bli lyst så de kunne bringe seieren i havn. Ved midnattstid våkner Samson. Samvittigheten anklaget ham da han tenkte på at han hadde brutt nasireer-løftet. Men til tross for hans synd hadde Guds nåde ikke forlatt ham. Enda en gang skulle de kolossale kreftene frigjøre ham. Han gikk bort til byporten, rykket den opp og bar den med stolper og tverrbommer opp på en fjelltopp langs veien til Hebron.

Selv om han med nød og neppe berget livet, endret han ikke sin onde livskurs. Riktignok gav han seg ikke i kast med filistrene mer, men han fortsatte med å hengi seg til sanselige lyster som ble hans ulykke. Siden fattet han kjærlighet til en kvinne i Sorek-dalen, ikke langt fra hans eget fødested. Hun het Dalila "den som fortærer". Sorek-dalen var kjent for sine vingårder. Også dette representerte en fristelse for den ustabile nasireer som allerede

hadde gitt etter for trangen til vin, og dermed fjernet et annet bånd som bant ham til renheten og til Gud. Filistrene holdt et våkent øye med fiendens minste bevegelser. Da han så nedverdiget seg gjennom denne nye forbindelsen, bestemte de seg for å få hjelp av Da/ila til å få has på ham.

Filistrene sendte nå en delegasjon til Sorek-dalen. Den bestod av en leder fra hver av provinsene. De våget ikke å gripe ham så lenge han hadde denne enorme styrken. Men hvis det var mulig, ville de prøve å finne ut hva som var hemmeligheten til hans krefter. Mot bestikkelse skulle Dalila søke å avsløre hemmeligheten.

Hver gang den forræderiske kvinnen bombarderte Samson med spørsmål, narret han henne med at han ville bli like svak som andre hvis man gjorde dette eller hint med ham. Når hun prøvde det, viste det seg at han hadde narret henne. Hun anklaget ham for å lyve, idet hun sa: "Hvorledes kan du si at du elsker meg når du ikke har noen tiltro til meg? Nå har du narret meg tre ganger og ikke sagt meg hvori din store styrke ligger." Tre ganger fikk Samson et klaff bevis på at filistrene hadde alliert seg med henne for å komme ham til livs. Men når hun ikke oppnådde sin hensikt, slo hun det bort med en spøk. I sin blindhet jaget han frykten bort.

Dalila plaget Samson dag ut og dag inn til han ble så lei seg "at han nesten kunne dø". Men hun holdt ham fanget med en mystisk makt. Til slutt gav han etter og røper hemmeligheten. "Det er ikke kommet rakekniv på mitt hode, for jeg har vært en Guds nasireer fra mors liv; dersom jeg blir raker, viker min styrke fra meg; jeg blir svak og er som alle andre mennesker."

Øyeblikkelig ble det sendt bud til høvdingene for filistrene at de måtte innfinne seg snarest mulig. Mens kjempen sov, ble det kraftige håret skåret av hodet hans. Så ropte hun på ham slik hun hadde gjort tre ganger før: "Filistrene er over deg, Samson!" Han våknet brått og skulle til å bruke kreftene som vanlig og slå ned fienden. Men armene var kraftløse og nektet å lystre. Nå visste han at Herren hadde forlatt ham. Da håret var fjernet, begynte Dalila å plage ham for å se om kreftene virkelig var borte. Filisrrene turde nemlig ikke komme i nærheten av ham før de var helt sikre på at styrken hadde forlatt ham. Så grep de fatt i ham, stakk øynene hans ut og tok ham med til Gasa. Der ble han bundet med lenker og satt til å gjøre hardt arbeid.

Det var en veldig forandring som den tidligere dommeren og helten i Israel opplevde. Nå var han en svak, blind fange som var henvist til å gjøre det usleste arbeid. Litt etter litt hadde han brutt de betingelsene som dannet grunnlaget for hans hellige kall. Lenge hadde Gud bårer over med ham. Men da han til de grader gav seg synden i vold at han røpet sin store hemmelighet, vek Herren fra ham. Kreftene fantes ikke i selve håret, men det var et tegn på hans lojalitet mot Gud. Da dette symbolet ble ofret på lidenskapens alter, mistet han også de velsignelsene som det var et tegn på.

Filistrene moret seg over Samsons lidelse og ydmykelse. Men nå lærte han mer om sin egen svakhet enn han noen gang tidligere hadde visst om. Lidelsene gjorde at han angret. Etter hvert som håret vokste ur, kom kreftene tilbake. Men fienden betraktet ham bare som en hjelpeløs fange i lenker og følre seg helr rolige.

Filistrene gav gudene æren for seieren, og i gledesrusen hånet de Israels Gud. De bestemte seg for å holde en fest til ære fot Dagon, fiskeguden, som var "havets beskytter". Fra by og bygd utover landet kom folk strømmende i hopetall sammen med høvdingene for å være til stede. Hærskarer av Dagon-tilbedere fylte det enorme templet og stod tettpakket på balkongen under taket. Alt var fest og glede. Etter den pompøse offertjenesten var der festmåltid med musikk. Til slutt kom de trekkende med Sarnson, seierstrofeet, som visre hvilken stor makr Dagon hadde. Han ble møtt med triumferende rop. Folket og fyrstene hånet ham i hans elendighet, og lovpriste den gud som de trodde hadde overvunnet ham som ødela landet deres.

Etter en stund lot Samson som om han var trett, og bad om lov til å lene seg mot de to midtstolpene Som holdt raket oppe. Så bad han i stillhet: "Herre, Herre! Kom meg i hu og styrk meg bare denne ene gang, min Gud, så jeg kan få hevne meg på filistrene." Dermed grep han fatt i de to stolpene mens han ropte: "La meg dø sammen med filistrene!" Idet han bøyde seg fremover, ramlet raket ned og knuste hele den store folkemassen. "De som han drepte i sin død, var flere enn de han hadde drept i sitt liv."

Gudebildet og de som til bad - prester, bønder, krigsfolk og adelsmenn ble begravet under ruinene av Dagons tempel. Blant dem var også den kjempen som Gud hadde utvalgt til å være sirt folks befrier. Da meldingen om det som hadde hendt, nådde frem til Israels land, kom Sarnsons slektninger ned fra fjellene. Uten å møte motstand tok de med seg liket av den falne helten. De "førte ham hjem og la ham i Manoahs, hans fars grav, mellom Sora og Estan!". Gud hadde lovet at han gjennom Samson ville "begynne å frelse Israel fra filistrenes hånd". Dette løftet var nå oppfylt. Likevel er det en mørk og trist livsskildring om en mann som kunne ha blitt til ære for Gud og tilbeder for nasjonen. Hvis Samson hadde vært tro mot Guds kall, ville Herren ha oppnådd sin hensikt, og hans navn ville blitt æret og opphøyet. Men Samson gav etter forfristelse og var uverdig til den tillit som Gud viste ham. Derfor ble hans misjon fullført i nederlag, slaveri og død.

Fysisk var Sarnson den sterkeste mannen i verden. Men når det gjaldt selv kontroll, rettskaffenhet og karakterfasthet, var han en svekling. Mange forveksler sterke lidenskaper med moralsk styrke. Men i virkeligheten er den som beherskes av sine lidenskaper, en svak person. Sann storhet avhenger av om et menneske behersker sine sterke følelser, ikke omvendt. Gud hadde holdt sin hånd over Samson for å gjøre ham skikket til den oppgaven han var kalt til. Helt fra begynnelsen hadde han de beste betingelser for å oppnå fysisk styrke, intellekruell våkenhet og moralsk renhet. Men han kom i slett selskap og mistet forbindelsen med Gud som er menneskets eneste tilflukt.

Dermed ble han revet med av ondskapens flodbølge. De som blir satt på prøve mens de gjør sin plikt, kan være sikre på at Gud vil bevare dem. Men hvis de med vilje utsetter seg for fristelse, vil de før eller senere falle. Satan gjør sitt ytterste for å villede dem som Gud kaller til en bestemt oppgave. Han angriper oss der vi er svakest, og benytter manglene i vår karakter for å få oss i sin makt. Han vet at seieren er sikker dersom vi gir næring til de dårlige karaktertrekk. Men ingen behøver å lide nederlag. Mennesker er ikke henvist til å overvinne ondskapens makter ved egne, svake anstrengelser. Hjelpen står til rådighet for enhver som virkelig ønsker den. Guds engler som går opp og ned i den stigen som Jakob så i syner, vil hjelpe alle som vil, til å nå de største høyder.

Kapitel 56 -Samuel - profet og dommer

Elkana var en levirt fra Efraim-fjellene. Han var en velstående og innflytelsesrik mann som fryktet Herren. Hans kone Hanna var en meget from kvinne. Hun var vennlig og beskjeden. Dessuten var hun preget av et dypt alvor og hadde en sterk tro.

Men derte gudfryktige ekteparet hadde ikke fått del i den velsignelsen som hver eneste hebreer lengtet erter, for det lød ingen glade barnestemmer i hjemmet deres. For å føre slektsnavnet videre tok mannen en hustru til, slik mange hadde gjort før ham. Det var mangel på tro som fikk ham til å gjøre derte, men det var ingen lykkelig løsning. Riktignok kom det både sønner og døtre i familien, men det gikk ut over gleden og skjønnheten i det hellige forhold som Gud hadde innstiftet, og freden i hjemmet ble ødelagt. Peninna, den nye hustruen, var misunnelig og smålig og opptrådte både stolt og uforskammet. Hanna syntes alt var håpløst og at livet var en tung byrde. Men hun bar prøvelsen med ydmykhet og uten å klage.

Elkana overholdt nøye de religiøse forskriftene. affertjenesten foregikk frem deles i Silo. Men på grunn av uregelmessigheter i tjenesten behøvde han ikke å møte frem ved helligdommen, selv om han var levirt og skulle ha medvirket der. Likevel drog han opp til de årlige høytidene sammen med sin familie for å tilbe og bringe sitt offer.

Det dårlige forhold i hjemmet gjorde seg også gjeldende under de religiøse festene i forbindelse med gudstjenesten. Skikken var at hele familien tok del i et høytidelig, men gledesfylt festmåltid etter at takkofferet var frembåret. Da pleide Elkana å gi barnas mor en porsjon, og deretter en til hver av sønnene og døtrene. Men for å vise at han elsket Hanna like meget som om hun hadde en sønn, gav han henne en dobbelt porsjon. Dermed ble den andre konen sjalu. Hun gjorde krav på førsteplassen fordi Gud hadde vist henne en så stor gunst. Dessuten hånet hun Hanna fordi hun var barnløs, og påstod at det var et uttrykk for Guds mishag. Dette gjentok seg år etter år inntil Hanna ikke kunne holde det ut lenger. Hun kunne ikke skjule sin sorg, men gråt uhemmet og forlot festen. Forgjeves fotsøkte mannen å trøste henne: "Hanna, hvorfor gråter du, og hvorfor eter du ikke? Hvorfor er du så sorgfull? Er ikke jeg mer for deg enn ti sønner?"

Hanna kom ikke med noen bebreidelse. I stedet gikk hun til Gud med den byrden hun ikke kunne dele med noen jordisk venn. Hun bad Gud inntrengende om å ta bort skammen og gi henne en sønn som hun kunne oppdra til hans ære. Så gav hun et høytidelig løfte om at dersom hun ble bønn hørt, ville hun hellige ham til Gud fra fødselen av. Hanna hadde gått helt bort til inngangen av tabernaklet, "og i sin hjertesorg bad hun til Herren og gråt sått". Hun samtalte med Gud i sitt hjerte uten at en lyd kom over leppene.

I denne onde tiden var det sjelden å se at noen bad så innttengende. Derimot var det ganske vanlig at folk deltok i høytidene uten å vise den minste ærbødighet, og det forekom

endog drukkenskap. Da øverstepresten Eli fikk øye på Hanna, trodde han først at hun var beruset. Han mente å gi henne en velfortjent irettesettelse og snakket strengt til henne: "Hvor lenge vil du te deg som drukken? Se til å bli av med ditt rus!"

Hanna var overrasket og følte seg såret, men hun svarte vennlig: "Nei, min herre. Jeg er en kvinne som bærer på en tung sorg i mitt hjerte; vin og sterk drikk har jeg ikke drukket, men jeg utøste min sjel for Herrens åsyn. Hold ikke din tjenerinne for en ryggesløs kvinne! For jeg har hele tiden talt av min store sorg og gremmelse. "Øverstepresten var dypt beveget, for han var en Guds mann. I stedet for å bebreide henne uttalte han en velsignelse: "Gå bort i fred, og Israels Gud skal gi deg det du har bedt ham om."

Henas bønn ble oppfylt. Hun fikk den gaven hun så inntrengende hadde bedt om. Da hun fikk se gutten, kalte hun ham Samuel- "jeg har bedt Herren om ham". Så snatt gutten var gammel nok til å unnvære moren, oppfylte hun sitt løft.. Hun elsket barnet med hele den kjærlighet som finnes i et morshjerte. Etter som hun dag for dag la merke til hvordan han utviklet seg, og lyttet til hans barneprat, ble kjærlighetens bånd stadig sterkere. Han var hennes eneste sønn, himmelens spesielle gave. Men hun hadde fått ham som en skatt som var helliget til Gud, og hun ville ikke holde tilbake det som tilhørte ham.

Igjen drog Hanna sammen med sin mann til Silo, og i Guds navn fremstilte hun den dyrebare gaven fat presten med disse ord: "Hør meg, min hette! Så sant du lever, min herre: Jeg er den kvinne som stod her hos deg og bad til Herren. Denne gutt var det jeg bad om, og Herren har gitt meg det jeg bad ham om. Og nå gir jeg ham tilbake til Herren for all den tid han er til." Eli var dypt grepet av denne israelittiske kvinnes tro og gudsfrykt. Selv hadde han vært meget ettergivende overfor barna. Da han så hvilket stort offer denne mor brakte ved å gi fra seg sitt eneste barn for å hellige det til tjeneste for Gud, ble han fylt med ærefrykt og ydmykhet. Det føltes som en irettesettelse av ham selv for hans egenkjærlighet, og i ærbødighet og ydmykhet bøyde han seg for Herren og tilbad.

Morens hjerte strømmer over av glede og lovprisning. Hun lengret etter å gi uttrykk for sin takknemlighet til Gud. Inspirert av Guds Ånd bad hun: "Mitt hjerte fryder seg i Herren, høyt er mitt horn i Herren, vidt opplatt min munn mot mine fiender, for jeg gleder meg over din frelse. Ingen er hellig som Herren; for det er ingen foruten deg, og det er ingen klippe som vår Gud. Tal ikke så mange høye ord, la ikke frekke ord gå ut av eders munn! For en allvitende Gud er Herren, og av ham veies gjerninger. ... Herren døder og gjør levende; han fører ned i dødsriket og fører opp derfra. Herren gjør fattig og gjør rik; han nedtrykker, og han opphøyer; han reiser den ringe av støvet, løfter den fattige av skarnet for å sette ham hos fyrster og gi ham et ærefullt sete; for Herren hører jordens støtter til, og på dem har han bygget jorderike. Han vender sine frommes føtter, men ugudelige går til grunne i mørket; for ikke ved egen kraft er mannen sterk. Forferdes skal hver den som strider mot Herren; over ham lar han det tordne i himmelen. Herren dømmer jordens ender, og han vil gi sin konge styrke og opphøye sin salvedes horn."

Hanna uttalte seg profetisk både om David som skulle bli konge over Israel, og om Messias, Herrens salvede. I den profetiske sangen nevner hun først en trettekjær kvinne og hennes skryt, og beskriver så tilintetgjørelsen av Guds fiender og de gjenløstes endelige seier.

Fra Silo drog Hanna i stillhet tilbake til sitt hjem i Rama. Samuel ble igjen i Guds hus for å læres opp til tjeneste for Herren under ledelse av øverstepresten. Fra det øyeblikk han begynte å fatte morens undervisning, lærte hun ham å elske Gud og betrakte seg som hans eiendom. Ved hjelp av ting han var fortrolig med i sine omgivelser, hadde hun søkt å lede hans oppmerksomhet mor Skaperen. Men den trofaste morens omsorg opphørte ikke da hun ble skilt fra barner.

Hun bad for ham hver eneste dag, og hvert år laget hun en ny kappe til ham. Den fikk han som et uttrykk fot hennes kjærlighet når hun sammen med sin mann drog til Silo for å tilbe. Hver tråd i det lille klesplagget var innvevd med en bønn om at han alltid måtte være ren, edel og tro. Hun bad ikke om verdslig storhet for sønnen, men at han måtte oppnå den storhet som himmelen verdsetter, så han kunne ære Gud og bli til velsignelse for sine medmennesker.

Hanna ble rikt belønnet. Hennes trofasthet er et verdig eksempel til etterfølgelse. Hver eneste mor får betrodd uvurderlige anledninger og uendelig kostbare skatter. Mange kvinner synes at hverdagens plikter er kjedelige og trettende. l stedet burde de betrakte dem som en stor og edel gave. Gjennom sin innflytelse kan moren være til velsignelse for verden, og dermed vil hun selv bli glad. I solskinn og regn kan hun lede barna på de rette stiet opp mot det evige hjem. Men bare når hun selv setter alt inn på å følge Kristi undervisning, kan hun ha håp om å forme barnas karakter etter det guddommelige forbilde.

Verden er full av ondskap. Moter og skikker har en veldig makt over de unge. Dersom moren forsømmer sin plikt til å undervise, veilede og tøyle barna, vil de helt naturlig velge det onde og forkaste det gode. Hver eneste mor bør ofte be denne bønn til Frelseren: "Lær oss hvordan vi skal bære oss at med barnet og hva vi skal gjøre med det." Hvis hun retter seg etter den undervisning Gud gir i sitt ord, vil hun få den visdom hun trenger.

"Men gutten Samuel gikk frem i alder og i yndest både hos Herren og hos mennesker." Selv om Samuel tilbrakte barneårene i tjeneste for Gud ved tabernakler, var han ikke skånet for ond innflytelse. Sønnene til Eli fryktet ikke Gud og hedret ikke sin far. Men Samuel søkte ikke deres selskap og fulgte dem ikke på syndens vei. I stedet prøvde han hele tiden å bli slik Gud ville ha ham. Denne muligheten ligger åpen for alle unge mennesker. Gud gleder seg når endog små barn bestemmer seg for å tjene ham.

Samuel var blitt betrodd i Elis varetekt. De fine karaktertrekk hos gutten gjorde at den gamle presten ble glad i ham. Samuel var vennlig og gavmild, lydig og ærbødig. Eli sørget over den selvrådighet hans egne sønner la for dagen, og fant hvile og trøst i selskap med

denne gutten han var formynder for. Samuel var hjelpsom og vennlig. Aldri har en far holdt met av sitt eget barn enn Eli holdt av denne gutten. Det var noe enestående at det eksisterte et slikt varmt vennskap mellom landets høyeste embetsmann og dette barnet. Da Eli var blitt svekket av alderdom, søkte han trøst hos Samuel. Hans egne sønners syndige atferd fylte ham med angst og samvittighetsnag.

Det var ikke vanlig at levittene begynte den spesielle tjenesten de var kalt til, før de var tjuefem år gamle. Men Samuel var et unntak fra denne regelen. For hvert år som gikk, ble stadig større ansvar lagt på ham. Mens han ennå bare var et barn, fikk han en livkjortel av lerret som tegn på at han var innviet til tjeneste i helligdommen. Selv om han var svært ung da han begynte å gjøre tjeneste i tabernaklet, utførte han allerede på det tidspunkt gudstjenestlige plikter som svarte til hans evner. Til å begynne med var det ganske beskjedne tjenester og slett ikke alltid behagelige. Men han utførte dem etter beste evne og med et villig hjerte. Han tok sin gudstro med i alt han gjorde. Han betraktet seg som Guds tjener, og sin gjerning som Guds gjerning. Gud anerkjente hans anstrengelser fordi han var drevet av kjærlighet til Gud og et oppriktig ønske om å gjøre hans vilje. Slik var det at Samuel samarbeitet med Gud, himmelens og jordens herre. Og Gud utrustet ham til å utføre en stor gjerning for Israel.

Barn skulle læres opp til å betrakte hverdagens alminnelige plikter som et ledd i Guds plan for dem, som en skole der de skulle lære å arbeide trofast og samvittighets fullt. Da ville oppgavene være mer interessante og lystberonte. Når man utfører enhver plikt som for Herren, blir selv det mest beskjedne arbeid interessant. Det knytter arbeidere på jorden sammen med de hellige vesener som gjør Guds vilje i himmelen.

Fremgang i dette liv og muligheten til å oppnå det evige liv avhenger av om vi utfører de små ting trofast og samvittighetsfulIt. Det minste Gud har skapt, er like fullkomment som det største. Den Samme hånd som plasserte klodene i verdensrommet, har med den største kunstferdighet dannet liljene på marken. Likesom Gud er fullkommen på sitt felt, skal vi være fullkomne på vårt. En sterk, god og harmonisk karakter er bygget opp av enkelte handlinger som er utført på en samvittighetsfull måte. Så vel de minste som de største ting i livet bør utføres med troskap. Når vi er tro i det små og viser rettskaffenhet og vennlighet i alt vi gjør, vil vi spre glede på livsveien. Når så vårt verk på jorden er slutt, vil vi oppdage at hver minste plikt utført med troskap, har øvd en innflytelse til det gode som aldri vil gå tapt.

De unge i vår tid kan bli like kostelige i Guds øyne som Samuel var. Hvis de holder fast på kristelig rettskaffenhet, kan de øve en sterk innflytelse som vil reformere verden. Det er behov for slike personer i vår tid. Gud har en oppgave for hver enkelt av dem. De som med troskap vil benytte de muligheter Gud har gitt dem, kan oppnå større resultater for Gud og sine medmennesker enn verden noen gang tidligere har vært vitne til.

neste kapitel

Kapitel 57 - Misforstått farskjærlighet

Eli var prest og dommer i Israel. Han innehadde de høyeste og mest ansvarsfulle verv blant Guds folk. Gud hadde utvalgt ham til å ivareta prestetjenestens hellige plikter og til å være den høyeste dømmende myndighet i landet. Derfor så folket opp til ham som et eksempel, og han øvet en stor innflytelse over stammene i Israel.

Selv om han var utpekt til å styre folket, var han ikke i stand til å styre sin egen familie. Eli lot sønnene sine gjøre som de selv ville. Han ønsket fred og ro og brukte ikke sin myndighet til å rette på barnas dårlige vaner og tilbøyeligheter. Heller enn å gå i rette med dem og straffe dem, gav han etter for deres ønsker og lot dem få sin vilje. Han burde ha betraktet oppdragelsen av sønnene som en av sine viktigste plikter. I stedet anså han det for å være av underordnet betydning.

Presten og dommeren i Israel var fullt klar over at det var hans plikt å tøyle og lede de barna Gud hadde betrodd ham. Men Eli gjorde ikke sin plikt, for da ville han ha kommet i konflikt med sønnene og måtte ha straffet dem og nektet dem forskjellige ting. Uten å tenke på de fryktelige følgene av sin handlemåte gav han barna alt det de ønsket seg, og forsømte dermed å gjøre dem skikket til å tjene Gud og påta seg livets plikter.

Gud hadde sagt om Abraham: "Jeg har utvalgt ham for at han skal byde sine barn og sitt hus etter seg at de skal holde seg etter Herrens vei og gjøre rett og rettferdighet."! Men Eli lot barna ta makten over ham. Faren ble tjener for barna. At overtredelse fører til forbannelse, kom tydelig til uttrykk i den fordervelse og ondskap som kjennetegnet sønnenes atferd. De hadde ingen riktig forståelse av Guds karakter eller av lovens helligher. For dem var gudstjenesten en dagligdags ting. Fra barnsben hadde de vært i nær kontakt med helligdommen og tjenesten der. Men i stedet fot at dette skulle gjøre dem mer ærbødige, hadde de mistet all sans for dens hellighet og betydning. Faren retter ikke på sønnenes manglende aktelse for ham. Han grep ikke inn mot deres respektløshet ovetfor den høytidelige tjenesten i helligdommen. Da de ble voksne, var hele deres liv preget av vantroens og opprørets dødelige frukt.

Selv om de var fullstendig uskikket til noe hellig embete, ble de innsatt som prester i helligdommen for å gjøre tjeneste fot Gud. Herren hadde gitt uttrykkelige instrukser med hensyn til offertjenesten. Men disse onde mennene viste også forakt for all myndighet i utførelsen av det hellige embete. De tok ikke hensyn til bestemmelsene om ofringene som skulle frembæres under ytterst høytidelige former.

Ofringene som pekte frem til Kristi død, skulle bidra til å holde troen på en kommende gjenløser levende i folkers sinn. Derfor var det meget viktig at forskriftene Herren hadde gitt, ble overholdt meget nøye. Takkofrene var på en særlig måte et uttrykk for takksigelse til Gud. Når disse ofrene ble frembåret, skulle prestene bate brenne fetter på alteret. Selv

hadde de rett til en bestemt del av offeret. Men størstedelen skulle gis tilbake til den som hadde brakt det, og som sammen med sine venner spiste det ved et offermåltid. På denne måten ble alles tanker i takknemlighet og tro vendt mot det store offerlam som skulle ta bort verdens synd.

Sønnene til Eli forstod ikke alvoret i denne symbolske tjenesten, men tenkte bare på hvordan de selv kunne få mest mulig fordel av den. De var ikke tilfreds med den del av takkofferet som tilfalt dem, men krevde en ekstra del. Ettersom det ble brakt et betydelig antall ofre ved de årlige høytidene, benyttet prestene anledningen til å berike seg på folkets bekostning. Ikke nok med at de forlangte mer enn de hadde rett til, men de nekret endog å vente til fetter var blitt brent som et offer til Gud. De forlangte å få nettopp den del av offerdyret de helst ville ha, og hvis det ble avslått, truet de med å ta det med makt.

Prestenes respektløse opptreden førte til at offertjenesten snart mistet sitt hellige og høytidelige preg, og folket "ringeaktet Herrens offer". Folket anerkjente ikke lenger det store motbilledlige offer som disse ofrene pekte frem til. "De unge menns synd var meget stor fot Herrens åsyn."

Disse troløse prestene overtrådte også Guds lov og vanæret sitt hellige embete med sine nedverdigende handlinger. Like fullt fortsatte de å vanære Guds tabernakel. Mange blant folket ble harme over Hofnis og Pinehas' fordervelige vandel og holdt seg borte fra tabernaklet. Den hellige tjenesten som Gud hadde innstiftet, ble foraktet og forsømt fordi den ble satt i forbindelse med onde menneskers syndige atferd. De som elsker synden, ble enda mer dristige i sin ondskap. Gudløshet, last og endog avgudsdyrkelse grep om seg i en uhyggelig grad.

Eli hadde gjort en stor feil ved i det hele tatt å tillate sine sønner å gjøre tjeneste i tabernaklet. Han fortsatte med å unnskylde deres slette livsførsel inntil han ikke lenger la merke til deres synder. Men til sist gikk de så vidt at han ikke lenger kunne lukke øynene for deres forbrytelser. Folket klaget over voldshandlingene, og øversrepresten ble sorgfull og fortvilet. Han våger simpelthen ikke å tie lenger.

Sønnene hans var blitt oppdratt til bare å ta hensyn til seg selv, og nå hadde de ikke tanke for anner. De så at faren hadde der vondt, men der gjorde ikke noe inntrykk på deres harde hjerte. De hørte hans milde bebreidelser, men der hadde ingen virkning på dem. Heller ikke var de innstilt på å forandre kurs, selv om de ble advart om følgene.

Hvis Eli hadde behandlet sønnene som de fortjente, ville han ha avsatt dem fra presteembetet og dømt dem til døden. For å slippe å bringe offentlig vanære og fordømmelse over dem, lot han dem heller beholde sine hellige tillitsverv. Han tillot dem å ture frem med sin korrupte vandel i forbindelse med Guds hellige tempeltjeneste, og å skade sannhetens sak på en måte som det ville ta mange år å rette opp. Israels dommer hadde forsømt sin oppgave, og nå tok Gud saken i sin egen hånd.

"Og det kom en Guds mann til Eli, og sa til ham: Så sier Herren: Har jeg ikke åpenbart meg for din fars hus, da de var i Egypten og måtte tjene Faraos hus? Og jeg valgte ham blant alle Israels stammer til prest for meg, til å ofre på mitt alter, brenne røkelse, bære livkjortel for mitt åsyn, og jeg gav din fars hus alle Israels barns ildoffer. Hvorfor trer I mitt slaktoffer og mitt matoffer under føtter, de offer som jeg har påbudt i min bolig? Og du ærer dine sønner mere enn meg, idet I mesker eder med det beste av hver offer gave som mitt folk, Israel, bærer frem. Derfor lyder ordet fra Herren, Israels Gud: Vel har jeg sagt: Ditt hus og din fars hus skal ferdes for mitt åsyn til evig tid. Men nå lyder Herrens ord: Det være langt fra meg! Dem som ærer meg, vil jeg ære, og de som ringeakter meg, skal bli til skamme. ... Og jeg vil oppreise for meg en trofast prest; han skal gjøre etter min hu og min vilje, og jeg vil bygge ham er hus som blir stående, og han skal ferdes for min salvedes åsyn alle dager."

Eli ble anklaget for å ha æret sine sønner fremfor Herren. I stedet for å irettesette dem for deres vanhellige og syndige oppførsel, tillot Eli at folk ringeaktet offersystemer som Gud hadde innstiftet som en velsignelse for Israel. De som følger sine egne tilbøyeligheter i blind hengivenhet til sine barn, så de oppfyller alle deres selviske ønsker, og ikke bruker den myndigher Gud har gitt dem til å irettesette synd, viser at de ærer barna mer enn Gud. De er mer interessert i å verne deres gode navn og rykte enn å ære Gud. Det er mer om å gjøre for dem å behage barna enn å behage Herren og holde alt ondt borte fra tjenesten for ham.

All den stund Eli var prest og dommer i Israel, holdt Gud ham ansvarlig for folks moralske og religiøse tilstand, især for karakteren hos sønnene hans. I begynnelsen burde han ha forsøkt å holde det onde i tømme ved hjelp av milde forholdsregler. Men dersom derte ikke førre frem, skulle han ha benytter strengere midler. Han pådrog seg Herrens mishag fordi han ikke refser synden og straffer synderen. En slik person kunne ikke bevare Israel rent.

Noen har ikke mor nok til å refse der som er galt. Når de på grunn av manglende interesse ikke anstrenger seg for å bevare familien eller Guds menighet ren, må de stå til regnskap for de onde følger av sin pliktforsømmelse. Vi er like ansvarlige for der onde som vi kunne ha hindrer hos andre ved å benytte vår myndighet som foreldre eller hyrder, som om vi selv hadde begått de onde handlingene.

Eli styrte ikke sitt hus slik Gud ønsker at er hjem skal ledes. Han fulgte sin egen mangelfulle dømmekraft. Den stolte faren så gjennom fingrene med sønnenes skavanker og feiltrinn mens de var små. Han trøsret seg med at de etter hvert ville vokse fra de onde tilbøyelighetene.

Mange i dag gjør er lignende feilgrep. De tror at de kjenner en bedre måte å oppdra barna på enn den Gud har anvist i sitt ord. De fostrer gale tendenser hos de små, og sier til deres unnskyldning: "De er for små til å bli straffer. Vent til de blir større så der går an å snakke fornuft til dem." Slik får de dårlige vanene feste rot og prege karakteren. Barna får

vokse opp uren disiplin, og utvikler karaktertrekk som blir en livslang forbannelse, og som også kan gå i arv til andre.

Der finnes ikke noen større forbannelse for en familie enn å la de unge få gjøre som de selv vil. Mange foreldre etterkommer hvert ønske hos barna og føyer dem i der som de ver er til skade for dem. Dermed mister barna snart respekten for foreldrene og for Guds og menneskers myndighet, og de blir fanger av Satan. Innflyteisen fra en vanstyrt familie når langt og er en ulykke for hele samfunnet. Den bygger seg opp til en flodbølge av ondskap som forplanter seg til familier, samfunnsgrupper og myndigherer.

På grunn av sin høye stilling hadde Eli en mer vidrrekkende innflytelse enn om han hadde vært en ganske alminnelig borger. Hans familieliv danner mønsrer for hele Israel. De skadelige følgene av hans likegyldigher og makelighet kom til syne i tusener av hjem som tok etter hans eksempel. Guds sannhet bringes i vanry hvis barn av foreldre som bekjenner seg til å være kristne, gjør det som er galt. Den sikreste prøve på et virkelig kristent hjem er den karakter som fostres under hjemmets innflytelse.

Handlinger taler høyere enn selv den mest positive bekjennelse. Dersom bekjennende kristne ikke anstrenger seg til det ytterste for å oppdra barna slik at de blir et vitnesbyrd om fordelene ved å tro på Gud, men i stedet gir dem en slapp oppdragelse og viser ettergivenhet overfor deres onde ønsker, ligner de Eli.

De bringer vanære over Kristi sak, og ulykke over seg selv og sin familie. Der er alltid til skade når foreldre forsømmer sin plikt. Men det er ti ganger verre når det forekommer blant dem som er valgt til å være veiledere for folket. Hvis disse ikke kan styre sitt eget hjem, fører de mange på villspor ved sitt dårlige eksempel. De har større skyld enn andre fordi de har større ansvar.

Gud hadde lovet Aron at hans hus skulle ferdes for Guds ansikt i all fremtid. Men der var på betingelse av at de med udelt hjerte tok vare på helligdomstjenesten, æret Gud i all sin ferd og ikke pleiet sine egne interesser eller gav etter for onde tilbøyeligheter.

Eli og sønnene hans var blitt satt på prøve, men Herren hadde funnet dem fullstendig uverdige til det opphøyde verv å være prester for ham. "Der være langt fra meg," hadde Gud sagt. Han kunne ikke gjøre det gode han hadde planlagt for dem, for de hadde unnlatt å gjøre sin del.

De som har en hellig tjeneste, skulle ferdes slik at folk lærer å frykte Gud og ikke vil gjøre imot hans vilje. Når mennesker som er utsendinger for Kristus,,' for å forkynne Guds budskap om nåde og forsoning, benytter sitt hellige kall som et skalkeskjul for selvisk og sanselig begjær, gjør de seg selv til Satans mest effektive redskaper. I likhet med Hofni og Pinehas får de folk til å ringeakte Herrens offer. De kan synde i hemmelighet en tid. Men når de til slutt viser sitt sanne ansikt, får andre menneskers tro et slikt grunnskudd at de ofte mister all tillit til kristendommen. De mistror alle som gir seg ut for å forkynne Guds ord.

Det budskapet som Kristi sanne tjenere forkynner, blir også møtt med tVil. Gang på gang dukker dette spørsmålet opp: "Skal tro om denne mannen er lik ham som vi trodde så godt om, men som likevel var så ond?" Slik mister Herrens ord sin innflytelse over menneskene.

Elis irettesettelse av sønnene inneholder en alvorlig og betydningsfull sannhet som alle som har en hellig tjeneste, burde tenke over. "Når en mann synder mor en annen mann, skal Gud [øvrigheten] dømme ham; men når en mann synder mor Herren, hvem skal da be for ham?" Hvis de bare hadde forbrutt seg mor sine medmennesker, kunne de ha fått tilgivelse ved at dommeren sørget for at de sonet straffen og betalte erstatning. Og hvis de ikke hadde gjort seg skyldige i overlagt synd, kunne de ha brakt et syndoffer. Men deres synder hadde så nær sammenheng med deres tjeneste som prester for Den høyeste, fordi de skulle bære frem offer fot synd. Derfor ble Guds verk så vanhelliget og vanæret i folkets øyne, at det ikke fames soning for dem. Ikke engang deres egen fat våget å gå i forbønn for dem, selv om han var øverstеprest. Han kunne ikke beskytte dem mot vreden fra en hellig Gud. De største av alle syndere er de som skaperringeakt for de midler rummelen har skaffet til veie for å frelse mennesker "de forkastet selv Guds sønn på ny og gjør ham til spott".

Kapitel 58 - Herrens ord var dyrt i de dager

Elis hus skulle ha enda en advarsel. Gud kunne ikke lenger meddele seg til øvetstepresten og sønnene hans. Deres synder var som en tert sky som skilte dem fra Den Hellige Ånd. Men midt i all den ondskap som Samuel var omgitt av, fortsatte han å være tro mot Herren. Som profet for Den høyeste ble det betrodd ham å kunngjøre dommen for Elis hus.

"Herrens ord var dyrt i de dager; av syner var der lite. Så var det en dag mens Eli lå i sitt rom - hans øyne hadde begynt å bli sløve, så han ikke kunne se, og Guds lampe var ennå ikke sluknet, og Samuel lå i Herrens helligdom, hvor Guds ark var - da ropte Herren på Samuel."

Samuel trodde at der var stemmen til Eli han hørte, og skyndte seg bort dit presten lå. Så sa han: "Her er jeg; du ropte jo på meg." Men han svarte: "Jeg ropte ikke; gå tilbake og legg deg!" Tre ganger ble det ropt på Samuel, og tre ganger svarte han på samme måte. Nå var Eli overbevist om at det hemmelighetsfulle kaller var fra Gud. Herren hadde gått utenom sin utvalgte, hvithårede tjener og i stedet meddelt seg til et barn. Dette var i seg selv en bitter, men fortjent refselse til Eli og hans hus. Eli ble likevel ikke misunnelig. Han gav Samuel beskjed om at hvis. det ble ropt på ham igjen, skulle han svare: "Tal, Herre, din tjener hører!" Enda en gang hørtes stemmen, og gutten svarte: "Tal, din tjener hører!" Så overveldet var han over at den store Gud ville henvende seg til ham, at han ikke husket nøyaktig det Eli hadde bedt ham om å si.

"Da sa Herren til Samuel: Nå vil jeg gjøre noe i Israel så det skal ringe for begge ørene på hver den som hører om det. På den dag vil jeg la komme over en annen mann, skal Gud [øvrigheten] dømme ham; men når en mann synder mor Herren, hvem skal da be for ham?" Hvis de bare hadde forbrutt seg mor sine medmennesker, kunne de ha fått tilgivelse ved at dommeren sørger for at de sonet straffen og beralte erstarning. Og hvis de ikke hadde gjorr seg skyldige i overlagt synd, kunne de ha brakr et syndoffer. Men deres syndet hadde så nær sammenheng med deres tjenesre Som prester for Den høyeste, fordi de skulle bære frem offer for synd. Derfor ble Guds verk så vanhelliger og vanærer i folkers øyne, at der ikke fantes soning for dem. Ikke engang deres egen far våger å gå i forbønn for dem, selv om han var øverstepresr. Han kunne ikke beskytte dem mot vreden fra en hellig Gud. De størsre av

alle syndere er de som skaper ringeakt for de midler himmelen har skaffet til veie for å frelse mennesker "de forkaster selv Guds Sønn på ny og gjør ham til spott".

Elis hus skulle ha enda en advarsel. Gud kunne ikke lenger meddele seg til øverstepresten og sønnene hans. Deres synder var som en tert sky som skilte dem fra Den Hellige Ånd. Men midt i all den ondskap som Samuel var omgitt av, fortsatte han å være tro mot Herren. Som profet for Den høyeste ble der betrodd ham å kunngjøre dommen for Elis hus.

"Herrens ord var dyrt i de dager; av syner var der lite. Så var der en dag mens Eli lå i sitt rom - hans øyne hadde begynt å bli sløve, så han ikke kunne se, og Guds lampe var ennå ikke sluknet, og Samuel lå i Herrens helligdom, hvor Guds ark var - da ropte Herren på Samuel."

Samuel trodde at der var stemmen til Eli han hørte, og skyndte seg bort dit presten lå. Så sa han: "Her er jeg; du ropre jo på meg." Men han svarte: "Jeg ropte ikke; gå til bake og legg deg!" Tre ganger ble det ropt på Samuel, og tre ganget svarre han på samme måte. Nå var Eli overbevist om at det hemmelighetsfulle kallet var fra Gud. Herren hadde gått utenom sin utvalgte, hvithårede tjener og i steder meddelt seg til et barn. Dette var i seg selv en hitter, men fortjent refselse til Eli og hans hus. Eli ble likevel ikke misunnelig. Han gav Samuel beskjed om at hvis det ble ropt på ham igjen, skulle han svare: "Tal, Herre, din tjener hører!" Enda en gang hørtes stemmen, og gutten svarte: "Tal, din tjener hører!" Så overveldet var han over at den store Gud ville henvende seg til ham, at han ikke husker nøyaktig det Eli hadde bedt ham om å si.

"Da sa Herren til Samuel: Nå vil jeg gjøre noe i Israel så det skal ringe for begge ørene på hver den som hører om det. På den dag vil jeg la komme over Eli alt det jeg hat talt om hans hus, fra først til sist. For jeg har kunngjort ham at jeg vil dømme hans hus for alltid fot den misgjernings skyld at han visste at hans sønner førte forbannelse over seg, men allikevel ikke holdt dem i age. Og derfor har jeg svorer Elis ætt: Aldri i evighet skal Elis æres misgjerninger kunne sones med slaktoffer eller med matoffer."

"Samuel kjente ennå ikke Herren; fot Herrens ord var ennå ikke åpenbart for ham" - før han fikk dette budskapet fra Gud. Han visste altså ikke om at Gud åpenbarte seg så direkte

som han gjorde for profetene. Herren hadde til hensikt å åpenbare seg på uventer måte, og at Eli skulle få vite om det når Samuel undrer seg og spurte ham.

Samuel ble både redd og forbauser på grunn av det skremmende budskapet han hadde mottatt. Neste morgen utførte han sine plikter på vanlig måte, men han bar på en tung byrde. Herren hadde ikke pålagt ham å åpenbare den forferdelige dommen. Derfor var han taus, og han prøvde å unngå å møte Eli. Han skalv ved tanken på at Eli kunne stille ham spørsmål, så han ble nødt til å røpe Guds dom over ham som han aktet og æret. Eli var klar over at Samuel hadde fått er budskap om en eller annen sror ulykke over ham og hans hus. Han kalte Samuel til seg og bad ham forrelle nøyakrig det som Herren hadde åpenbart. Gutren gjorde der han ble bedr om, og den gamle mannen bøyde seg ydmykt under den forferdelige dommen, idet han sa: "Han er Herren; han gjøre hva der er godt i hans øyne."

Men Eli viste ikke frukten av sann omvendelse. Han bekjente sin skyld, men han avstod ikke fra synden. Herren ventet i flere år med å fullbyrde den dommen han hadde kunngjort. Mye kunne ha vært gjort i de årene for å råde bot påfortidens feilgrep. Men den aldrende presten tok ingen effektive forholdsregler for å rette på den ondskap som besudler Herrens helligdom, og som førte tusener av israelitter i ulykke. Guds langmodigher gjorde at Hofni og Pinehas forherdet seg og syndet enda grovere enn før.

Eli lot hele nasjonen få vite om advarselen og irerresettelsen som hans hus hadde fått. Ved dette håpet han i noen grad å motvirke den onde innflytelsen av sin tidligere forsømmelse. Men i likher med prestene brydde heller ikke folket seg om advarslene. Nabofolkene var ikke uvitende om den ondskap som var alminnelig i Israel, og avgudsdyrkelse og forbrytelse grep også om seg blant dem. De følte ikke lenget noen syndeskyld, slik de ville ha gjort om Israel hadde vært tro mot Gud. Men gjengjeldelsens dag nærmet seg. De hadde tilsidesatt Guds myndighet, forsømt og foraktet gudstjenesten, og nå måtte han gripe inn.

"Israel drog ut for å stride mot filistrene; de leirer seg ved Eben-Eser, og filistrene leiret seg i Afek Israelittene innledet dette krigsfoktet uten å spørre Gud til råds og uren medvirkning fra hverken prest eller profet. "Og filistrene stilte seg i fylking mot Israel, og striden bredte seg ut, og Israel ble slått av filistrene; og filistrene felte på slagmarken omkring fire tusen mann." Da den slagne og motløse hæren vendte tilbake til leiren, sa de eldste i Israel: "Hvorfor har Herren i dag latt oss bli slått av filistrene?

Nasjonen var moden for Herrens dom. Men folket forstod ikke at deres egne synder var årsak til ulykken. Derfor sa de: "La oss hente Herrens pakts-ark til oss fra Silo, så den kan komme hit iblant oss og frelse oss av våre fienders hånd." Herren hadde hverken påbudt eller tillatt at arken skulle føres ut til hæren. Men israelitrene var så skråsikre på seieren at de satte i et veldig jubelrop da Elis sønner bar arken inn i leiren.

Filistrene idenrifiserte arken med Israels Gud. De trodde at alle de mektige gjerninger Gud hadde utført for sitt folk, skyldtes dens magiske kraft. Da de hørte gledesropet idet arken ble ført frem, sa de: "Hva er dette for et stort fryde rop i hebreernes leir? Og de fikk vite at Herrens ark var kommet til leiren. Da ble filistrene redde; for de tenkte: Gud er kommet til leiren. Og de sa: Ve oss! Sådant har ikke hendt før. Ve oss! Hvem skal fri oss av disse veldige guders hånd? Dette er de guder som slo Egypten med alle slags plager i ørkenen. Ta mot til eder og vær menn, I filistrer, for at I ikke skal komme til å trelle for hebreerne, likesom de har treller for eder' Vær menn og strid!"

Filistrene gjorde et voldsomt angrep, og israelittene led et smertelig nederlag. Tretti tusen mann lå igjen på slagmarken. Guds ark var tatt, og Elis to sønner falt mens de forsøkte å forsvare den. Dette var enda et vitnesbyrd til fremtidige slekter om at Herren ikke vil la sitt folks synder være ustraffet. Jo bedre menneskene kjenner Guds vilje, desto større synd får de som ringeakter den.

Israel var blitt rammet av den største ulykke som landet kunne bli utsatt for. Guds ark var blitt tatt og var nå i fiendens hender. Da symbolet på Guds nærvær og kraft var borte, forsvant også herligheten fra Israel. De vidunderligste åpenbaringet av Guds sannhet og makt var knyttet til denne hellige kisten. I tidligere tider hadde de vunnet mirakuløse seire når den var i deres midte. Den gylne kjeruben bredte vingene ut over den, og den ubeskrivelige herligheten fra sjekina, det synlige symbolet på den høyeste Gud, hadde hvilt over den i Det aller-helligste. Men denne gang hadde den ikke gitt seier. Den hadde ikke forsvart folket, og hele Israel sørger.

De var ikke klar over at deres tro bare var en tom bekjennelse, og at den ikke lenger hadde noen virkning hos Gud. Guds lov som lå i arken, var også et symbol på hans nærvær. Men de hadde vist forakt for lovens bud, ringeaktet dens krav og gjort Den Hellige Ånd sorg. Derfor hadde han veket fra dem. Så lenge folket var lydig mot Guds hellige bud, var Herren til stede og virket med sin grenseløse makt. Men når de så på arken uten å sette den i forbindelse med Gud, og ikke respekterte hans åpenbarte vilje ved å lyde hans lov, kunne den ikke utrette stort mer enn en vanlig kiste. De betrakret arken på samme vis som avgudsdyrkerne pleide å se på sine avguder, som om de i seg selv hadde kraft til å utfri. De overtrådte den loven som lå i arken, for når de tilbad arken, førte det til formalisme, hykleri og avgudsdyrkelse. Deres synd hadde skilt dem fra Gud, og han kunne ikke gi dem seier før de angret sin synd og avstod fra den.

Det var ikke nok at Israel hadde arken og helligdommen midt iblant seg. Det hjalp heller ikke at prestene bar frem ofrene, og at israelittene ble kalt Guds folk. Herren bønnhører ikke dem som nærer urett i sitt hjerte. "Om en vender sitt øre bort og ikke vil høre loven, er endog hans bønn en vederstyggelighet."

Eli Som var gammel og blind, ble igjen i Silo da hæren drog ut i krig. Det var med bange anelser han venter på utfallet av kampen, "for hans hjerte var fullt av angst for Guds ark". Han hadde tatt plass ved inngangen til tabernaklet. Der sart han ved veikanten dag etter dag og ventet i spenning på at det skulle komme r en budbærer fra slagmarken. Til slutt kom en mann av Benjamins stamme løpende oppover skråningen mot byen, "med sønderrevne klær og med jord på sitr hode". Han løp forbi den gamle mannen ved veikanten uren å legge merke til ham. Da han kom inn i byen, fortalte han de forventningsfulle innbyggerne om nederlaget og de mange som hadde falt i kampen.

Lyden av gråt og klage nådde også den gamle mannen ved tabernakel-porten. Budbæreren ble ført frem for Eli og sa til ham; "Israel er flykter for filistrene, og det har vært et stort mannefall blant folket; dine sønner, Hofni og Pinehas, har og mistet livet." Eli kunne tåle alt dette, hvor ille det enn var, for han hadde ventet der. Men så føyde budbæreren til; "Og Guds ark er tatt." Da for det en skygge av ubeskrivelig angst over ansiktet til Eli. Tanken på at hans synd hadde ført en slik vanære over Gud og vært årsak til at han måtte trekke sitt nærvær tilbake fra Israel, var mer enn han kunne bære. Han mistet all kraft, falt ned fra stolen, "brakk nakke benet og døde".

Til tross for Pinehas' gudløshet var hans hustru en gudfryktig kvinne. Da hun fikk høre at både svigerfaren og mannen hadde mistet livet, og fremfor alt at arken var tatt, døde også hun. Hun følte at alt håp var ute. Barnet som hun fødte i denne motgangens time, kalte hun Ikabod - "ingen herlighet". Før hun døde, sa hun; "Bortveket er herligheten fra Israel, fordi Guds ark var tatt."

Men Herren hadde ikke forkastet sitt folk fullstendig. Heller ikke ville han i lengden tåle hedningenes triumf. Han hadde benyttet filistrene som sitt redskap til å straffe Israel, og nå benyttet han arken til å straffe filistrene med. I tidligere rider hadde den vært kjennetegner på Guds nærvær, og da hadde den betydd styrke og anseelse for hans lydige folk. Men hans usynlige nærvær skulle enda en gang vise sin virkning og bringe frykt og ødeleggelse over dem som overtrådte hans hellige lov. Herren bruker ofte sine bitreste fiender til å straffe utroskap hos det folket som bekjenuer seg til å tjene ham. En kort stund kan de gudløse triumfere over straffen og lidelsen som rammer Israel, men så må de selv møte straffen fra en hellig Gud som hater synd. Overalt hvor synden rår grunnen, vil Guds straffedom falle raskt og sikkert.

Filistrene førte arken i triumf til Asdod, en av de fem største byene deres, og plasserte den i templer til guden Dagon. De innbilte seg at den kraften som hittil hadde fulgt med arken, nå ville bli overført til dem. Når kraften fra arken og Dagan ble forener, ville der

gjøre dem uovervinnelige. Men da de gikk inn i templet dagen etter, ble de lamslått. Der lå Dagon nesegrus på jorden foran Guds ark. I ærbødighet løftet prestene avguden opp og satte den tilbake på plass.

Neste morgen lå den igjen på jorden foran arken, og denne gangen var den slått i stykker. Den øvre delen av avguden ligner et menneske, mens den nedre delen hadde likhet med en fisk. Den menneskelignende delen var borte, bare fiskekroppen var på plass. Både prestene og folket var skrekkslagne. De betrakter denne overnaturlige hendelsen som et varsel om at hebreernes Gud ville tilintetgjøre både dem selv og avgudene deres. Derfor flyttet de arken ut av templet og satte den inn i et hus for seg selv.

Innbyggerne i Asdot ble hjemsøkt av en smertefull og alvorlig sykdom. Folker husket de plagene som Israels Gud i sin tid sendte over egypterne, og de satte sine prøvelser i forbindelse med arken. Derfor bestemte de seg for å flytte den til Gat. Så ble også denne byen hjemsøkt av plagene, og innbyggerne sendte arken videre til Ekron. Folket der tok imot den med redsel, idet de ropte: "De har flyttet Israels Guds ark hit til meg for å drepe meg og mirt folk!" De bønnfalt sine guder om beskyttelse, akkurat som innbyggerne i Asdot og Gar hadde gjort. Men ødeleggelsens verk fortsatte inntil "skriket fra byen steg opp til himmelen". Folket turde ikke lenger beholde arken i bebodde strøk og satte den derfor ut på åpen mark. Men da ble landet hjemsøkt av mus som ødela avlingene både i lager husene og ute på marken. Landet var nå truet av fullstendig ødeleggelse på grunn av sykdom og hungersnød.

I syv lange måneder ble arken værende hos filistrene uten at israelittene gjorde noe for å få den tilbake. Men nå var filisrrene blitt like ivrige etter å bli kvitt den som de før hadde vært etter å få tak i den. Så langt fra å bli noen kilde til styrke for dem, var den blitt en byrde og en trykkende forbannelse. De visste ikke lenger sin arme råd, for Guds straffedom fulgte dem overalt. Folket henvendte seg da til høvdingene og til prestene og spåmennene, og spurre i fortvilelse: "Hva skal vi gjøre med Herrens ark? Si oss hvordan vi skal sende den fra oss tilbake til dens plass!" De fikk da der råd å sende den tilbake sammen med er stort skyldoffer. "Da skal I bli legt, og I skal få vite hvorfor hans hånd ikke viker fra eder."

For å avverge eller fjerne en plage var det i gammel tid skikk blant hedningene å benytte gull, sølv eller annet materiale og lage et bilde av det som var årsak til ødelggelsen, eller av den kroppsdelen som spesielt var blitt rammet. Så plasserte de bildet på en støtte eller på er særlig iøynefallende sted for at det skulle beskytte dem mot de onder der forestilte.

Den dag i dag finner man lignende skikker blant enkelte hedenske folk. Når en person som lider av en bestemt sykdom, oppsøker avgudstemplet for å bli helbredet, har han med seg et bilde av den syke kroppsdelen og ofrer der til avguden. Det var denne overtroen som fikk filisterhøvdingene til å pålegge folket å lage etterligninger av der som plaget dem, "fem

byller av gull og fem mus av gull, etter tallet på filistrenes høvdinger; for det er en og sarmne plage som har rammet alle, også deres høvdinger".

Vismennene var klar over at det knyttet seg en mystisk makt til arken, en makt de ikke hadde noe å stille opp mot. Likevel rådet de ikke folket til å vende seg bort fra avgudsdyrkelsen og i steder tjene Herren. Fremdeles hatet de Israels Gud, selv om de var nødt til å anerkjenne hans autoritet på grunn av de harde straffedommene han hadde sendt over dem.

Gjennom straffedommer kan syndere bli overbevist om at det er nytteløst å kjempe mot Gud. De er kanskje nødt til å kapitulere for hans makt, men i hjerter fortsetter de sin motstand mot ham. En slik underkasteIse kan ikke frelse en synder. Mennesker må overgi seg til Gud og bli ydmyket ved hans nåde før han kan godta deres anger.

Gud viser stor langmodighet med de ugudelige. Både de avguderiske filistrene og de troløse israelittene hadde fått del i Guds gaver. Disse utakknemlige og opprørske menneskene hadde mottatt utallige nådegaver fra himmelen uten å legge merke til dem. Hver eneste velsignelse talte til dem om giveren, men de btydde seg i!tke om hans kjærlighet. Gud var meget tålmodig med menneskene. Men når de hårdnakket turer frem i sin ubotferdighet, trakk han sin beskyttende hånd tilbake fta dem. De nektet å lytte til Guds stemme når han talte gjennom skaperverket og gjennom de advarsler, råd og formaninger han hadde gitt i sitt ord. Til slutt ble han nødt til å tale til dem gjennom straffedommer.

Noen blant filistrene satte seg imot at arken skulle sendes tilbake. Å anerkjenne Israels Guds makt på denne måten ville være altfor ydmykende for de stolte filistrene. Men "prestene og spåmennene" advarte folket mot å forherde seg slik farao og egypterne hadde gjort, og på den måten utsette seg for enda større lidelser.

En plan ble nå foreslått som vant alles samtykke og straks ble satt i verk. Arken sammen med er skyldoffer av gull ble anbrakt på en ny vogn for å unngå at den kom i berøring med noe urent. Foran vognen ble der spent to nybære kyr som aldri tidligere hadde hatt åk på seg. Kalvene ble stengt inne, og kyrne fikk lov til å gå hvor de ville. Hvis vognen med arken beveget seg i retning av Betsemes, som var den nærmeste av levittenes byer, ville filistrene oppfatte det som bevis på at der var Israels Gud som hadde ført den store ulykken over dem.

"Men hvis ikke, så vet vi at det ikke er hans hånd som har rammet oss; da er det bare et tilfelle at dette har hendt oss."

Ikke før var kyrne sluppet løs, før de forlot kalvene og fulgte den korteste veien til Betsemes. Uten å bli ledet av menneskehånd fortsatte de tålmodige dyrene i samme rerning. Gud holdt sin hånd over arken, og den nådde frem i god behold. Det var midt i hvetehøsten, og folket i Betsemes var nettopp i ferd med å høste kornet i dalen. "Og da de så opp, fikk de se arken, og de ble glade da de så den. Da vognen kom inn på betsemesitten Josvas mark,

stanser den der. Der lå en stor sten. Da hogg de treverket i vognen i stykker og ofret kyrne som brennoffer for Herren." Filisterhøvdingene hadde fulgt med arken "like til Bersemes-bygden", og hadde vært vitne til den mottagelsen den fikk. Deretter drog de tilbake til Ekron. Pesten hadde opphørt, og nå var de overbevist om at ulykken hadde vært en straff fra Israels Gud.

Mennene i Betsemes kunngjorde vidt og bredt at arken var hos dem, og folk fra strøkene omkring strømmet til for å feire begivenheten. Arken ble anbrakt på den stenen som først tjente som alter, og også andre kom og ofret til Herren foran den. Hvis disse menneskene hadde angret sin synd, ville Gud ha velsigner dem. Men de var ikke nøye med å holde hans lov. Selv om de gleder seg over at arken var kommer tilbake, og trodde at den var er tegn på bedre tider, hadde de ikke den rette forståelsen av dens hellighet. I steder for å gjøre i stand er passende sted der de kunne oppbevare den, lot de den bli stående ute på marken. De fortsatte å stirre nysgjerrig på den hellige kisten og snakke sammen om den merkelige måten den var kommet tilbake på. Og så begynte de å undre seg over hemmeligheten til den spesielle kraften den utstrålte. Til slutt tok nysgjerrigheten overhånd, så de fjernet dekket og dristet seg til å åpne den.

Hele Israel hadde fått beskjed om å ha respekt og ærefrykt for arken. Når levittene skulle flytte den fra sted til sted, måtte de ikke engang se på den. øverstepresten fikk lov å se Guds ark bare en gang om året. Selv de hedenske filistrene hadde ikke dristet seg til å fjerne teppene rundt den. Usynlige engler fra himmelen var alltid til stede når den ble flyttet til en annen plass. Folket i Betsemes ble omgående straffet for sin respektløshet, og mange fikk en brå død.

De Som overlevde, angret likevel ikke sin synd, men nærte i stedet en overtroisk frykt for arken. Innbyggerne i Betsernes var ivrige etter å bli kvitt arken, men de våget ikke å fjerne den. Derfor sendte de bud til innbyggerne i Kirjat Jearim og bad dem komme og hente den. Folket der var glade for å få arken til sitt område. De visste at den var pantet på Guds velvilje mot de trofasre og lydige Guds barn. Under høytidelig jubel førte de arken til deres egen by og plasserte den i huset til Abinadab, en levitt. Han satte sønnen Eleaser til å passe på den, og der ble den stående i mange år.

I årene som var gått siden Herren første gang åpen barre seg for Samuel, sønnen til Hanna, hadde hele nasjonen anerkjent hans kall til profetgjerningen. Han hadde trofast overbrakt Guds advarsel til Elis hus, selv om det var en tung plikt. Dermed hadde han bevist sin pålitelighet som Guds budbærer. "Og Herren var med ham, og han lot ikke noe av alle sine ord falle til jorden. Da skjønte hele Israel fra Dan til Beerseba at Samuel var betrodd å være profet for Herren."

Israel som nasjon vedble likevel å dyrke avguder. Som straff ble de fortsatt undertrykket av filistrene. I denne tiden besøkte Samuel byene og landsbyene over hele landet for å prøve å vende folkets hjertet til fedrenes Gud. Hans anstrengelser gav resultater.

Israelittene hadde tålt undertrykkelse fra sine fiender gjennom tyve år. "Da sukket hele Israels hus etter Herren." Samuel gav dem dette råd: "Dersom I vender om til Herren av hele eders hjerte, så ha de fremmede guder og Astarte-bildene bort fra eder og vend eders hjerte til Herren og tjen ham alene!" Samuel underviste folket i praktisk gudsfrykt og oppfordret dem til å tjene Gud helhjertet, slik Kristus fremholdt da han var på jorden. Uten Kristi nåde ville de religiøse seremoniene ikke hatt noen verdi for det gamle Israel. Det samme er tilfelle for det nye Israel.

Vi trenger en slik dyptgripende vekkelse som det gamle Israel opplevde. Anger er det første steg alle må ta som ønsker å vende om til Gud. Ingen kan gjøre dette for en annen. Hver enkelt av oss må ydmyke seg for Gud og kvitte seg med sine avguder. Når vi har gjort alt det som står til oss, vil Herren åpenbare sin frelse for oss.

Ved samarbeid mellom de forskjellige stammehøvdingene ble en stor folkemengde samlet i Mispa. Her ble det kunngjort en høytidelig faste. Folket ydmyket seg dypt og bekjente sine synder. Som et uttrykk for at de var fast bestemt på å rette seg etter den undervisning de hadde fått, gav de Samuel dommermyndighet. Filistrene oppfattet dette møtet som et krigsråd, og rykket ut med en stor hær for å spre israelittene før planene kunne settes ut i livet. Da israelittene hørte at filistrene nærmet seg, ble de grepet av redsel og sa til Samuel: "Hold ikke opp med å rope for oss til Herren vår Gud at han vil frelse oss av filistrenes hånd!"

Samuel var nettopp i ferd med å bære frem et lam som brennoffer da filistrene gikk til angrep. Men Den allmektige som hadde steget ned på Sinai midt i ild og røk og torden, og som hadde skilt Rødehaver og baner vei gjennom Jordan elven for Israels barn, åpenbarte igjen sin makt. En forferdelig storm brøt løs over angrepshæren, og snart var jorden dekket av døde krigere. Imens stod israelittene tause og ærbødige og skalv i håp og frykt. Da de så at fienden ble slått, var de klar over at Gud hadde godtatt deres anger. De var helt uforberedt på å føre krig, men nå grep de våpnene til de falne filistrene og forfulgte den flyktende hæren helt til Bet-Kar. Israel vant denne avgjørende seier på den samme slagmark der de tyve år tidligere var blitt slått av filistrene, da prestene ble drept og Herrens ark ble tatt.

Så vel for nasjoner som for der enkelte menneske gjelder det at lydighetens vei til Gud fører til trygghet og lykke, mens overtredelsens vei fører til ulykke og nederlag. Filistrene var nå slått så grundig at de måtte gi tilbake de befestede byene de hadde tatt fra Israel, og de avholdt seg fra fiendtlige handlinger i mange år. Andre nasjoner fulgte deres eksempel, og israelittene hadde fred så lenge Samuel styrte.

For at denne begivenheren ikke skulle bli glemt, reiste Samuel en minnesten mellom Mispa og Sen. Han kalte den Ehen-Eser - "hjelpe-sten", og sa: "Hittil har Herren hjulpet oss."

Kapitel 59 - Skolene i det gamle Israel

Det var Herren selv som ledet utdannelsen i Israel. Han la ikke vekt bare på de religiøse behov. Alt som hadde innvirkning på der åndelige og fysiske liv, var gjenstand for hans omsorg og ble berørt av hans lov.

Gud hadde pålagt hebreerne å undervise barna om hva han krevde av dem, og gjøre dem kjent med sin handlemåte med deres fedre. Dette var en av de spesielle pliktene som alle foreldre måtte ta alvorlig, og som ikke måtte overlates til andre. Barna skulle ikke undervises av andre enn sine egne foreldre. De skulle tenke på Gud under alle dagliglivets sysler. Hans mektige undergjerninger da han utfridde sitt folk, og løftene om en kommende forløser, skulle være samtaleemne i de israelittiske hjem. Bruken av symboler og illustrasjoner bidrog til å festne undervisningen i minnet. De store sannheter om Guds ledelse og om det evige liv ble forankret i barnesinnet. De skulle lære å se Gud både i naturen og i Ordets åpenbaring. Stjernehimmelen, trærne, blomstene, de mektige fjellene og de rislende bekkene - alt talte til dem om Skaperen. Den høytidelige offertjenesten og gudstjenesten i helligdommen, så vel som profetenes utsagn, var en åpenbaring av Gud.

Slik ble Moses opplært i sitt beskjedne hjem i Gasen. På samme måte ble Samuel undervist av den trofaSte Hanna, og David fikk en tilsvarende opplæring i sitt hjem i Betlehem. Det samme gjaldt Daniel før fangenskapet skilte ham fra hjemlandet. Slik tilbrakte Jesus sine første leveår i Nasaret. Timoteus fikk den Samme opplæring i Den hellige skrift av mormoren Lois og moren Eunikel.

For å gi videre utdannelse til de unge ble det oppretter proferskoler. Disse skolene var åpne for unge mennesker som ønsket et dypere kjennskap til Guds ord, og som søkte visdom fra det høye til å bli lærere i Israel. Profetskolene ble grunnlagt av Samuel. De skulle danne et bolverk mot fordervelsen som bredte seg i tiden, og tilgodese de unges moralske og åndelige ve og vel. De skulle også ta hensyn til nasjonens fremtidige tarv ved å utdanne gudfryktige ledere og rådgivere. For å føre dette ut i livet samlet Samuel grupper av unge menn som var gudfryktige, oppvakte og arbeidsomme. Disse ble kalt profetsønnet. Etter hvert som de søkte Gud og studerte hans ord og skaperverk, fikk de himmelsk visdom i tillegg. Lærerne hadde ikke bate et grundig kjennskap til guddommelig sannhet, men levde i nært samfunn med Gud og hadde mottatt en særlig fylde av hans Ånd. De nøt stor respekt og tillit blant folket både for sin lætdom og sin gudsfrykt.

På SamueIs tid var det to slike skoler i Israel. Den ene lå i Rama hvor profeten selv hørte hjemme, den andre i Kirjat-Jearim hvor arken var på den tiden. Senere ble det opptetter flere. Elevene i disse skolene underholdt seg selv ved jordbruk eller annet praktisk arbeid. I Israel ble dette ikke sett på som noe mindreverdig. Tvert imot ble det regnet som en forbrytelse å la barna vokse opp uten å få kjennskap til praktisk arbeid. Gud hadde påbudt at

alle unge skulle lære et eller annet yrke, også de som ble utdannet til å gjøre prestetjeneste. Mange av lærerne skaffet seg sitt levebrød ved praktisk atbeid. Enda så sent som på apostlenes tid tjente Paulus og Akvilas til livets opphold ved å arbeide som teltmakere, og de var ikke mindre ansett av den grunn.

De viktigste fagene i disse skolene var Guds lov i forbindelse med de forskrifter som var gitt til Moses. Dessuten ble det undervist i Guds folks historie, religiøs musikk og poesi. Måten å undervise på var i høy grad forskjellig fra det som er vanlig i de teologiske skoler i dag, der mange av dem som blir uteksaminert, har mindre sann kunnskap om Gud og hans ord enn da de begynte. I datidens skoler var hovedhensikten med studiet å lære å kjenne Guds vilje og menneskets plikt overfor ham. Man la særlig vekt på å finne Guds spor i hans folks historie. De store sannheter som var fremstilt i forbildene, ble brakt frem i lyset så troens forstand kunne gripe hovedsaken i hele dette systemet - Guds lam som skulle ta bort verdens synd.

Disse skolene var preget av en åndelig atmosfære. Elevene lærte ikke bare bønnens nødvendighet, men også hvordan de skulle be og tre frem for Skaperen. Videre ble de opplært til å øve tro på ham og til å oppfatte og adlyde Andens undervisning. Gudfryktige menn brakte nytt og gammelt frem fra Guds skattkammer, og hans Ånd virket gjennom profetisk tale og åndelig sang. Musikken skulle tjene en hellig hensikt. Den skulle løfte tankene mot det som er rent, edelt og opphøyet og stemme sjelen til andakt og takknemlighet.

Det er stor forskjell på den måten musikken ble benyttet på den gang og det som ofte er tilfelle i dag. Mange bruker denne gaven til å opphøye selvet i stedet for å ære Gud. Kjærlighet til musikk kan få de ubetenksomme til å søke selskap med verdsligsinnede mennesker og gå til sammenkomster som Gud har forbudt sine barn å være med i. Der som er til stor velsignelse når det blir benyttet på den rette måten, kan dermed bli et av de mest effektive virkemidler til å lede sinnet bort fra pliktens vei og fra de evige ting.

Musikk er en del av gudstjenesten i Guds rike. I vår lovsang bør vi prøve å komme mest mulig i harmoni med det himmelske kor. Riktig sternmebruk er et vesentlig ledd i utdannelsen og bør ikke forsømmes. Sangen er like meget en del av gudstjenesten som bønnen. Hjerter må oppleve innholdet i sangen for at den kan fremføres på riktig måte.

Det er stor forskjell på de skolene der Guds profeter underviste, og våre moderne læreanstalter. Der er få skoler som ikke blir ledet etter verdens skikker og retningslinjer, og det er en sørgelig mangel på tilbakeholdenhet og fornuftig disiplin. Det eksisterer en skremmende uvitenhet om Guds ord blant bekjennende kristne. Overfladisk snakk og rendyrket sentimentalitet går for å være undervisning i etikk og religion. De unge lærer ikke noe om Guds rettferdighet og nåde, skjønnheten i et hellig liv, rettskaffenhetens sikre lønn, syndens heslighet og dens ufravikelige følger. Gjennom dårlige kamerater får de unge i stedet kjennskap til forbrytelse, utsvevelse og tøylesløshet.

Har vår tids pedagoger ingenring å lære av de skolene som hebreerne drev? Han som skapte mennesket, har også sørger for dets fysiske, åndelige og sjelelige utvikling. En vellykket utdannelse er derfor avhengig av menneskets troskap i å gjennomføre Skaperens plan. Sann utdannelse tar sikte på å gjenopprette Guds bilde i mennesket. I begynnelsen skapte Gud mennesket i sitt bilde og utstyrte det med edle egenskaper. Sinnet var likevektig, og alle evner og krefter var harmonisk avstemt. Men syndefallet hadde en fordervende virkning på disse egenskapene. Synden har maltraktert og nesten utsletter Guds bilde i mennesket. For å gjenopprette dette ble frelsesplanen lage, og mennesket fikk en prøvetid. Livets store hensikt er å bringe mennesket tilbake til den fullkommenhet der hadde da det ble skapt. Dette må være drivkraften i alle ting. Når der gjelder de unges utdannelse, påhviler det foreldre og lærere å tjene denne guddommelige hensikt. Da er de "Guds medarbeidere".'

De forskjellige evner Gud har utrustet mennesker med - både mentale, åndelige og legemlige - må benyttes på en slik måte at de oppnår den høyest mulige utvikling. Men vi må ikke gjøre dette for vår egen skyld, for Guds karakter er godhet og kjærlighet, og det er ham vi skal ligne. Hver eneste evne og egenskap som Skaperen har gitt oss, må vi benytte til hans ære og til beste for våre medmennesker. På den måten blir de brukt på den reneste, edleste og mest tilfredsstillende måte.

Hvis dette prinsippet ble viet den oppmerksomhet der har krav på, ville det skje en radikal endring i noen av de vanlige undervisningsmetoder. I stedet for å appellere til elevenes stolthet og ærgjerrighet, noe som skaper konkurranseholdning, ville lærerne fremelske trangen til det gode, sanne og vakre, og få dem til å hige etter ekte storhet. Elevene ville søke å utvikle de gaver Gud har gitt dem, ikke for å overgå de andre, men for å oppfylle Skaperens hensikt: å ligne ham. De ville ikke være tilfreds med bare å sette seg jordiske mål eller være drevet av trangen til selvopphøyelse, som forkrøpler sinnet og hemmer utviklingen. I stedet ville sinnet være retter mot Skaperen for å lære å kjenne ham og gjenspeile hans bilde.

"Å frykte Herren er begynnelsen til visdom, og å kjenne den Hellige er forstand." Den viktigste oppgaven i livet er karakterdanning, og kunnskapen om Gud er grunnvollen i all sann utdannelse. Å formidle denne kunnskap og å forme karakteren i harmoni med den, burde være målet for lærerens virksomhet. Guds lov gjenspeiler hans karakter. Derfor sies det i Salmenes bok: "Alle dine bud er rettferdighet." "Av dine befalinger får jeg forstand." Gud har åpenbart seg for oss i sitt ord og i sitt skaperverk. Vi skal lære å kjenne ham gjennom hans inspirerte bok og gjennom naturen.

Sinnet tilpasser seg gradvis de ting det vender seg til å dvele ved. Hvis sinnet bare er opptatt med hverdagslige ting, blir der svekket og forkrøplet. Og dersom hjernen aldri arbeider med vanskelige problemer, vil den etter hvert miste evnen til å utvikle seg. Bibelen er den mest betydningsfulle faktor i utdannelsen.

I Guds ord finnes det stoff for de dypeste tanker og den inderligste lengsel. Bibelen er den mest lærerike historiebok som finnes. Den er kommet direkte fra sannhetens kilde, og Gud har bevart den ren gjennom alle tider. Den kaster lys over den fjerne fortid som mennesker forgjeves prøver å utforske. I Guds ord møter vi den makt som grunnla jorden og spente ut himlene. Der finner vi slektens historie gjengitt uten menneskelig fordom og stolthet. Der kan vi lese hvordan de største menn som verden har sett, kjempet, led nederlag og seiret. Der åpenbares pliktens vei og målet for vårt liv. Sløret som skiller mellom den synlige og den usynlige verden, blir fjernet, og vi får se kampen mellom godt og ondt helt fra syndens oppkomst inntil sannheten og rettferdigheten til sist skal seire. Alt dette er bare en åpenbaring av Guds karakter. Når eleven ærbødig grunner på sannheten i Guds ord, blir hans tanker ett med Den eviges tanker. Et slikt studium vil ikke bare styrke og foredle karakteren, men vil også utvikle og styrke åndsevnene.

Den undervisning Bibelen gir, har livsviktig betydning for menneskets fremgang på alle områder i livet. Den peker på de prinsipper som en nasjon må bygge sin fremtid på, og som hele samfunnets ve og vel er avhengig av. De er et vern om familien og er en absolutt forutsetning for menneskers brukbarhet, lykke og fremgang i dette liv, og for at det skal få del i det evige liv. Bibelens undervisning utgjør en vesentlig del av forberedelsen for enhver livsstilling og for erhvert trinn i menneskets erfaring. Hvis menneskene ville granske og etterleve Guds ord, ville de få sterkere og klarere åndsevner enn om de fordypet seg i alle aspekter av menneskelig filosofi. De ville oppnå styrke og karakterfasthet, en klar fatteevne og en sunn dømmekraft. De ville ære Gud og være til velsignelse for verden.

Også gjennom naturfagstudium får vi kunnskap om Skaperen. Sann forskning er bare en tydning av Guds håndskrift i den materielle verden. Naturforskningen bringer frem nye beviser på Guds visdom og makt. Både naturens bok og det skrevne ord gir oss kunnskap om Gud når vi forstår dem på den riktige måten, fordi de forteller noe om de vise og gagnlige lover han arbeider gjennom.

Eleven bør veiledes slik at han ser Gud i hele skaperverker. Lærere burde følge den store Lærerens eksempel. Han benytter kjente ting fra naturen for å illustrere og forenkle undervisningen så tilhørerne lettere kunne forstå den. I sin undervisning henviste han til fuglene som sang i de løvrike trekronene, blomstene i dalen, de høyreiste trærne, de fruktbare slettene, kornet som spirer, der fattige jordsmonnet og solnedgangen med sitt gylne skjær over himmelen. De synlige ring som Skaperen hadde frembrakt, bandt han sammen med livets ord som han talte. Hver gang tilhørerne så de tingene han hadde henvist til, renkte de på de sannherer han i den forbindelse hadde undervist dem om.

Guddommens preg som er åpenbart i hans ord, kommer også til syne i de mekrige fjell, de fruktbare daler og de vidstrakte, dype verdenshav. Naturen raler til menneskene om Skaperens kjærlighet. Han har knyttet oss til seg ved hjelp av utallige ting i himmelen og på jorden. Verden er ikke bare sorg og elendigher. "Gud er kjærlighet", står det skrevet på hver

knopp som åpner seg, på alle blomstenes kronblad og på hvert spirende gresstrå. Selv om syndens forbannelse har fått jorden til å frembringe torner og tistler, er det blomster på tistlene, og tornene er dekket med roser. Alt i naturen vitner om Guds faderlige omsorg og hans ønske om å gjøre sine barn lykkelige. Han har ikke gitt forbud og påbud bare for å vise sin myndighet. Han har sine barns ve og vel i ranke med alt det han gjør. Han forlanger ikke at de skal gi avkall på noe som det ville ha vært bedre for dem å beholde.

I visse kretser har man den oppfatning at kristentroen ikke betyr noe for helse og livslykke. Men dette er en av de største feiltagelser. Skriften sier: "Herrens frykt føter til liv, og mett får en gå til hvile uten å bli hjemsøkt av ulykke." "Hvem er den mann som har lyst til liv, som ønsker seg dager til å se lykke? Hold din tunge fra ondt og dine lepper fra å tale svik! Vik fra ondt og gjør godt, søk fred og jag etter den." Visdoms ord er nemlig "liv fot hver den som finner dem, og legedom for hele hans legeme".

Sann gudsftykt bringer mennesket i harmoni med Guds lover, både de fysiske, åndelige og moralske. Den inngir selvkonttoll, sinnsro og måtehold. Den foredler sinnet, kultiveret smaken og utviklet dømmekraften. Den gir sjelen del i himmelens renhet. Troen på Guds kjærlighet og allmektige ledelse letter byrdene av angst og bekymting. Den fyller hjertet med glede og tilfredshet, uansett hvordan ens lodd i livet er. Kristentroen bidrar direkte til å fremme helsen, forlenge livet og skjerpe sansen fot alle dets velsignelser. Den setter sjelen i forbindelse med et evig kildevell av lykke.

Jeg skulle ønske at alle som ikke har valgt å tjene Kristus, kunne fatte at han har noe uendelig mye bedre å tilby enn det de selv søker etter. Når mennesker tenker og handler i strid med Guds vilje, gjør de urett og stor skade mot seg selv. Gud vet hva som gagner hans skapninger, og han tenker alltid på deres ve og vel. Derfor er det umulig å finne virkelig lykke på den stien som han har forbudt dem å gå på. Overtredelsens vei fører til elendighet og ødeleggelse, men visdommens "veier er fagre veier, og alle dens stier fører tillykke".

Vi har mye å lære av både den fysiske og den åndelige undervisning som foregikk i hebreernes skoler. Men denne utdannelsen blir ikke verdsatt. Det er en intim forbindelse mellom kropp og sinn. Lydighet mot de lover som styrer kroppsfunksjonene, er en forutsetning for å nå et høyt moralsk og intellektuelt nivå. Hvis man ønsker å utvikle en sterk, avbalansert karakter, er det nødvendig å oppøve og utvikle både de sjelelige og fysiske krefter. Finnes det noe viktigere studium for de unge enn det som gir kunnskap om den vidunderlige organismen Gud har gitt oss, og de lover vi må rette oss etter for å bevare en god helse?

De unge i dag burde få opplæring i praktiske sysler på samme måte som i det gamle Israel. Alle unge burde lære et eller annet praktisk yrke så de kunne klare seg selv om det ble nødvendig. Det ville ikke bare gi trygghet i livets omskifteIset, men ville også ha stat betydning for deres fysiske, åndelige og moralske utvikling. Selv i de tilfeller det det sikkert ikke blir aktuelt for en person å tjene til livets opphold ved kroppsarbeid, hør han lære slikt

arbeid. Mosjon er nødvendig for å ha en sterk fysikk og en god helse. Men den disiplin Som et godt planlagt arbeidsprogram krever, har ikke mindre betydning når det gjelder å styrke åndsevnene og foredle karakteren.

Alle som studerer, burde benytte en viss tid hver dag til kroppsatbeid, og dermed venne seg til å bli foretaksomme og selvhjulpne. Samtidig ville de bli skånet fot mange onde og nedverdigende vanet som ofte kommer av lediggang. Dette er helt i samsvar med det primære mål for utdanning, for når vi oppelsker arbeidsglede, flid og renhet, kommer vi i harmoni med Skaperen.

De unge bør læte å forstå at meningen med livet er å ære Gud og være til velsignelse for sine medmennesker. Hjelp dem til å se den inderlige kjærlighet som deres himmelske fat har vist dem, og den herlige fremtid som livets skole er en forberedelse til. Hjelp dem til å oppdage den verdighet og ære de er kalt til, nemlig å være Guds sønner og døtre. Da vil tusener av dem med avsky vende seg bort fra de lave og selviske mål og de lettsindige fornøyelser som hittil hat trollbundet dem. De vil lære å avsky synden, ikke bare i håp om belønning eller av frykt for straff, men fordi de har oppfattet dens avskyelige natur. De vil bli klar over at den vil svekke deres gudgitte evner og sette flekker på det menneskeverd Herren har gitt dem.

Gud forlanger ikke at de unge skal oppgi sine ftemtidsplaner. De karaktertrekk Som gjør at en person får fremgang og vinner respekt, må ikke undertrykkes, så som ønsket om å gjøre det bedre, den ukuelige viljen, det uhøyelige pågangsmotet og den utrettelige utholdenheten. Ved Guds nåde må disse egenskapene bli brukt på oppgaver som er like høyt hever over jordiske og selviske interesset som himmelen er over jorden.

Den utdannelsen som er begynt i dette liv, skal fortsette i livet etter dette. Guds vidunderlige gjerninger som vitner om hans visdom og makt som universets skaper og opprettholder, og kjærlighetens og visdommens mystetium som kommer til uttrykk i frelsesplanen, vil dag for dag åpne seg for sinnet i ny skjønnhet. "Der intet øye så, og intet øre hørte, det som ikke kom opp i noe menneskes tanker, alt det Gud har gjort ferdig fot dem som elsker ham."

Allerede i dette liv kan vi skimte hans nærvær og føle gleden ved å eie samfunn med himmelen. Men først i livet etter dette vil vi oppleve denne gleden og velsignelsen fullt ut. Bare evigheten kan åpenbare den herlige livslodd som mennesker får del i når Guds bilde blir gjenoppretter i dem.

Kapitel 60 - Fra teokrati til monarki

Israel ble styrt i Guds navn og med hans autoritet. Moses, de sytti eldste, høvdingene og dommerne hadde bare som oppgave å håndheve de lover Gud hadde gitt. De hadde ingen myndighet til å vedta nye lover for landet. Dette var betingelsen for at Israel fortsatt skulle eksistere som en nasjon. Fra slekt til slekt fremstod det gudsinspirerte menn som underviste folket og håndhevet lovene.

Herren forutså at Israel ville be om en konge. Men han kunne ikke forandre de prinsippene som staten var grunnlagt på. Kongen skulle være Den høyestes viseregent. Gud skulle fremdeles være overhode for nasjonen, og hans lov skulle være landets grunnlov.

Da israelittene først slo seg ned i Kanaan, anerkjente de prinsippene for teakratiet, og nasjonen hadde fremgang under Josvas ledelse. Men etter hvert som folketallet øker, og de hadde samkvem med andre folkeslag, skjedde det en forandring. Folket tok etter mange av skikkene hos sine hedenske naboer, og oppgav dermed for en stor del sin særegne karakter.

Litt etter litt mistet de aktelsen for Gud og verdsatte ikke lenger sin status som Guds utvalgte folk. De ble tiltrukket av hedenske kongers pomp og prakt og gikk trett av sitt eget nøysomme levesett. Misunnelse og mistenksomhet oppstod mellom stammene, og indre stridigheter svekket dem. Hedenske fiender var en stadig trusel, og folket følte seg overbevist om at hvis de skulle kunne hevde sin plass blant nasjonene, måtte de samle seg under en sterk, sentral myndighet. Etter hvert som de fjernet seg fra Guds lov, ønsket de å frigjøre seg fra hans herredømme. Slik gikk det til at kravet om en konge grep om seg i hele Israel.

Siden Josvas dager hadde landet aldri vært styrt med slik visdom og dyktighet som under Samuel. Gud hadde innsatt Samuel som dommer, profer og prest. Med utrettelig og uselvisk iver hadde han arbeidet for folkets ve og vel, og nasjonen blomstret under hans kloke ledelse. Orden var blitt gjenoppretter, gudsfrykt kom til heder og verdighet, og misnøyens ånd ble holdt i tømme for en tid. Men etter som årene gikk, ble profeten nødt til å dele lederansvaret med andre. Han valgte de to sønnene sine som medhjelpere. Samuel fortsatte å utøve sine embetsplikter i Rama, mens de to sønnene ble sendt til Beerseba for å overvåke lov og rett blant folket langs grensen i sør.

Folket gav sin fulle tilslutning til at Samuel innsatte sønnene i denne tjenesten. Men de var ikke verdige den tillit faren viste dem. Gjennom Moses hadde Herren gitt folket klare pålegg om at dommerne skulle dømme rettferdig, gi enker og farløse en rettferdig behandling, og ikke ta imot bestikkelse. Men Samuels sønner "søkte bare egen vinning og tok imot gaver og bøyde retten". Profetens sønner holdt seg ikke etter de retningslinjer han hadde forsøkt å innprente i dem. De tok ikke eksempel av sin fars rene og uselviske liv. Advarselen Gud hadde gitt Eli, hadde ikke gjOtt et så sterkt inntrykk på Samuel som den

burde. Også han hadde vært altfor ettergivende overfor sønnene, og nå viste det seg i deres karakter og oppførsel.

Urettferdigheten hos disse dommerne vakte mye misnøye. Dermed fikk folket påskudd til å drive igjennom den nyordning som lenge hadde ulmet i det skjulte. "Da samlet alle Israels eldste seg og kom til Samuel i Rama. Og de sa til ham: Nå er du blitt gammel, og dine sønner vandrer ikke på dine veier; så sett nå en konge over oss til å dømme oss, som alle folkene har!" Samuel hadde ikke fått vite noe om sønnenes embetsmisbruk. Hvis han hadde hatt kjennskap til det, ville han straks ha fjernet dem.

Samuel var klar over at folkets virkelige motiv var misnøye og stolthet, og at de hadde en bestemt hensikt med kravet de satte frem. Ingen klage var blitt retter mot Samuel. Alle anerkjente hans hederlighet og kloke sryre. Men den gamle profeten oppfattet det Som kritikk mot seg personlig og et direkte forsøk på å avsette ham. Likevel viste han ikke hva han følte og kom ikke med noen bebreidelse. Men han la saken frem for Gud og søkte råd hos ham.

Herren sa til Samuel: "Lyd folket i alt hva de sier til deg! For det er ikke deg de har forkastet, men det er meg de har forkastet, så jeg ikke skal være konge over dem. Som de alltid har gjort fra den dag jeg førte dem opp fra Egypten, til den dag i dag, idet de forlot meg og tjente andre guder, således gjør de nå også mot deg." Profeten ble irettesatt fordi han klager over folkets opptreden mot ham personlig. Det var ikke ham de hadde vist manglende respekt, men Gud som hadde innsatt folkets ledere. De som forakter og fot kaster Guds trofaste tjener, viser ikke bare ringeakt for personen, men for Mesteren som har sendt ham. Det er Guds ord, hans tilrettevisning og råd som blir skjøvet til side, og hans myndighet som blir forkastet.

Israel opplevde sin største glansperiode da de anerkjente Gud som sin konge, og da de innså at de lover og det styresett han var opphavsmann til, langt overgikk det som andre nasjoner kunne oppvise. Angående Herrens bud hadde Moses kunngjort for Israel: "Så skal I da ta vare på dem og holde dem; det vil bli regnet for visdom og forstand hos eder av andre folk; for når de får høre om alle disse lover, vil de si: Sannelig, et vist og forstandig folk er dette store folk." Fordi hebreerne hadde fjernet seg fra Guds lov, ble de ikke det folk som Gud hadde tenkt å gjøre dem til. Og nå gav de Gud skylden for alle de onder som var en følge av deres egen synd og dårskap. Så fullstendig hadde synden blindet dem.

Gjennom profetene hadde Herren forutsagt at Israel ville bli styrt av en konge. Men dette betyr ikke at en slik styreform var best, eller i overensstemmelse med Guds vilje. Han lot folket få sin vilje fordi de nektet å la ham lede. Hoseas sier at Gud i sin vrede gav dem en konge. Når mennesker velger å gå sin egen vei uten å rådføre seg med Herren, eller handler stikk i strid med hans åpenbarte hensikt, lar han dem få sin vilje for at de av egen bitre erfaring kan innse sin dårskap og angre sin synd. Menneskelig stolthet og visdom er en

farlig veileder. Når hjertets ønsker er i strid med Guds vilje, vil det til syvende og sist være til forbannelse i stedet for til velsignelse.

Gud ville at hans folk skulle betrakte ham alene som lovgiver og som kilden til deres styrke. Når de følte seg avhengige av Herren, ville de stadig bli dratt nærmere ham. Dette ville øve en foredlende innflytelse på dem og gjøre dem skikket for sin opphøyde plass som hans utvalgte folk. Men når et menneske kom på tronen, ville det vende folkets oppmerksomhet bort fra Gud. De ville stole mer på mennesker enn på ham. De feilgrep kongen gjorde, ville lede dem til synd og skille folket fra Gud.

Samuel fikk beskjed om å etterkomme folkets ønske. Men samtidig skulle han gjøre det klart for dem at de hadde pådratt seg Guds mishag. Han skulle også fortelle dem hva som ville bli følgen av den kurs de hadde valgt. "Så sa Samuel alle Herrens ord til folket som krevde en konge av ham." Uten omsvøp lot han dem vite hvilke byrder dette ville føre med seg, og påviste forskjellen mellom en slik tvangssituasjon og de forholdsvis frie og gode kår de nå hadde.

Deres konge ville etterope andre kongers pomp og prakt. For å kunne gjøre det vilje det bli nødvendig å pålegge folket skatter og tunge arbeidsbyrder. Han ville forlange at de beste blant deres unge menn skulle gjøre tjeneste fot ham.

De ville bli satt til å være kjørekarer og ryttere og til å løpe foran vognen hans. De måtte gjøre tjeneste i hans hær, pløye hans market, høste hans avling og smi våpen til hans kriger. Israels døtte vilje bli satt til å bake og gjøre tjeneste i kongens hus. Han ville gi sine hoffolk det beste av landet som Herren selv hadde overlatt til folket. Dessuten vilje han ta de flinkeste tjenestefolkene og de beste dyrene "og bruke til sitt atbeid".

Foruten alt dette ville han kreve en tiendedel av all arbeidsinntekt eller avling. Til slutt sa profeten at "I selv skal væte hans treller. Da skal I en dag rope til Herren fot den konges skyld som I har kåtet edet; men den dag skal Herren ikke svare eder". Når kongedømmet først var opprettet, kunne de ikke avskaffe det igjen uten videre, om det var aldri så trykkende. Men folket svarte: "Nei, vi vil ha en konge over oss. Vi vil væte som alle de andre folk; vår konge skal dømme oss, og han skal dra ut foran oss og føte våre kriger."

"Vi vil være som alle de andre folk." Israelittene var ikke klar over at det å væte ulik andre nasjoner, var en særlig forrett og en stor velsignelse. Gud hadde skilt israelittene ut fra alle andre nasjoner fot at de skulle være hans spesielle folk. Men de brydde seg ikke om denne umåtelige ære, men hadde et brennende ønske om å etterligne hedningene.

Også de som i dag skal være Guds utvalgte folk, ønsket å følge verdens sedet og skikket. Når de forlater Herren, blir de mer og mer ivrige etter å oppnå verdslig gunst og anerkjennelse. Kristne mennesker prøver stadig å etterligne dem sam tilber denne verdens gud. Mange hevder at de hat større mulighetet til å øve innflytelse Over verdslige mennesker hvis de hat samkvem med dem og følger deres skikker. Men de som gjør det,

bryter forbindelsen med ham som et kilden til deres styrke. Når de blir verdens venner, blir de Guds fiender. For å oppnå verdslig anerkjennelse gir de avkall på den ufattelige ære som Gud har kalt dem til: å "forkynne hans storverk, han som kalte dem fra mørket til sitt underfulle lys".

Dypt nedtrykt lyttet Samuel til det som folket hadde på hjertet. Men Herren sa til ham; "Lyd deres ord og Sett en konge over dem." Profeten hadde gjort sin plikt og advart dem. Men advarselen var blitt forkastet. Med tungt hjerte sendte han folket horr. Så drog han selv hjem og begynte å forberede den store for fatningsendringen.

Samuels rene liv og uselviske tjeneste var en stadig anklage mot de selvopptatte prester og eldste og mot det stolte og sanselige folket. Han omgav seg ikke med pomp og prakt, men hans verk bar himmelens stempel. Verdens frelser æret ham, og det var under hans veiledning han styrte det hebraiske folk. Men folket var blitt trett av hans fromhet og tjenesteiver. De foraktet den beskjedne måten han utøvet sin myndighet på, og forkastet ham til fordel for en som kunne herske med kongelig autoritet.

Samuels karakter gjenspeilet likheten med Kristus. Det var Frelserens rene liv som vekker Satans vrede. Hans liv var verdens lys. Det avslørte den ondskap som var skjult i menneskehjertet. Det var Kristi hellighet som gjorde at de voldsomste lidenskaper hos falske gudsbekjennere ble retter mot ham. Kristus var ikke omgitt av verdens rikdom og ære. Men de gjerninger han gjorde, viste at han hadde mer makt enn noen jordisk fyrste.

Jødene ventet at Messias skulle bryte undertrykkernes åk. Likevel gav de næring til de samme synder som hadde ført dem under åket. Hvis Kristus hadde dekket over deres synd og rost dem for deres fromhet, ville de ha godtatt ham som konge. Men de ville ikke finne seg i at han fryktløst refset dem for lastene deres. De foraktet en person hvis edle karakter var fullstendig behersket av godhet, renhet og hellighet, og som ikke hatet noe annet enn synd. Slik har det vært gjennom alle tider. Lyset fra himmelen fordømmer alle som ikke vil følge det. Når hyklere føler seg ydmyket over at det finnes mennesker som lever et rent liv og hater synd, blir de Satans redskaper til å plage og forfølge Guds folk. "Alle som vil leve et gudfryktig liv i troen på Kristus Jesus, skal bli forfulgt."'

Selv om det var forutsagt at Israel skulle bli et monarki, forbeholdt Gud seg retten til å utpeke den som skulle være deres konge. Hebreerne hadde så mye respekt for Guds myndighet at de overlot helt og holdent til ham å velge. Valget falt på Saul, sønn av Kis, en mann av Benjamins stamme.

De personlige egenskapene hos den fremtidige fyrsten tilfredsstilte den stolthet som hadde fått dem til å ønske å få en konge. "Det fantes ingen mann blant Israels barn som var vakrere enn han." Han var en staselig og høyreist ung mann som syntes å være den fødte leder. Men på tross av Sauls ytre fortrinn manglet han likevel de verdifulle egenskapene

som kjennetegner sann visdom. I sin oppvekst hadde han ikke lært å tøyle sitt heftige temperament, og han hadde aldri erfart nådens forvandlende kraft.

Saul var sønn av en mektig og velstående høvding. Men i pakt med tidens enkle levesett tok han aktivt del i arbeidet på gården. Da noen av dyrene som tilhørte faren, hadde gått seg vill i fjellet, gikk Saul ut sammen med en tjener for å lete etter dem. I tre dager lette de uten resultat. Da de nærmet seg Rama der Samuel bodde, foreslo tjeneren at de skulle spørre profeten til råds. "Her har jeg hos meg en fjerdedel sekel sølv; den vil jeg gi til Guds-mannen, så sier han oss nok hva vei vi skal gå." Dette var i overensstemmelse med tidens skikk. Når en person henvendte seg til en overordnet, hadde han gjerne med en liten gave som tegn på aktelse.

Da de nærmer seg byen, møtte de noen unge piker som kom for å hente vann, og Spurte dem hvor seeren bodde. De fikk vite at det skulle holdes gudstjeneste, og at profeten alt var på plass. Det skulle foregå ofring "på haugen", og etterpå skulle det holdes offerfest.

I Samuels emberstid hadde det skjedd store forandringer. Da kallet fra Gud kom til ham første gang, hersket det en alminnelig forakt for helligdomstjenesten. Folk "ringeaktet Herrens offer". Men nå ble gudstjenesten holdt i akt og ære over hele landet, og folk viste en markert interesse for tilbedelse og offer tjeneste. Tabernakeltjenesten var det forbi med, og ofringene ble derfor foretatt andre steder. Byene der prestene og levittene holdt til og der folket kom sammen for å få undervisning, ble valgt til dette formå!. Det høyeste sted i disse byene ble gjerne benyttet Som offersted. Derfor ble de kalt offerhauger.

Ved byporten møtte Saul profeten selv. Gud hadde åpenbart for Samuel at han ville møte Israels fremtidige konge på dette tidspunkt. Da de stod overfor hverandre, sa Herren til Samuel: "Se, det er den mann om hvem jeg har sagt til deg: Han skal styre mitt folk." Da sa Saul: "Si meg hvor seeren bor." Til dette svarte Samuel: "Jeg er seeren." Han forsikrer Saul om at de bortkomne dyrene var blitt funnet, og oppfordret ham til å bli der en stund og overvære festen. Samtidig kom han med visse hentydninger om den store livsoppgaven som venter ham. "Hvem tilhører alt det beste i Israel om ikke deg og hele din fars hus?"

Profetens ord gjorde et dypt inntrykk på Saul. Han kunne ikke unngå å legge merke til betydningen av det Som ble sagt, for hele nasjonen var oppsatt på å få en konge. Likevel svarte han ydmykt: "Er jeg ikke en benjaminitt, hører jeg ikke til en av de minste blant Israels stammer, og er ikke min ætt den ringeste av alle ætter i Benjamins stamme? Hvorfor taler du da således til meg?"

Samuel førte ham bort til forsamlingsstedet hvor byens fornemste menn hadde satt hverandre stevne. Han sørger for at Saul fikk hedersplassen, og under måltidet ble det beste Satt frem for ham. Da offerfesten var slutt, invitert Samuel gjesten hjem til seg. Mens de satt på taket av huset og snakket sammen, la Samuel frem for ham de prinsippene som Israel

skulle styres etter. På den måten prøvde han i noen monn å forberede Saul for det stare ansvaret han skulle bære.

Da Saul drog av sted tidlig neste morgen, fulgte profeten ham på veien. Da de var kommer gjennom byen, gav han tjeneten beskjed om å gå i forveien. Så bad han Saul stanse for å ta imot et budskap fra Gud. "Samuel tok en oljekrukke og helte den ut over hans hode, og han kysset ham og sa: Nå har Herren salvet deg til fyrste over sin arv." Som tegn på at Gud stod bak, fortalte Samuel hva Saul ville komme ut for på hjemveien, og forsikret ham om at Guds Ånd ville gjøre ham skikket til den oppgaven som ventet. "Og Herrens Ånd skal komme over deg, så du skal gripes av profetisk hentykkelse . . . og bli til et annet menneske. Når du ser at disse tegn inntreffer, da gjør hva du får leilighet til! For Gud er med deg."

Saul drog videre, og alt det profeten hadde sagt, slo til. Ikke langt fra grensen til Benjamin fikk han vite at dyrene var funnet. På Tabor-sletten møtte han tre menn som skulle til Betel for å tilbe Gud. En av dem bar på tre kje som han skulle ofre. En annen hadde tre brød, og en tredje en flaske vin tilofferfesten. De hilste på Saul som skikk og bruk var, og gav ham to av de tre brødene. Ved Gibea, hans egen hjemby, kom det en flokk profetet som var på vei hjem fra offerhaugen. De sang en lovsang for Herren til musikk fra fløyte og harpe, tromme og sitar. Da Saul møtte dem, kom Guds Ånd også over ham. Han tok del i lovsangen og begynte også å tale profetisk. Han utfoldet en slik veltalenhet og visdom, og tok del i andakten med så inderlig alvor, at de som kjente ham fra før, utbrøt i forbauselse: "Hva er det som har hendt med Kis' sønn? Er også Saul blant profetene?"

Mens Saul tilbad sammen med profetene, fremkalte Den Hellige Ånd en stor forandring hos ham. Renhetens og hellighetens guddommelige lys fordrev mørket i det ugjenfødte hjertet. Han så seg selv slik Gud så ham, og han oppdaget storheten i det som er hellig. Nå skulle han ta kampen opp mot synden og Satan, og det ble klart for ham at han var nødt til å hente all sin styrke hos Gud. Frelsesplanen, som han før hadde sett på som noe tåket og ubestemmelig, stod nå klart for ham. Herren gav ham mot og visdom til å bære det store ansvaret. Han viste ham kilden til nåde og kraft, og gav ham forstand til å fatte Guds krav og sin egen plikt.

Folket hadde ikke fått vite at Saul var blitt salver til konge. Det skulle kunngjøres ved loddtrekning hvem Gud hadde utvalgt. Derfor kalte Samuel folket sammen i Mispa. Først bad han om Guds veiledning. Så fulgte han den høytidelige seremonien som gjaldt i forbindelse med loddkasting. I taushet ventet den store folkemengden på utfallet. I tur og orden ble stammen, slekten og familien utpekt. Og til slutt falt loddet på Saul, sønn av Kis.

Men Saul var ikke til stede. Tanken på det store ansvar han nå skulle bære, overvelder ham slik at han trakk seg tilbake i stillhet. Da de sendte bud etter ham, og han kom tilbake til forsamlingen, så de med stolthet og tilfredsher at han hadde en kongelig holdning og en høyreist skikkelse - "et hode høyere enn alt folket". Selv Samuel utbrøt da han fremstilte

ham fot folker: "Her ser I ham som Herren har utvalgt! Der er ingen som han blant alt folker." Fra den store folkemengden lød der et rungende gledesrop: "Kongen leve!"

Så talte Samuel til tolket om "kongedømmets rett", og la frem de prinsipper som danner grunnlager for denne styreform. Kongen skulle ikke være eneveldig, men rette seg etter ham som stod over alle. Talen Samuel holdt, ble skrevet ned i en bok som inneholdt bestemmelser om kongens privilegier og folkets rettigheter. Selv om folket ikke hadde brydd seg om den advarselen Samuel hadde gitt, og til tross for at han hadde vært nødt til å gi erter fot detes ønske, gjorde han alt han kunne for å verne deres frihet.

Selv om folket stort sett anetkjente Saul som konge, var det en stor gruppe som var imot. De ville ikke finne seg i at kongen skulle tilhøte Benjamins stamme, den minste i Israel, på bekostning av både Juda og Efraim som var de største og mektigste. De nekter å sverge troskap til Saul, eller å gi ham de gaver som skikken krevde. De som hadde vært ivrigst etter å få en konge, nekter nå å anerkjenne den mannen Gud hadde utpekt. Hvert parti hadde sin kandidat som de gjerne ville ha på tronen, og flere av lederne ønsker selv å bli konge. Misunnelsen brente i hjertet på mange av dem. Deres stolte og ærgjerrige anstrengelser hadde resultert i skuffelser og misnøye.

Saul så seg ikke i stand til å overta kongeverdigheten under slike forhold. Han overlot forvaltningen til Samuel, og drog tilbake til Gibea. En gruppe menn fulgte med ham. De var klar over at Gud hadde utpekt ham, og var fast bestemt på å støtte ham. Men han gjorde ikke noe forsøk på å bruke makt for å hevde sin rett til tronen. Hjemme i Benjamins fjelland arbeider han i fred og ro som gårdbruker og overlar til Gud å grunnfeste hans kongedømme.

Ikke lenge etter at Saul var utpekt til konge, gjorde kong Nahas og ammonittene innfall i der landområde som tilhørte stammene øst for Jordan, og truet Jabes-Gilead. Falker i byen prøvde å slutte fred ved å tilby å betale skatt til ammonittene. Der ville den grusomme kongen ikke gå med på uten at han fikk stikke ut der høyre øyer på alle innbyggerne som er varig tegn på sin makt.

Folker i den beleirede byen bad om syv dagers betenkningstid. Dette gikk ammonittene med på fordi de mente at triumfen dermed ville bli så meget større. Straks ble det sendt budbærere fra Jabes for å søke hjelp hos stammene på vestsiden av Jordan. De nådde frem til Gibea, og innbyggerne det ble slått av skrekk over det de fikk høte. Om kvelden da Saul kom hjem fra marken med oksene, hørte han høye klagerop som bat bud om at det hadde skjedd en ulykke. "Hva et det i veien med folket siden de gråter?" sputte han. Da han fikk høre om det forferdelige som var i ferd med å skje, våkner alle de slumrende krefter i ham. Så "kom Guds Ånd over ham. . . . Og han tok et par okset og hugg dem i stykker og sendte stykkene om i hele Israels land med sendebudene og lot si: Den som ikke drar ut etter Saul og Samuel, med hans okser skal det gjøres likedan".

Tre hundre og tretti tusen mann samlet seg på Besek-sletten under Sauls kommando. Straks ble det sendt bud til innbyggerne i den beleirede byen med forsikring om at de kunne vente hjelp neste dag, den dagen da de skulle overgi seg til ammonittene. Om natten drog Saul med hæren i ilmatsj over Jordan og nådde frem til Jabes ved "morgenvakten". Han delte hæren i tre avdelinger slik Gideon hadde gjort, og angrep ammonitterleiren tidlig om morgenen mens de ante fred og ingen fate. Fienden ble grepet av panikk og led et fullstendig nederlag. "Og de som ble tilbake, spredtes, så det ikke ble to sammen tilbake av dem."

Folket beundret Saul for hans snarrådighet og mot og fot den heldige måten han hadde ledet den stOre hæren på. Det var nettopp slike egenskaper Israels folk ønsket at kongen skulle ha, så de kunne stå seg mot andre nasjoner. Nå anerkjente de ham som sin konge. De gav mennesker æren for seieren, og glemte at uten Guds spesielle velsignelse ville deres anstrengelser ha vætt forgjeves.

I seiersrusen var det noen som foreslo at de skulle dtepe dem som ikke hadde villet anerkjenne Sauls myndighet. Men kongen grep inn og sa: "På denne dag skal ingen drepes; fot i dag har Gud hjulpet Israel til seier." Dette viste hvilken karakterforandring som hadde skjedd med Saul. Han gav Gud æren i stedet for å ta den selv, og han tilgav og viste medlidenhet i stedet for å hevne seg. Dette er et ufeilbarlig tegn på at Guds nåde bor i hjertet. Samuel foreslo nå at folket skulle komme sammen i Gilgal fot å stadfeste Sauls kongeverdighet. Dette ble gjort, "og de ofret der takkoffer for Herrens åsyn. Og Saul og alle Israels menn gleder seg der storlig".

Det var i Gilgal at Israel først hadde slått leir i løftets land. Het hadde Gud pålagt Josva å reise tolv stener til minne om den mirakuløse overgangen over Jordan. Her var omskjærelses-ritualet blitt innført på ny. Her hadde de feiret den første påsken etter frafallet ved Kades og etter at ørkenvandringen var slutt. Her hadde høvdingen over Herrens hær åpenbatt seg som leder for Israels fylking. Herfra hadde de drart ut og erobrer Jeriko og siden Ai. Her hadde Akan møtt sin skjebne, og der var på dette steder de hadde sluttet pakt med gibeonittene, til skade for seg selv fordi de hadde forsømt å be Gud om veiledning. Nå stod Samuel og Saul på denne sletten som var så rik på minner. Da hylningsropene hadde stilner av, holdt den gamle profeten sin avskjedstale som nasjonens leder.

"Nå har jeg lydt eder i alt hva I har sagt til meg, og satt en konge over eder. Så har I nå kongen til fører for eder; men jeg er gammel og grå. . . . Jeg har vært fører for eder fra min ungdom like til denne dag. Her står jeg! Vitne nå mot meg for Herren og for hans salvede: Er der noen jeg har fratatt hans okse eller hans asen? Er der noen jeg har gjort urert mot eller undertrykket? Er der noen jeg har tatt imor gaver av, så jeg skulle lukke mine øyne til for noe? Om så er, vil jeg gi eder vederlag for der." Folket svarte med en røst: "Du har ikke gjort urett mor oss og ikke undertrykt oss og ikke tatt imot noe av noen."

Samuel prøvde ikke å rettferdiggjøre sin egen handlemåte. Han hadde tidligere kunngjort de prinsippene som skulle gjelde for både kongen og folket. Nå brukte han seg selv som eksempel for å gi ordene enda større vekt. Helt fra barnsben hadde han vært knyttet til Guds verk, og i hele sitt lange liv hadde han hatt en ting i tanke - Guds ære og Israels beste.

Før Israel kunne ha håp om fremgang, måtte de angre sin synd overfor Gud. På grunn av synd hadde de mister troen på Gud, og hadde ikke lenger noen klar forståelse av hans makt og visdom til å lede nasjonen. De hadde tapt tilliten til at han var i stand til å føre sin egen sak frem til seier. De kunne ikke oppnå virkelig fred før de hadde innsett og bekjent den spesielle synden de hadde gjort seg skyldige i. De hadde sagt at de ønsket en konge til å dømme mellom dem og til å føre krigene deres.

Samuel minnet dem om deres historie helt fra den dagen da Gud førte dem ut av Egypt. Kongenes konge hadde gått foran dem og ført deres kriger. På grunn av synd hadde de ofte kommer i fiendens vold. Men så snart de vendte seg bort fra sin onde vei, sendte Gud en befrier. Han hadde kalt Gideon og Barak. "Så sendte Herren. . . Jefta og Samuel og reddet eder av eders fienders hånd rundt omkring, så I kunne bo trygt." Men når faren truet, hadde de likevel sagt: "En konge skal råde over oss." Og det til tross for at "Herren eders Gud var eders konge".

Så fortsatte Samuel: "Kom da nå frem og se den store gjerning som Herren vil gjøre for eders øyne! Er det ikke nå hvetehøstens tid? Jeg vil rope til Herren, og han skal sende torden og regn. Kjenn da og se at eders ondskap er stor, den som I har gjort for Herrens øyne ved å kreve en konge! Så ropte Samnel til Herren, og samme dag sendte Herren torden og regn."

Det regnet ikke under hvetehøsten i mai og juni. Himmelen var skyfri, og luften var klar og mild. Da det fryktelige uværet brøt løs på denne årstiden, ble alle grepet av frykt, og de bekjente den spesielle synden de hadde gjort seg skyldige i. "Og alt folket Sa til Samuel: Bed for dine tjenere til Herren din Gud, så vi ikke skal dø fordi vi til alle våre synder har lagt den misgjerning å kreve en konge."

Samuel overlot ikke folket til mismot, for det ville ha hindret ethvert forsøk på å fremkalle en forandring til det bedre. Satan ville ha fått dem til å tro at Gud var nådeløs og streng, og de ville ha blitt utsatt for mangfoldige fristelser. Gud er nådig og barmhjertig, alltid rede til å vise godhet mot sitt folk når de lyder ham. Slik lød Guds budskap gjennom hans tjener: "Frykt ikke! I har gjort alt dette onde; men vik nå bare ikke fra Herren, men tjen Herren av hele eders hjerte! Vik ikke av! For da måtte I følge de tomme avguder, som ikke kan gagne og ikke redde, fordi de er bate tomhet. For Herren vil for sitt store navns skyld ikke forlate sitt folk"

Samuel sa ingenting om den ringeakt som folket hadde vist ham. Han bebreidet dem ikke fordi han bate hadde fått utakk for sin lange og oppofrende tjeneste. Derimot forsikret

han dem om at han fortsatt ville være levende interessert i deres ve og vel: "Det være langt fra meg å synde mot Herren ved å holde opp med å be for eder; og jeg vil lære eder den gode og rette vei. Frykt bare Herren og tjen ham i sannhet, av hele eders hjerte! Se hvor store ting han har gjort for eder! Men gjør I det som ondt er, da skal både I og eders konge bli bortrykket."

neste kapitel

Kapitel 61 - Krig med filistrene

Etter det store folkemøtet i Gilgal oppløsre Saul den store hæren han hadde mobiliserr for å slå ammonittene. Han beholdt bare to rusen mann under sin kommando i Mikmas, mens tusen mann skulle være stasjonert i Gibea under sønnen Jonatans ledelse. Her gjorde Saul en alvorlig feil. Hæren hadde fått nytt håp og mor etter seieren, og hvis Saul straks hadde rart kampen opp mot andre fiender, kuone det hatt avgjørende betydning for nasjonens frihet.

Men filistrene var hele tiden i full aktivitet. Siden nederlaget ved Eben-Eser hadde de beholdt enkelte fjellfesrninger innenfor Israels område. Nå satte de seg fast i selve hjerter av landet. Filistrene var lange overlegne både når det gjaldt våpen og utstyr. Så lenge undertrykkelsen varte, forsøkte de å øke sin makt ved å forby israelittene å smi jern for at de ikke skulle lage krigsvåpen. Etter fredsslutningen mårte hebreerne fortsatt ry til filistrenes garnisoner når de skulle ha utført den slags arbeid. Israel hadde i stort monn forsømt å skaffe seg krigsvåpen. Dels skyldtes der trang til makelighet, dels mangel på kamp moral som følge av langvarig undertrykkelse. Når de gikk i krig, brukte de buer og slynger. Slike redskaper kunne israelittene skaffe seg. Men det var bare Saul og Jonatan som hadde spyd og sverd.

Det var ikke før enn i det annet åt av Sauls regjering at det ble gjort noe forsøk på å slå filistrene. Det var kongesønnen Jonatan som først slo til da han erobret garnisonen i Geba. Filistrene var opprørt over dette nederlaget og gjorde seg klar til et lynangrep mot Israel. Krigstromperene gjallet nå utover hele landet med kunngjøring om mobilisering av alle våpenføre menn, også fra stammene på den andre siden av Jordan. De skulle samles i Gilgal, og folket møtte villig frem. Filistrene hadde samler en veldig hær ved Mikmas "tretti tusen vogner og seks tusen hestfolk, og fotfolk så mange som sanden ved havets bredd". Da nyheten om dette nådde Saul og hans hær ved Gilgal, ble folket skremt ved tanken på de veldige styrkene de skulle kjempe mot. De var ikke forberedt på krig, og mange var så vettSkremte at de ikke våget å møte fienden. Noen satte over Jordan, andre gjemte seg i huler og jordganger mellom de mange steinknausene. Da tiden for angrepet nærmet seg, var det stadig flere som deserterte. De som ble igjen, fryktet det verste.

Da Saul ble salvet til konge, hadde Samuel gitt ham uttrykkelig rettledning om hva han skulle gjøre. "Gå du før meg ned til Gilgal, så skal jeg komme ned til deg for å ofre brennoffer og takkoffer; syv dager skal du bie, inntil jeg kommer ned til deg, og da skal jeg la deg få vite hva du skal gjøre."

Saul ble værende der dag etter dag, men han gjorde ikke noe for å sette mot i folket og få dem til å stole på Gud. Før utløpet av den fristen som profeten hadde satt, ble Saul utålmodig fordi det tok så lang tid før Samuel innfant seg, og han ble mismodig på grunn av

den vanskelige situasjonen. Han skulle ha forberedt folket til den gudstjenesten som Samuel kom for å holde. I stedet gav han etter for vantro og frykt. Det var svært viktig å ofre i forbindelse med gudstjenesten. Gud krevde at hans folk skulle ransake seg selv og angre sin synd, før han kunne ta imot offergaven og velsigne deres anstrengelser for å overvinne fienden. Men Saul var blitt utålmodig, og i steder for å be Gud om hjelp, venter folket at kongen skulle gå i spissen og lede dem.

Likevel viste Herren fremdeles omsorg for dem. Han ville ikke utsette dem for de ulykker som ville vært uunngåelige hvis de bare skulle ha stolt på menneskelig makt. Han lot dem møte vanskeligheter for at de skulle innse hvor tåpelig det er å stole på mennesker, og i stedet vende seg til ham som alene kunne hjelpe dem. Nå skulle Saul stå sin prøve. Det skulle vise seg om han ville stole på Gud og vente tålmodig, slik Gud hadde bedt ham om. Dette ville vise om han var i stand til å lede folket i kritiske situasjoner, eller om han ville vakle og dermed være uskikket til å bære det hellige ansvar Gud hadde lagt på ham. Ville kongen som Israel hadde bedt om, være lydhør overfor kongenes konge? Ville han få de motløse soldatene til å vende oppmerksomheten mot ham som alltid har makt til å hjelpe og utfri?

Saul ble stadig mer utålmodig fordi Samuel ikke kom. Han mente at profetens fravær var årsaken til at soldatene var motløse og deserterte. Da tidsfristen var ute, hadde profeten enda ikke vist seg. Gud hadde med hensikt oppholdt sin tjener. Nå kunne Saul ikke lenger beherske sitt rastløse, impulsive sinn. Han følte at noe måtte gjøres for å dempe frykten hos folket. Derfor besluttet han å kalle folket sammen til gudstjeneste for å ofre til Herren og be om hans hjelp. Men Gud hadde bestemt at bare de som var spesielt innviet til denne gjerning, skulle forrette offertjenesten. Likevel befalte Saul: "Kom hit til meg med brennofferet og takkofrene!" I full krigsrustning gikk han frem til alteret og ofrer til Gud.

"Men da han vel hadde ofret brennofferet, da kom Samuel, og Saul gikk ut imot ham for å hilse på ham." Samuel så straks at Saul hadde trosset det klare pålegg han hadde fått. Gjennom profeten hadde Herren sagt at han på denne tid ville åpenbare hva Israel skulle gjøre i denne krisesituasjonen. Hvis Saul hadde oppfylt vilkårene for den hjelp Gud hadde lovet, ville Herren på mirakuløs måte ha utfridd Israel ved hjelp av de få som var tro mot kongen. Men Saul var så tilfreds med seg selv og det han hadde gjort, at han gikk for å møte profeten i den tro at han fortjente ros. Samuels ansikt var preget av uro og bekymring da han Spurte Saul: "Hva har du gjort?" Men Saul forsøkre å unn skylde sin formastelige handlemåte: "Da jeg så at folket spredte seg og forlot meg, og du ikke kom til den fastsatte tid, og filistrene samlet seg ved Mikmas, så tenkte jeg: Nå drar filistrene ned mot meg til Gilgal, og jeg har ennå ikke bønnfalt Herren, og jeg tok mot til meg og ofret brennofferet."

"Da sa Samuel til Saul: Du har båret deg dårlig at, du har ikke holdt der bud som Herren din Gud gav deg; ellers hadde Herren nå stadfestet ditt konge dømme over Israel for all tid. Men nå skal ditt kongedømme ikke stå ved makt; Herren har søkt seg ut en mann

etter sitt hjerte, og ham har Herren utsett til fyrste over sitt folk. . . . Så gjorde Samuel seg rede og drog fra Gilgal opp til Gibea i Benjamin."

Enten kunne Israel ikke lenger være Guds folk, eller også måtte det prinsippet som dannet grunnlaget for kongedømmet, holdes i hevd, slik at Gud fikk lede nasjonen. Hvis Israel ville tilhøre Herren helt og fullt og la de menneskelige og jordiske ønsker være underlagt Guds vilje, kunne han fortsatt være deres leder. Så lenge kongen og folket gav seg inn under Guds ledelse, kunne han være deres vern og verge. Kongedømmet i Israel kunne aldri lykkes hvis de ikke helt og fullt anerkjente Gud som øverste myndighet.

Hvis Saul hadde tatt hensyn til Guds krav i denne krisesituasjonen, kunne Gud ha utført sin hensikt gjennom ham. Men han sviktet, og viste dermed at han var uskikket til å lede folket på Guds vegne. Han ville ha ført Israel på avveier og latt sin egen vilje rå i steder for Guds vilje. Hadde Saul vært tro, ville hans kongedømme ha blitt grunnfestet for fremtiden. Men fordi han svikter, måtte Gud gjennomføre sine planer gjennom en annen. Makten måtte overlates til en Som ville regjere i samsvar med Herrens vilje.

Vi har ingen anelse om hvor mye som står på spill når Gud setter er menneske på prøve. Vi kan bare føle oss trygge når vi viser ubetinget lydighet mot Guds ord. Alle hans løfter er gitt på betingelse av tro og lydigher. Dersom vi ikke retter oss etter hans påbud, går vi glipp av de rike velsignelser han har gitt løfre om i sitt ord. Vi bør ikke følge våre innskytelser eller feste lit til menneskers dømmekraft. I steder bør vi finne ut hva som er Guds åpenbarte vilje, og rette oss etter hans uttrykkelige befalinger uren hensyn til forholdene omkring oss. Gud vil ta ansvarer for utfaller. Hvis vi trofast følger hans ord, kan vi i prøvens stund bevise for både mennesker og engler at Herren kan stole på oss, og at vi vil gjøre hans vilje, ære hans navn og være til velsignelse for hans folk selv under vanskelige forhold.

Saul hadde pådratt seg Guds mishag. Likevel ydmyker han seg ikke. Han prøvde å oppveie sin mangel på gudsfrykt ved å utføre de religiøse seremoniene med stor iver. Saul var fullt klar over at Israel hadde lidd nederlag da Hofni og Pinehas bar Guds ark inn i leiren. Likevel sendte han bud etter den hellige arken og prestene som gjorde tjeneste. Hvis han med dette kunne sette mot i folket, håpet han å kunne samle hæren og ta opp kampen med filistrene. Han ville skille lag med Samuel og greie seg uten ham. På den måten ville han bli spart for proferens kritikk og irertesettelse som han satte liten pris på.

Gud hadde gitt Saul Den Hellige Ånd for å opplyse og bløtgjøre ham. Herrens profet hadde trofast veiledet og irettesatt ham. Likevel handler han helt forkjært. Historien omkring Israels første konge er et sørgelig eksempel på hvilken makt feilakrige ungdomsvaner har. Saul hverken elsket eller frykret Gud i sin ungdom. Fordi han ikke hadde lært å beherske sitt heftige sinn, var han alltid parar til å gjøre opprør mor Guds myndighet. De som i unge år har en hellig ærbødighet for Guds vilje, og Som gjør sin plikt med troskap, er skikker til å bære større ansvar senere i liver. Man kan ikke i årevis misbruke de evner og krefter man

har fåtr, og så vente å kunne gjøre fullgod innsats på helt motsatte områder om man velger å endre livskurs.

Saul prøvde forgjeves å sette mot i folket. Hæren var redusert til seks hundre mann. Derfor forlot han Gilgal og vendte tilbake til festningen ved Geba som han nylig hadde erobrer fra filistrene. Denne festningen lå på sørsiden av en dyp, ulendt dal eller kløft, noen få kilometer nord for der stedet der Jerusalem nå ligger. Filistrene hadde slått leir i Mikmas på nordsiden av denne kløften. Herfra drog mindre enheter ut for å plyndre lander.

Gud tillot at forholdene utvikler seg til en krise for å straffe Saul for hans onde handlinger og lære folket ydmykhet og tro. Sauls formastelige ofring hadde vært en åpenbar synd. Derfor ville ikke Herren gi ham æren av å ha vunnet over filistrene. I steder valgte han Jonatan, kongens gudfryktige sønn, som redskap til å befri Israel. Etter en guddommelig innskytelse foreslo Jonatan for sin våpenbærer at de i hemmelighet skulle angripe fiendens leir. "Kanskje Herren gjør noe for oss; for intet hindter Herren fra å frelse, enten det er ved mange eller ved få."

Våpenbæreren som også var en troens og bønnens mann, gikk med på planen. I hemmeligher forlot de leiren for at ikke noen skulle hindre dem. Da de hadde bedt inderlig til ham som hadde ledet fedrene, ble de enige Om et tegn som skulle vise hvordan de skulle gå frem. De gikk ned i fjellkløften Som skilte de to hærene, og listet seg varsomt fremover i skyggen av fjellet ned i dalen, delvis skjult bak jordhauger og steinknauser.

Da de nærmet seg fiendens festning, ble de oppdager, og filistrene Sa hånlig; "Se, der kommer hebreerne ut fra hulene som de har skjult seg i." Så ropte de ned til dem; "Kom opp til oss, så skal vi si eder noe." Hensikten var å straffe de to israelittene for deres dristighet. Det var nettopp denne utfordringen Jonatan og våpenbæreren hadde avtalt som tegn på at Herren ville la planen lykkes. De to krigsmennene valgte en hemmelig sti der filistrene ikke kunne se dem. Så klatret de opp på toppen av en fjellknaus Som var regnet fot å være utilgjengelig, og var derfor nesten ubevoktet. På den måten trengte de seg inn i fiendens egen leir og slo ned vaktene. De ble fullstendig overrumplet og lamslått og gjorde ingen motstand.

Engler fra himmelen beskyttet Jonatan og hans ledsager. De kjempet side om side med dem, og filistrene ble slått. Jorden skalv som om en veldig hær av ryttete og krigsvogner nærmet seg. Jonatan forstod at det var er tegn på at Gud hjalp dem. Selv filistrene visste med seg selv at Gud var i ferd med å befri Istael. Hele hæren ble gtepet av redsel, både de som var ute i felten og de i fjellfestningen. I forvirringen begynte filistrene å drepe hverandre fordi de tok sine egne menn for å være fiendtlige soldater.

Krigslarmen kunne tydelig høres i Istaels leir. Kongens vaktmannskap rapporterte at filistrenes hær var i oppløsning, og at den stadig skrumpet inn. Ennå var ingen klar over at noen av israelittenes soldater hadde forlatt leiren. Men da de undersøkte saken, fant de ut at

Jonatan og våpenbæreren hans var borte. Da Saul så at filisttene ble drever tilbake, drog han med hele hæren ut mot fienden. De hebreere som hadde gått over til fienden, vendte seg nå mot dem. Mange israelittiske soldater som hadde holdt seg skjult, kom nå frem fra gjemmestedene, og mens filistrene flyktet, gjorde Sauls hær ende på dem. Saul var oppsatt på å utnytte situasjonen til der ytterste. Han forbød endog soldarene å smake mat hele dagen, og stadfestet fotbudet med en høytidelig ed: "Forbannet være den mann som nyter noen mat innen aften, før jeg får hevnet meg på mine fiender!" Seieren var allerede sikret uten at Saul var klar over det eller hadde bidratt til det. Men nå håpet han å kunne utmerke seg ved å tilintetgjøre resten av hæren.

Det var Sauls ærgjerrighet som fikk ham til å forby folket å spise. Det viste at kongen var likeglad med folketS tarv når det kom på tvers av hans egen trang til selvopphøyelse. Når han stadfestet forbudet med en høytidelig ed, viste det at han var både hensynsløs og ubetenksom. Selve ordlyden viser at Saul prøvde å ære seg selv i stedet for å gi Gud æren. Det viktige for ham var ikke at Gud fikk uskadeliggjøre motStanderne, men at "jeg får hevnet meg på mine fiender". Denne instruks resulterte i at folket ble forledet til å overtre et guddommelig pålegg. De hadde kjempet hele dagen og var utmattet av sult. Ikke før var tidsfristen ute, så kastet de seg over byttet og spiste kjøttet med blodet i. Dermed overtrådte de forbudet mot å spise blod.

Jonatan hadde ikke hørt kongens befaling, og i løpet av dagen kom han til å overtre forbudet da han spiste litt honning mens han gikk gjennom en skog. Om kvelden fikk Saul vite dette. Han hadde kunngjort at overtredelse ville bli straffet med døden, men Jonatan hadde ikke gjort det med vilje. Ved et mirakel hadde Gud bevart hans liv og benyttet ham som et middel til å utfri Israel. Likevel kunngjorde Saul at dommen skulle fullbyrdes. Hvis Saul hadde spart sønnens liv, ville det ha vært å innrømme at han hadde gjort feil da han traff den overilte beslutningen. Dette ville ha såret hans stolthet. Derfor kunngjorde han den fryktelige dommen: "Gud la det gå meg ille både nå og siden om du ikke nå skal dø, Jonatan."

Saul kunne ikke gjøre krav på noen ære for den seier som var vunnet. Nå håpet han å bli æret for sin beslutning om å holde den eden han hadde avlagt. Selv om det skulle koste sønnen livet, ville han gjøre det klart for sine undersåtter at kongens autoritet måtte opprettholdes. I Gilgal kort tid i forveien hadde Saul dristet seg til å utføre prestetjeneste stikk i strid med Guds befaling. Da Samuel siden irettesatte ham, prøvde han hårdnakket å rettferdiggjøre sin handlemåte. Nå var hans egen befaling blitt tilsidesatt. Men den var urimelig, og den var blitt overtrådt av vanvare. Likevel dømte kongen sin sønn til døden.

Men folket ville ikke gå med på at dommen skulle fullbyrdes. De trosset kongens vrede og sa: "Skulle Jonatan dø, han som har vunnet denne store seier i Israel? Langt derifra. Så sant Herren lever, skal det ikke falle et hår av hans hode til jorden; for med Guds hjelp har

han gjort sin gjerning i dag." Den stolte kongen våget ikke å gå imot denne enstemmige kjennelse, og Jonatans liv ble Spart.

Saul kunne ikke unngå å legge merke til at sønnen ble fotetrukket fremfor ham selv både av folket og av Herren. At Jonatans liv ble spart, var en alvorlig itettesettelse til kongen for hans overilre beslutning. Han hadde en forutanelse om at forbanneisen ville falle tilbake på ham selv. Han fortsatte ikke krigen mot filisttene, men vendte hjem tungsindig og misfornøyd.

De som er mest ivrige etter å rettferdiggjøre seg selv og unnskylde sin egen synd, er ofte de første til å dømme og fordømme andre. I likhet med Saul er det mange som pådrar seg Guds mishag, men de avviser alle råd og forakter tilrettevisning. Selv om de er fullt klar over at Herren ikke er med dem, nekter de å innrømme at de selv er skyld i vanskelighetene. De er stolte og skrytende, samtidig som de er ubarmhjertige i sin dom over andre som egentlig er langt bedre enn de selv. Slike egenmektige dommere burde tenke over Kristi ord: "Dere skal selv dømmes etter den dom dere feller over andre, og der skal måles opp for dere i det målet dere selv bruker."

Det hender ofte at de Som prøver å opphøye seg selv, kommer i situasjoner hvor de åpenbarer sin sanne karakter. Slik var det med Saul. Hans egen fremferd overbeviste folk om at kongelig ære og myndighet betydde mer for ham enn rettferdighet, barmhjertighet og godhet. På den måten lærte folket å forstå at de hadde båret seg ille at da de vraket den styreform Gud hadde gitt dem. De hadde forkastet den gudfryktige profeten som ved sine bønner hadde brakt himmelens velsignelser over dem. I stedet hadde de foretrukket en konge som i sin blinde nidkjærhet hadde bedt om at en forbannelse måtte ramme dem.

Hvis ikke Israels menn hadde grepet inn for å redde Jonatans liv, ville deres befrier ha blitt drept på kongens befaling. Det må ha vært med bange anelser de fra da av fulgte Saul. Bittert må det ha vært å tenke på at de selv hadde sørget for at han kom på tronen. Herren bærer lenge over med menneskenes selvrådighet, og gir dem alle anledning til å erkjenne sin synd og avstå fra den. Men selv om han tilsynelatende er med dem som tilsidesetter hans vilje og forakter hans advarsler, vil han avsløre deres dårskap når tiden kommer.

neste kapitel

Kapitel 62 - Sauls fatale feilgrep

Saul bestod ikke trosprøven i den kritiske situasjon i Gilgal. Han hadde brakt vanære over gudstjenesten, men skaden var ikke ugjenkallelig. Herren ville gi ham en ny anledning til å lære å stole ubetinget på hans ord og rette seg etter hans befalinget.

Da profeten itettesatte Saul i Gilgal, kunne han ikke innse at han hadde begått noen stor synd. Han mente at han var blitt urettfetdig behandlet, og forsøkte å forsvare sin handlemåte og unnskylde sine feiltrinn. Fra den stund hadde han liten forbindelse med profeten. Samuel elsket Saul som sin egen sønn. Saul på sin side hadde hatt stor respekt for profeten, midt i all sin ungdommelige uvørenhet. Men han mislikte Samuels irettesettelser og prøvde såvidt mulig å unngå ham.

Men Herren sendte sin tjener til Saul med et nytt budskap. Ved å være lydig kunne han ennå vise at han ville være tro mot Gud og verdig til å lede Israel. Samuel oppsøkte kongen og overbrakte budskapet fra Herren. For at kongen skulle forstå hvor viktig det var at han etterkom befalingen, gjorde Samuel det klart at han talte med den samme myndighet Som da han hadde kalt Saul til å være konge. Slik lød profetens ord: "Så sier Herren, hærskarenes Gud: Jeg vil hjemsøke Amalek for det han gjorde mot Israel, at han la seg i veien for ham da han drog opp fra Egypten. Gå nå avsted og slå Amalek, og slå med bann alt hva hans er; spar ham ikke, men drep både mann og kvinne, både barn og die barn, både okse og får, både kamel og asell."

Amalekittene hadde vært de første til å føre krig mot Israel i ørkenen. Denne synd, i tillegg til deres fordervelige avguderi, førre til at Herren uttalte dommen over dem. Gud hadde påbudt at bererningen om deres grusomhet mot Israel skulle skrives ned, og befalingen lød slik: "Da skal du utslette minnet om Amalek over hele jorden. Glem ikke det! "

Fullbyrdelsen av denne dommen var blitt utsatt i fire hundre år, men amalekittene hadde ikke vendt seg bort fra sine synder. Herren visste at dette onde folket ikke ville vike tilbake for å utrydde hans eget folk og fjerne tilbedelsen av den sanne Gud. Etter den lange utsettelsen var tiden nå kommet da dommen skulle fullbyrdes.

Når Gud bærer over med de ugudelige, forherder de seg. Men selv om straffen lar vente på seg, er den like sikker og like hard. "For Herren skal reise seg likesom ved Perasim-fjellet, Som i dalen ved Gibeon skal han vredes, for å gjøre sin gjerning, en underlig gjerning, og utrette sitt arbeid, et uhørt arbeid."

For den barmhjertige Gud er det en fremmed handling å måtte straffe. "Så sant jeg lever, sier Herren, Israels Gud, jeg har ikke behag i den ugudeliges død, men at den ugudelige vender om fra sin ferd og lever. Vend om, vend om fra eders onde veier! Hvorfor

vil I dø, Israels hus." "Herren er en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunnhet og sannhet. .. . Han forlater misgjerning og overtredelse og synd, men han lar ikke den skyldige ustraffet."

Selv om Herren ikke finner behag i å ta hevn, vil han fullbyrde dommen over dem som overtrer hans lov. Han er nødt til å gjøre det for å forhindre at jordens innbyggere blir totalt fordervet og går helt til grunne. For å kunne frelse noen, må han utslette dem som er blitt forherdet i synd. "Herren er langmodig, men han er stor i kraft, og ustraffet lar han aldri den skyldige være."' Med ubønnhørlig rettferdighet vil han hevde lovens krav mot dem Som tramper på hans bud.' At Gud nøler med å la rettferdigheten skje fyllest, vitner om syndens alvorlige karakter og den fryktelige gjengjeldelsen som venter overtrederen.

Men selv om Gud straffer, unnlot han ikke å vise nåde. Amalekittene skulle ødelegges. Men kenittene som bodde midt iblant dem, ble spart. Heller ikke dette folket hadde helt kvittet seg med avgudsdyrkelse. Men de tilbad Gud og var vennligsinnet mot Israel. Hobab, svoger av Moses, hørre til denne stammen. Han hadde vært med israelittene på reisen gjennom ørkenen, og med sitt kjennskap til landet hadde han gitt dem verdifull bistand.

Etter seieren over filistrene ved Mikroas hadde Saul ført krig mot Moab, Ammon og Edom og mot amalekittene og filistrene. Hver gang han drog i krig, vant han nye seire. Da han fikk beskjed om å dra ut mot amalekittene, gjorde han hæren kampklar. Hans egen stilling ble styrket ved at prestene stod på hans side, og da krigssignalet lød, flokket israelittene seg under hans fane. De skulle ikke gå til krig for å høste ære til seg selv, og de skulle heller ikke ta noe bytte fra fienden. De skulle dra i krig bare fordi Gud hadde befalt det og for å fullbyrde dommen over amalekittene. Gud ville at alle nasjoner skulle være vitne til straffedommen over det folket som hadde trosset hans overhøyhet, og at den ble fullbyrdet gjem om det folket som de hadde foraktet.

"Saul slo amalekittene og forfulgte dem fra Havila til bortimot Sur, som ligger østenfor Egypten. Og han tok Agag, Amaleks konge, levende til fange, og alt folket slo han med bann og drepte dem med sverdets egg. Men Saul og folket sparte Agag og det beste og det nestbeste av småfeet og storfeet og lammene - alt som så godt ut - og ville ikke slå dem med bann; men alt det feet som var ringe og usselr, det slo de med bann."

Denne seieren over amalekittene var den største Saul noensinne hadde vunnet, og nå ble stoltheten, som var den største fare i hans liv, vekket til live igjen. Han etterkom bare delvis Guds befaling om å gjøre ende på hans fiender. Saul var oppsatt på å kaste mest mulig glans over triumftoget. Derfor fulgte han skikken blant nabofolkene, og tok Agag, den barbariske kriger kongen over amalekittene, til fange. Folket forsynte seg med det beste av storfeet og småfeet og arbeidsdyrene, og unnskyldte sin synd med at de ville ofre dyrene til Herren. Planen var å ofre disse dyrene for å spare deres eget kveg.

Dette var den siste prøven Saul ble stilt på. Hans forakt for Guds vilje viste igjen at han var oppsatt på å herske egenmektig. Derfor kunne han ikke lenger være konge og regjere på Guds vegne. Mens Saulog hans hær drog tilbake i seiersrus, hersket det dyp sorg hjemme hos profeten Samuel. Han hadde mottatt et budskap fra Herren som fordømte kongens handlemåte: "Jeg angrer at jeg har gjort Saul til konge, for han har vendt seg bort fra meg og ikke holdt seg etter mine ord." Profeten sørget dypt over den måten den opprørske kongen hadde handlet på, og han gråt og bad hele natten om at Gud ville omgjøre den fryktelige dommen.

Gud angrer ikke på samme måte som et menneske. "Og Israels trofaste Gud lyver ikke og angrer ikke; for han er ikke et menneske, så han skulle angre." Når et menneske angrer, er det uttrykk for sinnsforandring. Anger hos Gud betyr at forholdene og omstendighetene er endret. Menneskene kan forandre sitt forhold til Gud ved å rette seg erter de vilkår han har satt for å velsigne dem, eller de kan opptre slik at de stiller seg utenfor samfunnet med ham. Men Herren "er i går og i dag den samme, ja til evig tid". På grunn av ulydighet endrer Saul sitt forhold til Gud. Men betingelsene for å bli antatt av Gud var uendret. Hans krav var fremdeles de samme. Hos "lysenes Far" er det "ingen forandring eller veksling mellom lys og mørke."

Med tungt hjerte drog profeten ut neste morgen for å møte den villfarne kongen. Samuel håpet at Saul ville gå i seg selv og innse sin synd, og at han ville angre og ydmyke seg så Gud igjen kunne anerkjenne ham. Men når det første skritt er tatt på ulydighetens vei, er det lett å gå videre i overtredelse. Så fornedret var Saul blirr på grunn av ulydighet, at han gikk for å møte Samuel med en løgn på leppene. Han utbrøt: "Velsignet være du av Herren' Jeg har holdt meg etter Herrens ord."

Lyden som nådde profetens ører, motsa de ordene den troløse kongen hadde uttalt. Derfor spurte han: "Hva er da dette for breking av småfe som lyder for mine ører, og hva er det for brøl av storfe jeg hører?" Til dette svarte Saul: "De har ført dem med fra amalekittene; for folket sparre det beste av småfeet og av storfeet for å ofre det til Herren din Gud; men resten har vi slått med bann." Folket hadde holdt seg etter Sauls ordre. Men for å redde skinnet gav han dem skylden for sin egen ulydighet.

Det gikk hardt inn på Samuel at Saul var blitt forkastet. Han mårre overbringe budskapet i nærvær av den stolte hæren som jublet over en seier som kongen fikk æren for. For Saul hadde ikke fortalt at det var Gud som hadde gitt Israel seier. Da profeten så rekkevidden av Sauls egenrådige handlemåte, ble han fylt av hellig harme over at han som Gud hadde vist så stor ære, kunne motsette seg Guds befaling og lede Israel ut i synd.

Samuel lot seg ikke føre bak lyset av kongen. Med en blanding av sorg og harme utbrøt han: "Hold opp, så vil jeg forkynne deg hva Herren har talt til meg i natt. . .. Da du var ringe i egne øyne, ble du hode for Israels stammer, og Herren salvet deg til konge over Israel." Så gjentok han befalingen angående Amalek og bad om en forklaring på kongens ulydighet.

Saul fortsatte med å rettferdiggjøre seg selv. "Jeg har lydt Herrens ord og har gått den vei Herren sendte meg; jeg har førr Agag, Amaleks konge, hit og slått Amalek med bann. Men folket tok av hærfanget småfe og storfe, det ypperste av det bannlyste, for å ofre det til Herren din Gud i Gilgal." Med strenge og høytidelige ord feiet profeten disse løgner og tilsnikelser til side og kunngjorde den ugjenkallelige dommen: "Har vel Herren like så meget behag i brennoffer og slaktoffer som i lydighet mor Herrens ord? Nei, lydighet er bedre enn slaktoffer, hørsomhet bedre enn fetter av været; for gjenstridighet er ikke bedre enn trolldoms-synd, og trossighet er som avgudsdyrkelse. Fordi du har forkastet Herrens ord, har han forkastet deg, så du ikke skal være konge."

Da kongen hørte denne forferdelige dom, utbrøt han; "Jeg har syndet; jeg har overtrådt Herrens bud og dine ord; for jeg var redd folket og gav etter for dem." Da Saul hørte fordømmelsen fra profeten, ble han skremt og innrømmet sin skyld som han hårdnakket hadde nektet tidligere. Men han fortsatte med å legge skylden på folket og påstod at det var av frykt for dem at han hadde syndet.

Det var ikke sorg over synden, men frykt for straffen som fikk Israels konge til å bønnfalle Samuel; "Men forlat meg nå min synd og vend tilbake med meg, for at jeg kan tilbe Herren." Hvis Saul hadde vist sann anger, ville han ha bekjent sin synd offentlig. Men det viktigste for ham var å opprettholde sin myndighet og sikre seg folkets fortsatte troskap. Han var interessert i den ære det gav at Samuel fulgte med ham, for det ville styrke hans egen innflytelse over folket.

"Jeg vil ikke vende tilbake med deg; for du har forkastet Herrens ord, og så har Herren forkastet deg, så du ikke skal være konge over Israel." Ider Samuel snudde seg for å gå sin vei, grep kongen i fortvilelse fatt i kappen hans for å holde ham tilbake. Men kappen revnet i hendene på ham. Da erklærte Samuel; "Herren har i dag revet kongedømmet over Israel fra deg og gitt det til en annen, som er bedre enn du."

Saul var mer urolig over at Samuel tok avstand fra ham, enn at han selv hadde vakt Guds mishag. Han visste at folket hadde mer tillit til profeten enn til ham selv, og han følte at der ville bli uråd for ham å hevde sin autoritet hvis Gud nå bestemte at en ny konge skulle salves. Han var redd for at det srraks ville bryte ut oppstand dersom Samuel vendte ham ryggen. Derfor tryglet han nå profeten om å vise ham den ære overfor de eldste eig folket at han ville overvære gudstjenesten. Gud tilskyndet Samuel til å etterkomme kongens ønske for å hindre at det brør ut oppstand. Men han var bare en taus tilskuer til gudstjenesten.

Det gjenstod en hard og fryktelig rertshandling. I hele folkets påsyn måtte Samuel hevde Guds ære og fordømme Sauls handlemåte. Han bød at amalekittenes konge skulle føres frem for ham. Agag var den minst skyldfrie og den mest ubarmhjertige av dem som Israel hadde overvunnet. Han hatet Guds folk og hadde prøvd å utrydde dem. Han var også den som hadde vært ivrigst etter å fremme avgudsdyrkeIsen. På profetens ordre gikk han frem, og han regnet med at han ikke lenger var i livsfare. Deretter uttalte Samuel; "Likesom

ditt sverd har gjort kvinner barnløse, så skal nå din mor bli barnløs fremfor andre kvinner. Så hugg Samuel Agag ned for Herrens åsyn i Gilgal." Da dette var gjort, vendre Samuel tilbake til sitt hjem i Rama, mens Saul drog hjem til Gibea. Bare en gang senere møttes profeten og kongen.

Da Saul i sin tid ble kalt til tronen, hadde han ikke store tanker om sine egneevner, og var villig til å ta imot undervisning. Han manglet både kunnskap og erfaring, og han hadde alvorlige karaktermangler. Men Herren gav ham Den Hellige Ånd som en veileder og hjelper, og gav ham mulighet til å utvikle de egenskaper som var nødvendige for den Som skulle herske Over Israel. Hvis han fortsatt hadde vært ydmyk og latt seg lede av Guds visdom, ville han ha kunnet utføre sin ansvarsfulle gjerning med ære. Under innflytelse av Guds nåde ville alle hans gode egenskaper ha blitt styrket, mens de dårlige karaktertrekk ville ha mistet sin makt. Herren er villig til å gjøre dette for alle som overgir seg til ham. Han har kalt mange til en plass i sitt verk fordi de var ydmyke og lærevillige. I sirr forsyn setter han dem der hvor de kan lære av ham. Han viser dem deres karaktermangler, og alle som søker hans hjelp, får styrke til å rette på feilene.

Men Saul ble overmodig på grunn av sin ærefulle stilling. og brakte skam over Gud med sin vantro og sin ulydighet. Da han ble kalt til kongeverdigheten, var han ydmyk og beskjeden, men fremgangen gjorde ham selvsikker. Allerede da han vant sin første seier som konge, ble der vakt til live en stolthet i ham som ble den største fare i hans liv.

Hele nasjonen ble begeistrer over den tapperhet og militære dyktighet han la for dagen da han befridde Jabes-Gilead. Folket æret kongen og glemte at han bate var et redskap i Guds hånd. Selv om Saul i førstningen gav Gud æten, tok han siden æren til seg selv. Han glemte at han var avhengig av Gud og fjernet seg mer og mer fra Herren. Dermed ble veien beredt for den formastelse og helligbrøde han la for dagen i Gilgal. Det var den samme blinde selvtillit Som gjorde at han avviste irerresettelsen fra Samuel. Saul anerkjente Samuel som en Guds profet. Derfor skulle han ha tatt imot refselsen, selv om han ikke kunne innse at han hadde syndet. Hadde han vært villig til å innse sitt feiltrinn og bekjenne sin synd, ville denne bitre erfaring ha vært til hjelp for ham i fremtiden.

Hvis Herren på der tidspunkt helt hadde brutt forbindelsen med Saul, ville han ikke lenger ha talt til ham gjennom sin profet. Han ville heller ikke ha betrodd ham en bestemt oppgave for at han skulle få anledning til å råde bot på fortidens feilgrep. Når en person som bekjenner seg til å tjene Gud, blir likegyldig med å gjøre hans vilje, og dermed tilskynder andre til å bli uærbødige og tankeløse overfor Herrens befalinget, hat han ennå mulighet til å snu nederlag til seiet, hvis han i oppriktighet tar imot itettesettelse og vendet om til Gud i ydmykhet og tro. Ydmykende nederlag kan ofte bli til velsignelse fordi de viset at vi ikke kan gjøre Guds vilje uten hans hjelp.

Da Saul avviste itettesettelsen fra Den Hellige Ånd, og hårdnakket fortsatte med å rettfetdiggjøre seg selv, forkastet han det eneste middel Gud kunne bruke for å redde ham.

Han hadde med vitende og vilje skilt seg fra Gud. Detmed kunne han ikke motta guddommelig hjelp eller veiledning før han vendte om og bekjente sin synd.

Saul gav seg ut fot å væte meget samvittighetsfull da han stod foran Israels hær i Gilgal og ofret til Gud. Men hans fromhet var ikke ekte. Det tjente bate til å svekke ham at han utførte en religiøs seremoni stikk i strid med Guds befaling. Dermed stilte han seg utenfor rekkevidden av den hjelp Gud gjerne ville gi ham.

Da Saul drog ut mot Amalek, trodde han at han hadde utført den viktigste del av Guds befaling. Men Herren var ikke tilfreds med en delvis lydighet, og ville heller ikke se gjennom fingrene med noen forsømmelse, om motivet var aldri så besnærende. Gud har ikke gitt menneskene frihet til å vike av fra hans krav. Herren hadde sagt til Israel: "I skal ikke gjøre således Som vi gjør her i dag, enhver det som tykkes ham å være rett." "Akt vel på å lyde alle disse bud som jeg gir deg." Når vi skal treffe en beslutning, må vi ikke spørte om den kan ha noen skadelig virkning, men om den er i samsvar med Guds vilje. "Mangen vei tykkes en mann rett, men enden på det er dødens veier."

"Lydighet er bedre enn offer." Selve ofringene hadde ingen verdi i Guds øyne. De var et uttrykk fot at den som ofret, angret sin synd, trodde på Kristus og ønsket å være lydig mot Guds lov. Men uten anger, tro og et lydig hjerte var ofringene vetdiløse. Da Saul sa at han ville ofte det som Gud hadde befalt ham å tilintetgjøre, viste han åpenlys forakt for hans myndighet. En slik handling ville ha vært en hån mot himmelen.

Til tross for at vi hat kjennskap til Sauls synd og følgene av den, er det mange i dag som handler på samme måte. Samtidig som de nekter å tro og adlyde en del av Herrens befalinger, fottsetter de sin formelle gudstjeneste. Guds Ånd godkjenner ikke en slik gudstjeneste. Uansett hvor ivrige mennesker er til å overholde de religiøse seremonier, kan Herren ikke anerkjenne dem hvis de med vitende og vilje fortsetter å overtre et av hans bud.

"Gjenstridighet er ikke bedte enn trolldoms-synd, og trossighet er som avgudsdyrkelse." Satan var den føtste opprører, og alt opprør mot Gud er en direkte følge av satanisk innflytelse. De som setter seg opp mot Guds styre sett, har alliert seg med erkeforføreren. Han setter all sin kraft og kløkt inn på å få makt over deres sanser og forkvakle deres forstand. Han fremstiller alt i et falsk lys. I likhet med våre første foreldre vil de som et kommet under hans trolldomsmakt, bare se de fordeler de kan oppnå ved overtredelse.

Det sterkeste bevis på Satans for førende makt er at mange av dem som lar seg lede av ham, innbiller seg at de tjener Gud. Da Korah, Datan og Abiram gjorde opprør mot Moses, trodde de at det bare var en menneskelig leder de satte seg opp mot, et menneske som de selv. Til sist trodde de at de virkelig utførte Guds vilje. Men da de forkastet hans utvalgte redskap, forkastet de Kristus og gjorde Guds Ånd sorg. Slik var det også under Jesu virksomhet. De jødiske skriftlærde og eldste som var ivrige etter å ære Gud, korsfestet hans

Sønn. Den samme holdning eksisterer hos dem som følger sin egen vilje i tross mot Guds vilje.

Saul hadde sett mange beviser på at Samuel var Guds profet. Likevel handlet han stikk i strid med fornuft og sunn dømmekraft da han våget å ringeakte Guds påbud gjennom profeten. Hans skjebnesvangre overmot kan bare skyldes satanisk innflytelse. Saul hadde vist stor iver etter å avskaffe avgudsdyrkelse og trolldomskunster i landet. Men da han var ulydig mot Guds befaling, var han selv fylt av den samme tross mot Gud, og var like meget drevet av Satan som de som gir seg av med trolldom. Da han ble irettesatt, føyde han stivsinn til opprør. Han kunne ikke ha såret Guds Ånd mer om han åpenlyst hadde sluttet seg til avgudsdyrkere.

Det er farlig å ta lett på irettesettelsene og advarslene fra Guds ord og fra hans Ånd. I likhet med Saul er det mange som gir etter for fristelse inntil de blir blinde for syndens virkelige karakter. De beroliger seg selv med at de har hatt et eller annet gagnlig mål for øye. Derfor har de ikke gjort noe galt ved å vike av fra Herrens vilje. De motsetter seg nådens Ånd inntil de ikke lenger kan høre dens stemme, og de blir overlatt til de villfarelsene de selv har valgt.

Da Saul ble utpekt, fikk Israel en konge etter sitt eget hjerte, slik Samuel uttrykte det da kongevalget ble stadfestet i Gilgal: "Her er nå kongen som I har valgt - som I har bedt om."' Han hadde et tiltalende ytre, var høy av vekst og hadde en fyrstelig holdning. Nettopp slik hadde de tenkt seg at kongen skulle være. Hans personlige tapperhet og dyktighet Som hærfører var de egenskaper de satte høyest når det gjaldt å skape respekt hos andre nasjoner. Men de bekymret seg lite om de egenskaper som var den viktigste betingelse for at han kunne utøve sin myndighet på en rettferdig og upartisk måte.

De bad ikke om å få en konge som hadde en edel karakter og som elsket og fryktet Gud. De rådførte seg ikke med Gud om hvilke egenskaper en konge skulle ha for å kunne bevare deres særpreg som hans utvalgte folk. De bad ikke om at Guds vilje måtte skje, men gjorde som de selv ville. Derfor gav Gud dem en konge etter deres eget ønske og med en karakter som avspeilte deres egen karakter. Deres sinn var ikke underlagt Guds ledelse, og kongen hadde heller ikke gitt seg inn under hans nåde. Med en slik konge kunne de oppnå den erfaring som var nødvendig for at de skulle innse sine feilgrep og på ny tjene Gud i troskap.

Likevel slo ikke Herren hånden av Saul da han først hadde gjort ham til konge. Han lot Den Hellige Ånd virke på ham for å vise ham hans egen svakhet og hans behov av Guds nåde. Hvis Saul hadde stolt på Gud, ville han ha vært med ham. Så lenge hans vilje var underlagt Guds vilje, og han lot seg lede av hans Ånd, kunne Gud la hans gjerning lykkes. Men da Saul begynte å handle uavhengig av Gud, kunne Herren ikke lenger veilede ham, og han måtte forkaste ham. I stedet kalte han "en mann etter sitt hjerte" til å være konge. Denne

mannen var ikke feilfri, men han satte sin lit til Gud fremfor å stole på seg selv. Han var villig til å bli ledet av Guds Ånd og til å ta imot irettesettelse når han hadde syndet.

neste kapitel

Kapitel 63 - Nytt dynasti

Noen få kilometer sør for Jerusalem - "den store konges stad" - ligger Betlehem. Her kom David, sønn av Isai, til verden mer enn tusen år før Jesus ble lagt i krybben og tilbedt av vismennene fra Østerland. Århundrer før Frelseren kom til vår jord, tilbrakte David sine gutteår som gjeter påmarkene rundt Betlehem. Den enkle gjetergutten diktet selv sine sanger, og musikken fra harpen hans dannet et vakkert akkompagnement til den friske guttestemmen. Herren hadde utvalgt David, og mens han gjette småfeet ute i ensomheten, fotberedte Gud ham fot hans fremtidige gjerning.

Mens David levde sitt enkle liv som gjetergutt, talte Herren om ham til profeten Samuel. "Herren sa til Samuel: Hvor lenge vil du sørge over Saul, enda jeg har forkastet ham, så han ikke skal være konge over Israel? Fyll ditt horn med olje og gå avsted! Jeg sender deg til betlehemitten Isai, for blant hans sønner har jeg utsett meg en til konge. . . . Ta med deg en kalv av buskapen og si: Jeg er kommet for å ofre til Hetren. Og innby Isai til ofringen. Så vil jeg la deg få vite hva du skal gjøre, og du skal salve for meg den jeg sier deg. Samuel gjorde som Herren sa. Da han kom til Betlehem, gikk byens eldste ham skjelvende i møte og sa: Kommer du med fred? Han svarte: Ja, jeg kommer med fred." De eldste tok imot innbydelsen til å delta i ofringen, og Samuel innbød også Isai og sønnene hans. Alteret ble bygget, og offeret gjort i stand. Hele Isais familie var til stede unntagen David, den yngste sønnen. Ham hadde de latt bli igjen for å gjete sauene, for det var ikke trygt å la dem være uten tilsyn.

Da offerrjenesten var slutt, og før offetfesten tok til, begynte Samuel å gtanske Isais staute sønner med sitt profetiske blikk. Eliab var den eldste. Han var den som lignet mest på Saul av utseende. Profeten la metke til de vakte ansiktstrekkene og den høyreiste skikkelsen. Mens Samuel betraktet hans fytstelige holdning, tenkte han: "Visselig står her for Herren hans salvede." Han ventet bare på Guds godkjennelse til å salve ham til konge. Men Herren så ikke på det ytte. Eliab fryktet ikke Herren. Hvis han var blitt utpekt til å være konge, ville han ha blitt en stolt og hatd hersker. Herren sa til Samuel: "Se ikke på hans utseende og på hans høye vekst! For jeg har forkastet ham; jeg ser ikke på hva mennesket ser på, for mennesket ser på det utvortes, men Herren ser på hjertet." Ytte prakt betyr ingenting for Gud. Det er i karakteren og oppførselen at menneskets virkelige visdom og skjønnhet kommer til uttrykk. Det er de indre kvaliteter, hjertets renhet, som Gud verdsetter. Det er på dette grunnlag vi bør vurdere både oss selv og andre.

SamueIs feiltagelse viser hvor nytteløst det er å vurdere et menneske ut fra ansiktsuttrykk og legernsbygning. Uten et spesielt lys fra himmelen har mennesket ikke visdom og forstand til å forstå hjerters hemmeligheter eller til å fatte Guds råd. Guds tanker og handlemåte med menneskene er uransakelige. Men vi kan være sikte på at hans barn vil bli satt i stand til å fylle den plass de hat forutsetning for, og at de vil bli gjort skikket for

den oppgaven de blir pålagt. Mer. da må de være villige til å la Guds vilje skje, så hans planer ikke blir krysset som følge av menneskets forderv.

Da Samuel hadde tatt Eliab i øyesyn, ble de seks brødrene som hadde vært til stede ved ofringen, i rur og orden ført frem for profeten. Men Herren hadde ikke utvalgt noen av dem. Med spenning og forventning hadde Samuel vurdert den siste av brødrene. Rådvill og urolig spurte han Isai: " V at dette alle de gutter du har?" Faren svarte: "Ennå er den yngste tilbake; han vokter småfeet." Samuel gav beskjed om at de også skulle sende bud etrer ham. "Vi setter oss ikke til bords før han kommer."

Den ensomme gjetergutten ble overrasket da han fikk beskjed om at profeten var kommet til Bedehem og hadde sendt bud etter ham. Forundret spurte han hvorfor Israels profet og dommer ville møte ham, men uten å nøle fulgte han oppfordringen. Om David står det at han var rødkinnet og hadde vakre øyne og var fager av utseende". Mens Samuel med tilfredshet så på den vakre og mandige, men beskjedne gjetergutten, sa Herren til ham: "Stå opp og salv ham! For han er det." David hadde vist tapperhet og troskap i sin beskjedne oppgave som gjeter. Nå hadde Gud utvalgt ham til å være leder for hans folk. "Da tok Samuel oljehornet og salvet ham midt iblant hans brødre, og Herrens Ånd kom over David fra den dag og fremdeles." Profeten hadde fullført sin oppgave, og med letter hjerte vendte han hjem til Rama.

Samuel hadde ikke kunngjort sitt ærend, ikke engang til Isais familie, så seremonien med å salve David ble utført i hemmelighet. Den var en antydning til den unge mannen om hvilken stor livsoppgave som ventet ham. Erkjennelsen av dette skulle anspore ham til å være tro mot Guds plan med hans liv midt under alle de farer og opplevelser han ville møte. Den store æren som David ble vist, bidrog ikke til å gi ham høye tanker om seg selv. Uanfektet av sin høye status fortsatte han sin daglige dont, mens han tålmodig ventet på at Herren ville oppfylle sine planer når tiden var inne, og slik han fant det best. Han var like ydmyk og beskjeden da han gikk tilbake til fjellene for å gjete feet, som før han ble salvet, og han utførte sine plikter like samvittighetsfulIt som tidligere. Men det var med ny inspirasjon han nå laget sine melodier og spilte på harpen.

Han var omgitt av en frodig og avvekslende natur. Vinrankene med sine tunge klaser lyste i solskinnet, og trærne med sitt grønne løvverk vaier i brisen. Solen som flommet over himmelhvelvingen, gikk som en brudgom ut av sitt kammer, glad som en helt tok den fatt på sitt løp. Han betraktet fjellene som hevet seg mot himmelen med Moabs vakre berghamrer i det fjerne. Over det hele hvelvet den vakre, blå himmelen seg, og bak alt sammen var Gud. Han var ikke synlig, men hans verk forkynte hans pris. Dagslyset som sendte sitt gylne skjær over skoger og fjell, marker og elver, ledet tankene hans mot lysenes far som er

opphavet til all god og fullkommen gave. Hver dag var en ny åpenbarelse av Skaperens karakter og storhet, som fylte den unge poeten med tilbedelse og glede.

Det var mens David gikk og tenkte på Gud og hans skaperverk, at hjertets og sinnets evner ble utviklet og styrket til hans fremtidige gjerning. Dag for dag kom han i et stadig nærmere forhold til Gud. Hele tiden fordypet han seg i nye emner som gav inspirasjon til sangene og melodiene. Klangen fra den vakre stemmen fylte luften og gav gjenlyd mellom fjellene, som var det et ekko av englenes lovsang i himmelen.

Hvem er i stand til å vurdere betydningen av disse slitsomme årene mens David streifer omkring mellom de øde fjellene? Kontakten David hadde med naturen og med Gud, omsorgen for dyrene, de farer han møtte og ble reddet ut av, og sorgene og gledene i hans enkle tilværelse, bidrog til å forme hans karakter og prege hans fremtidige liv. I kommende tider skulle de salmene som Israels liflige sanger skrev, tenne kjærlighetens og troens flamme i Guds barns hjerter og bringe dem nærmere ham som i sin evige kjærlighet oppholder livet hos alle sine skapninger.

Midt i ungdommens fulle styrke forbetedte David seg til å innta sin plass blant de fremste i verden. Han betraktet sine evner som en gave fra Gud, og benyttet dem til å fot herlige den guddommelige giver. De rike anledningene han hadde til å fordype seg og meditere, bidrog til å gi ham en slik visdom og gudsfrykt at han ble elsket av Gud og engler.

Idet han betraktet det fullkomne skaperverket, fikk han en dypere forståelse av Gud. Han fikk lys over dunkle problemer, fant forklaringen på vanskelige spørsmål, og innviklede gåter ble løst. Hver lysstråle tente ny begeistring i ham, og han skrev enda vakrere salmer til Guds og Frelserens ære. Kjærligheten som drev ham, sotgene som trykket, og seirene han opplevde, var ting han grunnet på. Og når han oppdaget Guds kjærlighet bakom alt han erfarte, banket hjertet enda hurtigere i takk og tilbedelse, mens stemmen fikk en rikere klang, og harpestrengene gav uttrykk for hans glede og jubel. Slik vokste denne gjetergutten i styrke og kunnskap, for Herrens Ånd var over ham.

Kapitel 64 - David og Goliat

Da Saul ble klar over at Gud hadde forkastet ham, og følte tyngden av profetens anklage, ble han fylt av trass og fortvilelse, men det var ikke ekte anger som fikk kongen til å bøye sitt stolte hode. Han hadde ingen klar forsråelse av hvor avskyelig hans synd var, og gjorde heller ikke noe i retning av å endre sin livskurs. I stedet følte han at det var urettferdig av Gud å avsette ham som konge og hindre hans avkom i å arve tronen. Hele tiden var han plaget av tanken på den ulykke som snart skulle ramme hans hus. Han mente at den tapperhet han hadde lagt for dagen i oppgjøtet med fienden, burde oppveie hans ulydighet. Han fant seg ikke ydmykt i straffen fra Gud, men ble desperat i sitt hovmod, slik at han holdt på å miste forstanden.

Rådgiverne foreslo at han skulle få tak i en som var flink til å spille, i håp om at de milde tonene ville dempe hans opprørte sinn. Gud sørget for at David, som var en dyktig harpespiller, ble hentet. Hans oppløfrende og inspirerende spill hadde den ønskede virkning. Tungsinnet som lå lik en mørk sky over Saul, forsvant som ved et trylleslag. Når Saul ikke hadde bruk for David, drog han tilbake til saueflokkene oppe i fjellet. Alltid var han preget av ydmykhet i sinn og fremferd. Hver gang det var nødvendig, ble han kalt tilbake for å mildne kongens opprørte sinn inntil den onde ånd forlo ham. Saul la ikke skjul på at han satte pris på David og hans spill. Likevel følte David seg glad og letter hver gang han forlot kongens hus for å dra tilbake til fjellet og beitemarkene.

David vant stadig mer velvilje både hos Gud og mennesker. Han var blitt opplært til å tjene Gud, og nå var han mer enn noen gang tidligere innstilt på å gjøre hans vilje. Nye problemer opptok ham. Han hadde oppholdt seg ved kongens hoff og hadde oppdaget hvilket ansvar kongeverdigheten innebar. Han hadde sett hvilke fristelser Saul var utsatt for, og hadde fått innblikk i noe av der som preget hans karakter og atferd. Han hadde sett at sorgen kastet mørke skygger over kongeverdigheten, og han visste at Sauls familie slett ikke var lykkelig. Alt dette gjorde at Israels fremtidige konge følte seg ille til mote. Men når han gikk i dype tanker og var plager av angst og bekymring, hentet han harpen og lokket frem toner som vendte tankene til ham som er alle gode gavers giver. På den måten fordrev han de tunge skyene som syntes å formørke fremtiden.

Gud lærte David å være tillitsfull. På samme måte som Herren tidligere hadde utdannet Moses for hans gjerning, dyktiggjorde han nå Isais sønn til å bli leder fot sitt utvalgte folk.

Mens David gjette saueflokkene, lærte han å forstå hvilken omsorg den store hytde har for sin hjord.

I de ødslige fjell og de ville bergkløfter der David streifer omkring med saueflokken, fantes der også mange rovdyr. Ikke sjelden hendte det at sauene ble angrepet av en løve som holdt seg skjult i krattet langs Jordan-elven, eller av en bjørn som kom frem fra en hule mellom fjellene. Som skikken var den gang, hadde David ikke andre våpen enn en slynge og en hyrdestav. Men ganske tidlig viste han at han hadde både mot og krefter til å beskytte dyrene som han hadde ansvar for. Da han senere skildret sitt møte med ville dyr, sa han: "Din tjener voktet småfeet for sin far; kom der da en løve eller en bjørn og tok et får av hjorden, sprang jeg etter den og slo den og rev fåret ut av gaper på den; og reisre den seg så mot meg, tok jeg fatt i dens skjegg og slo den og drepte den." Slike opplevelser viste at David var en modig mann, og de bidrog til å øke hans tapperhet og styrke hans tro. Allerede før han be kalt til Sauls hoff, hadde han utmerket seg ved sin tapperhet. Den tjenestemannen som gjorde kongen oppmerksom på David, omtalte ham som "en djerv mann og en stridsmann". Og så føyde han til: "Herren er med ham."

Da Israel erklærte filistrene krig, meldte tre av Isais sønner seg til Sauls hær. Men David ble hjemme. Litt senere drog han imidlertid av sted for å besøke leiren. Faren hadde bedt ham om å bringe en hilsen og en gave til sine eldre brødre og undersøke hvordan de hadde det. Men det som Isai ikke visste, var at den unge hyrden var blitt betrodd et større oppdrag. Israels hær var i fare, og det var David som skulle redde nasjonen.

Idet David nærmet seg leiren, hørtes der ut som om er angrep var nært forestående. Det var nettopp da hæren drog ut "for å fylke seg til strid og oppløftet kampropet". Israelittene og filistrene hadde fylket seg rett overfor hverandre. David skyndte seg bort til hæravdelingen og fant brødrene sine. Mens han snakket med dem, kom Goliat, kjempen blant filistrene, frem og håret israelittene, og utfordret dem til å sende en mann som hadde mot nok til å kjempe mot ham. Han gjentok utfordringen, og da David så at hele Israels hær var grepet av frykt, og fikk vite at dette gjentok seg dag etter dag uten at noen meldte seg for å få slutt på fornærmelsene, ble han harm. Han var ivrig etter å forsvare den levende Guds ære og redde sitt folks anseelse.

Israels hær var nedslått. Soldatene følte seg motløse og sa til hverandre: "Ser I den mann som kommer frem der? Han kommer for å håne Israel." I skam og harme utbrøt David: "Hvem er denne uomskårne filister, at han har hånet den levende Guds hær?" Da

Eliab, Davids eldste bror, hørte dette, var han fullt klar over de følelser som rørte seg hos David. Selv mens han gjette sauene, hadde han lagt for dagen en sjelden dristighet og styrke. Når brødrene hans tenkte på Samuels hemmelighetsfulle ærend hjemme hos dem, ante de hva saken gjaldt. De ble misunnelige da de så at David ble æret fremfor dem, og de elsket og aktet ham ikke for hans oppriktighet og broderkjærlighet. De betraktet ham bare som en enfoldig gjetergutt. Eliab oppfattet spørsmålet hans som en personlig kritikk fordi han selv var for feig til å gjøre noe for å bringe filisteren til taushet. I ergrelse utbrøt han: "Hvorfor er du kommet her ned, og til hvem har du overlatt de to-tre får der i ørkenen? Jeg kjenner ditt overmot og ditt hjertes ondskap; det er for å se på striden du er kommet her ned." David svarte høflig, men bestemt: "Hva har jeg gjort nå? Det var jo bare et ord."

Kongen fikk vite hva David hadde sagt, og kalte ham til seg. Med forbauselse hørte han på hva gjetergutten sa: "Ingen må tape motet! Din tjener vil gå og stride med denne filister." Saul gjorde sitt beste for å få ham fra det, men han var ikke til å rokke. På en enkel og likefrem måte fortalte David det han hadde opplevd mens han gjette saueflokkene til faren: "Herren, som har fridd meg av løvens og bjørnens vold, han skal også fri meg av denne filisters vold. Da sa Saul til David: Gå! Herren skal være med deg."

I førti dager hadde denne filisterkjempen fått Israel til å skjelve. Motet sviktet når de så på den ruvende skikkelsen som målte seks alen og et spann (2,92 m). "På hodet hadde han en kobberhjelm, og brynjen veide fem tusen sekler (42 kg). Langs leggene hadde han kobberskinner. Brynjen var av obberplater som var lage over hverandre som skjellene på en fisk. De lå så tett at det var umulig å skyte en pil gjennom rustningen. På ryggen hadde han et veldig spyd som også var av kobber. "Skaftet på hans spyd var som en veverstang, og odden på hans spyd veide seks hundte sekel jern, og hans skjoldbærer gikk foran ham.

Morgen og kveld hadde Goliat stilt seg opp foran Istaels leir og ropt ut: "Hvorfor drar I ut og fylker eder til strid? Er ikke jeg filisteren og I Sauls treller? Velg eder en mann og la ham komme ned til meg! Hvis han karl stride mot meg og feller meg, så skal vi være eders treller; men hvis jeg får bukt med ham og feller ham, så skal I være våre trellet og tjene oss. Så sa filisteren: I dag har jeg hånet Israels fylking; kom hit med en mann, så vi kan stride med hverandre!"

Selv om Saul hadde gitt David lov til å ta imot utfordringen fra Goliat, hadde han ikke stort håp om at David ville lykkes i sitt dristige forsett. David fikk beskjed om å ra på seg kongens rustning. Han fikk den tunge kobberhjelmen på hodet og brynjen over brystet, og dessuten kongens eget sverd. Utrustet på denne måten gikk han for å møte fienden, men kom snart tilbake. De engstelige tilskuere trodde først at David hadde ombestemt seg og

ikke ville våge livet i en så ulike kamp. Men en slik ranke var fullstendig fremmed for den unge, tapre mannen.

Da han igjen stod foran Saul, bad han om å få slippe å bære den tunge rustningen. "Jeg kan ikke gå med dette, for jeg har ikke prøvd det før." Så tok han av seg kongens krigsrustning. I stedet rok han bare med seg staven, gjetettasken og en slynge. Så hentet han opp fem glatte stener fra bekken, la dem i tasken, og med bare slyngen i hånden gikk han frem mot filisteten. Kjempen nærmet seg modig i den tro at han skulle kjempe mot den farligste av Israels krigere. Med skjoldbæreren foran seg så han ut som om ingenting kunne stå seg mot ham. Da han nærmet seg David, følte han at han stod overfor en guttunge. David var frisk og rødkinnet. Den velskapte skikkelsen som var uten rustning, gavet fordelaktig inntrykk. Likevel var det en iøynefallende kontrast mellom den ungdommelige skikkelsen og den ruvende filisteren.

Goliat ble både overrasket og harm: "Er jeg en hund, siden du kommer mot meg med kjepper?" Og så overøste han David med de frykteligste forbannelser på vegne av alle tenkelige guder. Deretter ropte han foraktelig: "Kom hit til meg, så skal jeg gi ditt kjørt til himmelens fugler og markens dyr." Men David ble ikke skremr av truslene fra filisreren. Han gikk mor ham idet han sa: "Du kommer mot meg med sverd og lanse og kastespyd; men jeg kommer mot deg i Herrens, hærskarenes Guds navn, han som er Gud for Israels fylkinger - han som du har håner. På denne dag skal Herren gi deg i min hånd, og jeg skal slå deg i hjel og skille ditt hode fra din kropp, og jeg skal på denne dag gi likene fra filistrenes leir til himmelens fugler og til jordens ville dyr, og all jorden skal få se at Israel har en Gud. Og hele dette folk skal få se at det ikke er ved sverd og spyd Herren frelser; for Herren råder for krigen, og han skal gi eder i vår hånd."

Stemmen lød fryktløs, og ansikret strålte av glede og seiersvisshet. David snakket med en ren, klangfull røst som kunne høres vidt omkring av de tusenvis soldater som stod fylket til krig. Goliats raseri var på kokepunktet.

I sinne skjøv han hjelmen opp fra pannen og for løs på motstanderen. Men David var klar til å ta imOt ham. "Da nå filisteren gjorde seg rede og gikk frem og kom nærmere bortimot David, skyndte David seg og sprang frem mot fylkingen, filisteren i møte. Og David stakk sin hånd i tasken og tok frem av den en sten; den slynget han ut og traff filisteren i pannen, og stenen trengte dypt inn i hans panne, og han falt på sitt ansikt til jorden."

Forbauselsen var tydelig på begge sider av frontlinjen. Alle hadde regnet med at David ville bli drept. Men da stenen for gjennom luften og traff sitt mål, så de hvordan den veldige krigeren skalv mens han rakte hendene frem for seg som om han plutselig var blitt blind. Kjempen vaklet og falt til jorden som et felt eiketre. David nølte ikke et eneste øyeblikk. Han kastet seg over filisteren som lå utstrakt på jorden, og med begge hendene grep han fatt i det tunge sverdet til Goliat. For et øyeblikk siden hadde kjempen skrytt av at han ville

bruke det til å hugge hodet av den unge mannen og gi kroppen hans til føde for fuglene. Nå ble sverdet løftet, og hodet til den hovmodige krigeren ble skilt fra resten av kroppen. Samtidig lød det et seiersrop fra Israels leir.

Filistrene var lammet av redsel, og i forvirringen som oppstod, flyktet de over hals og hode. Ropene fra de seirende hebreere gav gjenklang mellom fjellene mens de satte etter fienden. De "forfulgte filistrene til bortimot Gat og like til Ekrons porter; og det lå falne filistrer på veien til Sa'araim og helt frem til Gat og til Ekron. Så forfulgte ikke Israels barn filistrene lenger, men vendte tilbake og plyndret deres leir. Og David tok filisterens hode og hadde det med seg til Jerusalem; men hans våpen la han i sitt telt".

Kapitel 65 - Fredløs

Etter at David hadde felt Goliar, satte Saul seg imot at han fikk dra hjem igjen, men beholdt ham hos seg. Da "droges Jonatans sjel til David, og Jonatan fikk ham kjær som sitt eget liv". De to sluttet en pakt med hverandre om å stå sammen som brødre, og kongens sønn "tok av seg den kappe han hadde på, og gav den til David og likeså sine krigsklær, ja endog sitt sverd og sin bue og sitt belte". David ble betrodd et stort ansvar. Men han bevarte sitt beskjedne vesen og vant både folkets og kongehusets hjerte.

"Så drog David ut i krigen; i alt det Saul sendte ham til, bar han seg klokt at; Saul satte ham over sine krigsmenn." David var både klok og pålitelig, og det var tydelig at Gud velsignet ham. Til tider innså Saul at han selv ikke var ,skikket til å lede Israel, og han følte at det ville være betryggende for nasjonen å ha en ved siden av seg som ble veiledet av Herren. Dessuten håpet Saul at hans forbindelse med David ville gi ham beskyttelse. Når Herren begunstiget David og beskyttet ham, trodde Saul at han selv var mer trygg når han hadde ham med seg ut i krig

Det var Guds forsyn som hadde knyttet David til Saul. Ved hoffet ville David tilegne seg kunnskaper som han kom til å få bruk for når han selv skulle overta kongeverdigheten. Det ville også hjelpe ham til å vinne folkets tillit. De prøver og skiftende kår han ble utsatt for på grunn av Sauls fiendtlige holdning, ville få ham til å føle seg avhengig av Gud og til å stole helt og fullt på ham. Vennskapet mellom David og Jonatan var også et ledd i Guds plan, for det tjente til å redde livet til Israels fremtidige konge. I alt dette la Gud tingene slik til rette at hans planer med både David og Israel ble til virkelighet.

Men Sauls vennlige holdning overfor David varte ikke lenge. Da de to vendre tilbake etter kampen mot filistrene, hendte det at "kvinnene gikk ut fra alle Israels byer for å møte Saul med sang og dans, med trommer og med gledes rop og med musikk". En gruppe stemte i en sang og sa: "Saul har slått sine tusener," mens en annen gruppe svarte: "Men David sine titusener." Sjalusiens onde ånd snek seg inn i kongens hjerte. Han var sint fordi kvinnene i Israel opphøyet David mer enn ham selv i sin sang. I stedet for å undertrykke sin misunnelse, viste han sin karakrersvakhet ved å utbryte: "De har gitt David titusener, og meg har de gitt tusener, og nå står det bare tilbake at han får kongedømmet."

Den store karakterbrist hos Saul var hans lyst til ære og anerkjennelse. Dette karaktertrekk hadde behersket både hans handlinger og tanker. Alt han gjorde bar preg av trang til ros og selvopphøyelse. Han tok det ikke så nøye om han handlet riktig eller galt, bare han kunne sikte seg folkets bifall. En person som bate tenker på å tekkes mennesker, og lat hensynet til Gud komme i annen rekke, utsetter seg for stor fare. Det var Sauls ærgjerrige mål å stå høyest i folks anseelse. Da denne hylningssangen ble sunget, ble kongen klar over at David ville vinne folkets hjerte og bli konge i hans sted.

Saul åpnet sinnet for sjalusiens ånd som forgiftet ham. Profeten Samuel hadde fortalt ham at Gud kom til å gjennomføre sin vilje i alle fall, og at ingen ville kunne hindre det. Likevel viste kongen at han ikke hadde noen klar forståelse av Guds planer eller hans makt. Israels konge satte sin vilje opp mot Guds vilje. Selv Om Saul var konge over Israel, hadde han ikke lætt å styre sitt eget sinn. Han lot innskytelsene dirigere dømmekraften inntil han ble offer for raserianfall. Når han hadde disse anfallene, kunne han finne på å drepe en hver som våget å si ham imot. Etter slike anfall ble han grepet av fortvilelse og selvforakt og var plaget av samvittighetsnag.

Saul likte å høre når David spilte på harpe, og da var det som om den onde ånden forsvant for en tid. Men en dag mens David underholdt kongen med sitt vakre spill, og sang til Guds ære, kastet Saul plutselig spydet mot ham for å drepe ham. Gud holdt sin hånd over David, og han flyktet uskadd fra den avsindige kongen. Etter hvert som hatet mor David vokste, ble Saul mer og mer oppsatt på å finne en anledning til å drepe ham. Men alle forsøk på å utrydde Herrens salvede slo feil. Saullot seg helt og fullt beherske av den onde ånden som hadde makt over hans liv, mens David på sin side betrodde sitt liv til ham som er ufeilbar i råd og mektig til å utfri. "Å frykte Hetren er begynnelsen til visdom." David bad hele tiden til Gud om å få vandre for hans ansikt på en fullkommen måte.

For å bli kvitt sin rival "sendte Saul ham fra seg og satte ham til høvedsmann over tusen. ... Men hele Israel og Juda hadde David kjær". Folket oppdaget snart at David var en vel skikket person som med dyktighet og klokskap ut førte de oppdrag han ble betrodd. Han var en vis og taktfull rådgiver som de trygt kunne rette seg etter. Derimot kunne de ikke alltid stole på Sauls dømmekraft, og hans avgjørelser var ofte ukloke.

Selv om Saul til stadighet søkte etter en anledning til å drepe David, var han likevel redd ham, for det var tydelig at Gud var med ham. Davids plettfrie karakter vakte harme hos kongen. Han følte at selve Davids nærvær og det liv han førte, var en personlig irettesettelse mot ham selv, fordi motsetningen mellom hans egen og Davids karakter var så stor. Det var misunnelse som gjorde livet surt for Saul og brakte hans ydmyke undersått i livsfare.

Dette onde karaktertrekk har vært årsak til ubotelig skade i verden. Saul næret det samme fiendskap som Kain følte overfor sin bror Abel, fordi Abels gjerninger var rettferdige og Gud æret ham, mens hans egne gjerninger var onde, og Gud kunne derfor ikke velsigne ham. Misunnelse kommer av stolthet. Hvis den får næring, vil den avle hat som fører til hevn og mord. Satan åpenbarte sin sanne karakter da han tirret opp Saul til raseri mot en som aldri hadde gjort ham noe vondt.

Kongen holdt nøye oppsikt med David i håp om å finne et eller annet tilfelle der han opptrådte taktløst eller ubetenksomt, noe som kunne være et påskudd til å bringe ham i unåde. Han kunne ikke slå seg til ro før han fikk ryddet David av veien på en måte som han kunne forsvare overfor folket. Han la derfor en felle for David, idet han oppfordret ham til å trappe opp krigen mot filistrene, og lovet å gi ham sin eldste datter som belønning for hans

tapperhet. Men David svarte på en beskjeden måte: "Hvem er jeg, og hvem er mine frender, min fars ætt i Israel, at jeg skulle bli kongens svigersønn?" Kongen viste imidlertid sin uærlighet ved å gifte prinsessen bort til en annen.

Da Sauls yngste datter Mikal ble inntatt i David, fikk kongen en ny anledning til å drive intrigespill mot sin rival. David fikk løfte om å få henne til hustru hvis han kunne bevise at han hadde drept et bestemt antall av Israels fiender. "Men Saul tenkte å felle David ved filistrenes hånd." Gud beskyttet imidlertid sin tjener. David vendte tilbake fra kampen som seierherre og ble kongens svigersønn. "Mikal, Sauls datter, elsket ham." Kongen ble rasende da han så at hans onde planet hadde ført til å opphøye ham Som han hadde prøvet å rydde av veien. Nå var han enda sikrere på at dette var mannen som Herren hadde gitt det skussmål at han var bedre enn ham selv. og at han skulle regjere i hans sted. Dermed kastet han masken helt og gav Jonatan og embets mennene ved hoffer ordre om å drepe den mannen han hatet.

Jonatan lot David få vite hva kongens plan gikk ut på, og han bad ham om å holde seg skjult. Imens ville han selv bønnfalle kongen Om å spare livet til Israels befrier. Han minnet kongen om hva David hadde gjort for å redde nasjonens ære, ja endog dens eksistens, og lot ham forstå at han ville pådra seg en forferdelig skyld hvis han myrder den personen som Gud hadde brukt til å drive deres fiender til bake. Disse ordene talte til kongens samvittighet og bløtgjorde hans hjerte. Da svor Saul og sa: "Så sant Herren lever: Han skal ikke drepes!" David ble ført frem for Saul, og han gjorde tjeneste hos kongen som før.

Igjen brøt det ut krig mellom israelittene og filistrene, og David ledet hæren i kampen mot fienden. Hebreerne vant en stor seier, og hele folket roste ham for hans klokskap og heltemot. Dette gjorde at Sauls tidligere bitterhet mot David blusset opp på ny. En dag mens David spilte for kongen og fylte slottet med sin vakre musikk, tok sinnet overhånd over Saul, og han kastet spyder mot ham for å spidde ham til veggen. Men en Herrens engel førre der dødelige våpenet over mot den ene siden. David unnslapp og søkte ly i sitt eget hjem. Saul sendte folk av sted for å drepe ham straks han forlot huset neste morgen.

Mikal røpet farens hensikt for David. Hun overtalte ham til å flykte for å redde livet. Ved å fire ham ned fra vinduet gjorde hun det mulig for ham å komme seg unna. Han flyktet til Samuel i Rama, og profeten tok imot ham uren å frykte for å falle i unåde. Samuels hjem var fredfullt i motsetning til kongens palass. Her ute mellom fjellene fortsatte Herrens tjener sin gjerning sammen med en gruppe profetlærlinger. De studerte flittig Guds vilje og lyttet ærbødig til Samuels undervisning. Også David mottok verdifull undervisning fra denne store lærer i Israel.

David trodde ikke at Saul ville gi soldatene ordte om å rykke inn på dette hellige område. Men ingen steder syntes lenger å være hellige for den desperate kongen. Han ble misunnelig over at David hadde forbindelse med Samuel, for han var redd for at den mannen som hele Israel æret som en Guds profet, skulle gjøre sin innflytelse gjeldende til fordel for hans rival. Da kongen fikk nyss om hvor David holdt til, sendte han sine folk ut

for å hente ham og føre ham til Gibea, der han hadde til hensikt å fullføre sin morderiske plan. Budbærerne drog av sted for å rydde David av veien. Men nå grep en høyere makt inn. De ble møtt av usynlige engler, på samme måte som Bileam da han i sin tid var på vei for å forbanne Israel. De begynte å komme med profetiske utsagn om ting som skulle skje i fremtiden, og å forkynne Guds herlighet og majestet. Slik overvant Gud menneskenes ondskap. Han åpenbarte sin makt til å holde det onde tilbake og lot en englehær beskytte sin tjener.

Mens Saul ivrig ventet på å få David i sin makt, fikk han høre hva som hadde skjedd. I stedet for å oppfatte det som en refselse fra Gud, ble han enda mer forbitret og sendte andre folk av sted. Men også disse ble overmannet av Guds Ånd og gav seg til å profetere i likhet med de første utsendingene. Kongen sendte så ut en tredje gruppe. Men da de kom sammen med de øvrige profetene, kom også de under guddommelig innflytelse, og de talte profetisk. Saul bestemte seg da for å dra av sted selv, for hans glødende hat til David hadde fullstendig makt over ham. Han var fast bestemt på ikke å vente lenget med å drepe ham. Så snart han traff på David, ville han selv ta livet av ham, hva enn følgene måtte bli. En engel møtte ham på veien, og Guds Ånd tok fullstendig kontroll over ham. Idet han gikk videre, fremsa han bønner til Gud, mens han profeterte og sang salmer. Han profeterte om Messias, verdens gjenløser som skulle komme. Da han nådde frem til proferens hjem i Rama, tok han av seg ytterklærne som var tegn på hans høye rang, og under innflyrelse av Guds Ånd lå han foran Samuel og profetelevene. Folk flokket seg sammen for å være vitne til denne underlige hendelsen, og ryktet om kongens opplevelse ble spredr vidt omkring. Slik gikk det til at det også mot slutten av Sauls regjeringsrid ble sagt om ham: "Er også Saul blant profetene?"

Enda en gang var forfølgeren blitt hindret i sine planer. Han forsikret David om at han ikke hadde ondt i sinne, men David hadde liten tro på at kongen virkelig hadde forandret holdning. Han benyttet anledningen til å flykte, for han var redd for at kongens sinnsstemning kunne forandre seg akkurat som før. Han følte seg ille til mote og lengtet etter å møte sin venn Jonatan igjen.

David visste at han var uskyldig, så han oppsøkte kongesønnen og klaget sin nød for ham. "Hva har jeg gjort, hva er min misgjerning, og hva er min synd mot din far, siden han står meg etter liver?" Jonatan trodde at faren hadde kommet på andre tanker, og at han ikke lenger hadde til hensikt å ta Davids liv. Derfor svarte han: "Langt derifra! Du skal ikke dø; du vet min far gjør intet, hverken stort eller smått, uten at han åpenbarer det for meg; hvorfor skulle da min far dølge dette for meg? Nei, det er ikke så." Etter at Gud på en så tydelig måte hadde åpenbart sin makt, kunne Jonatan ikke tenke seg at hans far fremdeles var innstilt på å skade David, for det ville jo være åpent opprør mor Gud. Men David var slett ikke overbevist. I dypt alvor sa han til Jonatan: "Så sant Herren lever, og så sant du lever: Det er bare et skritt mellom meg og døden."

Ved nymåne ble det holdt en hellig høytid i Israel. Den inntraff dagen etter samtalen mellom David og Jonatan. Ved denne festen var det ventet at begge de unge mennene skulle sitte ved kongens bord. Men David våget ikke å være til stede. I stedet ble det avtalt at han skulle besøke brødrene sine i Betlehem. Når han kom tilbake, skulle han gjemme seg i en åker i nærheten av festsalen og ikke vise seg for kongen i tre dager. Jonatan skulle i mellomtiden merke seg Sauls reaksjon. Dersom Saul spurte hvor Isais sønn var, skulle Jonatan svare at han var dratt hjem for å være med på familiens offerfest. Hvis kongen ikke ble sint, men bare svarte: "Det er godt," kunne David ttygt komme tilbake til slottet. Men' hvis Saul ble sint fordi han ikke var der, skulle David flykte.

Kongen spurte ikke etter David den første dagen av høytiden. Men da plassen hans var tom også neste dag, spurte han: "Hvorfor er Isais sønn hverken i går eller i dag kommet til måltidet? Jonaran svarte Saul: David bad meg inntrengende om han måtte få gå til Betlehem; han sa: Kjære, la meg få gå! For vår ætt holder en offerhøytid i vår by, og min bror har selv pålagt meg å komme; har jeg funnet nåde for dine øyne, så gi meg lov til å ta bort og hilse på mine brødre! Derfor er han ikke kommet til kongens bord."

Da Saul hørte dette, ble han helt fra seg av raseri. Han sa rett ut at så lenge David var i live, kunne Jonatan ikke bli konge i Israel. Så gav han beskjed om å hente David øyeblikkelig, for han ville drepe ham. Jonatan gikk på ny i forbønn for sin venn og sa: "Hvorfor skal han dø? Hva har han gjort?" Dette gjorde bare kongen enda mer rasende, og der spydet han hadde bestemt for David, kastet han nå mor sin egen sønn. Jonatan ble sorgfull og forbitret. Han forlot kongen og deltok ikke lenger i festen.

Det var med tungt hjerte han til avtalt tid gikk dit David oppholdt seg, for å fortelle ham hva kongen hadde til hensikt å gjøre. De omfavner hverandre og gråt bittert. Kongens ville vanvidd la en mørk skygge over livet til de to unge mennene, og de var så tynget av sorg at de ikke fikk frem er eneste ord. Idet de skiltes og gikk hver til sin kant, sa Jonatan til David: "Gå bort i fred! Hva vi to har svoret i Herrens navn da vi sa: Herren være vitne mellom meg og deg og mellom min ætt og din ætt til evig tid, det skal stå fast."

Jonatan drog tilbake til Gibea, og David skyndte seg i retning av Nob, en by som lå bare noen få kilometer borte og tilhørte Benjamins stamme. Tabernaklet var blitt flyttet til denne byen fra Silo, og Akimelek var øverstеprest. David visste ikke om noe bedre tilfluktssted enn hos Herrens tjener. Presten så forbauset på ham fordi han hadde slikt hastverk og var alene. Dessuten var ansiktet preget av bekymring og sorg. Presten spurte hva som hadde føtt ham dit. David gikk i stadig frykt for å bli oppdaget, og i sin nød tydde han til en løgn. Han sa til presten at kongen hadde sendt ham i et hemmelig oppdrag som det hastet med. Dermed viste han at han ikke hadde tilstrekkelig til lit til Gud, og denne synden kostet øverstepresten livet. Hvis han hadde sagt sannheten, ville Akimelek ha fortalt ham hva han skulle gjøre for å berge livet.

Gud krever at hans folk skal være sannferdige, selv når de er i den største fare. David bad presten om fem brød. Men Guds tjener hadde ikke noe annet enn hellig brød. Det lykkes David å fjerne hans betenkeligheter, og han fikk brødet fordi han var sulten.

Men så meldte det seg en ny fare. Doeg, den øverste av Sauls gjetere og en mann som hadde bekjent seg til hebreernes tro, hadde kommet til helligdommen for å innfri sine løfter. Da David fikk øye på ham, bestemte han seg for å dra videre i all hast for å finne et annet tilfluktssted og for å skaffe seg et våpen til å forsvare seg med om det skulle bli nødvendig. Han bad Akimelek om et sverd, men fikk til svar at han ikke hadde noe, bortsett fra det som hadde tilhørt Goliat og som ble oppbevart i tabernaklet som et minne. David svarte: "Det finnes ikke maken til det; gi meg der." Da han grep fatt i der sverdet som han hadde brukt da han feire filisterkjempen, fikk han nytt mot.

Nå flyktet David til Akis, kongen av Gat. Han følte at der ville være tryggere midt blant sitr folks fiender enn i Sauls rike. Men så fikk Akis vite at David var den mannen som noen år i forveien hadde drept filisterkjempen. David hadde søkt tilflukt hos Israels fiender, men nå var han i stor fare. Ved å late som han var utilregnelig, lyktes det å føre fienden bak lyset, og på den måten kom han seg unna.

David gjorde sitt første feilgrep da han næret mistillit til Gud i Nob. Da han narret Akis, gjorde han et nytt feilgrep. David hadde vist edle karaktertrekk, og hans moralske styrke hadde skaffet ham yndest hos folket. Men da han ble satt på prøve, sviktet troen, og den menneskelige svakhet kom til syne. Han så en spion og en forræder i hvett menneske. Da han stod foran en vanskelig situasjon, hadde han sett opp til Gud med troens faste blikk og overvunnet kjempen blant filisttene. Han hadde satt sin lit til Gud og gått i hans navn. Men etter hvert som han ble jaget og forfulgt, ble han forvirret og motløs og holdt på å tape sin himmelske far av syne. Likevel lærte David også noe av denne erfaringen. Han fikk øynene opp for at han var svak, og at han hele tiden trengte Guds hjelp. Hvor dyrebar er ikke den milde innflytelsen fra Guds Ånd Som virker på dem som er nedtrykt og fortvilet, oppmuntrer de motløse, styrker de svake og bringer hjelp og mot til Herrens tjenere i deres prøver. Vi tjener en stor Gud som er barmhjertig mot dem som gjør feilgrep, og Som viser tålmod og ømhet mot oss når vi møter motgang eller blir overveldet av en eller annen stor sorg.

Hvert eneste nederlag hos Guds barn skyldes mangel på tro. Når sinnet er innhyllet i mørke skyer, og vi trenger lys og veiledning, skal vi vende blikket opp. Bak skyene skinner solen. David burde ikke ha tvilt på Gud et eneste øyeblikk. Han hadde all grunn til å vise tillit. Han var Herrens salvede som Guds engler hadde beskyttet i de farer han hadde møtt. Han hadde fått mot til å utføre storverk. Hvis han hadde tenkt på Guds makt og storhet i stedet for å være opptatt av den vanskelige situasjonen han var i, ville han hatt fred selv om han var omgitt av dødens skygger. Tillitsfullt kunne han da ha gjentatt Herrens løfte: "For

fjellene kan vel vike, og haugene rokkes, men min miskunnhet skal ikke vike fra deg, og min fredspakt skal ikke rokkes, sier Herren, han som forbarmer seg over deg."'

David søkte tilflukt mellom Judeas fjell da Saul forfulgte ham. Han slo seg ned i hulen ved Adullam, der han med en liten styrke kunne forsvare seg mot en stor hær. "Og da hans brødre og hele hans fars hus fikk høre det, drog de der ned til ham." Davids familie kunne ikke føle seg trygg. De visste at Sauls urimelige mistenksomhet når som helst kunne vende seg mot dem på grunn av deres nære forhold til David. De var blitt klar over det som etter hvert skulle bli kjent i hele Israel - at Gud hadde valgt David som sitt folks fremtidige konge. Derfor følte de seg tryggere hos ham, selv om han levde som flyktning i en hule, enn der hvor de var utsatt for den skinnsyke kongens fanatiske raseri.

I hulen ved Adullam ble familien knyttet sammen i gjensidig sympati og forståelse, og Isais sønn kunne lokke toner frem fra harpen mens han sang: "Se, hvor godt og hvor liflig det er at brødre også bor sammen."' David hadde hatt den bitre erfaring at hans egne brødre hadde følt mistillit til ham, og nå kunne han glede seg over at samfølelsen var blitt gjenoppretter. Det var her David skrev den 57. salmen.

Det varte ikke lenge før også andre sluttet seg til David. Det var slike som hadde flyktet for den grusomme kongen. Mange hadde mistet tiltroen til kongen i Israel, for de kunne se at han ikke lenger var ledet av Herrens And. Men folk samlet seg om David. "Alle som var i nød, eller som var trykket av gjeld, eller som var misfornøyde, samlet seg om ham, og han ble deres høvding; der var omkring fire hundre mann som var med ham." Her hadde David et lite rike for seg selv, hvor der var system og orden. Men selv i denne hulen oppe i fjellene kunne han ikke føle seg trygg, for han fikk stadig nye beviser for at kongen ikke hadde gitt opp sine mordplaner.

David sørget for er tilholdssted for sine foreldre hos kongen av Moah. Da han så fikk varsel fra en Herrens profet om at det var fare på ferde, forlot han skjulestedet og flyktet til Harer-skogen. Den erfaring David måtte gjennomgå i denne tiden, var ikke unødvendig eller uten mening. Gud lot ham gå i en hard skole for å gjøre ham skikket til å bli en klok hærfører og en rettvis og barmhjertig konge. I samværet med flokken av flyktninger fikk han den nødvendige forberedelsen til å ta opp den gjerning Saul hadde gjort seg helt udugelig til på grunn av sin mordlyst. Mennesker kan ikke forkaste Guds råd og likevel bevare den sindighet og ro som skulle sette dem i stand til å handle rettferdig og taktfullt. Det finnes ikke noe så uvertig og håpløst som det å følge menneskelig visdom i stedet for å bli leder av Gud.

Sauls plan gikk ut på å lokke David i en felle og fange ham i hulen ved Adullam. Da kongen oppdager at David hadde forlatt dette skjulestedet, ble han rasende. Der var en gåte for Saul hvordan David hadde kommet seg unna. Han fant ikke noen annen forklaring enn at der måtte være forrædere i leiren, og ar de hadde underrettet David om at kongen nærmet seg for å ta ham til fange.

Overfor sine rådgivere påstod Saul at noen hadde sammensverget seg mot ham, og han tilbød rike gaver og ærefulle stillinger til dem som kunne avsløre hvem det var blant hans folk som hadde hjulpet David. Edomitten Doeg opptrådte som angiver. Drevet av ærgjerrighet og griskhet og av har til presten som hadde irettesatt ham for hans synd, fortalte han om Davids besøk hos Akimelek. Han fremstilte saken på en slik måte at Saul ble rasende på presten. Den ondskapsfulle tungen var satt i brann av Satan. Det han sa, brakte Saul helt ut av fatning. I blindt raseri gav han ordre til at presten og hele familien hans skulle drepes. Og den forferdelige dommen ble fullbyrdet. Ikke bare Akimelek, men hele hans slekt, "fem og åtti menn som bar lerretslivkjortler", ble drept på kongens befaling. Og det var Doeg som utførte oppdraget.

"Og prestebyen Nob slo han med sverders egg; både mann og kvinne, både barn og diebarn, både okse og asen og får slo han med sverders egg." Slike ring kunne Saran få Saul til å gjøre. Da Gud ved en tidligere anledning hadde sagt at amalekittenes syndebeger var fullt, og hadde befalt Saul å utrydde dem fullstendig, mente Saul om seg selv at han hadde altfor stor medlidenhet med dem til å fullbyrde Guds dom, og han sparte der som var bestemt til å bli utryddet. Uren å ha mottatt befaling fra Gud kunne han nå under Satans ledelse drepe Herrens prester og utrydde innbyggerne i Nob. Så fordervet kan mennesker bli når de nekter å la seg lede av Gud.

Denne udåd fylte hele Israel med skrekk, og det var den kongen de selv hadde valgt, som hadde utført skjenselsverker. Men han hadde bare fulgt eksemplet fra kongene blant andre nasjoner Som ikke frykter Gud. Fremdeles hadde de arken. Men prestene som de hadde spurt til råds, var blitt utryddet. Hva ville nå skje?

Kapitel 66 - Davids storsinn

Etter der avskyelige blodbadet på Herrens prester, leser vi at "bare en sønn av Akimelek, Akitubs sønn, slapp bort; hans navn av Abjatar. Han flyktet til David og fulgte ham. Og Abjatar fortalte David at Saul hadde drept Herrens prester. Da sa David til Abjatar: Jeg visste allerede den dag at Doeg, edomitten, var der, og at han visselig ville si det til Saul; jeg bærer skylden for alle de liv som er drept i din fars hus. Bli hos meg og vær ikke redd! Den som står meg etter livet, står også deg etter livet; hos meg er du i sikkerhet." Kongen var stadig på jakt etter David, som ikke kunne føle seg trygg noe sted. Davids tapre soldater reddet byen Keila fra å falle i filistrenes hender. Men de følte seg ikke engang ttygge blant de menneskene de hadde utfridd. Fra Keila trakk de seg tilbake til ørkenen Sif.

I denne tiden da det var så få lyspunkter i Davids liv, var det en stor glede for ham å få uventet besøk av Jonatan, som hadde funnet ut hvor David holdt til. De to vennene fikk tilbtinge noen dyrebare øyeblikk sammen, og de fortalte hverandre hva de hadde opplevd siden sist. Jonatan oppmuntret David da han sa: "Vær ikke tedd' Min fat Sauls hånd skal ikke nå deg; du skal bli konge over Israel, og jeg skal væte den neste etter deg; det vet også Saul, min far." Mens de snakket sammen om hvor god Gud hadde vært mot David, fikk den fredløse flyktningen nytt mot. "Så gjorde de begge en pakt fot Herrens åsyn; og David ble i skogen, men Jonatan drog hjem igjen."

Etter Jonatans besøk holdt David motet oppe ved å synge lovsanger og spille på harpen. Slik sang han: "Til Herren tar jeg min tilflukt; hvorledes kan I da si til min sjel: Fly til eders fjell som en fugl? For se, de ugudelige spenner buen, de legger sin pil på strengen for å skyte i mørket på de oppriktige av hjertet. Når grunnvollene nedbrytes, hva makter da den rettferdige? Herren er i sitt hellige tempel, Herrens trone er i himmelen, hans øyne skuer, hans blikk prøver menneskenes barn. Herren prøver den rettferdige; men den ugudelige og den som elsker vold, hater hans sjel."!

Fra Keila hadde David dratt inn i det ulendte landområdet der sefittene holdt til. Folket der sendte bud til Saul i Gibea om at de kjente til Davids skjulested, og at de ville vise kongen hvor det var. David fikk varsel om deres planer og søkte i stedet ti1f1ukt i fjellene mellom Maon og Dødehavet. Men Saul fikk vite at David oppholdt seg i En-Gedi ørkenen. "Da tok Saul tre tusen mann, som han hadde valgt ut blant hele Israel, og drog av sted for å lete etter David og hans menn på Stenbukk-klippene."

David hadde bare seks hundre mann, mens Saul kom imot ham med en hær på tre tusen. I en bortgjemt hule lå David og hans menn og ventet på at Gud skulle vise dem hva de burde gjøre. Idet Saul klatret opp langs fjellet, bøyde han av fra stien og gikk alene inn i den samme hulen som David og hans menn holdt til i. Da de så Saul, oppfordret de David til å drepe ham. Nå hadde de kongen i sin makt, og dette mente de var et avgjørende bevis på at

Gud hadde gitt fienden i deres hånd for at de skulle gjøre det av med ham. Også David var fristet til å innta den samme holdning, men samvittighetens stemme talte til ham og sa: "Legg ikke hånd på Herrens salvede." Davids menn var fremdeles uvillige til å la Saul være i fred, og minnet David om hva Herren hadde sagt: "Nå gir jeg din fiende i din hånd, så du kan gjøre med ham som du finner for godt." "Så stod David opp og skar hemmelig fliken av Sauls kappe." Men igjen talte samvittigheten til ham fordi han hadde ødelagt kongens kappe.

Da Saul var på vei ut av hulen for å fortsette ettersøkingen, hørte han til sin store overraskelse en stemme bak seg som sa: Herre konge." Han snudde seg for å se hvem det var som snakker til ham. Og der stod Isais sønn som han så lenge hadde ønsket å få i sin makt så han kunne drepe ham. David bøyde seg for kongen som et uttrykk for at han anerkjente ham Som sin herre. Så sa han til Saul: "Hvorfor hører du på folk som sier: David søker din ulykke?

I dag har du jo med egne øyne sett at Herren i dag hadde gitt deg i min hånd i hulen, og det var tale om å drepe deg, men jeg hadde medynk med deg og sa: Jeg vil ikke legge hånd på min herre; for Herrens salvede er han. Men se, min far, se, her er fliken av din kappe i min hånd! For når jeg skar fliken av din kappe og ikke drepte deg, så kan du vel skjønne og se at jeg ikke har hatt noe ondt eller noen misgjerning i sinne og ikke har forsyndet meg mot deg, enda du etterstreber meg og vil ta mitt liv.

Da Saul hørte det, ble han ydmyket og måtte innrømme at det var sant. Han ble dypt grepet da det gikk opp for ham hvor fullstendig han hadde vært i hendene på den mannen som han selv var ute etter for å drepe. Idet David stod foran kongen, visste han at han selv var uskyldig. Sauls sinn ble bløtgjort, og han utbrøt: "Er det du som taler, min sønn David? Og Saul brast i gråt, og han sa til David: Du er rettferdigere enn jeg; for du har gjort godt mot meg, men jeg har gjort ondt mot deg. Du har i dag vist meg hvor god du har vært mot meg, idet du ikke drepte meg da Herren hadde gitt meg i din hånd. Når en mann treffer på sin fiende, lar han ham da gå sin vei i fred? Herren lønne deg for denne dag - for det du har gjort mot meg! Jeg vet jo alt at du skal bli konge, og at kongedømmer over Israel skal bli fast i din hånd."

David gav Saul det løfte at når han ble konge, skulle han vise nåde mot hans hus og ikke utslette hans navn. Med sitt kjennskap til Sauls tidligere opptreden var han klar over at han ikke kunne feste lir til hans forsikringer, og han hadde ingen forhåpninger om at hans anger ville bli av noen lang varighet. Derfor ble han værende i fjellfestningen etter at Saul drog hjem.

Det hender at mennesker som har gitt seg Satan i vold og hater Guds tjenere, endrer sin holdning og opptrer mer forsonlig og velvillig overfor dem. Men denne forandringen varer

sjelden lenge. Ondsinnede mennesker får av og til dårlig samvittighet etter at de i ord og handling har plaget Herrens tjenere. Under innflytelse av Guds Ånd ydmyker de seg overfor Gud og overfor de mennesker de har motarbeidet, og endrer sin holdning til dem. Men når de igjen åpner døren for innskytelsene fra den onde, våkner tvilen og fiendskapet på ny, og de faller tilbake i den samme ondskap som de angret og midlerridig avstod fra. De begynner igjen å snakke ondt om de personene som de ydmykt har bedt om tilgivelse hos, og anklager og fordømmer dem på det kraftigste. Nå kan Satan bruke dem langt mer effektivt enn tidligere fordi de har lukket øynene for et større lys.

"Så døde Samuel, og hele Israel samlet seg og gråt over ham, og de begravde ham i hans hjem i Rama." Israels folk betraktet SamueIs død som er uerstattelig tap. De hadde mistet en stor, god profet og en fremragende dommer, og sorgen var dyp og smertelig. Fra sin ungdom av hadde Samuel vært rettskaffen i all sin ferd. Riktignok hadde Saul vært anerkjent som konge, men Samuel hadde øvet en sterkere innflytelse på grunn av sin trofasthet, lydigher og gudsfrykt. Det står om ham at han dømte Israel alle sine dager.

Når folket sammenlignet Sauls atferd med den måten Samuel opptrådte på, så de tydelig hvilket feilgrep de hadde gjort da de ønsket seg en konge for ikke å være forskjellig fra andre nasjoner. Mange så med gru på forholdene i samfunnet. Hele nasjonen var i ferd med å bli gjennomsyret av verdslighet og gudløshet. Det eksempel som fyrsten viste, hadde en vidtrekkende innflytelse, så Israel hadde virkelig grunn til å sørge over at Samuel, Herrens profet, var død.

Nasjonen hadde mistet grunnleggeren og lederen av profetskolene, men det var ikke alt. Den hadde også mistet den mannen som folket gikk til med sine store problemer, han som til stadighet hadde talt deres sak hos Gud. De hadde følt seg trygge når Samuel gikk i forbønn for dem. "Et rettferdig menneskes bønn er virksom og utretter mye." Folket følte nå at Gud var i ferd med å forlate dem. Kongen holdt på å gå fra forstanden, og det var hverken lov eller orden i landet.

Gud la sin gamle tjener til hvile på et tidspunkt da landet var herjet av indre splid, og Samuels sindige og gudfryktige veiledning syntes å være mer nødvendig enn noensinne. Når de stod ved hans grav og tenkte på den dårskap de hadde vist da de forkastet ham som sin ledet, følte de en bitter selv bebreidelse. Samuel hadde så nær forbindelse med himmelen at han likesom dannet bindeleddet mellom Israel og Gud. Det var Samuel som hadde lært dem å elske og lyde Herren. Men nå da han var død, følte de at de var fullstendig prisgitt en konge som stod i ledtog med Satan, og som ville skille folket fra Gud og himmelen.

David kunne ikke være til stede ved Samuels gravferd. Men han sørger like dypt og inderlig som noen trofast sønn kunne sørge over en kjærlig far. Han visste at Saul nå ville få enda friere tøyler, og følte seg ikke så trygg som da profeten levde. Mens Saul var opptatt av å sørge over Samuel, benyttet David anledningen til å finne et sikrere skjulested, og flyktet derfor til ørkenen Paran. Der var her han skrev den 120. og 121. salme. Mens han gikk

omkring i disse ødslige omgivelser og renkre på at profeten var død og at kongen var hans fiende, sang han:

"Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper. Han skal ingenunde la din for vakle, din vokter skal ingenlunde slumre Se, han slumrer ikke og sovet ikke, Israels vokter. Herren er din vokrer, Herren er din skygge ved din høyre hånd. Solen skal ikke stikke deg om dagen, ei heller månen om natten. Herren skal bevare deg fra alt ondt, han skal bevare din sjel. Herren skal bevare din utgang og din inngang fra nå av og inntil evig tid."

En rik mann som hette Nabal, hadde store eiendommer i derte området. Mens David og hans menn oppholdt seg i ørkenen, beskyttet de kveger hans mor røvere. Nabal var en etterkommer av Kaleb, men han var taktløs og gjerrig. Der var akkurat tiden da sauene ble klipper, og mens der stod på, pleide folk å være særlig gjestfrie. David og hans menn hadde brukt opp sitt matforråd, og i samsvar med ridens skikk sendre han ti unge menn til Nabal med denne hilsen: "Fred være med deg, og fred med ditt hus, og fred med alt der du har! Jeg har høtt at du har fåreklipping. Nå har dine hyrder værr sammen med oss; vi har ikke gjorr dem fortred, og der er inter kommet borr for dem i all den rid de har vært i Karmel.* (Ikke Karmel-fjellet men et med i Judea i nærheten av fjelbyen Maon.) Spør dine folk! De vil fortelle deg der. La nå oss tjenere finne nåde for dine øyne! Vi er jo kommer hir på en gledesdag; gi da dine tjenere og din sønn David hva du har for hånden."

David og hans menn hadde vært som en beskyttende mur omkring gjeterne og buskapen til Nabal. Nå bad David denne rikmannen om litt hjelp til det aller nødvendigste for dem som hadde ydet ham en så verdifull tjeneste. David og hans menn kunne ha forsynt seg selv av småfeer og storfeer. Men det gjorde de ikke. De for frem på hederlig vis, men deres vennlighet var bortkastet. Svaret han sendte tilbake til David, vitner om hans karakter:

"Hvem er David, hvem er Isais sønn? Nå om dagene er der mange tjenere som løper borr fra sine herrer. Skulle så jeg ta mitt brød og mitt vann og mitt slakrefe, som jeg har slaktet for dem som klipper for meg, og gi der til menn om hvem jeg ikke vet hvor de er fra?"

Da mennene kom tomhendr tilbake og fortalte David det som hadde skjedd, ble han harm. Han bød sine menn å gjøre seg klar til kamp, for han hadde bestemt seg til å straffe den mannen som hadde nektet ham hans rett, og som endatil hadde hånet ham. Denne impulsive reaksjon lignet mer Sauls karakrer enn Davids. Men Isais sønn trengte å lære enda mer tålmodighet i lidelsens skole.

Så snart Nabal hadde sendt Davids budbærere fra seg, oppsøkte en av tjenerne Abigail, Nabals hustru, og fortalte henne hva som hadde skjedd. "David sendte bud fra ørkenen med hilsen til vår herre; men han skjelte dem ut. Og disse menn har vært meget gode mot oss, og ingen har gjort oss noe fortred, og vi har ikke mister noe i all den rid vi ferdedes sammen

med dem, når vi var ute på marken. De var som en mur omkring oss både natt og dag i all den tid vi var sammen med dem og gjette småfeet. Tenk nå etter, så du vet hva du skal gjøre! For ulykken henger over vår herre og hele hans hus."

Uten å si noe til sin mann samlet Abigail sammen en rikelig forsyning av mar som hun lesser på eslene og overlar dem til tjenerne. Og hun drog også selv av sted for å møte David og folkene hans. Hun møtte dem det stien førte under en berghammer. "Da Abigail fikk se David, skyndte hun seg og steg ned av asenet, og hun falt på sitt ansikt for David og bøyde seg mot jorden. Og hun falt ned for hans føtter og sa: Det et jeg, herre, det er jeg som har skylden; men la din tjenerinne få lov til å tale til deg, og hør på din tjenerinnes ord!"

Abigail henvendte seg til David med den samme ærbødighet som hun ville ha vist en konge. Nabal hadde uttalt med forakt: "Hvem er David?" Men Abigail kalte ham "herre". Hun snakket vennlig til ham for å dempe hans harme og tryglet ham om å vise barmhjertighet mot hennes mann. Hun var preget av Guds visdom og kjærlighet da hun på en stille og beskjeden måte la fot dagen hvor høyt hun elsket sine husfolk. Hun lot David forstå at ekte mannens uvennlige opptreden ikke var ment som noen fornærmelse mot ham personlig, men var et utslag av hans uvennlige og selviske natur.

"Og nå, herre, så sant Herren lever, og så sant du selv levet, har Herren hindret deg fra å pådra deg blodskyld og fra å ra deg selv til rette; og nå skal dine fiender og de som søker å volde min herre ulykke, bli som Nabal." Abigail tok ikke selv æren for at David ble tilskyndet til å oppgi sitt overilte foretagende, men gav Gud all ære og takk. Deretter bød hun frem de rike matforsyningene Som et fredsoffer til Davids menn, mens hun bad for seg som om det var hun som var årsak til at høvdingen var blitt harm.

"Forlat din tjener inne hva hun hat gjort ille! For Herren vil bygge min herre et hus som står fast; for det et Herrens kriger du føter, het re, og ondt er ikke funnet hos deg fra den dag du ble til." Abigail antydet hvilken livskurs David burde følge. Han skulle føre Herrens kriger, men skulle ikke hevne urett som ble begått mot ham personlig, selv om han ble forfulgt og betraktet som forræder. Så fortsatte hun: "Om noen står frem, Som forfølger deg og står deg etter livet, da skal min herres liv være gjemt blant de levendes flokk hos Herren din Gud. . . . Når da Herren gjør mot deg alt det gode han har lovt deg, herre, og setter deg til fyrste over Israel, så skal ikke dette bli deg til anstøt eller volde deg samvittighetsnag, herre, at du har utøst uskyldig blod og tatt deg selv til rette, herre. Og når Herren gjør vel mor deg, herre, så kom din tjenerinne i hu!"

Bare en person Som hadde fått del i den visdom Som et ovenfra, kunne ha uttalt seg slik. Den fromhet som Abigail la for dagen, og som kom til uttrykk i hennes ansikt, tale og ferd, var som duften av en blomst, men hun var ikke selv klar over det. Kristi Ånd hadde tatt bolig i hennes sinn. Hennes tale, så full av ynde, fred og vennlighet, øvet en himmelsk innflytelse. David besinnet seg, og han skalv ved tanken på det som kunne ha blitt følgen av den overilte beslutningen. "Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn." 4

Det ville være ønskelig om det hadde vært mange flere av samme sinnelag som denne kvinnen i Israel, slike som kunne dempe opprørte følelser, hindre overilte innfall og forebygge store ulykker med sindige og vel overveide ord.

En helhjertet kristen vil alltid spre lys, trøst og fred omkring seg. Hans liv vil være preget av renhet, omtanke, enkelhet og flid. Det beherskes av en uselvisk, helliggjørende kjærlighet. Det er fylt av Kristus og etterlater et spot av lys overalt på sin vei. Abigail var en klok refset og rådgiver. Davids sinnsopprøt la seg på grunn av hennes kloke otd og den innflytelse hun øvet. Han var klar over at han hadde handlet uklokt og hadde mistet fatningen. På en ydmyk måte tok han imot irettesettelsen, helt i samsvar med sine egne ord: "La en rettferdig slå meg i kjærlighet og tukte meg! For sådan hodeolje vegre mitt hode seg ikke."' David takket og velsignet henne fordi hun hadde rådet ham med rettvishet. Mange setter sin ære i å ta imot itettesettelse uten å bli utålmodige. Men det er få som er takknemlige for irettesettelse, og som velsigner dem som forsøker å hindre dem i å gjøre det som er galt.

Da Abigail kom hjem, holdt Nabal nettopp en stor fest, og både han og gjestene hans var beruser. Først neste morgen fortalte hun sin mann om samtalen hun hadde hatt med David. Av natur var Nabal en meget feig mann, og da det gikk opp for ham at hans tåpelige oppførsel nesten hadde kostet ham livet, ble han som lamslått. Han gikk i stadig frykt for at David likevel ikke hadde oppgitt sine hevnplaner, og ble så skrekkslagen at han sauk fullstendig sammen. Ti dager senere døde han. Livet Gud hadde gitt ham, hadde bare vært til forbannelse for verden. Mens han festet og moret seg, hadde Gud sagt til ham det som han sa ti! den rike mannen i lignelsen: "I natt kreves ditt liv tilbake."

Siden giftet David seg med Abigail. Han hadde allerede en hustru i forveien. Men skikken blant andre nasjoner hadde påvirket hans dømmekraft og handlinger. Selv store og gode personer har syndet fordi de har fulgt verdens skikk og bruk. Hele livet igjennom måtte David bøte fordi han tok seg flere hustruer.

Etter Samuels død fikk David være i fred noen måneder. Igjen trakk han seg tilbake til ensomheten hos sifittene. Men dette fiendefolket gav kongen beskjed om hvor David oppholdt seg og håpet dermed å vinne hans gunst. Dermed flammet den djevelske vreden på ny opp i Saul. Enda en gang samlet han sine krigsmenn og begynte å forfølge David. Men vennligsinnede speidere underretter ham om at Saul igjen var ute etter ham. Med noen få menn drog David av sted for å finne Ut hvor fienden oppholdt seg. Ved nattetid nærmet de seg forsiktig leiren der Saulog folkene holdt til. Ingen oppdaget dem, for hele leiren sov. Så spurte David folkene sine: "Hvem vil gåmed meg ned til Saul i leiren?" Abisai svarte straks: "Jeg vil gå med deg ned."

Skjult av skyggene fra fjellet listet de to seg helt inn i fiendens leir. Mens de prøvde å finne ut hvor tallrik fienden var, kom de over Saul som lå og sov. Spydet hadde han stukket i jorden, og ved siden av ham stod en vannkrukke. Der lå også Abner, hærføreren, og rundt

omkring dem lå soldatene i dyp søvn. Abisai løftet spydet og sa til David: Gud har i dag gitt din fiende i din hånd; la meg nå få støte spydet igjennom ham og ned i jorden med en eneste gang, så jeg ikke skal behøve å gi ham et støt til." Han ventet bare på at David skulle gi sin tilslutning. Men i stedet hvisket David: "Drep ham ikke!

Hvem har utrakt sin hånd mot Herrens salvede og er blitt ustraffet? . . . Så sant Herren lever: Herren skal selv slå ham, enten nå hans dag kommer, og han dør, eller han drar i krig og blir bortrykket. Herren fri meg fra å legge hånd på Herrens salvede! Men ta nå spydet, som står ved hans hodegjerde, og vannkrukken og la oss gå! Så rok David spydet og vannkrukken fra Sauls hodegjerde, og de gikk sin vei, og det var ingen som så det eller merket det eller våknet - de sov alle sammen, fordi Herren hadde latt en dyp søvn falle på dem. For Herren er det en lett sak å gjøre den sterkeste svak, fjerne klokskapen fra den viseste og gjøre den vakrsomme sløv.

Så snart de var kommet på trygg avstand fra leiren, gikk David opp på en forhøyning og ropte til folket og til Abner: "Du er jo en mann som ikke har sin like i Israel. Hvorfor har du da ikke holdt vakt over din herre kongen? Det kom en av folket og ville drepe kongen, din herre. Det er ikke godt det du har gjort. Så sant Herren lever: I er dødsens, I som ikke har holdt vakt over eders herre, han som er Herrens salvede. Se nå etter hvor kongens spyd er, og vannkrukken som stod ved hans hodegjerde." Saul kjente igjen stemmen til David, og han sa: "Er det din røst, min sønn David? David svarte: Ja, herre konge. Og han sa: Hvorfor forfølger min herre sin tjener således? Hva har jeg gjort, og hva ondt er det i min hånd? Hør nå, herre -konge, din tjeners ord."

Kongen gjentok den bekjennelsen han en gang tidligere hadde kommet med: "Jeg har synder; kom tilbake, min sønn David! Jeg vil ikke gjøre deg noe ondt mer, siden mitt liv var så dyrt i dine øyne i dag. Jeg har virkelig båret meg at som en dåre og faret storlig vill." David svarte: "Se, her er ditt spyd, konge! La en av dine tjenere komme hit over og hente der!" Til tross for at Saullovet ikke å gjøre David noe ondt, gikk han ikke bort til ham.

At David også denne gang sparte kongens liv, gjorde et sterkt inntrykk på Saul, og han inntømmet ydmykt at det var han som hadde feil. Han ble forbauset og spak da han møtte en slik vennlig holdning. Da han skiltes fra David, sa han: "Velsignet være du, min sønn David! Alt det du tar deg fore, skal du og kunne fullføre." Men David hadde ingen forhåpninger om at kongen ville fortsette i dette lune særlig lenge. Han hadde gitt opp håpet om en forsoning med Saul. Det syntes uunngåelig at han til slutt ville falle som offer for kongens ondskap, og derfor søkte han enda en gang tilflukt i filistrenes land. Med de seks hundre mann drog han over til Akis, kongen av Gat.

David hadde ikke rådspurt Gud før han gjorde seg opp den mening at Saul ville lykkes i sin mordplan. Mens Saul var opptatt med å komme David til livs, var Gud i virksomhet for å

sikre David kongedømmet. Han gjennomfører sine planer selv om de er skjult for mennesker. De kan ikke fatte Guds veier. Når de ser på de ytre forhold, tror de at prøvene og vanskelighetene som Gud lar komme i deres vei, er til skade for dem og vil bringe ulykke. Slik så også David på de ytre forhold i stedet for å stole på Guds løfter. Han tvilte på at han noensinne ville bli konge. De langvarige prøver han hadde vært utsatt for, hadde tætt på hans tro og fått ham til å miste tålmodigheten.

Det var ikke Herren som sendte David over til filistrene, Israels verste fiende. Nettopp denne nasjonen ville også bli en av hans bitreste fiender helt til det siste. Likevel søkte han hjelp hos dem i nødens stund. Han hadde mistet all tillit til Saul og hans folk, og gav seg sitt folks fiende i vold. David var en tapper hærfører og hadde vist at han var en klok og dyktig krigsmann. Men han motarbeidet sine egne interesser da han gav seg i lag med filistrene. Gud hadde kalt ham til å regjere i Juda rike. Det var mangel på tro som hadde fått ham til å forlate sin post uten at Herren hadde gitt pålegg om det.

David vanærer Gud ved sin vantro. Filistrene hadde hatt større frykt for David enn for Saulog hans hær. Når David nå stilte seg under filistrenes beskyttelse, avslørte han hvor svakt hans eget folk var, og oppmuntret faktisk denne uforsonlige fienden til å undertrykke Israel. David var blitt salvet for at han skulle beskytte Guds folk. Der var slett ikke Guds vilje at hans tjener skulle sette mot i de gudløse ved å avsløre hvor svakt hans eger folk var, eller ved å vise likegyldighet for dets ve og vel. Dessuten fikk hans egne landsmenn det inntrykk at han drog av sted til hedningene for å dyrke deres guder.

Ved å opptre på den måten kunne andre lett mistyde hans motiver, og mange fikk motvilje mot ham. Han gjorde nettopp det som Satan ønsket at han skulle gjøre, for Guds og hans folks fiender triumferte da David søkte tilflukt hos filistrene. Han sluttet ikke med å tjene Gud, hellet ikke mistet han interessen for hans sak. Men av hensyn til sin personlige sikkerhet unnlot han å vise tillit til Gud. Dermed satte han en flekk på den faste og rettskafne karakter som Gud venter å finne hos sine tjenere.

David fikk en hjertelig mottagelse hos filisterkongen. Fot det første beundret han David, og for det andre appellerte det til hans forfengelighet at en hebreer bad ham om beskyttelse. David på sin side følte seg sikker på at han ikke ville bli forrådt mens han oppholdt seg innenfor Akis' område. Både han og hans menn tok med seg både familie og eiendeler, og alt tydet på at de hadde tenkt å slå seg ned i filisterland for godt. Akis var vel tilfreds, og han lovet å beskytte flyktningene fra Israel.

Da David bad om å få bo ute på landet i stedet for i hovedstaden, lot kongen ham flytte inn i Siklag. David var klar over hvilken fare det var for ham selv og hans menn at de var omgitt av avgudsdyrkere. Hvis de fikk bo i en by helt for seg selv, vilje de ha større frihet til å tjene Gud enn om de ble boende i Gat, hvor de hedenske skikker ville bli en stadig kilde til ondskap og ergrelse.

Mens David bodde i denne isolerte landsbyen, førte han krig mot gesurittene, girgisittene og amalekittene, og han sørget for at det ikke ble noen tilbake som kunne bringe melding til Gat. Når han kom tilbake fra toktene, lot han Akis leve i den tro at han hadde kjempet mot sine egne landsmenn fra Juda. Ved å føre filisttene bak lyset gjorde han sitt til å oppmuntre dem, fot kongen sa: "Han har gjort seg forhatt blant Israel, sitt folk, og nå kommer han til å være min tjener for all tid." David visste at Gud hadde til hensikt å utrydde disse hedenske stammene, og at han selv var utpekt til å gjøre det. Men han fulgte ikke Guds råd når han gjorde seg skyldig i bedrag.

"På den tid hendte det at filistrene samlet sine hærer for å dra i strid mot Israel; og Akis sa til David: Du vet vel at du må dra ut med meg i striden, både du og dine menn." David kunne ikke tenke seg å løfte så meget som en finger mot sitt eget folk. Men han hadde heller ikke klart for seg hvordan han skulle opptre før situasjonen ble mer avklaret. Derfor gav han kongen et unnvikende svar: "Vel, da skal du få se hva din tjener vil gjøre." Akis oppfattet dette som et løfte om at David ville gå med ham i krigen. Han gav ham sitt ord på at han ville hedre ham og gi ham en ærefull stilling ved hoffet.

Selv om David hadde vaklet i sin tro på Guds løfter, glemte han ikke at Samuel hadde salvet ham til konge over Israel. Han gjenkalte i erindringen de seirer Gud hadde gitt ham over hans fiender. Han tenkte også tilbake på den store nåde Gud hadde vist ham da han reddet ham fra å falle i hendene på Saul. Nå bestemte han seg for at han ikke ville misbruke denne tilliten. Til tross for at Israels konge hadde forsøkt å drepe ham, ville han ikke slutte seg til sitt folks fiender.

Kapitel 67 -Saul møter sin skjebne

Igjen brøt det ut krig mellom Israel og filistrene. "Da filistrene nå hadde samlet seg, trengte de frem til Sunem og leiret seg der." Det var på nordsiden av Jisreel-sletten, men Saulog hans hær slo leir bare noen få kilometer borte, ved foten av Gilboa-fjellet i den sørlige enden av sletten. Det var på denne sletten at Gideon med tre hundre mann hadde jaget midianittene på flukt. Det var en annen ånd som preget Israels befrier den gang enn den som kongen var behersket av. Gideon drog ut i troen på Jakobs mektige Gud. Saul derimot kjente seg ensom og forsvarsløs fordi Gud hadde forlatt ham. "Da Saul så filistrenes leir, ble han så redd at hjertet skalv i ham."

Saul hadde fått vite at David og hans menn var sammen med filistrene, og nå ventet han at David ville benytte anledningen til å hevne seg. Kongen var i ytterste nød. Det var fordi hans eget blinde raseri hadde drevet ham til å ville utrydde ham som Gud hadde utvalgt, at nasjonen nå var i stor fare. Han hadde vært så opptatt av å forfølge David at han hadde forsømt landers forsvar. Filistrene utnyttet situasjonen og trengte inn i selve hjertet av landet.

Samtidig som Satan tilskyndet Saul til å sette alt inn på å oppspore David og rydde ham av veien, drev den samme onde ånd filistrene til å prøve å uskadeliggjøre Saulog nedkjempe Guds folk. Erkefienden benytter ofte den samme fremgangsmåten i dag. Han tilskynder en eller annen uomvendt person til å vekke misunnelse og strid i menigheten. Når Guds folk står splittet, benytter han sine redskaper til å ødelegge den. Neste dag skulle Saul angripe filistrene. Ulykkesskyene hang truende over ham, og han lengtet etter hjelp og veiledning. Men det var nytteløst for ham å be Gud om hjelp. "Herren svarte ham ikke, hverken ved drømmer eller ved urim eller ved profeter."

Gud viser aldri bort er menneske som kommer til ham i oppriktighet og ydmykhet. Men hvorfor lot han Saul gå bott med uforretter sak? Ved sin egen handlemåte hadde kongen brutt all forbindelse med Gud, og han hadde forkastet de tåd profeten Samuel hadde kommet med. Han hadde drevet David, Guds utvalgte, i landflyktighet, og han hadde slått i hjel Herrens prester. Kunne han vente å få svar fra Gud når han hadde brutt all forbindelse med himmelen? Kunne Gud svare ham gjennom drømmer og åpenbaringer, all den stund han hadde syndet mot nådens Ånd? Saul vendte seg ikke til Gud i ydmykhet og anger. Det var ikke om å gjøre for ham å få syndstilgivelse og bli forlikt med Gud, men å bli reddet fra sine fiender. Med sitt stivsinn og sin opprørske holdning hadde han brutt forbindelsen med Gud. Den eneste veien tilbake gikk gjennom anger og bot. I angst og fortvilelse bestemte den stolte kongen seg for å søke hjelp på annet hold.

"Da sa Saul til sine tjenere: Finn meg en kvinne som kan mane ftem døde, så vil jeg gå til henne og spørre henne!" Saul var fullstendig klar over hva åndemaning var. Gud hadde

uttrykkelig forbudt sitt folk å befatte seg med den slags, og det var forbundet med dødsstraff å drive med trolldomskunst. Mens Samuel ennå levde, hadde Saul befalt at alle trollmenn og dødningemanere skulle utryddes. Desperat som han var, så han i farten ingen annen utvei enn åndemaning som han selv i sin tid hadde fordømt som en avskyelighet. Kongen fikk vite at en kvinne som hadde en spådomsånd, holdt seg skjult i Endor. Denne kvinnen stod i ledtog med Satan og var under hans kontroll for å utføre hans vilje. Til gjengjeld utførte ondskapens fyrste mirakler og åpenbarte hemmelige ting for henne.

Skjult bak en forkledning drog Saul av sted ved nattetid sammen med to følgesvenner for å oppsøke trollkvinnen. For et ynkelig syn! Israels konge som fange under Satans vilje! Den som insisteter på å følge sin egen vilje, og som motstår den hellige innflytelsen fra Guds Ånd, har valgt den mørkeste sti et menneske kan gå på. Det finnes ikke noen frykteligere trelldom enn å være prisgitt selvet - den verste av alle tyranner.

Den eneste betingelsen for at Saul skulle kunne bli konge over Israel, var at han stolte på Gud og gjorde hans vilje. Hvis han hadde oppfylt disse betingelsene mens han regjerte, ville hans kongevetdighet ha vært sikret. Gud ville ha vært hans veileder, Den allmektige hans skjold. Herren hadde lenge båret over med Saul. Selv om han nesten hadde brakt Guds stemme til taushet ved sitt opprør og sin gjenstridighet, hadde han ennå anledning til å vende om. Men da han i farens stund vendte seg borr fra Gud og søkte opplysning hos en av Satans forbundsfeller, kuttet han det siste bånd som bandt ham til Skaperen. Han ble prisgitt den demoniske makt som han i årevis hadde vært under innflytelse av, og som nå hadde ført ham til avgrunnens rand.

Skjult av nattemørket hastet Saul og de to ledsagerne av sted over sletten, og da de hadde kommet forbi filisterleiren i god behold, drog de over fjell. ryggen og kom ned til Endor der trollkvinnen holdt til. Her hadde hun gått i dekning for å kunne fortsette med sine vanhellige besvergelser i hemmelighet. Saul var forkledt, men hans høye skikkelse og kongelige holdning viste at han ikke var en menig soldat. Kvinnen hadde en mistanke om at hennes gjest kunne være Saul, og de rike gavene styrket denne mistanken. Så sa han til henne: "Spå meg ved å mane frem en død og hent opp til meg den som jeg nevner for deg!" Til dette svarte hun: "Du vet jo selv hva Saul har gjort, hvorledes han har utryddet dødningemanerne og sannsigerne av landet, og hvorfor setter du da en snare for mitt liv, så du fører død over meg? Da svor Saul henne en ed ved Herren og sa: Så sant Herren lever, skal ingen skyld komme på deg i denne sak. Da sa kvinnen: Hvem skal jeg hente opp til deg? Han svarte: Hent Samuel opp til meg!"

Da hun hadde uttalt besvergelsene, sa hun: "Jeg ser en gud stige opp av jorden. . . . En gammel mann stiger opp, og han er svøpt i en kappe. Da forstod Saul at det var Samuel, og han kastet seg ned med ansiktet mor jorden."Det var ikke Guds hellige profet som trollkvinnen manet frem. Samuel var ikke til stede i denne demonhulen. Der overnaturlige

vesen Som viste seg, var utelukkende Satans verk. Det var like lett for ham å fremtre i Samuels skikkelse som å vise seg som en lysets engel da han fristet Jesus i ørkenen.

Det første kvinnen sa da hun var kommet i trance, var retter til kongen: "Hvorfor har du narret meg? Du er jo Saul." Den onde ånden som forestilte profeten, varslet først denne onde kvinnen i all hemmelighet om at hun var blitt narret. Deretter henvendre skikkelsen seg til Saul: "Hvorfor har du narret meg og hentet meg opp? Saul svarte: Jeg er i stor trengsel; filistrene strider mot meg, og Gud er veket fra meg og svarer meg ikke mere, hverken ved profeter eller ved drømmer; så kalte jeg på deg, for at du skulle la meg vite hva jeg skal gjøre."

Mens Samuel levde, hadde Saul avvist hans råd og følt seg foruretter når han ble irettesatt. Men da han nå var i nød og ulykken truet, følte han at profeten var den eneste Som kunne hjelpe. For å komme i kontakt med himmelens representant, oppsøkte han helvetes budbærer, men forgjeves.. Saul var helt og fullt i Satans vold. Han som har glede av å bringe ulykke og ødeleggelse, satte alt inn på å gjøre det av med den ulykkelige kongen. Den skikkelsen som utgav seg for å væte Samuel, brakte Saul dette fryktelige budskap som svar på hans innttengende bønn: "Hvorfor spør du meg, når Herren er veket fra deg og er blitt din fiende? Herren har nå gjort således som han sa gjennom meg - Herren har revet kongedømmet Ut av din hånd og gitt det til en annen, til David. Fordi du ikke lød Herrens ord og ikke full. byrdet hans brennende vrede på Amalek, derfor har Herren gjort dette mot deg i dag. Og sammen med deg vil Herren også gi Israel i filistrenes hånd."

Helt fra Saul begynte å gjøre opprør, hadde Satan smigrer og bedratt ham. Fristeren gjør hva han kan fot å bagatellisere synden, gjøre veien inn i overtredelsen lett og innbydende og påvirke sinnet mot Herrens advarsler og formaninger. Ved sin trolldomsmakt hadde Satan fått Saul til å rettferdiggjøre sin handlemåte, til tross for Samuels irettesettelse og advarsler. Men nå da Saul var i en desperat situasjon, vendte Satan seg mot ham og minnet ham om hans store synd og hvor håpløst det var å be om tilgivelse. Hensikren var å drive ham ut i bunnløs fortvilelse. Satan kunne ikke ha valgt en mer effekriv fremgangsmåte for å gjøre Saul motløs, forvirre hans dømmekraft og drive ham til vanvidd og selvmotd. Saul var segneferdig av utmattelse. Han var redselslagen og pint av samvittighetskvaler. Da han hørte den fryktelige spådommen, svaier han som er eikerte i storm og falt overende.

Trollkvinnen ble slått av skrekk. Israels konge lå foran føttene hennes som en død mann. Hva ville skje med henne hvis han døde i hennes skjulested? Hun trygler ham om å reise seg opp og ra til seg mat. All den srund hun hadde satt livet på spill for å rette seg etter hans ønske, burde han etterkomme hennes anmodning for å redde sitt eget liv. Da tjenerne hans var av samme mening, gav han til sist etter, og i en fart tilberedte kvinnen gjøkalven og usyret brød som hun serverte. Hvilket syn! I trollkvinnens ødslige hule sam nettopp hadde gjenlydt av dommen som ble forkynt, satt den mannen som Gud hadde salvet til konge over

Israel, og spiste for å samle krefter til den skjebnesvangre kampen neste dag. Og Satans sendebud overvar måltidet.

Før daggry drog Saul og hans ledsagere tilbake til Israels leir for å gjøre seg klar til kamp. Han hadde banet veien for sin egen undergang da han rådførte seg med den onde ånd. Det var umulig for ham å sette mot i hæren når han selv var nedtrykt av angst og fortvilelse. All den stund han selv hadde brutt forbindelsen med kraftkilden, kunne han ikke påvirke israelittene til å berrakte Gud som sin hjelper. Den onde spådommen kunne ikke annet enn gå i oppfyllelse.

På Sunem-sletten og langs skråningen av Gilboa-fjellet tørnet de to hærene sammen i kamp på liv og død. Selv om Saul hadde mistet alt håp etter den fryktelige opplevelsen i Endor, kjempet han fortvilet for sin trone og sitt rike, men forgjeves. "Israels menn flyktet for filistrene, og det lå mange falne på Gilboa-fjellet." Tre av kongens tapre sønner falt ved siden av ham. Bueskytterne presset ham hardr. Han så hvordan soldatene hans falt omkring ham, og var vitne til hvordan kongesønnene ble hugget ned med sverdet. Selv var han såret og kunne hverken kjempe eller flykte. Det var uråd å komme seg unna, men han ville ikke bli tatt levende til fange av filistrene. Derfor bad han sin våpen bærer: "Dra ditt sverd og gjennombor meg med det." Men da han nektet å løfte sin hånd mot Herrens salvede, tok Saul sitt eget liv ved å kaste seg over sverdet.

Israels første konge døde altså som en selvmordet. Hans liv hadde vært en tragedie, og der endte i vanære og fortvilelse fordi han hadde satt sin egen forkvaklede vilje opp mot Guds vilje. Nyheten om nederlaget ble spredt vidt og bredt og brakte redsel til hele Israel. Folk flyktet fra byene, og filistrene tok seg til rette uten å møte motstand. At Saul regjerte uavhengig av Gud, hadde nesten ført til undergang for hans folk.

Dagen erter slaget da filistrene kom tilbake til slagmarken for å plyndre de falne, fant de likene av Saul og hans tre sønner. For å gjøre seieten fullstendig hugget de hodet av Saul, kledte våpendrakten av ham og fjernet våpnene. Så sendte de hodet sammen med rustningen, som var tilsølt med blod, omkring i filisterlandet som et seierstrofe "for å forkynne det glade budskap i deres avguders templer og for folket". Våpnene ble til slutt anbrakt i Astartetemplet, mens hodet ble hengt opp i Dagons tempel. De falske gudene fikk æren for seieren, mens Herrens navn ble vanæret.

Likene av Saulog sønnene hans ble slept til Betsan, en by som lå i nærheten av Gilboa, ikke langt fra Jordan-elven. Der ble de hengt opp som bytte for rovfugler. Men innbyggerne i Jabes i Gilead hadde ikke glemt at Saul i sine yngre og lykkeligere år hadde befridd byen deres. Nå viste de sin takknemlighet ved å fotbarme seg over likene av kongen og prinsene og gi dem en ærefull begravelse. De satte over Jordan ved nattetid og "tok Sauls og hans sønners kropper ned av Betsans mur, og da de var kommet til Jabes, brente de dem der. Deres ben tok de og begravde under tamarisken i Jabes, og så holdt de faste i syv dager".

Fordi Saul førti år tidligere hadde utført en edel dåd, ble han og hans sønner gravlagt av kjærlige og følsomme hender i nederlagets og vanærens mørke stund.

Kapitel 68 - Åndemaning før og nå

Fortellingen om Sauls besøk hos spåkvinnen i Endor har vært et problem for mange bibelforskere. Noen mener at det virkelig var Samuel som viste seg for Saul. Men Bibelen lærer det stikk motsatte. Hvis Samuel var i himmelen, som noen vil ha det til, må enten Gud eller Satan ha brakt ham ned til jorden igjen. Men ingen kan for alvor mene at Satan hadde makt til å hente Guds hellige profet ned fra himmelen som svar på besvergelser fra en fordervet kvinne. Det er heller ikke rimelig å anta at Gud sendte ham ned til trollkvinnens hule, for Herren hadde allerede nektet å svare Saul ved drømmer, ved urim eller ved profeter. Dette var Guds egne meddelelseskanaler, og han satte dem selvsagt ikke til side for å meddele seg gjennom Satans redskap.

Svaret som ble gitt, er et tilstrekkelig vitnesbyrd om hvor det stammer fra. Hensikten var ikke å få Saul til å vende om, men å drive ham ut i ødeleggelsen. Dette var ikke Guds verk, men Satans. Dessuten sier Skriften at Sauls beslutning om å rådspørre en trollkvinne var en av grunnene til at Gud forkastet ham og lot ham dø. "Således døde Saul for den troløshets skyld som han hadde vist mot Herren, fordi han ikke hadde holdt seg etter Herrens ord, og likeledes fordi han hadde søkt til dødningemanere for å spørre dem til råds. Men han spurte ikke Herren; derfor lot han ham dø og førte kongedømmet over til David, Isais sønn."! Her står det tydelig at Saul søkte råd hos en ond ånd i stedet for hos Herren. Han hadde ingen kontakt med Samuel, Guds profet, men gjennom trollkvinnen fikk han forbindelse med Satan. Den onde kunne ikke fremstille den virkelige Samuel, men han frembrakte en etterligning for å gjennomføre sitt bedrag.

Nesten alle former for trolldom og hekseri i oldtiden var basert på den tro at de levende kunne få kontakt med de døde. De som praktiserte åndemaning, hevdet at de hadde forbindelse med de avdødes ånder, og at de gjennom dem kunne skaffe seg kunnskap om fremtidige begivenheter. Profeten Esaias omtaler denne skikk med å rådspørre de døde. "Og når de siet til eder: Søk til dødningemanerne og sannsigerne, som hvisker og mumler, da skal I svare: Skal ikke et folk søke til sin Gud? Skal en søke til de døde for de levende? "

Det var troen på at mennesker kan ha samkvem med de døde, som også dannet hjørnestenen i den hedenske gudsdyrkelse. Hedningene tilbad det de mente var døde helters ånder som var blitt guder. Deres religion bestod i virkeligheten i å tilbe de døde. Dette er tydelig omtalt i Skriften. I beretningen om Israels synd ved Bet-Peor står det: "Mens Israel oppholdt seg i Sittim, begynte folket å drive utukt med Moabs døtre. De innbød folket til offermåltidene for sine guder, og folket åt og tilbad deres guder; og Israel holdt seg til Ba'al-Peor."

I Salmenes bok fortelles det hva slags avguder man ofrer til: "Og de bandt seg til Ba'al-Peor og åt av oftere til døde."' Det vil si oftere som var brakt til de døde.

Troen på at de døde er blitt opptatt blant gudene har hatt en fremtredende plass i nesten alle hedenske religioner. Det samme gjelder ideen om at mennesker kan ha kontakt med de døde. Det var en alminnelig oppfatning at gudene meddelte sin vilje til menneskene, og gav dem råd når de ble spurt. De berømte orakler i Grekenland og Rom var eksempler på dette.

Troen på at det er mulig å komme i forbindelse med de døde, er fremdeles levende, endog i land som går for å være kristne. Under betegnelsen spiritisme har skikken med å søke kontakt med vesener som gir seg ut for å være døde menneskers ånder, fått stor utbredelse. Denne bevegelsen appellerer særlig til mennesker som har mistet noen av sine kjære. Det hender at åndevesener åpenbarer seg for folk i form av deres avdøde venner. De forteller om episoder fra den tiden da de var sammen, og oppfører seg på samme vis som da. På denne måten får de menneskene til å tro at deres kjære avdøde er engler som kretser over dem og meddeler seg til dem. De som slik utgir seg for å være de avdødes ånder, blir gjenstand for en slags avgudsdyrkelse, og mange tror mer på hva de sier enn på Guds ord.

På den annen side finnes det mange som anser spiritismen for å være rent bedrag. De påstår at de foreteelser som hevdes å være overnaturlige, bare er svindel som mediet utøver. Men selv om rene tryllekunster er blitt fremstilt som virkelige mirakler, har det også forekommet ting som skyldes en overnaturlig makt. Dette vil føre til at mange som anser spiritismen fot å være et utslag av fingerferdighet eller svindel, vil godta den når de står overfor foreteelser som de ikke kan forklare.

Både den moderne spiritisme og de ulike former for oldridens trolldom og avgudsdyrkelse har det vesentlige trekk til felles at de søker kontakt med de døde. De grunner seg på den første løgn som Satan møtte Eva med i Edens hage: "I skal visselig ikke dø; for Gud vet at på den dag I eter av det, skal eders øyne åpnes, og I skal bli likesom Gud."' Utgangspunktet er en løgn, og den bygger de videre på, for de er inspirert av løgnens far.

Hebreerne hadde fått uttrykkelig forbud mot å gi seg av med noen form for angivelig samfunn med de døde. Gud gjorde dette helt klart da han sa: "De døde vet ikke noen ting. . .. De har i all evighet ingen del mere i alt det som hender under solen." "Farer hans ånd ut, så vender han tilbake til sin jord; på den samme dag er det forbi med hans tankes råd." Herren sa til Israel: "Når noen vender seg til dødningemanere og sannsigere og driver avgudsdyrkelse med dem, da vil jeg sette mitt åsyn mot den mann og utrydde ham av hans folk."

Disse åndevesener var ikke døde menneskers ånder, men onde engler, Satans sendebud. Oldtidens avgudsdyrkelse omfatter både tilbedelse av de døde og angivelig kontakt med dem. Bibelen stempler dette som djevledyrkelse. Da apostelen Paulus advarte sine trosfeller mor å ha noen som helst befatning med avguderiet som deres hedenske naboer drev med, sa han: "Der hedningene ofrer, ofrer de til onde makter og ikke til Gud. Jeg vil ikke at dere skal ha fellesskap med onde makter." Om Israels folk sier David i Salmenes bok: "De ofret sine

sønner og sine døtre til maktene." Det vil si til djevlemakrene. I neste vers forklarer han at de ofret dem til "Kanaans avguder". De trodde at de tilbad døde menneskers ånder, mens de i virkeligheten tilbad demoner.

Moderne spiritisme hviler på den samme grunnvoll. Den er bare en gjenopplivelse av den trolldom og demontilbedelse som Gud fordømte og forbød i gammel tid. Dette er forutsagt i Skriften som sier at "i de siste tider skal noen falle fra troen. De skal holde seg til ånder som fører vill, og til lærdommer som stammer fra onde makter". Paulus skriver at like før Kristi gjenkomst vil Satan foreta et spesielt fremstøt gjennom spiritismen. Idet apostelen beskriver Kristi annet komme, sier han om djevelen at "han opptrer med stor makt og med under og falske tegn". Også Peter skildrer de farer menigheten skal bli utsatt for i de siste dager. Han sier at på samme måte som falske profeter forledet Israel til synd, vil det stå frem falske lærere som skal lure inn ødeleggende vranglære og til og med fornekte "den Herre Som har løskjøpt dem. . . . Mange kommer til å følge dem i deres utskeielser". Her peker apostelen på noen av de fremtredende kjennetegn hos de spiritistiske lærere. De nekter å anerkjenne Kristus som Guds Sønn. Den elskelige apostel Johannes sier om slike lærere: "Hvem er løgneren, om ikke den Som fornekter at Jesus er Kristus? Han er Antikrist, han som fornekter Faderen og Sønnen. Den som fornekter sønnen, har heller ikke samfunn med Faderen." Spiritismen fornekter Krisrus, og fornekter derved både Faderen og Sønnen. Bibelen karakteriserer den som et verk av Antikrist.

Det var Satans hensikt å legge en felle for Israels folk da han lot kvinnen i Endor forutsi Sauls skjebne. Han håpet at de skulle få tiltro til spåkvinnen og gå til henne for å få råd. I så fall ville de forkaste Gud som sin rådgiver og stille seg under Satans formynderskap. Grunnen til at spiritismen har slik forlokkende innflytelse over massene, er dens angivelige makt til å kunne av sløre fremtiden og åpenbare det Gud har skjult. I sitt ord har Gud åpenbart de store begivenhetene i fremtiden som det er av vesentlig betydning for oss å ha kjennskap ti!. Han har gitt oss en pålitelig veiviser som kan føre oss trygt igjennom alle farer. Men det er Satans hensikt å undergrave menneskenes tillit til Gud og gjøre dem misfornøyd med deres livsvilkår. Han forleder dem til å skaffe seg opplysning om det Som Gud i sin visdom har skjult for dem, og til å forakte det som han har åpenbart i sitt hellige ord.

Mange mennesker blir urolige fordi de ikke vet hva fremtiden vil bringe. De holder ikke ut å gå i uvissher, og har ikke tålmodighet til å vente på at Gud skal åpenbare sin frelse. Innbilte farer driver dem nesten fra forstanden. De gir etter for sine ukontrollerte følelser i et nervøst jag for å få greie på det som ikke er blitt åpenbart. Hvis de i stedet ville stole på Gud og våke og be, ville de finne trøst hos ham. Sjelen ville finne ro i samfunnet med Gud.

De som er trette og bærer tunge bytder, ville finne hvile om de bate ville gå til Jesus. Når de forsømmer de midler Gud har stilt til rådighet for å trøste dem, og søker hjelp andre

steder for å få vite ting som Gud har skjult, gjør de samme feilgrep som Saul. Det eneste de oppnår, er kunnskap om det onde.

Gud kan ikke tolerere en slik fremgangsmåte, noe han klart har gitt uttrykk for. Det skyldes mangel på tro at mennesker absolutt vil fjerne sløret som skjuler fremtiden, så sinnet blir uten beskyttelse mot erkebedragerens tilskyndelser. Satan får folk til å oppsøke spiritistmedier. For å overbevise mennesker om at han kan forutsi det som skal skje i fremtiden, åpenbarer han skjulte ting som har funnet sted. Ved hjelp av den erfaring han har skaffet seg gjennom årtusener, kan han resonnere fra årsak til virkning og forutsi med en viss nøyaktighet noe av det som vil skje med et menneske i fremtiden. På den måten fører han stakkars forvillede mennesker bak lyset. Han får dem i sin makt og gjør dem til sine slaver.

Gjennom sin profet har Gud gitt denne advarsel: Når de sier til eder: Søk til dødningemanerne og sannsigerne, som hvisker og mumler, da skal I svare: Skal ikke et folk søke til sin Gud? Skal en søke til de døde for de levende? Til ordet og til vitnesbyrdet! Dersom de ikke sier så, det folk som ingen morgenrøde har." Skal de som tilhører en hellig Gud som har ubegrenset visdom og makt, oppsøke slike som driver med trolldom og får sine informasjoner fra Herrens fiende? Gud selv er lys for sitt folk. Han ber dem feste troens blikk på den herlighet som mennesker ikke kan se. Rettferdighetens sol sender sine klare stråler inn i deres sinn. De mottar lys fra himmelens trone og ønsker ikke å vende seg bort fra lysets kilde for å søke kontakt med Satans sendebud.

Når den onde ånd fordømte synden i Sauls liv og forutsa hvilken straff han ville få, var det ikke for å få ham til å vende om, men for å drive ham ut i fortvilelsens avgrunn. Men vanligvis gjør fristeren bruk av smiger for å lokke folk ut i fordervelsen. Oldtidens hedenske gudelære førte til den laveste form for tøylesløshet. De guddommelige prinsipper som fordømte synd og innskjerpet rettferdighet, ble satt til side. Sannheten ble undervurdert. Umoral var ikke hare tillatt, men påbudt.

Spiritismen hevder at det hverken finnes død, synd, dom eller straff, at menneskene er halvguder som aldri har falt i synd. Begjæret er den høyeste dyd, og mennesket er ansvarlig bare overfor seg selv. De skranker som Gud har opprettet for å verne om sannhet, renhet og ærbødighet, blir revet ned, og mange blir enda mer forherdet i synd. Viser ikke dette at denne læren har samme opprinnelse som demondyrkelsen?

Herren gjorde det klart for Israel hva resultatet måtte bli av å ha samkvem med onde ånder, ved å henvise til kanaanittene som et avskrekkende eksempel. De var blottet for

naturlig kjærlighet, de var avgudsdyrkere, ekteskapsbrytere og mordere. De var avskyelige i tankeliv og handling. Menneskene kjenner ikke seg selv, for "svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, og ondt er det; hvem kjenner det"? Men Gud kjenner tilbøyelighetene i den fordervede menneskenaturen. Den gang som nå var Satan på vakt for å skape grobunn for opprør, slik at Israels folk skulle bli like avskyelige i Guds øyne som kanaanittene. Sjelefienden benytter enhver anledning til å åpne ondskapens sluser i oss, så vi blir ødelagt og kommer under Guds dom.

Satan var fast bestemt på å holde Kanaans land i sitt grep. Da Israels barn bosatte seg der, og Guds lov ble landets lov, lot han sitt glødende og grusomme hat gå ut over Israel og satte seg fore å tilintetgjøre dem. Gjennom onde ånders virksomhet ble Israel tilskyndet til å dyrke fremmede guder, og på grunn av lovløshet ble det utvalgte folk til slutt drevet bort fra løfrets land.

Satan gjør hva han kan for at denne historiske hendelsen skal gjenta seg i vår tid. Gud leder sitt folk bort fra ondskapen i verden for at de skal kunne holde hans lov. Dette gjør at raseriet hos "brødrenes anklager" blir grenseløst. "Djevelen er kommet ned til dere, og hans vrede er stor, fordi han vet at han bare har en kort tid igjen." Vi står like ved grensen til løftets land, og Satan er fast bestemt på å ødelegge Guds folk og ta fra dem arven deres. "Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse." Aldri har dette vært mer nødvendig enn nå.

Herrens ord til det gamle Israel gjelder også hans folk i dag: "I skal ikke vende eder til dødningemanere og ikke ty til sannsigere, så I gjør eder urene ved dem." "For enhver som gjør slikt, er en vederstyggelighet for Herren."

Kapitel 69 - I fiendens land

David og hans menn hadde ikke tatt del i slaget mellom Saul og filistrene, selv om de hadde dratt ut til slagmarken sammen med Israels fiender. Da de to krigshærene gjorde seg klar til kamp, var David i en meget vanskelig situasjon. Filistrene ventet at han skulle kjempe sammen med dem. Hvis han derimot forlot sin post midt under slaget og trakk seg tilbake fra valplassen, ville han ikke bare bli betraktet som en kujon, men også som en utakknemlig fortæder overfor Akis som hadde beskyttet ham og vist ham tillit. Dermed ville han føte skam over sitt eget navn og utsette seg for hat fra Hender som var farligere enn Saul. Likevel kunne han ikke tenke seg å kjempe mot Israel. For da ville han forråde sitt eget land og bli en fiende av Gud og hans folk. Fat all fremtid ville han bli Innestengt fra Israels trone, og hvis Saul falt i krigen, ville David få skylden.

Nå følte David at han virkelig hadde kommet opp i vanskeligheter. Hvor meget bedre ville det ikke ha vært om han hadde søkt tilflukt i Guds sterke festningsverker oppe i fjellene enn hos hans og hans folks svorne Hender! Men i sin store barmhjertighet unnlot Gud å straffe sin tjener for hans store feilgrep og forlot ham ikke i hans fortvilte situasjon. For selv om David hadde mistet taket i Guds sterke hånd, og hadde vaklet og veket av fra hederlighetens rette vei, ønsket han innerst inne å være tro mot Gud. Mens Satan og hans hær var travelt opptatt med å hjelpe Guds og Israels fiender med å motarbeide en konge som hadde forlatt Gud, var Herrens engler i virksomhet for å utfri David fra den fare han var i. Himmelske sendebud tilskyndet filisterhøvdingene til å motsette seg at David og hans menn blandet seg med deres egne soldater i kampen.

"Hva skal disse hebreere her?" ropte filisterhøvdingene og trengte seg inn på Akis. Men kongen var slett ikke innstilt på å kvitte seg med en så god forbundsfelle, og svarte derfor: "Det er jo David, en av Sauls, Israels konges, tjenere, som nå har vært hos meg et år eller mere, og jeg har ikke funnet noe ondt hos ham fra den dag han gikk over til meg, og til denne dag." Men høvdingene fastholdt sitt krav: Send mannen hjem og la ham vende tilbake til det sted som du har anvist ham! Han skal ikke dra med oss i striden; for da kunne han vende seg mot oss i slaget. Hvorledes skulle han vel kunne bedre gjenvinne sin herres yndest enn ved å komme til ham med disse menns hoder?

Er det ikke den samme David som de sang således om under dansen: Saul har slått sine tusener, men David sine titusener? Filisterhøvdingene hadde ennå i friskt minne at David hadde felt den navngjetne kjempen deres, og at Israel da hadde vunnet seier. De trodde ikke

at David ville kjempe mot sitt eget folk. Og hvis han i kampens hete gikk over til dem, ville han kunne påføre filistrene mer skade enn hele Sauls hær.

Akis var nødt til å gi seg. Han kalte David til seg og sa til ham: "Så sant Herren lever: Du er en ærlig mann, og jeg ser gjerne at du går ut og inn hos meg i leiren; for jeg har ikke funnet noe ondt hos deg fra den dag du kom til meg, og til denne dag. Men høvdingene synes ikke om deg. Så vend nå tilbake og dra bort i fred, så du ikke gjør noe som filistrenes høvdinger ikke synes om!" David var redd for at han skulle røpe det han virkelig følte. Derfor svarte han: "Hva har jeg gjort, og hva ondt har du funnet hos din tjener fra den dag jeg kom i din tjeneste, like til denne dag, siden jeg ikke må dra med og stride mot min herre kongens fiender?"

Svaret fra Akis må ha fått David til å føle skam og samvittighetsnag ved tanken på hvor uverdig det var for en Herrens tjener å opptre på en så falsk måte. "Jeg vet at du i mine øyne er god som en Guds engel," Sa kongen videre til ham, "men filistrenes høvdinger sier: Han skal ikke dra med oss i striden. Så stå nå tidlig opp i morgen, både du og din herres tjenere Som er kommet hit med deg - gjør eder tidlig ferdige i morgen og dra bort så snart det blir lyst." På denne måten ble David utfridd fra den snaren han hadde viklet seg inn i.

Tre dager senere nådde David og flokken på seks hundre mann frem til Siklag, hjemmet deres i filisterland. Men der ble de møtt av et trøstesløst syn. Amalekittene hadde benyttet anledningen mens David og hans menn var borte, til å hevne seg for de plyndringstokter han hadde foretatt i deres landområde. De hadde overfalt byen mens den var ubevoktet. Etter å ha plyndret den og brent den ned hadde de dratt sin vei og tatt kvinnene og barna med som fanger, foruten et rikt bytte. Lamslått av forferdelse stod David og hans menn og stirret på de svarte ruinene. Da det gikk opp for de hardbarkede krigsmennene hva som virkelig hadde skjedd, brast de i gråt, "og de gråt til de ikke lenger var i stand til å gråte".

På ny ble David tuktet fordi han hadde vist så liten tro at han hadde søkt tilflukt hos filistrene. Nå fikk han se hvor trygt det var blant Guds og hans folks fiender. Davids menn gav ham skylden for den ulykken som hadde rammet dem. Da han angrep amalekittene, hadde han provosert dem til å hevne seg. Likevel hadde han følt seg så trygg midt blant sine fiendet at han forlot byen ubevoktet. Mennene hans var så ute av seg av sorg og harme at de kunne finne på hva som helst, og de truet endog med å stene lederen sin.

Det syntes som om David hadde mistet all menneskelig støtte. Han hadde mistet alt det som betydde noe for ham i denne verden. Saul hadde landsfor vist ham, og filistrene hadde jaget ham bort fra leiren. Amalekittene hadde plyndret byen hans, hustruene og barna var tatt til fange, og nå vendte hans nærmeste venner seg mot ham og truet med å drepe ham. Men David satte seg ikke til å gruble over den trøstesløse situasjon han var kommet i. I stedet bad han inderlig til Gud om hjelp og "søkte styrke hos Herren sin Gud". Han så tilbake på sitt begivenhetsrike liv. Hadde Herren noensinne sviktet ham? Når han tenkte på alle de gangene Gud hadde vært nådig mot ham, fikk han nytt mot. Davids menn la sten til byrden for seg selv ved å gi uttrykk fot misnøye og utålmodighet.

David hadde enda større grunn til å sørge, men likevel bevarte han sinnsroen. Derfor kunne han si fra dypet av hjerter: "På den dag jeg fryktet, setter jeg min lit til deg."' David kunne ikke se noen utvei, men Gud kunne, og han ville vise ham hva han skulle gjøre. David sendte bud etter presten Abjatar, sønn av Akimelek. "David spurte Herren: Skal jeg sette etter denne røver flokk? Kan jeg nå dem igjen?" Svatet fra Herren var: "Sett etter dem! Du skal nå dem igjen, og du skal frelse fangene!"

Disse ordene fikk harmen og sorgen til å legge seg. David og hans menn satte øyeblikkelig etter fienden. De rykket frem i et slikt tempo at da de nådde frem til Besor-bekken som renner ut i Middelhavet i nærheten av Gasa, var to hundre av mennene hans så utmattet at de ikke kunne fortsette. Likevel drog han uforferdet videte med de fire hundre mann han hadde igjen. Underveis kom de over en egyptisk slave som så ut til å være døden nær av tretthet og sult. Etter å ha fått mat og drikke kom han til krefter igjen. Det viste seg at hans grusomme herre som var blant amalekittene, hadde latt ham bli igjen for å dø. Han fortalte hvordan de hadde overfalt og plyndret. Da han hadde fått forsikring om at han hverken skulle bli drept eller utlevert til sin herre, gikk han med på å vise Davids menn hvor amalekittene holdt til.

Da de nærmet seg leiren, oppdaget de at den seierrike hæren var opptatt med å feste. "Der lå de spredt rundt omkring over hele marken og åt og drakk og holdt fest med alt det store bytte de hadde tatt fra filistrenes land og fra Juda land." David gav ordre om øyeblikkelig angrep, og med innbitt dødsforakt kastet de seg over fienden. Amalekittene ble fullstendig overrumplet, og det oppstod forvirring. Slaget fortsatre hele natten og den påfølgende dag, og nesten hele hæren ble utryddet. Bare en flokk på fire hundre mann klarte å komme seg unna på kamelryggen. Herrens ord hadde gått i oppfyllelse: "David berget alt det som amalekittene hadde tatt; også sine to hustruer berget David. Det manglet ikke noen,

hverken liten eller stor, hverken sønner eller døtre, heller ikke noe av byttet eller av det de hadde tatt med seg; alt sammen hadde David med seg tilbake."

Da David hadde trengt inn på amalekittenes område, hadde han utryddet alle som kom i hans vei. Hvis ikke Gud hadde grepet inn, ville amalekittene ha tatt hevn og drept alle innbyggerne i Siklag. Men de bestemte seg for å spare livet til fangene for på den måten å kaste enda mer glans over triumftoget. Senete ville de selge fangene som slaver. Ved å spare fangenes liv oppfylte de Guds hensikt uten selv å vite det, slik at de kunne bli gjenfotenet med sine menn og fedre.

Alle jordiske makter er under Den allmektiges kontroll. Til den mektigste hersket og mest grusomme undertrykker sier han: "Hit skal du komme og ikke lenger, het skal dine stolte bølger legge seg."' Gud er stadig i virksomhet fot å motarbeide det onde. Han arbeider hele tiden blant menneskene, ikke fot å ødelegge dem, men for å rettlede og bevare dem.

Under stor jubel tok seierherrene fatt på hjemmarsjen. Da de traff på kameratene som hadde gitt opp underveis, forlangte de mest selviske og ustyrlige av de fire hundre at de som ikke hadde vært med i kampen, heller ikke skulle ha noe av byttet. De skulle nøye seg med å få tilbake hustruer og barn. Men David ville ikke gå med på en slik ordning. "Således skal I ikke gjøre, mine brødre, med det som Herren hat gitt oss. . . . Nei, den som drog med i striden, skal ikke ha større del i byttet enn den Som ble igjen ved trosset; de skal dele likt." Slik ble saken ordnet. Siden ble det en fast lov i Israel at alle som på hederlig vis var knyttet til et felttog, skulle dele byttet med dem som var med i selve slaget.

David og hans menn hadde ikke bare gjenerobret alt byttet som fienden hadde tatt i Siklag, men hadde også tatt en mengde småfe og storfe fra amalekittene. Dette ble kalt "Davids bytte". Da han kom tilbake til Siklag, tok han noe av bytter og sendte det som gave til de eldste i Juda stamme som han tilhørte. Han tilgodeså alle som hadde vist vennlighet mor ham og hans menn da de hadde vært tvunget til å flykte fra sted til sted oppe i fjellene for å redde livet. På den måten viste han sin takknemlighet for den vennlighet de hadde møtt ham med da han var på flukt.

Det var gått tre dager siden David og hans menn hadde kommet tilbake til Siklag. Mens de var opptatt med å bygge opp igjen husene som var blitt ødelagt, ventet de med engstelse på å få høre hvordan det hadde gått i slaget mellom Israel og filisttene. Plutselig kom en

budbæter inn i byen "med sønderrevne klær og jord på sitt hode". øyeblikkelig ble han ført frem for David. Han bøyde seg ærbødig for ham som et uttrykk for at han betraktet han! som en mektig fyrste, og at han trengte hans hjelp. David spurte ivrig hvordan det hadde gått i krigen. Flyktningen fortalte at Saul var slått og at både han og Jonatan hadde falt. Men han nøyde seg ikke med å gi en nøktern skildring av det som hadde skjedd. Han tenkte vel som så at David var fiendtlig innstilt mot den mannen som hadde forfulgt ham så hensynsløst, og nå håpet han på å bli hedret som Sauls banemann. Han skrøt av at han i kampens hete hadde funnet Israels konge såret og hardt presset av fienden, og at han på kongens oppfordring hadde gjort det av med ham. Han hadde tatt med seg kongesmykket som Saul hadde på hodet, og et armbånd av gull, og leverte det til David. Han følte seg sikker på at disse nyhetene ville bli mottatt med glede, og at han selv ville bli rikt belønnet for sin innsats.

"Da tok David og sønderrev sine klær, og det samme gjorde alle de menn som var hos ham. Og de klaget og gråt og fastet helt til aftenen over Saulog hans sønn Jonaran og over Herrens folk og over Israels hus, fordi de var falt for sverdet." Da David hadde kommet seg etter det første sjokket, tenkte han på den fremmede budbæreren og den forbrytelsen han hadde sagt at han hadde gjort seg skyldig i. David spurte ham: "Hvor er du fra?" Han svarte: "Jeg er sønn av en amalekitt som er flytter inn her." Da sa David til ham: "Hvorledes kunne du driste deg til å utrekke din hånd og ta livet av Herrens salvede?"

To ganger hadde David selv hatt Saul i sin makt Men da hans menn hadde oppfordret ham til å drepe Saul, hadde han nektet å løfte sin hånd mot ham som Gud hadde utpekt til å herske over Israel. Men denne amalekitten unnså seg ikke for å skryte av at han hadde drept Israels konge. Han hadde selv sagt at han hadde begått en forbrytelse som fortjente døden, og straffen ble fullbyrdet på stedet. David sa: "Ditt blod komme over ditt hode; for din egen munn vitnet mot deg da du sa: Jeg har drept Herrens salvede."

Davids dype og oppriktige sorg over Saul viste hans storsinn og edle natur. Han gledet seg ikke over at hans fiende var død. Nå var veien åpen til Israels trone, men han følte ingen glede. Sauls død hadde fortrenge minnet Om hans mistillit og grusomhet, og nå tenkte David bare på det som var godt og edelt. Sauls navn var knyttet sammen med Jonatans, og Jonatan hadde vært en ekte og uselvisk venn.

Den sangen som gav uttrykk for Davids dypeste følelser, ble høyt skattet i Israel og har hatt en stor plass i Guds folks hjerte gjennom alle tider: "Din pryd, Israel, ligger ihjelslått på dine hauger; o, at heltene skulle falle! Forkynn det ikke i Gat, meld det ikke på gatene i

Askalon, at ikke filistrenes døtre skal glede seg, de uomskårnes døtre juble! I Gilboa-fjell! Ikke falle det dugg eller regn på eder, ei heller være der marker som bærer offergaver! For der ble helters skjold pletter med blod, Sauls skjold, ei salvet med olje. . . . Saul og Jonatan, elskelige og milde i livet, ble heller ikke skilt i døden; hurtigere var de enn ørner, sterkere enn løver. I Israels døtre! Gråt over Saul som kledde eder yndig i purpur, som satte smykker av gull på eders kledebon! O, at heltene skulle falle i striden! Jonatan ligger ihjelslått på dine hauger! Hjertelig bedtøvet er jeg over deg, min bror Jonatan! Du var meg inderlig kjær; din kjærlighet var meg dyrebarere enn kvinners kjærlighet. O, at heltene skulle falle, og krigens redskaper omkomme!"

Kapitel 70 - David blir konge

Sauls død fjernet de farene som hadde brakt David i landflyktighet. Nå kunne han uhindret vende tilbake til sitt eget folk. Da sørgetiden over Saul og Jonatan var slutt, "spurte David Herren: Skal jeg dra opp til en av byene i Juda? Herren svarte: Gjør det! Da spurre David: Hvorhen skal jeg dra? Han svarte: Til Hebron".

Hebron lå omkring tretti kilometer nord for Beerseba, midtveis mellom denne byen og det stedet der Jerusalem senere ble bygget. Det opprinnelige navnet var Kirjat-Arba-Arbas' by. Han var far til Anak. Siden ble den kalt Mamre, og her ble patriarkene begravet i Makpela-hulen. Hebron hadde tilhørt Kaleb og var nå en av de viktigste byene i Juda. Den ligger i en dal mellom fruktbare høydedrag og frodige sletter. De vakreste vingårdene i hele Palestina grenset opp til denne byen. Dessuten var den omgitt av tallrike hager med oliven og andre frukttrær.

David og hans menn gjorde seg straks klar til å etterkomme befalingen Gud hadde gitt. Snart var de seks hundre væpnede menn på vei til Hebron med hustruer og barn, småfe og storfe. Idet karavanen drog inn i byen, stod mennene av Juda stamme og ventet for å by David velkommen som Israels fremtidige konge. Alt ble gjort klart til kroningshøytideligheten. Og de "salvet David til konge over Judas hus". Men de forsøkte ikke å tvinge andre stammer til å godta ham.

Noe av det første den nye kongen gjorde, var å hedre Sauls og Jonatans minne. Da han fikk vite at mennene fra Jabes-Gilead hadde våget livet for å hente likene til de falne ledere og gitt dem en verdig begravelse, sendte han budbringere til Jabes med denne melding: "Velsignet være I av Herren, fordi I har gjort den kjærlighetsgjerning mot eders herre Saul å begrave ham! Så vise nå Herren sin miskunnhet og trofasthet mot eder, og jeg vil også gjøre vel mot eder, fordi I har gjort dette." Så kunngjorde han at han var blitt konge over Juda og oppfordret disse tapre mennene til å vise ham troskap.

Filistrene satte seg ikke imot at Juda-stammen gjorde David til konge. De hadde sluttet vennskap med ham da han var i landflyktighet, for å svekke Sauls kongemakt. Nå håpet de at hans voksende innflytelse ville gagne dem på lengre sikt, fordi de hadde vist vennlighet mot ham den gang. Davids styre skulle ikke bli uten vanskeligheter. Med hans overtagelse

av kongemakten begynte den mørke epoke med ammensvergeiser og opprør. David satt ikke på forræderens trone. Gud hadde valgt ham til å være konge over Israel, og det hadde ikke vært noen grunn til mistro eller motstand. Knapt hadde Juda stamme anerkjent ham som konge, før Isboset, sønn av Saul, med Abners mellomkomst ble utropt til konge over Israels stammer.

Isboset var en svak og udugelig representant for Sauls hus, mens David hadde fremragende forutsetninger til å være landets leder. Abner hadde vært hoved mannen i aksjonen for å gjøre Isboset til konge. Han hadde vært øverstbefalende i Sauls hær og var den mest fremtredende mann i Israel. Abner visste godt at Herren hadde utpekt David til konge i Israel, men han hadde jaget og forfulgt ham så lenge at han ikke ville gå med på at Isais sønn skulle overta tronen etter Saul.

Nå kom Abners virkelige karakter til syne, og det viste seg at han var både ærgjerrig og holdningsløs. Han hadde vært knyttet til Saul og blitt påvirket av kongens forakt for den mannen som Gud hadde valgt til å være konge over Israel. Hatet til David var ikke blitt mindre etter den sviende iretteserreisen David hadde gitt ham da han tok spydet og vannkrukken fra Saul mens han lå og sov i leiren. Han husket hvordan David hadde ropt mens kongen og Israels folk hørte på: "Du er jo en mann som ikke har sin like i Israel? Hvorfor hat du da ikke holdt vakt over din herre kongen? . .. Det er ikke godt det du har gjort. Så sant Herren lever: I et dødsens, I som ikke har holdt vakt over eders herre, han som er Israels salvede."' Denne irettesettelsen hadde naget ham, og nå bestemte han seg for å ta hevn og skape splittelse i Israel, og dermed opp høye seg selv.

Abner benytter et medlem av det tidligere kongehus til å fremme sine egne selviske ambisjoner og planer. Han visste at folket elsket Jonatan og holdt hans minne høyt i ære. Hæren hadde ikke glemt Sauls første vellykkede ktigstokter. Nå begynte denne opprørslederen å gjennomføre sine planer med en besluttsomhet som burde vært ofret på en bedre sak.

Mahanaim, et sted på den andre siden av Jordan, ble valgt til kongelig residens fordi den var minst utsatt for angrep både fra David og filistrene. Her ble Isbaset innsatt som konge. Stammene øst for Jordan var de første som anerkjente hans regjering. Senere utvidet han sitt maktområde til hele Israel unntagen Juda stamme. I to år beholdt Sauls sønn sitt ærefulle verv i den bortgjemte hovedstaden. Men Abner hadde bestemt seg for å legge hele Israel under sitt maktområde og forberedre seg på angrepskrig. "Krigen mellom Sauls hus

og David. hus ble langvarig; og David ble sterkere og sterkere, mens Sauls hus ble svakete og svakere."

Den kongemakten som var grunnlagt på ondskap og ærgjerrighet, ble omsryrtet ved forræderi. Abner ble forbitret på den svake og udugelige Isbaset. Han lot ham i stikken og gikk over til David med tilbud om å føre alle Israels stammer over på hans side. David tok imot tilbudet. Abner ble sendt bort med ære for å gjennomføre planen. Joab, som var Davids hærfører, ble misunnelig over at den tapre og berømte krigeren fikk en så hjertelig mottagelse. Abner og Joab var nemlig bitre fiender fordi Abner i sin tid hadde drept Asael, Joabs bror, i krigen mellom Israel og Juda. Nå bød det seg en anledning for Joab til å hevne sin brors død, og samtidig kvitte seg med en fremtidig rival. Derfor la han seg på lur ved veien og drepte Abner.

Da David fikk høre om dette forræderske overfallet, utbrøt han: "Jeg og mitt kongedømme er for evig uten skyld for Herren i Abners, Ners sønns blod. La det komme over Joabs hode og over hele hans fars hus." David var avskåret fra å gi forbryterne den straffen de fortjente, på grunn av de ustabile forhold i riket og drapsmennenes makt og posisjon. Joab stod nemlig i ledtog med sin bror Abisai. Men han uttrykte offentlig sin avsky for den blodige udåd. Abner fikk en ærefull begravelse. David forlangte at Joab i spissen for hæren skulle ta del i sørgehøytideligheten med isrykkerrevne klær og ombunder med sekk. Kongen viste sin sorg ved å faste den dagen gravferden fant sted. Han gikk selv etter båren som den første blant de sørgende. Ved graven fremførte han en klagesang som var en hatd irettesettelse av drapsmennene. "Kongen kvad denne klagesang over Abner: Skulle da Abner dø som en nidi.'1g dør? Dine hender var ikke bundet og dine føtter ikke lagt i lenker; som en faller for ugjerningsmenn, så falt du."

Det storsinn David viste da han hedret den mannen som hadde vært hans bitre fiende, vakte tillit og beundring i hele Israel. Kongens følelser var opp riktige. "Og alt folket forstod det, og de syntes godt om det; alt det kongen gjorde, syntes folket godt om. Og på den dag skjønte alt folket og hele Israel at det ikke var kongen SOm var opphavsmann til draper på Abner, Ners sønn." Kongen drøftet den forbrytelsen som var begått, med sine rådgivere og dem som stod ham nærmest. Han var klar over at han ikke hadde mulighet til å straffe drapsmennene slik de fortjente, og overlor dem derfor til Guds rettferdige dom. "Vet I ikke at en høvding og stor mann er falt i Israel på denne dag? Men jeg er ennå svak og bare salvet til konge, og disse menn, Semjas sønner, er mektigere enn jeg. Herren gjengjelde den som gjør ondt, det onde han gjør."

Abners forslag og tilbud til David var ærlig ment, men motivene var lave og selviske. Målbevisst hadde han motarbeidet ham som Gud hadde utpekt til konge. Dette hadde han gjort i håp om å vinne ære. Det var motvilje, såret stolthet og maktbegjær som hadde fått ham til å svikte den saken han tidligere hadde gått inn for. Ved å ta parti for David håpet han å sikre seg det mest ærefulle verv i hans tjeneste. Hvis han hadde oppnådd sin hensikt, ville han med sine evner og sin ærgjerrighet, sin store innflytelse og sin mangel på gudsfrykt ha brakt Davids trone og hele nasjonens sikkerhet i fare.

"Da Sauls sønn hørte at Abner var død i Hebron, falt han rent sammen, og hele Israel ble forferdet." Alle var klar over at hans kongedømme ikke kunne bestå stort lenger. Snart fulgte et nytt forræderi som gjorde helt slutt på det vaklende riket. Isboset ble snikmyrdet av to av sine offiseret. De hugget hodet av ham og skyndte seg til Juda-kongen med det i håp om å oppnå hans gunst. Da de stilte seg frem for David med det blodige beviset på den udåd de hadde begått, sa de: "Se, her er hodet av Isboset, sønn til Saul, din fiende som stod deg etter livet; således har Herren på denne dag gitt min herre kongen hevn over Saul og hans ætt." Men David ønsket ikke å styrke sin stilling ved hjelp av forræderi. Gud hadde grunnfestet hans kongedømme, og han hadde reddet ham fra hans motstandere. David lot drapsmennene få vite hvordan det hadde gått med den mannen som hadde skrytt av at han hadde drept Saul. Så sa han: "Hvor meget mere nå, da ugudelige menn har myrdet en rettferdig mann i hans hus og på hans leie - skulle jeg ikke nå kreve hans blod av eders hånd og utrydde eder av landet? Så bød David sine folk, og de slo dem i hje!. . . . Men Isbosets hode rok de og begravde i Abners grav i Hebron. "

Da Isboset var død, ble de ledende menn i Israel enige om å gjøre David til konge over alle stammene. "Så kom alle Israels stammer til David i Hebron og sa: Her er vi; vi er av samme kjøtt og blod som du. Allerede for lenge siden, da Saul var konge over oss, var det du som førte Israel ut og inn, og Herren sa til deg: Du skal vokte mitt folk Israel, og du skal være fyrste over Israel. Og alle Israels eldste kom til kongen i Hebron, og kong David gjorde en pakr med dem i Hebron for Herrens åsyn; og de salvet David til konge over Israel." Ved sitt forsyn hadde Gud sørget for at David ble konge. Han hadde ingen personlige ambisjoner og hadde ikke traktet etter kongeverdigheten.

Mer enn åtte tusen etterkommere av Aron og levittene stod til tjeneste for David. Det hadde skjedd et tydelig omslag i folkestemningen. Omveltningen foregikk på en rolig og verdig måte som det sømmet seg en så viktig sak. Nesten en halv million av Sauls tidligere undersåtter stimlet sammen i og omkring Hebron. Høydedragene og dalene myldret av folk. Tiden for kongeinnsettelsen var fastsatt. Den mannen som var blitt forvist fra Sauls hoff og

hadde søkt tilflukt i fjell og huler for å redde livet, skulle nå motta den største ære som mennesker kan vise et medmenneske. Prester og eldste var kledt i drakter som tilkjennegav deres hellige embete. Det var offiserer og soldater med glinsende spyd og hjelmer, og fremmede som var kommet langveis fra for å være til stede ved innsettelsen av den utvalgte kongen. David tok på seg kongekåpen, og øverstepresten helte den hellige oljen over hoder hans. Salvingen som Samuel i sin tid hadde utført, var et vink om det som skulle finne sted når David ble kåret til konge.

Tiden var kommet da David skulle innsettes i sitt embete som Guds viseregent. Han fikk overlevert septeret, det forfatningsmessige dokumentet ble utferdiget, og folket avla troskapsløftet. Så ble kongesmykket festet rundt pannen hans, og seremonien var dermed slutt. Israel hadde fått en konge som Gud hadde utpekt. Tålmodig hadde han ventet på Herren, og nå fikk han se oppfyllelsen av det Gud hadde lover. "David ble større og større, og Herren, hærskarenes Gud, var med ham."

neste kapitel

Kapitel 71 - Rikets stilling styrkes

Så snart David var blitt konge over Israel, begynte han å planlegge en mer passende hovedstad. Han valgte et sted omkring tretti kilometer fra Hebron. Før Josva førte Israels hær over Jordan, hette byen Salem. Det var i nærheten av dette stedet at Abraham hadde vist sin troskap mot Gud. Atte hundre år før David ble salvet til konge, hadde Melkisedek, prest for den høyeste Gud, bodd der. Stedet lå sentralt og høyt og var beskyttet av høydedrag rundt omkring. Det lå på grensen mellom Benjamin og Juda, ikke langt fra Efraim, og var lett tilgjengdig også for de andre stammene.

For å sikre seg dette området måtte hebreerne jage bort resten av kanaanittene som hadde forskanset seg på Sion og Moria. Festningen hette Jebus, og innbyggerne ble derfor kalt jebusitter. Gjennom århundrer hadde Jebus vært ansett som uinntagelig. Men festningen ble beleiret og erobret av hebreerne under ledelse av Joab. Som belønning for sin tapperhet ble han gjort til øverstbefalende for Israels hær. Jebus ble nasjonens hovedstad, og det hedenske navnet ble forantet til Jerusalem.

Hiram, kongen i den rike byen Tyrus ved Middelhavet, allierte seg nå med kongen i Israel. Han hjalp David med å bygge et palass i Jerusalem. Fra Tyrus kom det utsendinger sammen med byggrnestre og håndverkete og stote karavaner med kostbare tresorter - sedertre og andre verdifulle materialer.

Det faktum at det forenre Israels-riket under Davids ledelse stadig ble sterkere, sammen med erobringen av festningen Jebus og alliansen med kong Hiram av Tyrus, førte til at filistrenes fiendskap blusser opp igjen. De trengre inn i landet med en stor hær og la seg i stilling i Refaim-dalen ikke lange fra Jerusalem. David og hans menn trakk seg tilbake til festningen Sion for å vente på hva Gud ville be dem om å gjøre. "Da spurte David Herren: Skal jeg dra ut mot filistrene? Vil du gi dem i min hånd? Og Herren svarte: Dra ut! Jeg vil gi filistrene i din hånd."

David rykket øyeblikkelig ut mot fienden. Han gjorde det fullstendig av med dem og tok de avgudene som de hadde brakt med seg for å sikre seieren. I sin forbitrelse over dette ydmykende nederlaget samlet filistrene en enda større hær og gikk til krig igjen. Og de

"spredte seg utover i Refaim-dalen". Igjen rådspurte David Herren, og den store JEG ER tok atter ledelsen av Israels hær.

Gud sa til David: "Du skal ikke dra dit opp; gå omkring så du kommer bakenfor dem, og gå så på dem midt for baka-trærne, og når du hører lyden av skritt i baka-trærnes topper, da skynd deg! For da har Herren dratt ut foran deg for å slå filistrenes hær." Hvis David hadde handlet på egen hånd, slik Saul hadde gjort, ville han ikke ha lykkes. Men han gjorde som Herren befalte, og han "slo filistrene og forfulgte dem fra Gibeon og like til Geser. Og Davids navn kom ut i alle landene, og Herren lot frykt for ham komme over alle folkene"

Ettersom Davids trone nå var sikret, og fremmede fiender ikke lenger gjorde innfall i landet, satte han seg fore å fullføre en plan han lenge hadde hatt å føre Guds ark til Jerusalem. I mange år hadde arken stått i Kirjat-Jearim, femten kilometer borre. Men det passer best at dette symbolet på Guds nærvær fantes i landets hovedstad. David samlet sammen tretti rusen av de ledende menn i Israel, for han ønsket at det skulle skje under jubel og med praktutfoldelse. Med glede fulgte folket oppfordringen. øversrepresten og hans embetsbrødre, foruten fyrstene og stammehøvdingene, kom sammen i Kirjat-Jearim. David var fylt av hellig begeistring. Arken ble ført ut av huset til Abinadab og anbrakt på en ny vogn som ble trukket av okser, mens to av sønnene til Abinadab passer på.

Folket fulgte etter med seiersglade rop og jublende sang, et mektig kor av stemmer som blandet seg med ronene fra musikkinstrumentene. "Og David og hele Israel lekte for Herrens åsyn til alle slags strengelek av sypress-tre, både sitarer og harper og trommer og bjeller og symbler." Det var lenge siden det hadde vært en slik jubel i Israel. I høytidsstemt glede beveget den veldige prosesjonen seg over berg og dal mot den hellige byen.

"Da de kom til Nakons treskeplass, rakre Ussa ut sin hånd og tok fatt i Guds ark; for oksene var blitt usryrlige. Da opptentes Herrens vrede mot Ussa, og Gud slo ham der for hans forseelse, så han døde der ved Guds ark." En øyeblikkelig redsel falt over den festglade menneskemengden. David ble forbauset og skremt, og han undret seg på om Gud hadde handlet rettferdig. Han hadde villet fremheve arken som symbolet på Guds nærvær. Hvorfor skulle så denne forferdelige ulykken få lov til å vende gleden til sorg? David fant ut at det ville være farlig å ha arken i nærheten, så han bestemte seg for å la den bli hvor den var. Den ble derfor plassert i huset til Obed-Edom, en gagitt som bodde like i nærheten.

Gud straffet Ussa fordi han hadde overtrådt en uttrykkelig befaling. Gjennom Moses hadde Herren gitt nøyaktige instrukser om hvordan arken skulle transporteres. Ingen andre enn prestene, Arons etterkommere, kunne røre den eller endog se på den når den var udekket. Gud hadde gitt pålegg om at Kahats etterkommere skulle bære den, "men de må ikke røre ved helligdommen, for at de ikke skal dø". Først skulle prestene dekke til arken. Så skulle kahatittene komme og løfte den ved hjelp av stenger som var anbrakt i ringer på hver side, og som aldri måtte bli fjernet. Moses hadde latt gersonittene og merarittene ta hånd Om teppene, bordene og stolpene til tabernaklet, og gitt dem vogner og okser for transport av de gjenstander de hadde ansvaret for. "Men til Kahats barn gav han ikke noe, fordi de skulle ta vare på de hellige ting og bære dem på sine skuldrer.'" Da arken ble flyttet fra Kirjat-Jearim, foregikk det altså en åpenbar og utillatelig tilsidesettelse av Herrens befaling.

David og hans folk hadde kommet sammen for å utføre en hellig gjerning, og de hadde engasjert seg i den med glød og begeistring. Men fordi de ikke hadde retter seg etter de pålegg Herren hadde gitt, kunne han ikke bifalle det de gjorde. Da filistrene sendte arken tilbake til Israel, hadde de anbrakt den på en vogn fordi de ikke kjente til de retningslinjer Gud hadde gitt, og Herren godtok det de gjorde. Israel hadde derimot fått overlevert klare instrukser om Guds vilje i disse spørsmål, og det var en vanære mot ham å tilsidesette den rettledning han hadde gitt. Ussa hadde større skyld ettersom han handlet i overmot. Fordi han hadde levd i overtredelse, var sansen for helligheten i Guds lov ble sløvet. Uten å bekjenne sin synd trosset han det guddommelige forbud og dristet seg til å røre ved symbolet på Guds nærvær.

Gud kan ikke godta en delvis lydighet eller at hans bud blir behandlet på en lettsindig måte. Straffen som rammet Ussa, var et vitnesbyrd til hele Israel om hvor viktig det er å gi nøye akt på Guds bud. Denne ene mannens død skulle tilskynde hele folket til å angre, slik at tusener kunne bli reddet fra en lignende dom.

David følte at hans eget hjerte ikke var helt rett for Gud Da han så hvilken skjebne som rammet Ussa, ble han redd arken, fordi han fryktet at det skulle være en eller annen synd i hans liv som han kunne bli straffet for. Med fryktblandet glede tok Obed-Edom imot dette symbolet på Guds nærvær som et pant på at Guds velsignelse ville følge den som var lydig. Hele Israel hadde oppmerksomheten retter mot gigitten og hans familie for å se hva som ville hende. "Og Herren velsignet Obed-Edom og alt hans hus." Guds irettesettelse hadde sin virkning på David. Som aldri før i sitt liv ble han klar over hvor hellig Guds lover, og hvor nødvendig det er å vise streng lydighet. Da David så at Obed-Edoms familie ble velsignet, fikk han nytt håp om at arken ville bringe velsignelse til ham selv og hele folket.

Tre måneder senere bestemte han seg for å gjøre et nytt forsøk på å flytte arken. Denne gang passet han nøye på å følge Herrens anvisninger i hver minste detalj. Igjen sendte han bud etter de fremste menn i Israel, og en s:or folkemengde samlet seg omkring huset til gigitten. Med ærefrykt og den ytterste omhu ble nå arken anbrakt på skuldrene til de menn som Gud hadde utpekt. Folkemengden dannet et tog, og med skjelvende hjerter satte den veldige prosesjonen seg i bevegelse. Da de hadde gått seks skritt, gav trompeten signal til at de skulle stanse, og David gav beskjed om at man skulle ofre "okser og gjøkalver". I stedet for frykt og angst ble det nå jubel.

David hadde tatt av seg sitt kongeskrud og hadde tatt på seg en enkellerretskjortel av samme slag som den prestene bar. Dette betydde ikke at han hadde til hensikt å utføre prestetjeneste, for lerretskjortelen ble somme tider også brukt av andre enn prestene. Ved denne hellige handling ville han for Guds ansikt stille seg på like fot med sine undersåtter. Herren skulle tilbes på denne dagen. Han alene skulle være gjenstand for ærefrykt. Den lange prosesjonen satte seg igjen i bevegelse, mens musikken fra harper, bjeller, trompeter og symbler hevet seg mot himmelen sammen med tOnene fra mange røster. "Og David danset av all magt for Herrens åsyn," i takt med sangen.

Forlystelsessyke mennesker har prøvd å forsvare den moderne selskapsdans med at David danset for Gud i hellig glede. Men et slikt argument holder ikke. I våre dager er dans gjerne forbundet med løssluppenhet og natterangel. Helse og moral blir ofret på forlystelsens alter. De som er stamgjester i dansesalene, har ikke Gud i tankene sine og viser ingen ærbødighet for ham. Bønn og lovsang ville virke malplassert i disse sammenkomster. Denne prøven skulle være avgjørende.

Kristne mennesker burde ikke være opptatt med fornøyelser som har en tendens til å svekke sansen for det som er hellig, og redusere gleden ved å tjene Gud. Musikken og dansen som var et uttrykk for folkets glede og takknemlighet til Gud da arken ble flyttet, hadde ingenting til felles med vår tids røylesløse dans. Den ene form for dans vendte tankene mot Gud og bidrog til åopphøye hans hellige navn, mens den andre er noe Satan har funnet opp for å få menneskene til å glemme Gud og vanære ham.

Triumf toget nærmet seg hovedstaden med den usynlige kongens hellige symbol i spissen. Plutselig brøt sangen løs fra et mektig kor som oppfordret vekterne på muren til å åpne portene til den hellige byen: "Løft, I porter, eders hoder, og løft eder, I evige dører, så

herlighetens konge kan dra inn!" Så spurte en gruppe sangere og musikere: "Hvem er den herlighetens konge?" Og en annen sangergruppe svarte: "Herren, sterk og veldig, Herren veldig i strid."

Deretter forente alle seg i det mektige seierskoret: "Løft, I porter, eders hoder, og løft eder, I evige dører, så herligherens konge kan dra inn!" Igjen lød det forventningsfulle gledesropet: "Hvem er den herlighetens konge?" Og så kom svaret fra den ivrige folkemengden, og det var "som lyden av mange vann": "Herren, hærskarenes Gud, han er herlighetens konge." Så ble portene åpnet på vidt gap, og prosesjonen toget inn. Med den største ærefrykt ble arken satt inn i det teltet som var satt i stand for den. Foran den hellige innhegningen var det reist offeraltere. Røken fra takkofrene og brennofrene og skyer av røkelse steg opp mot himmelen sammen med folkets lovsang og bønn. Da gudstjenesten var slutt, lyste kongen selv velsignelsen over folket. Deretter sørget han for at alle som var til stede, ble styrket med brød og vin.

Alle stammene var representert ved denne gudstjenesten. Det var den høytideligste begivenheten som hittil hadde funnet sted i Davids regjeringstid. Inspirasjonens ånd hvilte over kongen, og idet de siste stråler fra en synkende sol hyllet tabernaklet inn i et hellig lys, åpnet han sitt hjerte i takk til Gud fordi symbolet på hans nærvær nå befant seg så nær Israels trone. I dype tanker drog David hjem "for å velsigne sitt hus".

Blant dem som hadde vært vitne til gledesfesten, var det en som hadde en ganske annen holdning enn David. "Da nå Herrens ark kom inn i Davids stad, så Mikal, Sauls datter, ut gjennom vinduet, og hun så kong David hoppe og danse for Herrens åsyn, og hun foraktet ham i sitt hjerte." Hun var så forbitret at hun ikke kunne vente til han kom tilbake til slottet, men gikk ut for å møte ham. Som svar på hans vennlige hilsen overøste hun ham med en strøm av hårde ord. Med bitende ironi sa hun: "Hvor høyt Israels konge er blitt æret i dag - han som i dag har blottet seg for øynene på sine tjeneres piker, som løse folk pleier å gjøre!"

David følte at Mikal hadde foraktet og vanæret gudstjenesten, og svarte bestemt: "For Herrens åsyn, han som utvalgte meg fremfor din far og fremfor hele hans hus og satte meg til fyrste over Herrens folk, over Israel - for Herrens åsyn har jeg danset; og jeg vil gjøre meg enda ringere enn så og bli liten i mine egne øyne, og de tjenestepiker du talte om, san1men med dem vil jeg æres." Herren føyde til en ytterligere refselse til den som David hadde gitt uttrykk for. Vi leser om den stolte og hovmodige kvinnen at hun "ble barnløs til sin dødsdag".

De høytidelige seremoniene som fant sted da arken ble flyttet, hadde gjort et uutslettelig inntrykk på Israels folk, noe som kom til uttrykk i en dypere interesse for helligdomstjenesten og en fornyet hengivenhet til Herren. David prøvde på alle mulige måter å forsterke disse inntrykk. Han gjorde for eksempel sangen til en del av gudstjenesten. Selv skrev han salmer, ikke bare til bruk for prestene under tjenesten i helligdommen, men også til å synges av folket på reisene til de årlige høytider. Dette hadde en vidtrekkende innflytelse som resulterte i at nasjonen ble befridd for avgudsdyrkelse. Da nabofolkene så den velstand som Israel opplevde, ble mange av dem velvillig stemt overfor Israels Gud som hadde gjort så store ting for sitt folk.

Tabernaklet som Moses hadde bygget, og alt utstyret i forbindelse med tjenesten i helligdommen, med unntagelse av arken, var fremdeles i Gibea. David hadde til hensikt å gjøre Jerusalem til det religiøse midtpunktet for hele nasjonen. Han hadde bygget et slott til seg selv, og syntes ikke det var på sin plass å la arken stå i et telt. Derfor bestemte han seg for å bygge et så storslagent tempel for den at det ville være et uttrykk for Israels takknemlighet over den ære sam Herren viste folket ved å bo midt iblant dem. Da David fortalte profeten Natan om sine planer, fikk han dette oppmuntrende svar: "Gjør du alt det du har i sinne! For Gud er med deg."

Men samme natt kom Herrens ord til Natan med et budskap til kongen. David kunne ikke få bygge et hus for Herren. Men han fikk forsikring om at Gud ville være med ham og hans etterkommere og hele Israels folk. "Så sier Herren, hærskarenes Gud: Jeg tok deg fra havnegangen, hvor du gikk bak fårene, for at du skulle være fyrste over mitt folk Israel. Og jeg var med deg overalt hvor du gikk, og utryddet alle dine fiender for deg, og jeg har latt deg vinne et stort navn, så stort som de størstes navn på jorden. Og jeg har gjort i stand et bosted for mitt folk Israel, og jeg har plantet det der, så det bor i sitt hjem og ikke uroes mere, og urettferdige mennesker ikke plager der lenger som før."

David hadde ønsker å bygge er hus for Herren, og så fikk han derte løfte: "Og nå forkynner Herren deg at Herren vil bygge deg er hus. Når dine dagers tall er fullt, . . . da vil jeg erter deg oppreise din sønn. . . . Han skal bygge et hus for mitt navn, og jeg vil trygge hans kongetrone til evig tid." David fikk også vite hvorfor han ikke kunne bygge templet: "Du har utøSt meget blod og født store kriger; du skal ikke bygge er hus for mitt navn. . . . Men du skal få en sønn; han skal være en fredens mann, og jeg vil la ham få fred for alle sine fierder rundt omkring; for Salomo (fredsommelig) skal være hans navn, og jeg villa Israel ha fred og ro i hans dager. Han skal bygge et hus for mitt navn."' Selv om David ikke

fikk oppfylt &itt store ønske, var han takknemlig for denne kunngjøring, og han utbrøt: "Hvem er jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, at du har født meg hertil? Og enda var derte for lite i dine øyne, Gud, Herre, og du talte om din tjeners hus langt frem i tiden." Og så fornyer han sin pakt med Gud.

David var klar over at der ville kaste glans over ham selv og hans styresert hvis han fikk virkeliggjøre der han hadde satt seg fore. Men han var villig til å gi seg inn under Guds vilje. Det er sjelden å møte en slik villig selvoppgivelse, endog blant kristne. Ofte et der slik at de som har kommer over sin beste alder, klynger seg til håpet om å utføre et eller annet storverk de har satt seg fore, men som de ikke lenger egner seg til. Gud taler kanskje til dem gjennom sitt forsyn, slik han talte til David gjennom sin profet, for å få dem til å forstå at den oppgaven de så gjerne vil ta på seg, ikke er berrodd dem. Deres oppgave er å berede veien for den som skal utføre verker. Men i stedet for å bøye seg for Guds vilje, er der mange som trekker seg tilbake som om de var blitt tilsidesatt. De mener at hvis de ikke kan gjøre der som de ønsker, vil de ikke gjøre noe i det hele tatt. Mange strever for å beholde et ansvar som de ikke er i stand til å bære. Forgjeves forsøker de å løse oppgaver som de ikke makter, samtidig som de forsømmer ting som de godt kunne utføre. På grunn av denne mangel på samarbeid blir Guds verk hemmet.

Da David slutter pakt med Jonatan, lover han å vise vennlighet mot Sauls hus når han fikk fred for sine fiender. Når han så opplevde medgang, husket han dette løftet, og sputte: "Er der ennå noen tilbake av Sauls hus, så jeg kan gjøre vel mot ham for Jonatans skyld?" Han fikk da vite at Jonatan hadde en sønn som het Mefiboset, og som hadde vært lam fra barnsben av. Da Saul ble slått av filistrene ved Jisreel, hadde barnepiken mistet gutten mens hun forsøkre å flykte med ham, og han ble krøpling for livstid. David sendte bud på den unge mannen og tok vennlig imor ham. Jonatans sønn fikk overlatt all eiendom som hadde tilhørt Saul, så kan kunne bli i stand til å underholde sin familie. Men selv skulle han alltid være kongens gjest og ha sin daglige plass ved hans bord. Alt det fienden hadde sagt om David, hadde gjort at Mefiboset følte en sterk motvilje mot ham og betraktet ham som en tronraner. Men den vennlige og høflige måten kongen hadde mottatt ham på, og den godhet han viste, vant hans hjerte, og han følte seg sterkt knyttet til David. I likhet med sin far følte han at han hadde felles interesser med den kongen som Gud hadde valgt.

Etter at David hadde etablert seg som Israels konge, opplevde nasjonen en langvarig fredsperiode. Nabofolkene så at riket stod sterkt og samlet, og fant det derfor klokest å avstå fra all åpent fiendskap. David var på sin side travelt opptatt med å organisere og bygge opp riket og avholdt seg derfor fra aggressiv krigføring. Til slutt gikk han til krig mot Israels

gamle fiender, filistrene og moabittene, og det lyktes ham å overvinne dem og gjøre dem skattepliktige.

Men nå dannet nabofolkene en sterk koalisjon mot David. Dette førte til den mest omfattende krigføring og de største seirer i hele hans regjeringstid, og han fikk stor makt. Den fiendtlige alliansen hadde hatt sitt virkelige utspring i misunnelse over Davids økende makt. Selv hadde han ikke gjort noe for å fremkalle den. Arsaksforholdet var følgende: I Jerusalem fikk man høre at ammonitterkongen Nahas var død. Denne kongen hadde vært imøtekommende overfor David den gangen da han måtte flykte for Sauls vrede. Nå ønsket David å vise sin takknemlighet for den vennlighet han hadde møtt i nødens stund. Derfor sendte han budbærere av sted til Hanun, ammonitterkongens sønn og arvtager, for å gi uttrykk for sin medfølelse. "Da Sa David: Jeg vil vise Hanun, Nahas' sønn, vennskap, likesom hans far viste meg vennskap."

Men Davids vennlighet ble mistolket. Ammonittene hatet den sanne Gud, og de var Israels bitre fiender. Den tilsynelatende vennlighet som Nahas hadde vist David, skyldtes utelukkende hans fiendskap mot Saul som på det tidspunkt var Israels konge. Hanuns rådgivete mistydet Davids budskap. De sa til Hanun: "Tror du det er for å ære din far at David har sendt folk som skal trøste deg? Mon det ikke heller er for å utforske byen og utspeide den og så ødelegge den at David har sendt sine tjenere til deg?"

Det var etter råd fra sine høvedsmenn at Nahas et halvt århundre tidligere hadde stilt så grusomme betingelser til folket i Jabes-Gilead, den gangen da ammonittene hadde beleiret byen, og innbyggerne bad om fred. Nahas hadde da krevd å få stikke ut der høyre øyer på alle innbyggeme. Ammonittene hadde ennå i friskt minne hvordan Israels konge hadde krysser deres grusomme plan og hadde reddet de menneskene som de ville ha ydmyket og mishandlet. De var stadig fylt av det samme hat til Israel. Derfor kunne de ikke tenke seg at David hadde hatt edle motiver da han uttrykte sin sympati.

Når Satan har kontrollen over menneskenes sinn, vekker han misunnelse og mistanke hos dem så de mistyder selv de beste motiver. Hanun hørte på sine rådgivere. Han betrakter Davids utsendinger som spioner og overøste dem med hån og forakt. Uten hindring hadde arnmonittene fått lov til å gjennomføre sitt onde forsett for at David skulle bli klar over deres sanne natur. Gud ønsker ikke at Israel skulle alliere seg med dette forræderske hedningefolket.

Også i oldtiden hadde sendemenn spesielle privilegier. Det var en uskreven lov mellom nasjonene at de skulle være sikret mot vold og overlast. En sendemann representerte sin konge, og en hvilken Som helst fomærmelse mot ham krevde øyeblikkelige represalier. Ammonittene visste godt at deres skammelige oppførsel mot Israel ville bli hevnet, og gjorde seg derfor klar til krig.

"Da nå Ammons bata så at de hadde gjort seg forhatt hos David, sendte Hanun og Ammons bata tusen talenter sølv for å leie seg vogner og hestfolk fra Mesopotamia og fra syreme i Ma'aka og fra Soba. Så leide de seg da to og tretti tusen vogner. . . . Men også Ammons barn sarulet seg fra sine byer og drog ut til strid."' Det var virkelig en mektig allianse. De som bodde i området mellom Eufrat-elven og Middelhavet, hadde alliert seg med ammonittene. I nord og øst var Kanaan omringet av bevæpnede fiender som hadde sluttet seg sammen for å knuse Israel.

Hebreerne ventet ikke til invasjonen var et faktum. Under ledelse av Joab gikk hæren over Jordan og rykket frem mot ammonittenes hovedstad. Ider den hebraiske hærføreren drog i kamp med sine soldater, prøvde han å sette mot i dem med disse ordene: "Vær modig, og la oss vise oss modige for vårt folk og for vår Guds byer, så får Herren gjøre hva godt er i hans øyne."'

Den allierte fiendehæren ble slått allerede i den første trefning. Men de var ikke villige til å gi opp, og årer etter fortsatte de krigen. Kongen av Syria samlet sine styrker og truet Israel med en veldig hær. David var fullt klar over hvor mye som stod på spill i krigen, og tok selv kommandoen over hæren. Med Guds hjelp tilføyde han fienden er så knusende nederlag at syrerne - fra Libanon til Eufrat - ikke bare sluttet fred, men ble skattepliktige til Israel. Med uforminsket kraft fortsatte David krigen mOt ammonittene inntil festningsverkene falt og hele områder kom under Israels herredømme.

Gud sørget for at de farer som hadde truet landet med fullstendig tilintetgjøtelse, ble et middel til å gjøre nasjonen større og sterkere enn noen gang. David gav uttrykk for den vidunderlige utfrielsen i disse strofene: "Herren lever, og priset er min klippe, og opphøyet er min frelses Gud, den Gud som gir meg hevn og legger folkeferd under meg, som frir meg ut fra mine fiender; ja, over mine motsrandere opphøyer du meg, fra voldsmenn redder du meg. Derfor vil jeg prise deg blant hedningene, Herre, og lovsynge ditt navn. Han gjør frelsen stor for sin konge, han gjør miskunnhet mot sin salvede, mot David og mot hans ætt til evig tid."

I alle de sangene David skrev, ble folket minnet om at Herren var deres styrke og befrier: "En konge frelses ikke ved sin store makt, en helt reddes ikke ved sin store kraft. Hesten er ikke å stole på til frelse, og med sin store styrke redder den ikke." "Du er min konge, Gud; byd at Jakob skal frelses! Ved deg skal vi nedstøte våre fiender, ved ditt navn skal vi nedtrede dem som reiser seg imot oss. For på min bue stoler jeg ikke, og mitt sverd frelser meg ikke, men du har frelst oss fra våre fiender, og våre avvindsmenn har du gjort til skamme." "Hine priser vogner, hine hesrer, men vi priser Herren, vår Guds navn."'

Israels rike hadde nådd den utstrekning som Herren hadde lovet Abraham og senere gjentatt for Moses: "Din ætt gir jeg dette land, fra Egyptens elv like til den store elv, elven Frat."' Israel var blitt en mektig nasjon som nabofolkene respekrerte og fryktet. David hadde oppnådd en veldig makt i sitt eget rike. Få herskere har til de grader kunnet glede seg over sitt folks hengivenhet og troskap. Han hadde æret Gud, og nå æret Gud ham.

Mens David var midt i sine velmaktsdager, lå farene på lur. Mens han opplevde sine største seirer utad, var han i den største fare og led sitt mest ydmykende nederlag.

Kapitel 72- Et mørkt kapittel i Davids liv

Bibelen ofrer ikke mange ord på å rose mennesker. Selv dydene til de beste personer som noen gang har levet, får bare en høyst sparsom omrale. Men denne taushet har sin årsak. Den har noe å lære oss. Alle de gode egenskapene mennesker eier, er en Guds gave, og deres gode gjerninger skyldes Guds nåde gjennom Kristus. Fordi de skylder Gud alt, vil æren for alt det de er og gjør, tilhøre ham alene. Menneskene er bare hans redskaper. Dertil kommer at det er farlig å rose eller opphøye mennesker, noe hele bibelhisrorien vimer om. Hvis en person taper av syne sin fullstendige avhengighet av Gud, og i steder stoler på sin egen styrke, er han nødt til å lide nederlag.

Mennesket kjemper mot en overmekrig fiende. "For vi har ikke kamp mot kjørt og blod, men mot makter og myndigheter, mot verdens herskere i derte mørke, mot ondskapens åndehær i himmelrommet." Det er umulig for oss i vår egen styrke å hevde oss i denne kampen. Alt som leder tankene bort fra Gud, alt som får oss til å opphøye oss og stole på oss selv, baner veien for nederlag. Bibelen legger stadig vekt på nødvendigheren av ikke å feste lit til menneskelig sryrke, men stole på Guds makt.

Det var selvtillit og selvopphøyelse som banet veien for Davids fall. Smiger, og de snedige tillokkelser som makt og luksus innebærer, var ikke uten virkning. Samkvem med nabofolkene øvet også en ond innflytelse. Det var skikk og bruk i østen at kongen slapp å bli straffet for forbrytelser som ikke ble tolerert når vanlige borgere gjorde seg skyldige i dem. Han syntes derfor ikke å være forpliktet til å øve den samme selvkontroll som sine undersåtter. Alt derte bidrog til å svekke Davids sans for syndens heslighet. I stedet for å stole ydmykt på Guds kraft, begynte han å feste lit til sin egen styrke og visdom.

Så snart Satan lykkes i å skille mennesket fra Gud som er selve kraftkilden, prøver han å vekke til live det vanhellige begjær som finnes i menneskenaturen. Fienden kommer ikke overraskende og setter ikke inn et plutselig og uventet angrep. Det er snarere en skjult under minering av prinsippenes festningsverk. I begynnelsen foregår alt i der små. Man forsømmer å vise troskap mot Gud og stole helt og fullt på ham, og følger i stedet verdens skikk og bruk.

Før krigen mot ammonittene var slutt, overlot David hærledelsen til Joab og drog tilbake til Jerusalem. Syrerne hadde allerede overgitt seg, og det var bare et tidsspørsmål når også ammonirtene måtte kapitulere. Nå kunne David nyte seierens frukter og glede seg over de æresbevisninger han mottok for sin kloke og dyktige ledelse. Mens det var fred og ingen fare, benyttet fristeren anledningen til å legge beslag på hans oppmerksomhet. David burde ha satt alt inn på å bevare sin karakter ren og plettfri, fordi Gud hadde knyttet ham så nært til seg og vært så god mot ham. Men når David opplevde medgang og følte seg trygg, slapp han taket i Gud og gav etter for Satan. Dermed gjorde han seg skyldig i syndige handlinger. Han som himmelen hadde utpekt til å styre nasjonen, og som Gud hadde valgt til å håndheve sin lov, trampet selv på dens forskrifter. Han som skulle ha holdt brottsmenn i sjakk, oppmuntret dem med sine egne handlinger.

Under alle de farer David hadde vært utsatt for tidligere i sitt liv, kunne han rolig legge sin sak i Guds hånd fordi han hadde god samvittighet. Herrens hånd hadde ført ham trygt forbi de utallige snarer som ble lagt i hans vei. Skyldig og ubotferdig som han nå var, unnlot han å be Gud om hjelp og veiledning. I stedet forsøkte han selv å redde seg ut av de farer som synden hadde brakt ham i. Batsebas besnærende skjønnhet hadde blitt en snare for kongen. Hun var hustruen til hetitten Uria, en av Davids tapreste og mest trofaste soldater. Ingen kunne forutse hva følgen ville bli dersom forbrytelsen ble kjent.

Guds lov krevde dødsstraff for den som gjorde seg skyldig i hor. Den stolte soldaten som var blitt så dypt foruretter, ville kanskje hevne seg ved å drepe kongen, eller egge folket til å gjøre opprør.

Enhver anstrengelse fra Davids side for å skjule sin skyld, var uten resultat. Han hadde gitt seg i Satans vold. Farer truet overalt, og en vanære bitrere enn døden. I den desperate situasjon David var i, så han ingen annen utvei enn å føye mord til hor. Den onde, som hadde ført Saul i fordervelse, prøvde nå å ødelegge David. Selv om fristelsene hadde forskjellig karakter, hadde de det til felles at de førte til overtredelse av Guds lov. David resonnerte som så at dersom Uria ble drept i kampen mor fienden, ville ingen finne på å mistenke kongen. Batseba ville væte fri til å bli hans hustru, mistanken ville bli avledet, og kongens ære ville være reddet. Uria ble sendt av gårde med sin egen dødsdom, idet kongen lot ham overbringe et brev til Joab med denne beskjed: "Sett Uria lengst frem, der hvor striden er hårdest, og dra eder tilbake fra ham, så han blir slått og dør!" Joab, som allerede hadde ett snikmord på samvittigheten, nøle; ikke med å etterkomme kongens ordre, og Uria falt i kampen mot ammoJittene.

Inntil da hadde David regjert på en måte som bare få fyrster noensinne har kunnet oppvise maken til. Det står skrevet om ham at han gjorde rett og rettferdighet mOt hele sitt folb.' På grunn av sin hederlighet hadde han vunnet hele nasjonens tillit og hengivenhet. Men da han forlot Gud og gav etter for Satan, ble han midlertidig et redskap for ham. Fremdeles beholdt han den stilling og myndighet Gud hadde gitt ham. Derfor forlangte han lydighet av sine undersåtter, selv om deres sjel dermed kom i fare. Joab var mer lojal mot kongen enn mot Gud. Han overtrådte Guds lov på kongens befaling.

David hadde fått sin makt fra Gud, men han skulle utøve den bare i overensstemmelse med hans lov. Når han påbød noe som var imot Guds lov, var det synd å etterkomme det. Riktignok står det at "de som er ved makten, er innsatt av Gud". Vi skal likevel ikke lyde dem i noe som strider mot Guds lov. I et av sine brev til korintierne nevner apostelen den regelen vi bør følge: "Følgmitt eksempel, slik jeg følger Kristi eksempel."

Joab sendte rapport til David om hvordan ordren var blitt utført, men den var så omhyggelig formulert at ingen skulle få mistanke hverken til ham selv eller til kongen. "Og han bød sendebudet: Når du har talt ut til kongen om alt det som har hendt i krigen, og det skulle hende at kongens vrede opptennes, . . . så skal du si: Også din tjener hetitten Uria er død. Så tok sendebudet av sted og kom og meldte David alt det Joab hadde pålagt ham." Kongen svarte: "Så skal du si til Joab: Ta deg ikke nær av dette! For sverdet fortærer snart en, snart en annen; hold kraftig ved med å stride mot byen, og riv den ned! Og sett du mot i ham."

Batseba overholdt den sørgetiden som skikken krevde. Siden "sendte David bud og hentet henne til sitt hus, og hun ble hans hustru". Den mannen som hadde hatt en så følsom samvittighet og så høye æresbegreper at han ikke ville legge hånd på Herrens salvede, selv når hans eget liv var i fare, hadde sunket så dypt at han kunne forurette og myrde en av sine mest trofaste og tapre soldater. Og endog trodde han at han uforstyrret skulle kunne nyte frukten av sin synd. Så matt var det fine gullet blitt, og så forandret det edle metallet!

Helt fra begynnelsen har Satan pekt på de store fordelene menneskene ville oppnå gjennom overtredelse. Slik villedet han engler, og på samme måte fristet han Adam og Eva til å synde. Fremdeles benytter han den samme fremgangsmåten for å lede mennesker bort fra lydighet mot Gud. Han gjør overtredelsens vei innbydende, "men enden på det er dødens veier".' Lykkelige er de som blir klar over hvor bitter syndens frukt er, og som vender om i tide. Gud var nådig mot David og tillot ikke at syndens bedragerske glans fikk lokke ham ut i avgrunnen.

Også for Israels skyld var det nødvendig at Gud grep inn. Som tiden gikk, ble Davids syndige handlemåte overfor Batseba kjent, og folk fikk mistanke om at han hadde planlagt Urias død. Gud ble vanæret ved dette. Han hadde holdt sin hånd over David og opphøyet ham. Men Davids synd stilte Guds karakter i et falskt lys og vanærer hans navn. Det

resulterte i at gudfryktigheten i Israel avtok og at avskyen for synd ble svekket, mens de som ikke elsket og fryktet Gud, ble enda dristigere i sin overtredelse.

Profeten Natan fikk beskjed om å oppsøke David og irettesette ham. Det var et ytterst strengt og alvorlig budskap han brakte. Som regel ville det bety den visse død å komme med en slik irettesettelse til en hersker. Likevel uttalte Natan Guds dom uten å nøle, men med så mye himmelsk visdom at den appellerte til kongens hjertelag og samvittighet, slik at han uttalte dødsdommen over seg selv. Profeten henvendte seg til David som den guddommelig innsatte beskytter av folkets rettigheter, og fortalte ham om et tilfelle av overgrep og urett som krevde oppreisning.

"Det var to menn i en by, en rik og en fattig. Den rike hadde storfe og småfe i mengdevis; men den fattige hadde ikke annet enn et eneste lite lam som han hadde kjøpt og født opp; det vokste opp hos ham sammen med hans barn; det åt av hans brød og drakk av hans beger og lå i hans fang og var som en datter for ham. Så kom det en veifarende mann til den rike; men han nente ikke å ta noe av sitt småfe eller storfe og lage det til for den reisende som var kommet til ham, men tok den fattige manns lam og laget der til for den mann som var kommet til ham."

Kongen ble harm og utbrøt: "Så sant Herren lever: Den mann som har gjort dette, er dødsens, og lammet skal han betale firedobbelt, fordi han gjorde dette og ikke viste barmhjertighet." Natan så kongen inn i øynene. Så løftet han sin høyre hånd mor himmelen og uttalte i dypt alvor: "Du er mannen." Og så fortsatte han: "Hvorfor har du foraktet Herrens ord og gjort hva som er ondt i hans øyne?" De skyldige kan prøve å skjule sin forbrytelse for mennesker, slik David gjorde. De kan forsøke å hindre at mennesker ser eller får kjennskap til det onde de gjør. Men "alt ligger nakent og bart for ham som vi skal stå til regnskap for". "For ingenting er gjemt uten at det skal fram, ingenting skjult uten at det skal bli kjent."'

Natan sa til David: "Så sier Herren, Israels Gud: Jeg salvet deg til konge over Israel, og jeg fridde deg ut av Sauls hånd. . . . Hvorfor har du foraktet Herrens ord og gjort hva som er ondt i hans øyne? Hetitten Uria har du slått med sverdet; hans hustru hat du tatt ,til hustru for deg selv, og ham har du drept med Ammons barns sverd. Så skal nå sverdet aldri vike fra ditt hus. ... Se, jeg lar ulykke komme over deg fra ditt eget hus; jeg vil ta dine hustruer for dine øyne og gi dem til en annen mann. . .. Fot det du gjorde, gjorde du i lønndom, men jeg vil gjøre dette for hele Israels øyne og midt på lyse dagen."

Profetens irettesettelse gjorde et dypt inntrykk på David. Hans samvittighet ble vakt, og han så sin skyld i all dens heslighet. Hans sinn var tynget av anger der han stod for Herrens ansikt. Med skjelvende lepper utbrøt han: "Jeg har syndet mot Herren." All urett mot andre faller tilbake på Gud David hadde begått en stor synd både mot Uria og Barseba, og dette smertet ham dypt. Men hans synd mot Gud var uendelig mye større.

Riktignok fantes det ingen i Israel som kunne fullbyrde dommen over Herrens salvede. Likevel skalv David av frykt for at Gud ville straffe ham før han rakk å få tilgivelse. Men Herren sa til ham gjennom profeten: "Så har også Herren borttatt din synd; du skal ikke dø." Rettferdigheten måtte likevel skje fyllest. Dødsdommen ble overført fra David til barnet som var frukten av hans synd. Slik fikk kongen anledning til å angre. Barnets lidelse og død, som var en del av straffen som rammet ham, føltes langt bittere enn om han selv hadde måttet dø. Profeten sa: "Fordi du ved denne gjerning har gitt Herrens fiender årsak til å spotte, så skal også den sønn du har fått, visselig dø."

Da barnet ble sykt, fastet David i dyp ydmykhet og bad Gud inderlig om å la det få leve. Han tok av seg sine kongelige klær og la kongekronen til side, og natt etter natt lå han på jorden mens han i dypeste fortvilelse bad for det uskyldige barnet som måtte lide for hans synd. "De eldste i hans hus kom og ville reise ham opp fra jorden; men han ville ikke." Den evige, barmhjertige Gud hadde flere ganger tidligere avverget straffedommer over enkeltpersoner eller byer, og sendt dem et fredsbudskap når de ydmyket seg og angret. David klynget seg til dette håpet og fortsatte å trygle Gud så lenge barnet var i live. Men da han fikk høre at barnet var dødt, bøyde han seg villig for Guds dom.

David hadde selv erklært at denne straffen var rettferdig. Nå hadde det første slaget rammet ham. Men han satte sin lit til Guds nåde og var derfor ikke motløs.

Mange som har lest beretningen om Davids fall, har spurt: Hvorfor er dette gjort kjent? Hvorfor har Gud latt verden få vite om denne triste hendelsen i livet til en som stod så høyt i ære? Da profeten irettesatte David, sa han at han "ved denne gjerning har gitt Herrens fiender årsak til å spotte". Gjennom tidene har vantro mennesker henvist til Davids karakter som hadde denne skamplett, og har uttalt med skadefryd: "Dette er mannen etter Guds hjerte!" Slik er den kristne tro kommet i vanry, Gud og hans ord et blitt spottet, mennesker er blitt forherdet i vantro, og mange har dristet seg til å synde under fromhetens kappe.

Historien om David gir ingen unnskyldning for synd. Det var mens han fulgte Guds råd, at han ble kalt en mann etter Guds hjerte. Men da han syndet, var dette ikke lenger sant før han på ny hadde angrer og vendt om. Guds ord sier tydelig: "Det som David hadde gjort, var ondt i Herrens øyne." Gjennom profeten sa Herren til David: "Hvorfor har du foraktet Herrens ord og gjort hva som er ondt i hans øyne? . . . Så skal nå sverdet aldri vike fra ditt hus, fordi du har forakret meg." Selv om David angret sin synd, og Herren tilgav og tok imot ham igjen, måtte han høste den forferdelige frukten av det han selv hadde sådd. Dommen over ham og hans hus er et vitnesbyrd om Guds avsky for synden.

Hittil hadde Gud skånet David mot å bli et bytte for fiendens onde planer, og hadde grepet direkte inn for å holde Saul tilbake. Men Davids overtredelse hadde endret hans

forhold til Gud. Herren kunne ikke på noen måte se gjennom fingrene med urett. Han kunne ikke bruke makt for å beskytte David mot konsekvensene av hans synd, på samme måte som han hadde beskyttet ham mot Saul. Det skjedde også en stor forandring med David selv. Han var nedbrutt på grunn av synden han hadde begått og de vidtrekkende følger av den, og han følte seg ydmyket i undersåtternes øyne. Hans innflytelse var svekket. Hittil hadde folk betraktet hans fremgang som en direkte følge av samvittighetsfull lydighet mot Herrens bud. Men fordi hans undersåtter hadde fått kjenskap til hans synd, ville de nå føle seg mer fri til å synde.

Davids myndighet i sitt eget hjem og hans krav på sønnenes respekt og lydighet, hadde også fått en knekk. Hans egen skyldfølelse fikk ham til å tie når han skulle ha irettesatt dem som syndet og som hindret ham i å gjøre rett og skjel i sitt eget hus. Hans dårlige eksempel smittet over på sønnene, og Gud ville ikke gripe inn for å avverge følgene. Han lor ringene gå sin gang, og dermed ble David alvorlig tuktet.

David levde tilsynelatende i fred og ro et helt år etter sitt fall. Det var ingen ytre tegn på Guds mishag. Men likevel hang Guds dom over ham. Dommens og gjengjeldelsens dag som ingen anger kunne avverge, nærmet seg raskt og, sikkert. Angst og skam skulle komme til å formørke hele resten og hans liv. De som forsøker å redusere sin egen skyld ved å henvise til Davids eksempel, burde lære av denne beretningen at overtredelsens vei er tung. Selv om de i likhet med David vender om fra sin onde vei, vil de også i dette liv erfare at syndens følger er bitre og tunge å bære.

Det var Guds hensikt at beretningen om Davids fall skulle tjene som en advarsel, slik at endog de som har opplevd de største velsignelser og den høyeste gunst, ikke skal føle seg sikte eller forsømme å våke og be. Slik har det vært for dem som i ydmykhet har forsøkt å ta imot den undervisning som Gud ønsket å gi. Fra slekt til slekt har tusener av mennesker på denne måten lært å forstå hvilken fare fristerens makt utsetter dem for. Den kjensgjerning at endog David kunne falle, en mann som Gud hadde æret så høyt, har fått dem til å føle mistillit til seg selv. De har innsett at Guds makt alene kan holde dem oppe ved tro. Bevisstheten om at han er deres styrke og sikkerhet, har holdt dem tilbake fra å ta det første steg inn på Satans område.

David begynte å høste frukten av overtredelsen endog før Gud feire sin dom over ham. Han hadde ikke samvittighetsfred. De sjelekvaler han led, kommer klart til uttrykk i en av salmene han skrev: "Salig er den hvis overtredelse er forlatt, hvis synd er skjult. Salig er det

menneske som Herren ikke tilregner misgjerning, og i hvis ånd det ikke er svik. Da jeg tidde, ble mine ben borttæret, idet jeg stønnet hele dagen. For dag og natt lå din hånd tungt på meg, min livssaft svant som ved sommerens tørke."'

I en annen salme gir David utttykk for den anger han følte da Gud refset ham: "Vær meg nådig, Gud, etter din miskunnhet, utslett mine overtredelser etter din store barmhjertighet! Tvett meg vel, så jeg blir fri for misgjerning, og rens meg fra min synd! For mine overtredelser kjenner jeg, og min synd er alltid for meg. . .. Rens meg fra synd med isop så jeg blir ren, tvett meg så jeg blir hvitere enn sne! La meg høre fryd og glede, la de ben fryde seg som du har sønderknust! Skjul ditt åsyn for mine synder, og utslett alle mine misgjerninger! Gud, skap i meg et rent hjerte, og fornyen stadig ånd inneni meg! Kast meg ikke bort fra ditt åsyn, og ta ikke din Hellige Ånd fra meg! Gi meg igjen din frelses fryd, og opphold meg med en villig ånd. Så vil jeg lære overtredere dine veier, og syndere blodskyld, Gud, min frelses Gud! Så skal min tunge juble over din rettferdighet."

I denne salmen skildret Israels konge sin synd, sin anger og sitt håp om tilgivelse ved Guds nåde. Den skulle synges i offentlige forsamlinger i nærvær av hoffolk, prester og dommere, fyrster og krigsmenn. Han forsøkte ikke å skjule sin synd, men ville at andre skulle ta lærdom av den sørgelige beretningen om hans fall.

Davids anger var oppriktig og dypfølt. Han forsøkte ikke å pynte på der han hadde gjort. Han bad ikke om å bli spart for straffedommen som truet. Han innså hvor grusomt han hadde synder mot Gud. Han så hvor Uten han var blitt, og han følte avsky for sin synd. Det var ikke bare tilgivelse han bad om, men om et rent hjerte. David gav ikke opp kampen i fortvilelse. Guds løfter til botferdige syndere fant han bevis for at Gud ville tilgi og ta imot ham på ny: "For du har ikke lyst til slaktoffer, ellers ville jeg gi deg det; i brennoffer har du ikke behag. Offere for Gud er en sønderbrutt ånd; et sønderbrutt og sønderknust hjerte vil du, Gud, ikke forakte."'

David hadde falt, men Gud reiste ham opp igjen. Han var mer i harmoni med Gud og kom i er bedre forhold til sine medmennesker etter sitt fall enn før. I gleden over befrielsen skrev han: "Jeg bekjente min synd for deg og skjulte ikke min skyld; jeg sa: Jeg vil bekjenne mine misgjerninger for Herren. Og du tok bort min syndeskyld. . . . Du er mitt skjul, du vokter meg for trengsel; med frelses jubel omgir du meg."' Mange har holdt Gud for å være urettferdig fordi han sparte David som hadde syndet så grovt, mens han forkaster Saul for

synder som de synes var langt mindre avskrekkende. Men David ydmyket seg og bekjente sin synd, mens Saul foraktet irettesettelsen og i stedet forherdet seg.

En angerfull synder har meget å lære av denne erfaring i Davids liv. Den utgjør et av de tydeligste eksempler på den kamp og fristelse som mennesker blir utsatt for. Videre er den et eksempel på sann anger overfor Gud og troskap mot vår Herre Jesus Kristus. Gjennom alle tider har den vært en kilde til trøst og oppmuntring for dem som har falt i synd, og som har vært bøyer under byrden av sin skyld. Tusenet av Guds barn som et blitt forledet til synd og har vært på nippet til å gi opp i fortvilelse, har fått mot til å angre og igjen forsøke å leve etter Guds bud, når de er blitt minnet om hvordan Gud godtok Davids oppriktige anger, selv om han måtte lide for sin synd.

Enhver som tar imot irettesettelse fra Gud, og som i likher med David ydmyker seg og angrer, kan være sikker på at det finnes håp. Den som i tro tar imot Guds løfter, vil få tilgivelse. Herren vil aldri vise bort et eneste menneske som angrer oppriktig. Han har gitt dette løfte: "Den ugudelige forlate sin vei og den urettferdige sine tanker og omvende seg til Herren, så skal han forbarme seg over ham, og til vår Gud, for han skal mangfoldig forlate."

Kapitel 73 - Kongesønnen gjør opprør

"Lammet skal han betale fitedobbelt." Slik lød dommen som David ufotvatende felte over seg selv da han hadde hørt historien som profeten Natan fortalte. Og nå skulle han bli straffet i overensstemmelse med denne kjennelsen. Fire av sønnene hans måtte dø, og i hvert enkelt tilfelle var det på grunn av farens synd.

Da den førstefødte sønnen Amnon gjorde seg skyldig i en skammelig forbrytelse, ble han hverken straffet eller irettesatt. Loven krevde dødsstraff for den som gjorde seg skyldig i hor, og Amnnns unaturlige brottsverk gjorde ham dobbelt skyldig. Men David følte seg fordømt på grunn av sin egen synd, og forsømte å trekke overtrederen til ansvar. Absalom var den naturlige beskyttet av søsteren som var blitt så skammelig behandlet. I hele to år skjulte han sin plan om hevn. Men han slo desto hardere til da tiden var inne. Det skjedde under en fest han hadde innbudt kongesønnene til. Da Amnon var blitt beruset, han som hadde gjort seg skyldig i blodskam, ble han drept etter ordre fra Absalom.

En dobbelt straff hadde nå rammet David. Han mottok denne forferdelige meddelelsen: "Absalom har slått alle kongens sønner i hjel, og ikke en eneste av dem er blitt tilbake. Da stod kongen opp og sønderrev sine klær og kastet seg på jorden, og alle hans tjenere stod der med sønderrevne klær." Redsels slagne vendte kongssønnene tilbake til Jerusalem og fortalte faren hva som virkelig hadde hendt. Det var bare Amnon som var blitt drept. "Og de gråt høyt, og kongen og alle hans menn brast også i lydelig gråt." Men Absalom flyktet til sin morfar, kong Talmai av Gesur.

I likhet med de andre sønnene av David hadde Amnon fått lov til å gjøre som han selv lystet. Han hadde vært opptatt med å tilfredsstille sitt hjertes begjær uten hensyn til hva Gud krevde. Gud bar lenge over med ham til tross for hans store synd. I to år hadde han hatt anledning til å angre, men han bare fortsatte å synde. Mens syndeskylden enda hvilte over ham, ble han inn hentet av døden, og en forferdelig dom venter ham..,,

David hadde forsømt sin plikt til å straffe Amnon for hans forbrytelse. Pågrunn av kongens og farens ettergivenhet og sønnens ubotferdighet lot Herren begivenhetene gå sin gang og hindret ikke Absalom i å gjøre det han hadde satt seg fore. Når foreldre eller myndigheter forsømmer plikten til å straffe urettferdighet, vil Gud ta saken i sin egen hånd. Han gir ondskapens krefter friere tøyler så det oppstår et hendelsesforløp der synd blir straffet med synd.

De onde følger av Davids forkastelige lemfeldighet med Amnon var ikke slutt med dette. I stedet begynte Absalom å føle motvilje mot sin far. Etter at han hadde flyktet til Gesur, syntes David at sønnen burde få en eller annen straff for sitt brottsverk og nektet ham å komme tilbake. Men dette tjente bare til å øke de vanskelighetene som kongen hadde påført seg selv. Absalom var virksom og ærgjerrig, men manglet prinsipper. Nå var han

dessuten i landflyktighet og dermed avskåret fra å ta del i landets styre og stell. Dermed satte han i gang et farlig renkespill.

Da det var gått to år, bestemte Joab seg for å forsøke å skape forsoning mellom far og sønn. For å oppnå dette søkte han hjelp hos en kvinne fra Tekoa som var kjent for sin klokskap. Etter instruks fra Joab bad hun om foretrede for David og utgav seg som enke med to sønner som hadde vært hennes eneste trøst og støtte i livet. Under en trette hadde den ene av sønnene drept den andre. Nå krevde alle slektningene at den sønnen som overlevde, skulle utleveres til blodhevneren. "Således kommer de til å utslukke den siste gnist jeg ennå har igjen, så de ikke levner min mann navn og etterkommere på jorden." Hennes ord talte til kongens hjerte, og han lovet å beskytte sønnen hennes.

Gjentatte ganger fikk hun kongen til å garantere sønnens sikkerhet. Hun bønnfalt ham om å bære over med henne, men det han hadde sagt, stemte ikke med hans egen handlemåte, ettersom han ikke lot den forviste sønnen komme hjem igjen. "For alle må vi dø og bli som vann som er utøst på jorden og ikke kan samles opp igjen, og Gud tar ikke livet, men tenker ut hva som kan gjøres for at en som er støtt bort, ikke skal være bortstøtt fra ham."

Det faktum at det var den barske krigeren Joab som var opphavet til denne gripende fremstilling av Guds kjærlighet til syndere, er et klart vitnesbyrd om at israelittene hadde kjennskap til gjenløsningens store sannheter. Kongen, som var klar over sitt eget behov av Guds nåde, kunne ikke avslå denne bønnen. Til Joab sa han: "Ta nå avsred og før den unge mannen Absalom tilbake." Absalom fikk altså tillatelse til å vende tilbake til Jerusalem, men han fikk ikke vise seg ved hoffet eller møte sin far.

David hadde begynt å innse de onde følgene av sin føyelighet overfor sønnene. Selv om han holdt av den staute og begavede sønnen, anså han der for nødvendig å vise sin avsky for hans ugjerning, både av hensyn til Absalom selv og til folket for øvrig. Absalom bodde i sitt eget hus i to år, men var fremdeles utestengt fra slottet. Hans søster bodde hos ham, og dermed ble han til stadighet minnet om den ubotelige ugjerning hun var blitt utsatt for.

I folks omdømme var prinsen en helt snarere enn en ugjerningsmann. Han urnytter denne situasjonen og bestemte seg for å vinne folkets gunst. Hans utseende vakte beundring hos alle som så ham. "Så fager en mann som Absalom fantes det ikke i hele Israel, ingen som ble prist så høyr; fra fotsåle til isse fantes der ikke lyte på ham." Det var ikke klokt av kongen å la den ærgjerrige, impulsive og røylesløse Absalom gå for seg selv i to år og ruge over innbilt urett. Da David tillot ham å komme tilbake til Jerusalem, men nektet å ta imot ham på slottet, økte bare folks sympati for ham.

David kunne ikke fri seg fra tanken på at han selv hadde overtrådt Guds lov, og han syntes å være moralsk lammet. Han viste seg svak og vaklende der han før hadde vært modig og besluttsom, og han hadde heller ikke den samme innflytelsen over folket. Alt detre bidrog til å fremme den forkvaklede sønnens hensikter. Ved Joabs mellomkomst fikk

Absalom igjen adgang til å møte sin far. Selv om det kom til en slags ytre forsoning, fortsatte han med sitt ærgjerrige renkespill. Han opptrådre nærmest på kongelig vis og hadde vogner og hester og femti mann som løp foran ham. Mens kongen sysle med planer om å trekke seg tilbake, prøvde Absalom på forrædersk vis å vinne folkets gunst.

Davids passivitet og ubesluttsomhet smittet over på hans underordnede, og forsømmelser og forsinkelser preget rettspleien. Behendig utnyttet Absalom ethvert tilfelle av misnøye til egen fordel. Dag etter dag var denne staselige mannen med kongelig holdning til stede i byporten der en flokk mennesker ventet på å få legge frem sine klagemål og søke oppreisning. Absalom blandet seg med dem, lyttet til klagemålene, viste forståelse for deres lidelser og beklaget at øvrigheten var så lite effektiv. Når han hadde hørt på klagene fra en israelitt, pleide han å si: Din sak er god og rett; men hos kongen er det ingen som " hører på deg." Og så føyde han til: "Bare de ville sette meg til dommer i landet! Da skulle hver mann som hadde en trette eller en sak, komme til meg, og jeg skulle hjelpe ham til sin rett. Og når noen gikk frem og ville bøye seg for ham, rakte han ur sin hånd og tok fatt i ham og kysset ham."

De listige antydninger som prinsen kom med, gav næring til misnøyen som spredte seg raskt. Alle var fulle av lovord om Absalom som ble betraktet som tronarving. Folk var stolte av ham og menre at han var fullt ut skikket til en slik verdighet. Etter hvert vokste det frem et ønske om at han skulle overta tronen. "Absalom stjal Israels menns hjerte." Men kongen nærte blind kjærlighet til sønnen og hadde ingen mistanke til ham. David trodde at Absaloms fyrstelige opptreden var ment å skulle kaste glans over hoffet, og at det var et uttrykk for hans glede over forsoningen.

Etter at folket på denne måten var blitt forberedt på hva som skulle skje, sendte Absalom utvalgte menn i hemmelighet rundt til de forskjellige stammene for å organisere et opprør. Han lot som han hadde fromme hensikter for å dekke over sine forræderske planer. Det var om å gjøre for ham å reise til Hebron for å innfri et løfte som han hadde gitt lang tid i forveien mens han var i landflyktighet. Absalom sa til kongen: "La meg få dra til Hebron og innfri det løfte jeg har gjort Herren! For din tjener gjorde et løfte dengang jeg bodde i Gesur i Syria, og sa: Fører Herren meg tilbake igjen til Jerusalem, så vil jeg ofre til Herren." Den ømhjertede faren, som ble oppmuntret over dette uttrykk for sønnens gudfryktighet, lot ham reise og velsignet ham attpåtil. Sammensvergelsen var dermed et faktum. Gjennom denne hyklerske handling hadde Absalom til hensikt ikke bare å villede kongen, men også å vinne folkets tillit så han kunne få dem til å gjøre opprør mot den kongen som Gud hadde utpekt.

Da Absalom drog til Hebron, hadde han med seg "to hundre menn fra Jerusalem, som var innbudt, og som gikk med i all troskyldighet og ikke visste av noen ting". De gav seg i lag med Absalom uten å ane at deres begeistring for kongesønnen ville resultere i at de gjorde opprør mot faren. Så snart Absalom var fremme i Hebron, sendte han bud på Akitofel som var en av Davids fremste rådgivere. Han hadde ry for sin klokskap, og hans råd var ansett for å være like verdifulle som et orakelsvar. Akitofel sluttet seg til komplottet, og med hans støtte syntes Absaloms seier å være sikret. Mange innflytelsesrike menn fra alle deler av landet stilte seg nemlig nå på hans side. Da opprørssignalet lød, kunngjorde prinsens spioner ut over hele landet at Absalom var konge, og mange sluttet seg til ham.

I mellomtiden var kongen i Jerusalem blitt alarmert. Det var et hårdt slag for David å oppdage at det hadde brutt ut opprør innenfor hans nærmeste krets. Hans egen sønn som han holdt av og hadde stolt på, hadde dannet en sammensvergelse for å ta fra ham kongemakten, og ville sikkert ikke vike tilbake fra å drepe ham. Den farlige situasjonen som David plutselig stod overfor, vekket ham opp av den nedtrykthet som lenge hadde plaget ham, og med ungdommens glød gjorde han seg klar til å møte utfordringen. Absalom samlet sine tropper i Hebron, bare tretti kilometer borte. Snart ville opprørerne stå utenfor Jerusalems porter.

David stod på slottet og speidet ut over hovedstaden - "en glede for all jorden, . . . den store konges stad".' Han grøsset ved tanken på at byen skulle bli skueplass for blodsutgytelse og ødeleggelse. Skulle han mobilisere de borgere som fremdeles var tro mot ham, og forsvare Jerusalem, eller skulle han tillate at byen druknet i blod? Han tok sin beslutning. Den utvalgte byen skulle ikke bli utsatt for krigens redsler. Han ville dra ut av byen, og deretter sette folkets troskap på prøve ved å gi dem anledning til å komme til unnsetning. I denne krisetimen var det hans plikt både mot Gud og folket å håndheve den myndighet som himmelen hadde gitt ham. Krigens utfall fikk bli Guds sak.

Ydmyket og sorgtung gikk David ut gjennom Jerusalems port. På grunn av opprøret som den avholdte sønnen hans hadde satt i verk, ble han drevet bort fra tronen, fra slottet og fra Guds ark. Folket fulgte etter i en lang, dyster prosesjon som minnet om et sørgetog. Kongen hadde med seg livvakten og seks hundre mann som hadde fulgt ham fra Gat, og som var under kommando av Ittai. David viste sin uselviskhet ved at han ikke ville gå med på at disse fremmede som hadde søkt beskyttelse hos ham, skulle bli involvert i den ulykken som rammet ham selv. Han gav uttrykk for sin overraskelse over at de var villige til å bringe dette offeret for hans skyld. Kongen sa da til gigitten Itta!; "Hvorfor går du og med oss? Vend tilbake og bli hos kongen! For du er en fremmed og tilmed bortført fra ditt hjemsted. I

går kom du, og i dag skulle jeg la deg vanke om med oss, jeg som ikke vet hvor min vei kan falle. Vend tilbake og før dine brødre tilbake med deg, og Guds miskunnhet og trofasthet være med eder!"

Ittai svarte: "Så sant Herren lever, og så sant min herre kongen lever: Der hvor min herre kongen er, enten det bærer til død eller til liv. der og intet annet sted vil din tjener være." Disse mennene var blitt omvendt fra hedenskapet og hadde begynt å tjene Herren. På en høyverdig måte viste de nå sin troskap mot Gud og mot kongen. David var dypt takknemlig fot den hengivenhet de viste ham da alt syntes å gå ham imot, og sammen gikk de over Kedton-bekken på vei mot ørkenen.

Igjen stanset prosesjonen. Noen menn som hadde på seg hellige klær, kom bort til dem. "Da kom også Sadok med alle levittene; de bat Guds pakts-atk." De som var i Davids følge, så på dette som et godt tegn. Fot dem var arken en gatanti for deres befrielse og seier. Den ville gi folket mot til å slutte seg til kongen, og Absaloms tilhengere ville bli grepet av fryke når de oppdaget at arken ikke var i Jerusalem. Med det samme David fikk øye på arken, ble han fylt med glede og håp. Men snart ble han opptatt av andre tanker. Han var konge over Guds utvalgte folk og hadde et stort ansvar. Israels konge skulle ikke først og fremst tenke på sine egne interesser, men på Guds ære og folkets beste. Gud, som dvelte mellom kjerubene, hadde sagt om Jerusalem: "Dette er mitt hvilested til evig tid", og hverken prest eller konge hadde rett til å flytte symbolet på Guds nærvæt uten hans tillatelse.

David var fullstendig klat over at hans sinn og atferd måtte være i harmoni med Guds vilje, for ellers ville arken bringe ulykke i stedet for fremgang. Hans store synd stod alltid fot ham, og han oppfattet sammensvergelsen som Guds tettvise dom. Sverdet som ikke skulle vike fra hans hus, var nå trukket, og han visste ikke hva utfallet ville bli.

Det var ikke hans sak å fjerne de hellige forskrifter fra landets hovedstad, de som var et uttrykk for Guds vilje, som var rikets grunnlov og betingelsen for dets fremgang. Han gav derfor Sadok denne befaling: "Før Guds ark tilbake til byen! Finner jeg nåde for Herrens øyne, så fører han meg tilbake og lar meg se den og dens bolig; men dersom han sier således: Jeg har ikke velbehag i deg - så er jeg her; han får gjøre med meg som han synes!" Og så føyde han til: "Vend tilbake til byen i fred, og din sønn Akima'as og Abjatars sønn Jonatan - begge eders sønner - skal være med eder! Husk på at jeg vil dryge på moene i ørkenen inntil det kommer et ord fra eder med budskap til meg." Prestene kunne være til

stor nytte i byen ved å legge merke til opprørernes bevegelser og planer, og så sende hemmelig meddelelse til kongen gjennom Akima'as og Jonatan, sønnene sine.

Idet prestene gikk tilbake til Jerusalem, var det som om en enda mørkere skygge senket seg over flokken som drog videre. Kongen var på flukt, og de selv var fredløse, skilt fra Guds ark, og fremtiden syntes mørk og truende. "Men David gikk gråtende oppetter Oljeberget med tilhyllet hode og barfotet, og alt folket som var med ham, hadde tilhyllet sine hoder og gikk gråtende oppover." Da David fikk beskjed om at også Akitofel var med i komplottet, var det en ny påminnelse om at ulykken som rammet ham, var et resultat av hans egen synd. Akitofel var den dyktigste og mest beregnende av de politiske lederne. Nå hadde han sviktet kongen som hevn for den vanære familien ble utsatt for da David forsyndet seg mot Batseba som var hans sønnedatter. David utbrøt: "Gjør Akitofels råd til dårskap, Herre!"

Da kongen nådde toppen av fjellet, bøyde han seg i bønn, idet han utøste sin sjel for Herren, og bad ydmykt om nåde. Det var som om han fikk øyeblikkelig bønnesvar. Arkitten Husai, en klok og forstandig rådgiver og trofast venn, kom imot ham med istykkerrevne klær og med jord på hodet og gav til kjenne at han ville dele skjebne med den avsatte og landflyktige kongen. Som ved en guddommelig innskytelse ble David klar over at det var nettopp denne trofaste og pålitelige mannen han trengte som sin talsmann under rådslagningen i Jerusalem. På Davids anmodning vendte Husai tilbake til byen for å tilby Absalom sin tjeneste og motarbeide Akitofels listige råd.

Med dette lyspunktet i alt mørke fortsatte kongen og hans følge ned langs den østlige skråningen av Oljeberget. De banet seg vei over den stenete ødemarken, gjennom ville fjellkløfter, langs ulendte stier ned mot Jordan. "Da kong David kom til Bahurim, kom det ut derfra en mann som var i slekt med Sauls hus og hette Simei, Geras sønn; han kom bannende og kastet med sten etter David og alle kong Davids tjenere, mens alt folket og alle de djerveste krigsmenn gikk med ham, både på høyre og venstre side. Og Simei bante ham med de ord: Bort, bort med deg, din blodhund, din niding' Herren har nå latt komme igjen over deg alt det blod som har flytt i Sauls hus, han i hvis sred du ble konge, og Herren har gitt kongedømmet til din sønn Absalom; se, nå er du kommet i den ulykke du har fortjent; for en blodhund er du."

I Davids velmaktstid hadde Simei hverken i ord eller handling opptrådt illojalt overfor ham. Men da kongen møtte motgang, viste denne benjaminitten sitt sanne ansikt. Han hadde

hyllet David mens han hadde makten, men forbannet ham i hans fornedrelse. Han var smålig og selvopptatt og mente at alle andre var lik ham selv. Satan tilskyndet ham til å la sitt hat gå ut over den mannen som Guds hånd allerede hvilte så tungt på. Det er Satans ånd som får mennesker til å være skadefro og gjøre livet surt for dem som har motgang.

Det var en fullstendig falsk anklage Simei retter mot David. Alt sammen var bare ondsinnet sladder. David hadde ikke begått noen urett mot Saul eller hans familie. Da han hadde Saul helt og fullt i sin makt og kunne ha drept ham, skar han bare en bit av kappen hans. Men etterpå bebreidet han seg selv at han hadde vist en slik manglende respekt for Herrens salvede.

David hadde tydelig vist hvor høyt han aktet et menneskeliv, selv da han ble jaget omkring som et vilt dyr. Da han en gang gikk i dekning i hulen ved Adullam, tenkte han tilbake på de ubekymrede barneårene og utbrøt: "Hvem lar meg få vann å drikke av den brønn som er ved porten i Betlehem?"' På den tiden var Betlehem i filistrenes hender. Men tre av Davids tapre soldatet brøt seg gjennom vaktholdet og hentet vann til David i Betlehem. Men David kunne ikke drikke det. "Det være langt fra meg, Herre, å gjøre dette!" ropte han. "Skulle jeg drikke de menns blod som gikk av sted med fare for sitt liv?" Så tømte han ærbødig vannet ut som et offer til Gud. David hadde vært en krigens mann og hadde tilbrakt en stor del av sitt liv på slagmarken. Men få er blitt preget så lite av krigens forherdende og demoraliserende innflytelse som han.

Davids søstersønn Abisai, som var en av hans tapreste hærførere, ville ikke finne seg i at Simei fornærmet kongen, men ropte ut: "Hvorfor skal denne døde hund banne min herre kongen? La meg gå der bort og slå hodet av ham." Men kongen ville ikke gi sin tilslutning til det. "Se, min sønn. . . står meg etter livet; hvor meget mere da denne benjaminitt! La ham bare banne! For Herren har befalt ham det. Kanskje Herren ser til meg i min nød, så Herren gir meg lykke til gjengjeld for den forbannelse som har rammet meg i dag."

Gjennom sin samvittighet ble David minnet om bitre og ydmykende ting. Hans trofaste undersåtter var forbauser over den plutselige tragedien som rammet kongen, men for ham selv kom det ikke uventet. Han hadde lenge hatt anelse om at dette ville komme. I virkeligheten hadde han undret seg over at Gud ventet så lenge med å gi ham den straffen han fortjente. Idet han hastet videre på sin trøstesløse flukt, barforet og kledd i sekk, mens klage ropene fra følgesvennene gav gjenlyd mellom fjellene, tenkte han på sitt kjære Jerusalem, stedet der han hadde begått sin store synd. Når han mintes Guds godhet og

langmodighet, følte han at det likevel var håp, og at Herren fortsatt ville være nådig mot ham.

Mange har benyttet Davids fall som unnskyldning for sin egen synd. Men det er få som viser en slik ydmykhet og anger som han. De færreste ville ha båret irettesettelsen og straffen med den samme tålmodighet og sjelsstyrke som han viste. Han hadde bekjent sin synd og hadde i årevis forsøkt å gjøre sin plikt som Guds trofaste tjener. Han hadde arbeidet til beste for land og folk, og under hans styre hadde nasjonen oppnådd en styrke og velstand som aldri tidligere. Han hadde skaffet til veie en stor mengde materialer med tanke på å bygge et gudshus. Skulle hele hans livsverk nå ramle i grus? Skulle resultatet av mange års oppofrende innsats, oppfinnsomhet, troskap og stars.. mannskunst falle i hendene på hans opprørske og forræderske sønn som hverken hadde tanke for Guds ære eller Israels velferd? Det kunne ha vært fristende for David å ta til motmæle mot Gud i sin store nød.

Men han innså at hans egen synd var årsak til vanskelighetene. Profeten Mika gir uttrykk for den holdning som preger David: "Når jeg sitter i mørke, er Herren lys for meg. Herrens vrede vil jeg bære, for jeg har syndet mot ham - inntil han fører min sak og hjelper meg til min rett.'" Herren svikret ikke David. Denne perioden da han var utsatt for urett og ærekrenkelser av verste slag, men likevel viste en ydmyk, uselvisk og høysinnet holdning, er en av de fineste i haus liv. Aldri hadde Israels konge vært så stor i Guds øyne som da han utadtil opplevde sin største fornedrelse.

Hvis Gud ikke hadde straffet David for hans. synd, men latt ham regjere videre i fred og velstand til tross for at han overtrådte Guds bud, ville kritikerne og de vantro med rette ha brukt Davids erfaring i sin fordømmelse av Bibelens religion. Men når Herren lot David gjennomgå slike prøvelser, viste han at han ikke tolererer eller unnskylder synd. Davids erfaring viser Guds hensikt når det gjelder syndens problem. Den hjelper oss til å forstå hans nådige ledelse selv i de hardeste hjemsøkelser. Gud straffet David, men han slo ikke hånden av ham. Så sier Herren: "Dersom de krenker mine forskrifter og ikke holder mine befalinger, da vil jeg hjemsøke deres synd med ris og de-res misgjerning med plager. Men min miskunnhet vil jeg ikke ta fra ham, og min trofasthet skal ikke svikte.'"

Kort tid etter at David hadde forlatt Jerusalem, rykket Absalom og hans hær inn i byen og inntok Israels festning uten kamp. Husai var blant de første som bød den nye kongen velkommen. Absalom ble overrasket og glad over at farens gamle venn og rådgiver stilte seg på hans side, og han var sikker på seieren. Hittil hadde han lykkes i sine planer, og i sin

iver etter å befeste sin makt og sikre seg folkets tillit, ønsket han Husai velkommen ved hoffet.

Absalom hadde en stor hær, men de fleste var ikke krigsvante, for de hadde ennå ikke vært i kamp. Akitofel visste at Davids stilling slett ikke var håpløs. Fremdeles hadde han en stor del av folket på sin side. Han hadde veltrente soldater som var lojale mot kongen, og hæren var under kommando av dyktige og erfarne hærførere. Akitofel var også klar over at det ville komme en reaksjon erter den første begeistringen for den nye kongen. Hvis opprører slo feil, var. det mulig at Absalom kunne få i stand en forsoning med sin far. I så fall ville Akitofel få mest av skylden for opprøret og dermed den hardeste straffen, ettersom han var Absaloms rådgiver.

For å hindre Absalom fra å trekke seg tilbake, tilskyndet Akitofel ham til å gjøre noe som folket umulig kunne godta. Med djevelsk sluhet foreslo denne listige og kyniske intrigemaker at Absalom skulle utøve blodskam i tillegg til opprør. I hele Israels påsyn skulle han ifølge orientalsk skikk forgripe seg på sin fars medhustruer som et uttrykk for at han hadde overtatt kongemakten etter ham. Absalom fulgte det skammelige forslaget, og det som Gud hadde talt til David gjennom profeten, ble dermed oppfylt: "Se, jeg lar ulykke komme over deg fra ditt eget hus; jeg vil ta dine hustruer for dine øyne og gi dem til en annen mann. . . . For det du gjorde, gjorde du i lønndom, men jeg vil gjøre dette for hele Israels øyne og midt på lyse dagen." Ikke så å forstå at Gud stod bak denne onde handling, men på grunn av Davids synd grep han ikke inn for å hindre den.

Akitofel var høyt ansett for sin klokskap, men han var blottet for den visdom som kommer fra Gud. "Å frykte Herren er begynnelsen til visdom." Men Akirofel var ikke i besittelse av denne visdom, ellers ville han ikke ha tydd til blodskam for å gjennomføre sine forræderske planer. Korrupte mennesker legger sine onde planer som om det ikke fantes en Gud som kunne stanse dem. "Han som troner i himmelen, ler, Herren spotter dem." Herren gir denne forsikring: "Fordi de ikke ville vite av mitt råd og foraktet all min tilrettevisning, derfor skal de ete frukten av sine gjerninger, og av sine onde råd skal de mettes. For de uforstandiges selvrådighet dreper dem, og dårenes trygghet ødelegger dem."'

Da Akitofel på denne måten hadde sørget for sin egen sikkerhet, prøvde han å få Absalom til å gå til øyeblikkelig aksjon mot David. "La meg få velge ut tolv tusen mann, så vil jeg bryte opp og sette etter David i natt! Da kan jeg komme over ham mens han er utmattet og motløs, og forferde ham, og alt folket som er med ham, vil flykte, og så kan jeg

slå kongen alene, og jeg vil føre alt folket tilbake til deg." Kongens rådgivere samtykket i denne planen. Hvis den var blitt gjennomført, ville David uten tvil ha blitt drept, om ikke Gud hadde grepet inn for å redde ham. Men en som var enda klokere enn Akitofel, ledet begivenhetenes gang. "Men det var Herren som hadde laget det så for å gjøre Akirofels gode råd til intet, så Herren kunne la ulykken komme over Absalom."

Husa! var ikke blitt innkalt til rådslagningen, og han ville ikke gå dit på eget initiativ for ikke å bli mistenkt som spion. Etterpå informerte Absalom ham om planen til Akitofel fordi han hadde stor respekt for farens rådgiver.

Husai innså straks at David ville være fortapt dersom planen ble fulgt. Derfor sa han: "Det er ikke noe godt råd Akitofel denne gang har gitt. Og Husai sa: Du kjenner din far og hans menn og vet at de er djerve stridsmenn og gramme i hu som en binne i skogen som de har røvet ungene fra; og din far er en krigsmann og holder seg ikke hos folkene om natten. Nå holder han seg sikkert skjult i en eller annen hule eller et annet sted." Han sa videre at Absaloms menn ikke ville ta kongen til fange selv om de forfulgte ham. Og hvis de skulle få et tilbakeslag, ville folkene hans bli mismodige, og det ville skade Absaloms sak i betydelig grad, "for hele Israel vet at din far er en helt, og at de som er med ham, er djerve folk".

Så kom han med et forslag som appellerte til forfengeligheten hos en selvisk person som gjerne ville vise sin makt: "Derfor er dette mitt råd: La hele Israel samle seg om deg, fra Dan til Beerseba, som sanden ved havet i mengde; og dra selv med i striden. Når vi så støter på ham et eller annet sted hvor han er å finne, så vil vi falle over ham som duggen faller over jorden, og det skal ikke bli en eneste i live av dem, hverken han selv eller noen av de menn som er med ham. Og dersom han drar seg tilbake til en av byene, så skal hele Israel legge rep omkring den by, og vi skal dra den ned i dalen til det ikke finnes en sten igjen der. Da sa Absalom og hver Israels mann: Arkitten Husais råd er bedre enn Akitofels råd."

Der var en som ikke lot seg lure, men som tydelig forutså hva som ville bli følgen av Absaloms skjebnesvangre feilgrep. Akirofel visste at opprørernes skjebne var beseglet. Han var også klar over at uansett hvordan det ville gå med prinsen, var det ikke noe håp for den rådgiveren som hadde påvirket ham til å begå de alvorligste av de forbrytelsene han hadde gjort seg skyldig i.

Akitofel hadde tilskyndet Absalom til å gjøre opprør, og han hadde oppfordret ham til å begå den mest motbydelige handling for å vanære sin far. Han hadde rådet ham til å drepe David, og hadde endog planlagt hvordan det skulle gjennomføres. Han hadde ødelagt den siste muligheten til forsoning med kongen, og nå hadde Absalom til og med vraket ham til fordel for en annen. Akitofel var avindsyk, rasende og dypt fortvilet. Han "drog hjem til sin by og beskikket sitt hus og hengte seg". Slik gikk det med en person som nok hadde store talenter, men som ikke søkte råd hos Gud. Satan lokker mennesker med fagre løfter, men til slutt vil de erfare at "syndens lønn er døden".

Husai var ikke sikker på at den holdningsløse kongen ville følge rådet han hadde gitt ham. Derfor sendte han øyeblikkelig bud til David om straks å dra over til den andre siden av Jordan. Han sa til de prestene som skulle sende melding videre gjennom sønnene sine: "Så og så har Akitofel rådet Absalom og Israels eldste, og så og så har jeg rådet. . . . Bli ikke natten over på moene i ørkenen, men dra heller over, for at ikke kongen og alt folket som er med ham, skal gå til grunne."

De unge mennene vakte mistanke og ble forfulgt, men det lyktes dem å gjennomføre det farlige oppdraget. David som var utmattet av sorg og anstrengelser etter flukten den første dagen, fikk nå melding om at han måtte sette over Jordan om natten fordi sønnen hans stod ham etter livet. Hva følte kongen i denne farlige situaSjonen, denne far som var blitt så dypt foruretter? David var "en djerv mann", en øvet stridsmann. Han var konge, og hans ord var lov. Han var blitt forrådt av sin sønn som han hadde elsket. og føyet seg etter, og som han hadde vært uforstandig nok til å stole på. Han var blitt foruretter og sviktet av undersåtter som var knyttet til ham med ærens og troskapens bånd. På hvilken måte gav han uttrykk for det han følte? Da det røynet som verst, satte han sin lit til Gud og sang:

"Herre, hvor mange mine fiender er! Mange reiser seg imot meg. Mange sier til min sjel: Det er ingen frelse for ham hos Gud. Sela. Men du, Herre, er et skjold omkring meg, min ære og den som oppløfter mitt hode! Høyt ropte jeg til Herren, og han svarte meg fra sitt hellige berg. Sela. Jeg la meg og sov inn, jeg våknet; for Herren støtter meg. Jeg frykter ikke for titusener av folk, som har lagt seg mot meg rundt omkring. .. . Herren hører frelsen til; over ditt folk være din velsignelse!"

I nattemørket gikk David og følget hans over den dype og strie elven. Det var soldater og embetsmenn, gamle menn og unge gutter, kvinner og små barn. "Da morgenen lyste frem, manglet det ikke en eneste mann som ikke var gått over Jordan." Sammen med hæren

nådde David frem til Mahanaim som hadde vært Isbosets kongesete. Byen hadde sterke festninger og lå i et fjelllendt område som var ypperlig som skjulested under en krig. Landet hadde rike forsyninger, og innbyggerne støttet David. Her sluttet mange seg til ham, samtidig som rike stammehøvdinger forsynte ham med proviant og forskjellig slags nødvendig utsryr.

Husai hadde lykkes i å berede veien for Davids flukt. Men den uvørne og hensynsløse prinsen var ikke til å stagge, og snart opptok han forfølgelsen av faren. "David var alt kommet til Mahanaim da Absalom satte over Jordan med alle Israels menn." Absalom hadde utnevnt Amasa, sønn av Davids søster Abigail, til hætføtet. Hæren hans var stor, men den manglet øvelse og var ikke i stand til å hamle opp med farens krigsvante soldater.

David delte hæren i tre avdelinger under ledelse av Joab, Abisai og gigitten Ittai. Han ville selv ha ledet hæren, men hærførerne, rådgiverne og folket satte seg kraftig imot. "Du skal ikke dra ur; for om vi flykter, bryr ingen seg om oss, og om halvdelen av oss faller, bryr heller ingen seg om oss; men du er så god som ti tusen av oss, og nå er det bedre at du er rede til å komme oss til hjelp fra byen. Da sa kongen til dem: Jeg skal gjøre som I synes."

Hele den store opprørshæren var synlig fra bymuren, og Davids hær virket svært liten i forhold. Men da kongen så ut over de fiendtlige stridskreftene, tenkte han ikke først og fremst på riket og kongeverdigheten og hellet ikke på sitt eget liv som nå stod på spill. Hjertet var fylt av kjærlighet og medlidenhet overfor den opprørske sønnen. Da hæren drog ut gjennom bypotten, oppmuntret David de trofaste soldatene til å gå frem i tillit til at Istaels Gud ville gi dem seiet. Men selv i dette øyeblikk kunne han ikke skjule sin kjærlighet til Absalom.

Idet Joab, den stolte seietherren fra hundre slagmarker, passerte kongen i spissen for den første hætavdelingen, bøyde han hodet for å ta imot den siste instruks fra kongen. Med skjelvende stemme sa David: "Far varsomt med den unge mann - med Amalom!" Kongens engstelse som tyder på at Absalom betydde mer for ham enn både folk og rike, øker bare soldatenes bittethet mot den umenneskelige sønnen hans.

Slaget ble utkjempet i en skog i nærheten av Jordan. I dette omtådet var det snarere en ulempe enn en fordel for Absalom at hæren hans var så tallrik. De uerfarne soldatene kunne ikke orientere seg i den tette skogen og det myrlendte terrenget, og var vanskelige å lede.

"Der ble Israels folk slått av Davids menn, og det ble et stort mannefall den dag - tyve tusen mann."

Da Absalom så at slaget var tapt, flyktet han, men hodet ble hengende fast mellom grenene på et stort tre. Muldyret som han red på, løp videre, og han bk hengende der som et hjelpeløst bytte for fienden. Slik fant en soldat ham, men han våget ikke å ta livet av ham av frykt for å falle i unåde hos kongen. I stedet meldte han fra til Joab Om det han hadde sett. Joab hadde ingen skrupler. Han hadde vært venn med Absalom og hadde to ganger fått i stand forsoning mellom ham og faren. Men Absalom hadde misbrukt denne tilliten på en skammelig måte. Om det ikke hadde vært for all den hjelp og støtte som Joab hadde gitt ham, ville opprøret med alle de redsler det førte med seg, simpelthen vært umulig. Nå kunne Joab med ett slag gjøre det av med denne urostifteren. "Han tok tre kastespyd i sin hånd og støtte dem i Absaloms hjerte. . . . Og de tok Absalom og kaster ham i en stor grøft i skogen og reiste en stor stenrøys over ham."

Slik gikk det med dem som gjorde opprør i Israel. Akirofel begikk selvmord. Den fyrstelige og staute Absalom som hadde vært Israels stolthet, ble utryddet i sin ungdoms styrke, og kroppen hans ble kaster i en grøft og dekket med sten som tegn på evig vanære. Tidligere hadde Absalom reist er kostbatt monument i Kongedalen til minne om seg selv. Men der eneste som markerte graven hans, var en stenhaug i ørkenen. Da opprørslederen var drept, gav Joab signal til at hæren skulle innstille forfølgelsen av fienden, og budbærete ble straks sendt av sted fot å underrette kongen om utfallet av krigen.

Idet vaktmannen på bymuren stod og speidet i retning av slagmarken, oppdager han en mann som kom løpende alene. Snart fikk han øye på en til. Da den første kom nærmere, sa han til kongen som satt og venter ved byporten: Jeg synes den første springer så likt Akima'as, Sadoks sønn. Kongen sa:

Det et en god mann; han kommet med godt budskap. Og Akima'as ropte til kongen: Fred! Og han kaster seg på sitt ansikt til jorden for kongen og sa: Lover være Herren din Gud, som har gitt de menn som løftet sin hånd mot min Herre kongen, i din makt! Da kongen med engstelse spurte: "Står der vel til med den unge mann - med Absalom?" fikk han et unnvikende svar.

I samme øyeblikk kom den andre budbæreren og ropte: "Min herre kongen motta det gledelige budskap at Herren i dag hat hjulpet deg til din rett mot alle dem som hadde teist seg imot deg!" Igjen lød det altoverskyggende Spørsmålet: "Står det vel til med den unge

mann - med Absalom?" Budbæreten kunne ikke skjule det tunge budskapet. Derfor svarte han: "Gid det må gå min herre kongens fiender og alle som reiset seg imot deg og vil gjøre ondt, som det gikk den unge mann!" Det var alt David trengte å vite. Han spurte ikke om noe mer, men gikk med bøyet hode opp på salen over porten og gråt, og mens han gikk, sa han så: Min sønn Absalom! Min sønn, min sønn Absalom!

O, at jeg var død i ditt sted! Absalom, min sønn, min sønn! Da den seiettike hæren kom tilbake fra slagmarken og nærmer seg byen, lød seietsropene som ekko mellom fjellene. Men da de matsjerte gjennom byporten, stilnet topene, soldatene senker fanene og gikk videte med nedslått blikk. De minnet mer om en hær som var slått enn om seierherrer, for kongen var ikke møtt frem for å by dem velkommen. Men fra salen over porten kunne de høre hans klagerop: "Min sønn Absalom! Min sønn, min sønn Absalom! O, at jeg var død i ditt sted! Absalom, min sønn, min sønn!"

"Seieren ble den dag til sorg for alt folket, fordi folket den dag fikk høre at kongen var bedrøvet over sin sønn. Den dag stjal folket seg inn i byen, som folk stjeler seg hjem når de er skamfulle fordi de har flykter i krigen." Joab følte seg bitter. Gud hadde gitt dem all grunn til å juble og være glade. Der største opprører som noen gang hadde funnet sted i Israel, var slåtr ned. Likevel ble denne store seieren vendt til sorg over ham som var skyld i at tusenvis av tapre menn måtte ofre livet.

Den barske hærføreren gikk rett inn til kongen og sa til ham uren å nøle: "I dag vanærer du alle dine menn, som i dag har berger både ditt liv og dine sønners og døtres og dine hustruers og medhustruers liv; du elsker jo dem som hater deg, og hater dem som elsker deg; for i dag har du vist at hverken høvedsmenn eller tjenere er til for deg; og jeg skjønner nå at om Absalom var i live og alle vi andre var død i dag, da syntes du der var som der skulle. Stå nå opp og gå ur og ral vennlig til dine menn! For jeg sverger ved Herren at går du ikke ut, så blir det ikke en mann hos deg natten over, og dette vil bli verre for deg enn alt der onde som er kommet over deg fra din ungdom av til nå."

Selv om dette var en hard og grusom irettesettelse mor den ulykkelige kongen, tok han der ikke ille opp. Han innså at hærføreren hadde rett. Der med gikk han ned i porten og oppmunrrer og roste de tapre soldatene mens de marsjerte forbi.

Kapitel 74 - Nemesis

Absaloms opprør var slått ned, men der betydde ikke at freden øyeblikkelig ble gjenoppretter. Opprører hadde vært så omfattende at David ikke ville vende tilbake til hovedstaden og utøve sin myndighet uten at stammene bad ham om det. I forvirringen som hersker etter Absaloms nederlag, ble det ikke straks tatt initiativ til å oppfordre kongen om å vende tilbake. Og da Judastammen omsider gjorde alvor av å kalle kongen tilbake til tronen, vakte det misunnelse blant de andre stammene. Dermed brøt det ut en motrevolusjon, men den ble stanset ganske hurtig, og det ble igjen fred i Israel.

Historien om David er et av de mest talende vitnesbyrd om faren ved makt, rikdom og verdslig ære, nertopp de ting menneskene ivrigst higet etter. Få har hatt en erfaring som har vært bedre egnet til å forberede dem for en slik prøve, enn tilfellet var med David. Som gjeter i sine unge år lærte han å bli ydmyk, strevsom og omsorgsfull. I sin nære kontakt med naturen mens han streifet alene omkring mellom fjellene, utviklet han sine store musikalske og dikte tiske evner, og tankene ble løftet opp mot Skaperen. I det harde ørken livet utviklet han mot, sjelsstyrke, tålmodighet og tillit til Gud. Alt sammen var ledd i Guds plan for å utdanne ham til kongegjerningen. David hadde opplevd mye av Guds kjærlighet, og hadde mottatt en rik fylde av hans Ånd. Saul var et slående eksempel på at menneskelig visdom alene er fullstendig nytteløs. Likevel ble Davids karakter til de grader svekket av vetdslig fremgang og ære at han gjentatte ganger ble overvunnet av fristeren.

Samkvemmet med hedenske folkeslag påvirket israelittene til å følge deres seder og skikker, og trakte etter verdslig storhet. De skulle utmerke seg som Guds folk. Men etter hvert som stoltheten og selvtilliten økte, var de ikke lenger tilfreds med dette fortrinn, men ønsket å bli høyt ansett av andre nasjoner. Med en slik innstilling kunne de ikke unngå å utsette seg for fristelse.

David ønsket å foreta nye erobringstokter blant fremmede folkeslag. Derfor bestemte han seg for å øke hæren ved å forlange krigstjeneste av alle over en viss alder. Dette gjorde det nødvendig med en folketelling. Motivet var stolthet og ærgjerrighet. En folketelling ville åpenbare kontrasten mellom rikets svakhet da David ble konge. og den styrke og velstand det hadde oppnådd under hans regjering. Men dette ville bare bidra enda mer til å øke kongens og folkets selvtillit. Skriften sier: "Satan stod opp imot Israel og egget David til å telle Israel." Nasjonens fremgang under Davids ledelse skyldtes ikke i første rekke hans

dyktighet eller hærens slagkraft, men Guds velsignelse. En økning av den militære beredskapen ville gi nabofolkene inntrykk av at Israel satte mer lit til sin militære styrke enn til Herren.

Selv om israelittene var stolte av sin nasjonale storhet, var de lite begeistret for Davids ide om å utvide militærtjenesten i så sterk grad. Den planlagte utskrivning var årsak til stor misnøye. Man fant det derfor nødvendig å la de militære lederne administrere folketellingen i stedet for prestene og de sivile embetsmenn som tidligere hadde stått for den. Hensikten med dette tiltaket var stikk i strid med teokratiets prinsipper. Til og med Joab gjorde innvendinger, han som ellers pleide å være nokså fri for skrupler. Men nå sa han: "Herren legge hundre ganger så mange til sitt folk som de er nå' Er de ikke, herre konge, alle sammen min herres tjenere? Hvorfor skal det bli til skyld for Israel? Men kongen holdt fast ved sin befaling og gav ikke etter for Joab. Så tok da Joab ut og drog omkring i hele Israel og kom så tilbake til Jerusalem."

Ennå før folketellingen var ferdig, innså David at han hadde handlet galt. Full av selvfordømmelse sa. han til Gud: "Jeg har syndet storlig ved å gjøre dette; men tilgi nå din tjeners misgjerning, for jeg har båret meg meget uforstandig at." Neste morgen kom profeten Gad med et budskap til David: "Så sier Herren: Velg nå enten hungersnød i tre år eller ligge under for dine fienders sverd, eller at Herrens sverd og pest skal komme over landet i tre dager, og Herrens engel skal volde ødeleggelse i hele Israels landemerke! Tenk nå etter hva jeg skal svare ham som har sendt meg!" Kongen svarte: "Jeg er i stor angst; la meg da helst fane i Herrens hånd! For hans barmhjertighet er stor, men i menneskers hånd vil jeg nødig falle."

Så ble landet slått med pest, og sytti tusen mennesker døde. Men ødeleggelsen hadde enda ikke nådd hovedstaden. "Som nå David så opp, fikk han se Herrens engel, som stod mellom jorden og himmelen med draget sverd i sin hånd og rakte det ut mot Jerusalem. Da falt David og de eldste ned på sitt ansikt, kledd i sekk." Kongen gikk i forbønn for Israel: "Var det ikke jeg som bød at folket skulle telles? Det er jeg som har syndet og gjort ille; men denne min hjord, hva har de gjort? Herre min Gud, la heller din hånd komme over meg og over min fars hus, men ikke over ditt folk, så det blir hjemsøkt."

Folketellingen hadde ført til misnøye ute blant folk, til tross for at de selv gav næring til de samme syndet som hadde ført til at David handlet som han gjorde. På samme måte som

Herren hadde brukt Absaloms synd Som et middel til å straffe David, brukte han nå Davids feilgrep Som et middel til å straffe synden i Israel.

Dødsengelen hadde stanset sitt ødeleggelsesverk utenfor Jerusalem. Han stod på Moria-fjellet "ved jebusitten Ornans treskeplass". På oppfordring fra profeten gikk David borr til fjellet der han bygget et alter for Herren og "ofret brennofferet og takkofferet; og han ropte til Herren, og han svarte ham med ild fra himmelen på brennoffer-alteret". "Og Herren hørte landets bønn, og hjemsøkelsen stanset og vek fra Israel."

Det stedet der alteret ble reist, skulle for ettertiden betraktes som hellig grunn, og Ornan tilbød kongen det som gave. Men han avslo med disse ord: "Nei, jeg vil kjøpe det for full pris; jeg vil ikke ta til Herren det som ditt er, og ofre brennoffere som jeg har fått for intet. Så gav David Ornan for stedet seks hundre sekel gull erter vekt." På dette minneverdige stedet der Abraham i sin tid hadde bygger alteret for å ofre sin sønn, og som nå ble helliger gjennom denne store befrielsen, ble Salomos tempel reist.

Men det skulle falle enda en skygge over Davids siste år. Han hadde nådd en alder av sytti år, men den harde, omflakkende tilværelsen i ungdomsårene, de mange kriger, og all sorg og motgang i de senere år, hadde tærer på kreftene. Selv om han fremdeles var åndsfrisk, hadde alderen satt sitt preg. Han foretrakk å holde seg i bakgrunnen og fulgre ikke lenger så nøye med i det som foregikk i riket.

På ny brøt det ut opprør i hans nærmeste krets. Også dette var et utslag av hans faderlige lemfeldighet. Det var sønnen Adonja som traktet etter å bli konge. Han var "meget fager" og hadde en staselig holdning, men han var kynisk og karakterløs. I oppveksten hadde han fått altfor frie tøyler. "Hans far hadde aldri i hans liv talt hårdt til ham og sagt: Hvorfor har du gjort dette? Nå satte han seg opp imot Guds autoritet, for Gud hadde utpekt Salomo til å være tronfølger. Han var bedre skikket enn sin eldre bror til å bli konge over Israel, både på grunn av sine naturlige evner og sin religiøse holdning. Til tross for at Gud på en tydelig måte hadde gitt sin vilje til kjenne, var det ikke vanskelig for Adonja å finne folk som sympatiserte med ham.

Joab hadde hittil vært lojal mot tronen, tross sine mange forbrytelser ellers. Men nå sluttet også han seg til sammensvergelsen mot Salomo, og det samme gjorde presten Abjatat.

Opprøret var i ferd med å bryte ut. De som hadde sammensverget seg, var samlet til en stor fest like utenfor byen for å utrope Adonja til konge. Da ble plutselig deres planer krysset ved at noen få trofaste personer tok affære. Hovedpersonene blant disse var presten Sadok, profeten Natan og Batseba, mor til Salomo. De informerte kongen om situasjonen og minnet ham om at Gud hadde utpekt Salomo som hans etterfølger. David abdiserte øyeblikkelig til fordel for Salomo som straks ble salver og utropt til konge. Dermed var det satt en stopper for sammensvergelsen. Hovedmennene bak den fortjente dødsstraff, men Abjatars liv ble spart på grunn av hans høye embete og hans tidligere troskap mot David. Han ble imidlertid fradømt stillingen som øversteprest til fordel for Sadoks slekt. Straffen over Joab og Adonja ble utsatt inntil videre, men etter Davids død måtte de bøte for sin forbrytelse. Dommen over Adonja var der siste ledd i den firfoldige straffedommen som var et vitnesbyrd om Guds avsky for Davids synd.

Helt fra der øyeblikk David ble konge, hadde han hatt er sterkt ønske om å bygge er tempel for Herren. Selv om han ikke fikk lov til å sette planen ut i livet, var han fortsatt like levende opptatt av denne saken. Han hadde skaffet til veie en mengde kostbare materialer, både gull, sølv, onyks og stener med forskjellige farger, samt marmor og verdifulle tresorter. Nå måtte han over late disse kostbare skattene til andre. For det var andre personer som skulle bygge huser for arken, symboler på Guds nærvær.

Da kongen merker at døden nærmer seg, kalte han til seg lederne i Israel sammen med representanter for alle deler av riker, for å betro dem ansvaret for denne viktige oppgaven. Han ville gjerne meddele dem sin siste vilje og sikre seg deres hjelp og støtte til å realisere den. Fordi han var så svak, regnet man ikke med at han selv ville være til stede. Men en guddommelig inspirasjon hvilte over ham, og når han nå for siste gang talte til folket, var det med ett usedvanlig kraft og glød. Han fortalte dem at han selv hadde ønsket å bygge templet, men at Herren hadde befalt at Salomo skulle gjøre der.

Gud hadde gitt denne forsikring: "Din sønn Salomo, han er den som skal bygge mitt hus og mine forgårder; for jeg har utvalgt ham til å være min sønn, og jeg vil være hans far, og jeg vil grunnfeste hans kongedømme til evig tid, dersom han trofast blir ved å holde mine bud og mine lover, således som han nå gjør." Og så føyde han til for egen regning: "Nå står jeg her, hvor hele Israel, Herrens menighet, ser meg, og vår Gud hører meg, og jeg siet: Hold alle Herrens, eders Guds bud og gransk dem vel, så I kan få eie dette gode land og la det gå i arv til eders barn etter eder til evig tid."

Av egen erfaring hadde David lært at den som forlater Gud, velger en tung vei. Han hadde følt seg fordømt fordi han hadde overtrådt Guds lov, og han hadde høstet frukten av overtredelsen. Men nå var det Om å gjøre for ham at Israels ledere måtte være tro mot Gud, og at Salomo måtte rette seg etter Guds lov og sky de synder som hadde svekket hans fars myndighet, forbitret hans liv og vanæret Gud.

David visste at det ville kreve ydmykhet, en urokkelig tillit til Gud og en stadig årvåkenhet for å kunne stå imot de fristelser som Salomo ville bli utsatt for i sitt høye embete. Slike fremtredende personer er i særlig grad en skyteskive for Satan. Så sa David til sin sønn Som allerede var blitt anerkjent som hans etterfølger på tronen: "Og du min sønn Salomo, lær din fars Gud å kjenne og tjen ham med udelt hjerte og med villig sjel! For Herren ransaker alle hjerter og forstår alle menneskers tanker og råd; dersom du søker ham, skal han la seg finne av deg, men dersom du forlater ham, skal han forkaste deg for alltid. Så se nå til, for Herren har utvalgt deg til å bygge et hus til helligdom; vær frimodig og gå til verket."

David gav Salomo detaljerte instrukser for byggingen av templet, sammen med tegninger av de enkelte deler og de forskjellige redskaper i forbindelse med tjenesten der, slik det var blitt åpenbart ved guddommelig inspirasjon. Salomo var fremdeles ung, og han vek derfor tilbake for det tunge ansvar som ville falle på ham når han skulle bygge templet og lede Guds folk. David Sa til sønnen: "Vær frimodig og sterk og gå til verket, frykr ikke og vær ikke redd! For Gud Herren, min Gud, er med deg; han vil ikke slippe deg og ikke forlate deg, før alt arbeid for tjenesten ved Herrens hus er fullført."

På ny vendte David seg mot forsamlingen og sa: "Salomo, min sønn, den eneste som Gud har utvalgt, er ung og veik, og arbeidet er stort; for den herlige bygning skal ikke være for et menneske, men for Herren Gud." Så regnet han opp de materialene han hadde skaffet til veie, og fortsatte: "Fordi jeg har min Guds hus kjært, vil jeg også gi hva jeg eier av gull og sølv, til min Guds hus - foruten alt det jeg har samlet sammen til der hellige hus, tre rusen talenter gull, gull fra Ofir, og syv rusen talenter renset sølv til å kle tempelrommenes vegger med." Så spurte han den store forsamlingen som hadde kommet med sine rundhåndede gaver: "Hvem er nå villig til i dag å fylle sin hånd med gaver til Herren?"

Forsamlingen fulgte oppfordringen. Da kom de villig med gaver, både familienes overhoder og Israels stammehøvdinger og høvedsmennene over rusen og over hundre og oppsynsmennene over kongens arbeid: Fem tusen talenter og ti tusen dariker gull og ti tusen talenter sølv og atten tusen talenter kobber og hundre tusen talenter jern gav de til arbeider på Guds hus. . . . Og folket gleder seg over at de gav så villig; for med udelt hjerte gav de frivillig sine gaver til Herren; kong David gledet seg også storlig. Og David lover Herren i hele forsamlingens påhør, og han sa:

Lovet være du, Herre, vår far Israels Gud, fra evigher og til evighet! Deg, Herre, tilhører storheten og makten og æren og herligheten og majesteten, ja alt i himmelen og på jorden; ditt, Herre, er riket, og du er opphøyer over alt og har alt i din makt. Rikdom og ære kommer fra deg, og du råder over alle ting; i din hånd er styrke og makt, og i din hånd står det å gjøre hva som helst stort og sterkt. Så priser vi nå deg, vår Gud, og lover ditt herlige navn. For hvem er vel jeg, og hva er mitt folk, at vi skulle være i stand til å gi en frivillig

gave som denne? Fra deg kommer det alt sammen, og av det som din hånd har gitt oss, har vi gitt deg. For vi er fremmede for ditt .åsyn og gjester, som alle våre fedre; som en skygge er våre dager på jorden og uten håp.

Herre vår Gud! Alle disse rikdommer som vi har samlet sammen for å bygge deg et hus for ditt hellige navn, de kommer fra din hånd, og ditt er det alt sammen. Jeg vet, min Gud, at du ransaker hjerter og har behag i oppriktighet; av et oppriktig hjerte har jeg villig gitt deg alt dette, og med glede har jeg nå sett hvorledes ditt folk som står her, frivillig har gitt deg sine gaver. Herre, du Abrahams, Isaks og Israels, våre fedres Gud! La dette alltid være ditt folks hjertelag og tanket, og vend deres hjerte til deg! Og gi min sønn Salomo et udelt hjerte til å holde dine bud, dine vitnesbyrd og dine lover og utføre der alt sammen og bygge den herlige bygning som jeg har samlet forråd til. Deretter sa David til hele forsamlingen: Lov Herren eders Gud! Og hele forsamlingen lovet Herren, sine fedres Gud, og bøyde seg og kastet seg ned for Herren og for kongen.

Med den største interesse hadde kongen skaffer til veie de kostbare materialene som skulle brukes til byggingen og utsmykkingen av templet. Han hadde skrevet de vakre salmene som i de kommende år skulle gjenlyde i tempelhallene. Nå gledet han seg i Herren fordi familieoverhodene og stammehøvdingene så villig etterkom oppfordringen og gikk inn for den gjerning som ventet dem. Da de hadde tilbudt sin tjeneste, ønsket de å gi enda mer. De ofret mer enn før og gav av sine eiendeler til Herrens skattkammer.

David hadde følt seg uverdig til å samle materialer for å bygge Guds hus. Det gledet ham å se den lojalitet og villighet som høvdingene la for dagen da de kom med sine gaver til Herren og innviet seg til tjeneste for ham. Gud selv hadde skapt denne holdningen hos folket. Æren tilkom ham, ikke mennesker. Han hadde forsynt folket med jordens rikdommer, og det var hans Ånd som hadde påvirket dem til å gi de kostbare gavene til templet. Alt kom fra Herren. Hvis ikke hans kjærlighet hadde tilskyndet folket, ville kongens anstrengelser ha vært forgjeves, og templet ville aldri blitt reist.

Alt det som mennesker mottar fra Gud, tilhører fortsatt ham. Han har gitt dem alt det vakre og verdifulle som finnes på jorden, fot å prøve dem for at de skal vise hvor høyt de elsker ham og verdsetter hans godhet. Enten det gjelder rikdommens eller visdommens skatter, skal vi med glede legge dem som et frivillig offer ved Jesu føtter, og si med David: "Fra deg kommer det alt sammen, og av det som din hånd har gitt oss, har vi gitt deg."

Helt til det siste var det Salomos og Israels rike som lå David på hjertet, for landets trivsel var i stor grad avhengig av kongens troskap. "Da det led mot den tid at David skulle dø, bød han sin sønn Salomo og sa: Jeg går all jordens vei; så vær du sterk og vær en mann! Og ta vare på hva Herren din Gud vil ha varetatt, så du vandrer på hans veier og holder hans forskrifter, hans bud og hans lover og hans vitnesbyrd, . . . så du kan gå viselig frem i alt det

du gjør og i alt du gir deg i ferd med, for at Herren må oppfylle sitt ord, det som han talte om meg da han sa: Dersom dine sønner akter vel på sin vei så de vandrer for mitt åsyn i sannhet, av hele sitt hjerte og av hele sin sjel, så skal det - sa han - aldri fattes en mann av din ætt på Israels trone."'

De siste ord vi har fra David, er en sang som handler om tillit, om de mest høyverdige prinsipper og om en ukuelig tro: "Så sier David, Isais sønn, så sier mannen som høyt var satt, Jakobs Guds salvede og Israels liflige sanger: Herrens Ånd taler gjennom meg: . .. Der skal være en hersker over menneskene, en rettferdig, en hersker i gudsfrykt; han skal være lik morgenens lys når solen går opp, en morgen uten skyer, når ved solskinn og ved regn gresset spirer frem av jorden. For har ikke mitt hus det således med Gud? En evig pakt har han jo gjort med meg, ordnet i alle deler og trygget; all min frelse og alt hva ham behager - skulle han ikke la det gro frem?"'

Davids fall hadde vært stort, men han angret dypt. Hans kjærlighet var glødende, og hans tro var sterk. Han hadde fått meget tilgitt. Derfor elsker han meget. Hans salmer beskriver hele skalaen av menneskelig erfaring, fra skyldfølelsens og selvfordømmelsens dyp til den mest opphøyde tro og det inderligste samfunn med Gud. Hans livshistorie viser at synd bare bringer skam og ulykke, men at Guds kjærlighet og nåde rekker ned til de største dyp, og at troen kan løfte den botferdige synder opp og gi ham barnekår hos Gud. Av alle de forsikringer vi finner i Guds ord, er dette et av de kraftigste vitnesbyrd om hans trofasthet og rettferdighet og hans nådespakt.

Mennesket "farer bort som skyggen og holder ikke stand", "men vår Guds ord står fast til evig tid". "Herrens miskunnhet er fra evighet og inntil evighet over dem som frykter ham, og hans rettferdighet mot barnebarn, mot dem som holder hans pakt, og dem som kommer hans bud i hu, så de gjør etter dem." "Alt hva Gud gjør, det varer evig."'

Herlige er løftene til David og hans hus. De strekker seg inn i selve evigheten. I Kristus finner de sin totale oppfyllelse. Herren har kunngjort: "Jeg har gjort en pakt med min utvalgte, jeg har svoret David, min tjener: . . . Min hånd skal alltid være med ham, og min arm skal gi ham styrke. . . . Min trofasthet og min miskunnhet skal være med ham, og i mitt navn skal hans horn opphøyes. Og jeg villa ham legge sin hånd på havet og sin høyre hånd på elvene. Han skal rope til meg: Du er min far, min Gud og min frelses klippe. Og jeg vil gjøre ham til den førstefødte, til den høyeste blant kongene på jorden. Jeg vil bevare min miskunnhet mot ham til evig tid, og min pakt skal stå fast for ham. Og jeg vil la hans avkom bli til evig tid og hans trone som himmelens dager."

"Han skal dømme de elendige blant folket, han skal frelse den fattiges barn og knuse voldsmannen. De skal frykte deg, så lenge solen er til, og så lenge månen skinner, fra slekt til slekt. . . . I hans dager skal den rettferdige blomstre, og det skal være megen fred, inntil månen ikke er mere. Og han skal herske fra hav til hav og fra elven inntil jordens ender. . . .

Hans navn skal bli til evig tid; så lenge solen skinner, skal hans navn skyte friske skudd, og de skal velsigne seg ved ham; alle hedninger skal prise ham salig."

"For et barn er oss født, en sønn er oss gitt, og herredømmet er på hans skulder, og han kalles under, rådgiver, veldig Gud, evig fader, fredsfyrste." "Han skal være stor og kalles den Høyestes Sønn. Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs ætt til evig tid; det skal ikke være ende på hans kongedømme."

I Påvente av Slutten

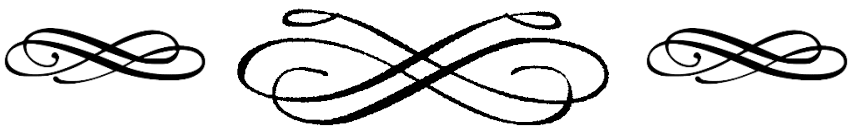

`